

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

96'ncı Birleşim 1 Haziran 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	213
II.- GELEN KÂĞITLAR	215
III.- YOKLAMALAR	218,245,255,256, 283,306,323
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	218,222,229
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>218:222,222:224,229:230</i>
1.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, Erzurum ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	218:220
2.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, İzmir ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'ın cevabı	220:222,222:224
3.- Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın, DEAŞ terör örgütü ve Türkiye'ye ilişkin gündem dışı konuşması	229:230

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**222,259,306**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'a yeni görevinde başarılar dilediğine ilişkin konuşması

222

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Meclis başkan vekillerinin ortak uygulama yapmasını sağlamak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile başkan vekillerinin yaptığı toplantıda bir mutabakat metni imzalandığına ve grup başkan vekilleriyle de bir toplantı yapılması talebini Meclis Başkanlığına ileteceğine ilişkin konuşması

259:260

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Gezi'de hayatını kaybetmiş bütün insanlara Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

306

VI.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR**224,228,268,282,284,****290,298,311,322,362**

1.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'ın gündem dışı konuşmaya cevaben yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

224:226

2.- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'ın, İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

226

3.- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

228:229

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

268:269

5.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

269:271

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

271:272

7.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

272:273

8.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisi ve Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

273:275

9.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	276
10.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında CHP Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması	282:283
11.- Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	284:285
12.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	285
13.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	290:291
14.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	298:299
15.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'ın, İstanbul Milletvekili Aziz Babuşcu'nun CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve CHP Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması	299:300
16.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması	300:301
17.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	301:302
18.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Aziz Babuşcu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	302:303
19.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	303
20.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması	303:304

- 21.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine ve Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 304:305
- 22.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun, İstanbul Milletvekili Mehmet Metiner'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 311:313
- 23.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Metiner'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 313:314
- 24.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 314:315
- 25.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 322
- 26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 362:364
- 27.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 364
- 28.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 364:366
- 29.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 366:367

VII.- AÇIKLAMALAR

**227,230,256,305,352,
353,369,380**

- 1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'a görevinde başarılar dilediğine ve sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 227

2.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	227:228
3.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'deki çiftçilerin destekleme primlerinin ne zaman ödeneceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması	230:231
4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa Büyükşehir Belediyesinin rant sağlama çalışmalarının her geçen gün büyüdüğüne ve ilgili bakanlıkların bir an önce soruşturma yapmasını beklediğine ilişkin açıklaması	231
5.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, AKP'nin yanardöner politikalarıyla halka verdiği zarar nedeniyle özür dilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması	231
6.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Okmeydanı Cemevinde vurularak hayatını kaybeden Uğur Kurt'un davasının, cezasızlık uygulamasının yeni bir örneği olarak kayıtlara geçtiğine ve mahkemelerin görevinin siyasi iradeleri korumak olmadığına ilişkin açıklaması	231:232
7.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'a görevinde başarılar dilediğine ve Mersin-Adana Hızlı Tren Projesi'yle ilgili yeni bir çalışma yapılarak Tarsus'un ikiye bölünmemesinin sağlanmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması	232
8.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, Gezi olaylarının 3'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması	232
9.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, turizm sektöründeki sorunların her geçen gün daha da derinleştiğine ve AKP'nin hâlâ bir çözüm politikasının olmadığına ilişkin açıklaması	232:233
10.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, yeni Hükûmetin ülkeye katkısının olmayacağına ve demokrasi ile parlamenter sisteme de büyük zarar vereceğine ilişkin açıklaması	233
11.- Ordu Milletvekili Ergün Taşcı'nın, Alman Federal Meclisinin sözde Ermeni soykırımına ilişkin yasa tasarısını 2 Haziranda gündemine alacağına ve Türkiye ile Almanya'nın dostluk ilişkilerine zarar verecek bu tasarının Federal Meclisten geçmemesini temenni ettiğine ilişkin açıklaması	233
12.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Avrupa Birliği büyükelçileriyle yaptığı toplantıda sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	233:234
13.- Hatay Milletvekili Birol Ertem'in, Hatay'da buğday fiyatlarının açıklanmadığına ve buğday ile mısıra verilen destekleme primlerinin yaklaşık on yıldır artırılmadığına ilişkin açıklaması	234

- 14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Çamardı İmam Hatip Lisesinde yaşanan bir olaya ve ulusal basına uygulanan sansürün artık yerel basına da yansıtıldığına ilişkin açıklaması 234
- 15.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesince devri yapılan İztuzu Plajı'nın valilikçe verilen tahliye emrinde yer alan bazı ibarelere ilişkin açıklaması 235
- 16.- İstanbul Milletvekili Şirin Ünal'ın, Türk Hava Kuvvetlerinin kuruluşunun 105'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 235
- 17.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, Gezi olaylarının 3'üncü yıl dönümüne ve gerçekleştirilmek istenen anma toplantılarına polisin çeşitli engeller koyarak Gezi Parkı'nı kapattığına ilişkin açıklaması 235
- 18.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 31 Mayıs Dünya Sigarasız Günü'ne ve gerek sigara alışkanlığı gerekse uyuşturucu ve alkol bağımlılığındaki artışların, başta Hükûmet olmak üzere herkesin mutlaka önem vermesi gereken konular olduğuna ilişkin açıklaması 236
- 19.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, AKP Hükûmetinin, gözaltında bulunan ve beş gündür kendisinden haber alınamayan Demokratik Bölgeler Partisi il yöneticisi Hurşit Küller'in akıbeti hakkında kamuoyunu bilgilendirmesi gerektiğine, Mimarlar Odasının kullanmış olduğu Yıldız Sarayı Dış Karakolu binasını zorla boşalttırma ve orada bulunan yönetici ve üyeleri gözaltına alma girişimlerini kınadığına, Gezi direnişinin 3'üncü yıl dönümünde anma etkinliklerine katılanlara polisin müdahalesine ve dün Kütahya'da son derece tehlikeli bir provokasyonun devreye konulduğuna ilişkin açıklaması 237:238
- 20.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve AKP'nin alışık olduğu algı yönetiminin, gerçek dışı olan bir sözü gerçekmiş gibi servis ederek bir linç ve iftira kültürünü egemen kılmak olduğuna ilişkin açıklaması 238
- 21.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve eleştirileri kişiselleştirmenin kimseye bir faydasının olmayacağına ilişkin açıklaması 239
- 22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Sinop Milletvekili Nazım Maviş'in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 256:259
- 23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Gezi olaylarının kitleselleşmesinden telaşlanan zamanın Hükûmetinin birtakım terör örgütlerinden ve PKK'nın İmralı'daki elebaşından yardım istediğine ilişkin açıklaması 305

24.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	352
25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	352:353
26.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	353:354
27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin genel gerekçesinin yanlış olduğuna ilişkin açıklaması	354
28.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	369:370
29.- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	370:371
30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	380:381
VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	239,246
A) TEZKERELER	239:240,245,246

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Fas-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı ve beraberindeki heyetin Türkiye Büyük Millet Meclisinin konuğu olarak ülkemize resmî bir ziyarette bulunmasının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 25/5/2016 tarihli ve 13 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğu ilişkin tezkeresi (3/793)	239
2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Ekvador Ulusal Meclisi Ekvador-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Gina Gudoy ile beraberindeki heyetin Türkiye Büyük Millet Meclisinin konuğu olarak ülkemize resmî bir ziyarette bulunmasının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 25/5/2016 tarihli ve 13 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğu ilişkin tezkeresi (3/794)	240
3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Belçika'nın başkenti Brüksel'de 30-31 Mayıs 2016 tarihlerinde Avrupa Parlamentosu Katılım Öncesi Eylem Birimi'nin AB genişleme ülkelerine yönelik parlamentolar arası konferanslar programı çerçevesinde düzenlenecek olan "AB'ye Katılım Sürecinde Siyasi Grupların, Partilerin ve Hükümetlerin Birbirleri ile Etkileşimleri" başlıklı seminere katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/795)	245,246

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

240:245

1.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan ve 21 milletvekilinin, temel lise sürecinde karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/217)

240:242

2.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan ve 22 milletvekilinin, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve bu projeye bağlı olarak yapılması planlanan sulama kanallarının bitirilememiş olmasının neden ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/218)

242:243

3.- CHP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Hükümetin uyguladığı yanlış politikalar nedeniyle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşanan ekonomik, sosyal ve siyasal sorunların, can ve mal güvenliği üzerindeki tehditlerin ve kamu hizmetlerinin verilmesini engelleyen nedenlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/219)

244:245

IX.- ÖNERİLER**246,256,261,276,283,****284,286,291,306,307,****316,323***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ*

246:255,256,261:268,

276:282,283,284,286:290,

291:298,306,307:311,

316:321,323

1.- MHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Ankara Milletvekili Zühal Topcu ve arkadaşları tarafından, öğretmenlerin ve öğretmenlik mesleğinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/203) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

246:255,256

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Gezi direnişinin ortaya çıkış sebeplerinin, insanların merkezî kararlara ve kendi yaşam şekillerine müdahale edilmesi sonucu itirazların dinlenmesi amacıyla 30/5/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

261:268,276:282,283,284

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi ve arkadaşları tarafından, Gezi olayları sürecinde yaşananların araştırılması amacıyla 30/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

286:290,291:298,306,307

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; Genel Kurulun, 7, 14, 21 ve 28 Haziran 2016 Salı günkü birleşimlerinde sözlü sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 1, 8, 15, 22 ve 29 Haziran 2016 Çarşamba günkü birleşimlerinde sözlü soruların görüşülmemesine; 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

307:311,316:321,323

X.- SEÇİMLER**323,324****A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM**

323,324

1.- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

323,324

2.- Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

324

XI.-KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**325,334,353,355,368,****371,382****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**

325:330,334:351,353,

355:362,368:369,371:380,

382:384

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu

Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312)

325:330,334:351,353,
355:362,368:369,371:380,
382:384

XII.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

330

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'ni Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasıyla Komisyona iade etmemesinin İç Tüzük ve Anayasa hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

330:333

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak iki oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ile İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'a grup başkan vekilliği görevlerinde ve önceki grup başkan vekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli ile Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'a yeni görevlerinde başarılar dilediğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Artvin ilinin sorunlarına,

Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir, İstanbul'un fethinin 563'üncü yıl dönümüne,

Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım, Adıyaman ilinin sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, İstanbul'un fethinin 563'üncü yıl dönümüne,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, 22/5/2016 tarihinde Hatay'ın Samandağ ilçesi Çevlik sahili açıklarında bir ihbar üzerine Sahil Güvenlik ekiplerinin inceleme yaptığı sırada meydana gelen patlamada 1 askerin şehit olduğuna, 1 balıkçının yaralandığına ve bu olayın aydınlatılması için gerekli çalışmaların hızlandırılmasını talep ettiğine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Mimarlar Odası ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında kırk dokuz yıllığına imzalanan protokolün tek taraflı feshedilmesinin hukuksuz olduğuna,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Mersin'in Tarsus, Erdemli ve Silifke ilçelerinde yoğun dolu yağışı nedeniyle üzüm bağlarının zarar gördüğüne ve bu bölgedeki çiftçilerin çoğunun tapu sorunları nedeniyle tarım sigortalarının olmadığına,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, Kültür ve Turizm Bakanlığının Mimarlar Odasına karşı açtığı dava sonuçlanmadan tahliyenin polis zoruyla gerçekleştirilmesinin kabul edilemez olduğuna,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Gezi direnişçilerini ve şehitlerini saygıyla andığına ve iktidarın insanların tercihlerine aykırı olarak her alanda baskılarını sürdürmeye devam ettiğine,

Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer, haziran direnişinin, üç yıl önce gerici, baskıcı ve karanlık güçlere karşı memleketine sahip çıkmak isteyenlerin sesi, sözü ve siyaseti olduğuna,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Malatya'da yaşanan don ve dolu afeti nedeniyle kayısı üreticilerinin zor durumda olduğuna,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, PKK'yla mücadele sırasında vücutlarında kalıcı hasarlar oluşan binlerce Mehmetçik'in madalyaları ve gazilik unvanlarının ne zaman verileceğini öğrenmek istediğine,

Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı, Cumhurbaşkanının bir vakfın kuruluş yıl dönümünde sarf ettiği bazı ifadelerine,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, toprak analizi desteğinin kaldırılmasını kınadığına,

Adana Milletvekili İbrahim Özdiş, tarımsal sulamaya ait elektrik borcu bulunan çiftçilere destek ödemesi yapılmamasının gerekçesini öğrenmek istediğine,

Sivas Milletvekili Ali Akyıldız, yol bakımı gerekçesiyle Sivas-Divriği arasında yolcu ve yük taşımacılığı yapan posta treni seferlerinin iptal edilmesiyle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi için nasıl bir çözüm düşünüldüğünü öğrenmek istediğine,

İstanbul Milletvekili Selina Doğan, Kültür ve Turizm Bakanlığıyla imzalanan protokol uyarınca kırk dokuz yıllığına Mimarlar Odasına kiralanan binanın zorla ve hukuka aykırı olarak tahliye edilmek istenmesine,

İstanbul Milletvekili Hurşit Yıldırım, Gezi'nin yıl dönümü girişimlerinin millî iradeye karşı potansiyel darbeyi canlı tutma amacı olduğuna ve asla kabul edilmemesi gerektiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, yargı erklerini temsil eden başkanların siyasi organizasyonlarda şakşakçılık yapmaktan vazgeçmelerini tavsiye ettiklerine ve 29 Mayıs'ta İstanbul'da "Fetih Şöleni" adı altında yapılan açık hava toplantısında Türk Bayraklarının yerlere atılıp çiğnenmesini kınadığına,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Gezi direnişinin 3'üncü yıl dönümüne, iki gece önce Şırnak'ın Roboski köyünde ikinci Roboski katliamı girişiminin olduğuna ve 2 gencin hayatını kaybettiğine, Roboski'de kaybettiği birinci derece yakınlarının taziye ziyaretine gitmek isteyen Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun büyük bir engellemeyle karşı karşıya kaldığına ve Halkların Demokratik Partisi olarak dün Silopi'de meydana gelen saldırıyı kınadıklarına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Gezi olaylarının 3'üncü yıl dönümüne, UNESCO Uluslararası Tiyatro Enstitüsü tarafından Hırvatistan'da düzenlenen Tiyatro Festivali'ne katılan ve hiçbir resmî etkinlikte yer almayan yetkililer hakkında Hükûmetin nasıl bir önlem ve soruşturma başlattığını öğrenmek istediğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Gezi hareketine temel dinamiğini kazandıran ve onu yönlendirenlerin yasa dışı örgütler olduğuna, demokratik protestoların bir hak olduğuna ama darbe girişimlerinin meşru ve mazur görülemeyeceğine ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Erzurum Milletvekili Kamil Aydın ve 19 milletvekilinin, tüketim mallarının kaçak ve sahte üretimi konusunun (10/214),

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 23 milletvekilinin, Türkiye'de hasta tutuklu ve hükümlülerin koşullarının (10/215),

Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir ve 23 milletvekilinin, Suriye uyruklu 6 kişinin El-Nusra örgütüne teslim edilmesiyle ilgili işlemlerin (10/216),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Belçika'nın başkenti Brüksel'de 30-31 Mayıs 2016 tarihinde Avrupa Parlamentosu Katılım Öncesi Eylem Biriminin AB genişleme ülkelerine yönelik parlamentolar arası konferanslar programı çerçevesinde düzenlenecek olan "AB'ye Katılım Sürecinde Siyasi Grupların, Partilerin ve Hükûmetlerin Birbirleri ile Etkileşimleri" başlıklı seminere katılım

sağlanması ilişkin tezkeresinin oylanması sırasında istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunmadığından, alınan karar gereğince, 1 Haziran 2016 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 16.28'de birleşime son verildi.

Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

Başkan Vekili

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Zihni AÇBA

Sakarya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 125

1 Haziran 2016 Çarşamba

Teklifler

1.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan ve 14 Milletvekilinin; Kamu İhale Kanunu Teklifi (2/1162) (Adalet; Avrupa Birliği Uyum; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.05.2016)

2.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın; 10/7/2004 Tarih ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1163) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.05.2016)

3.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın; 10/7/2004 Tarih ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1164) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2016)

4.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın; 03/7/2005 Tarih ve 5393 Sayılı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1165) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2016)

5.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın; 10/7/2004 Tarih ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1166) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2016)

6.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın; 2.7.1964 Tarih ve 492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi (2/1167) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2016)

7.- Mersin Milletvekili Aytaç Atıcı'nın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1168) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2016)

8.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın; Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1169) (Çevre ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2016)

9.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Gökdağ'ın; Kuraklıktan Etkilenen Çiftçilerin Kredi Borçlarının Faizsiz Olarak Bir Yıl Ertenilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/1170) (Tarım, Orman ve Köyişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.05.2016)

10.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1171) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.05.2016)

11.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın; 4736 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1172) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2016)

12.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1173) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2016)

13.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın; 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1174) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2016)

14.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm ve 36 Milletvekilinin; 02.05.1972 Tarih ve 1586 Sayılı Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1175) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.05.2016)

15.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit ve 42 Milletvekilinin; 02.05.1972 Tarih ve 1586 Sayılı "Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanunun" Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1176) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.05.2016)

16.- Hatay Milletvekili Mevlüt Dudu'nun; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1177) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.05.2016)

17.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın; Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1178) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.05.2016)

18.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un; 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1179) (Tarım, Orman ve Köyişleri ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.05.2016)

Raporlar

1.- Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 224) (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (GÜNDEME)

2.- Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Sekizinci Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/643) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 343) (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (GÜNDEME)

3.- Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Kopyalanmasının Yasaklanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/646) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 344) (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (GÜNDEME)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan ve 21 Milletvekilinin, dershanelerin kapatılması sonrasında eğitim sisteminde yaşanan karışıklığın araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/217) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2015)

2.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan ve 22 Milletvekilinin, Güneydoğu Anadolu Projesine bağlı olarak yapılması planlanan sulama kanallarının son durumunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/218) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2015)

3.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da uygulanan politikaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/219) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2015)

1 Haziran 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96’ncı Birleşimini açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için üç dakika süre vereceğim.

Sayın milletvekillerinin oy düğmelerine basarak salonda bulunduklarını bildirmelerini, bu süreç içerisinde elektronik sisteme giremeyen milletvekillerinin salonda hazır bulunan teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen sisteme giremeyen üyelerin ise yoklama pusulalarını görevli personel aracılığıyla üç dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını ve salondan ayrılmamalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Erzurum’un sıkıntı ve sorunları hakkında söz isteyen Erzurum Milletvekili Kamil Aydın’a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın’ın, Erzurum ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; 65’inci Hükûmetin açıklanmasıyla bölgemiz ve hassaten ilimiz büyük bir heyecan yaşamıştır çünkü TÜİK raporlarına göre en yoksul iller seçilen Erzincan, Bayburt, Erzurum, Kars bölgesi...

BAŞKAN – Sayın Aydın, bir saniye efendim, salonda bir uğultu var.

Sayın milletvekilleri...

KAMİL AYDIN (Devamla) – Zamanı da bir durdurursanız...

BAŞKAN – Siz merak etmeyin Sayın Aydın.

Sayın milletvekilleri, salonda bir uğultu var. Bu uğultu hatibin salim bir şekilde dinlenilmesine engel teşkil ediyor. Lütfen, uğultuyu keselim değerli milletvekilleri.

Sürenizi yeniden başlatıyorum Sayın Aydın, buyurunuz.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlar, gerçekten, 65’inci Hükûmetin açıklanmasıyla bölgemiz büyük bir heyecan yaşamıştır çünkü Doğu Anadolu’daki bugünkü kentlerimizin birçoğu TÜİK raporlarına göre en fakir iller seçilmiş ama yıllar sonra Erzincan 2’nci bir Yıldırım Başbakanına kavuşmuş, Bayburt’umuz bir

Maliye Bakanı çıkarmış, Erzurum’umuz bir Sağlık Bakanı, Kars’ımız bir Ulaştırma Bakanı çıkarmıştır ve beklentimiz çok yüksektir bölge insanı olarak. Bizler de iktidarıyla, muhalefetiyle bölgenin bu makûs talihini yenebilecek birtakım projelerin, birtakım iyileştirmelerin beklentileri içerisindeyiz. Bu vesileyle bizler seçilmişler olarak, bölge insanının sorunlarını dile getirmekle mükellef olarak, bunu bir boyun borcu bilerek bugün sizlere genelde bölgenin, özelde de Erzurum ilimizin birkaç sorununu dile getireceğim.

Saygıdeğer milletvekilleri, bölgemizin genelde yaşadığı, genel, merkezî Hükûmeti ilgilendiren birtakım sorunlarından kısaca bahsetmek gerekirse; bunlar öncelikli olarak yoğun güvenlik sorunları ve beraberinde Rusya’yla olan krizden dolayı -Erzurum, malumunuz, aynı zamanda kış turizminin yapıldığı bir kentimizdi ama- maalesef bu kış otellerimizdeki doluluk oranı epey düşmüş, bize, turizm il müdürlüğünün verdiği rakamlar, 20 bin civarında bir eksikimiz olduğu söylenmiştir.

Diğer yandan, bölgemizin diğer kalkınma ayağı olan tarım ve hayvancılıkla ilgili gerçekten geçmişteki birtakım teşvik ve kalkınma modellerinin tekrar bölgede uygulanması gerekmektedir. Bölge milletvekilleriyle ve STK’larla yaptığımız toplantıda verdiğimiz ortak karar sonucu, geçmişteki birtakım zirai ve hayvancılıkla ilgili teşviklerin tekrar uygulamaya konulması öngörülmüştür.

Bir başka sıkıntımız, yine tarım ve hayvancılık bağlamında. Büyükşehir yasasıyla özellikle vakıf arazilerinin, çayırın, meranın ve yaylalarımızın -köylüden çıkarılıp büyükşehir kontrolüne alınmasını- en azından geçici bir kanunla, geçici bir yönetmelikle tekrar köy sakinlerinin kontrolüne, kullanımına verilmesini çok rahat bir şekilde istemekteyiz.

Efendim, Erzurum’umuzun Ilıca Şeker Fabrikasının daha aktif hâle getirilerek, daha üretken hâle getirilerek, aynen çimentodaki uygulanan model dikkate alınarak, tekrar, çalışanlarının geçici değil, mevsimlik değil, sürekli çalışabilecekleri bir “Torku Konya” modeli uygulanarak aktif hâle getirilmesini öngörmekteyiz. Bu bağlamda, söz gelmişken, Ilıca ilçemizin de o tarihî geçmiş olan ilçemizin de tekrar eski adına kavuşmasını dilek ve temenni olarak belirtiyorum.

Efendim, genel beklentilerimiz dışında, yine bir önceki Ulaştırma Bakanımızın pozitif ayrımcılığı sayesinde Ankara-Yozgat-Sivas yüksek hızlı tren hattımızın Erzincan’a kadar ulaştırıldığını biliyoruz. Bunun daha da uzatılarak Erzurum ve Kars’ı da içine almasını istiyoruz aynı zamanda.

Bir de, tabii, yerel yönetimlerimizin, efendim, uygulaması gereken birtakım eksikliklerimiz var. Gerçekten kanayan bir yara. Bütün vekillerimiz buna “evet” der büyük bir olasılıkla. Erzurum’da “New City” diye bir trajedi yaşadık. Gerçekten, imar iskân evlerinden çıkarılıp evleri sökülen, yok edilen, yeni ev sahibi olma umuduyla 2012’de bir proje çalışması oldu büyükşehir başkanlığında ve hızlı bir şekilde 2014’e kadar bu sürdürüldü, 14’üncü katlara kadar çıkarıldı ama daha sonraki seçim sonrası belediye başkanının el değiştirmesi sonucu burada, efendim, birtakım hukuki eksiklikler olduğu düşünülerek inşaatlar durduruldu. Bu anlamda, mahkeme süreci devam etmekte ama halkımız çok mağdur. Önceki Sayın Başbakanın mitinginde de vaat ettiği gibi, bu sorun çözülmelidir. İnşallah, çözülmesi için gerekli adımların atılmasını ben oradaki masum vatandaşlar adına istiyorum.

Efendim, diğer önemli bir sıkıntımız, yine gerçekten bölgemizde israf had boyuttadır, had saffhadadır. İsrâfi öngörmeden, Erzurum’un altyapı hizmetlerinin... Belediyenin -İstanbul’da gemiler yürütmeye çalışmasından ziyade altyapı çalışmalarına yoğunlaşması- efendim, yolunu, elektriğini, suyunu götürmediği köylerimiz var. Muhtarlar Ankara yollarına geliyorlar, bizleri ve diğer sayın milletvekillerimizi rahatsız ediyorlar. Hâlbuki, istedikleri 20’lik boru, 40’lık boru, köyünün suyu -affedersiniz- köyünün kanalizasyonu. Bu bağlamda, büyükşehirin, Ankara’ya, ulaştırmadan, bu gibi yerel sorunları da çözmesini kendilerinden hassaten rica ediyoruz diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Gündem dışı ikinci söz, İzmir’in sorunları hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay’a aittir.

Buyurun Sayın Balbay. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay’ın, İzmir ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan’ın cevabı

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İzmir’in sorunlarını gündeme getirmek üzere söz almış bulunuyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; her şeyden önce, dün ve önceki gün Sayın Cumhurbaşkanının ve Başbakanın İzmir’e güzellemelerde bulunmasından mutlu olduğumuzu ve Hükûmetin gâvur İzmir’den güzel İzmir’e dönmесinin en azından olumlu bir gelişme olduğunu vurgulamak istiyorum. İzmir herkesi kendisine benzetir. Zamanla Sayın Yıldırım’ın da İzmir gibi özgür ve İzmir gibi dünyanın bütün gelişmelerine açık bir kişi hâline gelmesini bekliyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; öncelikle, İzmir, her şeyden önce, Ankara’ya 5 veriyor ama Ankara İzmir’e 1 veriyor. Anlatım kolaylığı bakımından, sayın milletvekilleri -Adalet ve Kalkınma Partisinin İzmir milletvekillerinin de bu tabloya çok dikkatli bakmasını diliyorum- toplam verginin genel bütçedeki İzmir oranı yüzde 11’dir ama toplam bütçeden, kamu yatırımlarından İzmir’e ayrılan pay yüzde 2’dir. Bu rakam, TÜİK’in ve İzmir Ticaret Odasının rakamlarıdır sayın milletvekilleri.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Hakkârî’ye nasıl hizmet götüreceğiz o zaman?

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) - Yine, bir başka, üstteki rakamı da göreceksiniz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Hakkârî’ye nasıl hizmet götüreceğiz? Diyarbakır’a hizmet nasıl götüreceğiz? Kütahya’ya, Erzurum’a...

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) - Ankara’yla bir karşılaştırma yapmak gerekirse, Ankara’da -2015 yılının rakamları bunlar- kişi başına düşen kamu yatırımı 815 dolar iken İzmir’de 389 TL’ye kadar düşmüş durumdadır.

Yine sayın milletvekilleri, İzmir Metrosu’nu İzmir Büyükşehir Belediyesi yapmakta, Hükûmet arada bir lütfen destek olmaktadır ama Ankara Metrosu’nun tümünü Ulaştırma Bakanlığı üstlenmiş ve yatırımı o tamamlamıştır.

Sayın milletvekilleri, İzmir’de Sayın Binali Yıldırım milletvekili olduğunda, 2011 yılında “35 projeye geldim.” demişti. “İzmir’in plakası 35 ve 35 projeye geldim.” demişti.

Sayın milletvekilleri, bu projeden sadece 2’si gerçekleşti; İzmir Adnan Menderes Havaalanı da yap-işlet-devret modeliyle, kamu yatırımının dışında bir başka yatırım şekliyle tamamlandı ama ben İzmir’in hakkını istiyorum.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Onlar 2023 projesiydi Mustafa Bey. 2023 projesi, onların çoğu bitti.

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Eğer Sayın Başbakan samimi ise, Sayın Başbakan gerçekten “Güzel İzmir” deyip, İzmir milletvekilliğini hak etmek istiyorsa, öncelikle bu projeleri tamamlamalı ama bundan da önemlisi sayın milletvekilleri, İzmir’in millî gelirden hak ettiği payı vermesini bekliyoruz.

Sayın milletvekilleri, İzmir’de Sayın Başbakan, dün İzmirililere teşekkür etti ve “İzmir, bir Başbakan çıkardı.” dedi. Sayın Başbakan, İzmir Başbakan çıkarmadı, Sayın Binali Yıldırım saraydan çıktı. Sayın Binali Yıldırım İzmir milletvekilidir ama 2019’da girsin, görelim ve devamını ondan sonra söyleyelim.

HAMZA DAĞ (İzmir) – İzmir milletvekilidir kendisi. Kendisi 2011’den beri İzmir milletvekilidir. İzmir’in sokaklarını sizden daha iyi bilir. İzmir’in sokaklarını biliyor musunuz? İzmir sokaklarında kaybolursunuz.

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Biz Sayın Başbakana “Başbakan olamazsın.” demedik. “Adil olamazsın.” dedik. “Adil olamazsın.” dedik.

HAMZA DAĞ (İzmir) - Sayın Yıldırım İzmir’in sokaklarının hepsini bilir.

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Rakam ortada. Eğer bu gerçeği değiştirecekseniz...

HAMZA DAĞ (İzmir) – 30 tane ilçenin yarısını sayın görelim bakalım! Sayın Balbay, 30 tane ilçenin yarısını sayın bakalım!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Sayın Binali Yıldırım, İzmir’in hakkını verirken, adil olursan, o zaman diyeceğiz ki Sayın Binali Yıldırım’a “Bin yaşa Binali Yıldırım.” Ama bu hakkı teslim etmezsen, Binali Yıldırım’ın meydanlarda verdiği desteğin içinin boş olduğunu söyleyeceğiz.

Sayın milletvekilleri, şimdi size bir şey daha göstereceğim, buna İzmir milletvekilleri özellikle dikkatle baksınlar. Bu, İzmir Hareketi Derneği; bu, derneğin Kordon’daki binası arkadaşlar. Herhâlde hepiniz görüyor, 35 İzmir Derneği.

HAMZA DAĞ (İzmir) – 35 Proje Hareketi Derneği, onu bile bilmiyorsunuz ya! 35 Proje Hareketi Derneği o, İzmir Hareketi değil.

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – 35 Proje Hareketi Derneğinin bu da kapısı; bakın, bu da kapısı.

NECİP KALKAN (İzmir) – E, ne varmış kapıda?

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Kapandı.

Peki, bu derneğin başına getirdiğiniz kişi kim biliyor musunuz? Adını söyleyin.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Söyle.

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Bilemezsiniz çünkü terk etti İzmir’i.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yok, biliyoruz.

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Bu derneğin başındaki kişi -adını da veriyorum- Selçuk Sert.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ne var? Belediye meclis üyesi...

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Gaziemir Belediye Meclis üyesidir ve İzmir Belediyesinin toplantılarına gelmemektedir, İstanbul’a gitmiştir. Türk Hava Yollarında çok üst düzey bir görev almıştır.

NECİP KALKAN (İzmir) – Ya, bir bırak, bu adam burada ya!

HAMZA DAĞ (İzmir) – Senden daha fazla İzmir’i biliyor; Sayın Balbay, senden daha fazla İzmir’i biliyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – İzmir Hareketi Derneği kurup İzmirliyi aldatamazsınız, İzmirliyi kandıramazsınız, İzmirli uyanıktır. (CHP sıralarından alkışlar)

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sizden daha fazla İzmir’e geliyor. En son ne zaman İzmir’e geldiniz?

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – İzmirli sizi, evet, dikkatle izliyor; bu yalanlara, kuru sözlerle karnımız tok. İzmir’in hakkını verin. İzmir’den 5 alıp İzmir’e 1 vermek, ondan sonra dağlar gibi konuşup kaya gibi taş atmanın hiçbir âlemi yoktur.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ya, 14 alıp hiç vermiyorsunuz. 14 milletvekiliniz var, ne verdiniz?

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – İzmir’in hakkını istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Balbay.

HAMZA DAĞ (İzmir) – 1 tane büyükşehir, 22 tane belediyeniz var; ne verdiniz? 14 milletvekiliniz var, ne verdiniz? Geçsin tutanağa bunlar da.

BAŞKAN – Sayın Balbay’ın konuşması bitti ama hâlâ laf atmaya devam eden sayın milletvekilleri var. Kendilerine üzüntülerimi bildiriyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Suç Balbay’da efendim, nasıra bastı, nasıra; acısı sürer biraz!

BAŞKAN – Sayın Mustafa Balbay’ın konuşmasına Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Sayın Ahmet Arslan cevap verecektir.

Buyurunuz Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan’a yeni görevinde başarılar dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Bakana atanmış olduğu yeni görevinde başarılar diliyorum.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay’ın, İzmir ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan’ın cevabı (Devam)

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Saygıdeğer hazırım, sayın milletvekilleri; ben de çok teşekkür ediyorum özellikle Sayın Başbakanımıza ve Sayın Cumhurbaşkanımıza; Ulaştırma kökenli, Ulaştırma bürokrati, Ulaştırmanın her alanını bilen birine bu kadar önemli bir görevde “Gel arkadaş, başarılı çalışmalarımızı devam ettir.” dedikleri için müteşekkirim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanı nereden geldi, eğitimci mi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Devamla) – Hiç unutmayınız ki sizler adına bayrağı daha yukarıya taşıyacağız, insanımız da bunu görecektir. Çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Gelelim açıklamalara. Arkadaşlar...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakan, Tarım Bakanı tarım kökenli mi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Devamla) - Arkadaşlar, rakamları tersten alır, tersten okur, vatandaşı yanıltmaya kalkarsanız vatandaşı yanıltan Binali Yıldırım değil siz olursunuz.

Sebebi şu: Ankara, Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti. Ankara, Türkiye'deki bütün ulaştırma koridorlarının kesiştiği nokta. Ankara'ya yaptığınız proje Kars'a da hizmet eder, Trabzon'a da hizmet eder, Mersin'e de hizmet eder ama önemlisi İzmir'e de hizmet eder. Ankara'daki projeleri kişi başına bölerken bu pencereden bakarak bölmeniz lazım.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben bunu yemem Sayın Bakan!

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Devamla) - Eğer bu tip bir hesaba girerseniz İzmir'deki Konak Tünellerini yok varsaymanız lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buradan bakarsanız, İzmir'de yapılan Çandarlı Limanı'nı yok varsaymanız lazım.

Buradan bakarsanız, Kemalpaşa-Turgutlu demir yolunu yok varsaymanız lazım.

Buradan bakarsanız, İzmir'e yapılan marinaları, balıkçı barınaklarını yok varsaymanız lazım.

Yine, buradan bakarsanız, Ankara-İzmir arası yapılmakta olan yüksek hızlı treni yok varsaymanız lazım.

Yine, buradan bakarsanız, İstanbul-İzmir arası yapılan otobanı, Osman Gazi Köprüsü'nü, dünyanın gıptayla baktığı ve inşallah, bu ayın sonunda, bayram öncesi insanlarımızın hizmetine vereceğimiz köprüyü yok varsaymanız lazım. Köprü Kocaeli'ne, Yalova'ya, Balıkesir'e, Çanakkale'ye yapıldığı kadar İzmir'e de yapılıyor. Bunu alıp hesapların üstüne koymanız lazım.

O yüzden, bu da yetmiyor, güzel İzmir'imize, iki gün önce beraber olduğumuz güzel İzmir'imize körfez geçişi yapacağız ve bu geçiş öyle bir geçiş olacak ki hem arabalar hem trenler geçecek.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Bakan, Kars'a yüksek hızlı tren var mı?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Devamla) - Bütün bunları görmezlikten gelip basit hesaplarla insanları yanıltırsanız on dört yıldır Türkiye'de yapılan ve İzmir'i ne kadar ilgilendiriyorsa Kars'ı o kadar ilgilendiren, İstanbul'u ne kadar ilgilendiriyorsa İzmir'i o kadar ilgilendiren projeleri yok varsaymanız lazım. Biz, bütün ulaştırma koridorlarını planlarken “81 ilimiz bundan nasıl nemalanır, nasıl yararlanır, bunu nasıl katma değer olarak geri çeviririz?” diye bakıyoruz ve yine, biz, bütün bu koridorları planlarken İzmir'de olduğu gibi, “Limanları nasıl büyütürüz, limanları demir yoluyla, otobanlarla, havalimanlarıyla nasıl birbiriyle entegre ederiz?” diye bakıyoruz, daha da önemlisi dünyanın ulaştırma koridorlarını alıp, oradan doğru Türkiye'nin ulaştırma koridorlarını planlıyoruz.

Birinci önceliğimiz ülkenin menfaatidir, ikinci önceliğimiz bölgenin menfaatidir, üçüncü önceliğimiz ilin menfaatidir. Bütün bu çalışmalar bu perspektifle hazırlanıyor. Fotoğrafi bu büyükte görmeyip sadece bir noktayı alırsanız “Osman Gazi Köprüsü'nün İzmir'le ne ilgisi var?” deme şansınız var. Sadece bu güzel bir örnektir. Ankara'nın projeleri nasıl ki Türkiye'nin her yerini ilgilendiriyor -İzmir de dâhil- İzmir'in, İstanbul'un projeleri de bütün illerimizi ilgilendiriyor. Biz bu düsturla çalışıyoruz, bu düsturla çalışmaya devam edeceğiz. Zaten, kendimizi, Sayın Başbakanın da kendisini birilerine beğendirme ihtiyacı yok. Beğenmesi gereken kim? Halk. Halk zaten beğenmiş, teveccühünü ortaya koymuş, bundan sonra da Allah'ın izniyle koyacak, biz de onlara hizmetkâr olmaya devam edeceğiz.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sayın Bakan, hızlı tren var mı Kars'a?

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Balbay...

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Efendim, bazı gerçekleri farklı söyledi Sayın Bakan, cevap hakkı istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Balbay, bu gerekçeyle size söz verme imkânım yok.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Ama efendim, “Yanıltırsınız.” dedi, ben yanıltmadım, yanıltan Sayın Bakan.

BAŞKAN – Efendim, bir sataşma var ise sataşma nedeniyle söz talep edebilirsiniz.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sataşma Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Bir sataşma ifade edebilmiş değilsiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Müsaadenizle...

Efendim, biraz önce Sayın Bakan cevap hakkını kullandı ve beş dakikalık bir konuşmaya yirmi dakika cevap verebilirdi, kendisi makul sınırlar içinde kaldı cevabı verirken ama söylediği sözler makul değildi. Özellikle “Bunları böyle ifade ederseniz belki kendinizi kandırırsınız ama vatandaş kandırılmış, vatandaşa yalan söylemiş olursunuz.” ifadesi doğrudan grubumuza yönelik bir sataşmadır efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çarpıtıyor Sayın Başkan, çarpıtıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Genel kullandı, belki Balbay’ı kastetmemiştir ama bu konuda grubumuz adına doğan cevap hakkını Sayın Balbay’ın kullanmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Balbay, Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna yönelik sataşma nedeniyle 69’uncu madde çerçevesinde söz veriyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, sayın grup başkan vekili sayın bakanı çarpıtarak...

BAŞKAN – Sayın Elitaş, sayın hatip kürsüde.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hatip kürsüde efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın “Yalan söylüyor.” diye bir ifade kullandı, onu uyarmanız gerekir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın bakan “Yalan söylüyor.” diye bir ifade kullanmadı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, ben öyle bir şey söylemedim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tutanaklarda var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben bakana “yalan söylüyor.” demedim.

BAŞKAN – Sayın Balbay, buyurunuz.

Süreniz iki dakikadır.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay’ın, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan’ın gündem dışı konuşmaya cevaben yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sayın milletvekillerim, şu söz -dün akşam- Sayın Binali Yıldırım’a aittir: “İzmir, ne yazık ki, son yirmi yıl içinde maalesef gelişmesini tamamlayamamıştır, İzmir geri kalmıştır. Merak etmeyin, biz hizmet açığını gidereceğiz.”

SERKAN BAYRAM (Erzincan) – Doğru söylüyor.

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Sayın Binali Yıldırım itiraf etmiştir. Binali Yıldırım İzmir’in hakkını vermediğini söylemiştir.

SERKAN BAYRAM (Erzincan) – Doğru söylüyor.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Belediye ne yaptı?

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – İzmir Belediyemizin ne yaptığını Türkiye’ye değil dünyaya sorun. İzmir Belediyesinin kredisi, sizin Hükûmetinizin kredisinin 8 kat üstündedir. Önce bunu öğrenin. (CHP sıralarından alkışlar)

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ne yapacak, o paranın turşusunu mu kuracak? Sayın Balbay, o paranın turşusunu mu kuracak?

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Rakamlar ortada.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Hizmet etsin, hizmet! Paranın turşusunu mu kuracak?

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Sayın milletvekillerim, Sayın Bakan dedi ki: “Ankara’ya yapılan yatırım İzmir’e de yapılmıştır.” Unutmayın, İzmir’e yapılan yatırım Türkiye’ye de yapılmış demektir.

Sadece ikisini örnek vereceğim. Sayın Bakan Çandarlı Limanı inşaatından söz etti. Başlamadı ki, bir gitsin, görsün bakalım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NECİP KALKAN (İzmir) – Sayın Balbay, yapma Allah aşkına!

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Neresi? Sadece temelini attınız, temelini attınız. Bu yıl temelini attınız, bıraktınız.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sen gittin mi hiç oraya, sen nereden bileceksin?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim...

MUSTAFA ALİ BALBAY (Devamla) – Sayın milletvekillerim, İzmir Limanı’na 600 milyon liralık yatırım planlamıştınız, 200 milyon lira verdiniz; 600’de 200. Önce şu limanı bitirin. Osmanlı İmparatorluğu döneminde İzmir ticarete İstanbul’un da önündeydi. Osmanlı dünyaya sizden daha açıldı. Osmanlı İstanbul’dan da önce İzmir Limanı’na ağırlık verdi. 1890’da İzmir Limanı’nın rıhtımının bitmesiyle dünyaya ihracat yapan Doğu Akdeniz’in 1’inci limanıydı ama siz şu anda “İzmir’e yapılan yatırım İzmir’edir.” diyecek kadar daralmışsınız.

Ben nöbetçi Başbakan Binali Yıldırım’a uzun ömür diliyorum. İzmir’e daha adil davranmasını diliyorum. Biz ona “Başbakan olamazsın.” demedik, “Adil olamazsın.” dedik. Adil olursa “Bin yaşa Binali Yıldırım.” diyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Balbay.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkan, bir hususu belirtmek açısından...

BAŞKAN – Sayın Bakan, dinliyorum efendim.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Kars) – Özellikle, Çandarlı Limanı dâhil, bilmediğim söylenerek...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

Size de 69’uncu madde çerçevesinde iki dakika süreyle söz veriyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir kelime... Sayın Bakan kürsüye gelirken biraz önce Sayın...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şunu Sayın Bakan konuşmadan önce söylememde fayda var: Ben ifadede, tutanağa da bakarız...

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, hatip kürsüdeyken -demin Sayın Elitaş aynı şeyi yaptı-müsaade ediniz hatip konuşsun.

Sizi sonra dinleyelim efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki, haklısınız.

2.- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'ın, İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Benim derdim polemik değil. Grup beş yıldır milletvekili olarak beni tanıyor, AK PARTİ'liler on üç yıldır beni iyi tanıyor. Benim amacım hizmet etmek, insanımızın hizmetindeki projeleri bir an önce bitirmek. Dolayısıyla ne sataşmada bulunacağım ne polemikte.

Arkadaşlar, Çandarlı Limanı'nın sıfırdan projesinin hazırlanması aşamasında bu kardeşiniz vardı, inşaatına başlanması aşamasında bu kardeşiniz vardı. İnşaatı devam ettikten sonra Kars Milletvekili olduğum hâlde, biz Türkiye'nin milletvekiliyiz diyerek 3 kere projeyi, gittim, yerinde inceledim, varsa bir fikrim söyledim, bilgiler de aldım. Ben bir hafta önce ulaştırma projelerinin içine girmiş bir adam değilim. Çandarlı Limanı böyle bir liman, Çandarlı Limanı'nın mendirek dâhil altyapısı yapılmıştır.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Müjdeyi verin. Ne zaman açacağız? Müjdeyi verin.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Devamla) – Yap-işlet-devret modellenli projelerde yöntem budur. Kalan kısmını, üst yapısını yap-işletle veya başka yöntemlerle hayata sokarsınız. İzmirli bilsin ki Çandarlı Limanı sadece İzmir için değil, Türkiye için önemli bir projedir. Ta Orta Asya'dan gelen yüklerin Anadolu üzerinden Avrupa'ya, açık denizlere açılması için çok önemli bir limandır; bu hizmete girecektir, bu konuda hiçbir sıkıntı yok.

Metrolarla ilgili bir açıklama yapmamıştım. Ankara metrolarının zaten yarı parasını belediye harcamıştı, kalan kısmını Ulaştırma Bakanlığı devraldı, yaptı. Aynı şekilde İzmir metrolarında da bu iş birliği devam ediyor.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Adana metrosu ne oldu, Adana?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Kars) - Görüntü vermiş olmak için değil, iş yapmış olmak için işlerin içinde yer alıyoruz.

Dün olduğu gibi, bugün olduğu gibi Allah'ın izniyle yarın da böyle olacak diyor, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Bakanım, Adana metrosu ne oldu, Adana?

BAŞKAN – Sayın Özel, mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurunuz.

VII.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'a görevinde başarılar dilediğine ve satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Aslında kürsüde hatip varken konuşmama veya hatip kürsüye davet edildikten sonra bir başkanının söz almamasıyla ilgili hassasiyetiniz doğrudur. Biraz önce Sayın Elitaş da ona uygun davranmadı, o da yanlış yaptı, bizi de bir yanlıştan geri aldınız ama benim oradaki çabam şuydu: Biraz önce Sayın Elitaş devreye girdiğinde sanki ben Bakana “Yalancı.” demişim gibi bir yanlış anlaşılma olmuştu, cevabından önce ona açıklık getirmek istemiştım. Ben “Sayın Bakan bu ifadeleriyle bizi yanıltma ve yalancılıkla suçladı.” demek istedim, kendisine öyle bir sözüm yok.

Kendisine yeni görevinde başarılar dileriz ama şu konuya da dikkat çekmek isterim, biraz önce şunu ifade etti. “Beni Meclis beş yıldır tanıyor.” Doğru, ben de beş yıldır tanıyorum. “AKP’liler beni on üç yıldır tanıyor.” Burası yanlış. Bakın, bu, şu demek: “Ben bürokrasi görevimde Adalet ve Kalkınma Partililerin bürokratu oldum, Meclisin ve devletin bürokratu olmadım.” (CHP sıralarından alkışlar) Oysa on üç yıldır bizim hepimizin sizi tanıyor olmamız ve hangi partiden olursa olsun bu Meclise değer katmanızı beklememiz lazımdı. AKP-bürokrasi ilişkisini teşhir ettiğiniz için teşekkür ediyorum.

Saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Bakan çok ayıp etti.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir saniye, Sayın Elitaş’ın söz talebi var.

2.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Biraz önce İç Tüzük gereğince 69’uncu maddeye göre söz veremediğinizi, veremeyeceğinizi ifade ettiniz. Arkasından sayın grup başkan vekili ayağa kalktı, dedi ki: “Sayın Bakan yaptığı konuşma çerçevesinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu üyelerinin yalan söylediğini ifade eden bir cümle kurdu.” Ben ona itiraz ettim. Niye itiraz ettim? Çünkü siz 69’uncu maddeye göre söz verirken bir satışma olduğu anlamında mutmain olduğunuz takdirde, inandığınız takdirde de kürsüye çağıracaksınız. Kürsüye çağırma sebebiniz, Sayın Balbay’ın istemi değil sayın grup başkan vekilinin ifadesi, izahı çerçevesi sonunda oldu. Yani Sayın Bakanın, Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna yönelik olarak söylediğini ifade ettiği, ki kesinlikle öyle bir şey söylemedi, “Bu düşüncede olanlar yalan söylüyor.” diye ifade etmesinin karşılığında ve bu 69’uncu maddeye uymadığını sizi uyarmak üzere itiraz ettiğimi ifade etmek istiyorum. Ki 69’a göre söz hakkı vermek... İlk uygulamanız doğrudu. Fakat grup başkan vekilinin izahı, aslıyla alakası olmayan, tutanaklara baktığınızda göreceksiniz, Sayın Bakan hiç kimseye “Yalancı.” demedi, “Yalan söylüyorsun.” diye de ifade kullanmadı. O anlamda itiraz hakkımı kullandım, yaptığınız işin 69’a uymadığını ifade etmek için.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, şu açıklamayı yapmak istiyorum: Yaptığım her iki işlem de İç Tüzük’e uygundur. Sayın Mustafa Balbay, Sayın Bakanın konuşmasından sonra ayağa kalkarak, Sayın Bakanın bazı gerçekleri doğru ifade etmediğini belirterek cevap hakkını kullanmak istediğini söyledi. Siz de gayet iyi biliyorsunuz ki İç Tüzük’ümüze göre düzeltmek amacıyla cevap hakkı şeklinde bir hak yoktur. Sataşma nedeniyle eğer bir gerekçe ortaya koymuş olsaydı Sayın Balbay, elbette o sataşma gerekçesinden tatmin olursam kendisine şüpheşiz o söz ve cevap hakkını tanırdım. Dolayısıyla, Sayın Balbay’ın belirttiği gerekçeyle kendisine herhangi bir şekilde bir söz veremem, bu, İç Tüzük’e aykırıdır. Vermiş olsaydım herkesin itiraz hakkı olurdu.

İkincisi, Sayın Özgür Özel, Sayın Bakanın konuşmalarını daha farklı bir çerçevede değerlendirerek Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna yönelik bir sataşma olduğunu ifade etti. Siz de gayet iyi biliyorsunuz ki 69’uncu maddeye göre sataşma nedeniyle söz vermenin takdiri, daha doğrusu söz verme zamanının takdiri Meclisi yöneten Meclis başkan vekiline aittir. Bu takdir sınırsız değildir, sataşma olduğuna Meclis başkan vekili ikna olursa bu hakkı verir. Ben buna ikna oldum ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna yönelik bu sataşma nedeniyle Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşacağı ifade edilen İzmir Milletvekili Sayın Mustafa Ali Balbay’a söz verdim.

Uygulamalarım İç Tüzük’e gayet uygundur. Ben burada 24’üncü Dönemden örnekler vermek istemiyorum. 24’üncü Dönemde, hiç sataşma olmadığı hâlde “Cevap hakkı, açıklama yapmak istiyorum.” diyen grup başkan vekillerine Meclis başkan vekillerinin zaman zaman söz verdiğinin tanıgıyım, burada tanıgıyım. Benim yönetimimde tek bir ölçü vardır Sayın Elitaş: Adalet ve tarafsızlık. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, buyurunuz efendim.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkanım, özellikle bürokratik dönemimde sadece AK PARTİ’lilerin bürokrati olduğum yönünde bir açıklama oldu. Dolayısıyla, sataşmadan 69’uncu maddeye göre söz istiyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kendi ifadesi Sayın Başkan, kendi ifadesi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

69’uncu madde çerçevesinde size iki dakika süreyle söz veriyorum.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- *Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Kars) – Saygılar sunuyorum, özellikle söz verdiğiniz için.

Arkadaşlar, herkes biliyor ki Ulaştırma Bakanlığına bağlı, o günkü adı Demiryollar, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü olan, Türkiye’nin en önemli projelerini yapan, uluslararası projelerini yapan bir genel müdürlüğün başında altı yıl bulundum. Zatualiniz dâhil, bürokrat olduğum dönemde, bölgenize, ülkemize faydalı olabileceğini düşündüğünüz projelerle ilgili istişarelerde bulunduk, siz de tanırıyorsunuz.

Sadece şöyle bir sıkıntı var...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Telefonlara çıkmadın.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI AHMET ARSLAN (Devamla) – Telefonlarına çıkmadığım hiçbir milletvekili yoktur.

Milletvekili olduğum an -sataşma olmasın diye- gelip tebrik edip boynuma sarılan CHP’li arkadaşlar oldu, MHP’li arkadaşlar oldu. Dedi ki: “Burhaniye Yat Limanı’yla ilgili CHP’li bir belediye başkanı olduğu hâlde yardımcı olmak adına her türlü gayreti gösterdin.” Sözümlü yanlış anladıysa düzeltilmiş olayım. Ben dünya çapında bilinen bir kurumun dünya çapında başarıları ispatlanmış bir genel müdürü, bir bakanlığın Başbakanlığa bağlı bir bürokrati idim. Ancak, ülkemizde şöyle bir sıkıntı var: Her ne kadar ki marifet iltifata tabiyse de, marifetin iltifata tabi olduğu anlamında size iltifat edenler, eğer algı onların işine yarayacaksa teşekkür ediyorlar, iltifat ediyorlar; algı onların işine yaramayacaksa iltifat etmiyorlar, teşekkür etmiyorlar. Ben de bu gerçeği bilerek, bana iltifat edenlere, teşekkür edenlere beyanda bulundum. Hiç şüpheniz olmasın ki Ahmet Arslan, bugün sadece AK PARTİ’nin değil, dün olduğu gibi, bu ülkenin her kesiminin hizmetindedir, hizmetinde olacaktır.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

NECİP KALKAN (İzmir) – Sayın Başkanım, affederseniz.

Bana da bu konuda yazılı konuşmak üzere iki dakika söz verir misiniz?

BAŞKAN – Maalesef. İç Tüzük, size, bu gerekçeyle konuşma vermemi engelliyor.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Necip Bey konuşursa ben de konuşacağım İzmir’le ilgili.

NECİP KALKAN (İzmir) – Ama Sayın Balbay’ın söyledikleri ile Sayın Başbakanın söylediklerini getirdim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bütün konuşmalar yapılmış, karşılıklı bütün cevaplar verilmiş, gerekli her türlü açıklama yapılmıştır. O nedenle, kaldığımız yerden gündeme devam ediyoruz.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

3.- *Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara’nın, DEAŞ terör örgütü ve Türkiye’ye ilişkin gündem dışı konuşması*

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, DEAŞ terör örgütü ve Türkiye hakkında söz isteyen Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara’ya aittir.

Buyurun Sayın Boynukara. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İzmir’in bu yoğun tartışma atmosferinden sonra DAİŞ terör örgütünü konuşmak biraz farklı gelebilir ama yine de değinmekte fayda var.

DAİŞ terör örgütü, uzun zamandır Türkiye’de çok sık bir biçimde konuşuluyor. DAİŞ terör örgütünü anlamak için biraz geriye gitmekte fayda var. Biliyorsunuz, Afganistan’ın işgaliyle başlayan süreç, Sovyetler Birliği’nin yıkılışı ve soğuk savaşın bitişiyle sonuçlandı. Bu süreçte, Müslüman halkların nabzı, Afganistan cihadı özelinde tutularak hem “İslami terör” kavramı icat edildi hem de Müslüman toplumlara dönük psikolojik, siyasi ve ekonomik deneyler hayata geçirildi. Irak işgaliyle birlikte Şii dinamik de bu sürece dâhil edildi.

1990’lı yıllarda ortaya çıkan Taliban ve sonrasında organize edilen El Kaide ise bu sürecin ürünüdür. El Kaide’ye yüklenen anlam, Batı’nın Doğu’daki güvenilir müttefiklerine karşı Afganistan ve Pakistan’ı kaosa sürüklemektir. Afganistan’ın 11 Eylül sonrası işgaliyle başlayan bu deneyin sonuçları şimdi Orta Doğu’ya taşındı ve daha kaotik bir denklemde test ediliyor.

Peki, DAİŞ ne? DAİŞ, Müslüman halkların yaşadığı coğrafyaların işgal süreçlerinde işgalcilerin çıkardığı deneyimlerle organize ettikleri asimetrik savaşın son ürünüdür; gladyo koduyla anlamaya çalışırsak Baas kadroları, Maliki, Beşar desteği ve küresel istihbarat örgütlerince organize edilen terör örgütüdür. DAİŞ'i tanımak için Ebu Garip Cezaevini, cezaevinde yapılanları, bir gece cezaevinin kapısının açılıp izin verilen fırarı ve 110'u aşkın ülkeden 47 bini aşkın kişinin terör örgütüne nasıl ve hangi yönlendirmeye katıldığını bilmek lazım. Küresel güçler nezdinde eski düzenin tüm birikimini taşıyan Baas partileri ve bölgedeki sosyalist örgüt atıkları artık işlevsizleşti, bunların yerine DAİŞ terör örgütü çıkarıldı. Bölgede halka dayalı doğal değişim süreçlerinden rol çalmak ve olası kontrol dışı düzen kurulmasının önüne geçmek için mevcut güçler arasında denge taşıyor, DAİŞ'e yüklenen anlam bu.

Fark edemeyenler olabilir ama küresel sistem Orta Doğu'daki devletleri, halkları ve örgütleri DAİŞ koduyla yeniden formatlamaya çalışıyor. Herhangi birinin üstün gelmeyeceği kaotik bir denklemin devamı için asimetrik terörün en organize örnekleri sunuluyor. Bu bağlamda, DAİŞ'in son hamlelerini, Beşar'lı kaotik bir Suriye, kaotik bir Irak ve Gazze'ye arada bir saldırıyla ömür uzatan İsrail üçgeninin oluşturduğu etki üzerinden okumakta yarar var. Bu kirli politikanın özeti kriz bölgeleri oluşturma, sivil tahribatlarla Moğol usulü dehşet salma, buna tepki olarak ortaya çıkan muhalefeti daha radikale bölüp işgali meşrulaştıracak yeni terör unsurları peydahlama ve ortaya çıkan bu kaosla süreci zamana yayarak sağlıklı bir düzenin kurulmasını ötelemedir. İşte küresel güçlerin DAİŞ üzerinden yürütmek istediği kirli ve kanlı politikanın özeti bu.

Peki Türkiye? Tüm bu olup biteni anlamayanlara önerim, küresel istihbarat örgütlerinin ürettiği haberleri gönüllü muhbir edasıyla servis etmek yerine Türkiye'nin pozisyonunu iyi okumalarıdır. Çünkü, küresel güçlerin ortaya koyduğu fotoğrafı bozan ve kurmak istedikleri denklemi boşa çıkarmaya çalışan tek faktör Türkiye'nin yaklaşımıdır. Biz biliyoruz ki terörü ve kaos politikalarını bölgemize ve sınırlarımıza yığanları terbiye edecek çıkış yolu, kendi iç çelişkilerinde var olan olumsuzlukları tetiklemek. Bunu yapacak olan yegâne güç ise Türkiye'dir. Çünkü, Türkiye ve AK PARTİ, var olan sorunların, küresel güçlerin kurduğu DAİŞ ve benzeri terör örgütlerini desteklemekle değil, doğal değişim taleplerine saygı duymakla çözüleceğine inanmaktadır. Bu nedenle de Türkiye'nin sürdürdüğü insani yardım temelli vicdani politikayı devam ettirmesi önemlidir. Dış politikada önceliğine, çıkarlar kuralı ilkesi yerine vicdanı koyan tutumunu sürdürmelidir. Asıl olan, küresel sisteme gönüllü muhbirlik yapmak değil, onların kirli ve kanlı politikalarına ayna tutmaktır yani ateşin söylemeye çekindiğini söylemektir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Boynukara.

Şimdi, elektronik sisteme girerek söz talep eden sayın milletvekillerine talep sırasını gözeterek söz vereceğim. Toplam 15 milletvekili bu çerçevede söz hakkını kullanmış olacaktır.

Söz verme işlemini başlatıyorum.

Sayın Gündoğdu...

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'deki çiftçilerin destekleme primlerinin ne zaman ödeneceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sorum Tarım Bakanına: Ülkemizin tarımsal üretim merkezlerinden birisi olan Kırklareli'mizde ayçiçeği ve hububat üretimi önemli rol oynamaktadır. Kırklarelili üreticimiz, çalışkanlığını ve üretim kabiliyetini ön plana çıkararak ülkemizin ayçiçeği üretiminin yüzde 16'sını, buğday üretiminin ise yaklaşık yüzde 3'ünü karşılamaktadır. Tüm sıkıntılara rağmen üretmekten vazgeçmeyen

Kırklareli’imizdeki ayçiçeği üreticisi, Hükümetin gerekli ödeneği bulunmadığından dolayı bu yıl destekleme primlerini hâlâ alamamıştır, borçlarını ödeyememiş ve gelecek yılın da üretim planlamasını yapamamıştır. İstanbul’un fethi kutlamalarına, Suriyeli göçmenlere milyonlarca lira ödenek bulan Hükümet, Kırklareli’nin vefalı çiftçisinin emeğinin karşılığını, destekleme primlerini ne zaman ödeyecektir?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın’ın, Bursa Büyükşehir Belediyesinin rant sağlama çalışmalarının her geçen gün büyüdüğüne ve ilgili bakanlıkların bir an önce soruşturma yapmasını beklediğine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bursa Büyükşehir Belediyesinin rant sağlama çalışmaları her geçen gün büyüyor. Büyükşehir Belediyesi şimdi de taksi ticaretine başlamaya hazırlanıyor. Cuma günü Büyükşehir Belediyesince alt komisyona gönderilen kararla Bursa’nın 13 ilçesine taksi plakası satılacak. Bir başka deyişle, Bursa ulaşımını işkenceye dönüştüren belediye şimdi de taksiciliğe başlayacak. Karara hem şoförler odası hem de taksici esnafı tepkili. İlçelerde yeterli olan taksi sayısı 2’ye katlanacak ve birçok taksici kontak açamayacağı için evine ekmek götüremeyecek. Belediyenin yaptığı haksız uygulamalara kimse dur diyemiyor. Bursa halkı Türkiye’nin en pahalı ulaşım ücretini ödüyor ama Büyükşehir Belediyesi ne vatandaşa acıyor ne de esnafa acıyor. İlgili bakanlıkların bir an önce soruşturma yapmasını bekliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

5.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı’nın, AKP’nin yanardöner politikalarıyla halka verdiği zarar nedeniyle özür dilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanlığı makamında oturan kişi, Rusya’yla bozulan ilişkilerimizi bir pilotun hatasına bağlıyor. Her zaman olduğu gibi “Başarı varsa benim; hata varsa başkasının.” diyor. Rus uçağını düşürme emrini kim vermiştir? Şimdi neden çark edilmektedir? Türkiye Cumhuriyeti devletimizi bu duruma düşürmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Rusya’yla yaşanan kriz nedeniyle Mersin’de, Erdemli’de narenciye üreticisinin zararını kim karşılayacaktır? Mersin Kazanlı’daki, Karaduvar’daki, Adanalıoğlu’daki, Karacailyas’taki biber üreticisinin borçlarını kim ödeyecektir? Beceriksiz dış politikanız nedeniyle Mut’taki kayısı ve erik üreticilerinin mağduriyetini kim karşılayacaktır? Tarsus’taki çiftçilerin gözyaşlarını kim silecektir? Devlet yapboz yöntemiyle yönetilemez. AKP, yanardöner politikaları nedeniyle, halka verdiği zarar nedeniyle özür dilemelidir.

BAŞKAN – Sayın Akkuş İlgezdi...

6.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi’nin, Okmeydanı Cemevinde vurularak hayatını kaybeden Uğur Kurt’un davasının, cezasızlık uygulamasının yeni bir örneği olarak kayıtlara geçtiğine ve mahkemelerin görevinin siyasi iradeleri korumak olmadığına ilişkin açıklaması

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Okmeydanı Cemevinde vurularak hayatını kaybeden Uğur Kurt’un duruşması vardı dün. Sık sık dile getirdiğimiz üzere, bu dava da cezasızlık uygulamasının yeni bir örneği olarak kayıtlara geçti. Uğur Kurt’un eşi “İki yıldır çektiğimiz azap artık bitsin.” diyerek isyan ediyor. Ancak mahkeme, olası kasıtlı öldürmek suçundan yirmi yıldan yirmi beş yıla kadar hapis istemiyle tutuksuz yargılanan polis memuru hakkında tutuklama kararı vermiyor.

Kamera kayıtlarının kesilerek mahkemeye gönderildiğinin ortaya çıkmasına rağmen sorumlular hakkında tek bir işlem başlatılmıyor. Böylesine iç acıtan kararlar sadece toplumun vicdanını kanatmakla kalmıyor aynı zamanda kanunu korumakla görevli olanlara, kanun dışı yollara sapmakla ilgili fırsat veriyor.

Tek çatı altında birbirine bağlanan değil, bağımsız olan yasama, bağımsız yürütme, bağımsız yargı idealimizden vazgeçmeyeceğiz. Bu davaların vicdanları sızlattığını buradan belirtmek istiyorum.

Ayrıca, bir kez daha hatırlatmak istiyorum ki, mahkemelerin görevi siyasi iradeleri korumak değildir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Baki Şimşek...

7.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'a görevinde başarılar dilediğine ve Mersin-Adana Hızlı Tren Projesi'yle ilgili yeni bir çalışma yapılarak Tarsus'un ikiye bölünmemesinin sağlanmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle Ulaştırma Bakanımıza hayırlı, uğurlu olsun diyorum, yeni görevinde başarılar diliyorum.

Mersin-Adana Hızlı Tren Projesi'nin ihalesi yapılmıştır. Maalesef Tarsus'un içerisinden geçen kısım yüksek duvarlarla bölünürse şehri ikiye bölecektir. Bu kısmın yer altına alınmasını hem sivil toplum kuruluşları hem Tarsus'ta yaşayan vatandaşların tamamı talep etmektedir. Sayın Başbakan, Ulaştırma Bakanıyken kendisine bu durumu biz arz etmiştik, yalnız, 6 kilometrelik bir mesafeyi yer altına almanın çok maliyetli olacağını belirtmişti. Yalnız, biz bununla ilgili yeni bir ön çalışma yaptırarak, en azından 2 kilometrelik bir kısmın yer altına alınmasını ve şehrin Doğu Berlin-Batı Berlin gibi ikiye bölünmemesini talep ediyor, saygılarımızı sunuyoruz.

BAŞKAN – Sayın İrgil...

8.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, Gezi olaylarının 3'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

CEYHAN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Gezi'nin 3'üncü yıl dönümünde Gezi'ye katılanları saygı ve sevgiyle selamlıyorum ve Gezi'de yaşamını yitirenleri de saygıyla anıyorum.

Gezi direnişi sırasında öldürülen gençleri, yaralanan binlerce insanımızı unutmadık, unutturmayacağız. Genç yaşında ölen çocuklarımıza bir “Allah rahmet eylesin.” bile demediğinizi asla unutmayacağız. Evlat acısı kızılca kıyamettir, evlat acısına bile saygı göstermeyip ailelere yaptığınız hakaretleri unutmayacağız. Sözde dünya liderinin 5 dönüm parkta elinde çiçek ve kitap taşıyan çocuklara yaptığı zulmü unutmayacağız, unutturmayacağız. Eninde sonunda Gezi'deki zulümlerin hesabını soracağız ve adaletin önünde Gezi'nin çocuklarını hatırlayacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Engin...

9.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, turizm sektöründeki sorunların her geçen gün daha da derinleştiğine ve AKP'nin hâlâ bir çözüm politikasının olmadığına ilişkin açıklaması

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Turizm sektöründeki sorunlar her geçen gün daha da derinleşiyor. Ülkemize gelen turist sayısı 2016 yılı Nisan ayında bir önceki yıla göre yüzde 28 azaldı. Otel doluluk oranı nisanda ülke genelinde yüzde 52 oldu, bazı illerimizde yüzde 30'un altına geriledi. Geçen yılın aynı dönemine göre Türkiye Avrupa ülkeleri içinde otel doluluğu konusunda en yüksek düşüşü yaşayan ülke oldu. Binlerce kişi

son birkaç ayda işini kaybetti. Sektör temsilcileri kaybın 10 milyar doları aşabileceği endişesini dile getirirken, AKP Hükûmetinin konuyu hâlâ bütün boyutlarıyla ele alan bir çözüm politikası ne yazık ki yok.

Beş ay önce Meclis Başkanlığına, 2016 ve 2017 yıllarının turizmin kayıp yılları olmasın diye Meclis araştırması önergesi vermiştim. Bu gidişle 2018 de turizmde kayıp yılı olacak endişesini taşıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Nurlu...

10.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, yeni Hükûmetin ülkeye katkısının olmayacağına ve demokrasi ile parlamenter sisteme de büyük zarar vereceğine ilişkin açıklaması

MAZLUM NURLU (Manisa) – Sayın Başkan, Türkiye bir saray darbesiyle karşı karşıya kalmış ve Hükûmet Recep Tayyip Erdoğan tarafından düşürülmüştür. AKP kongresinin Divan Başkanı Bekir Bozdağ'ın “AKP Tayyip'in partisidir.” sözü Hükûmetin bir saray darbesiyle yıkıldığının açık bir itirafıdır. “Yolsuzlukların üzerine gideceğim.” diyen Ahmet Davutoğlu Başbakanlıktan indirilmiş, yerine Binali Yıldırım atanmıştır. Genel Başkan adaylarının düşük profil savaşlarından galip çıkan Binali Yıldırım “en düşük profilli Başbakan” olarak siyasi tarihimize geçecektir. Cumhurbaşkanının emir eri gibi hareket edecek olan yeni Başbakan, alacağı talimatlarla kaçak saraya köprü olacaktır.

Bu nedenle, yeni Hükûmetin ülkeye katkısı olmayacağı gibi, demokrasi ve parlamenter sisteme de büyük zarar vereceğini belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşcı...

11.- Ordu Milletvekili Ergün Taşcı'nın, Alman Federal Meclisinin sözde Ermeni soykırımına ilişkin yasa tasarısını 2 Haziranda gündemine alacağına ve Türkiye ile Almanya'nın dostluk ilişkilerine zarar verecek bu tasarının Federal Meclisten geçmemesini temenni ettiğine ilişkin açıklaması

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Alman Federal Meclisinin sözde Ermeni soykırımına ilişkin 2 Haziranda gündemine alacağı yasa tasarısı, ülkemizi köşeye sıkıştırmak ve siyasi konularda taviz vermeye zorlamak için sahnelenen bir tiyatrodur. Ülkemize karşı oynanan büyük bir oyunun parçası olan bu tasarı, aynı zamanda tarihi ters yüz eden, gerçekleri çarpıtan, yalan ve riyakârlığı içinde barındıran hukuk dışı bir utanç vesikasıdır. Yüz bir yıl önce Birinci Dünya Savaşı'nın çok özel koşullarında yaşanan ve Türkler ile Ermenilerin karşılıklı olarak büyük acılar yaşamasına neden olan olayların, taraflı ve tarihî gerçeklerden uzak bir yaklaşımla siyasi istismar malzemesi olarak ele alınması asla kabul edilemez. Bu vesileyle, ülkemiz açısından yok hükmünde olan bu utanç vesikası tasarısını şiddetle kınıyor ve reddediyoruz.

Ayrıca, Türkiye ile Almanya'nın dostluk ve müttefiklik ilişkilerine zarar vereceği aşikâr olan böylesi bir tasarının Federal Meclisten geçmemesini temenni ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Cahit Özkan...

12.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Avrupa Birliği büyükelçileriyle yaptığı toplantıda sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Avrupa Birliği büyükelçileriyle bir araya gelen Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanımızın yetkilerini tartışmış, oy veren yüzde 53'ü yok saymış ve “yandaş” olarak tanımlayarak aşağılamıştır. Kılıçdaroğlu bu ifadeleriyle, cumhuriyeti kurarken istiklal ve cumhuriyetimize karşı duran mandacılar

gibi davranmış, millî meselelerimiz hakkında yabancılardan karar vermelerini istemiştir; Anayasa'mızın 104'üncü maddesinde "devletin başı" olarak tanımlanan Sayın Cumhurbaşkanımızın yasama, yürütme ve yargı erklerine ilişkin görev ve yetkilerini bilmediği ortaya çıkmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımıza oy veren yüzde 53 vatandaşımızı yok saymak bugüne kadar Cumhuriyet Halk Partisinin gütmüş olduğu millet karşıtı tavrın yeni bir göstergesidir.

Fazla söze gerek yok. Tüm umutsuzluğuma rağmen ana muhalefeti millî siyasete davet eder, yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN - Sayın Ertem...

13.- Hatay Milletvekili Birol Ertem'in, Hatay'da buğday fiyatlarının açıklanmadığına ve buğday ile mısıra verilen destekleme primlerinin yaklaşık on yıldır artırılmadığına ilişkin açıklaması

BİROL ERTEM (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün sizlere, başta Hatay olmak üzere, bütün Türkiye'de çok önemli bir konuyu dile getirmek istiyorum.

Tarım Bakanına soruyorum: Türkiye'de buğday hasadına başlanan ilk ilimiz Hatay'dır. Hatay'da buğday hasadı başlamış, bitme aşamasına gelmiştir ama hâlâ buğday fiyatları açıklanmamıştır. Çiftçimiz yine AKP Hükümetinin sayesinde tüccara peşkeş çektirilmiştir.

Ayrıca, buğdaya ve mısıra verilen destekleme primleri yaklaşık on yıldır artırılmamıştır. On yıldan bu yana, destekleme 5 kuruş gibi komik bir rakamdır; bu rakamı kendinize yakıştırıyor musunuz? Yoksa Mustafa Kemal Atatürk'ün "Köylü, milletin efendisidir." dediği çiftçileri de mi sadaka ekonomisine mahkûm edeceksiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Gürer...

14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Çamardı İmam Hatip Lisesinde yaşanan bir olaya ve ulusal basına uygulanan sansürün artık yerel basına da yansıtıldığına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Niğde Millî Eğitim Müdürlüğü İnternet sayfasında bazı yerel basın linklerine erişim sağlıyordu. Hoşuna gitmediğinden olacak, BORHABER gibi izlenen bir sitenin ulaşımını engelledi. Ancak daha ciddi işler var, Millî Eğitim Müdürlüğünün onlarla ilgilenmesi gerektiğini düşünüyorum. Örneğin, Niğde'nin Çamardı İmam Hatip Lisesi Müdürü öğrencilerini bahçeye çıkararak "R, T, E" harflerini yazdırmış, daha sonra bunu da "Müminiz, askeriz; ölsek de imam hatipliyiz. Yolundayız Reis." diye resimletip AKP'li il genel meclis üyesiyle birlikte basına poz vermiştir. Bir devlet memurunun yaptığı bu davranış Millî Eğitim Müdürünün dikkatinden kaçmış olmalı. Yerel basına sansür uygulamak yerine bu konulara eğilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Ayrıca, ulusal basına uygulanan sansür artık yerel basına da yansıtılmaya başlanmış ve hoşla gitmeyen haberler veren gazeteler uyarılarak haberleri istenilen biçimde yazmaları konusunda baskı yapılmaya başlanmıştır. Ayrıca, resmî ilanı kesme tehdidi de gündeme gelmeye devam etmektedir. Aksaray ilinde Ulurmak ve Hasandağı gibi yılların gazeteleri de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Üstündağ...

15.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesince devri yapılan İztuzu Plajı'nın valilikçe verilen tahliye emrinde yer alan bazı ibarelere ilişkin açıklaması

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Sayın Bakan, Muğla’da özel bir şirket tarafından izinsiz işletilen ve dün Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesince devri yapılan İztuzu Plajı’nın valilikçe verilen tahliye emrinde “bu durumu protesto etmek amacıyla ülke turizmini baltalamak, ülkenin imajını, kamu güvenliğini ve kamu düzenini bozmak isteyen marjinal gruplarca olayların turmandırılarak büyütüleceği eğilimi taşıdığı” ibaresi bulunmaktadır. Ülkemizde bir haksızlığı ortaya koyan sivil toplum kuruluşları ve halk ne zamandan beri “marjinal grup” olarak adlandırılmaktadır? Bu sözler için Muğla sivil toplum kuruluşlarından ve ayrıca İztuzu Kumsalını Kurtarma Platformu üyelerinden özür dilenecek midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ünal...

16.- İstanbul Milletvekili Şirin Ünal'ın, Türk Hava Kuvvetlerinin kuruluşunun 105'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türk Silahlı Kuvvetlerimizin önemli bir gücü olan, yüz beş yıldır şanlı bayrağımızı semalarda gururla dalgalandıran Türk Hava Kuvvetlerimiz geçmişten bugüne edindiği tecrübeler, gelişen teknolojiye uyumu ve güçlü altyapısı sayesinde dünya havacılığının en güçlü isimlerinden biri hâline gelmiştir. Hava Kuvvetlerimiz üstlendiği ulusal ve uluslararası görevlerde sahip olduğu üstün sürat ve tahrip gücü olan silahlar, dinamik yapısı, eğitilmiş personeli ve harekât kabiliyeti sayesinde büyük başarılar elde ederek bizleri gururlandırmaktadır. Göklerdeki onur ve gurur kaynağımız Türk Hava Kuvvetleri caydırıcı gücüyle bölgesel ve küresel barışa değerli katkılarda bulunmakta, her zaman ülkemizin itibarını yükselten kurumlarımız arasında yer almaktadır. Bu düşüncelerle Türk Hava Kuvvetlerinin kuruluş yıl dönümünü kutluyor, hava şehitlerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyor, görevlerini üstün bir gayretle sürdüren Hava Kuvvetleri mensuplarına başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan...

17.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, Gezi olaylarının 3'üncü yıl dönümüne ve gerçekleştirilmek istenen anma toplantılarına polisin çeşitli engeller koyarak Gezi Parkı'nı kapattığına ilişkin açıklaması

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Başkan, Gezi'nin, barışçıl bir hak arama eylemi olan Gezi'nin 3'üncü yıl dönümündeyiz. Dün gerçekleştirilmek istenen anma toplantılarına polis her zamanki gibi çeşitli engeller koydu ve Gezi Parkı'nı da kapattı. Gezi'nin anma eylemlerinde bu kadar hassas olan Emniyet görevlilerinin ve yargının Gezi eylemleri sırasında polis şiddetiyle yaşamlarını yitirmiş olan Abdullah Cömert, Ethem Sarısülük, Ali İsmail Korkmaz, Ahmet Atakan, Berkin Elvan, Mehmet Ayvalıtaz ve Medeni Yıldırım'ın faillerinin bulunması, cezalandırılması konusunda ne kadar ihmalci olduğunun da bilincindeyiz. Ancak, bu bilinç ve Gezi olaylarının bugününde esas olarak yargı yetkililerinin eylemleri bizi daha büyük bir kaygıya düşürmektedir. Buna karşı Cumhurbaşkanı, daha doğrusu AKP başkanı olan Erdoğan'ın “Bunlara alışacaksınız.” sözüne “Alışmayacağız.” yanıtını vermek isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sarıhan.

Birer dakikalık konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi söz talep eden sayın grup başkan vekillerine söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Akçay.

18.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 31 Mayıs Dünya Sigarasız Günü'ne ve gerek sigara alışkanlığı gerekse uyuşturucu ve alkol bağımlılığındaki artışların, başta Hükümet olmak üzere herkesin mutlaka önem vermesi gereken konular olduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında dün, 31 Mayıs itibarıyla dile getirmeyi düşündüğüm bir konuydu fakat gündemin farklı olması nedeniyle şimdi ifade ediyorum.

Dünya Sağlık Örgütüne üye ülkeler tarafından sigara nedeniyle oluşan hastalık ve ölümlere dikkati çekebilmek amacıyla 1987 yılından beri 31 Mayıs Dünya Sigarasız Günü olarak kutlanmakta.

Ülkemizde sigara kullanımı her geçen gün artmaktadır. Sigaraya başlama yaşı oldukça aşağılara inmektedir. Sigara yasaklarıyla 2010 yılından itibaren düşmeye başlayan sigara kullanımı yasalara uyumsuzluk ve denetim mekanizmalarındaki zafiyet nedeniyle 2014 yılından itibaren 2008 yılı sayılarına geri dönmüştür. Sigarayı kullananların yaşı dört yıl önce 11'ken bu yaş sınırı bugün 9 yaşa kadar düşmüştür. Küresel Gençlik Tütün Araştırması 2003-2012 yılları sonuçlarının karşılaştırması yapıldığında 13-15 yaş okul öğrencilerinde sigara kullanımının yüzde 51, diğer tütün ürünü kullanımının yüzde 88 arttığı görülmüştür. Gelecek yıl sigara içmeye başlayabileceğini söyleyen gençlerde yüzde 96 oranında artış vardır.

Yine TÜİK tarafından yapılan Türkiye sağlık araştırmalarına göre, 2010 yılında her gün sigara içenlerin oranı yüzde 25'ken 2014 yılında yüzde 27'ye çıkmıştır. Erkeklerde sigara içme oranı yüzde 39'dan yüzde 42'ye ulaşmıştır, kadınlarda da 2010 yılında yüzde 12 olan sigara içme oranı 2014 yılında yüzde 13'e yükselmiştir.

AKP döneminde, sigarada olduğu gibi alkol ve uyuşturucuya başlama yaşı ve alkol ve uyuşturucu tüketimi de artmıştır. Yeşilayın yaptığı araştırmalara göre AKP döneminde alkole başlama yaşı 11'e düşmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Akçay.

Buyurunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yeşilay önemli, malum vakfı kuruldu; özel kanunlar çıkardılar, bütçeden paralar aktarıldı, mahdumlar yönetimlere alındı ve özel statüler getirildi.

Yeşilayın yaptığı araştırmaya göre AKP döneminde alkole başlama yaşı 11'e düşmüştür. 2003 yılında ülkemizdeki alkol tüketimi 506 milyon litreyken 2014 yılında 1 milyar 77 milyon litreye ulaşmıştır.

Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezinin yaptığı araştırmaya göre, yine bu dönemde uyuşturucuya başlama yaşı 10'a düşmüştür.

Sigara kullanımının önlenmesi kapsamında, öncelikle okul çağındaki çocuk ve ergenlerin sigaraya hiç başlamamalarının mutlaka sağlanması gerekir.

İkinci olarak, sigarayı bırakmak isteyen nikotin bağımlılarına da sigarayı bırakmalarında yardımcı olunmalıdır.

Gerek sigara alışkanlığı gerekse uyuşturucu ve alkol bağımlılığındaki artışlar bütün herkesin, başta Hükümetin mutlaka önem vermesi gereken çalışmalardır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Baluken...

19.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, AKP Hükümetinin, gözaltında bulunan ve beş gündür kendisinden haber alınamayan Demokratik Bölgeler Partisi il yöneticisi Hurşit Kültür'in akıbeti hakkında kamuoyunu bilgilendirmesi gerektiğine, Mimarlar Odasının kullanmış olduğu Yıldız Sarayı Dış Karakolu binasını zorla boşalttırma ve orada bulunan yönetici ve üyeleri gözaltına alma girişimlerini kınadığına, Gezi direnişinin 3'üncü yıl dönümünde anma etkinliklerine katılanlara polisin müdahalesine ve dün Kütahya'da son derece tehlikeli bir provokasyonun devreye konulduğuna ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Şırnak'ta kolluk güçleri tarafından gözaltına alınan ve gözaltına alındığı bilgisi tanıklar tarafında da teyit edilen Demokratik Bölgeler Partisi il yöneticisi Hurşit Kültür'den tam beş gündür haber alamıyoruz. Yaptığımız bütün girişimlere rağmen, Hükümet ve devlet yetkilileri nezdinde neredeyse her gün yaptığımız bütün girişimlere rağmen bugüne kadar Hurşit Kültür'in akıbetiyle ilgili tek bir sağlıklı bilgi bile tarafımıza iletilmemiştir. Genel Kurulda Başbakanın ve bütün Kabine üyelerinin hazır bulunduğu toplantıda da açık bir şekilde sorduk: "Gözaltına alınan Hurşit Kültür nerededir?" AKP Hükümeti, bu soruya bir an önce cevap vermek durumundadır. Kendisinin gözaltına alındığını kamuoyuna deklare eden JÖH, PÖH sosyal medya hesaplarında Hurşit Kültür'in infaz edildiğine dair bilgiler paylaşıyor. Dolayısıyla, hem ailesi hem partimiz hem halkımız büyük bir kaygı içerisinde. AKP Hükümetini bir an önce Hurşit Kültür'in akıbetiyle ilgili bütün Türkiye kamuoyunu bilgilendirecek bilgileri paylaşmaya davet ediyorum.

Diğer taraftan -dün de belirttik- bugün Gezi'nin, Gezi direnişinin 3'üncü yıl dönümünü anıyoruz. Gezi direnişiyle ilgili, grubumuzun ve Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu grup önerileri var, o öneriler sırasında ayrıntılı değerlendirmeler yapacağız. Ancak dün Gezi direnişine karşı intikam duygusuyla hareket edenlerin Mimarlar Odasının kullanmış olduğu Yıldız Sarayı Dış Karakolu binasını zorla boşalttırma ve orada bulunan Oda yöneticilerini ve üyelerini zorla gözaltına alma girişimlerini buradan kınadığımızı ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aslında bu girişim, AKP'nin Gezi direnişinden duymuş olduğu korkunun güncele yansımasıdır. Yine, dün Gezi Parkı'na barikatlarla hiç kimsenin, hiçbir insanın sokulmaması ve Gezi'yi anan kitlelere yönelik yapılan polis müdahaleleri de AKP'nin hâlâ aynı korku içerisinde hareket ettiğini ortaya koymaktadır.

Diğer taraftan, Sayın Başkan, dün Kütahya'da son derece tehlikeli bir provokasyon devreye kondu. TOKİ konutlarında bir kaynak kıvılcımının neden olduğu bir yangından dolayı orada bulunan bir bayrağın yanmasını "Kürt işçiler bayrak yaktı." şeklinde sosyal medya üzerinden gezdirerek orada bulunan işçilere yönelik ciddi bir provokasyon devreye kondu. Tabii, bir can kaybı yaşanmamış olması hepimizi teselli ediyor ancak bu tarz ciddi provokasyonlara karşı, ırkçı grupların bu kışkırtmalarına karşı bütün halkımızın sağduyusuyla hareket etmesi gerektiğini ifade etmek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitti, ilave...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Özellikle tutanaklara geçmesi açısından söylüyorum, bayrak duyarlılığı olan kesimlerin AKP mitinglerinde Türk Bayrağı'nın nasıl ayaklar altına alındığı görüntülerini yakından takip etmelerini, orada ekmek parası için gitmiş olan emekçiler üzerinden devreye konmak istenen provokasyonlara karşı da uyanık olmaları gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Sayın Özel...

20.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve AKP'nin alışıktığı olduğu algı yönetiminin, gerçek dışı olan bir sözü gerçekmiş gibi servis ederek bir linç ve iftira kültürünü egemen kılmak olduğuna ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım teşekkür ederim.

Dönemin ilk başlarına, geçen döneme bakarsak burada muhalefet partilerinden seçilmiş ve Meclisi adalet ve hakkaniyetle yöneten hem 24 hem 25 hem 26'ncı Dönemde Meclis başkan vekillerinin bu verdikleri birer dakikalık süreleri, Adalet ve Kalkınma Partili Meclis başkan vekilleri vermiyordu, verilmemesini savunuyorlardı. Sizin bu iyi örnekleriniz yapılan bir toplantıda karşılık buldu ve artık herkes bu haktan yararlanıyor. Bu, demokrasi açısından; bu, milletvekilinin seçmenine ulaşabilmesi açısından son derece önemli. Bu hakkı kullanan bir Adalet ve Kalkınma Partili milletvekili, biraz önce, Sayın Genel Başkanımızın sabahleyin yabancı misyon şefleriyle ve büyükelçilerle yapmış olduğu toplantıda Türkiye'yi eleştirdiğini iddia ederek “mandacılar gibi davranma” gibi ağır, çirkin, mesnetsiz, haksız bir ithamda bulunmuştur. Sayın Genel Başkan o toplantıda Hükümetin vize muafiyetiyle ilgili getirdiği her türlü yasaya destek verdiğimizizi, en son anda Cumhurbaşkanı tarafından bu işin askıya alındığını ama Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin bu konuda atacağı her adımı da destekleyeceğimizi söylemiş, toplantı çıkışında sorulan bir soruya verdiği cevapta da güncel siyasi değerlendirmeler yapmıştır. Sanki bu siyasi değerlendirme içeride yapılmış gibi burada eleştiri konusu yapmak -AKP'nin alışıktığı olduğu algı yönetimi- haksız bir sözü, gerçek dışı olan bir sözü gerçekmiş gibi servis etme ve bir linç kültürünü ve bir iftira kültürünü egemen kılmaktan başka bir şey değildir. Eğer Sayın AKP milletvekili Osmanlı'nın son dönemleriyle ve Osmanlı'yla ilgili bir görev paylaşımı yapacaksa kimin mandacıların devamı olduğu çok açık ortadadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Benim partimin kurucusu, 1'inci Genel Başkanı mandacılar karşı Samsun'a çıkmış, Millî Mücadele'yi başlatmış kişidir; ancak bir görev paylaşımı yapacaksa, Cumhuriyet Halk Partililer o günün uçmayı göze almış ve dünyanın bilim alanındaki en gelişkin, en devrimci kafası Hezarfen Ahmet Çelebi'nin devamıysa, olsa olsa sayın milletvekili Galata Kulesi'nin altından ona ok attıran yobazın devamıdır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Sayın Muş, buyurunuz.

21.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve eleştirileri kişiselleştirmenin kimseye bir faydasının olmayacağına ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, eleştiriler daha iyiye gitmek için mutlak suretle yapılır ama eleştirileri kişiselleştirirsek eğer, buradan bir netice alamayız, bunun kimseye de faydası olmaz. AK PARTİ'nin yapmış olduğu 2'nci olağan büyük kongresinde -coşkuyla- AK PARTİ burada birlik ve beraberliğini muhafaza ederek bu kongreden çıkmıştır. Fakat, burada maalesef farklı farklı dönemlerde ve zamanlarda bunun bir saray darbesi neticesinde olduğu sürekli bazı arkadaşlarımız tarafından ifade ediliyor; bu doğru değildir. Kongreler ne zamandan beri bir darbe neticesinde olmuştur, bunu sormak lazım. Kaldı ki burada bunu ifade eden sayın milletvekilinin partisi de kongre yapmıştır. Orada da bir kaset olayı vardır; şimdi, orada da “Kaset darbesi sonrası bir kongre oldu.” mu diyeceğiz? Lütfen, bu konuda söylemlere dikkat edilsin.

İkincisi, Binali Bey bu kongrede 1.405 delegenin oyunu almak suretiyle partimizin üçüncü genel başkanı seçilmiştir ve şu anda Başbakanımızdır. Başarıları ortadadır, Türkiye'ye kazandırdığı hizmetler ortadadır ve sürekli bir “düşük profil” söylemi burada ifade edilmeye çalışılıyor. Az önce de söyledim, yani, eleştirileri kişiselleştirmenin kimseye faydası yok, kimseye de yararı yok. Binali Bey'in profili ortadadır, kazandırdığı eserler de ortadadır. Bu açıdan, lütfen, bir daha bu tip söylemlerle eleştiri yapılıyor derken insanların kişisel haysiyetine bir saldırıda bulunulursa buna da gereken cevabı veririz. Kaldı ki bu düşük profil tartışmasıyla alakalı da bunu ifade eden arkadaşımız da sözlerinin yanlış anlaşıldığını ifade etti.

Ben bunları ifade etmek suretiyle, Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Muş.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının iki tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup bilgilerinize sunacağım.

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Fas-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı ve beraberindeki heyetin Türkiye Büyük Millet Meclisinin konuğu olarak ülkemize resmî bir ziyarette bulunmasının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 25/5/2016 tarihli ve 13 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi (3/793)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Fas-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı ve beraberindeki heyetin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin konuğu olarak ülkemize resmî bir ziyarette bulunması, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 25 Mayıs 2016 tarihli ve 13 sayılı Kararı'yla uygun bulunmuştur.

Söz konusu heyetin ülkemizi ziyareti 28 Mart 1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 7'nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

İsmail Kahraman

TBMM Başkanı

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Ekvador Ulusal Meclisi Ekvador-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Gina Gudoy ile beraberindeki heyetin Türkiye Büyük Millet Meclisinin konuğu olarak ülkemize resmî bir ziyarette bulunmasının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 25/5/2016 tarihli ve 13 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi (3/794)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Ekvador Ulusal Meclisi, Ekvador-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Gina Godoy ile beraberindeki bir heyetin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin konuğu olarak ülkemize resmî bir ziyarette bulunması, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 25 Mayıs 2016 tarihli ve 13 sayılı Kararı'yla uygun bulunmuştur.

Söz konusu heyetin ülkemizi ziyareti 28 Mart 1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 7'nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

İsmail Kahraman

TBMM Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan ve 21 milletvekilinin, temel lise sürecinde karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/217)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Dershanelerin kapatılması ve özel okullara dönüştürülmesiyle ilgili uygulamanın Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesinin ardından “temel lise” adı altında yeni özel liseler oluşmaya başlamıştır. Sınavlara hazırlanan öğrencilerin eğitim sistemi ve kurumlarıyla ilgili hemen her gün gelen farklı bir açıklamayla iyice kafaları karışmıştır. Öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin bu karışık ortamdan dolayı mağduriyetleri bulunmaktadır. Dershane/temel lise sürecinde karşılaşılan sıkıntılarla alakalı Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

1) Altan Tan	(Diyarbakır)
2) İdris Baluken	(Diyarbakır)
3) Filiz Kerestecioğlu Demir	(İstanbul)
4) Garo Paylan	(İstanbul)
5) Hüda Kaya	(İstanbul)
6) Müslüm Doğan	(İzmir)
7) Ali Atalan	(Mardin)
8) Erol Dora	(Mardin)
9) Mithat Sancar	(Mardin)
10) Ahmet Yıldırım	(Muş)
11) Burcu Çelik Özkan	(Muş)

12) Besime Konca	(Siirt)
13) Kadri Yıldırım	(Siirt)
14) Faysal Sarıyıldız	(Şırnak)
15) Ferhat Encu	(Şırnak)
16) Leyla Birlik	(Şırnak)
17) Dilek Öcalan	(Şanlıurfa)
18) İbrahim Ayhan	(Şanlıurfa)
19) Osman Baydemir	(Şanlıurfa)
20) Alican Önlü	(Tunceli)
21) Nadir Yıldırım	(Van)
22) Tuğba Hezer Öztürk	(Van)

Gerekçe:

1980’li yıllarda, üniversiteye giriş sisteminin zaaflarından yararlanarak hayatımıza giren ve daha sonraki yıllarda da sınav sisteminin her alanında yerini alan dershanelerin kapatılmasıyla ilgili kararın her geçen gün daha da çok tartışıldığına tanık olmaktayız. AKP iktidarı döneminde sayıları iki kat artan dershaneler “paralelle mücadele” adı altında kapatılıp özel okula dönüştürülmek istenirken, bu durumu fırsata çevirmek isteyen MEB, “temel liseler” adı altında yeni tür özel liseler oluşturmaya başlamıştır. Dershanelerin kapatılmasıyla ilgili kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi de MEB’i durdurmamış ve temel liselerin faaliyetlerine devam edeceği açıklanmıştır.

Hükümet, dershane sahipleri ve cemaat ekseninde gelişen bu tartışmalarda dershane gerçekliğinin sadece bir boyutu ele alınmakta ve ona göre değerlendirilmektedir. Oysaki öğretmen, öğrenci ve diğer çalışanlar açısından da bu tartışmaların sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal boyutunun olduğu rahatlıkla söylenebilir. Eğitimde birçok sorun bulunmaktayken konunun farklı boyutlarla ele alınması ve sadece dershane tartışmasına dönüştürülmesi yanlıştır. Eğitim sisteminin kamusal, ücretsiz, ana dilde, eleştirel, bilimsel ve demokratik bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Eğitim anlayışı rant odaklı olmamalıdır. Öğrencilerin bütün zamanlarını çocukluklarından, gençliklerinden vazgeçerek tüm yeteneklerini körelterek amansız ve hiç de eşit olmayan bir yarışa hazırlanması (sınav) odaklı olmamalıdır.

Dershaneler bir neden değil bir sonuçtur. Eğitimin niteliksizleştirilmesinin, eğitimin piyasaya açılmasının, aynı sağlık gibi eğitimin de dönüştürülmesinin, eğitimin sınav odaklı hâle getirilmesinin, çocuklarımızın acımasız piyasa koşullarına uygun rekabetçi bir mantıkla at yarışına hazırlanır gibi yetiştirilmesinin, ailelerin bu konuda eleştirel bir karşı duruş sergilememesinin, eğitim çalışanlarının ve akademisyenlerin bu konuda güçlü bir karşı koyuş sergileyememesinin sonucudur. Geçtiğimiz yıldan itibaren devlet liselerinde 11’inci ve 12’nci sınıfta okuyan çok sayıda öğrenci sınav kaygısıyla kaydını temel liselere aldırarak, aileler on binlerce lira mali borcun altına girmek zorunda bırakılmıştır. MEB, 2015-2016 eğitim öğretim yılında aralarında temel liselerin de olduğu özel liselere gidecek her öğrenci başına 3.220 TL eğitim teşviki verileceğini açıklamıştır. 2015-2016 eğitim öğretim yılında lise son sınıflar fiilen üniversite hazırlık sınıfına dönüştürülen temel liselerin son sınıfına kayıt fiyatları 15-25 bin TL arasındadır. Dershanelerin kapatılması sürecinde zaten atanamayan öğretmenler sorunu ciddi bir boyuttayken ekstra birçok öğretmenin daha işsiz kalacağı söylentilerine karşı MEB, kimsenin mağdur edilmeyeceğini söylemesine rağmen, işsiz kalan 60 bin öğretmenden yalnızca 3.121’inin devlet kadrosuna atanacağını açıklamıştır.

Tüm bu sorunların ve mağduriyetlerin tespit edilerek bir an önce ciddi adımlar atılması gerekmektedir. Eğitim konusu siyasi erkin kendine muhalif olan kurum ve kuruluşlarla mücadelede deneme tahtası olarak kullanılmayacak kadar önemli ve hayati bir alandır.

2.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan ve 22 milletvekilinin, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve bu projeye bağlı olarak yapılması planlanan sulama kanallarının bitirilememiş olmasının neden ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/218)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve bu projeye bağlı olarak yapılması planlanan sulama kanallarının hâlâ bitirilememiş olmasıyla ilgili olarak Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

1) Altan Tan	(Diyarbakır)
2) İdris Baluken	(Diyarbakır)
3) Filiz Kerestecioğlu Demir	(İstanbul)
4) Garo Paylan	(İstanbul)
5) Hüda Kaya	(İstanbul)
6) Müslüm Doğan	(İzmir)
7) Ali Atalan	(Mardin)
8) Erol Dora	(Mardin)
9) Mithat Sancar	(Mardin)
10) Ahmet Yıldırım	(Muş)
11) Burcu Çelik Özkan	(Muş)
12) Besime Konca	(Siirt)
13) Kadri Yıldırım	(Siirt)
14) Aycan İrmez	(Şırnak)
15) Faysal Sarıyıldız	(Şırnak)
16) Ferhat Encu	(Şırnak)
17) Leyla Birlik	(Şırnak)
18) Dilek Öcalan	(Şanlıurfa)
19) İbrahim Ayhan	(Şanlıurfa)
20) Osman Baydemir	(Şanlıurfa)
21) Alican Önlü	(Tunceli)
22) Nadir Yıldırım	(Van)
23) Tuğba Hezer Öztürk	(Van)

Gerekçe:

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), GAP bölgesindeki alanların sahip olduğu kaynakları değerlendirerek bu yörede yaşayan insanların gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmeyi, bölgeler arası farklılıkları gidermeyi ve ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlayan bir proje olarak ortaya konulmuştur.

Fırat havzası ve Dicle havzası projeleri olmak üzere iki gruptan oluşan GAP, Su Kaynakları Geliştirme Programı kapsamında 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali inşası öngörülmüş, projenin bitmesi sonucunda 1 milyon 822 bin hektar alanın sulanması ve yılda 27 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi üretilmesi planlanmıştır. Bu iki aşamalı olarak yürütülen Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), ülkenin enerji ihtiyacını karşılayacak olan hidroelektrik santralleri yapımını büyük ölçüde sonlandırmışken, bölge halkının ekonomisini geliştirecek olan sulama kanalları aşamasında ise hayli bir geride kalmıştır.

GAP kapsamında, 2009 yılı itibariyle toplam 9 adet (5.513 MW) hidroelektrik santrali tamamlanmış; santral kurulu güçleri itibariyle hidroelektrik enerji projelerinin yüzde 74'ü gerçekleşmiştir. Bu çerçevede GAP kapsamında yer alan Karakaya, Atatürk, Batman, Kralkızı, Dicle, Birecik ve Karkamış hidroelektrik santrallerinin işletmeye alınışından bugüne kadar Türkiye ekonomisine doğrudan katkı sağlayan duruma gelmiştir. Türkiye'de 2009 yılında üretilen 35,9 milyar kilovatsaatlik hidroelektrik enerji içinde GAP 12,1 milyar kilovatsaatlik hidroelektrik üretimiyle yüzde 33,7'lik bir paya sahiptir.

GAP bölgesinde 1 milyon 822 bin ha alanın sulamaya açılması planlanmıştır. 2009 yılı sonu itibariyle Fırat ve Dicle havzasında toplam 300.397 ha alan sulamaya açılmıştır. 72.093 ha alanda hâlen sulama şebeke inşaatı devam etmekte olup 1 milyon 448 bin 556 ha alan planlama aşamasındadır. Sulama projelerinin yüzde 16,5'i işletmededir.

2014 yılı sonu itibariyle Fırat ve Dicle havzasında toplam 424.710 ha alan sulamaya açılmıştır. 171.088 ha alanda hâlen sulama şebeke inşaatı devam etmekte olup 1 milyon 204 bin 202 ha alan planlama aşamasındadır. Sulama projelerinin yüzde 23,6'sı işletmededir. Görüldüğü gibi beş yıllık bir süreç içerisinde sulama projelerinin yüzde 7'lik bir kısmında ilerleme sağlanmış bu kanalların yapımı çok yavaş bir hızla ilerlemektedir.

Sulama kanalları yapılırken dikkat edilmesi gereken en önemli konulardan biri topraktaki tuzlanmadır. Çiftçiler tarafından, eğitim eksikliği ve ekonomik tercihlerden ötürü, bölgenin karakteristik iklim ve toprak yapısına uymayan yanlış sulama yöntemlerinin kullanılması ve yetersiz drenaj kanalları toprak kalitesini ve ürün rekoltesini düşürmektedir. Bölgedeki çiftçilere göre, ne kadar sulama yapılır, ne kadar suni gübre verilirse bu o kadar ürün demektir.

GAP yönetimine göre, on altı yıl sonunda, 2005 yılına kadar bölge topraklarına su getirilmesi planlanmıştır. Ancak gerçekleşen sulama, planlananın sadece yüzde 15'ine ulaşabilmiş ve bu alanların da önemli bir kısmı yanlış su ve suni gübre kullanımı yüzünden tuzlanmış ve ardından çoraklaşmıştır. Harran Ovası'nda önce 30 bin hektar alanda tuzlanma görülmüş ve bu alan daha sonra çoraklaşmıştır. Ardından 130 bin hektar alanda on iki yıl içinde tuzlanma görülmüştür. Uzmanlara göre, bu toprakların tekrar kullanılabilmesi çok zordur.

Bölge insanına asıl faydayı sağlayacak olan sulama kanallarının, toprağın ekolojik dengesini de bozmayacak şekilde, bir an önce projenin enerji ayağındaki bitirilme seviyelerine getirilmesi gerekmektedir. Türkiye'nin ekonomik refahına yapılan katkının bölge insanının refahına da yansımaları için sulama kanallarının yapımı hızlanmalıdır.

3.- *CHP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Hükûmetin uyguladığı yanlış politikalar nedeniyle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşanan ekonomik, sosyal ve siyasal sorunların, can ve mal güvenliği üzerindeki tehditlerin ve kamu hizmetlerinin verilmesini engelleyen nedenlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/219)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kürt sorununun çözümü ve terörle mücadelede Hükûmetin uyguladığı yanlış politikalar nedeniyle, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde başta eğitim ve sağlık olmak üzere kamu hizmetlerinin verilemez hâle gelmesi, vatandaşların can ve mal güvenliği üzerindeki tehditler, yaşanan ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlar ile bunlara karşı alınacak önlemleri belirlemek amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ederim. 22/12/2015

Levent GÖK

Ankara Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

Gerekçe:

AKP'nin, Kürt sorununu, CHP'nin tüm uyarılarına karşın, TBMM'nde çözmek yerine gizli bir ajandayla yürütmesi sonucunda, doğu ve güneydoğudaki terör olayları bugün yeni bir evreye gelmiştir.

AKP'nin aymaz tutumu yüzünden, güvenlik kuvvetlerimizin Doğu ve Güneydoğu'da terörle mücadelesi eskisine göre zor ve çetin geçmektedir. Bu mücadelede, bölgede yaşayan vatandaşlarımız doğrudan etkilenmektedir. Vatandaşların can ve mal güvenliği ağır tehdit altında bulunmakta, başta eğitim ve sağlık olmak üzere temel kamu hizmetleri gerektiği gibi verilememektedir. Bazı ilçe ve mahallelerde birkaç hafta süren sokağa çıkma yasakları vatandaşlarımızın gıda, ilaç ve benzeri temel ihtiyaçlarını karşılamalarını engellemektedir. Okullar, yurtlar, yatılı bölge okulları günlerce kapatılmaktadır. Öğretmenlerden SMS mesajıyla Cizre ve Silopi gibi ilçeleri terk etmeleri istenmektedir. Hastaneler ve diğer sağlık kuruluşları gerektiği gibi hizmet verememekte, kamu hizmetlerine erişim de oldukça sınırlı kalmaktadır.

Ticari hayat tümüyle durmuştur. Bazı ilçe ve illerde kepenkler günlerce kapalı kalmaktadır. Haftalardır doğru dürüst iş yapamayan küçük işletmeler, esnaf ve zanaatkarlar ile sanayiciler iflas noktasına gelmiştir. Bölgede, tarım, hayvancılık, turizm, sanayi ve ticaret sektörleri tümüyle durmuştur. Bankaların bölgedeki işletmelere kullandırdıkları kredileri vadesinden önce geri çağırdığı ileri sürülmektedir. Önümüzdeki günlerde bu sektörlerde büyük bir çöküş yaşanması ve bölgede zaten yüksek olan işsizliğin çok daha yüksek düzeylere çıkması kaçınılmazdır.

Bu bölgelerdeki birçok alan, Bakanlar Kurulu kararıyla aylardır “askeri yasak bölge” ve valiliklerin kararıyla “özel güvenlik bölgesi” olarak ilan edilerek, vatandaşların giriş çıkışına kapatılmaktadır. Bu bölgelerde tarım ve hayvancılık faaliyetleri yapılamamaktadır.

Hem can ve mal güvenliği üzerindeki tehditler, hem kamu hizmetlerinin verilememesi hem de yaşanan diğer ekonomik ve sosyal sorunlar kitlesel hâlde göçe yol açmıştır.

Başta çocuklar ve kadınlar olmak üzere vatandaşların yaşanan gelişmelerden psikolojik olarak da olumsuz etkilenmesi kaçınılmazdır.

Türkiye Cumhuriyeti elbette terörün her türlüyle mücadelesini sürdürecektir. Hukuk ve yasalar çerçevesinde yürütülmesi gereken bu mücadeleden vatandaşların zarar görmemesi gerektiği gibi Kürt sorununun çözümü de gereklidir.

Hükûmet ortaya çıkan bu sorunlara duyarsız gözükmekte, bölgede yaşananlarla ilgili olarak kamuoyunu gerektiği gibi bilgilendirmemekte ve terörün toplumsal zemin kazanmasını önleyecek herhangi bir girişimde maalesef bulunmamaktadır. Yüce Meclisimizin bu konuyu ele alması büyük önem taşımaktadır.

Zarar gören vatandaşların da bu zararlarının en kısa sürede karşılanması, yaşadığı sorunların bir an önce çözülmesi ve koşulların bir an önce normalleştirilmesi gerekmektedir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde hükûmetin bugüne kadar uyguladığı politikaları tartışmak; yaşanan ekonomik, sosyal ve siyasal sorunları, can ve mal güvenliği üzerindeki tehditleri, kamu hizmetlerinin verilmesini engelleyen nedenleri araştırarak çözüm önerilerini belirlemek üzere TBMM'de bir komisyon kurulması zorunludur.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi daha vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

A) TEZKERELER (Devam)

3.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Belçika'nın başkenti Brüksel'de 30-31 Mayıs 2016 tarihlerinde Avrupa Parlamentosu Katılım Öncesi Eylem Birimi'nin AB genişleme ülkelerine yönelik parlamentolar arası konferanslar programı çerçevesinde düzenlenecek olan "AB'ye Katılım Sürecinde Siyasi Grupların, Partilerin ve Hükûmetlerin Birbirleri ile Etkileşimleri" başlıklı seminere katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/795)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Belçika'nın başkenti Brüksel'de 30-31 Mayıs 2016 tarihinde Avrupa Parlamentosu Katılım Öncesi Eylem Birimi'nin AB genişleme ülkelerine yönelik parlamentolar arası konferanslar programı çerçevesinde, "AB'ye Katılım Sürecinde Siyasi Grupların, Partilerin ve Hükûmetlerin Birbirleri ile Etkileşimleri" başlıklı seminer düzenlenecektir. Söz konusu seminerlere katılım sağlanması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Evet, bir yoklama talebi vardır, önce bu talebi gerçekleştireceğim.

Şimdi yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerini ismen tespit edeceğim.

Sayın Özel, Sayın Akkuş İlgezdi, Sayın Arık, Sayın Aydın, Sayın Arslan, Sayın Tarhan, Sayın Yıldız Biçer, Sayın Bozkurt, Sayın Ertem, Sayın Dudu, Sayın Yıldız, Sayın Durmaz, Sayın Zeybek, Sayın Sarıbal, Sayın Yeşil, Sayın Erdem, Sayın Temizel, Sayın Özkan, Sayın Usluer, Sayın Özdemir, Sayın Bayır.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) TEZKERELER (Devam)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Belçika'nın başkenti Brüksel'de 30-31 Mayıs 2016 tarihlerinde Avrupa Parlamentosu Katılım Öncesi Eylem Birimi'nin AB genişleme ülkelerine yönelik parlamentolar arası konferanslar programı çerçevesinde düzenlenecek olan "AB'ye Katılım Sürecinde Siyasi Grupların, Partilerin ve Hükümetlerin Birbirleri ile Etkileşimleri" başlıklı seminere katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/795) (Devam)

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

IX.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- MHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, Ankara Milletvekili Zühal Topcu ve arkadaşları tarafından, öğretmenlerin ve öğretmenlik mesleğinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/203) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/6/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 1/6/2016 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Erkan Akçay

Manisa Milletvekili

MHP Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminin Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler kısmında yer alan, Ankara Milletvekili Zühal Topcu ve arkadaşlarının (10/203) esas numaralı, öğretmenlerin ve öğretmenlik mesleğinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verdiğimiz Meclis araştırması açılması önergemizin 1/6/2016 Çarşamba günü, bugün Genel Kurulda okunarak görüşmelerinin bugünkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi lehinde ilk konuşmacı Zühal Topcu, Ankara Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Topcu. (MHP sıralarından alkışlar)

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi olarak vermiş olduğumuz, öğretmenlerin ve eğitim sisteminin sorunlarına yönelik araştırma önergesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, sürekli olarak, Adalet ve Kalkınma Partisinin eğitim sistemine baktığımızda...

Sayın Başkan, ikaz edebilir misiniz, dışarıda konuşsunlar.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Topcu.

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulda bir uğultu var efendim. Lütfen uğultuyu sona erdirelim. Ayakta sohbet eden sayın milletvekillerinin olduğunu görüyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın bakan da var, sadece milletvekilleri değil.

BAŞKAN – Sayın milletvekillerinin sayın bakana daha farklı bir ortamda konuşmalarını yapmalarını rica ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın bakanlar çareyi çıkmakta bulsunlar.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, uğultu devam ederse birleşime ara vermek zorunda kalacağım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Bakan, Sayın Faruk Çelik...

BAŞKAN – Sayın Topcu, sürenizi yeniden başlatıyorum.

Buyurunuz.

ZÜHAL TOPCU (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Evet, beşinci yılımız burada ama hâlâ demek ki kürsüdeki konuşmacının nasıl dinleneceğini öğrenemedik, onu da burada özellikle paylaşmak istiyorum sizlerle.

Adalet ve Kalkınma Partisinin on dört yıllık iktidarı süresince biz buradan sürekli olarak -son beş yılda, benim burada olduğum müddetçe- eğitim sisteminin nasıl ayaklar altına alındığı ve başarısızlığı üzerine sürekli olarak vurgulamalar yaptığımızı belirtmek istiyoruz. Buradaki en önemli vurgulamalardan bir tanesi de sürekli olarak bakanların değişmekte olduğuydu. Partilerin değişmemesine rağmen, iktidardaki parti değişmemesine rağmen gördük ki geçen hafta 6'ncı Millî Eğitim Bakanının atanmış olduğuna da hep birlikte şahitlik ediyoruz.

Tabii ki Millî Eğitim bakanları değişebilir ama politikaların asla ve asla değişmemesi lazım, tutarlı olması lazım, güvenilirliğinin ve geçerliliğinin yüksek olması lazım ve istikrarlı olması lazım. Ama gördüğümüz şu ki, bırakın her gelen bakanı, aynı bakanlık süresinde bile değişen eğitim politikalarına şahitlik ediyoruz. Yine, eski tas eski hamam düşüncesinden hareketle devam edeceğinizi tahmin edebiliyoruz çünkü yapılan konuşmalardan, daha ilk verilen demeçlerden de bunu anlıyoruz. Millî Eğitim Bakanına da buradan hayırlı olsun diyoruz ama ilk demecinde “Şu kadar bina yaptık, bu kadar okul yaptık.” şeklindeki ifadesi de aslında bunun göstergesi olarak alınabilir diye ben sizlerle paylaşıyorum. Çünkü bakıldığında, “Çocuk suçları arttı, bunları en aza indirmeye talibiz, çalışacağız.” şeklinde bir ifadesi, ilk geldiğinde keşke bunlar olsaydı. “Eğitimin kalitesi üzerinde çalışacağız.” denilseydi. İşte, suça sürüklenen 1 milyon çocuktan bahsedip “Bunların tedbirini alacağız.” denilseydi. Özellikle, teröre bulaşan, terör örgütü tarafından kaçırılan çocuklardan bahsedilseydi, “Acilen tedbir alınacak.” denilseydi ve öğretmenlerin, eğitim sisteminin sorunlarından bahsedilseydi ve bu sorunlara

nasıl cevap verileceğine yönelik çalışmalar yapılacağından bahsedilseydi. Yaratıcılıktan bahsedilseydi öğrencilerin yaratıcılıklarının artırılacağına yönelik olarak ve uluslararası kriterlere göre başarının artırılacağına yönelik olarak nasıl bir çalışma içine gireceklerinden bahsetseydi keşke.

Detaylı olarak bahsetmelerini istemiyoruz, adlarının bile anılmasının yeterli olacağı ve niyet beyanı olarak alacağımızı da biz burada açıklamak istiyorduk ama gördük ki bunların hiçbirinin dikkate alınmadığına da biz hep birlikte şahitlik ediyoruz. Çünkü gelen şeylerde sürekli olarak “Sınav sistemine odaklı olmayacak.” denmişti ama sınav sisteminin artırıldığını gördük. Öğretmenlerin gerçekten artık nefes alamadıklarını buradan paylaşmak istiyoruz. Veliler nefes alamıyor. O kadar tıkanı ki her şey, öğretmenler çaresiz. Sınav sistemlerinden dolayı özellikle elleri kolları hareketsiz bırakılmış durumdadılar. Kıdem tazminatları yönünden elleri kolları bağlanmış durumda öğretmenlerin. Yani her gelen bakanın, aslında ne kadar para aldıklarına, tatillerinin ne kadar olduğuna ve yan gelip yattıklarına yönelik olarak beyanatları olmuştur ve uygulamada da görülmüştür ki öğretmenlerin adı yok, öğrencinin adı yok. İnsanın adı yok aslında. İnşallah, bu Bakan farklı bir şeyler yapar ama biraz önce komisyon toplantısında idik. Bu ilk göstergelerden, konuşmalarından da biraz şahitlik eder olduk.

Biz diyoruz ki Milliyetçi Hareket Partisi olarak: Artık, bir millî hedefin olması lazım. Adalet ve Kalkınma Partisi işine gelince “millîlik”ten bahsediyor, her şeyin başına bir “millîlik” getiriyor. Sözde bir millîlik aslında. Ama biz de diyoruz ki: Gerçekten artık, millî bir eğitim sistemi istiyoruz. Bu çocukların geleceğini düşünen, bu çocukların geleceğine güvenle bakabilecekleri, öğretmenin yarınlarını düşünmeden garanti altına alabilecek ve ona çalışma ortamı sağlayacak, kendini geliştirme ortamı sağlayacak bir sistemin acilen kurulması gerekiyor.

Acaba bu ülkede öğretmeni teşvik edecek neler var? Var mı? Sormak istiyoruz. Yani öğretmenlerin gelişmesine yönelik neler yapılıyor? Bunları da sormak istiyoruz ve öğretmenlerin ihtiyaç alanlarına yönelik olarak da nasıl bir istihdam politikası var, hâlâ belirlenmiş değil. Ortak değer üretilmiyor bu ülkede artık. Bakın, değerleri bitirdi Adalet ve Kalkınma Partisi, kutuplaştırdı. Değerler üzerinden siyaset yapıldığı için, inanın, artık, değerler de ayaklar altında gezmeye başladı.

Şimdi, öğretmenlerin maaşlarına özellikle açlık sınırı ve yoksulluk sınırı açısından baktığımızda, açlık sınırının en son hesaplamalara göre 1.375 lira -4 kişilik bir ailede- yoksulluk sınırının da 4.478 lira olduğu ülkemizde ne yapıyoruz? Öğretmenlerin hâlâ hangi maaşlarla ayakta kalmaya çalıştıklarını biraz görmek ve sizlerle de paylaşmak istiyoruz.

1930 yılında öğretmen maaşıyla, bir aylık öğretmen maaşıyla 97 tane küçük altın alınırken 2002 yılında bir öğretmen maaşıyla 24 tane çeyrek altın alınıyordu ama 2016 yılında bir öğretmen maaşıyla 14 tane çeyrek altın alınıyor. Belki simit hesabı tutmaz ama altın hesabıyla belki dikkat çekebiliriz diye -çünkü özellikle ilgi alanları açısından baktığımızda- bunu paylaşmak istedik. Yani bir öğretmen maaşıyla 14 tane altın alınıyor. Onun için, biz de diyoruz ki: Bir an önce öğretmenlere 3600 ek göstergenin verilmesi lazım, maaşlarının ve çalışma ortamlarının iyileştirilmesi gerekmektedir.

Ve yine diyoruz ki: Ücretli öğretmen olmaz. Öğretmenin ücretlisi olmaz. Bunun için yeniden atamaların yapılması lazım. 72 bin ücretli öğretmen var. Diyoruz ki: Mutlaka ve mutlaka bir öğretmen politikasının gündeme getirilip atamaların bir an önce yapılması lazım.

Maarif müfettişlerine yönelik olarak son bir haftada uygulamaya konmak istenen konunun da yanlış olduğunu buradan beyan etmek istiyoruz. Maarif müfettişliği bir kariyer mesleğidir. Özellikle siyasallaşmayı her alana getirerek bu ülkeyi artık daha fazla kutuplaştırmayın. Eğitim uzmanı olarak atanma yerine kaliteyi artırmaya yönelik eğitim, maarif müfettişlerini ve yardımcılarını nasıl değerlendirebiliriz diye yeni bir politikanın çalışmasının yapılması lazım.

Son günlerde yine haberlere not ortalamalarının şişirildiğine yönelik, hormonlu not ortalamalarına yönelik olarak haberler çıkmıştır. Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, 2013 yılında dedik ki: Bu TEOG sınavlarında öğrenci başarı ortalamalarının sınav sonuçlarına eklenmesine yönelik olarak vatandaşların şikâyetleri geldi. Özel okullarda fazla not veriliyor, şişiriliyor diye önerge verdik ama hâlâ o önergemize cevap gelmedi ve şu anda yapılanlar da sizin beraber, ortak çalıştığımız insanların okullarını kapatmaya yönelik. Bizi hiç ilgilendirmiyor. Burada eğer bir problem varsa, ortak olarak çalıştığımız, bunlara alan açtığınız kişilere bu yetkiyi veren iktidara aittir. Eğer birinin yargılanması gerekiyorsa, hukuk önüne çıkması gerekiyorsa, bunun da Adalet ve Kalkınma Partisi yöneticileri olduğunu da buradan paylaşmak istiyoruz.

Ve yine şunu paylaşmak istiyorum ki: 29 Mayıs'ta Fatih'i ve İstanbul'un fethini kutlarken AKP iktidarı Fatih'in adını yerlere düşürdü, FATİH Projesi icralık oldu. Fatih gemileri karadan yürüttü, MEB de FATİH Projesi'ni yürütüyor ama nasıl yürütüyor bilmiyoruz. Detayları var, onları da farklı konuşmamda inşallah detaylandıracağız.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Topcu.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisinin aleyhinde ilk konuşmacı Mehmet Ali Aslan, Batman Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Aslan. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET ALİ ASLAN (Batman) – Sayın Başkan, değerli Genel Kurulu ve Sayın Divanı saygıyla selamlıyorum.

Tabii, her ne kadar usulen biz aleyhte söz hakkı almışsak da az önceki hatip arkadaşın bütün değerlendirmelerine bir eğitimci olarak katıldığımı beyan etmek istiyorum.

Geçtiğimiz hafta Mihellemilerin millî ve kültürel ve inançsal festivali olan, Barbusus köyünde kutlanan, Şeyh Abdülkerim ve Şeyh Ahmed ve Tafo köyünde kutlanan Şeyh Talip Festivali'ni kutluyoruz.

Az önce de değinildi ama hemen şuna değinelim: On üç yıl gibi kısa bir sürede 6 Millî Eğitim Bakanı değiştirilmiştir. Bu, eğitim ahlakı açısından kesinlikle doğru değildir, bilimsel değildir, yanlıştır. Ve işin daha da vahim bir kısmı, 6 Millî Eğitim Bakanından sadece biri eğitim kökenlidir, diğer bakanlar farklı meslek gruplarına mensuptur. Böyle olunca, eğitim ve öğretimdeki aksaklıklar kaçınılmaz olacaktır.

Örneğin, yeni Millî Eğitim Bakanı Sayın İsmet Yılmaz iki gün önce Sivas'ta “Öğretmenlerin kalitesini artıracaktır. Öğretmen kaliteli olursa ürünü de kaliteli olur.” demiştir. Bu tam bir ayıplama vesilesidir. Bundan dolayı, bir eğitimci olarak, Sayın Millî Eğitim Bakanını ben kınıyorum. Öğretmenlerin kalitesini, niteliğini, seviyesini bilebilmek için eğitim fakültelerinde, öğretmen okullarında öğretmenlerin hangi aşamalardan geçtiğini bilebilmek lazım ama bu aşamalardan geçmeyen birinin öğretmenleri bu şekilde aşağılayıcı bir üslup kullanmasını doğru bulmuyoruz. Öğrenciler de ürün değil, bireydir, bu da yanlıştır. Bu konuda gerek eğitim camiasından, öğretmenlerden gerek öğrencilerden büyük bir tepki vardır. Bu konuda bir düzeltme ya da özür beklenmektedir.

Yine, öğretmenlerin belli başlı sorunlarından biri ve bir türlü çözilemeyen, formalite olarak duran seminer çalışmaları var, gerek yıl sonu gerek eğitim ve öğretim yılı başı. Tamamıyla bir formaliteden ibaret olup tamamıyla öğretmeni zorla tutma, hapsedme olayıdır. Ben on üç yıl boyunca öğretmenlik yaptım ve on üç yıl boyunca o seminerlerin hiçbir faydasını görmedim çünkü sadece imza atmak için zorunlu olarak orada bekliyorduk, bekletiliyorduk.

Dolayısıyla, öğretmenlerin aslında eğitim öğretim yılı başında ve sonunda bir seminere değil, bir tatile ihtiyacı vardır. İlgili Bakanlığın, Hükümetin öğretmenleri tatile göndermesi gerekiyor. Zaten sekiz ay boyunca sürekli eğitim öğretim içinde oldukları için o seminerin de ve şu anda düşünülüyor olan akademinin de görevi görülmüş oluyor, ayrıca öğretmenlere yük getirecek ve formalitelere boğacak bir sisteme ihtiyaç yoktur.

Yine, Sayın Millî Eğitim Bakanı, Sivas'ta, bir açılıştan sonra öğretmenlerle yaptığı görüşmede “Siz kendinizi iyi yetiştirirseniz Türkiye'nin önü açılacak.” diyor. On iki yıl lise, dört yıl eğitim fakültesi, KPSS, YGS, LYS vesaire, yani eğer bütün bunlardan sonra hâlâ kalkıp “...kendinizi iyi yetiştirirseniz...” diyebiliyorsanız buna gülelim mi, ağlayalım mı biz de şaşırık ve maalesef, bu ülkede öğretmen olmak bakan olmaktan daha zor bir hâle getirilmiş durumda.

Yine, öğretmenlerin “yıpranma payı” adı altında erken emekliliğe hak kazanması gibi bir yasal düzenlemeye gidilmelidir çünkü öğretmenler gerçekten yıpranmaktadır. Öğretmen sadece sınıftaki mesai saatine bağlı olarak çalışmıyor, mesai saatinin dışında da eğitime öğretime, derse bir hazırlık süreci vardır. Bu da saatleri bulmaktadır. Yani, bir öğretmen günde altı saat ya da sekiz saat derse giriyorsa evde de en az üç dört saat hazırlık yapmaktadır. Normal bir memurla kıyaslanamaz. Yani, öğretmenin yirmi yıllık çalışma süresi aslında otuz yıllık bir memurunkine eş değerdir. Dolayısıyla, gerek polise gerek askere gerek itfaiyecilere -ve birkaç meslek grubu daha var- tanınan yıpranma payı hakkı en öncelikli olarak öğretmenlere tanınmalıdır. Biz Meclis olarak, vekiller olarak ve toplumun bütün meslek grupları olarak öğretmenlerimize olan bu borcumuzu ifa etmeliyiz.

2010'da 18'inci Millî Eğitim Şûra Kararları'nda öğretmen ek dersinin 12 TL'ye çıkarılması ve Öğretmenler Günü'nde de bir maaş ikramiye kararı alınmıştı, 2010'da. Altı yıl geçti ve hâlâ ek ders 12 TL değil, 10 kûsur liradır ve hâlâ Öğretmenler Günü'nde öğretmene herhangi bir ikramiye, maaş verilmesi söz konusu değildir.

Yani, tabii, biz öğretmenken bu karar alınınca -Sayın Nimet Çubukçu döneminde alınmıştı- herkes bizi arayıp tebrik ediyordu, işte “Size bir maaş ikramiye verildi, verilecek.” diyordu çünkü toplum bunu böyle algılıyor. Şûra kararı alındı demek sanki Mecliste karar alındı demek diye anlıyor. Oysa ki halkımız da bilsin, böyle bir şey yoktur; ne 2010'dan bu yana 12 TL'ye çıkarılmıştır ne de maaş ikramiyesi verilmiştir.

Yine, eğitim öğretim yılı başında verilen kırtasiye yardımlarının en azından bir maaş olması gerekiyor; çok düşük bir ücret verilmektedir, bu yetmemektedir.

Şu anda mezun olup da atanamayan 300 bin öğretmen vardır, İzlanda nüfusuna eş değer, 300 bin öğretmen ve 75 bin açığı “ücret karşılığı” şeklinde istihdam ederek karşılamaktadırlar ki genelde öğretmen arkadaşlar bunu “kölelik istihdamı” olarak değerlendirmektedir yani ders başına 10 lira alıyor, bu da ayda yaklaşık 1.000-1.200 lira yapıyor, bir asgari ücret bile değildir.

Mali, ekonomik sıkıntılardan söz ediyor. O çerez paraları, o ayakakabı kutularındaki paralar eğer eğitime kanallize edilebilseydi, eminim, bugün 300 bin öğretmenin çoğu atanmış olacaktı ve maalesef bu on üç yıllık dönemde de 40 öğretmen adayı öğretmen olamadığından, işsizlikten dolayı intihar etmiştir.

Yine, bu son dönemde özellikle, eğitim sisteminde sürekli yapboz şeklinde değişiklikler vardır. Örneğin ben eğitime, öğretime başladığım zaman cümle temelli yani tûmdengelim şeklinde okuma yazma öğretiliyordu, şu anda harf temelli yani ses temelliye dönüştürülmüştür. Düz yazıydı

dönemimizde, el yazısı oldu. Bu sürekli değişmekte ve dönüşmektedir ve her değişip dönüştüğünde de, işte, ilgili bakanlık müfettişleri en iyi sistem olduğundan söz ediyorlar ve bunun dışına çıkanları da soruşturmaya tabi tutuyorlar. Böyle de ilginç bir şey vardır.

Farklı branşlardan öğretmen ataması yapılması, tıpkı farklı branşlardan bakan atanması gibi çok büyük sorunlara yol açmıştır ve hâlâ açmaktadır. Son dönemlerde barış istemleri, talepleriyle grev yapan birçok sendikali öğretmen soruşturmaya tabi tutulmuştur. Şu anda 16.500 öğretmen bu anlamda idari ceza almıştır, kınama almıştır, 50'si görevden atılmıştır. 16.500 az değil, şaka bir rakam değil. Umarım, şu anda bizi dinleyen öğretmenler de bu anlamda tabii ki bir eğitimci olarak, meslektaşları olarak bize hak verecektir. On aydır, ben bu konuda soru önergeleri verdim, cevap alabilmiş değilim maalesef.

Teşekkürler. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aslan.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisinin lehinde ikinci konuşmacı Kadim Durmaz, Tokat Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; MHP grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyor, yüce Meclisi ve buradan umutla atama bekleyen 414 bin öğretmeni ve AKP iktidarının yok etmek istediği millî eğitimin çok önemli bir dinamiği olan maarif müfettişlerini saygıyla selamlıyorum.

Bir milletin en büyük zenginlik kaynağı yetişmiş, kaliteli insan gücüdür. Bunun temini de herkesin bildiği gibi eğitimidir. Bugün eğitimde geldiğimiz nokta, maalesef, içler acısıdır. Üzülerek söylüyorum ama eğitim AKP iktidarıyla kanayan bir yara olmuştur.

Eğitimi ve öğretmeni önemseyin çünkü biz öğretmenlerimizden sadece alfabeyi öğrenmedik; yurt sevgisini, adalete ve hukuka riayeti, saygıyı, Cumhuriyeti ve değerlerini, özgürlükleri, yetim hakkına, kamu hakkına el uzatmamayı onlardan öğrendik.

Şimdi öğretmenler, öğrenciler ve geleceğimiz adına soruyorum: AKP iktidarı ile eğitim, maalesef, siyasete malzeme yapılmıştır, yazboz tahtasına dönüp kanayan bir yaraya dönüştürülmüştür. Neden değerli arkadaşlar? Akşam yaptığınızı sabah bozuyor, dün doğru dediğinize bugün yanlış diyor yahut bir bakanın söylediğini diğeri yalanlıyor. Buna hangi ülkelerde müsaade edilebilir? Ancak, on dört yıldır övündükleri, “Tek başına iktidarı.” dedikleri AKP iktidarıyla ülkemiz eğitimde işte bu durumdadır değerli arkadaşlar. Bunun anlamı şudur: Her şey yarım yamalak, deneme-yanılma yöntemiyle şansa bırakılmış durumda ve böyle gitmektedir. Sayın Başbakan, eski, yeni bakanlarına bir sorsun: “Yahu, siz on dört yılda ne yaptığının farkında mısınız?” Ben de Sayın Başbakana soruyorum: 65’inci Hükûmet Programı’nda dahi eğitime bir başlık ayırmadınız Sayın Başbakan, neden? İşte 65’inci Hükûmetin açıklanan programı arkadaşlar. “Yeni Anayasa ve Sistem, İnsani Kalkınma, Güçlü Ekonomi, Yaşanabilir Şehirler ve Çevre, Güçlü Türkiye, Sonuç” başlıkları var ama eğitim yok. Geçmişte hükûmetlerinizin öğretmenler için söyledikleri geleceğini kararttığınız binlerce öğretmen adayının belleğinden silinmeyecektir. Evet, bu sözler tarihe yazıldı, unutulmaz, binlerce genç öğretmen bu sözleri unutmaz ve unutmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, bakanlarla gelen ve bakanlarla giden politikalar, karartılan hayatlar, genç ve dinamik bir nüfusu olan ülke vatandaşlarımıza zulüm değil de nedir? Bu gençlerin çaresizliğinden, umutsuzluğundan AKP iktidarı sorumludur. Siz hiç bu çaresizliği yaşadınız mı? Ama sizin öyle bir sorununuz zaten yok, okulu bitiren çocuklarınızın müşavirlikleri, kazançlı işleri, gemileri deryada

hazır duruyor. On dört yılda sayıları 400 binleri aşan atanamayan öğretmenler ve eğitim alamayan çocuklarımız AKP Hükümetinin plansız eğitim ve istihdam politikasının bedellerini ödüyor. Biz artık “atanamayan öğretmenler” değil, “atanmayan öğretmenler” diyoruz. Çünkü bu gençler bilinçli bir eğitim projesi olarak atanmıyor. Sizin derdiniz eğitim değil, derdiniz ucuz iş gücü. Ne yazık ki diplomalı işsizlerin tavan yaptığı, eğitim fakültesi mezunlarının bile ucuz iş gücü olmayı kabul eder hâle getirdiğiniz bir Türkiye’deyiz. Hâlbuki, Sayın Cumhurbaşkanı geçen gün yaptığı açıklamada “Eğitimin asıl sorunu müfredattır.” diyor. Günaydın Sayın Cumhurbaşkanı, günaydın! Ne yazık ki sizin sayenizde tek sorunumuz bu da değil. Hâlâ görmezden geliyorlar. Yıllardır çileye dönüşen eğitim sistemini şimdi yeni parlak fikirlerle mi çözecekler?

Atanamayan öğretmenleri görmeyen, boş dersleri ve derslikleri görmeyen boş açıklamalardan bıkip usandık artık. Buradan Sayın Cumhurbaşkanı sesleniyorum: İşte, bu 414 bin atanamayan, umutsuz, genç öğretmen sizin saraya çağırma kampanyanızı bekliyor. Atanamayan öğretmenleri her hafta sarayda ağırlayınız Sayın Cumhurbaşkanı. Onlara söyleyecek ve diyeceklerinizi de bu halk, bu millet merak ediyor. Öğretmen olamayıp kağıt toplayıcısı, taksi şoförü, pazarda limon satmak zorunda bıraktığımız, umutlarını yok ettiğiniz öğretmenlere ne diyeceksiniz merak ediyoruz. 2003-2015 yılları arasında sınava girenlerden sadece yüzde 16’sı öğretmen olarak atanabildi. Geriye kalan yüzde 84’ü ne oldu, ne yapıyor diye hiç sordunuz mu? Evet, bunların 1 milyonu aşkını, değerli arkadaşlar, AKP iktidarından umudunu kesip farklı alanlara çaresiz bir şekilde koşturmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Sayın eski Bakan Nabi Avcı Bey eğitim sorunlarını çözemedi. Ayrılırken öğretmenlere veda mesajı yolladı “Bakanlar unutulur, öğretmenler unutulmaz” diye. Bu, Sayın Bakanın mesajı. Evet, Sayın Bakan ve AKP iktidarı, öğretmenler sizi unutmayacaktır, bundan emin olabilirsiniz. Ne haksız görevden alınan idareciler, ne yok etmek istediğiniz Millî Eğitim müfettişleri sizleri asla ve asla unutmayacaktır. Ama siz onları çoktan unutmuştunuz. 414 bin öğretmen adayı 22 Mayıs’ta umutsuzca, çaresizce sınava girmek zorunda kaldılar. Ama siz atama sayısını henüz açıklayamadınız. Öğretmenler atanıp atanamayacaklarını bilmeden sınava girdiler, yarın da Meclisi kapatacaksınız belki ama ağustos çabuk geliyor, okullar yeniden açılıyor. Bu gençler 2017 yılına kadar umutsuzca bekleyecek mi? Hükümetin ve Meclisin öncelikli görevi bu atamaları ivedi olarak gündeme almasıdır. Şimdi, Kabinenin yeni Millî Eğitim Bakanı Sayın İsmet Yılmaz Sayın Cumhurbaşkanının söylediğini tekrarlıyor “En büyük sorunumuz müfredattır.” diyor, “öğretmenlere ömür boyu öğrenme” diyor. Ne yazık ki AKP Hükümeti, sorunları görmekten çok ama çok uzaktasınız.

Sayın İsmet Yılmaz Bakanım, sizden ağustos ataması için, çiçeği burnunda bir Bakan olarak, atanma rakamı, sözü ve tarihi istiyoruz. Bu müjdeyi o umutsuz sınava giren gençler sizden ve Hükümetinizden beklemektedir.

Binlerce polis alıyorsunuz ama suç istatistiklerine baktığımızda birçok suçun eğitim yoksunluğundan kaynaklandığını dünyada bilmeyen yok. On binlerce polis de alsanız bu suçları önleyemezsiniz. Eğitimin kalitesini yükseltip öğretmenleri bir an önce öğrencisiyle buluşturmak durumundasınız ve sorumlu davranmanızın zamanı geldi, geçmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; geldiğimiz noktada şuradan açık ve net söylüyoruz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler bu sorunun çözümü için her türlü desteği vermeye hazırız. Ancak, bu öğretmenlerin bu Parlamento kapanana kadar sorunlarını dile getirmeye, sonuna kadar da onlar için mücadele etmeye hazır olduğumuzu buradan beyan ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Durmaz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi aleyhinde ikinci ve son konuşmacı Nazım Maviş, Sinop Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Maviş.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi grup önerisiyle ilgili AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 65'inci Hükümetimizin "İnsani Kalkınma" başlıklı bölümünün ilk cümlesi "İnsani kalkınma hedefimizin temelini eğitim oluşturmaktadır." cümlesiyle başlamaktadır. Dolayısıyla, 65'inci Hükümetimizin öncelikleri arasında eğitim politikaları, insani kalkınmanın temelini oluşturan politikalar olmak bakımından, fevkalade merkezi bir yer işgal etmektedir.

AK PARTİ hükümetleri olarak, eğitimi uzun vadeli bir bakış açısıyla geleceğimize yatırım olarak kabul ediyoruz. Eğitimi, insanımızın yaşam kalitesini yükselten, ülkemizin insan kaynağını çağdaş dünyayla rekabet edebilir donanıma kavuşturan ve hayat boyu süren bir süreç olarak görüyoruz. Biz, sosyal ve ekonomik kalkınmada sahip olduğumuz en önemli zenginliğimizin insan kaynağımız olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle AK PARTİ hükümetlerinin temel önceliği hep insana yönelik yatırımlar olmuştur. 2002'den bu yana her yıl bütçeden en büyük payı Millî Eğitime ayırmamızın temel nedeni bu bakış açıımızdır.

Değerli milletvekilleri, on dört yıllık iktidarımızda eğitim politikalarımızı üç temel ayak üzerine inşa ettik. Bunlardan ilki: Öncelikle eğitimde nitel ve nicel kaliteyi artırmayı amaçladık.

İkinci olarak, eğitime erişimde fırsat eşitliğini sağlamayı ve vatandaşlarımızın eğitim maliyetlerini azaltmayı hedefledik.

Üçüncü temel hedefimiz ise demokratik, sivil, özgürlükçü bir eğitim ortamını hazırlamak oldu.

Bu üç temel eksen içerisinde en önemli aktör olarak öğretmenleri gördüğümüzü buradan ifade etmek istiyorum. Öğretmeni, uyguladığımız bütün eğitim politikalarının merkezinde görüyoruz. Değerli milletvekilleri, öğretmenlik mesleğine verdiğimiz bu önemden dolayı mesleğin kıymetine sadece mali ve sosyal haklar çerçevesinde bir değer biçilemeyeceğine inanıyoruz. 21'inci yüzyılda küreselleşme ve bilişim teknolojileriyle birlikte ortaya çıkan değişim eğilimleri yalnızca insanların günlük yaşam alışkanlıklarında bir değişim yaratmamış, içinde eğitimin de yer aldığı birçok sektör için paradigmatik bir kaymayı da beraberinde getirmiştir. Öğretmenlik mesleği bu değişimler çerçevesinde yeni bir anlam kazanmıştır. Geleneksel öğretmenlik rolü değişmiştir. Öğrencilere kazandırılması gereken becerileri kılavuzlamak için, değişimi okuyabilmek, sürekli kendini geliştirmek, empatik olmak, etkili iletişim kurabilmek ve problem çözmek gibi liderlik becerileri öğretmenliğin mesleki teknik özelliklerinin bütünleşik bir parçası olmuştur. Artık entelektüel yönden gelişmiş, estetik duygusu olan ve gücünü yetkisinden değil, yarattığı etkisinden alan yeni bir öğretmen modeli vardır. Bu öğretmen modelinde mesleki saygınlık ve statü, liderlik becerileri üzerine kurulu uzman gücüne dayanmaktadır.

AK PARTİ olarak, bu çerçevede, öğretmenlik mesleğinin saygınlığını, verimliliğini, uzmanlığını ve etkinliğini daha da artırmak önceliklerimizdendir. Bu amaçla Öğretmen Strateji Belgesi'ni hazırlayıp yürürlüğe koyacağız. Geçmişten bugüne hayata geçirilen reform projeleri dikkate alındığında, dünyadaki eğitim sistemlerinin başarısı öğretmenlerin kapasitelerinin gelişmesine ve sistemin tüm bileşenlerinin yükselen bu yeni paradigmanın gereklerine göre yeniden yapılandırılmasına bağlıdır. Hükümetimiz bu politika perspektifinde Öğretmen Strateji Belgesi'ni hazırlarken toplumun tüm kesimlerinin görüşlerine açık ve katılımcı bir yöntem takip etmiştir.

Öğretmen Strateji Belgesi üç temel amaç için hazırlanmıştır. Birincisi, her sınıfa yüksek nitelikli öğretmenin erişimini sağlamak; ikinci temel amaç, öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimini sürekli kılmak; üçüncü temel amaç da öğretmenlik mesleğine yönelik algıyı iyileştirmek ve öğretmenlik mesleğinin statüsünü geliştirmek olmuştur. Strateji belgesinin yanı sıra, öğretmenlerimizin niteliğini artırmak için öğretmen akademisinin kurulması çalışmaları Millî Eğitim Bakanlığımız tarafından tamamlanmak üzeredir.

Tabii, biz mesleğin saygınlığının sadece mali ve sosyal haklarla ölçülemeyeceğini belirttik. Ancak, AK PARTİ hükümetleri döneminde tüm bunlara rağmen, öğretmenlik mesleğinin saygınlığının önemli bir parçası olarak gördüğümüz ekonomik ve sosyal iyileşmelerle ilgili de çok büyük adımlar atılmıştır.

Bu çerçevede, 28 Şubat mağduru öğretmenlerimiz mesleklerine geri dönmüşlerdir. Öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz için başörtüsü yasağı kaldırılmıştır. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı azaltılmıştır. Şu anda -biraz önce atanamayan öğretmenlerden bahseden arkadaşlarımıza hitaben söylüyorum- görevi başında olan 892.956 öğretmenden 542.036'sı AK PARTİ iktidarı döneminde atanmıştır yani göreve geldiğimizdeki mevcut öğretmen sayımızdan çok daha fazlasını on dört yılda atadık.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) - Zaten on beş yılda yarısı emekli oldu, normal yani, illaki atayacaksınız emekli olanın yerine.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - On dört yıldan önceki dönemde 400 bin öğretmen varken -on dört yıldan önceki koca, uzun bir zaman aralığından bahsediyoruz- on dört yılda 500 küsur bin ilave öğretmen atanmış ve şu anda norm kadro doluluk oranı açısından bakıldığında, son yaptığımız 30 bin öğretmen atamasıyla birlikte ülke genelinde norm kadro doluluk oranında rekor seviyeye ulaşılmış ve yüzde 93'lere varılmıştır. Aynı zamanda, 2.705 engelli kardeşimizin ve 950 millî sporcumuzun da öğretmen olarak ataması yapılmıştır.

Göreve yeni başlamış bir öğretmenimizin maaşı 2002'de 470 TL'yken 2016 yılı itibarıyla yüzde 444 artırılmıştır. 2002 yılında ek ders ücretinin saati 2,75 TL'yken 2016 yılında 10,47 TL'ye yükseltilmiştir. Bu durumda, haftada on beş saatten ayda altmış saat ek ders veren öğretmenimizin ek ders ücreti 2002 yılında 165 TL'yken 2016 yılı itibarıyla yüzde 280 artışla 628,49 TL'ye yükseltilmiştir.

Tüm öğretmenlere her eğitim ve öğretim yılında 1 defa eğitim ve öğretim yılına hazırlık ödeneği ödenmektedir. Nöbet görevini fiilen yerine getiren müdür yardımcıları ile öğretmenlere 2016 yılında haftada iki saat, 2017 yılında ise haftada üç saat ek ders ödemesi kararlaştırılmıştır. Öğretmenlerin hafta sonu girecekleri kurslarda alacakları ek ders ücreti de yüzde 100 artırılmıştır.

Değerli arkadaşlarım, 29 Mayıs'ta fethin 563'üncü yıl dönümünü kutladık. Fethin 563'üncü yıl dönümünde millî eğitim politikalarımızın en önemli vizyon projelerinden bir tanesi FATİH Projesi'dir. FATİH Projesi kararlı bir şekilde yürütülmektedir. EBA'yla, etkileşimli tahtalarla, tablet bilgisayarlarla ve donanımlı içeriklerle birlikte yeni fetih nesillerini yetiştirecek muhteşem bir proje bu Hükümetin kararlılığıyla devam etmektedir.

Aynı şekilde, burada sınav sistemlerinin değişikliklerinden söz eden arkadaşlar oldu. Bakın, çocuklarımızın sınav stresinden kurtulması için, çocuklarımız üzerindeki sınav baskısını azaltmak için TEOG sistemi getirildi; okul odaklı, ders odaklı ve telafisi mümkün olan bir sınav sistemine geçilmiş oldu.

Aynı şekilde, kim olursa olsun, hangi odak olursa olsun meşru bir hükümeti devirmek gibi bir gayeyle hareket eden her kesimle nasıl bugüne kadar mücadele etmişsek, millî eğitim sistemi içerisinde de paralel yapıyla olan mücadelemizi kararlı bir şekilde sürdürüyoruz. Bu mücadelenin odağında, AK PARTİ'nin on dört yıllık iktidarı döneminde verdiği vesayetle mücadele anlayışı vardır. Geçmiş

dönemlerde vesayet mekanizmalarıyla, vesayet odaklarıyla nasıl mücadele ettiyssek aynı şekilde bugün de yeni bir vesayet odağı olarak karşımızda olan ve bir darbe teşebbüsünün ürünü olarak sahneye çıkmış bulunan paralel yapıyla da aynı kararlılıkla mücadele edeceğiz ve millî eğitim sistemimiz içerisinde de paralel yapının gayrimeşru hangi uzantıları varsa bunları birer birer temizleyeceğiz.

Ümit ediyoruz ve inanıyoruz ki... Eksiklerimiz tabii ki vardır, bu eksiklerimizi... On dört yıllık millî eğitim politikalarımızı, bütün dönemlerde olduğu gibi bundan sonra da kararlılıkla sürdüreceğiz.

Şunu ifade ederek sözlerimi tamamlamak istiyorum: Bakın, Türkiye Cumhuriyeti hükûmetleri içerisinde eğer bir istatistik yapacak isek Millî Eğitim bakanlarının görevde kalma süresi açısından en uzun dönemin AK PARTİ iktidarları dönemi olduğunu rahatlıkla göreceğiz. Cumhuriyetin ilk kurulduğu 1920'den sonraki yirmi yıllık dönemde yaklaşık her 1 Millî Eğitim Bakanının süresi ortalama bir buçuk yıl olmuştur. Yine Ecevit'in Başkanlığındaki Hükûmet döneminde iki buçuk yılda 3 Millî Eğitim Bakanı değişmiştir.

Ben bu vesileyle yeni seçilen, yeni göreve gelen Millî Eğitim Bakanımıza da hayırlı olsun diyor, öğretmenlerimize başarılı bir yeni eğitim öğretim dönemi -eylül ayından itibaren- diliyor ve hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Maviş.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır. Bu nedenle önce yoklama işlemini gerçekleştireceğim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Benim de söz talebim var.

BAŞKAN – Sayın Akçay, talebinizi gördüm, söz vereceğim size efendim.

Sayın Özel, Sayın Çamak, Sayın Arık, Sayın Aydın, Sayın Arslan, Sayın Bayır, Sayın Adıgüzel, Sayın Sarıhan, Sayın Yalım, Sayın Atıcı, Sayın Zeybek, Sayın Yeşil, Sayın Durmaz, Sayın Bekaroğlu, Sayın Üstündağ, Sayın Kuşoğlu, Sayın Temizel, Sayın Berberoğlu, Sayın Özkan, Sayın Kuyucuoğlu, Sayın Erdem.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.14

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.25****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Zihni AÇBA (Sakarya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96’ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- MHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Ankara Milletvekili Zühal Topcu ve arkadaşları tarafından, öğretmenlerin ve öğretmenlik mesleğinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/203) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Akçay, buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Sinop Milletvekili Nazım Maviş’in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvel kürsüde konuşan Adalet ve Kalkınma Partisi konuşmacısı milletvekili arkadaşımız atanamayan öğretmenlerle ilgili konuşmasını yaparken bazı gerçekleri göz ardı ederek söyledi yani 543 bin öğretmenin atandığını ifade etti. On dört yılda ortalama 39 bin öğretmen atamasının yapıldığını söylemekte, oysa her yıl neredeyse bunun 2 katı kadar öğretmen yetiştiren okullardan mezunlar var. Sadece bu yıl, 2016 yılında KPSS sınavına katılan öğretmen adayı sayısı 414 bin ve hâlihazırda 100 bin öğretmen açığı olduğunu da düşünürsek bunun son derece yetersiz olduğunu görürüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bitti mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Akçay, bu uygulamayı hep beraber yaptık biliyorsunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yok, yani, konuşurken on beş saniye gibi geldi de. Bir dakika çabuk dolmuş.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki Sayın Akçay, ben de teşekkür ederim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, aslında, bu uygulamayı hep beraber yapmadık yani bu uygulamayı Başkanlık Divanı üyeleri kendi aralarında yaptıkları bir toplantıyla kararlaştırmışlardı ve daha sonra grup başkan vekilleriyle istişare ederek nihai şekli verecektik. Ancak, aylardır biz öyle bir toplantının bilgisine sahip olmadık, davet edilmedik. Dolayısıyla, grup başkan vekillerinin parti grubu adına çok önemli konuları dile getirmesiyle ilgili ortaya konan bu süre kısıtlılığı ciddi sorunlara yol açıyor diye düşünüyoruz; en azından, Halkların Demokratik Partisi adına bunu ifade edeyim. Umarız ki bir an önce Meclis Başkanı Meclis başkan vekillerini ve grup başkan vekillerini toplantıya çağırarak bu konuda ortak bir akılla bir karar sürecini işletir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, benim de yerimden söz talebim var ama öncelikle tutanağa geçmesi açısından...

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, sayın grup başkan vekilinin ifade ettiği husus grubumuzca da şöyle değerlendirilmektedir: Sayın Meclis başkan vekillerinin içinde bulunduğu, altına imza koydukları bir belge son derece değerlidir. Biz oradaki değerlendirmeleri alınması gereken kararların alındığı, bir kısmında alınabilecek kararların alındığı ama bir kısmında da alınamayacak bazı kararların da yer aldığı bir belge olarak değerlendirdik. Ancak, altındaki imzaların bir niyet beyanı vardı: Bu kararlar geçici, esas kararı grup başkan vekilleriyle birlikte müzakere ederek verileceğiydi. O yüzden de o günden bu güne Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak oradaki kararlara harfiyen uyuyoruz ama bu müzakere masasının kurulacağı güne kadar bir saygısızlık veya alınmış ortak bir karara, ortak bir iradeye karşı bir mütabakatsızlık göstermemek adına o günü bekliyoruz. Ancak, Sayın Meclis Başkanı, sizlerin ortak iradesindeki beyanınızın hilafında bu meseleyi zamana yayarak o uygulamayı kalıcılaştırıyor. İçinde mutlaka olması gereken kararlar var, olabilecek kararlar var ama kapalı bir toplantıda uzun uzun müzakere edeceğimiz kararlar var. Bizler sizin aracılığınızla hem tutanaklar üzerinden hem de şahsınız üzerinden Meclis Başkanının bu toplantıyı bir an önce yapmasını Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak arz ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak Meclis başkan vekillerinin ve grup başkan vekillerinin katılacağı bu toplantının bir an evvel yapılmasında fayda görüyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, bu çalışma şu şekilde gerçekleşti: Önce grup başkan vekilleri bir araya geldi Meclis Başkanlığında, bu işleri müzakere etti. Daha sonra, sair konuları Meclisin çalışmasına ilişkin mutabakata bağlama amacına yönelik olarak Meclis başkan vekillerinin bir araya gelmesi ve bir toplantı yapması kararlaştırıldı. Neticede, o mutabakat metni grup başkan vekillerinin ve Meclis Başkanının onayı çerçevesinde, kanaati çerçevesinde Meclis başkan vekilleri tarafından yapılan bir toplantının neticesidir. Ama ayrıca bir müzakere gerekiyorsa onu da yaparız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Bostancı’nın bu ifadeleri üzerine tutanağa geçmesi açısından şunu belirtmem gerekiyor: Grup başkan vekilleriyle yapılan toplantılarda belli konular müzakere edilmişti. Parlamento teamülleri gereği Genel Kurulda sağlıklı bir işleyişin esas olması açısından belli konular da müzakere edilmiştir. Ancak, grup başkan vekillerinin söz hakkının kullanılması ya da o sürenin Başkanlık Divanında kısıtlanması konusu kesinlikle o toplantıda hiçbir şekilde tartışılmamış ve kararlaştırılmamıştı. Müteakip bir zamanda Meclis Başkanının Meclis başkan vekilleriyle yaptığı toplantıda gündemleşen bir konuyla ilgili sıkıntımızı dile getiriyoruz. Yani burada önemli bir sorunu dile getirirken âdeta zamanla yarışır bir pozisyona düşüyoruz. Çoğu zaman cümlemizi bitirmeden sürenin dolduğu ve dolayısıyla sesimizi ekran başında bizi izleyenlere ulaştıramadığımız bir çaresizlik durumu var. Bunun düzeltilmesi gerekiyor. Ben 5 milyondan fazla oy almış bir siyasi partinin temsilcisi olarak parti grubumuza ya da genel merkezimize iletilen sorunları Mecliste bir zaman baskısı altında olmadan ifade etmek isterim. Bu da hem benim hem bana oy veren seçmenin en doğal hakkıdır diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, tabii, Sayın Naci Bostancı’nın ifadeleri, buna karşı bizim gerçekleri ifade etmememiz durumunda sanki mutabakat o yöndeymiş gibi algılanabilir. Hem tutanaklara geçmesi hem yüce Meclisin bilgi sahibi olması açısından... Yapılmış olan grup başkan vekilleri toplantısında grup başkan vekillerinin Meclis açılışında ya da müzakereler sırasında gerek gördükleri takdirde söz talep etmeleri durumunda baştaki iki artı bir, sonra da bir dakikalık konu asla konuşulmamış, müzakere edilmemiş, bu konuda herhangi bir şikâyet de bildirilmemiştir. Daha sonra yapılan toplantıda zabıta bir yeni toplantı yapılacağı ve bu kararların gruplar ve grup başkan vekilleriyle müzakere edileceği yazmaktadır, onun gereği yapılmamaktadır. Aksi takdirde, Sayın Bostancı’nın dediği gibi, grup başkan vekillerinin ortak mutabakatıyla böyle bir konu asla yoktur, konusu dahi geçmemiştir.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bir söz verir misiniz?

BAŞKAN – Ben de bir açıklama yapacağım ama artık Sayın Elitaş söz istedi.

Buyurunuz Sayın Elitaş, sizden sonra konuşayım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, yani şu konuşmaları hakikaten büyük bir üzüntüyle dinliyorum. Meclis Başkanlık Divanı Meclis Başkanı adına Türkiye Büyük Millet Meclisinin tek düzen içerisinde nasıl yönetilmesi gerektiği konusunda ayrıkçı düşünceleri ortadan kaldıran bir uygulama ortaya koymuş. Grup başkan vekillerinin “Bizim de burada olmamız gerekiyor.” şeklindeki sözleri ve “Bizim de buna katkı sağlamamız...” dememiz tamamen İç Tüzük ihdasıdır. İç Tüzük’teki uygulama birliğini ortaya koymak adına Meclis Başkanı başkan vekilleriyle yaptığı toplantıda bir karar almış, kanaat oluşturmuş. O çerçevede, grup başkan vekillerinin “Biz de içinde bulunacağız.” diye söylemleri varsa İç Tüzük ihdası olur.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yazıyor, metinde yazıyor, metinde.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, olması gereken şudur: Meclis Başkanı da dâhil olmak üzere Başkanlık Divanı üyelerinin hiçbirisi Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nü değiştirmeye muktedir değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu İç Tüzük’ü değiştirebilir ama şu anda biz İç Tüzük’le ilgili konuda “Meclis Başkanlık Divanına grup başkan vekilleri niye gelmedi, niye onların fikri alınmadı?” diye bir kanaat ortaya koymaları gerektiğini ve zarureti ifade ediyoruz ki bu tamamen eylemli İç Tüzük ihdasıdır. Anlaşılan o ki, bizim bir an önce bu İç Tüzük’ü değiştirip İç Tüzük’teki karmaşayı ortadan kaldırmak ve farklı teamülleri de yok etmemiz gerekliliği görüşünü şu anda ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – İzin verirsiniz ben de bir konuşma hakkımı kullanayım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii, sizin açıklamanız...

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Meclis başkan vekillerinin ortak uygulama yapmasını sağlamak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile başkan vekillerinin yaptığı toplantıda bir mutabakat metni imzalandığına ve grup başkan vekilleriyle de bir toplantı yapılması talebini Meclis Başkanlığına ileteceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 7 Nisan 2016 Perşembe günü Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı toplantı salonunda Türkiye Büyük Millet Meclisi Sayın Başkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi başkan vekillerinin yapmış olduğu bir toplantıda Meclis başkan vekillerinin ortak uygulama yapmasını sağlamak üzere bir mutabakat metni imzalanmıştır. Bu mutabakat metnini Sayın Meclis Başkanının imzası altında şu Meclis başkan vekilleri imzalamıştır: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Pervin Buldan. İç Tüzük gereği Milliyetçi Hareket Partisi Meclis başkan vekili veremediği için Milliyetçi Hareket Partisinin Meclis başkan vekili imzası diye bir husus burada bulunmamaktır. Bu mutabakat metninde grup başkan vekillerine gündeme geçmeden önce iki dakika, sürenin yetmemesi hâlinde ilave bir dakika süre verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu hususun ayrıca grup başkan vekilleriyle mutabakata varılması şeklinde bir beyan olduğunu ben hatırlamıyorum şahsen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Mümkün de değil zaten.

BAŞKAN – Ama grup başkan vekilleriyle ayrıca konuşulması gereken konular olduğunu o toplantıda hep birlikte ifade ettik.

Yine bu toplantıda, 3 gündem dışı konuşmadan sonra, uygulama birliğini sağlamak amacıyla, bütün Meclis başkan vekillerinin her gün her birleşimin başında 15 sayın milletvekiline birer dakika süreyle konuşma hakkı vermesi kararlaştırılmıştır. Burada farklı uygulamalar vardı. Bazı Meclis başkan vekilleri hiç vermiyordu, bazı Meclis başkan vekilleri veriyordu. Verenlerin arasında sayı yönünden farklılık vardı, bu da bir mutabakata bağlandı, her gün 15 sayın milletvekili konuşuyor.

Şimdi, ben objektif konuşuyorum. 24'üncü Dönemde beş yıl süreyle grup başkan vekili olarak görev yaptım, orada oturdum. Ben iki dakikadan fazla konuşma yaptığımı hatırlamıyorum. Bir kez, birleşimi yöneten Sayın Güldal Mumcu'ya geldim rica ettim “Bugün benim söyleyeceğim şeyler çok fazla, acaba bana üç dakika verir misiniz?” diye. Hatta başlangıçta bu iki dakika da değildi, bir dakikaydı -çok iyi hatırlıyorum, bir dakikaydı- bir süre sonra kendiliğinden o iki dakikaya evrildi.

Sayın milletvekilleri, grup başkan vekilleri görüşmenin her aşamasında, birleşimin her aşamasında, çeşitli vesilelerle söz alıp konuşma imkânına sahiptir. Ben arzu ederim, bu konuşmalarda hiçbir sınır olmasın, herkes dilediği kadar konuşsun ama önümüzde de bir İç Tüzük var. Sözüünü ettiğimiz bu mutabakat metni de İç Tüzük'ün bir parçasıdır. Teamüller bu mutabakat metnine yansıtılır ya da oluşturulan mutabakat metinleri çerçevesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi teamülü gelişmeye başlar. Bu, İç Tüzük'ün bir parçasıdır arkadaşlar. Ama şunu yapmakta elbette ki yarar var: Türkiye Büyük Millet Meclisi başkan vekilleri ile siyasi parti gruplarımızın grup başkan vekillerinin bir araya gelip, bu konu da dâhil olmak üzere -elbette bu da görüşülmez değil, görüşülebilir- tüm konuları birlikte görüşmelerinde yarar olduğunu düşünüyorum.

Ben grup başkan vekillerimizin bu talebini Sayın Meclis Başkanına iletteceğim.

Teşekkür ederim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) –Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani, konuyla ilgili yine tutanaklara geçmesi açısından ifade edeyim. Sanırım, Meclis başkan vekillerinin altına attığı ortak bir imza var ama dışarıya yansıtılmasıyla ilgili bir ortaklaşma sorunu var. Gerek bizim grubumuz adına Meclis Başkan Vekilliği görevini yürüten Pervin Buldan arkadaşımızın bize iletteği gerekse de bu ilk uygulamanın hayata geçtiği Genel Kurulda bizim yaptığımız itirazlar üzerine Meclis Genel Kurulunu yöneten Sayın Ayşe Nur Bahçekapılı'nın Meclis tutanaklarına geçecek şekilde Genel Kurula iletteği bilgi, grup başkan vekilleriyle ilgili bu süre kısıtlamasının sonrasında yapılacak bir toplantıda tekrar müzakereye açılacağı yönündedir. Orada tartışmaya kapalı olan ve nihai karar verilen konu, gündemden önce söz alan milletvekillerinin sayıları ve onların süreleriyle ilgilidir. Ancak, dediğim gibi, sonrasında yapılacak bir toplantıyla grup başkan vekillerinin kullanacakları süreyle ilgili nihai kararın verileceği ifade edilmiştir. Sayın Ayşe Nur Bahçekapılı'nın bu ifadelerinin Meclis tutanaklarında olduğunu da ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Sayın Bahçekapılı'nın açıklamasıyla ilgili bir değerlendirme yapmak durumunda değilim. Ben o açıklamasından şimdi sizin açıklamanız üzerine haberdar olmuş bulunuyorum. Ben, biraz önce ifade ettiğim gibi, bazı grup başkan vekillerimizin bu yöndeki talebini Sayın Meclis Başkanına iletteceğim. Elbette ki, Meclis başkan vekilleriyle grup başkan vekillerinin birlikte bir toplantıda buluşmasında ve bütün konuları görüşmesinde yarar vardır.

Evet, gündeme kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

IX.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Gezi direnişinin ortaya çıkış sebeplerinin, insanların merkezî kararlara ve kendi yaşam şekillerine müdahale edilmesi sonucu itirazların dinlenmesi amacıyla 30/5/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

01/06/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 01/06/2016 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında, siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İdris Baluken

Diyarbakır

Grup Başkan Vekili

Öneri:

30 Mayıs 2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Grup Başkanvekili İdris Baluken tarafından verilen (2089 sıra numaralı) “Gezi direnişinin ortaya çıkış sebeplerinin, insanların merkezî kararlara ve kendi yaşam şekillerine müdahale edilmesi sonucu itirazlarının dinlenmesi amacıyla” Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere, bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 01/06/2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin lehinde ilk konuşmacı İdris Baluken, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gezi direnişiyle ilgili vermiş olduğumuz grup önerisi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bundan tam üç yıl önce mayısı hazirana bağlayan günlerde Türkiye, siyasi ve toplumsal tarihinin en büyük halk direnişlerinden birisine şahit oldu. Gezi direnişi, aslında AKP iktidarına karşı, AKP iktidarının baskıcı, otoriter ve antidemokratik uygulamalarına karşı Türkiye siyaset tarihinde ortaya konulmuş en onurlu ve en haysiyetli direnişlerden birisini ifade ediyordu. AKP iktidarının, İstanbul’la ilgili, Gezi Parkı’yla ilgili sermayeyi ve rantı kayıran, halkın karar alma süreçlerini tamamen dışlayan, Taksim’de Gezi Parkı’nda hangi amaca hizmet ettiği belli olmayan Topçu Kışlası ya da AVM yapımıyla ilgili dayatması o dönem büyük bir halk itirazıyla karşılaştı. Bu projenin hayata geçmesi için Gezi Parkı’ndaki ağaçların kesilmesiyle birlikte oradaki ağaçların, karıncanın, kuşların, oradaki yaşam hakkına sahip olan bütün canlıların hakkını savunan başta kadın ve gençler olmak üzere halk kitleleri tarafından çok büyük ve çok değerli, çok onurlu bir itiraz ortaya konuldu.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Mesele ağaçlar mıydı Sayın Vekil, ağaçlar mıydı mesele? Yapmayın ya, az gerçekçi olun.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Ancak maalesef, bu itirazı anlaması gerekenler, bu itirazla doğa ve insan yaşamına sahip çıkılmasını isteyen bir halk gücünün açığa çıktığını anlaması gerekenler, bunu anlamak yerine, şafak vakitlerinde zabıta ekipleriyle, kolluk güçleriyle Gezi Parkı'na büyük bir baskın gerçekleştirdiler.

HÜSEYİN KOCABİYİK (İzmir) - Niye desteklemediniz o zaman?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Başından beri biz destekledik.

HÜSEYİN KOCABİYİK (İzmir) - Niye desteklemediniz o zaman?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Başından beri biz içindeydik, başından beri destekledik.

HÜSEYİN KOCABİYİK (İzmir) – Yalan söylüyorsunuz!

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Kürsüye çıkar konuşursunuz.

HÜSEYİN KOCABİYİK (İzmir) – Biraz dürüst ol, dürüst!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bakın, başından beri Gezi Parkı'ndaki direnişi bu şekilde tanımlayan bir partinin grup başkan vekili olarak konuşuyorum ve özellikle yapılan baskınla birlikte çadırların yakılması, gençlere, oradaki kitlelere orantısız müdahalelerin yapılmasıyla birlikte maalesef süreç başka bir yere evrildi ve AKP Hükûmetinin baskıcı, otoriter uygulamalarına karşı rahatsızlık duyan bütün toplumsal kesimlerin kendisini alanlarda, sokaklarda ifade edebileceği büyük bir direniş hattı örüldü.

Biz, özellikle AKP'nin devreye koyduğu bütün bu uygulamaların bardağı zaten doldurduğunu, Gezi Parkı'ndaki baskınla da birlikte aslında bardağı taşıran son damlanın devreye konduğunu, ortaya çıktığını biliyoruz.

HÜSEYİN KOCABİYİK (İzmir) – Kendini rezil ediyorsun!

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Bakınız, “Gezi direnişinde aslında alanlarda bulunan kimlerdi?” ya da “Amaçları, talepleri nelerdi?” diye bir göz gezdirecek olursak sanırım o günkü direnişin ruhunu hepimiz daha rahat anlarız diye düşünüyoruz. Gezi direnişinde alanlara çıkan milyonlar, ücretleri AKP tarafından kuşa dönmüş, emeği tamamen rantın, sermayenin sömürü alanına peşkeş çekilmiş işçilerdi, AKP iktidarının yanlış politikalarıyla işsiz bırakılan kesimlerdi; açlığa, yoksulluğa mahkûm edilen geniş halk yığınlarıydı; tacize, tecavüze, erkek egemen bir sisteme maruz bırakılan kadınlardı; bir güvenlik sorunu olarak algılanan ve geleceksiz bırakılan gençlerdi, inancı yok sayılan Alevilerdi; sadece muhalif oldu diye, sadece farklı düşündü diye darp edilen, gözaltına alınan, tutuklanan üniversite öğrencileriydi; dili, kimliği, kültürü yasaklanan Kürtlerdi. Yani kısacası Gezi direnişinde alana çıkan Türkiye'nin bütün ezilenleriydi. Peki talepleri neydi? Talepleri kentleri sermayeye peşkeş çekilmesin, doğaları talan edilmesinin üzerine kuruluydu. Yine kendi hayatları ve yaşam alanlarını kendilerinin yönetmesi, karar alma süreçlerine halkın doğrudan katılmasıyla ilgili aslında Türkiye'yi de mevcut kaotik süreçten çıkaracak, antidemokratik uygulamalardan çıkaracak çok büyük, çok onurlu bir demokrasi teklifiydi. Ancak dediğim gibi bunu anlaması gerekenler bunu anlamak yerine, demokratik reformlarla bu itirazlara cevap vermek yerine daha fazla baskıcı uygulama, daha fazla polis şiddeti ve ortaya çıkan yıkım tablosunu maalesef halklarımızın gündemine getirdiler.

Gezi, bir yönüyle bu otoriteye karşı itirazı içinde barındırırken diğer taraftan Türkiye'deki halklar arasında kurulan diyalogun en önemli köprülerinden biriydi. Gezi, aslında halkların eşitliği talebiydi. O dönem, hatırlarsanız, partimizin bayrağını taşıyan ve yine, Mustafa Kemal'in posterinin olduğu bayrakları taşıyan, ideolojik olarak birbirine çok zıt kutupta olan gençlerin el ele tutuşması aslında

bu coğrafyada halklar arasında kurulmuş en önemli diyalog köprüsünü tarif ediyordu. Parkta çekilen halaylarda ideolojik, siyasi düşünce ayrımına bakmadan, inanç, etnik ayrımına bakmadan ezilen Türkiye halkları bir araya gelinebileceğini Gezi’de ortaya koydu.

Yine, Gezi Parkı’na giden Türkiye halkları özellikle o dönem penguin belgeselleri gösteren medyayı işaret ederek “Yıllarca bu medya, bu penguin belgeselleri gösteren aygıt, Kürtlere ne yapıldığını bizlerden saklamış.” diye büyük bir sorgulama içerisine girdi. Yine o dönemde, hatırlarsanız, özellikle Lice’de karakol yapımına karşı yapılan bir protestoda Medeni Yıldırım’ın katledilmesiyle birlikte İstanbul’da, İzmir’de, Ankara’da bir araya gelen yüz binler, milyonlar, “Her yer Lice, her yer direniş.” sloganlarını atmaya başladı. “Bize bunu yapanlar kim bilir yıllardır Kürtlere ne yaptılar?” şeklinde belki de doksan yıllık ezberleri altüst edecek bir gönül teline dokunma işlevi Gezi sürecinde gerçekleşti. İşte, Gezi’nin ruhu buydu ve Gezi’den hâlâ AKP’nin bu kadar korkmasının sebebi de budur. Devleti var eden baskıcı, otoriter politikalar tek tek halk yığınları tarafından yıkıldığı için AKP belki de Türkiye siyaset tarihinin en ağır polis müdahalelerini Gezi direnişi sırasında halkımız üzerine, halklarımız üzerine uygulamayı reva gördü.

Uygulanan o polis müdahaleleriyle 8 canımızı yitirdik. Eskişehir’de Ali İsmail Korkmaz katledildi. Öyle dramatik bir ölüm şekliydi ki, Ali İsmail’in annesi, o yaşadığı acı içerisinde, “Alişim’i tekmelediler, döverek öldürdüler. Keşke kurşunlanarak ölmüş olsaydı da bu kadar acı çekmeseydi.” şeklinde, ölümden ölüm beğenen tarihi bir trajediyi tarihe not düşü. Yine, Ankara’da Ethem Sarısülük katledildi, Antakya’da Abdullah Cömert. “Büyük adam olamadık ama hayallerimizi satmadık.” diyen Ahmet Atakan’ı öldürdüler. Lice’de Medeni Yıldırım katledildi, İstanbul’da Mehmet Ayvaltaş, Hasan Ferit Gedik ve Berkin Elvan katledildi. 16 yaşındaki Berkin son nefesini verirken 16 kiloydu. Ve bütün bu tablonun üzerinde, AKP’li yetkililer ve Erdoğan çıkıp Gezi’de polisin destan yazdığını söylediler. Sonrasında, müteakip süreçte de Gezi’de 5 bine yakın insan gözaltına alındı. Yapılan müdahalelerle 11 kişi gözünü kaybetmek suretiyle 100’ün üzerinde insan kafa travması geçirecek şekilde yaralandı, 10 bine yakın insan hukuksal süreçlerle karşı karşıya kaldı ve bütün bu baskıyı uygulayan, bu devlet terörünü uygulayan kolluk güçleri de âdeta cezasızlıkla ödüllendirildiler. İşte, hâlâ devam eden bu süreçle ilgili bütün Türkiye halklarının, bütün Türkiye toplumunun itirazını bugün bir kez daha Meclise taşımayı, Mecliste kurulacak bir komisyonla birlikte Gezi’nin öncesiyle, sonrasıyla, bütün sonuçlarıyla birlikte araştırılmasını son derece önemli görüyoruz. Bu konuda bütün milletvekillerinin desteğini istiyoruz.

Hepinize saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi aleyhinde ilk konuşmacı Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’tur.

Buyurunuz Sayın Tunç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gezi olaylarının araştırılması için verilen HDP grup önerisinin aleyhinde söz aldım. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Gezi olaylarının meydana geldiği 2013 yılı Mayıs ayını bir hatırlayacak olursak Türkiye için çok önemli bir aydı. 2013 yılı Mayıs ayında Türkiye elli iki yıldır kapısında beklediği IMF’yle defterini kapatmış ve IMF borcunu sıfırlamıştı. Yine, dünyanın en büyük projelerinden bir tanesi üçüncü havalimanı projesinin ihalesi gerçekleştirilmişti. Yine, dünyanın en büyük köprülerinden bir tanesi Boğaz’a üçüncü gerdanlık üçüncü boğaz köprüsünün temeli atılmıştı. Yine, dünyanın önemli projelerinden birisi Türkiye’ye ve İstanbul’a değer katacak Kanal İstanbul Projesi’nin startı verilmişti

ve Türkiye enerjide bağımsızlığını ilan ediyordu. Mersin Akkuyu'dan sonra Sinop'ta ikinci nükleer santral ihalesini gerçekleştirmişti 2013 Mayıs'ında. Ve uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları Türkiye'nin kredi notunu artırmışlar ve Türkiye'yi yatırım yapılabilir bir ülke ilan etmişlerdi ve hemen ardından da faizler tarihteki en düşük seviyesine, 4,61'e kadar düşmüştü. Sözün özü, kısacası, mayıs ayı cumhuriyet tarihimizin en parlak mayıs ayı olarak tarihe geçmişti. Hâl böyleyken, İstanbul Taksim'de, Gezi Parkı'nda bir eylem başlatıldı; Taksim Yayalaştırma Projesi kapsamında Gezi Parkı'ndaki ağaçların zarar göreceği endişesiyle çevreci bir eylem. Yetkililerin ağaçların zarar görmeyeceği, sadece yer değiştireceği yönündeki açıklamalarına rağmen eyleme devam edildi. İstanbul Taksim'de çevre duyarlılığı olarak başlayan eylem, süratle şekil değiştirdi, gösteriler kısa sürede planlı bir yakma, yağmalama faaliyetine dönüştü. Birileri İstanbul Taksim'de bir yangın çıksın ve bu ateş bütün ülkeyi sarsın istedi. Durdurma, ön alma, sükûneti sağlama çabaları da sonuç vermedi. 5 Haziran 2013 tarihinde Hükümet yetkilileriyle görüşen Taksim Dayanışma Platformu, âdeta dış güçlerin sözcüsü gibi davranarak "Bu eylemleri durdururuz ama şunları istiyoruz." diye şartlar öne sürdüler. Tekrar hatırlayalım, hangi şartları öne sürdüler:

- 1) Gözaltına alınanlar serbest bırakılsın.
- 2) Üçüncü köprü projesi iptal edilsin.
- 3) Üçüncü havalimanı ihalesi durdurulsun.
- 4) İstanbul, Ankara, Hatay valileri görevden alınsın.
- 5) Kanal İstanbul Projesi'nden vazgeçilsin.
- 6) Enerji santrallerinin yapımı durdurulsun.

Bu taleplere baktığımızda değerli milletvekilleri, meselenin ağaç olmadığı açıkça anlaşılıyor. Zaten, meselenin ağaç olmadığını kendileri de ifade etmişlerdi. "Mesele ağaç değil, sen daha anlamadın mı?" diye "tweet"ler attıklarını ve milyonlarca kişiyle bunu paylaştıklarını hepimiz hatırlıyoruz. Amaç belliydi, amaç, bu güzel ülkeyi kaosa sürüklemektir; daha birkaç gün önce dünyanın parmakla gösterdiği, herkesin hayran hayran izlediği bu ülkenin yoluna taş koymak ve bu güzel ülkeyi kaosa sürüklemek. Vandallar sokakları savaş alanına çevirdiler. İşte, molotoflar atıldılar, taşlar atıldılar.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Demokrasi o, demokrasi o!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – İllegal örgütler sahnelerle çıktı. Polise metal bilyeyle sapanlar atıldılar. Demir bilyelerle vatandaşımızı...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Demokratik gösteri!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – İşte, demokratik gösteriler! Belediye otobüsleri yakıldı, görüyorsunuz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Aynısı Fransa'da oldu.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Ankara'da, İstanbul'da, büyük şehirlerimizde belediye otobüslerimiz taşlandı. İş makinelerini yaktılar, vatandaşa hizmet eden iş makineleri ateşlere verildi.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Arkadaşlar izlemiyor, ısıklık çalışıyorlar Yılmaz Bey.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – İnsanlar öldü orada, insanlar.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Isıklık çalışıyorlar, ısıklık; başlarını havaya kaldırmış, ısıklık çalışıyor arkadaşlar.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Ambulans, kan toplama araçları, işte, ambulanslar yakıldı, yıkıldı vatandaşa sağlık hizmeti getirecek olan. İtfaiye araçları yakıldı. Kamu hizmet araçlarını, nerede gördülerse onları ateşe verdiler. Polisimizi, güvenlik güçlerimizi molotoflarla yakmaya çalıştılar. Sivil araçları yaktılar, yağmaladılar. Esnafın dükkânını yağmaladılar, işte görüyorsunuz.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Yahu, kaç kişi öldü, kaç kişi?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Evet, sorumluları onlar. Bankaları yıkıp yağmaladılar.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Kaç kişi öldü? Polis şiddetiyle kaç kişi öldü? Kaç kişi öldü polis şiddetiyle, onu anlatsana.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Basın özgürlüğünden bahsedenenler, işte, basın araçlarını yaktılar, yağmaladılar, ateşlere verdiler.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Hangi özgürlükten bahsediyorsun?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Halkın kullanım alanlarını tahrip ettiler, sokakları ateşe verdiler. Hatta çocukları bile eylemlerde kullandılar. İşte, çocuklar... Çocukları istismar ettiler. Atatürk Kültür Merkezi pankartlarla doldu. Türk Bayrağı ve illegal örgütlerin bayrakları yan yana getirildi. Mustafa Kemal Atatürk ile terör örgütü liderlerinin resimleri Atatürk Kültür Merkezinde yan yana getirildi değerli milletvekilleri. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yetmedi, Türk Bayrağı'nı ateşe verdiler işte bu Vandallar.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ayağının altına almıyorlar sizin gibi en azından. Fethi kutlarken ayağınızın altına alıyorsunuz, siz de ayağınızın altına alıyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Şimdi, değerli milletvekilleri, bunlar bizim içimizi acıttı. Evet, can kayıpları oldu. 7 canımız gitti.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – 1'inci günü anlatsanıza. 1'inci günü anlat.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Polisimizi de şehit ettiler.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – 1'inci günü anlat, 1'inci günü. 1'inci günü çıktığında şiddet olmasaydı olur muydu? Polis şiddeti olmasaydı olur muydu?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Ve bu içimizi acıtan olayların maliyeti, faturası 150 milyon lirayı aşarken...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – 1'inci günü anlat. Orada barışçıl bir eylem vardı. Ben de vardım orada.

BAŞKAN – Sayın Akkaya, lütfen efendim...

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – ...sonuçta ülkemize verdiği dolaylı zarar 200 milyar lirayı aştı.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Daha da işiniz gücünüz para zaten. Allah gözünüzü toprak doyuracak para yüzünden.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Ve bir aylık dönemde yabancı yatırımcı 8 milyar dolarlık Türkiye'den çıkış yaptı.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – İşiniz gücünüz para!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Ve Gezi olaylarının öncesinde enflasyon yüzde 6'yken yüzde 9'a çıktı. Cumhuriyet tarihinin en güzel mayıs ayını, maalesef, bu olaylarla, bu Vandallıklarla en karanlık ay olarak tarihe geçirdiler.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Hatip, 1'inci günü anlatır mısın, 1'inci günü!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Şimdi, araştırma önergesinde deniyor ki, araştırma önergesinde...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – 1’inci günü anlatır mısın! Ölenleri de anlat ayrıca!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Kimdi bunlar? Arka planında kimler vardı? Ne tür bir oyunun kurucuları, oyuncularını, figüranlarıydılar? Ve bu şiddet sarmalından nasıl bir sonuç elde etmeyi umuyorlardı?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Ayıp ya!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Gerçek şu: Senaryo, Taksim Dayanışma Platformu’nun taleplerinde açıkça ortada. İlerleyen demokrasimizi hedef aldılar, yükselen ekonomimizi hedef aldılar, güçlenen dış politikamızı hedef aldılar, birlik ve beraberliğimizi hedef aldılar.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Güçlenen dış politika! Bir tane komşun kalmadı, bir tane komşun! Güçlenen dış politikaymış!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Kısacası, hepimizi, Türkiye’yi hedef aldılar.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – İşte, bir araya gelip kendiniz çalıp kendiniz oynuyorsunuz!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Bizden rahatsız olan yabancı güçler yazdı, finansını sağladılar, medyasıyla kışkırttılar, içimizdeki iş birlikçileri de rollerini oynadılar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Başrolde demokrasiyi hazmedememiş siyasilere; parkta, meydana, ekranda ve tabii ki sosyal medyada hemen her fırsatta boy gösterip provokasyonlar yaptılar. Yan rollerde oynayanlar da eli taşlı, sopalı, sapanlı ve bazen de silahlı marjinal örgütler. Kalabalığın arasına sızan, yüzlerindeki maskelerle kamufle olduğunu sanan bu karanlık yüzler, millete kin kustu, ateş saçtı.

Ve meydana görünmeyip perde arkasında duranlar, bir anlamda senaryo yazarları, oyun kurucuları, onlar, hangi ülkede çıkarları kesintiye uğrarsa hemen harekete geçen, karışıklık çıkartan, insanları sokağa döküp taş üstünde taş bırakılmaması için ellerinden gelenleri yapanlar.

Ve uluslararası medya, lobilerin güdümündeki bazı yerli ve yabancı medya kuruluşları Taksim’den yirmi dört saat canlı yayın yaptılar. Bu canlı yayınları hepiniz izlediniz.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Yasak mı? Keyfine göre mi yayın yapacaktı?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Ve savaş muhabirlerini gönderdiler Türkiye’ye, yirmi dört saat canlı yayınlar yaptılar.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Penguenleri mi izleyecektik, ne olacaktı?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Kimileri de penguenleri yayınladı!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – İşte, BBC Taksim’den, CNN Taksim’den canlı yayın yapıyor.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Kimileri de penguenleri gösterdi!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Şimdi Fransa’da olaylar oluyor. Nerede bu medya kuruluşları?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Kimileri de penguen belgeseli gösterdi. İstiyorsunuz ki siz, her daim medya sizi gösterecek, değil mi?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim... Lütfen hatibi dinleyin.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bakın, Gezi olaylarını sanki bir çevreci eylemiş gibi dünyaya gösterilmek isteniyordu ancak bu olayların milletimiz farkındaydı. Dünyaya çevreci bir eylem gibi göstermek isteyen bu illüzyonistler Fransa’daki gösterileri niye yirmi dört saat canlı yayınlamıyorlar? Oraya niye savaş muhabirlerini göndermiyorlar?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – O onların problemi.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Takip ediyorlar.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Göndermezler çünkü onların amaçları çok farklı; Türkiye’yi savaş alanı gibi göstererek ülkenin istikrarını, ekonomisini bozmak, ülkeyi yönetenlerin içte ve dışta elini zayıflatmak.

Tüm bunların, hem senaryocuların hem oyuncuların unuttuğu bir şey vardı, bu millet o karanlık mı karanlık 27 Mayısları, 12 Martları, 12 Eylülleri, 28 Şubatları, 27 Nisanları unutmadı ve fırsat eline ilk geçtiğinde de ilk sandıkta onun hesabını gördü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu ülkenin halkın seçtiği ilk Cumhurbaşkanı olarak Recep Tayyip Erdoğan’ı sandıkta yüzde 52’yle 1’inci yaptı ve sizi de, Gezi’nin destekçilerini de üç yıl içerisinde 4 kez sandığa gömdü ve bundan ders çıkarması gereken varsa o da Gezi senaryosunu destekleyen siyasilerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – On beş yıldır hem de, on beş yıldır.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle grup önerisinin aleyhinde olduğumu belirtiyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tunç.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, sayın hatibin kürsüden ayrılışı ve yaşanan görüntüleri dikkate sunmak isterim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne var görüntüde?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne var o görüntülerde?

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Ne var?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunlar mitingden ayrılırken de Türk Bayraklarını öyle yerlerde bırakıp gidiyorlar. Hiçbir Cumhuriyet Halk Partiliden bunu görmezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Geç onu ya!

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – O, CHP kongresinde oldu.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – 1 milyon bayrak vardı orada.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, biraz önce “demokrasiyi hazmedememiş siyasiler” dedikten sonra Gezi’nin destekçilerinin sandığa gömüldüğünü hem grubumuzu işaret ederek vücut diliyle hem de kastettiği, Cumhuriyet Halk Partisi olduğuna herhangi bir şüphe bırakmayacak şekilde ağır ithamlarda bulundu. Cevap hakkımızı kullanmak istiyoruz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kaç kere gömüldünüz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şüphe yok zaten, doğrusu o.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Neyin sandığı bu ya?

BAŞKAN – Sataşma nedeniyle söz istiyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, sataşma nedeniyle efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz, 69’uncu maddeye göre söz veriyorum Sayın Özel.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şüphe yok zaten, doğrudan Gezi’yi desteklediğinizi söyledi.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Bunun neresi sataşma ya?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Siz, 1'inci mi çıktınız seçimlerden? Ben anlamadım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani açık ve net söyledi aslında.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten üzülerək, utanarak dinledim. Buraya bir milletvekili gelecek, Gezi olaylarıyla ilgili, Gezi direnişiyile ilgili kürsü kullanılacak...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Ne direnişiyi ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...Gezi'de hayatını kaybeden 11 suçsuz evladımızı anmayacak, tarihî sorumluluklarını terk edecek...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Söyledim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - ...ve burada hepimizin gözünün içine baka baka, önce kendisinin inandırıldığı, daha sonra kitleleri inandırmak üzere sarf ettiği bir yalanı defalarca burada söyleyecek.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Vandalizm'i savunuyorsunuz.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Siz milleti ne zannediyorsunuz? Gezi Platformu sizden daha fazla çalışıyor, merak etme.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla)- Bu Gezi'yle ilgili bir şey konuşacaksanız, Gezi'ye darbe diyecekseniz, hodri meydan.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Evet, darbedir, isyan girişimidir, gayrimeşrudur.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Biz diyoruz ki, Beyefendi, geliniz, birazdan oy kullanacaksınız, “Gezi direnişiyi”, “Gezi olayları”, “Gezi darbesiyi”, adına ne diyorsanız, gelin araştıralım. (AK PARTİ sıralarından “ayaklanma” sesleri)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Terörist ayaklanma, terörist ayaklanma!

MEHMET METİNER (İstanbul) – Ne araştırması?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Araştırma komisyonunda çoğunluk sizde, hadi ispat edin Gezi'nin uluslararası komplo olduğunu, hadi ispat edin Gezi'nin darbe girişimi olduğunu.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ona gerek yok, aşikâr canım her şey.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Hadi, ispat edin Kabataş yalanını, Kabataş yalanını ispat edin. (CHP sıralarından alkışlar) Hodri meydan!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Neyin ispatı, her şey ortada! Sen geç onları.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Hadi oradan!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Cumhurbaşkanının ağzından, “Ben izledim.” dedi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bağırma, bağırma!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - O “Ben izledim.” deyince etrafındaki yandaşlar “Biz de izledik.” dedi. Daha sonra, yalan olduğu, düzmece olduğu ortaya çıktı. Hadi o utanmadı, siz nasıl utanmıyorsunuz? Siz nasıl utanmıyorsunuz?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen utan ya! Sen utan ya! Terörist bir eylemi savunuyorsun burada. Ayıptır ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Şimdi gelin, gelin burada o komisyonu kuralım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen utanacaksınız!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Hadi, hodri meydan, Gezi'nin uluslararası komplo olduğunu Meclis ispatlasın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Neyin ispatı ya, aşikâr, her şey aşikâr kardeşim! Neyin ispatını istiyorsunuz!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Kabataş yalanının gerçek olduğunu hadi ispatlayın, hadi. Hadi, hadi gelin bakalım, hodri meydan.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Hepsini ispatlarım.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Madem ispatlayacaksın “evet” oyu ver.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İşte çıkardı gösterdi belgelerini.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Terörizmi meşrulaştırmaya çalışıyorsun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Şimdi, bu kadar yalana kendini inandırmışsın, milleti inandırmaya çalışıyorsun. Yok öyle yağma!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hadi canım, hadi canım! Sen geç orayı!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Hodri meydan, kuralım komisyonu! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Hodri meydan!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – AKP adına konuşan sayın hatip Gezi direnişi içerisinde yer alanları uluslararası komplonun bir parçası ve Türkiye üzerindeki birtakım kirli hesapların figüranı olarak gösterdi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Maşası oldu.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Parçası sen misin?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Dolayısıyla, bizi de aynı şekilde itham altında...

BAŞKAN – Siz de 69'uncu madde çerçevesinde söz istiyorsunuz.

Buyurunuz Sayın Baluken.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Başkan, şahıs adı mı zikrediliyor, parti adı mı zikrediliyor, kime sataşılıyor burada ya?

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – “Parçası” dediği kendisi mi?

BAŞKAN – Sayın Metiner...

5.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Baluken.

Sayın Metiner...

MEHMET METİNER (İstanbul) – O zaman hepimiz birlikte söz hakkı isteyelim.

BAŞKAN – Sayın Metiner...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Evet Sayın Başkan, buyurun.

BAŞKAN – Sizi İç Tüzük’e uymaya davet ediyorum.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Ben de sizi uymaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Sizin grup başkan vekilleriniz burada, lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Burayı istediğiniz gibi yönetemezsiniz.

BAŞKAN – Sayın Metiner, isterseniz...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Şahıs adı zikredilmiyor, grup adı zikredilmiyor, parti adı zikredilmiyor...

BAŞKAN – Sayın Metiner, bakınız...

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bütün konuşma sataşmayla dolu.

BAŞKAN – Sayın Baluken, bir saniye...

Bakın, siz benim hangi maddelere dayanarak söz hakkı verdiğimi gayet iyi biliyorsunuz. Ben, lütfen, sizi sükûnete davet ediyorum.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Ben de sizi adaletli davranmaya davet ediyorum. Ben de sizi adaletli davranmaya çağırıyorum.

BAŞKAN – Eğer İç Tüzük’le ilgili bilgilenmeye ihtiyacınız var ise verdiğimiz ilk arada ben size bunları anlatmaya hazırım. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AKP’li hatibin konuşmasını gerçekten biz de ibretle ve hayretle dinledik. Bu kadar yaşanan can kaybı ve yaralanmalara tek bir cümleyle atıfta bulunmadan, buraya gelip orada ortaya çıkmış olan maddi hasar üzerinden bir sunum yapmak gerçekten AKP Grubuna yakışırdı.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Can kayıplarını söyledim.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bir kere, şunu ifade edelim: Maddi hasarla ilgili ortaya çıkan tablonun müsebbibinin de kim olduğunu söylüyoruz.

MEHMET DEMİR (Kırıkkale) – Ölen polislerin müsebbibi kim?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Tamamen barışçıl ve demokratik olarak başlamış olan bir gösteriye yapılan şafak baskınlarıyla, âdeta oradaki halkı ezecek şekilde, gençleri, kadınları öldürecek şekilde yapılan müdahalelerle ortaya çıktığını biz söylüyoruz zaten. İşin çıkırından çıkması, yaşanan can kayıplarından sonradır.

Hatırlayın, o dönem sizin yetkilileriniz, dönemin Cumhurbaşkanı, Başbakana vekillik yapan AKP’li yetkililer de böylesi tabloların ortaya çıkmaması adına göstericilerle diyalog arayışına girdiler. Sayın Abdullah Gül’ün, Sayın Arıncı’nın yürüttüğü o diyalog girişimlerinin amacı zaten, işte, bahsetmiş olduğunuz tabloların ve can kayıplarının yaşanmamasıydı.

Farklı bir pencereden söyleyeyim ben size: Aslında, AKP, Gezi direnişini ıskalayarak tarihî bir hata yaptı. Siz oradaki itirazları doğru değerlendirmiş olsaydınız, bugün, işte, otoriterliğe mahkûm olan bir işleyişle boğuşmak durumunda kalmazdınız, yüzde 49,5 oy alan bir Başbakan bir saat

içerisinde görevinden alınmazdı. Ama o dönem müzakereyi ve diyalogu önceleyen AKP'lilerin, Sayın Cumhurbaşkanı başta olmak üzere, nasıl tasfiye edildiğini hep birlikte gördük. Dolayısıyla mevcut tablonun müsebbibi de sizin politikalarınızdır.

Fransa'yı örnek veriyorsunuz. Ayıptır ya, Fransa'da yaşamını yitiren bir kişi yok, bir kişi. Tatbikat resimlerini yandaş medyada servis ettirip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – ...ortada onlarca cenazenin olduğu bir yıkım tablosunu orayla kıyaslamak için önce bir vicdana ve yüreğe sahip olmak gerekir. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, hatiplerin yaptığı konuşmalarda grubumuza sataşma vardır. Bu anlamda, İç Tüzük 69'dan dolayı cevap hakkımızı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Muş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz iki dakikadır.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yaşasın Fransa(!)

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlere bir pasaj okuyacağım, lütfen dikkatle dinleyin bu pasajı.

“Her an ve her saat başında yalan haberlerle birtakım korkunç şayialar çıkarılmak suretiyle heyecan yaratmak ve bu heyecan vasatında birtakım kışkırtmalar da yaparak hadiseler çıkartılmak istenmekte olduğunu ve bu yıkıcı faaliyetlerin belli merkezlerden idare edilmekte bulunduğunu çünkü konuşmamda arz ve ifade etmiştim.

Ortada hiçbir şey yokken hadiseler çıkarabilmek için ancak bu yollara ve usullere müracaat olunur. Kandırılması en kolay olan ve toplantı hâlinde bulunan zümreler seçilmek suretiyle bunların üzerinde daimî surette yıkıcı propagandalar teksif edilir ve bunlar kötü bir zümre bile olsalar, 30 milyonluk Türkiye'nin hacmine ve ebadına nispetle bir zerre dahi teşkil etmese de bunlar sanki teşkilatlı ve vurucu bir kuvvetmiş gibi ele alınarak bir memleketin kaderi üzerinde pervasızca oynayabilme imkânının aranmasına ve bu yolların araştırılmasına çıkılır.”

Bakın, bu konuşma rahmetli Adnan Menderes'in 1 Mayıs 1960 tarihinde yaptığı konuşmadır. Bugünü mü anlatıyor? Evet, aynen bugünü anlatıyor. Ve bu konuşmadan yirmi altı gün sonra, 27 Mayıs darbe yapılmıştır.

Ne diyor rahmetli Adnan Menderes? Diyor ki: “Şayialar...” Bakın, “Panzer altında kalan genç kız hayatını kaybetti.” Yok böyle bir şey.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Gezicilerin yalanları.

MEHMET MUŞ (Devamla) – “TOMA ezdi.” diyor ama video öyle söylemiyor. Filistin'de öldürülen bir gazetecinin kamerası sanki Taksim'de öldürülen bir gazetecinin kamerası gibi gösteriliyor. Bakın, siz hiç bidonla kimyasal silah konuştuğunu gördünüz mü? Burada bidonla kimyasal silah...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Kabataş'a gel, Kabataş'a.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Ama maksat ne? “AKP böyle devrilecek.” diyor.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Araştırılım o zaman.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Araştırılım.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, darbe girişimine “darbe” derler. Darbe girişimine “darbe” derler, başka bir şey demezler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 27 Mayıs’ta gerçekleştirdiniz ama Gezi direnişinde gerçekleştiremediler.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Direniş” demeniz de olumlu olmuştur.

MEHMET MUŞ (Devamla) – O açıdan neticesini de millet göstermiştir. Sandıkta da, buna destek olan gereken her cevabı almıştır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Muş.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tunç, dinliyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şahsına atıfta bulunarak “Yalan söylüyorsun.” dedi.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, Sayın Özel ve Sayın Baluken, yapmış olduğum konuşmadan dolayı sözlerimi çarpıttılar ve yalan söylediğimi ifade ettiler. İç Tüzük 69’a göre sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tunç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

7.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sataşma nedeniyle söz aldım. Tekrar Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Gezi olaylarıyla ilgili yapmış olduğum konuşmamın yalanlarla dolu olduğunu ifade etti Sayın Özel ve Sayın Baluken. Konuşmamın yalanlarla mı, doğrularla mı dolu olup olmadığını bizi izleyen halkımız takdir ediyor. Zaten Gezi olaylarından sonra da bu milletin önüne konulan dört sandıkta -üç yıl içerisinde dört sandık konuldu- Gezi taraftarlarının, Gezi destekçisi siyasilerin sandıklarda nasıl hezimete uğradığını milletimiz o dört seçim sonucunda göstermiş oldu.

Değerli milletvekilleri, Gezi olaylarının antidemokratik bir isyan olduğunu artık herkes biliyor. Yalanlarla, provokasyonlarla, sahte beyanlarla... Biraz önce grup başkan vekilimizin gösterdiği gibi daha çok yalanlar var. “Müftü karısıyım.” diyerek çıkıp daha sonra CHP üyesi olduğunu ifade eden, buna benzer çok sayıda olay var.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Kabataş’ta da yalan var, Kabataş’ta. “Belediye başkanının geliniyim.” diyenler de var. Niye söylemiyorsun?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Şimdi, bu olaylar neticesinde hayatını kaybedenler oldu. Kim bunun sorumluları?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Darbe girişimcileri.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Bunların sorumluları Vandallardır, çapulculardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve onların arka planındaki destekçileridir.

7 kişi hayatını kaybetti. Evet, buradan, Allah'tan rahmet diliyoruz. Ama bunun sorumlusu kimdi? Bu olayları tahrik edenler, başlatanlardı. Meselenin iki ağaç olmadığını zaten daha sonraki açıklamalarda hep görmedik mi? Taksim Dayanışma Platformu'nun 6 talebinden hangisi ağaçla ilgili, yeşille ilgili?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hepsi... Hepsi yeşille ilgili.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Üçüncü boğaz köprüsünün, havalimanının, Kanal İstanbul'un ne alakası var ağaçla? Milyarlarca ağaç diken AK PARTİ iktidardır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Onların hepsi yeşille ilgili.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Recep Tayyip Erdoğan'dan önce Cumhuriyet Halk Partisinin susuzluğa mahkûm ettiği, kuraklığa mahkûm ettiği İstanbul'u yemyeşil hâle getiren Sayın Recep Tayyip Erdoğan değil midir? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tunç.

Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, iki ayrı söz hakkımız var, eğer siz takdir ederseniz tabii. Bir tanesi, biraz önce Sayın Muş'un "28 Mayıs darbesini yaptınız." diyerek grubumuza yapmış olduğu...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 27 Mayıs, 27 Mayıs darbesi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Üstünüze mi alındınız?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Özür dilerim...

"27 Mayıs darbesini başardınız." diyerek grubumuza yaptığı, bir diğeri de Sayın Tunç'un biraz önce yapmış olduğu konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisi ve şahsıma yaptığı sataşmalardır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yarası olan gocunur. Hiç CHP'yle ilgili bir şey söylemedi Sayın Başkan. 1 Mayısta Sayın Menderes'in söylediğini söyledi.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim.

Sayın Özel, sizin üstün ifade kabiliyetiniz iki dakikada hepsini cevaplamaya yetecektir.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

8.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisi ve Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Sayın Muş'la ilk kez karşılıklı kürsüye çıkıyoruz. Görevinde başarılar dilerim. Dün o sırada Mecliste yoktu.

Şimdi, Sayın Muş, şöyle bir şey yapabiliriz: Hepimiz akıl sahibi, vicdan sahibi insanlarız. Sayın Tunç'la da Soma Komisyonunda birlikte görev yaptık. Komisyonu kurarsınız, çoğunluk iktidardadır, istediğinizi çağırır dinlersiniz.

Bakın, şunu yapacağız komisyonu kurarsak: Gezi Parkı uluslararası komplo ya. Yurt dışından 1 milyon adet pizza sipariş edildi. Araştıracamız bakalım, 1 milyon pizza nereden sipariş edildi, hangi kredi kartıyla ödendi? Komisyon tutanağına girecek.

“Dertleri bunların ağaç değil. Bu işi yapan Ergenekoncular.” dedi Cumhurbaşkanı. Bakacağız Ergenekonun en son ne hâle geldiğine -bir paralel iftira olduğunu söylüyorsunuz ya- o Ergenekoncular mı, paralel örgüt mü? O gün o paralel örgüt sizinle birlikte Gezi’ye “darbe” diyordu. Onlar mı haklı, biz mi haklıyız? Siz bir karar vereceksiniz, göreceğiz.

Kabataş yalanı... Mesela, ne yapacağız biliyor musunuz Sayın Muş? Diyeceğiz ki, Zehra Develioğlu komisyona gelsin. Gelecek. Dedi ya, belediye başkanımızın karısı. Diyeceğiz ki, Zehra Hanım... Oynat Uğurcuğum diyeceğiz, Kabataş’ta o dediği saatte üstü çıplak, deri eldivenli kimsenin olmadığını göreceğiz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, başkan sandığa çağırdı sizi, sandığa! Sandığa çağırdı, sandığa gömdü sizi be! Ne konuşuyorsun? Neyi çağırıyorsun? Sandığa çağırdı, gömdü sizi ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sonra diyeceğiz ki Elif Çakır’a, Elif Çakır, gel bakalım, Zehra Hanım sana ne anlattı, sen ne yazdın, neyi izledin? Sonra İsmet Berkan’ı çağıracağız, Kabataş yalanını, videoyu sana Erdoğan izletmişti ya, hani o video diyeceğiz.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – İngilizleri de çağırarak mısın, İngilizleri? Taksim’deki İngilizleri çağırarak mısın?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, oradan bir şey çıkmaz, sandıkta gömüldünüz ya! Paris’e de pizza yollayın, Paris’e!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Bakın, bir şey daha yapacağız ama. O komisyonu neden kuramıyorsunuz? O komisyona caminin imamı ile müezzinini çağıracağız. Diyeceğiz ki, arkadaş, Cumhurbaşkanı diyor ki: “Bunlar camide bira içti.” Hadi bakalım müezzin bey, doğruyu söyle. Sonra size döneceğiz, siz bu müezzini, imamı neden sürdürdünüz diyeceğiz.

Bunlardan korkmayın, gelin komisyonu kuralım. Hodri meydan! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, biraz önce sayın grup başkan vekilimiz 1 Mayıs 1960 tarihindeki bir sözü okudu -herhâlde tutanaklardan alınmış bir söz- ve ondan sonra dedi ki: “Yirmi altı gün sonra 27 Mayıs darbesi oldu.” 27 Mayıs darbesinin benzeri, rahmetli Sayın Menderes’in ifade ettiği, 1 Mayıs tarihindeki tespit ettiği olayların tıpkı Gezi Parkı olaylarının benzeri olduğunu, bunun bir darbe girişimi şeklinde tezahür ettiği ve sonuçta da amaçlarının bu olduğunu ifade etti.

Ben Sayın Özel’in niye böyle bir alınganlık gösterdiğini anlamıyorum. Yarası olan gocunur. Sanki 1 Mayıstaki hadiseyi 27 Mayısta Cumhuriyet Halk Partisi yapmış diye anladı. Hiç öyle bir şey yok burada.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – “Yaptınız.” dedi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bugün Gezi Parkı olaylarındaki işin, açık ve net bir şekilde -değerli arkadaşımız söylüyor- Taksim Platformu’nun arzusu nedir, amacı nedir? Sadece meselenin iki ağaç olmadığını...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Daha çok ağaç olduğunu...

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Menderes’le Gezi’nin ne alakası var ya? Ne alakası var? Hiç alakası yok!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...iki ağacı savunurken kamu araçlarının yakıldığını, yıkıldığını, bankaların talan edildiğini ve Vandalların ortaya çıkardığını ifade ediyor ve üzülüyorum, Cumhuriyet Halk Partisi bundan alınganlık gösteriyor. Yani biz Cumhuriyet Halk Partisine “27 Mayısın sebebi siz misiniz?” diye sormuyoruz ama Cumhuriyet Halk Partisi, 27 Mayısın sebebinin “Menderes’in 1 Mayıs konuşmasından dolayı beni sebep gösterdiniz.” diye ifade ediyor. Açıkçası, herhâlde zihinlerinde böyle bir şey var ki, darbecilik ruhu içlerine işlemiş ki Gezi olaylarını da kendi darbeciliklerinin bir benzeri olarak görüyor. Ben bunu kamuoyunun bilgisine sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye...

Sayın grup başkan vekilleri, sizleri dinleyeceğim.

Her konuşma bir sataşmayla sonuçlanıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Maalesef.

BAŞKAN – Ben arzu ederim ki bu konuda -önemli bir konu, elbette tartışıyoruz, bütün siyasi parti grupları bu konuda görüşlerini özgürce ifade edecekler- bir sataşmaya meydan vermeden, gruplar birbirini rencide etmeden görüşlerini ifade etsinler.

Sayın Özel, sizden önce Sayın Baluken ayağa kalkmıştı, sonra sizi dinleyeceğim.

Sayın Baluken, sizi dinliyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Tunç konuşması sırasında kürsüden bazı haberleri de örnek vererek, “Kimin yalan söylediği ortaya çıkıyor.” demek suretiyle yine grubumuza sataşmada bulunmuştur.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Öyle bir şey söylemedim.

BAŞKAN – Ben, doğrusu, onu belki kaçırdım. Yani nasıl bir sataşma?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani ben gerçi kürsüden Sayın Tunç’un yalan söylediğini direkt ifade etmemiştim. Ancak, o bana da atıf yaparak, benim onu yalancılıkla suçladığımı, ancak asıl yalanı söyleyenlerin, kürsüden okuduğu haberlerle birlikte de bizler olduğunu ifade etti. Dolayısıyla, açık bir sataşmada bulundu Sayın Başkan.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hayır, ben sizi kastetmiyorum orada.

BAŞKAN – Sayın Tunç sizi kastetmediğini söylüyor Sayın Baluken, sorun yok zannediyorum.

Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, Sayın Elitaş yapmış olduğu konuşmada eleştirilerde bulundu, gerçekten uzaklaştı, ayrı ama “Darbecilik ruhlarına işlemiş.” dedi bizi kastederek.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, ben burada ayakta konuştum, burada konuşması lazım. Siz bunları iyi bilirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, bir sataşmada bulundunuz, siz de biliyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama nerede sataştıysam orada...

BAŞKAN – Dolayısıyla, sataşma nedeniyle hatipler söz haklarını kürsüden kullanırlar, ben de ona uyuyorum.

Sayın Özel, buyurunuz.

9.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyaset bir iddia işidir. Milletvekili olduk, buraya geldik. Milletvekilleri, özellikle iktidar partisi içinden bakan olmak isteyenler çoktur ama bakan olmak hep iyi bir şey değil, bakanlık görevinin İç Tüzük'ü unutmak gibi birtakım sorunlarla karşı karşıya getirdiği de açıkça ortada. Geçmişte İç Tüzük'ü çok iyi bildiğini iddia eden birisinin İç Tüzük'ten bu kadar bihaber yorumlar yapmasıyla da gerçekten, o bakanlık görevini istemenin her zaman olumlu sonuçlar vermediği sonucunu çıkarıyoruz.

Sayın Elitaş, bir kez, elbette bu kürsülerde birbirimizle farklı fikirlerde olacağız, polemik yapacağız ama “polemik yapmak” demek “gerçekten uzaklaşmak” demek değil. Mehmet Muş'un tutanağını isteyelim, sizin konuşmanızı alalım, peş peşe okuyalım, gerçekten gözümün içine bakamazsınız. Mehmet Muş dedi ki: “1 Mayıs günü rahmetli Menderes bu konuşmayı yaptı, yirmi altı gün sonra darbe oldu. 27 Mayıs'ta darbeyi yaptınız ama darbeyi Gezi'de gerçekleştiremediniz.” Tutanakta bunun dışında bir şey varsa ben hiçbir şey söylemeyeceğim, çıkar özür dilerim ama...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Niye alınıyorsun?” diyorum ben ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Muş orada. Sayın Muş konuyu Cumhuriyet Halk Partisine atfen söyledi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Niye alınıyorsun sen? Darbeyi sen yapmadıysan niye alınıyorsun?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bir şey söyleyeyim size. Şimdi, bugün içinde bulunduğumuz durum şu: Bir samimiyet testiyle karşı karşıyayız.

HARUN KARACA (İstanbul) – Çok doğru, samimiyet testi.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Her gün, aynı anda 4 partinin bir konuyu, araştırılmaya muhtaç bir konuyu bu kadar ciddi şekilde dile getirdiği olmaz. Bir vakıa var. Gerçi Sayın Tunç “mayıs ayı boyunca” dedi; 31 Mayıs'ta başlayan, haziran boyunca süren bir direniştir. Ve tamamı da sizin şiddetinizle karşı şiddete dönüşmüş birtakım olaylar üzerinden yaptığınız provokasyondur, konuşmanızın tamamı ama eğer böyle olduğunu iddia ediyorsanız araştırılmasından niye kaçıyorsunuz?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Her şey ortada.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Adalet ve Kalkınma Partisi, gel kardeşim, kur komisyonu, al çoğunluğu, ispatla darbeyi. Hodri meydan... Hodri meydan... Hodri meydan... (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Gezi direnişinin ortaya çıkış sebeplerinin, insanların merkezî kararlar ve kendi yaşam şekillerine müdahale edilmesi sonucu itirazların dinlenmesi amacıyla 30/5/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin lehinde ikinci konuşmacı, Onursal Adıgüzel, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

HDP grup önerisi lehinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, Gezi bundan tam üç yıl önce gerçekleşti. Geçen üç yıla rağmen, gencecik evlatlarını toprağa emanet eden annelerin adalet bekleyişi hâlâ sürüyor. Okmeydanı’nda başından vurulan ve iki yüz altmış dokuz gün sonra, 15 yaşında, 15 kilo aramızdan ayrılan Berkin Elvan’ın annesi Gülsüm Elvan’ın; Eskişehir’de “Benim esnafım işini bilir.” diyenlerin eli sopalı katilleri tarafından dövülerek öldürülen 19 yaşındaki üniversite öğrencisi Ali İsmail Korkmaz’ın annesi Emel Korkmaz’ın; Hatay’da gaz bombası kapsülüyle vurularak öldürülen 22 yaşındaki Abdullah Cömert’in annesi Hatice Cömert’in; yine, Hatay’da çatıdan düşerek yaşamını yitiren ve hâlâ ölümü aydınlatılamayan 22 yaşındaki Ahmet Atakan’ın annesi Emsal Atakan’ın; Ethem’in annesi Sayfi Sarısülük’ün, Hasan Ferit’in annesi Nuray Gedik’in ve Medeni’nin annesi Fahriye Yıldırım’ın adalet feryatlarına ne yazık ki bu ülkenin iktidarı sizler duyarsızsınız, kulaklarınızı tıkamışsınız.

Analarımızı mahkeme kapılarında adalet aramaya mahkûm eden AKP iktidarı, baskıcı, yasakçı, otoriter zihniyetini sürdürmeye devam ediyor. Mehmet Ayvalıtaş’ın annesi Fadime anne, oğlunun katillerinin cezalandırıldığını göremeden aramızdan ayrıldı. Bunun sorumlusu kim? Bunun sorumlusu, orantısız güç kullanan polise emri vermekle övünenler. Dün Paris’te polisin kullandığı orantısız gücü kınayanlara buradan sormak istiyorum: Bugün kınadığınız o polisin şiddetine o gün neden sahip çıktınız? Çocuklarımızı katleden şiddete neden alkış tuttunuz, neden?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tam üç yıl önce bugünlerde bu ülkenin gençleri, geleceklere nasıl büyük bir kararlılıkla, coşkuyla sahip çıktıklarını gösterdiler.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Yakarak mı!

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) – Gençler, faşizme karşı demokrasi için; esarete karşı özgürlük için; yolsuzluğa, hırsızlığa, haksızlığa karşı adalet için; emperyalizme karşı bağımsızlık için; din istismarına karşı laiklik için; yok saymaya, yok etmeye, tek tipleştirmeye karşı eşit yurttaşlık hakkı için; zulme ve baskıya dur demek için meydanlardaydı. O günlerin mimarı gençler AKP’nin rant ve talan ekonomisine karşı nasıl direnileceğinin en güzel örneklerini sergilediler, ceberut iktidara karşı özgürlükleri savundular, yasakçılığa ve şiddete karşı barış ve özgürlük çılgınlıkları attılar. Bugün meydanlarda ahlakta örnek gençlik arayanlara, adaletsizliğe ve ranta karşı mücadeleyi, umudu yeşerten Gezi gençliğine baksınlar diyorum. Bu ülkenin örnek gençliği, birilerinin himayesinde yetişen değil, kendi özgür iradesiyle büyüyen, sinmeyen, boyun eğmeyen Gezi gençliğidir.

Değerli milletvekilleri, AKP, demokrasi diyerek, değişim diyerek iktidara geldi. En büyük vaatleri “3Y” idi: Yasaklar, yolsuzluk ve yoksulluk. Yolsuzlukta dünya birincisi oldular, yasaklarda Hitler’le yarışıyorlar, yoksullukta ise durum ortada. (CHP sıralarından alkışlar) Siz bin odalı saraylarınızla övünüyorsunuz, milyonlar harcayarak fetih kutluyorsunuz ama bu ülkede milyonlar da yoksulluk içinde yaşam mücadelesi veriyor, bunu da görmezden geliyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, bugün Gezi’yi marjinallik söylemlerine hapsedmek isteyenler şunun farkında değil: Bu ülkenin gençleri AKP’nin yasaklarına karşı özgürlük demek için o gün alanlardaydı; bu ülkenin öğrencileri, işçileri, kadınları, beyaz yakalıları yolsuzluklara ve talana dur demek için o gün oradaydı. Yaşama haklarına sahip çıkan milyonlar, ezilenlerin ve yoksulların sesi oldu. AKP iktidarını korkutan Gezi bu ülkenin özgürlük çılgılığı oldu, iktidar korktu. Bakın, neden korktu: Gençlerin yan yana gelmesinden korktu, kitaplardan korktu. Şiddetten bahsediyordunuz, neden bu fotoğrafı göstermediniz, merak ediyorum. Ya da sizin ayaklar altına aldığınız bayrağı bu zor şartlarda ayakta tutan

bu ağabeylerimizden niye bahsetmek istemediniz? Hiçbir çıkar gözetmeden, kendini riske atarak zorda kalanın yardımına koşan o eylemcilerden niye bahsetmediniz? Evinde yaptığı börekleri eylemcilere götüren teyzelerden niye bahsetmediniz? Konser veren sanatçıları, mizahıyla bütün dünyayı kendine hayran bırakan gençleri neden unuttunuz? Derelerden, nehirlerden bile rant elde etmeye çalışan sizlerin zihniyetine inat, tek bir ağacımızın kesilmemesi için mücadele eden gençleri niye unuttunuz? O kadar korktunuz ki, halkın karşısına halkı çıkarmakla tehdit ettiniz. Elinize yüzünüze bulaştırdığınız Kabataş yalanıyla bu onurlu Gezi Parkı mücadelesine gölge düşürmeye çalıştınız. Yetmedi, piyanoyu tutukladınız. Mizah dergilerine konu oldunuz piyanoyu tutuklayarak, hâlâ da korkmaya devam ediyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Dün, polis zoruyla, hukuksuz bir şekilde Mimarlar Odasının binasını boşaltmaya çalıştınız ve bu da korktuğunuzun göstergelerinden biri.

Değerli milletvekilleri, Gezi, bu ülkenin dışlananlarının, ötekileştirilenlerinin ve ezilenlerinin çığılgıydı; evet, sizin de dediğiniz gibi yalnızca birkaç ağaç meselesi değildi; bu ülkenin onurlu ve güzel insanların AKP Hükûmetinin yağma ve ranta dayalı zihniyetine “Yeter artık.” demesiydi.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Diğer insanlar onursuz mu?

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) - Üç yıl önce Gezi’deki direniş ateşini yakan, yaşam alanlarımızı rant uğruna yok eden sizin talan zihniyetinizdir zaten.

Öte yandan, Gezi’de milyonları sokağa döken, isyan ettiren bu talan zihniyeti hâlâ devam ediyor. AKP’nin, bugün tıpkı Sur’da yaptığı gibi, rant projeleri birer birer ortaya çıkıyor. “Kentsel dönüşüm” adı altında kentleri yağmalıyorsunuz. Tarihi, doğayı, cumhuriyetin bütün değerlerini katledecek projelere imza atıyorsunuz. Ancak, şunu bilmiyorsunuz: Bu rant ekonomisi devam ettikçe bu ülkenin yurtsever gençleri, Cumhuriyet Halk Partililer talanın karşısında duracak, Gezi’de yükselen dayanışmanın ve mücadele ruhunun dün Artvin Cerattepe’de olduğu gibi bugün de yükselmesine omuz verecektir. Gerekirse de Gezi’de olduğu gibi, canımız pahasına da olsa sizin bu zihniyetinize geçit vermeyeceğiz. Biz, sizin deyişinizle “Çapulcu”larız. Emekten, yoksuldan, doğadan, ezilmiştten, özgürlüklerden ve barıştan yana her direnişin içinde yer alacağız. Haksızlığa ve zulme karşı birlikte durmaya inatla devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi Şair Adnan Yücel’in bir dizesiyle tamamlamak istiyorum: “Saraylar, saltanatlar çöker/Kan susar bir gün, zulüm biter/ Menekşeler de açılır üstümüzde, leylaklar da güler/ Bugünlerden geriye, bir yarına gidenler kalır bir de yarınlar için direnenler.” (CHP sıralarından alkışlar)

Son olarak, Gezi Parkı’nda yitirdiğimiz kardeşlerimi saygıyla anıyorum. Ben de buradan AKP sıralarına sesleniyorum, diyorum ki: Gelin, elinizi taşın altına koyun, bu sorunu hep birlikte gündeme taşıyalım, araştırma önergesinin geçmesini sağlayalım. Sonra, kurulacak araştırma komisyonunda da kimin doğru söylediğini, kimin yalan söylediğini -özellikle de Kabataş’tan başlayarak- bütün fotoğrafları da hep birlikte inceleriz. Bu ülkedeki gençlerin samimiyetle yapmış olduğu ve... Bir park yapacaksan da bir okul yapacaksan da bir fabrika yapacaksan da bir okulu dönüştürecekse de bizi bu sürecin içine dâhil et. Ki sizin Belediye Başkanınız Kadir Topbaş’ın da “Bir daha bir otobüs durağı yapsam halka soracağım.” dediği süreci yeniden canlandıralım. Ortak akıl egemen olsun. Kim doğru, kim yalan söylüyor hep birlikte görelim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Adıgüzel.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkanım, konuşmacı konuşmasında “Gezi, onurlu insanların ayaklanmasıdır.” gibi bir tabir kullandı. Ben Gezi olayına karışmadım, ben de onurluyum. Tutanağa geçsin istedim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi aleyhinde ikinci ve son konuşmacı Şamil Tayyar Gaziantep Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Tayyar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, HDP’nin grup önerisi üzerine söz aldım. Hepinizi sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

Gezi olayları, özü itibarıyla, sınırlı sayıda yurttaşımızın çevre duyarlılığıyla başlattığı ancak zamanla terör gruplarının, provokatörlerin ve iş birlikçilerinin devreye girerek siyasi iktidarın siyasi varlığına yönelik suikast teşebbüsüne evirdiği, çevirdiği bir süreçtir. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki bu sürecin sonucunda Erdoğan’sız bir Türkiye projesini hayata geçirecekler, AK PARTİ’yi sözüm ona devireceklerdi. Yani, ağaç kabuğundan iktidar yontmayı, bira şişesinden başbakan cini çıkarmayı umut ediyorlardı ama bunların hiçbirisi olmadı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Olmadı çünkü 16 Haziranda, Kazlıçeşme’de, milyonların önünde, bir yiğit çıktı, dedi ki: “Yeter, söz milletindir.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve o çıkışla beraber Gezi olaylarının akışı değişmeye başladı. Yerli iş birlikçileri, provokatörleri anlaması biraz zaman aldı ama onlara destek veren uluslararası güç odakları, 16 Hazirandan itibaren Gezi olaylarına verdikleri desteği yavaş yavaş, yavaş yavaş çekmeye ve kendilerine yeni bir rota bulmaya çalıştılar, Taksim’den Tahrir’e yöneldiler. 16 Hazirandan itibaren, özellikle sosyal medya üzerinden örgütlenip, Tahrir Meydanı’nda Mısırlıları toplayıp bir darbe için altyapı oluşturmaya çalıştılar. Bunu başardılar da ama Mısır’da yaptıklarını Türkiye’de yapamadılar Allah’a binlerce şükürler olsun çünkü Türkiye’de Recep Tayyip Erdoğan adında güçlü bir lider vardı, arkasında milyonlar vardı ve AK PARTİ güçlü iktidarı söz konusuydu.

O tarihin bilançosuna baktığımızda, aslında bu sözünü ettiğimiz tablonun bütün altyapısını bütün çıplaklığıyla görmek mümkündür. 28-31 Mayıs tarihleri arasında, 48 ilde toplam 90 eylem yapıldı ama 31 Mayıs’ta, hani o provokatif cadır yakma eyleminden sonra, bu eylemler 80 ilde aynı anda, Bayburt hariç -bu arada Bayburt’u da kutluyorum- ve 30 ülkede hızlı bir şekilde tırmanmaya başladı.

31 Mayıs’ta dakikada 3 bin “tweet” atıldı. Atılan toplam 15 milyon 247 bin “tweet”ten 5 milyonu Gezi eylemlerine ilişkin manipülatif “tweet”lerdi. Yine, Gezi eylemlerinden önce, 420 bin sahte Twitter hesabı açıldı, süreç içerisinde bunun sayısı hızla artırıldı. Tunus, Mısır, Yemen, Libya gibi ülkelerde iç karışıklıklarda kullanılan IP adreslerinden Türkiye’deki Gezi olayları koordine edilmeye çalışıldı. Bunlar yetmedi, daha sonra yaşanacaklar bilinerek doktor, hemşire, hasta bakıcı gibi görevliler tayin edildi, onların çalışma takvimleri belirlendi, bunların kullanacağı ilaçların bile daha önceden bir kısmı finanse edildi, bir kısmı ise eczanelerden alındı.

Bakın, 27 Ağustos 2013 tarihinde yapılan sayımda 22.318 adet muhtelif tıbbi sarf malzemesi, 7.690 adet muhtelif ilaç ve 519 muhtelif serumun çeşitli hastanelerden alındığı tespit edilmiştir. Sağlık Bakanlığının verilerinde bunu görmek mümkündür.

Bunlarla beraber, bizi üzen birçok hadise daha gelişti. Cumhuriyeti kurmakla övünen CHP’nin... Yani, CHP’ye gönül veren gençleri de orada yoğun olarak gördük ama Mustafa Kemal’in posterleri ile Abdullah Öcalan’ın posterlerini aynı fotoğraf çerçevesine koyup birlikte eylemlere katıldılar.

Bakın, GENAR'ın 8-9 Haziran 2013 tarihleri arasında yaptığı bir anket var. Anket, 498 kişiyle yüz yüze yapılan bir anket. O ankette Gezi'ye en çok destek veren siyasi partiler soruluyor; birisi CHP, ikincisi ise o günkü adıyla BDP çıkıyor. Bunda çok anormal bir şey yok. Sonra, katılımcılara bir başka soru daha yöneltiliyor, deniyor ki: "En sevdiğiniz lider kim?" 1'inci sırada Mustafa Kemal Atatürk çıkıyor. Peki, 2'nci kim? Abdullah Öcalan. Abdullah Öcalan ile Mustafa Kemal'i bir araya getiren bu Gezi eylemlerinin Türkiye'ye nasıl bir tahribat verdiğini benden önce söz alan arkadaşlarım zaten burada tüm ayrıntılarıyla izah ettiler.

Aslında söyleyecek çok sözüm var, biraz da polemiklere cevap vereceğim ama öncesinde önemli bir ayrıntıya daha dikkat çekmek istiyorum.

Gezi olaylarından hemen sonra, İstanbul 1. İdare Mahkemesi 6 Haziranda bir karar verdi, yürütmeyi durdurma kararı. Ne hazindir ki eylemlere gerekçe olan bu karardan, Türkiye ancak bir ay sonra haberdar olabildi. 3 Temmuzda, İstanbul 6. İdare Mahkemesinin verdiği iptal kararında fark edildi ki, gerekçe metni okunduğunda fark edildi ki bu karar çok önceden, 6 Haziranda verilmişti. Türkiye'de her yer yakılıp yıkılırken, onlarca insan ateşin içerisine atılırken, bu karar maalesef, eylemciler tarafından kamuoyundan saklandı.

Şimdi, o süreçte de sıkça karşımıza geldi, daha sonra da buralarda da ifade edildi "Efendim, Gezi olaylarının birçok kazanımı oldu." Peki, Gezi olaylarının ne tür kazanımı oldu? Şunu açıkça söyleyeyim: Gezi olaylarından önce PKK, kendi unsurlarını yurt dışına çıkaracağını, 8 Mayıs'taki deklarasyonda ifade etmişti; Gezi olaylarında kafası karıştı, 19 Eylülde bu iddiasını kaybetti ve yaptığı bir açıklamayla bundan vazgeçtiğini duyurdu. Bunun sebebi şuydu: Gezi olayları, çözüm sürecinde Türkiye'ye entegre olmak isteyen HDP'nin, arkasındaki silahlı gücü olan PKK'nın ayarını bozdu, PKK'nın yeni bir devlet kurma hayalini canlı tuttu. Bugün Türkiye'nin geleceğine ilişkin projeksiyon yapanların, Gezi olaylarının bu kötü kazanımının altını çok iyi çizmesi gerekir diye düşünüyorum.

Bir başka kazanımı ise eylemciler açısından, eğer bundan mutluluk duyarlarsa arzu ettikleri kadar sevinebilirler; o da CHP'yi marjinalleştirdi ve CHP'nin muhalefetteki konumunu güçlendirdi. Bu, eğer CHP açısından bir mutluluk kaynağı ise ona söyleyecek çok fazla bir şeyim yok.

Diğer taraftan, yine burada söz alan bir başka hatip -CHP'nin zannediyorum ki grup başkan vekiliydi- Kabataş'la ilgili tartışılan bir videoya gönderme yaparak şöyle bir ifade kullandı: "O zaman, Sayın Başbakan 'Ben izledim.' dedi. Peki, o utanmıyorsa siz bundan utanmıyor musunuz?" diye burada ifade etti. Herhâlde sizdiniz değil mi, eğer yanlış hatırlamıyorsam, Sayın Grup Başkan Vekili?

Şimdi, ben de başka bir hadiseyi hatırlatmak istiyorum. Sayın Baykal'la ilgili bir kaset komplosu o gündür bu gündür tartışılıyor. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak yine aynı şey!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başka işlere geç. Konuya gel ya!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Bir şey söyleyeceğim ya, bir şey... Bakın...

MUSA ÇAM (İzmir) – Tayyar, başka bir şey yok mu yani? Yok mu? Nedir bu yani? Gezi'yle ne ilgisi var onun yani? Ne ilgisi var?

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Kaset komplosu dedim ya, kaset komplosu dedim. Hayır, hayır, bundan niye alınıyorsunuz?

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ne komplosu?

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Kaset komplosu değil mi? Hayır, hayır, kaset komplosu değil mi?

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Hee, hee!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Değil mi, komplo değil mi, siz mi yaptınız bunu? Yahu kaset komplosu diyorum, buna da alınıyorsunuz, anlamıyorum ki sizi! Eğer komplo değilse eyvallah, onu da sizin takdirinize bırakıyorum! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, o zaman Sayın Kılıçdaroğlu dedi ki: “Ben bunu izledim.” Sonra, konu yargıya intikal etti, “Ben hatırlamıyorum.” dedi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Cumhurbaşkanının izlediğini izlediğini söyledi, Cumhurbaşkanının izlediğini söyledi.

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Bakın, “Ben hatırlamıyorum.” dedi. Ben de o zaman diyorum ki: Peki o utanmıyor, siz utanmıyor musunuz ha? Siz utanmıyor musunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSA ÇAM (İzmir) – Utanacak olan sizsiniz, sizsiniz utanacak olan!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Hafızanızı mı kaybettiniz? Hafızanızı mı kaybettiniz Sayın Çam?

MUSA ÇAM (İzmir) – Sen iktidarsın sen, sen! Sen iktidarsın Sayın Tayyar, iktidarsın sen!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Bakın, sonra, orada... Efendim, işte, Gezi olaylarının bir kazanımı da...

MUSA ÇAM (İzmir) – 2011’de, kimlerin kasetleri... Milletvekillerine şantaj yaptınız! Şantajcı, şantajcı!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Ya, Allah rızası için, bakın, Allah rızası için... Ben burada polemiğe sebebiyet vermeden bu konuşmayı tamamlamak istiyorum...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – O zaman utanılacak şeyler söyleme.

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – ...ama bu benim tek taraflı irademle olmaz. Bunu sağlayacak olan biraz da sizsiniz.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Utanılacak şey söyleme.

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Ben sizleri sabırla dinledim, siz de beni sabırla dinleyin. Dediniz ki “Gezi olaylarında saraya diz çöktürdük.” Olayların gerçekleştiği, cereyan ettiği 2013 yılı Mayıs ayında Sayın Recep Tayyip Erdoğan Başbakanı, şimdi nerede? Yüzde 52 oyla seçilmiş bir Cumhurbaşkanından söz ediyoruz beyler, seçilmiş Cumhurbaşkanından söz ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, dün grup toplantısında Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nu da dikkatlice izledim. Orada diyor ki: “Ya, bu gençler ne yaptılar? Elllerinde gitar vardı, ellerinde roman vardı, ellerinde kalem vardı.” Maşallah, fizik kurallarını tersine çevirdiniz; kemanla molotof atmayı, kalemi demir bilyeye dönüştürmeyi başardınız! Sizleri tebrik ediyorum.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bravo!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Şimdi, bakın, o tarihte...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İktidar olan sensin.

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Ya, kardeşim...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben senin kardeşin değilim!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – ...Kemal Kılıçdaroğlu’nun kafasına tek sarılı bir yumurta düştü, “terörist” dediniz, kafasına demir bilye düşse Allah bilir ne olurdu?

MUSA ÇAM (İzmir) – Ya, senin elinde de kasatura vardı, senin elinde de kasatura vardı, hançer vardı, hançer!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Allah bilir ne olurdu? Belki de kendine gelirdi, bilemiyorum, belki de kendine gelirdi! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu Gezi olaylarında hayatını kaybeden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – ...bütün gençlere de Allah'tan rahmet diliyorum ama şunu söyleyeyim son cümle olarak: O akan kanda Gezi olaylarını destekleyen her kimse, her kurumsa hepsinin vebali vardır, hepsinin günahı vardır.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tayyar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Özellikle Cumhurbaşkanının.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın konuşmacı biraz önce yaptığı konuşmasında Genel Başkanımız hakkında çok yakışsız, tekrar etmekten de rahatsızlık duyacağım bir ifade kullandı, ona grubumuz adına cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

10.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında CHP Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu yöneticileri geliyorlar, önümüzdeki dönemde Meclisi nasıl çalıştırmak istediklerini, sözde birtakım olumlu beyanlarla geçmişte yaptıkları hataların geçmişte kalması gerektiğini, ramazanın yaklaştığını falan söylüyorlar, Mecliste Meclise yakışan bir atmosfer, hava söylüyorlar. Sonra, son konuşmacı kürsüye davet edildiğinde, bütün Meclis “Ooo!” diyor. AKP'nin gerçek niyeti anlaşıldı. Konuşmacı seçiminizden ne yapmaya çalıştığınız anlaşılıyor.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ne alakası var ya?

HARUN KARACA (İstanbul) – Sen her kavgada ağzına geleni söyleyeceksin, o geldiği zaman...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, konuşmacı çıktı buraya, daha bundan iki hafta önce, Sayın Genel Başkanımız ve geçmiş Genel Başkanımız hakkında iğrenç sözler söyledi, Meclise ara verildi, arkaya gittik...

SALİH CORA (Trabzon) - Ne dedi?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...AKP'nin grup başkan vekilleri “Tasvip etmemiz mümkün değil, söz veriyoruz öbür dileyecek.” dediler, açıldı... Efendim, bir de şunu da biliyoruz: Sayın Baykal bu beyefendinin nikâh şahidi. Biliyor muydunuz? Utanır insan.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Olabilir, ne olmuş?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ne var bunda?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – O gün, Genel Başkan hakkında ve Sayın Baykal hakkında söylediği sözlerden dolayı öbür diledi, şimdi bugün buraya çıkmış, hem nikâh şahidini bir kez daha böyle bir olayla ülke gündemine getirmekten hiç utanmıyor, sıkılmıyor hem de daha sonra diyor ki: “Kemal Kılıçdaroğlu ‘İzledim.’ dedi.” Kemal Kılıçdaroğlu “O kaseti Recep Tayyip Erdoğan'ın izlediğini izledim.” dedi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Çok basit bir şey yapalım, çok basit: O kaseti hangi genel başkan izlediyse namussuzdur, şerefsizdir! Kabul mu arkadaşlar? Hadi bakalım! (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, Gezi meselesinde sizin ahlakınız...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Çok basitsin, çok basit, çok basit!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Okuduğunuz mizah dergisi, Misvak “Tek kaş” diye işaret etmiş zavallı, hayatını kaybeden Berkin Elvan’ı ve ağza alınmayacak iğrenç şeyler yazıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Buna gülüyorsunuz ya, biz buna gülenlerden utanıyoruz, bu ahlaktan utanıyoruz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Nereden biliyorsun ya? Okumuyoruz belki. Sen Penguen okuyorsan başkalarını okuyor musun?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Gezi direnişinin ortaya çıkış sebeplerinin, insanların merkezî kararlara ve kendi yaşam şekillerine müdahale edilmesi sonucu itirazların dinlenmesi amacıyla 30/5/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama istiyoruz efendim.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır, yoklama işlemi gerçekleştirileceğim.

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Sayın Başkanım...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, Şamil Bey’in söz talebi var.

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Tayyar, dinleyeceğim sizi. Yoklama işlemi başlattığım için, şu an izin verin, yoklamayı gerçekleştireyim.

Yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerini tespit edeceğim: Sayın Özel, Sayın Altay, Sayın Gürer, Sayın Aydın, Sayın Hakverdi, Sayın Adıgüzel, Sayın Çıray, Sayın Sarıhan, Sayın Çam, Sayın Gökdağ, Sayın Çamak, Sayın Arslan, Sayın Tümer, Sayın Akkaya, Sayın Yıldız, Sayın Bekaroğlu, Sayın Doğan, Sayın Bozkurt, Sayın Yalım, Sayın Topal.

Evet, yoklama işlemi başlatıyorum.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Gezi direnişinin ortaya çıkış sebeplerinin, insanların merkezî kararlar ve kendi yaşam şekillerine müdahale edilmesi sonucu itirazların dinlenmesi amacıyla 30/5/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi kabul edilmemiştir.

Sayın Tayyar, dinliyorum.

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Efendim, sataşma nedeniyle söz istiyorum. Sayın CHP grup başkan vekili şahsıma yönelik...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hangi söz için?

BAŞKAN – Hangi cümlesini bir sataşma olarak değerlendirdiniz?

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – “İğrenç sözler söyledi.” dedi, bundan dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir saniye efendim... Sayın Tayyar’ı duyamıyorum.

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – “Burada iğrenç sözler söyledi.” dedi, bununla ilgili sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tayyar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Lütfen, yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz Sayın Tayyar.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

11.- Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Gerçekten üzülüm, CHP’nin grup başkan vekili seviyesini gösteren ifadeler kullandı. Yani, CHP grup başkan vekilinin daha seviyeli ve düzgün konuşma yapması gerekirdi diye düşünüyorum, ana muhalefet partisi temsilcisine bu yakışır.

Doğru, Sayın Deniz Baykal benim nikâh şahidimdir. 1989 yılında evlendiğim zaman -Milliyet gazetesinde muhabir olarak çalışıyordum- 2 nikâh şahidim vardı; Birisi Sayın Yıldırım Akbulut, diğeri de Sayın Deniz Baykal, bundan dolayı da her zaman gurur duydum ama bundan dolayı eğer CHP Grubu rahatsız oluyorsa ona bir şey diyemem.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hiç rahatsız olmayız.

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Sayın Deniz Baykal bir siyaset adamıdır, bir devlet adamıdır, her zaman takdir ettiğim birisidir; Kemal Kılıçdaroğlu’yla asla mukayese bile etmem, önce onu da söyleyeyim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ağzından çıkan kulağın duysun!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Bakın, bundan dolayı da...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ağzından çıkan kulağın duysun, kulağın!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Bir saniye...

MUSA ÇAM (İzmir) – Kulağın duysun, kulağın duysun!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Bundan dolayı da asla rahatsızlık duymam.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Seviyeni koru!

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – Fakat, çok talihsiz bir cümle daha kurdu grup başkan vekili, dedi ki: “Bu kaseti Sayın Genel Başkanımız izlemedi, izleyeni izledi.” İşte “İzleyen namussuzdur.” gibi falan böyle, kakofoni, karışık bir cümle kurdu. Vallahi, Kemal Kılıçdaroğlu sizinle ilgili bir disiplin soruşturması başlatır mı bilmiyorum. Sizin bu kullandığınız cümleyi, ben şahsen -yani rakibim de olsa- bir milletvekili olarak söylemeyi zül addederim. Siz, aslında, o karmaşık cümle içerisinde Kemal Kılıçdaroğlu’na hakaret ettiniz, küfür ettiniz ve bununla ilgili de CHP Grubu ne yapar bilmiyorum. Yani, bir partinin grup başkan vekili kendi partisinin genel başkanına “Bu kaseti izleyen namussuzdur.” diyebilir mi, “Namussuzdur.” diyebilir mi?

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Dedi.

ŞAMİL TAYYAR (Devamla) – E, ondan sonra bakıyorsunuz, Habertürk’te çok açık diyor ki: “Bana arkadaşlar getirdi, ben bunu izledim.”

Takdiri yüce millete sunuyor, saygılarımı ifade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tayyar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Daha seviyeli, daha düzgün olmasını beklerdim.” diyerek seviyesizlikle ve düzgün olmama hâliyle itham etmektedir şahsımı.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Geri alacak sözlerini Sayın Özel!

12.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, karşımızda bir tutarsızlığın içinden bir tutarlılık yaratmaya çalışan bir acziyet durumu var sadece, başka bir şey değil. Söylediğim çok net, size açıkça söylüyorum, hepimiz biliyoruz ki Recep Tayyip Erdoğan yakın gözlüklerini takmış, kaseti izlemiş “Servis edin.” demiş, bunu cümle âlem biliyor. (AK PARTİ sıralarından “Nereden biliyorsun?” sesleri, gürültüler) Genel Başkanımız bu görüntüyü gördüğünü söyledi.

HARUN KARACA (İstanbul) – Mahkemeye ifadeye niye gitmiyor?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – “O kasetin kendisini sizin Genel Başkanınız izlemiş.” deyince “Yalan.” diyorsunuz ya, itirazım yok, siz haklı olabilirsiniz.

HARUN KARACA (İstanbul) – Mahkemeye gitsin! Mahkemeye gitsin, açın bir dava!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ben diyorum ki mevzubahis iğrenç kaseti kim izlediye eğer, eğer sizin Genel Başkanınızsa ya da bizim Genel Başkanımızsa, namussuzdur, şerefsizdir, hodri meydan! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.54

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.13****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Zihni AÇBA (Sakarya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96’ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

IX.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi ve arkadaşları tarafından, Gezi olayları sürecinde yaşananların araştırılması amacıyla 30/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Sayı: 170

1/6/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun, 1/6/2016 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel**Manisa****Grup Başkan Vekili****Öneri:**

Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi ve arkadaşları tarafından, Gezi olayları sürecinde yaşananların araştırılması amacıyla 30/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (108 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, 1/6/2016 Çarşamba günlü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi lehinde ilk konuşmacı Ali Haydar Hakverdi, Ankara Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Hakverdi. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Sayın Başkan, değerli Divan üyesi arkadaşlarım, Meclisimizin vekilleri, Meclisimizin emekçileri ve basın emekçisi arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

On dört yıllık AKP iktidarının özellikle son beş yılında iktidarın hoşuna gitmeyen hemen hemen her şey “darbe” olarak nitelendiriliyor oldu. Mesela gazeteciler yayınladıklarıyla darbecilikle suçlandılar, öğretim görevlileri attığı imzalarla darbeci oldular ve yargılandılar, tutuklandılar. E, tabii, Gezi’ye de “darbe” demenizi, “darbe” olarak nitelendirmenizi ben bu koşullarda gayet makul karşılıyorum. Hatta

o dönemin taraftar grupları dahi terör örgütünden yargılandı ve geçenlerde beraat etti; üç yıldır davaları sürüyordu. O dönem ben de Gezi’de vardım ve varoluş sebebimi mümkün olduğu kadar, zamanım yettiği kadar anlatmaya çalışacağım. O dönem ben paralel falan görmedim. Sonradan, daha sonraki dönemlerde onu dahi paralele bağlamaya çalıştınız. Aslında “paralel” dedikleriniz, bir dönem birlikte hareket ettiğiniz sizlerin suç ortaklarıydı. Ben onları Gezi’de görmedim. (CHP sıralarından alkışlar) Ha “darbe” dersiniz eğer, darbeyi de siz iyi bilirsiniz. Az önce bir grup başkan vekiliniz vardı, bir hafta önce Bakandı, şimdi grup başkan vekiliniz oldu. 4 Mayıs darbesi, saray darbesi... Darbeyi de sizler bizlerden daha iyi bilirsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Gezi, bize göre onurlu bir direnişti. Ne olursunuz, darbeyle, paralelle bizden yana kirletmeyin.

Şimdi, Gezi nasıl başladı, ben kendi durduğum yerden bir anlatmak isterim. Medyayı bir havuzda toplamıştınız, hortumu da bağlamıştınız, devletin kaynaklarını sürekli onlara aktarıyordunuz. Basın diye bir şey yoktu, sadece Hükümetin reklamını yapan birkaç kuruluş, birkaç televizyon dışında başkaca hiçbir şey, maalesef ama maalesef, yoktu. Sizin gibi düşünmeyen, yazan, çizenleri tehdit ediyordunuz, vergi denetmeni gönderip bir şekilde yandaşa bağlıyordunuz. Düşünsenize tam o dönem ülke çalkalanırken bir haber kanalı, kendini haber kanalı olarak nitelendiren bir televizyon, kapısına binler dayanana kadar haber saatinde -birkaç arkadaşım da söyledi- penguin belgeseli gösteriyordu.

Peki, başka? O dönem sanat eleştirmeniydiniz -hâlâ olduğu gibi- ve heykellere tükürüyordunuz Gezi’den önce. İnsanların yediğine, içtiğine, giydiğine karışıyordunuz. Yetmedi, yetmedi, jinekolog da oldunuz, kadınların doğumuna karıştınız, yatak odalarımıza kadar girdiniz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ne alakası var ya!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Çok alakası var, anlatırım.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hiç alakası yok ya! Ben de bu partide siyaset yapıyorum. Ne alakası var ya!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Şimdi, sizden olmayanı, size oy vermeyeni işe almadınız, hep yandaşlarınızı aldınız.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sormuyoruz “Hangi partidensin?” diye.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Mesela, bir polis sınavında 1’inci olan, sınavda 1’inci olan bir genci sadece inancı dolayısıyla mülakatta elediniz. Sizden olmayanlara ekmek vermediniz, aç bıraktınız, sadece yandaş korudunuz. Cebinizi doldurmak için doğaya kıydınız, ağaca kıydınız, Soma’da cana kıydınız, cana kıydınız, cana. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Yalova’daki gibi, Yalova Belediyesinin yaptığı gibi. İki laf edemedin Yalova Belediyesine.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Paranın yeşilini değil tabii, en çok sevdiğiniz paranın yeşiliydi, maalesef para için katlettiniz doğanın yeşilini. Meclise ilk geldiğiniz yıllarda mücahittiniz, sonra müteahhit oldunuz, müteahhit oldunuz. Öyle kibirlendiniz ki iktidarınız zamanında gariban çiftçiye “Ananı da al, git.” dediniz. Bütün bu yaptıklarınız bardağı doldurdu, doldurdu...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ne oldu sonra?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - ...ve Gezi, bardağı taşıran son damlaydı.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sonra?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Gezi’de ağaca kıydınız ve o bardak taşı.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sonra ne oldu, sonra?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - O dönemdeki gençlerin söylediği gibi piston düştü, piston aşağı indi, o dönemdeki gençlerin söylediği gibi.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sonra birisi yüzde 52’yle Cumhurbaşkanı seçildi.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Sonra ne oldu biliyor musunuz: O “Ananı da al, git.” dedikleriniz analarını da aldı, geldiler. (CHP sıralarından alkışlar) Mesele, sadece ağaç meselesi değildi, bütün bu anlattıklarım meselenin ta kendisiydi. Mesele, AKP Hükûmetinin zulmüne karşı halkın tepki göstermesi, hak aramasıydı.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Yüzde 52’yle tepkisini gösterdi gerçekten.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Hanımefendi, oturduğunuz yerden sürekli bağırıyorsunuz ama televizyonlar duymuyor.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Evet konuşuyorum ama doğruları söylemiyorsunuz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Hükûmet yeni değişti, boşa zorlamayın, lütfen boşa zorlamayın, bıyıklarınız da yok zaten.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – O, hiçbir zaman Kabinede yer bulamaz, boş ver.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Düzgün konuş, sende sakal var da ne işe yarıyor!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Gezi’de kimler vardı? Gezi’de kimler vardı, söylüyorum: Gencecik çocuklar bilgisayarlarının başından kalkıp geldiler; ilk defa eylemlere katılıyorlardı ve annelerini arıyorlardı, “Anne merak etme, biz sonlardayız.” diyorlardı.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Siz de kışkırtıyorsunuz; tabii, tabii!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Başka kimler vardı? Evlatları için kaygılanan anneler, babalar vardı, darbeci anneler, babalar! Peki, başka kimler vardı? Bastonuyla, bayrağıyla gelen yaşlı teyzeler vardı, darbeci yaşlı teyzeler! Hepsinin hedefi birdi aslında biliyor musunuz; bütün gelen yaşlı, genç, kadın, çocuk, hepsi “Şu paralelle beraber olalım, dış mihraklarla da beraber olalım da AKP Hükûmetini yıkalım!” derindeydi. Peki, darbeyi yaptılar bunlar, nasıl olacaktı? Hani o yakından gaz sıkılan bir kadınımdı vardı ya, kırmızı kadın, Gezi’de simge olan, mesela onu Başbakan yapacaktık ve bu İstanbul’da hani Davulcu Vedat var ya, onu da Spor Bakanı yapardık! Ataması yapılmayan öğretmen kızımız Tuğba var, onu da Millî Eğitim Bakanı yapardık! O dönem ben de avukattım yani gözüm Adalet Bakanlığındaydı, olmadı! El vicdan ya! El insaf ya! Yani Gezi’ye “darbe girişimi” demek, hani buna gerçekten kargalar bile güler.

Şimdi, Gezi’de başka kimler vardı? Mesela ilk günlerde Sırrı Süreyya Önder Vekilimiz vardı, böyle kepeçenin önüne ayağını koydu. Ben o fotoğrafı gördüm ama bir daha kendisini hiç göremedim, hiç yoktu.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biz hep oradaydık ya!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Sayın Demirtaş’ın açıklamasını söyleyeyim o zaman hemen kısaca: “Sırrı ağaç için oradaydı.” Sonra öyle bir boyuta vardı ki Sırrı Bey bu konuda dikkatli davrandı, darbecilere hizmet etmedi.

Zaten ben Ankara’daydım, Diyarbakır TOMA da o gün Kızılay’daydı ve o dönem maalesef flört ediyordunuz. İkinizin de, iki partinin dili de aynıydı, ikiniz de “darbe” diyordunuz maalesef. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, her olumsuz davranışta sandığı getiriyorsunuz. Diyoruz ki: “Çocuklar öldü.” “Sandıktan biz çıktık.”

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Demokraside sandık gelir, ne yapalım?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Evet, çok haklısınız.

Yahu “Vakıflarınızda çocuklara tecavüz edildi.” diyoruz. “Biz sandıktan çıktık.” Bu mudur?

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Ne alakası var?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Bu mudur? Yani her şeyi sandığa nasıl bağlarsınız?

ABDULLAH ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Gezicilerin burada, Ankara’da ne yaptıklarını görüyorsunuz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Kurmuşsunuz AKP anonim şirketini, devletin bütün kaynaklarını kullanıyorsunuz, var gücünüzle seçime giriyorsunuz, olanaklarını kullanıyorsunuz.

ABDULLAH ÖZTÜRK (Kırıkkale) – O kadar masum değiller. Kızılay’ı ne hâle getirdiler, Kızılay’ı?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Memuru tehdit ediyorsunuz, oyunu takip ediyorsunuz, ekmeğiyle tehdit ediyorsunuz ve sonra da “sandık” diyorsunuz. Öyle yağma yok! Öyle yağma yok!

ABDULLAH ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Böyle yağma yok! Ankara’yı ne hâle getirdiniz.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Sandık yok, öyle mi? Senin demokrasinde sandık yok!

ABDULLAH ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bu kadar masumlar!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Maalesef, bugün de o günden hiçbir farkınız yok.

Sizden olan, kelle kesen, tecavüz eden o IŞİD’çilere “3-5 öfkeli genç” dediniz. Bilgisayarın başından kalkıp gelen fidanlara, Çarşı Grubuna, gazetecilere de “terörist” diyorsunuz, bu sizin adalet anlayışınız.

Ölen çocuklara değil, kırılan camlara üzülüyorsunuz çünkü o çocuklar sizin o kurduğunuz anonim şirketin personeli değil.

Dün Şereflikoçhisar’da kocaman 30 tane ağaç kesildi. Bu hafta sonu Ankara’nın göbeğinde gece yarısı -50 tane- koca koca ağaçlara kıydı Gökçek ve “Gezi’ye denk geldi.” dedi, “Gezi’ye denk gelmesi de çok hoş bir tesadüf.” diye açıkladı. Ya, adam ağaca kıyıyor, bundan haz alıyor, hoşlanıyor ve “Çok hoş tesadüf.” diyor.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Aferin, aferin.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Siz de buna oturduğunuz yerden “Aferin.” diyorsunuz ya...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Size aferin.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - ...ağzım doluyor, çok ağır sözler aklıma geliyor ama ben kendime yakıştıramıyorum söylemeyi. (CHP sıralarından alkışlar)

Siz Berkin’in yüreği yanan annesini, o gözü yaşlı annesini meydanlarda yuhallattınız. Ben diyorum ki Allah düşmanıma evlat acısı vermesin, düşmanıma evlat acısı vermesin. Ali İsmail’e atılan o son tekme de, Ethem’e sıkılan o kurşunu da, Berkin’in elindeki ekmeği de, o anaların gözündeki yaşı da ve “vur” emrini verenleri de biz asla unutmayacağız, asla unutmayacağız.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) - Cenazelerin ve çocukların üzerinden siyasi rant geçiriyorsunuz, başka bir şey yapmıyorsunuz, başka hiçbir şey yapmıyorsunuz!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) - Haklısınız, mesele sadece bir ağaç meselesi değildi; mesele, ülkeyi yangın yerine çeviren bir anlayış, bir odun meselesiydi.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hakverdi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, konuşmacı birçok yerde esasen 69’a giren değerlendirmelerde bulundu, grubumuza sataştı. “AKP Hükûmetinin zulmüne karşı halkın tepkisi” dedi, bizi “zulüm yapan zalim bir parti” olarak tanımladı. Sadece bir tanesini örnek olarak veriyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Biz de bu görüşe, arkadaşımızın görüşüne katılıyoruz Sayın Bostancı.

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

13.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Ali Haydar kardeşimizden sokağa bir güzelleme dinledik. Sokakta yaşananları yücelten, onları hakkaniyetin ve adaletin temsilcisi gibi takdim eden bir konuşma dinledik. Oysaki Ali Haydar Bey Parlamentoda bir vekil ve siyasetin medeni bir şekilde sürdürüldüğü mekânların meşruiyetini savunması, sokağı reddetmesi lazım çünkü sokaktan adalet çıkmaz, sokaktan kaos çıkar, sokaktan kargaşa çıkar, sokaktan zulüm çıkar.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O dediklerin saraydan çıkar, saraydan.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Gezi dâhil, insanlık tarihi içerisindeki sokakta yaşanan bütün iktidar mücadelesi, insanlığın aleyhinedir, insanlık bakımından, durduğumuz yer eğer insanlıksa insanlığa bir fayda sağlamamıştır.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – İstanbul’un Fethi’ni de sokaktakiler yaptı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Ne zamanki biz bu işleri medeni bir biçimde Parlamentoda, iktidar kavgalarını Parlamentoda görüşmeye başladık, bir üslup, bir nezaket, bir anlayış, bir müzakere havası içerisinde insanlık bundan fayda sağladı Sayın Ali Haydar kardeşim.

Şimdi, CHP Grubu Mecliste meşru mekânlarda, meşru zeminlerde bu iktidar mücadelesini sürdürme iddiasında olan bir parti, sizin sokakla bir ilişkinizin olmaması lazım. Demokratik protestolara söyleyecek lafım yok, bunlar yapılmalı ama Gezi olaylarının demokratik bir protesto olduğunu kim söyleyebilir, böyle bir şey yok.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Biz söylüyoruz hocam, biz söylüyoruz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – “Her şeyi sandığa getiriyorsunuz.” diyorsunuz. Ali Haydar kardeşim, şimdi, sonuçta, siz burada değerlendirme yapacaksınız, ben değerlendirme yapacağım, herkes bir şey söyleyecek, bütün bunların neticesinde de halk karar vermeyecek mi?

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Bostancı, sokaktaki vatandaş sokuyor Meclistekileri unutmayın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Kim karar verecek? Sandık karar vermeyecek, sokakta gücü gücüne yeten mi karar verecek? Böyle bir şey olmayacak elbette. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O bakımdan, sandık sizin için de bizim için de sandık ve hayırlı olan budur Ali Haydar kardeşim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Naci Hocam, bu sandıkla çok uğraştınız ya.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Gezi'de hayatını kaybedenlere, herkese Allah'tan rahmet dileriz. Acının o tarafı bu tarafı olmaz, acı hepimizin. Acıyı hepimizin kılan bir dille bugün de konuşmak yine hepimizin görevi.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Hakverdi...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli hocam şöyle bir ithamda bulundu; konuşma içeriğimi çarpıttı, 69'a göre söz istiyorum: Sanki sokakta mücadele ederek, sandığı da tamamen reddetmişim, Parlamento'yu da feshetmişim, iktidarı sokakta kazanacağım algısı yaratmaya çalıştı.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Öyle dedin.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Niyetim bu değildi, 69'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Hakverdi, Sayın Bostancı çok dikkatli bir üslupla, sataşmadan doğan hakkını kullandı. Ben doğrusu böyle bir tespitte bulunmadım ama siz Sayın Bostancı'nın bütün bu cümlelerini bu şekilde algılıyorsanız size söz vereceğim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Takdir sizin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben, doğrusu 69'a göre... Yani, hangi cümlesini, onu söylerseniz, ona göre ben size söz vereyim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Konuşmanın bütün içeriğindeki algı -benim o dönemi anlattığım o olayların tamamı- sanki ben parlamenter sistemi tamamen bertaraf etmişim ve iktidar sokakta kazanılır demişim. Yani, ben bunu demedim, en azından bu, tutanaklara geçsin.

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiş oldu.

Teşekkür ederim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bir parlamenter olarak biz de elbette parlamenter sistemi savunuyoruz ancak bütün demokrasi yollarını, devletin bütün imkânlarını AKP kendi lehine her seçimde kullandığı için her seferinde sandığı önümüze koyuyor. Ben bunu söylemek istedim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hakverdi.

Tutanaklara geçmiştir.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi ve arkadaşları tarafından, Gezi olayları sürecinde yaşananların araştırılması amacıyla 30/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi aleyhinde ilk konuşmacı Ayhan Bilgen, Kars Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bilgen. (HDP sıralarından alkışlar)

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu usulen aleyhte alınmış sözü nasıl kullandığımı biraz sonra herhâlde herkes görmüş olacak.

Öncelikle galiba bütün bu tartışmalardan bir konuda netliğe ulaşmamız gerekiyor. Demokrasiler elbette temsili demokrasi niteliğindeyse sadece sandık üzerinden yani şeklen bir seçimin yapılıp yapılmaması üzerinden demokratikliğine dair bir niteleme, bir tarif yapabilirsiniz. Ama, artık, dünyada temsili demokrasi, tam da Türkçedeki Osmanlıcadan geçmiş hâliyle temsili -tırnak içinde- yani biraz gösteri kabilinden kalmış bir demokrasi olmamasının teminatı başka özgürlüklerin varlığı ya da yokluğuyla ölçülür. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin arka arkaya 3 maddesi -9, 10, 11- aslında birbirinden ayrılmaz özgürlükleri tarif eder. Düşünce ve vicdan özgürlüğü ancak bir sonraki maddedeki ifade özgürlüğü varsa anlamlıdır, yoksa herkes zaten vicdanen düşünce olarak sonsuza kadar özgürdür, onu ifade edebiliyorsa özgürdür. Aslında “Düşünce ve ifade özgürlüğü vardır.” denir ifade özgürlüğü kullanılabiliyorsa.

Arkasından gelen madde toplantı özgürlüğüyle ilgilidir. Burada da aslında ifade özgürlüğünün kurumsal yapısı tarif edilir. Toplantı gösteri yürüyüşleriyle ilgili düzenlemeler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarında, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde çok net tarif edilmiştir. Göstericilerin barışçıl nitelikteki yani şiddete başvurmeyen her türlü etkinliği, her türlü protestosu önceden izin alma ihtiyacı da olmaksızın, net biçimde bir haktır. Ya bu hakkı tanıyıp demokrasinizi, yargı mantığınızı bunun üzerine kurgularsınız ya da buna tahammül göstermiyorsanız o zaman o ülkede düşünce özgürlüğünden, toplantı gösteri özgürlüğünden, ifade özgürlüğünden söz etmek çok mümkün değildir. Türkiye’nin yüzlerce davada Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 11’inci maddesinden dolayı tazminata mahkûm edildiğini burada herkes, hepimiz çok net biçimde biliyoruz. Demek ki Türkiye’nin bu sözleşme maddesini uygulama konusunda yapısal ciddi sorunları var. Bu sorunlar güvenlik görevlilerinin uygulamasından kaynaklanıyor ama sadece ondan kaynaklanmıyor, galiba onun ötesinde siyasi iradenin bu konuya yaklaşımından da ciddi biçimde etkileniyor.

Şimdi, Rabia Meydanı’nda Esmâ hayatını kaybettiğinde “ama”lı, “ancak”lı cümle kurmak nasıl kabul edilemezse hiçbir gerekçeyle, gösteri hangi niyetle yapılmış olursa olsun, kimi devirmeye yönelik yapılmış olursa olsun orada bir çocuğun hayatını kaybetmesi, bir göstericinin keskin nişancı tarafından vurulması nasıl bizim insani değerlerimizle, vicdanımızla bağdaşmazsa Gezi eylemlerinde, gösterilerde bir kişi ister yasa dışı slogan atmış olsun, ister siyasal talepleri hukuki açıdan savunulamaz olsun öldürülmesi asla ve asla meşru görülecek bir durum değildir. Yargılama ya da cezalandırma yollarının denenmesine dair zaten 5.500 civarında bir rakamdan söz ediyoruz yani Gezi eylemlerine katıldığı için yargılanan insan sayısı bu ülkede 5 binin üzerinde. E şimdi, bir tarafta, eylemlere katıldığı için yargılanan sayısı 5 bin rakamının üzerinde olacak yani Çarşı taraftarları bile darbe yapma iddiasıyla yargılanmış olacak ama öbür tarafta, Ali İsmail dışında -ki çok medyatik olduğu için- artık hani vicdan elvermeyecek bir linç eylemi, açıkça bir nefret suçu olması dışında hayatını kaybedenlerle ilgili neticeye varmış bir dava olmayacak. Yani, diğer kişiler, ister 7 sayın, ister 11 sayın, sonuç itibarıyla bir kısmının davası devam ediyor, bir kısmında hâlâ polislerle ulaşılabilmiş bile değil yani tespit bile yapılabilmiş değil. E şimdi, insanların can güvenliğini sağlamakla sorumlu muhatap eğer devletse, orada suç işleyenler varsa galiba suç işleyenlerin -yasal olarak suç işlemiş bile olsalar- faturasını birilerinin hayatıyla ödemesini hiçbir hukuk devletinde, hiçbir demokraside normal görmek, olağan görmek mümkün değildir.

Çok açık biçimde, aslında siyaseten böyle gösterilerin hangi noktaya vardığını bulunduğumuz coğrafyada daha önce defalarca gördük. Bunun en somut örneklerinden biri aslında Suriye’dir. Yani burada, Seattle’da başlayan küreselleşme karşıtı gösterilere Amerika’da ya da başka ülkelerde,

Brezilya’da, İspanya’da nasıl müdahale edildiği, ne olduğuyla ilgili tartışmalar çok uzun vakit alır ama bir örnek bence Suriye’yle ilgili okumamızı doğru bir mantık üzerine kurmak açısından önemlidir. Daha önce Diyarbakır’daki gösterilerde çevreye zarar verilmiş olması dolayısıyla yani camların kırılmış olması, binaların zarar görmüş olması dolayısıyla bugünkü İçişleri Bakanı, dönemin Diyarbakır Valisi “Cama gelen cana gelmesin.” diyerek aslında kamuoyunun da olumlu tepkisini almıştı. Hiçbir maddi zarar o gençleri geri getirmeyecek ve hiçbir gerekçe o yaşananların -siyaseten eleştirisi yapılsa bile- asla hukuki izahı olamayacak.

Toplumsal gösterilerin bir büyük infiale dönüşmesi ve ister isyan ister ayaklanma ne dersiniz deyin, o düzeye ulaşması genellikle bu gösterileri organize edenlerin başarısından çok -buna özellikle dikkatinizi çekmek isterim- gösterilere müdahale biçiminden kaynaklanır. Suriye, bundan beş yıl önce de aynı rejime sahipti, aynı anayasası vardı; İhvan mensubu olmanın kendisi idam nedeniydi, nitekim o tarihlerde 2008-2009 yıllarında 80 yaşında ihtiyar, 15 yaşında genç İhvan üyesi olduğu için idam edilmişlerdi. Ama, kimse Suriye’deki rejimi otoriter, baskıcı bir rejim olarak tarif etmiyordu, nitekim sokağa çıkılamıyordu. Sokağa çıkılmadığı için de sokaklara nasıl müdahale edildiğine dair bir fotoğraf, bir gösterge yoktu önümüzde. İddialar tabii farklı yani rejim yanlıları Suriye’deki gösterilerin başlamasını başka türlü tarif ediyorlar, başka türlü anlamlandırıyorlar; işte “Öldürülen polisler göstericiler tarafından öldürüldü.” diyorlar. Ama, ne olursa olsun sonuç itibarıyla Suriye’de bugün yaşanan iç savaşın başlaması toplumsal gösterilere müdahale biçiminin bir sonucudur, isterseniz komplo teorileriyle “Bu göstericileri başkaları organize etti.” falan gibi analizler yapabilirsiniz. Bugünlerde Hükûmete yakın bir gazetede yayın yönetmeni buna dair birtakım görüşmeler aktarıyor, Orta Doğu’daki bazı yönetimler ile -Türkiye’nin de dâhil olduğu- Batılı kimi ülkelerin de Suriye’deki rejimi devirmek üzere kimi temaslar kurduğuna, gösterileri başlattığına dair bazı paylaşımlarda bulunuyor ama bunu ben onun yorumu olarak orada bırakıyorum.

Sadece şuna dikkat çekmek istiyorum: Bakın, gösteriler dünyanın farklı ülkelerinde farklı biçimlerde bastırılmıştır. Tiananmen Meydanı’nda -hatırlarsınız 1986-1987 yıllarıydı- gençlerin üzerine doğrudan ateş açıldı, gösteri bastırıldı. Daha yakın bir örnek: Özbekistan’da, Orta Asya’da, Kafkasya’da toplumsal gösteriler başladığında halk Parlamentonun önüne geldi, Parlamento binasının üzerinden göstericiler tarandı, onlarca insan hayatını kaybetti, gösteriler bastırıldı. Evet, böyle istikrarı sağlayabilirsiniz, bu şekilde iktidarınızı devam ettirebilirsiniz ama bu rejimlere “demokratik rejim” denmiyor. Bir rejimin demokratik olmasının en önemli ölçütlerinden biri, toplantı gösteri yürüyüşleri konusuna nasıl yaklaşıldığı konusudur.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz hafta partimizin miting düzenleyeceği bütün şehirlerde valilikler, bir ay süreyle her türlü basın toplantısını, yürüyüşü, mitingi yasakladı. Şimdi, bu yasağın nasıl konulabileceği ve yasağın özgürlüğün özüne dokunmaması gerektiği ve yasak...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – İdare mahkemesine yürütmeyi durdurma...

AYHAN BİLGİN (Devamlı) – Bir gün kala bunu bildiriyor yani idare mahkemesinin yetişip yetişmeyeceğinin siyasi iradeyle ilgili, yürütmeyle ilgili bir şey olduğunu siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum. Önümüzdeki hafta etkinlikler var, bir siyasi parti miting yapamazsa bunun siyasal sonuçları nasıl olur? Yani, toplumu bastırırsanız, yasaklarsanız, ifade özgürlüğünü, toplantı özgürlüğünü engellerseniz toplum başka patlamalara, başka tepkilere, başka kırılmalara gider. Siyasetin önünü açmazsanız, demokratik gösterilere karşı tahammülkâr olmazsanız, bunu anlayışla karşılayan bir rejimin karakterini ortaya koymazsanız toplumda sadece şiddeti, çatışmayı körükleyen işler yapmış olursunuz.

Herkese saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bilgen.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi lehinde Ruhi Ersoy, Osmaniye Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, toplumsal anlamda milletimizin hafızasında yer bırakan bir olayın yıl dönümü münasebetiyle tüm siyasi partiler kendi görüşlerini ifade ediyorlar. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına bu konuya nasıl baktığımızı ifade etmek üzere huzurunuzda bulunuyorum.

Aslında Meclisin önemli bir mesaisini alan bu hadiseye yakından ilgi duyarak takip etmek durumunda olduğumda da şunu gördüm: Türkiye’de, her geçen gün, maalesef, üzülmeye görüyoruz ki ara renkler kayboluyor, farklılıkların birlikteliği ile ortak aklın iktidarını kurabilecek o akli tutum, o vicdani tutum kayboluyor. Bu memleketin bir vatandaşı, bu Parlamantonun bir üyesi olarak öncelikle bundan duyduğum hüznü ifade ederek başlamak istiyorum. Milliyetçi Hareket Partisinin aslında bu meselelere bakışı bir üçüncü yolun olabileceğini gösteriyor. Neden mi, nasıl mı; onu izah etmeye çalışacağım.

Bu olayların cereyan ettiği sosyolojik zemine ve o günün Türkiye’si’ne baktığımızda bugün bu kürsüde ifade edilmeyen pek çok hadiseler de cereyan ediyordu. Terör sorunu “Kürt sorunu” diye tanımlanıyor ve “Kürt açılımı” adı altında teröristler siyasallaştırılıyordu. İmralı’da bebek katili Öcalan’la görüşmeler ve toplumu rahatsız eden tutumlar had safhaya gelmişti. “Türkiye Cumhuriyeti” ifadesini sembolize eden “T.C.”ler kamu kurum ve kuruluşlarından silinip atılıyordu. “Akil adamlar” adı altında aziz Türk milletine bir dayatma yapılıyor, bu marjinal tutumlar karşısında kamu vicdanı sarsılıyordu. “Yeni anayasa çalışmaları” adı altında Türk kimliğinin ve “Türk milleti” ibaresinin Anayasa’da olmayacağı ifade ediliyordu. Ve hepsinden de acısı, Diyarbakır’da 21 Mart 2003 tarihindeki Nevruz töreninde katilin, bölücübaşının mesajları okunuyor ve onun posterleri altında barış arayışı içerisine giriliyordu. “Yerel yönetimler yasası, federasyon altyapısı mı oluyor acaba?” diye toplumda kaygılara sebebiyet veriyordu. Basın üzerindeki etki her geçen gün artıyor ve tek tipleştirici ve tek sesli bir Türkiye’ye doğru gidiliyordu. “Ergenekon” adıyla anılan dosyalar soruşturulurken şerefli Türk askerinin Genelkurmay Başkanı tutuklanıyor, hapse atılıyordu. KCK’lıların hapishanelerden alelacele bir şekilde çıkartılması kamu vicdanında değişik soruları sordurtuyordu. Bunları saymakla çoğaltabiliriz: Millî bayramlarımızın kutlanıp kutlanılamayacağı, bazı müfredatların değiştirilmesi ve şiirlerin bölümlerinin müfredatlardan çıkartılması meselesi başta olmak üzere, üstüne üstlük bir de Suriye politikasındaki başarısızlık ve güvensiz şehirler had safhadaydı.

Bakın, böyle bir Türkiye’de, deminki bahsetmiş olduğumuz Y gençliğinin özellikle tepkisini gösterme biçimi olarak da kendisini çıkış noktası olarak gösterdiği ilk hadiselerde, elbette ki toplumsal tepki kendisini değişik kanallarla ifade etmeye çalıştı. Ama bu ifade etmeye çalışmalar tek başına yetmedi, yetmeyince başka unsurlar devreye girdi. Ve marjinal gruplar ve terör örgütleri, Gezi’den ve Türkiye’deki bu siyasal atmosferden istifade ederek kaosa doğru giden, çözülmeye doğru giden bir Türkiye özlemi kurmuş olabilirler. Buna da katılıyoruz. Ama biz, orada, Milliyetçi Hareket Partisi olarak o dönemde ne yapıyorduk biliyor musunuz? Sayın Genel Başkanımızın vizyonu, az önceki bahsettiğim gerekçelerden dolayı “Türkiye’de millî kültür, millî kimlik ve millî devlet âdeti tarumar edilmek üzere, biz buna demokratik tepki olarak bir şeyler yapmalıyız arkadaşlar.” diydük ve Merkez Yönetim Kurulu toplantısında aldığımız kararlarla ve tüm milliyetçi ülkücülerin katkı ve katılımlarıyla beraber, Türkiye’de, 9 adet “millî değerleri koru ve yaşat” temalı mitingler düzenliyorduk. Sanırım bu olayların patlak verdiği dönemlerde biz Bursa’daki mitingimizi ve İzmir’deki mitingimizi yapmıştık ve o dönemlere denk geliyordu. Bu olayların evrildiği noktayı gören Sayın Genel Başkanımız iki önemli

çıkış yaptı. Bu yapmış olduğu çıkışlardan bir tanesinde, bizim meydanlarda olduğumuzu, sokaklarda olmamamız gerektiğini hatırlattı ve milliyetçi ülkücülerin dibi görülmeyen kuyudan su içmeyeceğini söyledi ve hiçbir ülkücünün, başını bir ülküdaşının çekmediği olayların içerisinde olmayacağı hakikatini vurguladı. Toplumdaki gerilimin had safhaya geldiği bu ortamda, Milliyetçi Hareket Partisinin samimiyetle, “Sokaklar girdaptır, meydanlar demokrasinin ifadesidir.” diyerek yapmış olduğu bu mitinglerin, Türk siyasi tarihini araştıranlar, o dönem içerisinde ne anlam ifade ettiğini çok daha iyi anlayacaklar, çok daha iyi göreceklerdir.

Deminki bahsetmiş olduğumuz olumsuz gelişmeler ve millî devleti tasfiye sürecine giren terörün siyasallaşması, bugünkü geline noktalar itibarıyla, artık, altına beyazına kurban olunan bayraklarını dalgalandırarak terörle mücadele eden büyük Türk milletinin şerefli mensuplarının, güvenlik güçlerimizin verdiği mücadeleye desteğe geldi. Evet, bu desteğe verilen mücadele, kararlılık ve azmi nispetinde Milliyetçi Hareket Partisi destek veriyor ama gelişmeleri de yakından takip ediyor, “Bunun arkasından yeni bir oyun çıkar mı, çıkabilir mi?” diye de endişelerini tekrar dile getiriyor. Fakat 29 Mayıs İstanbul’un fethi münasebetiyle düzenlenen o mitingde, o programda elbette önemli mesajlar verildi. Elbette gemileri karadan yürüten Fatih’in çocuklarının deniz altından Marmaray’ı geçirmesine, o projeyi çizen Osmanlı son dönemindeki hayal dünyasından Milliyetçi Hareket Partisinin 57’nci Hükümetteki projesinin, ihalesini açan ve daha sonra bu uygulamayı eyleme koyan Ulaştırma Bakanına kadar teşekkür ediyoruz. Ama bununla beraber, medeniyet başkenti İstanbul’un, rantıye başkentine dönen, rezidanslarla silüeti bozulan; manevi anlamda âdeta kutsal emanetlere ev sahipliği yapan o aziz İstanbul’la ilgili her türlü şiir, sanat, edebiyat, estetik görüntüde yapılırken ranta dönüştürülen ve her yönüyle tarumar edilen İstanbul’daki bu kapitalizme karşı duyulan bir tepkinin de bir noktada ifadesi sayılamaz mıydı Gezi’deki o direnişler? Nereden çıkmıştı bu olay? Samimiyetle baktığımızda, oradaki düzenlemelere ve Gezi Parkı’na yapılacak AVM’ye duyulan tepki. Biz AVM’lerin ve rezidansların bu ülkede, şartlarına uygun bir şekilde, yapılmasına karşı değiliz ama bunun, hak etmeyenlerin rantıyesine dönüşmesine ve o güzel şehrimizin âdeta ne olduğu belli olmayan bir ucubeye dönüştürülmesine şiddetle karşıyız ve ona da demokratik tepkimizi koyuyoruz.

Sözlerimi tamamlarken buradan iktidar partisinin değerli milletvekillerine seslenmek istiyorum. Bu hadiseler nasıl cereyan etti değerli arkadaşlar? 2002 yılında sizler yüzde 34 küsur oyla iktidara geldiniz ama toplumdaki kabul görme oranınız yüzde 60’ın üzerindeydi, 70’lere yakındı. O dönemin siyasal aktörleri ve söylemleriyle yaptığınız işler açısından farklılıkların birlikteliğini temsil edebiliyordunuz ama her gelen gün bir “öteki” inşa ederek, varlığını bir “öteki”nin üzerine kurarak gerilim ve kutuplaşmayla sayısal anlamda oyunuzu yüzde 49’a getirdiniz, kabul ama acaba bugün istenmemeye oranınıza baktığınızda -öteki yüzde 50, 51 değil- kerhen oy vermiş yüzde 49’un içerisindeki yüzde 10’luk, 12’lik, 13’lük dilimi de düşünürseniz Türkiye’de önemli bir kitle tarafından endişeyle takip ediliyorsunuz. Lütfen, bu endişeyle takip ediliş sürecinizi nefis muhasebesi yaparak hareket edin ve bir önceki Başbakan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Sayın Davutoğlu’nun bir kertik atarak kamu vicdanında sorguya davet etmiş olduğu değişim biçimi dâhil, başkanlık sistemi dayatmanız dâhil, bütün bunları hesaba katarak hareket ediniz. Eğer Suriye politikası ve terörün siyasallaşma süreci bu şekliyle devam eder ve dayatmanız da ısrarla devam ederse bu memleketin geleceği noktayı, büyük Türk milleti ailesini ve hepimizi Allah korusun.

Selam, sevgi ve saygılarımı sunuyorum efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ersoy.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, kayıtlara geçsin diye ifade ediyorum. AK PARTİ hiçbir zaman dayatma içinde olmadı. Başkanlık sistemine ilişkin yaklaşımı, meşru mecralarda, Parlamentonun ve milletin onayına yöneliktir. Bu bir dayatma değil; bu, demokrasinin bir gereğidir. Bunun ötesinde de herhangi bir zorlamayı, halkı herhangi bir yönde baskılama tarzındaki eleştirileri hiçbir şekilde kabul etmiyoruz. 2002’den bu yana meşru mecralarda yürüdük, bundan sonra da istikametimiz her tür teklifimize ilişkin meşru mecralardır. O bakımdan, bunlar baskı ve dayatma olarak görülemez.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, şimdi, Sayın Bostancı bunu konuşuyor, yalnız daha çiçeği burnunda Sayın Başbakan, daha Başbakanlık makamına oturmadan yani başkanlığı boynunun borcu olarak ahdediyor. Bu bir dayatmadır; bir.

İkincisi: “Ya kabul ederler...” diyor, yine aynı günlerdeki bir konuşmasında “Biz ne yapacağımızı biliriz.” diyor her ne yapacaksa, biz bilmiyoruz tabii onu da. Dayatmaya yönelik gayretler var. O bakımdan Sayın Bostancı’nın sözlerini kabul etmek mümkün değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şimdi tutanakları incelediğimde, Cumhuriyet Halk Partisi adına konuşmayı yapan Sayın Ali Haydar Hakverdi’nin partimize atfen, AKP’yle aynı bakış açısına sahip olduğunu -Gezi süreciyle ilgili- ifade eden cümleleri var; isterseniz tek tek okuyabilirim de. Ama Eş Başkanımızın cümlelerinden alıntı yapmış, milletvekillerimizin olmadığından bahsetmiş; en son da HDP’nin ve AKP’nin o süreç için aynı dili kullandığını ifade etmiş, açıkça sataşmada bulunmuş.

BAŞKAN – Sayın Baluken, tutanaklara ben de bakacağım, değerlendireceğim talebinizi.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi aleyhinde Aziz Babuşcu, İstanbul Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AZİZ BABUŞCU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisinin Gezi olaylarıyla ilgili Meclis araştırması açılmasına dair önerisi üzerinde grubumuz adına söz aldım. Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, biraz önceki konuşmalardaki Gezi olayları bağlamında bir fikir nostaljisi ya da birtakım rant hadiselerine tepki olarak bir nostalji değerlendirmesini yapmayacağım. Doğrusu, Taksim Yayalaştırma Projesi kapsamında 12 ağacın sökülerek bir başka yere nakledilmesi üzerine, başlangıçta bir çevre duyarlılığı olarak algılanan Gezi olayları, kısa bir süre geçmeden aslında faşist bir aklın gerici bir kalkışmasına, bir darbe arayışına dönüştüğünü gördüğümüz bir kaos planıdır.

Bu darbe denemesinin zamanlaması ve iç ve dış faktörleri üzerine bir tahlil yaptığımızda, paydaşlarını çok net bir şekilde görmemiz mümkün. Zamanlama olarak genç cumhuriyetimizin ekonomik ve finansal tabloları anlamında 2013 Mayıs ayına baktığımızda, doğrusu bir final ayı görürüz. Üçüncü köprü ihalesini gerçekleştirmiş, üçüncü havalimanı ihalesini yapmış, döviz rezervi itibarıyla cumhuriyet tarihinin zirve rakamına ulaşmış, IMF’ye olan borçlarını sıfırlamış, ihracat rakamları rekorlar kırmış, büyüme rakamlarıyla hızla kalkınmasını sürdüren, faiz oranları ilk defa 4,6

gibi en düşük orana indirgenmiş koşan bir Türkiye, hasta adam olmaktan kurtulan bir Türkiye tablosu görürüz 2013'ün Mayıs ayında. Elbette bu başarı hikâyesinin bir başka gerçeği de bu başarı hikâyesinin arkasında olan AK PARTİ ve Recep Tayyip Erdoğan gerçeğidir yine 2013'ün Mayısında. Bu gerçeği görmek istemeyen, kabul etmeyen, edemeyen, hazmedemeyen siyasal zihin -ki bu zihin kendisini milletin ve milletin değerlerinin karşısında konumlandırmış bir zihindir- işte bu zihin Gezi'nin siyasal zihnidir ve doğrusu faşist bir zihindir. Bu zihin, hâliyle, meşru, demokratik yollarla, yöntemlerle milletin kendisine asla siyasi iktidar olma şansı vermeyeceğini çok iyi bildiği için, demokrasiden asla hazzetmez.

Hatırlayın, televizyonlarda o günlerde Cumhuriyet Halk Partili bir milletvekili halka ne diyordu: “Önümüzdeki süreçte bu siyasi gidişata dur demenin bir yolunu bulmalıyız. Eskiden ihtilaller olurdu ve bu tür iktidarlara giderdi. Şimdi o ihtilali yapacak olan komutan da kalmadı, şimdi öyle bir kurtuluşumuz yok.” Şimdi, bu zihnin, tevarüs eden siyasi gelenek içerisindeki bugünkü fotoğrafını gösteren bu CHP milletvekilinin söylemi, tavrı, tutumu aslında bu zihni çok net bir şekilde ortaya koyuyor. Bu zihin, sandığı her vesileyle itibarsızlaştırmayı ve millî iradeyi ise anlamsız hâle getirmeyi düşünür biraz önce yine burada aynı şekilde sergilendiği gibi. İşte, bugün, yine aynı mantık üzerine söylüyorum, bugün kan peşinde olan Kılıçdaroğlu, herhâlde o gün de Taksim'e yine kan arayışı için çıkmış olmalı Taksim Gezi olaylarıyla ilgili olarak. Durum böyle olunca, bu zihin devlet erkinden yararlanmak için hep karanlık yolları dener, darbeden medet umdu; darbe yaptıramayacağını gördüğü anlarda da sokak çatışmaları, iç isyanlar, kaos ve kriz süreçleri peşinde oldu, buralardan medet umdu. Gezi, bu yönüyle hep bildiğimiz, hep yaşadığımız bu yöntemlerin güncellenmesinden başka bir şey değildi aslında. Kısaca bir kere daha söylersek Gezi'deki iç aktörler, iç dinamikler; sandık yoluyla iktidara gelmediği için sürekli karanlık oyunlardan medet uman siyaset, demokrasi üzerinde vesayet kurmaya alışmış birtakım bürokratik elitler, hep darbelerden yana olup bundan nemalanmış medya; rekabet şartlarını sevmeyen, daha fazla çok faizle para kazanmaya alışmış iş çevreleri ve tüm bu kesimlerle ideolojik veya menfaat iş birliği içerisinde olan paralel yapı. Gezi olaylarında işte, bu kesimlerin iş birliği, dayanışması ve desteği vardır; gençler sadece figüran, ağaç sadece dekordur Gezi'de.

Bazıları solculuk üzerinden Gezi değerlendirilmesi yapıyorlar, oysa biz Gezi'de finans kapitalizminin ağalarının Gezi eylemcileriyle nasıl dayanıştıklarını çok iyi biliyoruz. “Ben de çapulcuym.” diyen sermaye baronları ve onlara alkış tutan solcular Gezi'de bildiğimiz ve hafızalarımızda taze olan anekdotlardı. İşte, bizde de böyle bir solculuk var; halkla değil, küresel sermayeyle hareket eden bir solculuktan bahsediyoruz. “Karışıklık çıksın, kaos olsun, terör olsun, çatışma olsun, ara rejim dönemleri olsun, belki bu yolla devlet erkini bir kulpundan tutarız.” umudu içerisinde olan bir Gezi fikrinden bahsediyoruz. İşte, Gezi'nin yerli iş birliği ayağı budur değerli arkadaşlar.

Bir de uluslararası ayağı vardı Gezi'nin. Koşan Türkiye'yi hazmedemeyen, “hasta adam” olarak tanımadığı ve böyle bir Türkiye'ye alışık olan uluslararası güç merkezleri de Gezi'nin uluslararası ayağı olarak pozisyon aldılar. Onların da amacı, bu koşan Türkiye'yi tökezleterek diz çöktürmek, yeniden hasta yatağa mahkûm hâle getirmek suretiyle çıkarlarına hizmet edecek bir siyasal zemini oluşturmaktı. Türkiye'nin imajını bozmak, önünü kesmek, Türkiye'yi iç isyanlarla boğuşturup yalnızlaştırmak, Türkiye'nin ekonomik ve siyasal istikrarını bozmak, böyle olunca da esas büyük amaçlarına ulaşmak ümidi içerisindeydiler. Neydi o esas büyük olan amaç? Yani, yeni Türkiye'nin mimarı olan Recep Tayyip Erdoğan'ı ülke içi ve ülke dışı küresel siyasette devre dışı bırakarak Recep Tayyip Erdoğan'sız bir Türkiye geleceğini dizayn etmek. Onun içindir ki aylar öncesinden yerli iş birliği paydaşlarıyla koordinasyon içerisinde otel rezervasyonları yapılmış, canlı yayın araçları kiralanmış; Gezi'den

dünyaya sekiz saat boyunca canlı yayın yapacak -üstelik- savaş kasklarını takmış muhabirleriyle CNN ve BBC, uluslararası güç merkezlerinin medya ayağı olarak Gezi’de konumlanmıştı tıpkı bizim her darbeden yana olmuş, bundan nemalanmış iş birlikçi medya organlarının da olduğu gibi.

Sonuçta, iş birlikçi CHP ve elitist, seçkin sermaye sadece statükolarını muhafaza etme amaçlı eski Türkiye’ye geri dönmüş olacaktı, uluslararası güç merkezleri de bu iş birliğiyle Türkiye’yi yeniden hasta yatağına mahkûm hâle getirmiş olacaktı ama olmadı. Nuri Bilge Ceylan’ın “yalnız ve güzel ülkem” dediği bizim coğrafyamızın mazlum insanları, ülkelerine bir kere daha sahip çıktılar. Ötekileştirilmiş bidon kafalı, göbeğini kaşıyan, makarnacı Haso ve Memolar yurt dışından dönen liderlerini yüz binler hâlinde havaalanına akın ederek karşılarken Gezi kalkışmasını da sonlandırmış oldular. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kazlıçeşme mitingi ise bu milletin noktayı koyduğu miting olmuştu. Türkiye ve AK PARTİ karşılığı cephenin hevesleri, bir kere daha, kursaklarında kalmıştı. O gün il başkanı olarak bulunduğum bu tarihi anın hazırlayıcısı olan İstanbul teşkilatlarımıza bu vesileyle bir kere daha teşekkürlerimi ve takdirlerimi ifade ediyorum. Gezi, bizim için son derece açıktır; müphem olan bir konu yoktur, kapalı olan bir konu yoktur. Yerli ve yabancı birçok aktörü çevre duyarlılığı üzerinden harekete geçirip Türkiye, AK PARTİ ve Erdoğan ile hesaplaşma moduna taşıyan bir kalkışma, bir darbe girişimidir. Onun için siyasi geleneğine uygun olarak bu darbe girişiminin de paydaşı olan CHP’nin darbeler ve darbecilerle ilişkilerini araştırma konusu yapmanın daha anlamlı olacağını düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve Gezi olaylarının en dramatik tablosu değerli arkadaşlar, işte budur: Dolar 1,76’dan 2,17’ye; euro 2,32’den 3,01’e, borsa 93 binden 61 bine; faiz 4,61’den 10,06’ya... Bunun bedelini eğer ödeme cesaretiniz varsa buna sahip çıkın çünkü bu bedeli siz ödettiniz Türkiye’ye.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Babuşcu.

Sayın Baluken, buyurunuz, biraz önce ifade ettiğiniz gerekçeler çerçevesinde size 69’uncu maddeye göre söz veriyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Siz konuşacaksınız değil mi?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Evet.

BAŞKAN – Buyurunuz.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

14.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi’nin CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Aslında, değerli milletvekilleri, otoriter AKP politikalarının teşhir edilmesi gereken bir tartışmada CHP’yle bir polemige girmek niyetimiz yoktu ancak Sayın Ali Haydar Hakverdi, sanırım devrimci direniş kültürü ve demokrasi mücadelesi açısından burada HDP’nin hak etmediği bazı sözler sarf etti. Eğer tartışma uzarsa HDP’nin Gezi’deki direnişini, Gezi’deki duruşunu da ayrıntılandıracağım.

Ancak Sayın Hakverdi, Gezi ruhu bir dönem olmuş da bitmiş bir ruh değil ya da o direniş bir süre oldu, sonra her yıl dönümünde anılan bir süreç değil. Otorite hâlâ aynı şekilde devam ediyor; yasakçı, baskıcı uygulamalar aynı şekilde devam ediyor; ona karşı ezilen halkların itirazları ve direnişleri de devam ediyor. Sizden ricam: CHP olarak sadece birkaç örnekle bu otoriteye ya da Gezi ruhuna ne kadar

sahip çıktığınızı bir gözden geçirmeniz. Bakın, siz, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına Deniz Gezmiş ve arkadaşlarına hakaretler eden bir insanı aday yaptınız. Siz, Cumhurbaşkanlığı seçiminde, şu anda başka bir siyasi partinin sıralarında oturan bir milletvekilini aday göstererek Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı yolunu açtınız. Yine aynı Cumhurbaşkanına, sizin de ifade ettiğiniz şekilde “bir saray darbesi” olarak tanımladığınız dokunulmazlık oylamasında “Evet” oyu vermek suretiyle de Parlamentoyu feshetme ve başkanlık yolunu açtınız. Kusura bakmayın ama, Diyarbakır TOMA'ları Ankara'dayken, İstanbul'dayken biz onların karşısındaydık ama Bolu, Kayseri, Ankara komando tugaylarının topları, tankları Cizre'yi, Silopi'yi, Sur'u yıkarken siz orada değildiniz. Dolayısıyla otoriteyle Gezi ruhu açısından kim nerede duruyor, sanırım yeterince açıklayıcı olmuştur.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, elbette Sayın Baluken'in söylediklerine de cevap gerekiyor ama öncelikle Sayın Babuşcu'nun konuşması sırasında, Cumhuriyet Halk Partisine, bir milletvekilinin ihtilal çağrısı yaptığı, CHP'nin darbelerle ve darbecilerle ilişkilerinin araştırılması gerektiği ve Sayın Genel Başkanımızla ilgili tekrar etmek istemediğim korkunç bir itham var. O konuda grubumuz adına cevap hakkını uygun görürseniz Aykut Erdoğan kullanacaklar.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Erdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

69'uncu maddeye göre iki dakika süreyle söz veriyorum.

15.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun, İstanbul Milletvekili Aziz Babuşcu'nun CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve CHP Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Sayın Babuşcu'nun konuşmasını dinledim. Neresini düzelteyim?

Birincisi, kurlara baktınız mı ya? Çıktınız burada bir sürü insana... 1,86. Hemen telefonumda baktım. Başladığı gün, haziran itibarıyla 6 kuruş artmış 1,92'ye gelmiş.

Siz eğer kurlar üzerinden Türkiye'ye zarar verildiğini düşünüyorsanız, Davutoğlu'nu görevden aldığınızdaki kura bakın. (CHP sıralarından alkışlar) Bu cemaat operasyonundaki kura bakın.

Sizinle anlaşamadığımız şu: Demokrasi tanımında anlaşamıyoruz.

Arkadaşlar, demokrasinin tanımı ne? Güçler ayrılığı. Var mı? Yasama, yürütme, yargı hepsi birleşmiş durumda.

Demokrasi ne? Partiler arasında eşit rekabet. Sizin ile bizim aramızda bir eşit rekabet söz konusu mu? Örneğin, Anayasa'ya göre tarafsız olması gereken Cumhurbaşkanı sahalara inmiş, bütün Cumhurbaşkanlığı gücüyle bunu yapıyor.

Yüksek Seçim Kurulu... Girdiğimiz seçimler adaletli mi? Gösteri ve yürüyüş hakkımız var mı?

Siz bütün bunları kaybedip, bütün bunları yok edip sonra bir demokrasiden, bir millî iradeden bahsediyorsunuz. Ve eğer demokrasi yok olursa bir direniş hakkı ortaya çıkar.

Şöyle bakın, meseleye şöyle bakın: Diyelim ki sizin en sevmediğiniz şey ne? İsrail yanlılığı. İsrail yanlısı bir parti geldi ve sizin bütün haklarınızı elinizden aldı. Siz sessizce izleyecek misiniz?

Direnme bir demokratik haktır. Mühim olan bunu demokrasi içerisinde tutabilecek kanalları açmanız. Siz Gezi direnişinde bunu yapmadınız.

Üçüncü havalimanı, üçüncü köprü... 400 milyar dolar para harcayacaksınız. Bir tek kez şu Mecliste konuştunuz mu? Kendi belediyenize sordunuz mu, AKP’li Büyükşehir Belediyesine ya bu projeler doğru mudur diye?

Siz bütün demokrasi kanallarını tıkiyorsunuz. Yolsuzluklar gırla gidiyor. Yargıyı elinize almışsınız, yürütmeyi elinize almışsınız ve ondan sonra “Sessizce izleyeceksiniz.” diyorsunuz. Ve burada üçüncü sınıf...

Ve doğru değil yaptığınız konuşma kurundan tutun faşizm tanımına kadar. Yazık, günah! Bu şekilde götürürseniz ülke büyük zarar görecek.

Size tavsiyem: Demokrasinin önünü açın. Demokrasiye hepimizin ihtiyacı var.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Baluken’in grubumuz hakkında yapmış olduğu eleştirilere ve haksız ithamlara cevap vermek için uygun görürseniz...

BAŞKAN – Eleştiri, haksız itham sataşma nedeni değil biliyorsunuz. Hangi sataşma efendim?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam efendim.

Şöyle ifade edeyim: Tayyip Erdoğan diktatörlüğünün önünü açmak gibi... Grubumuz açısından en ağır hakaret olarak kabul ediyoruz.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Ali Haydar Hakverdi konuşacak.

BAŞKAN – Sayın Hakverdi, buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz iki dakika.

16.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi’nin, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Evet, ben kesinlikle polemiği uzatmak istemiyorum. Bu tartışmanın, geçmişe dönük tavır tartışmasının bir sonuç vermeyeceğini, bundan sonra gerçekten iktidarın baskıcı rejimine karşı durmak gerektiğinde hemfikirim.

Ama şunu bir netleştirelim: Bakın, Sayın Demirtaş’ın açıklamasını aynen okuyorum, kısaca şöyle diyor: “Sırrı ağaç için oradaydı. Sonra öyle bir boyuta vardı ki Sırrı Bey bu konuda dikkatli davrandı, darbecilere hizmet etmedi.” Siz de “darbe” diyordunuz, AKP de “darbe” diyordu. O dönem beraber hareket ediyordunuz.

Tarihsel ve siyasal süreç içerisinde birbirimizi eleştirebiliriz, “Siz şurada bunu yaptınız, burada bunu yaptınız.” Peki, bunun ne alakası var? Gezi’de yoktunuz, Gezi direnişinde yoktunuz ama şunu da kabul ediyorum: Gezi direnişi hiçbir partiye, hiçbir örgüte mal edilemez. AKP’nin o günkü zulmüne karşı kendiliğinden gelişmiş bir hak arama hareketidir, hâlen de bunun savunucusuyum.

Genel Kurulunuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hakverdi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Hakverdi yine aynı sataşma gerekçelerini kürsüden ifade etti ve dolayısıyla yine sataştı grubumuza.

BAŞKAN – Evet, bunu son olarak yapalım Sayın Baluken.

Rica ediyorum, yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz.

Buyurunuz.

17.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hakverdi, Gezi'deki dört talebi en başından beri biz sahiplendik: Yerinden yönetim, katılımcı demokrasi, ekolojik duyarlılık ve daha fazla özgürlük. Bunlarla ilgili HDP'nin ilk günü duruşu ne idiye son günü duruşu da aynı oldu ve HDP ilk günden Gezi direnişinin bittiği son güne kadar hem Taksim'de bu haklı taleplerin dile getirildiği yerdeydi hem de alanlardaydı. Ancak CHP sonradan kaynak yaptığı Gezi direnişiyle ilgili Gezi direnişinin ruhuna sahip çıkmadı, söylediğimiz odur.

Sizin dediğiniz değerlendirmeleri cımbızla bir röportajın içerisinden çekip medya üzerinden değerlendirmenizi üzüntüyle karşıladım. Bakın, o değerlendirmeler özü itibarıyla şunu söylüyor: Ne zamanki halkların gönül köprüsü Gezi ile Lice arasında kuruldu, ne zamanki Kürtlere yapılan baskılar Gezi kitlesi tarafından sorgulanmaya başlandı, birileri büyük bir kaygıyla, Kürt karşıtlığı üzerinden Gezi ruhunu başka bir yere çekmek istedi, Gezi'ye ihanet etmek istedi; Gezi'nin daha fazla demokrasiyle ilgili talebini doksan yıllık bir statükocu, tekçi anlayış ile Erdoğan rejimi arasındaki bir rövansist arenaya çekmek istedi. Bizim itiraz ettiğimiz nokta odur. Bugün olsa bugün yine biz ona itiraz ederiz. Söylediğimiz şey son derece nettir. Biz Gezi'nin demokrasiyle ilgili taleplerinin ilk günden bugüne kadar savunulması gerektiğini ifade ediyoruz.

AKP'yle yan yana yürüme meselesine gelince, defalarca söyledik, evet, müzakere sürecini AKP'yle yönettik çünkü halk tarafından onlar yetkilendirilmişti. Siz olsaydınız sizinle yürütecektik ya da başka bir siyasi parti olsa onlarla yöneteceğiz. Yarın, barış umuduyla, iktidarda olan herhangi bir siyasi parti önümüze gelse yine o müzakereye kayıtsız şartsız gideriz. Mücadele ve müzakereyi iç içe götüren bir siyasi geleneğin hem mücadele hem de müzakere yürüttüğünü birazcık anlamanızı rica ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Sayın Babuşcu...

AZİZ BABUŞCU (İstanbul) – Sayın Başkanım, Aykut Bey konuşmasında “Neresini düzelteyim ki!” derken konuşmamı hiçe sayan bir tavır, bana göre bir hakaret ortaya koydu, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Hayır, hayır, rica ederim, böyle bir cümle hakaret asla olamaz, bir eleştiri; bunda bir sataşma yok Sayın Babuşcu.

AZİZ BABUŞCU (İstanbul) – Ama ben şunu söyleyeyim kayıtlara geçmesi açısından sadece: Eğer düzeltilmesi gereken bir şey, “Neresini düzelteyim?” derse, en azından Cumhuriyet Halk Partili milletvekilinin darbe çığırtkanlığını düzeltebilirdi mesela.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim Sayın Babuşcu.

Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Baluken’in “Gezi’ye sonradan kaynak yapma” ithamına karşı cevap verme niyetindeydim ama sizin de sabrınızın ve anlayışınızın sınırlarını zorlamamak açısından Sayın Babuşcu’nun da yerinden kullandığı ve Cumhuriyet Halk Partisinin darbeye çağrı yapma ifadesine cevap vermek üzere söz istiyorum. İkisine birlikte yanıt vereceğim.

BAŞKAN – Buyurunuz, Sayın Babuşcu’nun yapmış olduğu sataşma nedeniyle size söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

18.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İstanbul Milletvekili Aziz Babuşcu’nun yerinden sarfettiği bazı ifadeleri sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Babuşcu, eğer içiniz rahat edecekse şunu söyleyelim: Gelmiş geçmiş bütün darbeleri, bütün darbe girişimlerini, her türlü vesayeti kınıyoruz ve Türkiye’nin darbelerden çok çektiğini, partimizin il başkanlarının, genel başkanlarının hapis yattığı, il binalarımıza el konduğu, Türkiye demokrasisinin yara aldığı tüm darbeleri kınıyoruz ve Cumhuriyet Halk Partisinde bunun arkasında duracak, bunu savunacak, bunu güzelleyecek bir tek milletvekili yoktur, bunu bilmenizi isterim. (CHP sıralarından alkışlar)

AYHAN GİDER (Çanakkale) – 27 Mayıs... 27 Mayıs...

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Son darbe 4 Mayıs darbesi. Yüzde 49 oy almış olan Başbakanın, Anayasa kitapçığı masanın üstünde dururken sarayın camından aşağı atılmasına ses çıkarmayıp, kabul verip, gelip burada darbeye gideni darbeye geleni alkışlayıp ülkenin demokrasisine geri adım attırmaya sessiz kalanları da kınıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

AYHAN GİDER (Çanakkale) – 27 Mayıs... 27 Mayıs...

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Baluken, Gezi’ye sonradan kaynak yapmak değil, ilk durakta yanlış binip gelen telefonla orta kapıdan inenlerden bahsediyor bizim arkadaşlarımız. (CHP sıralarından alkışlar)

Gezi’de elbette Kürt gençleri vardı; iradesini HDP’den, dönemin BDP’sinden bağımsızlaştırmış, o meydana olan Kürt gençleri vardı, asla ve asla onların varlığı sizin kurumsal tutarsızlığınızı örtmez. Bunu da açıkça ifade edelim.

Ama siz, 4+4+4 bu Mecliste görüşülür, CHP milletvekilleri gerek Komisyonda gerek burada bedenlerini bunun önüne koyarken o gün istişare hâlinde olduğunuz AKP’ye ses çıkarmayıp daha sonra ülke bu hâle gelince laiklik duyarlılığına kaynak yapan bir partisiniz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

AYHAN GİDER (Çanakkale) – Kardeş kavgası yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken... (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

Sayın milletvekilleri, bir saniye efendim, Sayın Baluken’i dinliyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Özel’in son bir dakikalık konuşması bizle ilgiliydi ama tamamı sataşmaydı.

BAŞKAN – Söz vereceğim size Sayın Baluken.

Sayın milletvekilleri, sataşma nedeniyle doğan cevap ve açıklama haklarını doğal olarak, talepte bulunan sayın milletvekilleri veya sayın grup başkan vekillerine veriyorum. Ama şunu da peşinden zaman zaman ilave ediyorum, zaman zaman ilave etmiyorum: “Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz.” İlave etmediğim anlar, “Nasıl olsa grup başkan vekillerimiz, milletvekillerimiz bu konuda tecrübelidir, bunu bir daha hatırlatmak çok doğru değil kendisine.”, gerekçe bu, bu nedenle hatırlatmıyorum.

Şimdi, ben gerçekten rica ediyorum tüm konuşmacılardan, yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz efendim.

Sayın Baluken, buyurun.

19.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken 'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel 'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Özel, size Gezi’de hangi günler bulunup hangi günler oradan ayrıldığımızı kanıtlamak durumunda değiliz. Belli ki dikkatli takip etmemişsiniz. İlk günden son güne kadar, gerek bahsettiğim haklı taleplerin dile getirildiği, çekirdek direnişin örüldüğü Taksim’de gerekse de bu haklı mücadelenin yürütüldüğü bütün alanlarda BDP ve bugün HDP bileşeni olan bütün partiler kendi kimlikleriyle, renkleriyle ve siyasetleriyle oradaydılar.

Sizin, özellikle o dönem, içerisine girmiş olduğunuz tavırla ilgili ben bir “Kaynak yaptım.” değerlendirmesi yaptım, siz de onu kanıtlamak zorunda değilsiniz. Ancak buraya gelip “4+4+4 teklifine BDP onay verdi. O yüzden Türkiye AKP otoriterliğine mahkûm oldu.” demeniz açık bir iftiradır. 4+4+4’e BDP’nin onay verdiğiyle ilgili elinizde tek bir bulgu varsa çıkarın burada gösterin. O tasarıya, BDP en güçlü muhalefeti ortaya koymaya çalışmış ve ret oyu vermiştir. Sizin bahsettiğiniz tartışma açılırsa onu da detaylandıracağım.

Ancak benim bahsettiğim o süreçlerin tamamından sonra, özellikle saray darbesinin meşrulaştığı bu süreçte siz dokunulmazlık oylamasıyla birlikte saray darbesine kaynaklık yaptığımızı, oraya şu anda kaynak olduğunuzu göremiyor musunuz Sayın Özel?

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Özgür Özel yapmış olduğu konuşmada “4 Mayıs darbesi.” adı altında partimizin gerçekleştirmiş olduğu kurultaya ve delegelerin oylarıyla seçilmiş Genel Başkana ve Başbakana yönelik açık bir sataşmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

20.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öyle anlaşıyor ki Özgür Bey’in karşı olduğu darbe biçimi kendi ifadesiyle 4 Mayıs türünde olanlar, ben öyle anlıyorum. 4 Mayıs’ta ne yaşandı? Bir partinin seçilmiş Genel Başkanı, aynı zamanda millet tarafından yüzde 49,5 oy almış bir partinin Genel Başkanı Başbakan olarak tayin edilmişti. Daha sonra aynı parti kurultay yaptı, Genel Başkanı değişti, yeni bir Başbakan geldi.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – O kadar basit mi ya?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamlı) – Bunu darbe diye tanımlamak demokratik süreçleri yok saymak anlamına gelir. Kendi tanımlamalarıyla sokakta asker mi dolaştı, tank mı yürüdü? CHP’nin parti binalarına el mi koydular bu darbe sürecinde? İnsanların başına herhangi bir iş mi geldi? Hapishaneler mi doldu? Darbe neresinde bunun? Bu bir.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Demokrasi darbesi, demokrasi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – İkincisi, şimdi, burada bir süredir şöyle bir iş yapıyor: “AK PARTİ’yle sen uzlaştın.”, “Hayır, sen uzlaştın.” Zaman zaman HDP’lilere “Uzlaştınız.” diye suçlama yöneltiliyor, zaman zaman CHP’lilere “Uzlaştınız.” diye suçlamalar yöneltiliyor, zaman zaman da aynısı MHP’ye söyleniyor. Ya, kardeşim, hepiniz bu kürsiye geldiğinizde “Demokrasi.” diyorsunuz, “Özgürlükler.” diyorsunuz. Demokrasi, muhakkak partiler arasında amansız bir çatışma işi midir, hiç mi uzlaşma olmayacak? Bu milletin yüzde 50 oy verdiği ve iktidara getirdiği bu partiyle siz hiç mi uzlaşma yapmayacaksınız? Sürekli hasım mı olacaksınız?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Müzakereleri siz dondurdunuz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Sürekli rakip mi olacaksınız? Eğer bir uzlaşma yaşanırsa bunu tahkir edip, aşağılayıp “Aman, bana böyle şey söyleyemezsiniz, bunu hakaret kabul ederim.” mi diyacaksınız? Peşinden de demokrasi diyacaksınız. Bu demokrasiye gülerler.

Öte taraftan, demokratik ülkelerde sokakta iktidar değişmez. Suriye’de değişir, Libya’da değişir; Türkiye’de değişmez, değişmeyecek.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Bostancı’nın “Özgür Bey”in karşı olduğu darbe biçimi 4 Mayıs darbe biçimidir, diğer darbelere karşı...”

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Acaba, acaba...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu konuda şahsıma ve temsil ettiğim gruba ağır bir sataşma vardır. Buna cevap vermek isterim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Özgür, silahlı, tanklı darbeci misin?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıca, Sayın Baluken tarafından da kendilerine iftira atmakla suçlandım. Her ikisine birden makul sürede cevap verme talebim var.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurunuz.

Rica ediyorum, bir sataşmaya meydan vermeyelim, burada sonlandıralım efendim.

21.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine ve Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Bir grup başkan vekilliğinin en zor yanı nedir?” dersiniz herhâlde kendisinden...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Çıkıp bunlara cevap vermek.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...çok değer verdiği birisi tarafından yeni bir sataşmaya mahal vermeyin talebine rağmen bir yandan da 2 tane parti ve bunlara cevap verirken hakkını vermezseniz bu işin o zaman görevinizi eksik yapmış oluyorsunuz, bu gerçekten çok güç.

CHP tüm darbelere karşıdır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bravo!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – 4 Mayıs darbesine karşı olmayan AKP’dir. Seçilmiş, sandık sandık derken...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 7 Mayıs 2010’da ne oldu?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...sandıktan çıkmış bir Başbakan çıkıyor diyor ki: “5 tane hukuk alanı sayacağım.” Vaktim olsa tek tek sayarım ama Konyalılara, oy aldığı seçmene diyor ki: “Bu benim tercihim değildi.” Arkadaş, bir başbakanın, tercihi dışında görevden el çektilirmeye zorlanması sivil bir darbedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Darbeye tank yoksa, top yoksa bunun darbe olmadığı değil, askerî darbe olmadığı anlaşılır. Bundan sonraki süreçte, yok illa her darbeye tank, top göreceğiz dersiniz size seçmeniniz döner der ki: “17-25 Aralıkta tank görmedik, top görmedik ama ezberlettiniz, buna darbe diyoruz. Oradaki tutarsızlık, sizi her zaman, biraz da felsefe konusundaki deneyiminizle kurmaya çalıştığınız akıl bağlarının siyaset hırsı ve yaptığınız görev üzerinden kopması sonucunu gösterir ki bu, gerçekten size yakışmaz. Biz o zaman sizinle yaptığımız rekabetten tat almayız, zevk almayız. Güçlü bir rekabetten bir tarafın kendini inkâr noktasına gelir.

Ben HDP’yle ilgili şunu söyleyeceğim: Bir hakarete bulunmak için, bir iftirada bulunmak için söylemedim. 4+4+4’te biz tekme yedik, yumruk yedik, kemiklerimiz kırıldı, hastanelik olduk; siz burada, geldiniz, “hayır” oyu vermeyi yeterli gördünüz. Ben “evet” oyu verdiniz demedim ama “Gerekli direnişi göstermediniz.” dedim.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akçay...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay’ın söz talebi var.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Ara ver Başkanım.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Gezi olaylarının kitleselleşmesinden telaşlanan zamanın Hükûmetinin birtakım terör örgütlerinden ve PKK’nın İmralı’daki elebaşından yardım istediğine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, tabii, bu Gezi olaylarıyla ilgili gözden kaçan bir değerlendirmeyi de Genel Kurulun takdirine ve dikkatine sunmak istiyorum.

Gezi olayları, eylemleri başlayıp bu eylemler kitleselleşme eğilimi taşıdıktan sonra, tabii, bu Gezi eylemlerini marjinalleştirme ve birtakım yasa dışı örgütlerle provoke etme gayretleri de ortaya çıkmıştır. Ve yine, bu Gezi olaylarının kitleselleşmesinden telaşlanan zamanın Hükûmeti de birtakım terör örgütünden, PKK’nın İmralı’daki elebaşından yardım istedi ve Gezi hadisesiyle ilgili açıklamalar bazı siyasi kişiler vasıtasıyla, aracılığıyla kamuoyuna duyurulmuştur. İşte “Öcalan Gezi Parkı direnişini selamlıyor.” vesaire diyerek bunun kitleselleşmesinin önüne geçilmeye çalışılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bunu da gözden irak tutmamak lazım çünkü o dönemde o malum çözüm süreci devam ediyordu. Bu görüşmeler kapsamında bu tür gayretler de olmuştur. Bunu da hatırlatmak isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.24

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.30****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Zihni AÇBA (Sakarya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96’ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

IX.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- *CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi ve arkadaşları tarafından, Gezi olayları sürecinde yaşananların araştırılması amacıyla 30/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talep ediyorum.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır. Bu nedenle, önce yoklama işlemini gerçekleştireceğim.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- *Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, Gezi’de hayatını kaybetmiş bütün insanlara Allah’tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması*

BAŞKAN - Bundan önce, Gezi’de hayatını kaybetmiş bütün insanlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum. (CHP sıralarından ayakta alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayakta alkışlıyoruz efendim.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Şimdi, yoklama isteminde bulunan sayın milletvekillerini ismen tespit edip daha sonra yoklama işlemini gerçekleştireceğim.

Sayın Özel, Sayın Durmaz, Sayın Gürer, Sayın Aydın, Sayın Arık, Sayın Yalım, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Yüksel, Sayın Çamak, Sayın Demirtaş, Sayın Arslan, Sayın Engin, Sayın Akkuş İlgezdi, Sayın Hakverdi, Sayın Çam, Sayın Yıldız, Sayın Erdoğan, Sayın Baydar, Sayın Çıray, Sayın Ertem.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- *CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi ve arkadaşları tarafından, Gezi olayları sürecinde yaşananların araştırılması amacıyla 30/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 1 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- *AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; Genel Kurulun, 7, 14, 21 ve 28 Haziran 2016 Salı günü birleşimlerinde sözlü sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 1, 8, 15, 22 ve 29 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşimlerinde sözlü soruların görüşülmemesine; 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 1/6/2016 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince, grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Mustafa Elitaş

Kayseri

AK PARTİ Grup Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 312, 238, 263, 328, 338, 339, 88, 33 ve 289 sıra sayılı kanun teklifi ve tasarıları ile komisyon raporlarının bu kısmın, sırasıyla 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9'uncu sıralarına alınması ve diğer işlerin sırasının buna göre teelsül ettirilmesi;

Genel Kurulun, 7, 14, 21 ve 28 Haziran 2016 Salı günü birleşimlerinde sözlü sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

1, 8, 15, 22 ve 29 Haziran 2016 Çarşamba günü birleşimlerinde sözlü soruların görüşülmemesi;

1 Haziran 2016 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

2 Haziran 2016 Perşembe günü birleşiminde 263 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 3 ve 4 Haziran 2016 Cuma ve Cumartesi günleri saat 14.00'te toplanması ve bu birleşimlerinde, gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

3 Haziran 2016 Cuma günkü birleşiminde 328 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

4 Haziran 2016 Cumartesi günkü birleşiminde 338 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

338 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin 4 Haziran 2016 Cumartesi günkü birleşiminde tamamlanamaması hâlinde Genel Kurulun haftalık çalışma günlerinin dışında 5 Haziran 2016 Pazar günü saat 14.00'te toplanarak bu birleşiminde gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 338 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

7 Haziran 2016 Salı günkü birleşiminde 88 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

8 Haziran 2016 arşamba günkü birleşiminde 35 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

9 Haziran 2016 Perşembe günkü birleşiminde 187 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

Yukarıda belirtilen birleşimlerde gece 24.00'te günlük programın tamamlanamaması hâlinde günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İ Tüzük'n 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması önerilmiştir.

312 Sıra Sayılı

Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

(2/1081)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 14'üncü maddeler arası 15 ila 29'uncu maddeler arası	14
2. Bölüm	(ereve 26'ncı madde ile ihdas olunan Geçici Madde 19 ve Geçici Madde 20 dahil)	16
Toplam Madde Sayısı		30

BAşKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu nerisi lehinde ilk konuşmacı Mehmet Metiner, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Metiner. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubumuzun Meclisin alışma takvimini belirleyen önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Ancak, konuya girmeden önce Gezi tartışmalarıyla ilgili bazı mlahazalarımı paylaşmak istiyorum. Öncelikle ve nemlilikle belirtmek isterim ki Gezi'de yaşamını yitiren bütün yurttaşlarımıza rahmet diliyorum ama onların ölümlerine sebebiyet verenleri de AK PARTİ adına lanetliyorum. Biz

acıları yarıştıran bir parti değiliz. Bu ülkenin bütün acılarını kendi acımız olarak gören bir anlayışın mensuplarıyız. Hiç kimsenin ölümünden asla memnuniyet duymayız ama gencecik fidanları ölüme yatıran terör örgütünü, o terör örgütüne siyasi arka bahçelik yapan zihniyetleri de bu vesileyle kınıyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, sabahtan beri birtakım tartışmalar yapılıyor. Şimdi, bir CHP’li hatip dedi ki: “Siz hep iktidarda olduğunuz için zaten iktidara geliyorsunuz.” Vallahi, biz 28 Şubat zulmünü yara yara 2002’de iktidara geldiğimizde arkamızda hiç devlet desteği yoktu. Tek başımıza iktidara geldik. 28 Şubat vesayet rejimine, 28 Şubat zulüm rejimine karşı halkımızın gücüyle iktidara geldik ve o günden beridir de halkımızın gücüyle ayaktayız. Size tavsiyem, kendi siyasi yenilginize, kendi siyasi hezimetinize başka bir bahane arayın. Belki çok çalışırsanız, günün birinde siz de iktidara gelebilirsiniz. Belki halkın değerleriyle barışırsanız, günün birinde siz de iktidara gelebilirsiniz.

Değerli arkadaşlar, Gezi’den “direnış” diye bahsetmek marazi bir zihniyetin ifadesidir. Gezi, soylu bir direniş, bir halk direnişi filan değildir; düpedüz bir darbe girişimidir, düpedüz gayrimeşru, sokaktan iktidar devşirmeye çalışan bir isyan girişimidir. Bunun başkaca bir tanımı yoktur. Gezi’nin ilk günü çevreci duyarlılıkla hareket eden gençlerimizi hep birlikte selamladık, onların duyarlılığına saygı duyduk, duyuyoruz. Ama sonrasında, marjinal sol terör örgütlerinin kendilerine iktidar alanı oluşturmak, dış destekli bir darbe girişiminin taşeronluğunu yapmak için yapmış oldukları Vandalizme, terörizme ve çapulculuğa “Şanlı Gezi direnişi” diye güzelleme yapmak da akıl kârı değildir. Hiçbir yasallığı olmayan, meşruiyeti olmayan, kendini devrim komuta konseyi olarak tanımlayan bir grubun sokaktan iktidar devşirmeye çalışması hiçbir şekilde yasallıkla izah edilemez, “demokratik direniş” diye açıklanamaz.

Değerli arkadaşlar, burada dikkatimi bir şey çekti. Şimdi, şiddeti yüceltenler var, şiddeti kutsayanlar var, ölümü kutsayanlar var ama nedense söz devletin şiddetine geldiğinde bundan rahatsızlık duyduğunu açıklayanlar var. Hatta daha ileri giderek, üzülerken beyan etmek isterim ki, “Devletin şiddeti olmasaydı Gezi’deki o şiddet ortaya çıkmazdı.” diyerek o Vandalizmi, terörizmi meşrulaştırmaya çalışan açıklamalar yapıldı. CHP’li bir hatip Gezi’deki şiddetin sebebi olarak devlet şiddetini gösterdi. Arkadaşlar, biz devletin orantısız şiddetini eleştirebiliriz ama devletin şiddetiyle terör örgütlerinin şiddetini bir kefeye koyarak değerlendiremeyiz. Devlet, şiddet uygulayan tek meşru güçtür. Ama orantısız bir şiddet uygulamışsa bu ülkenin vatandaşları olarak, siyasetçileri olarak eleştiririz, sonuna kadar eleştiririz. Ama terör örgütlerinin şiddetini, eylemselliğini, Vandalizmini siz devletin uyguladığı şiddet politikalarına bağlayarak açıklamaya kalkışırsanız şiddeti meşrulaştırmış olursunuz, şiddeti yüceltmış olursunuz.

Burada tabii, HDP’den de bazı açıklamalar geldi. İlginçtir, ağaç kesimi konusunda son derece duyarlı olmaları hepimizi sevindirir, çevre, ekoloji konusundaki duyarlılıklar... Keşke aynı duyarlılıklar insan yaşamı için de söz konusu olsa, keşke aynı duyarlılıklar Kürtlerin yaşadığı şehirler için, mahalleler için de sergilense. Kürtlerin evlerini başlarına yıkanları siz elleri öpülesi insanlar olarak takdim ediyorsanız ve onlarca masum vatandaşımızın ölümüne sebebiyet veren bir terör eylemini meşrulaştırmaya çalışıyorsanız kalkıp ağaç kesiminden bahsederseniz, çevreci, ekolojik duyarlılıktan bahsederseniz sadece size gülerler, ilkel olmak lazım.

Bir diğer husus şu: “Gezi’nin en başından en sonuna kadar vardık.” denildi. Herhâlde bizim hafızamıza birisi saygısızlık ediyor. Evet, Gezi’nin başında vardınız ama sonradan İmrallı’dan gelen talimat üzerine haklı olarak çekildiniz, iyi ki de çekildiniz. “Gezi’de darbeyi gördüm.” diyen sizsiniz. İmrallı’dan gelen talimatın içeriğinde “Orada bir darbe diyalektiği işletiliyor.” diyen Öcalan’ın kendisidir, sonrasında da Gezi’den çekildiniz, iyi ki de çekildiniz. Ha, Gezi ruhuna hâlâ sahip olabilirsiniz ama

CHP’li hatibin söyledikleri doğrudur, Gezi’nin ilk başında vardınız fakat sonradan Gezi’de darbeyi gördüğünüzü ilan ederek çekilmekle de çok iyi bir şey yaptınız, şimdi başka şeyler söylemenin manası da yok, anlamı da yok, tarihe doğru not düşmek gerekiyor.

Şimdi, burada “Gezi’de kimler vardı?” diye bir şey soruldu. Efendim, kimler varmış: İnancı yasaklanan Aleviler varmış. Vallahi Diyanet İşleri teşkilatını biz ihdas etmedik, Alevilerin inanç sistemini biz yasaklamadık, dedelerin Alevi köylerinde cem yapmalarını biz yasaklamadık, Diyanet İşleri teşkilatını ihdas eden Cumhuriyet Halk Partisidir. AK PARTİ’nin iktidarına kadar Alevi kimliğini dile getirmeye Alevi kardeşlerimiz cesaret edemiyorlardı yani inancı yasaklanan Aleviler en özgürlükçü bir iktidara tepki duyuyorlar, sevsinler sizi ya!

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Seni de sevsinler.

MEHMET METİNER (Devamla) – Bir de dili yasaklanan Kürtler falan. Ben de bir Kürt’üm, dilim yasaklı değil ama dilimin yasaklı olduğu dönemleri biliyorum. Devletin o zulmünü biliyorum, o inkâr, asimilasyon ve zulüm politikalarını biliyorum, bunun müsebbibi olan bir partiyi de biliyorum. Geçmişinde kan olan, dilinde kan olan o partiyi de biliyoruz. Şimdi, kalkıp AK PARTİ’ye demokrasi dersi veriyorlar, sevsinler sizi!

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sizi de sevsinler.

MEHMET METİNER (Devamla) – Efendim, gayrimüslim vatandaşlarımıza neler yapıldığını da biliyoruz devriktidarınızda. Şimdi kalkıyorsunuz, diktatörlük rejimine karşı özgürlük talep edenlerin Gezi’de bir araya geldiğini söylüyorsunuz. Sevsinler sizi! Kendi kendinizi ikna edebilirsiniz ama bu toplumu ikna edemezsiniz.

Gezi’de yapılan nedir biliyor musunuz? Gezi’nin özeti şudur: Seçilmiş güçlü bir Hükûmet var, yeryüzünün ilahlarını rahatsız eden, küresel efendileri rahatsız eden bir Erdoğan liderliği var; sandıkta bir türlü devrilemeyen bu iktidar sokakla devrilmek istenmiştir, işin gerçeği budur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Mısır’da bunu yaptılar, Mısır’da seçilmiş Cumhurbaşkanı devirdiler. O zaman hatırlıyorum, CHP’lilerin attığı “tweet”leri hatırlıyorum, kendileri de hatırlasınlar, efendim “Şimdi sıra Türkiye’nin Mursi’sinde.” Siz Türkiye’nin Mursi’sini deviremediniz, o yüzde 52 oyla şu an Cumhurbaşkanı.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Adı Mursi mi oldu!

MEHMET METİNER (Devamla) – İstedığınız kadar “saray darbesi” deyin, istediğiniz kadar darbelere karşı olduğunuzu söyleyin, biz 27 Nisanda da ne yaptığınızı gördük, 28 Şubatta da kimlerin yanınızda olduğunu gördük, 27 Mayıs’taki tarihsel rolünüzü de biliyoruz. Onun için, öyle saray darbesi... Bu grup var ya, bu ak yiğitler var ya, kendi özgür iradeleriyle, entrikasız bir biçimde kendi genel başkanlarını değiştirdiler. Bu grubun iradesine herkes saygı duymak zorunda.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vay, vay, vay!

MEHMET METİNER (Devamla) – Aramızda hiçbir problem yok, kavga yok, gürültü yok. Kimi genel başkan yapacağımıza, kimi de nereye kadar seveceğimize, ne kadar seveceğimize biz karar veriyoruz, biz, biz karar veriyoruz.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Yeni mi çıktı o söz!

MUSA ÇAM (İzmir) – Hiç alakası yok, hiç alakası yok, köşk karar verir. Yapma bu kadar Metiner, yapma bu kadar.

MEHMET METİNER (Devamla) – Şimdi, Erdoğan’ı sokakta devirmeye çalıştılar, başaramadılar. Mursi’yi başardılar ama Türkiye’nin Mursi’si diye nitelendirdikleri Erdoğan’ı başaramadılar.

Gezi'yi özetleyerek bitiriyorum. Bir: Sokakta iktidar yıkmaya çalışan, sokaktan da iktidar devşirmeye çalışan gayrimeşru bir isyan girişimidir, bir darbe girişimidir.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Metiner.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Metiner konuşmasında “Belki halkın değerleriyle barışsanız bir gün iktidar olabilirsiniz.” dedi. Cümlenin başında da...

MEHMET METİNER (İstanbul) – “Belki” dedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Belki” dediğinin altını kendi de çiziyor da itirazımız belkiye, kesine değil, o mutlaklığın farkındayız, itirazımız “Halkın değerleriyle barışık olmamak, halkın değerleriyle çelişmek.” cümlesinedir, çatışma cümlesinedir, buna karşı cevap hakkımızı kullanmak istiyoruz.

Uygun görürseniz Aykut Erdoğan konuşacak.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Erdoğan.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, halkın değerlerine...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Halkın değerlerini sayarım şimdi.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – ...destek vermeniz, halkı anlamanız lazım, gezmeniz lazım köy köy, çalışmanız lazım, 2019'a hazırlanın, çalışın, görüşürüz.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

22.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun, İstanbul Milletvekili Mehmet Metiner'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, şimdi halkın değerleri üzerinden bir tartışma yürüyor. Ben çok germek istemiyorum ama şu halkın değerleri arasında yolsuzluk var mıdır mesela, var mıdır yolsuzluk? (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bizde yok.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Var mıdır mesela sapıklık yapmış bir kurumu korumak, var mıdır?

MEHMET METİNER (İstanbul) – Hangi kurumu?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Şimdi, buradaki fenomen şu: Halkın değerlerini sandıkla, oy oranlarıyla anlatıyor.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Yani, Kılıçdaroğlu'nun yeğeni suç işledi diye onu mu suçlayacağız, ayıp değil mi? Ne kadar ayıp bir yaklaşım bu ya.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Demin anlattım, bu ülkede bir demokrasi olsaydı, sandık sonuçları... Sandık çok önemlidir demokraside.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Hayır, Kılıçdaroğlu'nun yeğeni suç işledi diye Sayın Genel Başkanı mı suçlayacağız, ayıp değil mi?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Hangi anlamda söylüyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aykut, soru-cevabı sonraya bırak, soru-cevap yapma.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Sen kendin anladığın...

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Yolsuzluk, bakın yolsuzluk...

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, Genel Kurula hitap edin efendim.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – 4 bakanınızdan bahsediyorum, ailelerden bahsedeceksek...

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Aykut, muhatap alma, muhatap alma.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – ...biraz önceki seviyesizliğe ben tutup da Tayyip Bey'in oğlu üzerinden de cevap veririm, bu seviyeye indirmeyin bizi. Bakın, biz bunların üzerinden cevap verebilecek adamlarımız, bu noktaya götürmeyin.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Cevabını da alırsın.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, Türkiye projelerini anlatın, var mı böyle bir şey ya, ileriye bakalım.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Küresel ilahlardan bahsediyorsunuz. Küresel ilahlarla kastınız Amerika, Rusya'ya yaptığınız anlaşmaları biliyoruz. Küresel ilahtan kastınız İsrail devletiyse "..."(x) diye insanları kandırırken... Cevap verin, 67 milyon dolar parayı İsrail Hükümeti taraftarı göstermek için Yahudi lobilerine verdiniz mi, verdiniz mi işte 50 tane milletvekilisiniz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Verdiler, verdiler!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vermedik, vermedik, vermedik!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – 67 milyon dolar paramızı benim...

Ya, "Vermedik!" diye bağırma, bak fikrin bile yok, belgeledim ben onu. Senin bir fikrin yok, sadece bağırıyorsun.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vermedik, vermedik!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Sayın Grup Başkan Vekili, Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisinin önünde soruyorum: Türkiye bütçesinden 67 milyon doları İsrail lobi şirketlerine partinizin İsrail taraftarı olduğunu göstermek için verdiniz mi?

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Vermedik!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vermedik!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Verdiniz ve ikiye bölüştünüz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vermedik!

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Çünkü, bir taraftan "..."(x) diyorsunuz, Mavi Marmara'da insanlarımızı katlediyorsunuz, diğer taraftan vergilerimizle 67 milyon dolar bu İsrail lobi şirketlerine rüşvet veriyorsunuz...

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Yalan.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – ...tutarsızsınız ve ikiye bölüştünüz.

Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – İkiye bölüştü sizsiniz ya!

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Demin kürsüden konuşan hatip grubumuza, insan yaşamına değer vermemekle ilgili...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Baluken.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Oradan bağıırıyorsun “Vermedik, vermedik.” diye.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vermedik tabii.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Belgeledim be, belgeledim be!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vermedik. Nerede belgeledin?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sadece bağıırıyorsun, biraz tutarlı ol ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Çok şeyi belgeliyorsun ama mahkemeden geri dönüyor. Bırak ya, sahte belgedir o.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim, lütfen.

Buyurun Sayın Baluken.

23.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, İstanbul Milletvekili Mehmet Metiner’in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir Kürt milletvekili olarak kendi dilimle ilgili yasağın ne zaman kalktığını kabul edeceğimi Genel Kurulla paylaşacağım. Ne zamanki dilimin kamusal alanda kullanımı, eğitim alanında kullanımıyla ilgili engeller kaldırılırsa ve bunlar anayasal güvence altına alınırsa o zaman ben bu ülkede bir Kürt olarak dilimi özgürce kullandığımı bu kürsüden ifade edeceğim. Birilerinin lütfuyla, herhangi bir yasal güvenceye kavuşturulmadan, sadece birtakım konjonktürel siyasi oportünist yaklaşımlar üzerinden gündelik yaşamda dili kullanıp kullanmamak o dilin özgürlüğünü belirlemez.

Diğer taraftan, Kürtlerin evini başına yıkma meselesi... Mevcut tablo ortada, Sur, Cizre, Silopi, Yüksekova, Şırnak... Dün Başbakan Yardımcısı Sayın Kurtulmuş, 7 bine yakın evin yıkıldığından bahsetti, 7 bine yakın. 7 bine yakın ev demek o kent merkezlerinin neredeyse tamamının harabeye dönmesi demek. Onu kim yıkar biliyor musunuz? Elinde tankı olan, topu olan, ağır zırhlı aracı olan yıkar. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Onun dışında, hangi savunmayı yaparsanız yapın bütün dünyaya sadece kendinizi güldürmüş olursunuz.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Teröristlerin ne işi var orada?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – O nedenle, bakın, hendek barikat meselesi çözüm süreci içerisinde Lice’de, Cizre’de hendek barikatlar vardı, üç gün içinde çözdük, üç gün içerisinde. Ama üç gün içerisinde çözmemize rağmen verilen sözlerin hiçbirini yerine getirilmedi. İstenseydi bir hafta içerisinde yine çözüldü ama istenmedi, savaşın derinleşmesi istendi. Dolayısıyla bu konuda tablo net.

Ha, diğer taraftan “İmralı’dan gelen talimatla HDP pozisyon belirledi.” diyecek herhâlde en son kişi kürsüden konuşma yapan hatiptir. İmralı’da Gezi süreciyle ilgili değerlendirmeler de son derece nettir. İşleyen darbe mekanizmasının parçası maalesef ki masada muhatap olarak karşımızda duran AKP ve Erdoğan’ın kendisi olmuştur.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Sayın Başkan...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Aykut Bey yaptığı konuşmada bizi Yahudi lobilerine rüşvet vermek ve ikiye bölme politikası sürdürmekle suçlamıştır.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Hocam, yalnız rüşvet, rüşvet...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

24.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; “rüşvet”, “ikiyüzlülük”, bu kavramlar analitik kavramlar değil. Bir partinin politikasına ilişkin eleştiri söyleyebilirsiniz ama sıfatlarla bu eleştirinizi süslemeye başladığınızda iş hakarete doğru gider. Esasen siz dikkatli bir konuşmacısınız bu tür konularda ama zannediyorum süreyi bitirirken insan biraz motive oluyor ve böyle bir de altın vuruş yapayım tarzında bir arzuyla davranıyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tecrübe başka!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bu iyi bir şey değil.

İsrail bizim ebedî düşmanımız değil, İsrail bizim ebedî dostumuz da değil, bölgenin bir gerçekliği. Siz de çok iyi bilirsiniz ki bölgedeki ülkelerle Türkiye Cumhuriyeti'nin ilişkileri bir kere rasyonel olmalı.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 67 milyon dolar verdiniz mi?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Ne ebedî dostluk ne ebedî düşmanlık üzerine gitmeli, tamamen bu ülkenin çıkarları ama temel değerler istikametinde bir dış politika çerçevesinde şekillenmeli.

Şimdi, ben, rasyonel bir uluslararası politikanın dinamiklerini –lobiler dâhil- gelip burada kışkırtıcı bir dilin polemikçi üslubuyla anlatamam. Elbette ki Türkiye Cumhuriyeti birçok yerde kendi politikaları istikametinde çeşitli kesimleri destekleyebilir, destekleyebilir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – AKP'nin Yahudi dostu olduğuna yönelik olarak.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Önemli olan, nerede durduğunuz, bu işleri niçin yaptığınız. AK PARTİ iktidarı döneminde Türkiye'nin dış politikasının hassasiyetlerini, eğer takip ettiyseniz Filistin'e, Orta Doğu'ya, Suriye'de yaşanan kıyıma yönelik hassasiyetlerini iyi bilmeniz lazım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Çok iyi biliyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Yapılan her şey bu istikamettir.

Öte taraftan, arkadaşlar, Türkiye'de demokrasi var. Demokrasi yoksa krallık mı var? Demokrasi halk yetkililerini seçiyor ve onları geri çağırıyor.

Aynı zamanda özgürlükler de var. Sonuçta demokrasi halkın rızasının sandıkta şekillenerek bu Parlamente'de teşekkül ettiği bir rejim. Demokrasi olduğu için sokaktaki yıkıcı hareketler bir neticeye ulaşmıyor. Demokrasi olmasaydı emin olun ulaşırdı.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Sayın Metiner...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Sadece tutanaklara geçsin diye.

BAŞKAN – Evet, buyurunuz.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Bu konuda konuşacak son kişi olduğumu söyledi HDP’li grup başkan vekili. Ben bir iddiada bulundum, belgeleri var bende. Öcalan’ın Gezi sürecinde “Darbe mekanığı işlemeye başladı, oradan çekilin.” sözünün olmadığını söylüyorsa, ikimiz de belgelerimizi koyalım. Birbirimizi itham etmek için söylemiyorum bunları, bir bilimsel gerçeği, bir tarihsel gerçeği ortaya koymak için söylüyorum. Sonradan görüş değiştirmiş olabilir ama Gezi sürecinde Öcalan’ın bu talimatı verdiği belgeli. CHP’li hatibin de dediği gibi HDP’li sözcüler “Biz Gezi’de darbeyi gördük, o yüzden çekildik.” demişlerdir.

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiştir, teşekkür ederim Sayın Metiner.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz evvel burada çok önemli bir şey söyledim. Türkiye Cumhuriyeti devletinin vergileriyle İsraili lobi şirketlerine Amerika Birleşik Devletleri’nde elçiliğimiz aracılığıyla 67 milyon dolar paranın AKP’nin Yahudi yanlısı olduğu gerekçesiyle bunu anlatmak için lobi şirketlerine ödendiğini söyledim. Sayın grup başkan vekili çok nezaketli bir üslupla çıktı ama bu iddiaya cevap vermedi. Bunu ödemediklerine ilişkin bir cevap vermedi. Ben bunu belgeleriyle ispatladım. 67 milyon dolar bizim vergilerimizden ve tam da “...”(x) olduğu dönemlerde, tam da o Mavi Marmara’nın olduğu dönemlerde ödenmiştir. Bu yüzden buna “ikiyüzlülük” dedim. Bu, kırıncı bir söz değildir çünkü ikiyüzlü bir durumdur.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, tutanaklara geçmiştir.

Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ben de tutanaklara geçmesi açısından bir konuyu özellikle vurgulamak istiyorum.

İmralı Adası’nda yaptığımız toplantıların tutanaklarının tamamı devlet kayıtlarında vardır. İktidar olan da AKP Hükûmetidir. O dönem müzakere sürecinde karşımızda muhatap olarak oturan Hükûmet de yine aynı siyasi partiye ait Hükûmetti. Dolayısıyla, salt bir konuda değil bütün konularda, İmralı’daki bütün görüşmelerin, Mecliste, Türkiye kamuoyuna açık bir şekilde, günler boyunca tartışılmasını HDP olarak savunduk, bugün de aynı noktadayız. Bütün konularla ilgili Sayın Öcalan’ın ne dediği şeffaf olarak anlaşılmalı isteniyorsa, Hükûmet onlar, devletin kurumlarında yetki sahibi olan onlar, buyurun, getirsinler, bütün Türkiye kamuoyunu bilgilendirsinler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken, tutanaklara geçmiştir.

Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Aykut Bey’e yardımcı olmak için ifade ediyorum.

Buradaki sorusu, Parlamento geleneği içerisinde Hükûmetin cevap vermesi gereken bir soru. Ben, Hükûmetin cevabı vereceğini, Aykut Bey’in de o cevabı muhakkak burada paylaşacağını düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, tutanaklara geçmiştir.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

IX.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; Genel Kurulun, 7, 14, 21 ve 28 Haziran 2016 Salı günkü birleşimlerinde sözlü sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyerek gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 1, 8, 15, 22 ve 29 Haziran 2016 Çarşamba günkü birleşimlerinde sözlü soruların görüşülmemesine; 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu önerisi aleyhinde birinci konuşmacı Erkan Akçay, Manisa Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Akçay. (MHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Kurulun çalışma düzenine ilişkin vermiş olduğu grup önerisi hakkında söz aldım.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu cuma, cumartesi, pazar çalışmaları da öngörülüyor. Aslında bu öneri bir şeyi ifade ediyor; Adalet Kalkınma Partisi Grubunun Genel Kurulda yeterli şekilde toplantı yeter sayısını, karar yeter sayısını tamamlayamayışının, kendi verdikleri tekliflerin ve Hükûmetten gelen tasarılarla gereken özeni göstermediklerinin ve önemi vermediklerinin de bir göstergesidir. Yani, âdeta, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iktidar partisi grubunca, mazoşist bir anlayışla, işkenceci bir çalışma anlayışına doğru sürükleniyor. Yani, ramazan ayının arifesinde olduğumuz bugünlerde, bu çalışma düzenini ve anlayışını doğru bulmadığımızı ifade etmek istiyorum. O yüzden bu grup önerisinin aleyhinde oy kullanacağız.

Getirilmesi düşünülen enerji piyasası kanunu da pek çok sakıncaları içeriyor. Her şeyden evvel Anayasa aykırı maddeleri var. Enerjide dışa bağımlılık artmış, üretim tüketimi karşılayamıyor ve bu aradaki açık artıyor ve kayıp kaçak oranları da makul bir düzeye indirilememiş. Bütün bu temel sorunlara çözüm getirmesi gereken enerjiye ilişkin bir tasarının sadece yargı kararlarını baypas etmenin ve birtakım yandaş şirketleri koruyup kollamanın acelesi ve telaşı içinde olduğunu görüyoruz. Bir reddetme gerekçemiz de bu değerli arkadaşlar. Yargı yolunu kapatıyor. Hem yargı kararına karşı bir yasama faaliyeti yürütülüyor hem de vatandaşın yargıya başvurma hakkına engel oluyor. Demek ki birilerine sözler verilmiş, birilerinin talepleri var bu konuda.

Değerli arkadaşlar, bugün maalesef AKP’nin uyguladığı yanlış dış politikalar sonucunda Türkiye, tüm komşularıyla ve dost ülkelerle sorun yaşayan bir ülke hâline gelmiştir. 3 milyondan fazla vatandaşımızın, insanımızın yaşadığı; her türlü siyasi, ekonomik, sosyal, ticari, akla gelebilecek bütün münasebetlerin en gelişmiş olduğu ülkelerden birisi olan Almanya, maalesef, bu yanlış dış politikanın da kurbanı olmak üzeredir. Hepinizin bildiği gibi yarın, 2 Haziranda Alman Parlamentosunda sözde Ermeni soykırımıyla ilgili bir önerge görüşülecek. Devlet yetkililerinin, Hükûmetin, Başbakanın, ilgili bakanın, Cumhurbaşkanının sözlerine bakıyoruz ve maalesef konuya gereken ciddiyet ve önemle yaklaşmadıklarını, gereken gayreti ve çalışmayı göstermediklerini açıkça görüyoruz. Daha bugün Sayın Başbakanı dinledik: “Çıkması iyi olmaz ama çıkarsa da ne yapalım...” anlayışı içerisinde, hiçbir önemi yokmuş gibi davranıyor, oysa bunlar çok önemlidir; ülkelerin, milletlerin ilişkilerine tarihî bakımdan zarar verecek birtakım çalışmalardır. Önemsemezlikten gelmekle veya görmezlikten gelmekle o konunun ne kadar vahim veya önemli olduğunu göz ardı edemezsiniz.

Değerli arkadaşlar, önergede “Yüz bir yıl önce Osmanlı İmparatorluğu Ermenilere ve diğer Hristiyan azınlıklara soykırım yapmıştır.” ibaresi yer almaktadır. Türkiye Cumhuriyeti kabul ediyor mu bunu? Cumhurbaşkanı, Hükûmet kabul ediyor mu? Niye bir yüksek sesle gereken ciddiyet ve dirayetle bu konunun üzerinde diplomatik girişimleri yapmıyor? Altan alarak, ağırdan giderek, görmezlikten gelerek nereye gidebilir? Dolayısıyla, bu tasarı 1915 olaylarını soykırım olarak nitelemekle kalmıyor, başka Hristiyan toplumlara, topluluklara da soykırım yapıldığı iddiasını içeriyor. Eğer tasarı kabul edilirse sözde soykırım iftirası Alman okullarında yüzbinlerce Türk çocuğuna da ders olarak okutulacak. Almanya’da yaşayan milyonlarca çocuğa Türk düşmanlığı aşılanacak. Bu, rahatsızlık vermiyor mu? Bunlar vahim ötesi işler ve buradan ancak düşmanlık ve nefret çıkar. Dostluk, barış, ilişkilerin düzelmesi, hele hele o klasik “yüzleşme” gibi kavramlarla yüzleşme filan da çıkmaz.

Zannediyorum Almanlar kendi soykırım suçlarını, sendromunu ve kompleksini bize de bulaştırmak istiyorlar. Buradan Alman Parlamentosuna seslenmek istiyorum: Lütfen, sağduyu içerisinde, aklıselim içerisinde hareket etsinler ve geleceğe nefret, ötekileştirme ve düşmanlık mirası bırakacak bu tür gayretlerden vazgeçmelerini özellikle tavsiye ediyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak böyle bir önerenin onaylanmasını Türk-Alman ilişkileri açısından ve tarihî gerçekler karşısında kabul edilemez buluyoruz.

Sayın Başkan, geçtiğimiz hafta cuma günü, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak burada Federal Almanya Parlamentosunun üyelerine ve Başkanlığına hitaben Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partiler olarak bir deklarasyon hazırlanmasını ve tüm Alman milletvekillerine gönderilmesini önermiştik. Bu teklifimizi 27 Mayıs Cuma günü Genel Kurulda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına, Sayın Kahraman’a ilettik. Meclis Başkanı Dışişleri Bakanlığı ve Meclis Protokol Müdürlüğünün bir yazı kaleme aldıklarını söyleyerek bu teklifimizi kabul etmemiştir. Şu saate kadar acaba Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı bu konuyla ilgili hangi adımı atmıştır, hangi açıklamada veya girişimde bulunmuştur, bunu öğrenmek istiyoruz.

Almanya ve bu tasarıyı hazırlayanlar iyi bilmelidirler ki 1915’te Osmanlı Devleti, sınırlarının dört bir tarafında büyük bir savaş içerisindeydi. İçimizden ve arkamızdan bizi hançerleyen Hınçak, Taşnak çetelerine karşı Türk milleti vatanını savunmuştur. Osmanlı Meclis-i Mebusanında 33 Ermeni milletvekili vardı. Bunların içinde vatanına, devletine, milletine bağlı pek çok vekiller de vardı. Ayrıca tarih boyunca Osmanlıya, ülkemize çok değerli hizmetler vermiş Ermeni aydınları, devlet adamları, sanatçılar yetişmiştir. Onların hepsi elbette bizim ülkemizin, milletimizin bir zenginliğidir. Ancak bunların yanı sıra, şimdi örneğini vereceğim Erzurum Milletvekili Karekin Pastırmacıyan gibi Rusya’ya kaçıp, Ruslarla iş birliği yapıp, 50 bin kişilik çetesiyle Anadolu’ya gelip yüz binlerce Müslüman Türk’ü katleden katilleri niye görmezlikten geliyorsunuz? Van konsolosu Temren’in bizzat Rusya’ya gönderdiği raporlarda bazı kiliselerde para toplayarak nasıl suikast planlarının yapıldığını açık açık anlatıyor.

Almanya’da sözde Ermeni soykırım önergesini hazırlayanlara sormak istiyorum: Bir Alman milletvekili Almanya savaştayken Almanya’nın düşmanı ile işbirliği yapıp, 50 bin kişilik bir ordu kurup yüz binlerce Alman’ı öldürse ne yapardı; bu milletvekiline ödül mü verirdiniz, yoksa onu hain ilan edip cezalandırır mıydınız? Siz ödül vermek ve bu alçakların akıbetinin hesabını da bizden sormak istiyorsunuz, bunun adına da “yüzleşme” diyorsunuz; reddediyoruz, kabul etmiyoruz.

1915 olaylarıyla ilgili, değerli milletvekilleri, sözde soykırım kararı ilk kez 1965 yılında Uruguay tarafından çıkarıldı, otuz yedi yılda -1965’ten bu yana- 10 ülke tarafından kabul edildi fakat AKP’nin bu konudaki ikircikli ve tavizkâr tutumları nedeniyle, maalesef, on dört yılda 13 ülke bu

tür karar tasarılarını, önergeleri Meclislerinde kabul etmiştir. Bu konuda Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarlarının gevşek tutumunun bunda çok büyük rolü olduğunu düşünüyoruz ve gereken çalışmaları yapmamışlardır.

Bu düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu önerisi lehinde ikinci konuşmacı Tülay Kaynarca, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Kaynarca. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; grup önerimiz çalışma günleri, saatleri ve çalışma gündemimizle ilgili. Çalışma gündemimiz şu: 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun görüşmesini gündemimizin 1’inci maddesine almayı öngörüyoruz. Elektrik Piyasası Kanunu’nun aynı zamanda temel kanun olarak, 2 bölüm olarak görüşülmesi, ilk bölümünün 1 ila 14, ikinci bölümünün de 15 ila 29’uncu maddeler olarak görüşülmesini öngörüyoruz. Gündemin 2’nci sırasından 8’e kadar da 7 uluslararası sözleşmemiz yer alacak, çalışma gündemi takvimiyle ilgili.

Diğer konu başlığı çalışma günleriyle ilgili. Genel Kurulumuzun, Meclisimizin haftalık çalışma günleri dışında, öngörülen gündemler, görüşülen kanunların tamamlanmaması hâlinde cuma, cumartesi ve pazar günü de çalışılmasını öngörüyoruz. 338 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan görüşmeler tamamlanmaz ise 5 Haziran itibarıyla da Genel Kurulda çalışmayı öneriyoruz.

Diğer bir başlık çalışma saatlerimiz. İfade ettiğimiz yeni çalışma takviminde de yine saat 14.00’te başlayıp gündemin bitimine kadar çalışmayı öneriyoruz, Genel Kurula sunuyoruz. Öte yandan, yine aynı grup önerimizde 7, 14, 21 ve 28 Haziran günlerini içeren salı ve çarşamba günleri sözlü soruların ve diğer denetim konularının görüşülmemesine de grup önerimiz içerisinde yer verdik.

Evet, Değerli Başkanım, sayın milletvekillerimiz; Elektrik Piyasası Kanunu görüşmelerinin iyi geçeceğini umuyorum. Benden bir önceki görüşmede MHP adına söz alan değerli vekilimizin ifade ettiği gibi, çalışmanın, Meclis çalışma takvimimizin işkence hâline dönmemesi için inanıyorum ki tüm muhalefet partilerinin her biri gerek eleştirileri gerek önerileriyle birlikte, Elektrik Piyasası Kanunu’na katkı ve değer sunacaklardır ve inşallah perşembe günü itibarıyla bitirir ve o takvime de gerek kalmaz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaynarca.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu önerisi aleyhinde ikinci konuşmacı Haluk Pekşen, Trabzon Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Pekşen. (CHP sıralarından alkışlar)

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; evet, enerji piyasasıyla ilgili yasa düzenlemesinin Anayasa’nın açık düzenlemesiyle çeliştiğini hepimiz biliyoruz. Ne yazık ki, yargı ilamına bağlanmış birçok hususta da yargı ilamının güçlü etkisini ortadan kaldırmak için yeni bir yasa çalışması yapılıyor yani anayasal bir düzenlemeyi ortadan kaldırmak için yeni bir yasal prosedür öngörülüyor. Bunlar Türkiye Cumhuriyeti devletinde ne yazık ki olmaması gereken ve giderek mutad uygulama hâline dönüşen vahim hukuksuzluklardır. Elbette bunlara karşı Cumhuriyet Halk Partisi yapması gereken yasal mücadeleyi, yasal başvuruları tereddütsüz yapacaktır.

Arkadaşlar, buna bir örnek verelim. Bakın, bu sene turizmle ilgili sıkıntıda da benzer bir durumla Türkiye karşı karşıya kalacak. Hava meydanları işletmelerinde de turist sayılarına ilişkin devlet garantileri vardır. O yolcu sayıları yakalanamadığı zaman tıpkı bugün enerji piyasasında karşılama yükümlülüğünde olacağınız, bu yoksul insanların vergileriyle holdinglerin cebine koyacağınız paralar orada da aynen söz konusu olacaktır. Bu doğru bir yöntem değildir. Bugün anayasal düzeni askıya almaya yönelik bir yasa çalışması hiçbir haklı gerekçeye yaslanamaz. Elbette bununla ilgili de hukuki süreci takip edeceğiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, biraz önce burada son derece ilginç bir tartışmaya da tanık olduk. 27 Nisan bildirgesi, 27 Nisan darbesi diye ifade edilen o bildirgeye ilişkin Parlamentonun geçmişine bir baktığınızda aslında partinizin de o dönemde aynı söylemleri söylemediğini görebiliyoruz. Nasıl? Bakın, bu Parlamentoda Anayasa'ya rağmen, Anayasa'nın 138'inci maddesine rağmen yargılamalar devam ederken darbe ve muhtıraları araştırmakla ilgili komisyon kuruldu. Anayasa'ya göre böyle bir komisyonun kurulması mümkün değildi ama kurdunuz. Onların içerisine bir taneyi koymadınız, 27 Nisanı koymadınız. Niçin koymadınız? Çünkü 27 Nisan gerçekten çok iyi planlanmış, çok iyi senarize edilmiş, uygulanmış, AKP'ye anayasa değiştirme gücünü veren gerçek bir darbedir. Bu çok iyi kanallara edilmiş, çok iyi planlanmış bir darbeydi ama onu yargılamadınız. Niçin? Niçin yargılayasınız? O dönemde 27 Nisan e-bildirgesiyle yüzde 46,80'lik, yüzde 47'lik bir oy oranına ulaşarak Anayasa'yı değiştirebileceğiniz bir yere geldiniz. Evet, Anayasa'yı değiştirmekle nereye ulaştınız? Asıl yer de burası.

Şimdi, bugünlerde Yargıtay ve Danıştayda son derece sıkıntılı bir süreç konuşulmakta. Yargıtay hâkimleri de Danıştay hâkimleri de bir şehir efsanesinin endişesini yaşıyorlar. Bu, endişe değil aslında, olası bir durum olabilir ama buna karşı, hiç tereddüdünüz olmasın, Anayasa Mahkemesine gidip bununla ilgili pilot dava açacağımızdan hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Şimdi, öyle bir Yargıtaydan bahsediyoruz ki 46 tane dairesi var, 516 tane yargıcı var. Dünyada bu kadar çok yargıcı, bu kadar çok dairesi olup adalete güvenin de yüzde 22 olduğu başka bir ülke yoktur. Yani yargıç sayısının fazla olması, daire sayısının fazla olması hiçbir anlam ifade etmiyor. Niçin? Çünkü siz, o 27 Nisan bildirgesiyle ele geçirdiğiniz anayasal üstünlüğü, o tuzağı hazırlamış olan -daha sonra da onlara ne diyorsunuz, "paralelci" mi diyorsunuz, "cemaat" mi diyorsunuz, "terör örgütü" mü diyorsunuz, ne diyerek tanımlıyorsanız tanımlayın- onlara teslim ettiğiniz yargıyı dehşet bir hâle getirdiniz. Şimdi, o yargıdan adalet çıkmıyor. O yargıdan korkuyorsunuz. Bence de korkmalısınız. Son derece de haklısınız. Evet, böylesi bir yüksek mahkeme, içtihat mahkemesi dünyanın hiçbir yerinde yok, olmaz da. E, Danıştay da öyle. Orayı da öyle hâle getirdiniz, adalet üretmiyor ama bilin, bugün üretilmeyen adaletin gelecekte sizin için de üretilmemesi tehlikesi var. Toplumu öylesine bir hâle getirdiniz ki birbirine sırt sırta dönen bir toplum hâline getirdiniz. Buradan adaleti çıkarabilirsiniz. Eğer bu toplumu Danıştayda, Yargıtayda adalet temeline yaslayabilerseniz, orada gerçekten yargıçların tarafsızlığına, gerçekten yargıçların bağımsızlığına ve vicdani kanaatlerine göre bir yargı, bir adalet mekanizması düzenlemesini Türkiye başarabilirse, belki oradan sırt sırta dönen toplumu yeniden yüz yüze bakar ve kucaklaşır hâle getirebiliriz. Ama umutlu muyuz? Sizin bunu başarabileceğinize inanıyor muyuz? Asla böyle bir inancımız yoktur.

Bence hem Yargıtaydaki hem Danıştaydaki mevcut durum ve Türkiye'deki adalete olan inancın kaybı sizin eserinizdir. Bu eserden kurtulmak için yapmanız gereken temel değer demokratik devlet düzenini işletmektir, hukuk düzenini yeniden hâkim kılmaktır, hukukun üstünlüğünü hâkim kılmaktır. Hukukun üstünlüğü sizin iktidarınız döneminde çakılmıştır, yerlerdedir, işleyeceğine inanç da sıfır noktasına kadar inmiştir.

Bakın, az önce, burada, bir grup başkan vekili, saygıdeğer grup başkan vekili buradaki konuşmacılara ilişkin rüşvet ve yolsuzlukla ilgili değerlendirmesini yaptı. Rüşvet, Ceza Kanunu'nda tanımlanmış bir suçtur sayın grup başkan vekili, sizin tanımladığınız şekilde değildir. Rüşvet bir suçtur, yüz kızartıcı bir suçtur. Rüşvet işleyenler dünyanın her yerinde yüz kızartıcı suçtan dolayı yargılanırlar ve yargılanmalıdırlar.

Rüşvetten, yolsuzluktan, yoksulluktan bahsederek iktidar oldunuz ama o iktidarınızdan sonra ne yazık ki bu yolsuzlukların hepsinin altında kaldınız.

Rüşvet, yolsuzluk yapanlar aklanma haklarını kullanmadıkları sürece toplum onları yargılamaya devam eder ve belki hak ettiklerinden daha ağır bir cezaya çarptırılırlar çünkü yüz kızartıcı suçların özelliği insanların, toplumun vicdanına, toplumun hukukuna, toplumun nefesine müdahale etmesidir. Onun için yüz kızartıcıdır bunlar. Ve bunlara ilişkin tedbir niteliğinde dahi olsa hiçbir hamle yapmamaktasınız.

Başbakanlık ve bakanlıkların hepsinin -ilgili, bağlı kuruluş, her neyse- teftiş kurulları var. Teftiş kurulları raporlarını sümen altı ettiğinizi artık sağır sultan biliyor, dünyada bilmeyen hiçbir ülke yok.

Sayıştay raporlarını, yolsuzluk belgelerini, Sayıştayda süzgeçten geçirip onları da sümen altı ettiğiniz malum ve meşhur. Sayıştay raporlarına baktığınız zaman, bunların hepsi orada kayıtlı ve yazılı.

Peki, bütün bunlara ilişkin, iktidarınızda sonsuz mu olacağını sanıyorsunuz, bunun böyle devam edeceğini mi sanıyorsunuz? Hiç böyle değildir. Devlet otoriteleştiği anda emin olun artık onarılmaz bir hastalığa tutulmuş demektir ve toplum o otoriteleşen devletin hastalığını çok kısa süre içerisinde tedavi eder noktaya gelir. Bugün Türkiye'de AKP iktidarının geldiği yer burasıdır.

Bakın, bu topluma AKP iktidarı dürüstlükle ilgili bir söylem ileriye süremiyor artık. AKP iktidarı hakkı konuşamıyor, adaleti konuşamıyor. Oysa gelirken toplumun değerlerini, az önce söylediniz. Burada az önce bir konuşmacı “Bu toplumun değerleriyle barışın.” dedi. Ben size bir toplum değeri söyleyeyim. Ne diyordu Hazreti Ömer: Rüş ve takva yani hak ve adalet. Hazreti Ömer'i diğer halifelerden ayıran en önemli özellik hakka ve adalete olan vurgusudur, hakka ve adalete yaslanması gerekçesidir. Rüş ve takva, hak ve adalet var mı iktidarınızda, var mı uygulamalarınızda? Yok. O hâlde, siz bu toplumun hangi değeriyle barışıksınız?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, sen bilemezsin onu, millet biliyor, millet! Sen boş ver onu! Millet değerlendiriyor onu.

HALUK PEKŞEN (Devamla) - Bu toplumun değerleriyle örtüşen hangi uygulamanız vardır? Hakka yaslanmıyorsunuz, adalete yaslanmıyorsunuz, yasanın suç saydığı eylemleri kayırıyorsunuz, onların hepsini örtbas ediyorsunuz, sonra da toplumsal değerlerle barış içerisinde olma mücadelesi veriyorsunuz.

Yok, dürüstlük, erdem, hakkaniyet, adalet, vicdan, tarafsızlık, bağımsızlık, özgürlük, eşitlik, bu tür kavramlarla herhangi bir ilginiz var mı? Bu kavramları biliyor musunuz?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Var tabii ya! Trabzon'da 5 oldu, 5! Trabzon 5 oldu!

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Bu kavramlarla söyleyeceğiniz bir cümleniz var mı?

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim, lütfen... Sayın Bak, lütfen.

Sayın Pekşen, devam edin efendim.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Evet, anlıyorum sizi, sataşmakta çok haklısınız. Gerçekten, ben konuştuğça bence siz de üzülüyorsunuz, “Adam doğru söylüyor.” diyorsunuz. Evet, ben doğruları söylemeye devam edeceğim. Bence siz sataşmaya devam edin.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Devam et sen, 6 olacak, devam et!

HALUK PEKŞEN (Devamla) - Ben doğruları söylemeye devam ettikçe bu Parlamentodan iyi şeyler çıkacak.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Pekşen.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Pekşen yaptığı konuşmada 27 Nisan bildirisini seçimlerde Anayasa’yı değiştirecek çoğunluğu elde etmek isteyen AK PARTİ’nin bir oyunu olarak takdim etti.

BAŞKAN – Parti ismini zikretmedi ama siz bu anlatımı Adalet ve Kalkınma Partisiyle ilişkilendiriyor iseniz söz vereceğim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, bir dakika... Sayın Başkanım, Anayasa’yı kim değiştirdi 2010’da?

BAŞKAN – Hayır, Sayın Bostancı, ben...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Adrese teslim, o bakımdan diyorum söz... Ben öyle anlamış değilim, herkes öyle anladı. Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, sataşma gerekçesiyle söz istiyorsanız, sataşma gerekçenizi ben net anlayamadım, bir daha ifade eder misiniz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Pekşen 27 Nisan bildirisini AK PARTİ’nin bir oyunu olarak takdim etti, gerekçesini de tabiri caizse halkı tahrik ederek Anayasa’yı değiştirecek bir çoğunluğa ulaşma olarak ifade etti. Bu açık bir sataşmadır.

BAŞKAN – Sayın Bostancı, sizin böyle söylediğinizi anladım. Ben belki eksik duymuş olabilirim. Ben şunu demek istedim: Sayın Pekşen “AK PARTİ” kelimesini, kavramını zikretmedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “AKP” dedi bir kere.

BAŞKAN – Eğer zikretmemekle birlikte...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Özgür Bey “AKP” dediğini ifade etti, o daha iyi duymuş.

BAŞKAN – Hayır, hayır. “AK PARTİ”, “Adalet ve Kalkınma Partisi”, her neyse. “Bunu telaffuz etmemekle birlikte, bu cümlenin hedefi Adalet ve Kalkınma Partisidir.” diyor iseniz söz vereceğim size ben.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Öyle diyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

25.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Sayın Pekşen bildiğim kadarıyla CHP milletvekili, AK PARTİ'yi övmesini beklemeyiz, elbette ki eleştirecek, eleştirirken de “hakikat”, “dürüstlük” vesaire, benzeri kavramları da kullanacak, bunu anlarım. Fakat buradan bir hakikatçı dil çıkarma iddiası mevcut siyasal ilişkiler içerisinde manasızdır, bunun altını çizelim.

Evet, Mecliste bir darbeleri ve muhtıraları araştırma heyeti kuruldu bütün partilerin katılımıyla, CHP de vardı. Biz burada 28 Şubattan geriye doğru bütün darbeleri araştırdık, her biri gerçekleşmiş ve netice doğurmıştır. 27 Nisan nakıs bir teşebbüs olarak kalmıştır, netice doğurmamıştır ama bu, onun bir darbe girişimi olduğunu ortadan kaldırmaz.

O tarihte ne oldu, hatırlayalım: Ulusal mitingler yapılıyordu, her yerde “Laiklik elden gidiyor.” sözleri söyleniyordu ve o dönemde, vesayetçi yapılar harekete geçerek AK PARTİ'ye ayar vermek için böyle bir bildiriye sembolik olarak kaleme aldılar. Evet, AK PARTİ'ye ayar vermek için. O dönemde şöyle laflar söyleniyordu: “Siz, yüzde 99,5 oy da alsanız Cumhurbaşkanı seçemezsiniz.” Bunların söylenebildiği, böyle cüretkârların çeşitli yerlerde görev yaptığı bir Türkiye tablosuydu, o çerçevede söylendi.

Dolayısıyla, 27 Nisan bildirisi, bağlamına son derece uygun, Türkiye'deki o darbe geleneğinin bir parçasıdır ama eksik kalmıştır, sonuç doğurmamıştır. O bakımdan da elbette ki araştırma konusu olmamıştır.

Rüşvet, yolsuzluk, ikiyüzlülük mahkemelerde neticelenirse, sübuta ererse hukukun konusudur ama polemikçi bir siyasi dilin konusu olur ise...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – ...bu, aynı zamanda bir sıfat olarak kullanılır.

Saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, tutanaklara tartışmayı uzatıp... Bugün, iktidarıyla muhalefetiyle tüm gruplara söz haklarını sonuna kadar kullandırınız, saat de ilerledi. Sadece tutanaklara geçmesi açısından...

27 Nisan e-bildirgesini vesayetçi yapıların kaleme aldığını söylüyor, amacına ulaşmadığını söylüyor. Sayın Haluk Pekşen'in iddiası, amacına ulaştığı, AKP'ye güç kattığı yönündedir. 27 Nisan e-bildirgesini kaleme alan kişi, kendi ifadesiyle, Orgeneral Yaşar Büyükanıt'tır. Orgeneral Yaşar Büyükanıt'a emekli olduğu sırada zırhlı, 500 milyon lira değerinde aracı tahsis eden, onu kapiya kadar yollayan, “Başarılı bir komutandı.” diyen de bugünkü Cumhurbaşkanı, AKP'nin Kurucu Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'dır.

Yüce Meclisin takdirlerine sunuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

IX.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; Genel Kurulun, 7, 14, 21 ve 28 Haziran 2016 Salı günkü birleşimlerinde sözlü sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyerek gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 1, 8, 15, 22 ve 29 Haziran 2016 Çarşamba günkü birleşimlerinde sözlü soruların görüşülmemesine; 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

X.- SEÇİMLER*A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM**1.- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim*

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen bazı komisyon üyelikleri için seçim yapacağız.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Sivas Milletvekili Mehmet Habip Soluk aday gösterilmiştir. Oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır, yoklama işlemi gerçekleştireceğim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, oylamaya geçmiştik.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Efendim, oylamaya geçmiştiniz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen... Oylama işlemi başlamadı.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Efendim, aynı anda 20 kişi kalkmamıştı.

BAŞKAN – Sayın Özel, Sayın Aydın, Sayın Gürer, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Arık, Sayın Bayır, Sayın Akkaya, Sayın Pekşen, Sayın Demirtaş, Sayın Arslan, Sayın Engin, Sayın Özdemir, Sayın Çam, Sayın Doğan, Sayın Yüksel, Sayın Barut, Sayın Karabıyık, Sayın Kuşoğlu, Sayın Temizel, Sayın Özkan, Sayın Topal...

Evet, oylamayı başlatıyorum.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- SEÇİMLER (Devam)*A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM (Devam)**1.- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim (Devam)*

BAŞKAN – Sayın Mehmet Habip Soluk’un adaylığını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Tokat Milletvekili Yusuf Beyazıt aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.31

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.35****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Zihni AÇBA (Sakarya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96’ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince sözlü soru önergeleri ile diğer denetim konularını görüşmüyör ve gündemin “Kanun Tasarı Ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler Kısmı”na geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi

(2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (x)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Özel...

Komisyon Raporu 312 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, biraz önce Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisi oylandı ve kanun 1'inci sıraya çekildi. Hükûmet ve Komisyon yerini aldılar ve anlaşıyor ki kanunun görüşmelerine başlayacağız ancak görüşmelerine başlamak üzere olduğumuz kanunun Anayasa'ya açıkça aykırı yönleri vardır. Bu, Anayasa'ya açık aykırılıklarından dolayı kanunun Meclis Genel Kurulunda görüşülmeden komisyona iade edilmesi gerekmektedir çünkü İç Tüzük'ümüz gereğince, komisyonlar, kanunları görüşmeden önce veya kanunların Anayasa'ya aykırı olduklarını tespit etmeleri durumunda görüşmelerine geçmezler. Komisyonunda böyle bir çalışma yapılmamış ve sıra sayısı almak suretiyle bu kanun Meclis gündemine gelmiştir. Ancak, Anayasa'nın 138'inci, 56'ncı ve çok sayıda maddesine açık aykırılıkları olduğunu iddia ettiğimiz bu kanunun bugün Genel Kurulda görüşülmesi Anayasa'mıza da, İç Tüzük'ümüze de, yetki alarak bizi buraya yollayan vatandaşlarımıza karşı olan sorumluluklarımıza da aykırıdır. O yüzden, tarafınızdan, kanun görüşmelerine geçilmeden, kanunun üzerindeki Anayasa'ya aykırılık iddiamızın dikkate alınarak, kanunun komisyona geri iade edilmesini talep ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Sayın Özel, sayın milletvekilleri, görüşmesine başlayacağımızı ifade ettiğimiz sıra sayısına konu olan kanun tasarısı ve ilgili teklifler ilgili komisyonda görüşülmüş, komisyonda görüşülmesini müteakip komisyon raporu düzenlenmiş ve düzenlenen rapora bağlı olarak tüm bilgiler, belgeler bir sıra sayısı almak üzere Genel Kurulumuza gelmiştir. Genel Kurula gelmiş olan, bir sıra sayısına konu olan, komisyondan da geçmiş bulunan bir tasarının veya teklifin Genel Kurul aşamasında Anayasa'ya aykırılığı iddiası konusunda Başkanlık Divanının yapacağı bir işlem bulunmamaktadır.

İç Tüzük'ün 38'inci maddesine göre, komisyonlar kendilerine havale edilmiş olan tasarı ve tekliflerin öncelikle Anayasa'nın metnine ve ruhuna uygun olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Komisyonlar yapmış oldukları bu tetkik neticesinde, aynı 38'inci maddenin ikinci fıkrasına göre, eğer o teklifin veya tasarının Anayasa'ya aykırı olduğuna kanaat getirirlerse maddelerine geçmeden, müzakeresine geçmeden reddederler. Bu, komisyonun takdirinde olan, yetkisinde olan bir konudur.

(x) 312 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Yine, İç Tüzük'ün 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre, komisyonlar gerekli gördükleri takdirde, diğer komisyonlardan söz konusu kanun teklifi veya tasarısının görüşülmesini isteyebilirler. Yani, ilgili komisyon, Anayasa'ya aykırılık konusunda eğer bir kanaat, bir görüş, bir irade var ise bu iradeyi ortaya koyarak bu teklifin Anayasa'ya aykırılık yönünden Anayasa Komisyonu tarafından incelenmesini de isteyebilir. Esasen, Anayasa'ya aykırılık konusunda değerlendirmeyi yapmakla görevli olan komisyon ana komisyondur ama komisyon isterse 34'üncü maddeye dayanarak bir başka komisyonun da görüşünü isteyebilir, böyle bir takdir hakkı bulunmaktadır.

Yine, Genel Kurul aşamasına gelmiş olan bir tasarı veya teklifin komisyona geri iadesi İç Tüzük'ümüzde düzenlenmiştir. İç Tüzük'ümüze göre, komisyona geri çekme esas komisyon ve Hükümetin, tasarımı değiştirme veya reddetme yetkisi de yüce Meclisin takdirindedir.

Genel Kurul görüşmeleri sırasında herhangi bir maddenin Anayasa'ya aykırılığı konusunda bir önerge verilmesi hâlinde, yine İç Tüzük'ün 84'üncü maddesine göre bu önergeyi Genel Kurul öncelikle değerlendirir, Anayasa'ya aykırı olduğu görüşüne ulaşırsa, bunu, Genel Kurul reddedebilir.

Bu açıklamalar çerçevesinde, Başkanlık Divanının, sizin ileri sürdüğünüz Anayasa'ya aykırılık iddiası konusunda yapabileceği herhangi bir işlem bulunmamaktadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şu anda oylamaya sunalım Sayın Başkan. Şu anda oylamaya sunabiliriz Sayın Başkanım.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – İşin gücün oylamaya sunmak.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, yapmış olduğunuz açıklamalar, daha önce bu konuda yapılmış olan uygulamalar, Anayasa'da, İç Tüzük'te yazan her şey, tahrif edilmemiş bir İç Tüzük ve kurallarına tam uyulan bir Anayasa ve İç Tüzük için yazılmıştır.

Takdir edersiniz ki bugünkü kanunun -biraz önce sizin de ifade ettiğiniz gibi- bir temel kanun olarak görüşülmesi, aslında, bu, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları sırasında tanınmış bir hakkın kötüye kullanılması suretiyle, kanundaki madde sayılarının 100'lü, rakamların 500'lü, 600'lü rakamlarda olduğu, kanunun tüm maddelerinin birbiriyle ilişkili ve bir temel hukuk alanı üzerinde birleşmiş olan maddeler olması durumunda, 30 maddeyi geçmemek üzere parçalar hâline ayrılması suretiyle görüşülmesi için verilmiş, kolaylaştırıcı ve Meclisimizin geçmişteki uygulamalarında 4 partinin de üzerinde mutabakata vardığı durumlarda uygulanan bir yöntem, verilmiş bir hak iken, bu, Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından, önce... Ki Meclisimizin geçmişinde, sizlerin de çok yakından yaşadığı, yönlendirdikleri, katkı sağladıkları, örneğin Vergi Usul Kanunu'yla ilgili yüklü maddelerdeki değişikliklerde kullanılmış bir yöntemdi ancak Adalet ve Kalkınma Partisi bu hakkı kötüye kullanarak önce grupların ortak iradesini terk edip Danışma Kurulunun mutabakatı olmayan durumlarda kendi grup önerileri olarak getirdikleri ve çoğunluk oylarıyla kabul ettirdikleri şekilde ve daha sonra da madde sayılarını azaltarak en nihayetinde 26'ncı Dönemin görüşülen 2'nci ya da 3'üncü kanununda 12 maddelik bir kanunu dahi temel olarak görüştürmüştür.

Şimdi, normal bir kanun olarak görüşülse maddelerin Anayasa'ya aykırılığını Anayasa'ya aykırılık önergesi verip öncelikle müzakere edebiliriz ama bugün burada yapacağımız yöntem 2 bölüm hâlinde görüşmedir. Bir kere, temel kanun olarak gelen kanunda maden ruhsatlarının bölünmesi, aynı zamanda elektrik piyasası dağıtımıyla ilgili birtakım düzenlemeler ve birbiriyle ilgili, ilgisiz birçok düzenleme var. Bu yüzden, bölümler üzerinde Anayasa'ya aykırılık önergesi verilmesi gibi bir şey de söz konusu olamayacağına göre, bizim, bunu, maddelerde, madde üzerinde müzakerelerin tamamlandığı kabul

edilen bölüm görüşmelerinden sonra, sadece varsa önerge işlemine geçildiği sırada Anayasa'ya aykırılığı önermemiz Anayasa'daki iradeye, İç Tüzük'ü yapan Meclis iradesine ve hukukun temel kurallarına açıkça aykırıdır.

Bu durumda, biz, AKP'nin kötüye kullandığı bir İç Tüzük maddesinden hareket ederek ve ortaya koyduğu bu çarpık yapının tümü içinde, bu bozuk düzende sağlam çark olmaya çalışamayız. Bu durumda benim önerim, Başkanlık Divanı tarafından, bu, Anayasa'ya aykırılık konusunda belki bir ara verilip Sayın Bakanla birlikte bu konuyu müzakere edebiliriz, Sayın Bakan bir demokratik olgunluk göstererek sizin gösterdiğiniz yoldan bunu Komisyona çekebilir. Çünkü, biliyoruz ki Komisyonda bunun Anayasa'ya aykırılığı yönünde Anayasa Komisyonundan görüş alınması kesinlikle söz konusu olmamıştır.

Ayrıca, Cumhuriyet Halk Partisi olarak Anayasa'ya aykırılıkla ilgili ifadelerimiz, iddialarımız Komisyon tarafından dikkate alınmamış ve -Cumhuriyet Halk Partisi tarafından- Adalet ve Kalkınma Partisinin ısrarla temel kanun olarak görüştüreceğini ifade ettikleri ve bugün de Meclis iradesine dayattıkları bu kanunla ilgili şu anda izlenmesi gereken yol, ya Bakan tarafından ya Komisyon tarafından geri çekilmesi, yoksa Başkanlığınız tarafından bunun Anayasa'ya uygunluk açısından yeniden müzakere edilmek üzere Komisyona iadesini resen yapmanızdır. Bu konuda bir tutum içinde bulunmanızı tarafınızdan önemle arz ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özel, eğer birleşimi yöneten, oturumu yöneten Meclis Başkan Vekili olarak Anayasa'ya aykırı olarak değerlendirebileceğim bir tasarı veya teklifi komisyona iade etmem yönünde bana yetki veren bir madde varsa İç Tüzük'te, hayhay, bunu kullanmaya hazırım. Hiç “Anayasa'ya aykırı mı, değil mi?” değerlendirmesini yapmıyorum, bakın. Yani, çünkü esasa ilişkin bir konuda benim görüş ifade etmem mümkün değildir. Tasarı Anayasa'ya aykırıdır veya değildir; bu, grupların, Hükûmetin tartışacağı, değerlendireceği bir konudur. Ancak, Parlamento hukukumuzda Meclis başkan vekiline bir tasarı veya teklifin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle o tasarı veya teklifi komisyona iade etme yönünde yetki veren bir madde bulunmamaktadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var efendim, Anayasa'nın 137'nci maddesi var Sayın Başkan. Diyor ki: Hiçbir kamu görevlisi kanunsuz emri yerine getiremez. Eğer Meclis Başkanlığı size böyle bir talimat vermişse Anayasa'nın 137'nci maddesi buraya geldi.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Çık sen yönet o zaman. Allah Allah ya!

BAŞKAN – Sayın Tanal, bakınız, Anayasa'nın 138'inci maddesi gayet açıktır. Yargı kararları herkesi bağlar. Mahkemelerin bağımsızlığı, hâkimlik teminatı, bütün bu ilkeler Anayasa'nın 138'inci maddesinde vardır. Konumuz 138'inci maddeyle ilgili değildir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 137 Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bakın, Sayın Tanal, ben İç Tüzük'ün ilgili maddelerini ifade ettim. İç Tüzük'ün 38'inci maddesi, komisyonlar, kendilerine havale edilen bir tasarı veya teklifin görüşmesine geçmeden önce o tasarı veya teklifin öncelikle Anayasa'nın metnine ve ruhuna uygun olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bakın, sadece metnine değil, ruhuna da uygun olup olmadığını tetkik edecek. Bu tetkik sonucunda Anayasa'ya aykırı olduğu konusunda komisyonda bir kanaat oluşur ise komisyon tasarı veya teklifin müzakeresine geçmeden reddedilmesi işlemini yapar. Bakın, yetki burada komisyondur. Meclis Başkanlık Divanına verilen böyle bir yetki yoktur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi başkan vekillerinin görevi İç Tüzük'ün 15'inci maddesinde düzenlenmiştir. İç Tüzük'ün 15'inci maddesine göre, Meclis başkan vekilleri birleşimi yönetir, o yönettiği birleşim ve oturumlara ilişkin tutanak dergisinin ve tutanak özetinin düzenlenmesini gözetir. Bunun dışında Meclis başkan vekilinin herhangi bir yetkisi bulunmamaktadır. Parlamento hukukunun kuralları çerçevesinde Meclis başkan vekili birleşimleri yönetir.

Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Biraz önce ifade ettiğiniz sözler İç Tüzük ve Anayasa'ya uygun olarak ifade edilmiş sözlerdir. İç Tüzük'ün 38'inci maddesiyle ilgili konu zaten komisyonların yetkisi alanında olan durumdur. İç Tüzük'ümüzün 82'nci maddesi de bu konunun nasıl düzenlendiğini, Anayasa'ya aykırılık önergelerinin de ne zaman verileceğini açık ve net bir şekilde ifade etmiştir. 84'üncü maddede, kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi sırasında maddelere geçildiğinde herhangi bir maddesinin Anayasa'ya aykırılıkla ilgili önergeleri verilir ve bu önergeler 80'inci maddesi çerçevesinde öncelikli olarak görüşülür ifadesini zaten siz sundunuz Türkiye Büyük Millet Meclisine. Bu konuda biz AK PARTİ Grubu olarak Meclis Başkan Vekilinin, Meclis Başkanlığının görüşlerine katılıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Açıkladığım bu husus, şu ana kadar yaptığım açıklamalar Parlamento hukuku kurallarına dayalı olarak yaptığım açıklamalardır. Sadece bir şeyi söylemedim. Bugüne kadarki bütün teamüller de bu şekildedir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bugüne kadarki teamüllerin bu şekilde olduğu veya bu konunun daha önceki tartışmalarda da benzer şekilde zaman zaman reddedildiğine hepimiz şahitlik ettik ancak bugün karşı karşıya olduğumuz durum Anayasa'nın çok temel ilkelerinden bir tanesine açık aykırılık durumudur. Diyelim ki -elbette Komisyonla dile getirildi ama- hiç konuşulmadı, hatta diyelim ki Komisyon Anayasa'ya aykırı olmadığını da değerlendirdi ki buraya getirmesinden o anlaşılıyor; hepimiz Anayasa'ya bağlılık yemini ettik ve bu ettiğimiz yemin gereğince de bugün yapmamız gereken iş, örneğin sizin bulunduğunuz noktada, herhangi bir milletvekili ya da grup tarafından bunun Anayasa'ya aykırılığı iddiasını dikkate almak ve bu konuda kendi Anayasa'ya bağlılıkla ilgili tutumunuz, hepimizin malumu olan tutumunuz üzerine de resen bu konuda bir karar vermeniz Anayasa'nın ruhuna da İç Tüzük'e de size tanınmış olan yüce Meclisi en doğru şekilde yönetme hakkına ve görevine de son derece uygun olacaktır diye düşünüyoruz. Bu konuda bu tutumunuzun sürmesi durumunda, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına iddialarımızı kayıtlara geçirebilmek ve konu hakkında Başkanlık Divanının tutumunun değişmesini talep etmek üzere bir usul tartışması açacağız.

BAŞKAN – Sayın Özel, usul tartışmasını açacağım ancak Parlamento hukuku çerçevesinde yaptığım açıklamalarla bugüne kadar mevcut olan teamülleri ben Genel Kurulun bilgisine sundum. Bunlara rağmen resen bu konuda bir işlem yapmamı talep ediyorsunuz. Bu doğrudan doğruya bir yetki gasbı önermesidir Sayın Özel. Böyle bir şeyde bulunmam kesinlikle söz konusu değildir ancak talebiniz uyarınca usul tartışmasını açıyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Lehte.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aleyhte.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Aleyhte.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aleyhte.

BAŞKAN – Evet, Sayın Özel, siz aleyhte istiyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet.

BAŞKAN – Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Lehte...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aleyhte...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Aleyhte dedim Sayın Başkan ama sıra olmamışsa lehte alırız, aleyhte konuşuruz.

BAŞKAN – Ben size de söz veriyorum.

Sayın Elitaş, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süre üç dakikadır.

XII.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'ni Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasıyla Komisyona iade etmemesinin İç Tüzük ve Anayasa hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce yapılan tartışmalar çerçevesinde değerli Meclis başkan vekilimizin ifade ettiği konu bugüne kadarki yapılan uygulamaları harfiyen izah eden bir konudur. Bugüne kadar çok çeşitli zamanlarda, çeşitli şekillerde Anayasa'ya aykırılıkla ilgili bu Meclis çatısı altında çeşitli görüşmeler yapılmıştır ama bütün görüşmelerin sonucunda, bugünkü Sayın başkan vekilinin de ifade ettiği gibi sonuç alınmıştır. Anayasa'mızda ve İç Tüzük'ümüzde bu konunun nasıl olacağıyla ilgili kısım net ve açık bir şekilde değerlendirilmiştir. 91'inci maddede temel yasanın nasıl olacağıyla ilgili ve 91'inci maddenin (b) fıkrası çerçevesinde eğer bu konuda, temel yasa konusunda siyasi parti gruplarının Danışma Kurulunda oy birliği sağlayamadıkları takdirde, Danışma Kuruluna siyasi parti gruplarının önergeyle başvuracağı ve buna Türkiye Büyük Millet Meclisinin karar vereceği konusu kesin ve nettir.

Şimdi, buna bakıyorum, açıkçası, kanun teklifine, bu teklifte çok çeşitli milletvekili arkadaşlarımızın kanun teklifleri var. AK PARTİ'den milletvekili arkadaşlarımız var, Cumhuriyet Halk Partisinden milletvekili arkadaşlarımız var, Milliyetçi Hareket Partisinden milletvekili arkadaşlarımız var, HDP'li arkadaşların var mı kanun teklifleri, tam bilmiyorum ama belki o arkadaşlarımızın da...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bu alan karışık, bu alan karışık, tasarı mı teklif mi karışık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Başka, bu arkadaşlarımızın da kanun teklifleri var.

Şimdi, muhalefet şerhlerini okuyorum. Muhalefet şerhlerinde uzunca bir muhalefet şerhi yazılmış. Burada, muhalefet şerhinde herhâlde Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili arkadaşlarımızın sadece bu raporun 88'inci sayfasında Anayasa'nın 56'ncı maddesine bir atıf yapılarak, bunlara uygun olmayan bir düzenlemenin var olabileceğini ve muhalefet şerhinin son cümlesi "Yukarıda sayılan tüm bu gerekçelerle ilgili teklifin ülke menfaatlerine uygun bir enerji politikası ihdas etmekten uzak olduğu düşüncesiyle karşı oy kullandığımızı belirtiriz." Yani, iktidar partisinin enerji politikasıyla ilgili görüşleri var, muhalefet partisinin, ana muhalefet partisinin de bu konuyla ilgili, yapılan enerji politikasının ülke menfaatlerine uygun olmadığıyla ilgili görüşleri var. Nitekim, burada, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda maddeler üzerinde ve bütünü üzerinde yapılan görüşmeler sırasında

muhalefet partilerinden değerli milletvekili arkadaşlarımız bunlarla ilgili görüşlerini ifade edecek ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli üyeleri de bu konuda kanaatlerini bildirecek. Nitekim İç Tüzük'ümüzün 84'üncü maddesine göre maddeler üzerinde verilen Anayasa değişikliği önerileri de yine Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun yüce üyelerinin, değerli milletvekillerinin takdirleri konusunda... Ya kabul edilecek ya reddedilecek.

Bu açıdan, Başkanlık makamının yaptığı tutumu uygun bulduğumu ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

Aleyhte Sayın Özgür Özel, buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkanım, Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunuyoruz. Bu iddianın her birimiz için son derece ciddi, kayda değer bir iddia olduğunun altını çizmek isterim.

Anayasa'nın 138'inci maddesi “Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.” diyor. Yasama ve yürütme... Biz yasama organıyız ve görevimiz mahkeme kararlarına uymak. Elimizde -Sayın Bakanın föyünde çok daha fazlası vardır- bugün kanun metninde yer alan, yargının, kayıp kaçak bedellerinin vatandaşa fatura edilmesiyle ilgili dünya kadar bozma kararı, ücretin geri ödenmesi kararı veya hakem heyetinin tüketiciyi haklı gördüğü durumlarda elektrik dağıtım şirketlerinin hakem heyetinin kararına karşı olarak Yargıtaya başvurusu, orada sonuç alamaması üzerine -ilgili dairede- Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda konunun ele alınması ve karara bağlanmasıyla ilgili çok sayıda örnek var. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 25 Mayıs 2015 tarihli kararı, şirketlerin, dağıtım şirketlerinin takip ve tahsil etmekle yükümlü oldukları kayıp kaçak elektrik bedelinin borcunu düzenli ödeyen tüketiciye yüklemesinin Anayasa'ya ve yasalar ile hukukun temel ilkelerine aykırı olduğunun altını çiziyor çok net ve bu karardan sonra, Sayın Bakan, siz 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'ni getiriyorsunuz ve bu kayıp kaçak bedellerinin tüketiciye fatura edilmesini kanun maddesi yapıyorsunuz. Yargı kararına karşı ne yürütme ne yasama bunu yapamaz. Bunu yaptığınız takdirde Anayasa'yı ihlal suçunu işlersiniz.

Ayrıca, bir başka yönden bakıldığında da hakem heyetlerinin verdiği kararlara bu sefer dağıtım şirketleri itiraz ediyor. O dağıtım şirketlerinin itirazının reddine yapılan itirazın Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda görüşülmesindeki gerekçeli kararda da “Elektrik kaybını önleme ve hırsızlıkları veya hırsız takip edip bedeli ondan tahsil etme görevi de bizzat enerjinin sahibi bulunan davacıya aittir.” diyerek burada da bir hukuk ortaya koyuyor, bir karar ortaya koyuyor.

Şimdi siz çıkmışsınız Meclisin karşısına, bu kayıp kaçak bedellerinin mahkeme kararıyla ödenen vatandaşları açığa düşürecek bir karar alıyorsunuz. Bunu kanun metnine koymak Anayasa'nın 138'inci maddesine açıkça aykırı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ayrıca, arkadaşlarımızın bahsettiği 56'ncı maddeye aykırılıklar ve Anayasa'nın daha pek çok maddesiyle çelişen durumlar var. Bu durumda Cumhuriyet Halk Partisi olarak Başkanlık Divanının bu açık aykırılık karşısında resen görev yapmak suretiyle bu kanunu ilgili komisyona iade etmesini saygılarımızla arz ve talep ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Buyurunuz Sayın Akçay. (MHP sıralarından alkışlar)

ERKANAKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu İç Tüzük 38’inci maddeye göre komisyon, Anayasa’ya uygunluğu Anayasa’nın metni ve ruhuna uygun olup olmadığını incelemeye göre -komisyon incelememiş bu anlaşılıyor- o zaman biz Genel Kurulda şu anda inceleyelim ve -Sayın Başkan her ne kadar tutumunda bir değişiklik olmayacağını baştan ifade etmiş olsa da- bu kısa görüşmelerimizin de en azından bir durum tespitine ve Anayasa’ya gerçekten de hem ruhen hem lafzen aykırı olduğunu da tespit etmek bakımından faydalı olduğunu düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, Anayasa madde 138. Şimdi, hepimiz okuma yazma da bildiğimize göre, okuduğumuzu da birlikte aynı şeyi anlayacağımızı ümit ediyorum. “Yasama ve yürütme organları ile idare -yani Bakanlık- mahkeme kararlarına uymak zorundadır.” Sayın Bakan, ey Bakanlık; siz mahkeme kararlarına uyuyor musunuz? Uymuyorsunuz. “Bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.” Yerine getirilmesini de geciktiriyorsunuz ve bu kararları, mahkeme kararlarını değiştirmek için Anayasa’ya karşı bir hile uygulamak suretiyle bu kanunu da değiştiriyorsunuz. İşin özü bu. Sadece 138’e, 56’ncı maddeye değil, 11’inci maddeye de aykırı. “Anayasa hükümleri, yasama, yürütme, yargı ve organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasa’ya aykırı olamaz.” Bu düzenlemede ne yapıyorsunuz? Bu düzenlemede kayıp kaçak bedellerine ilişkin Yargıtay kararının uygulanmaması için kanun çıkarmaya zorluyorsunuz. Üstelik bunu bir hükümet tasarısı olarak değil de, yüğünüz yetmediği için, kanun teklifi olarak getiriyorsunuz.

Ayrıca, uygulanan kayıp kaçak bedellerinin gizlenmesine yönelik tarifeye geçmişe yönelik yasal güvence getiriyorsunuz. Yargıtayın “Kayıp kaçak bedelleri vatandaşın tahsil edilemez.” kararı, yasa yoluyla -demin ifade ettiğim gibi- deniliyor. Abonelerin açtıkları kayıp kaçak bedellerine ilişkin davaları da engelliyorsunuz; yani, vatandaşın yargı yoluna başvurmasına da mani olmaya çalışıyorsunuz, mahkemeye gidilip tahsil edilen kayıp kaçak bedelinin geri ödenmesi yönünde karar alan abonelerin bu parayı tahsil etmelerinin de önünü kapatıyorsunuz. Kanuna da aykırı, hukuka da aykırı, Anayasa’ya da aykırı. Bu zihniyet, “Ben kanuna, Anayasa’ya uymam, Anayasa, kanun bana uysun.” diyen bir zihniyetin getirdiği kanun teklifidir.

Hepinize saygılar. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Aleyhte İdris Baluken.

Buyurunuz Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, AKPGrubu, aslında, uzun süredir, burada, Anayasa’ya uygun, İç Tüzük’e uygun, kanun yapma tekniğine uygun yasa tasarıları ya da yasa teklifleri getirmiyor. Yani, neredeyse Meclis açıldığından beri biz ya torba yasa tasarıları görüşüyoruz ya da bu şekilde, Anayasa’ya aykırı düzenlemeler içeren, temel kanun niteliği taşımayan birtakım yasa teklifleriyle burada mesai harcıyoruz.

Tabii, Sayın Elitaş deneyimli bir Grup Başkan Vekili. On gün önce bakandı ama şimdi Grup Başkan Vekili olarak buraya geldi. İç Tüzük’e en hâkim grup başkan vekillerinden birisi. Yani bu İç Tüzük’ün şöyle bir özelliği var: İstedığınız yöne çekip yorumlayabilirsiniz. O açıdan da Sayın Elitaş, tabii, çetin bir cevizdir çünkü İç Tüzük’e hâkimdir. Mesela, demin, temel kanun olarak görüşülmesiyle

ilgili birtakım düşünceler belirtti ama önceki paragrafı okumuş olsaydı, içerik olarak hangi kanun tekliflerinin ya da tasarılarının temel kanun olarak görüşülebileceğinde Genel Kurulu bilgilendirmiş olurdu. Ben okuyayım isterseniz: “Bir hukuk dalını sistematik olarak bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştirecek biçimde genel ilkeleri içermesi; kişisel veya toplumsal yaşamın büyük bir bölümünü ilgilendirmesi...” Yani uzun bir paragraf.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İşte, oraya geliyor.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Oraya doğru gidiyor. Şimdi, buraya baktığımızda bu elimizdeki zaten bir tasarı da değil. Yani 7 milletvekilinin imzalarıyla getirilmiş olan bir teklifi burada temel kanun olarak götürüyorsunuz. Bu zaten başlı başına uygun değil.

Diğer taraftan, tabii, Anayasa’ya aykırılıkla ilgili Cumhuriyet Halk Partisi ve biraz önce Milliyetçi Hareket Partisinin grup başkan vekillerinin dile getirdiği itirazları haklı görüyoruz, itirazlar yerindedir çünkü yargı yoluyla kazanılan hakları bu yasa geri almaktadır. Yani mahkeme veya tüketici hakem heyetlerinin vatandaş lehine vermiş olabileceği karar süreçlerine bu yasa teklifiyle birlikte siz bir blokaj getirmiş oluyorsunuz. Zaten yargının ne hâle geldiği ortada. Yani tamamen siyasallaşmış, aslında artık siyasallaşmış da demeyelim, tamamen yandaşlaşmış bir yargı elinizin altındayken şimdi, hak arama talebiyle vatandaşın, yurttaşın yargıya yapacağı başvuruların önüne de bu tarz, uygun olmayan yasa teklifleriyle ya da tasarılarıyla blokaj getirmiş oluyorsunuz.

Dolayısıyla, sunulan öneri son derece mantıklı bir öneri. Genel Kurul bir ara verebilir, Sayın Bakan grup başkan vekilleriyle bir istişarede bulunabilir; ya komisyona geri çekilir ya da o istişareler neticesinde görüşülüyorsa da tekrar gelip burada görüşmelere geçilir diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Tutumumda herhangi bir değişiklik yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum, grup başkan vekillerini toplantıya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 22.09

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96’ncı Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

Şimdi teklifin tümü üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

Teklifin tümü üzerinde ilk söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan’a aittir. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Ayhan.

MHP GRUBU ADINA EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin geneli üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere söz aldım. Bu vesileyle yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten enerji piyasaları çok dinamik. Bu nedenle değişim talebi ve hızı da yüksek oluyor. Önce işin müspet yönünden bakmak lazım. Öncelikle şunu söylüyorum: 2002’de 130 milyar kilovatsaat olan talebin 2015 yılında 264 milyar kilovatsaate çıkması karşılandı. Bu, gerçekten, memleketin ihtiyacının

giderilmesi açısından bir önem arz ediyor. Tabii, bununla beraber kurulu gücün de arttığını ifade etmek lazım. Bunlar önemli bir olay. “Önemli bir olay” derken, gerçekten, icraat yapanları bu konuda takdir ettiğimi ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Şimdi, gerçekten gerek kurulu gücün gerekse talebin karşılanması açısından üretimin 2 misline çıkması önemli bir olay, bunu öncelikle ifade etmek istiyorum. Ama bu “Sıkıntı çekildi çekilmedi.” hususunu da bir tarafa bırakırsak bunun maliyeti ne oldu, arz güvenliği ne, bu açıdan da bizi nerelere taşıdı; onların da incelenmesi lazım.

Şimdi, kurulu güç yaklaşık yüzde 100 arttı dedik. 2023’e kadar da yaklaşık 100 milyar dolar yatırım gerekiyor, bunu yetkililer söylüyor. Uygulamadaki problemler bu teklife göre giderilecek, yeni yatırımların önü açılacak, yeni yatırım modelleri geliştirilecek. Yeni model için “Var.” diyorsunuz. Yerli kömür üretimini artıracaksınız, bundan elektrik üreteceksiniz, yenilenebilir kaynaklardan üretimi artıracaksınız, yatırım için ihtiyaç duyulan araç gereç üretimini de teşvik edeceksiniz.

Bunlara ilave olarak; nükleer santral yapımı, elektrik tesisi, proje onay ve kabul süreçleri, maden sahalarının değerlendirilmesi, elektrik piyasası lisanslaması, tarife uygulamasında problemlerde sorunların çözümü, doğal gaz piyasası için kanun değişikliği, diğer bir amaç da hem yatırımcıların hem bürokrasinin problemlerinin çözülmesi amaçlanıyor. MTA’ya ilişkin düzenlemeler var fakat en kötüsü, söylenilen şey: “Danıştay ve Anayasa Mahkemesi kararları kapsamında ortaya çıkan problemler -deniliyor- bunların çözümü.” Yani yargının yanlış karar aldığı ifade ediliyor. Bu çok büyük sıkıntı doğurur Sayın Bakan, gerçekten sıkıntılı. Bunu teklifi veren milletvekili arkadaşlarım “Anayasa Mahkemesi veya ilgili merciler yanlış verdi.” diye ileri sürebilir ama bunu böyle sizin buradan geçirmeniz sizi ileride sıkıntıya sokar.

Şimdi, enerji sektörünün kaynak/harcama ve maliyet gelir dengesi bozuk, kaynak/harcama yerindeliği, etkinliği yitirilmiş, özel sektöre devredilmek üzere olan sektörün kaynak/harcama yerindelik ve etkinliğinde düşüş ağır bir soru işareti. Kaynaklar arasında yer alan kredilerin, hatta yer yer faizlerin geri ödenmesi sıkıntılı. Bankalarca zaten yüzdürüldüğü hâlde sektör kredileri yeniden yapılandırılmak isteniyor. Sektörün öz kaynak rasyoları hem özelleştirme hem de kredi kullanımlarında düzgün planlanmamış. Sektörün kaynak yapısında kredilerin dövizde olması önceleri ucuz kaynak teşkil ettirirken mevcut kur düzeyi ve gelecekte alacağı düzey korku kaynağı. Sektörün aktörleri öz kaynak artışına yanaşmıyor. Sektör mali bilanço denetiminde uluslararası standartlar gevşetiliyor mu? Zorunlu denetimler tavsatılıyor mu? Sektörde pay devirleri kolaylaştırılmakta, bu bir zorunluluk mu? Krediler, yeniden yapılandırıldığında dahi ayakta kalamayacakların konsolidasyonu içindir. Nitekim, santral sahibi üreticilerin, üretici şirketlerin dahi iflas erteleme yoluna gittiği kamuoyunca konuşuluyor. Sektöre yabancı yatırımcı kayda değer ölçüde çekilemiyor, gelenler de çar naçar kaçıyor.

Kanun teklifinde yatırım ortamının iyileştirilmesi ilk hedef olarak gösterilmiş. Hâlen yapılmakta olan santral yatırımları güvenlik nedeniyle durmuş. 4,5 milyar dolarlık yatırım içeren 2 santral inşası heder edilme sınırında. Arz güvenliği risk altında. 2017-2018 AKP öncesi dönemden kalma yatırımların amortismanları, fiziki yenilemeleri, sözleşme yenilemeleri problemli. Bu tesisler çöpe mi atılacak, kurtulacak mı, yeni üretim bileşiminde konumları ne olacak bugünden belirlenmeli. Aksi hâlde diğer yatırımların arz fiyatlamasıyla kredi ödemeleri eşleştiremeyecek. BDDK’nın açıkladığı kredi yenileme yapılandırmaları için önce bu eski santrallerin geleceği bilinmeli.

Teklifin düzenleyici etki analizi yapılmış. Kim yaptı bu teklifin düzenleyici etki analizini Sayın Bakan? Bakanlık yaptı. Teklifi kim verdi? Milletvekili arkadaşlar verdi. Zaman zaman ihtiyaç hasıl olur, tasarılar sıkıştığı anda fazla vakit almasın diye teklif şeklinde verilir ama bunun Parlamentoda konuşulan kısmı nedir? Doğan görünümlü şahin! Yalnız, Allah var, teklifin altında imzası olan insanların da bunu bir okuması lazım.

Şimdi, bu, teklif değil mi? Türkiye Cumhuriyeti Enerji Bakanlığı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi. Bu, dünyada görülmüş bir şey değil, Türkiye Büyük Millet Meclisinde de ilk. Bu sadece Türkiye Büyük Millet Meclisi kütüphanesine bir “case study” olarak değil, aynı zamanda Washington’da Kongrenin kütüphanesine bir “case study” olarak konulabilir. Daha görüşülmesinde problem çıktı. Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz, böyle bir problemi çıkarmak istemedik ve söyledik, “İç Tüzük’e aykırı bu.” dedik, “Hayır.” dediniz. İç Tüzük’te Meclisin tatil olduğu günde veya ara verdiği günde ne olması lazım? Toplanmaması lazım Komisyonun. Burada da Genel Kurul bir karar almamış ama buna rağmen görüştünüz. Memura da suç işletiyorsunuz “Okuyun.” diye Komisyon Başkanı. Niye? “Toplanmama hâli” diyor. “Toplanmama hâli” diye İç Tüzük’te bir şey yok. Olsa tamam. Toplanmama hâli ne? O da neticede ara verme hâli. Hakikaten bu sıkıntılı. Ben bu teklifin altına imza koyan arkadaşlara gerçekten bu teklifi orada da, Komisyonunda da, burada da savunmalarını çok arzu ederdim. Bunun Sayın Bakana bırakılması hakikaten hem Bakanlığı hem de ilgili Komisyonunda milletvekilli arkadaşları rencide edici bir şey. Bu kolay bir şey değil, bu sıkıntılı bir iş.

Şimdi, hakikaten bu ilk defa böyle bir şey ama öyle böyle bunun bir düzenleyici etki analizi yapılmış. Sevindim. İyi kötü bakanlıklarda bunu yapacak bir arkadaş var, insanlar var, onlar yapmış. En azından bu etki analizini arkadaşların çok rahat gelip izah etmesini isterdim. Rast gelsin diye bir önergeye, rast gelsin diye bir teklife imza atmanın hiçbir anlamı da, mantığı da yok. Teklifin düzenleyici etki analizi neden gerekli olmuş? Enerji sektöründe yatırımların zamanında ve yeterli şekilde yapılamaması. Bunun için yerli ve yenilenebilir kaynakları nükleer güç santralının kaynak çeşitliliğine bağlamak, ekonomiye kazandırmak, özel sektörün önündeki engellerin kaldırılması, bürokratik işlemlerin azaltılması için gerekli olmuş. Teklif sahipleri, eğer sahipleriyse, bu arkadaşlar kamu kurumlarının görüşlerini almış, doğaldır. Yoksa bu arkadaşların durumunu bilmiyorum.

Girdi Tedarik Stratejisi var, burada ondan bahsediliyor. Bu önemli ve Hükûmetin çok önem verdiği bir hadise. Neden? Dış ticaret açıklarından kaynaklanan bir şeydi, cari açıktan kaynaklanan bir şeydi. Burada dış ticarete bunu sağlamadınız, Girdi Tedarik Stratejisi’ni yeterince çalıştıramadınız. Bu Zafer Çağlayan “Girdi Tedarik Stratejisi” diye diye gitti. Sayın Zeybekci “Girdi Tedarik Stratejisi” diye gitti geldi. Sayın Elitaş da “Girdi Tedarik Stratejisi” diye gitti, o da geldi. Yani bu Girdi Tedarik Stratejisi epey adam getirir götürür daha. Bu önemli.

Yatırım hususuna bakıyorum. Sabit sermaye yatırımlarında enerjide 2015 yılında azalma var, 2016’da da artış yok. Cari olarak baktığınızda özel yatırımların enerji toplam yatırımları içindeki payı yüzde 3,7’de sabitlenmiş vaziyette. Kamuda yatırımın payı -cari bakıyorsunuz zaten- düşüyor. Programa da baktım, AKP Hükûmetinin beyannamesine de baktım, hükûmet programlarına da baktım Sayın Davutoğlu’nunkinden bir fark yok. Birkaç tane azalma var sanıyorum.

Şimdi, burada Anayasa’ya aykırılık... Özellikle faturalardan kayıp kaçak bedelinin alınması Anayasa’ya hakikaten aykırı. Anayasa’nın en temel ilkeleri arasında adalet duygusu yatmakta olup başkaları tarafından herhangi bir bedel ödenmeksizin kullanılan elektrik bedelinin diğer tüketiciye yansıtılması Anayasa’nın adalet ilkesine aykırı. Şimdi burada Denizli’den CHP’den de AKP’den de arkadaşlar var. Hatta birinin bu teklifin altında imzası var. Sizin güneydoğuda tahsil etmediğiniz veya

İstanbul'da tahsil etmediğiniz kayıp kaçığın bedelini, benim Denizli'deki sanayicim rekabet edeceğim derken, inim inim inlerken onun maliyetinin üstüne yüklüyorsunuz Sayın Bakan. Buna hakkınız yok. Hem Anayasa'ya aykırı hem de yukarıda Allah var. Nasıl rıza gösteriyorsunuz böyle bir şeye? Şimdi bunu çok iyi düşünmek lazım. Mahkemelerin yargı yetkisi sonradan çıkan bir yasal düzenlemeyle elinden alınıyor. Bunu alamazsınız. Diğer taraftan, kanunun geriye yürütülmek istenmesi hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu gibi, aynı zamanda kazanılmış haklara saygı ilkesine de aykırı.

Biliyorsunuz hukukta normlar hiyerarşisi var. Dolayısıyla, Anayasa'ya aykırı bir düzenleme yapılamaz. Bu düzenleme, Anayasa ve hukuktaki normlar hiyerarşisine aykırıdır. Ayrıca, Anayasa'nın 11'inci maddesine aykırı.

Şimdi, tabii, bütün bunları söyledik. Buna geçmeden önce özellikle ifade etmek istediğim bir şey var: Sayın Bakan, özelleştirilen alanlardaki vatandaş memnuniyeti konusunda basına yansıyan hassasiyetinizi gerçekten tebrik ediyorum, gördüm. Ama size bir şey söyleyeyim: Elektriğin özelleştirilmesi de rezalet, aynı zamanda doğal gazın. Ben burada basın toplantısı yaptım, burada da konuştum. Ben istediğim kadar doğal gaz alamıyorum. Neden alamıyorum? Siz enerji özelleştirmesini neden yapıyorsunuz? Verimlilik ve rekabet özelleştirmenin iki temel şartı. Bir kere fiyat düşmüyor, rekabet imkânı yok, üstüne üstlük alamıyorum.

Elektriği dağıtımda özelleştirdiniz. Ne oldu dağıtımda özelleştirdiniz? Yüzde 75'i buluyor doğu, güneydoğuda. Nasıl yapacaksınız şu ortamda, güvenlik kuvvetlerinin bu kadar sıkıntılı olduğu bir alanda? Ben burada konuştuğum zaman geçen dönemlerde bu şey geldiğinde, ilgili şirketin genel müdürü bana geldi. Mecliste başka kimseye geldiniz mi dedim, bir tek bana geldi, "Size geldim." dedi.

Peki, sizin özelleştirdiğiniz bir yerde kayıp kaçak oranı için bana söylenilen şu: "Özelleştirme İdaresi kayıp kaçak oranlarını düşük gösterdi." Açtım o günkü arkadaşlara sordum. Hem Metin Bey'i tanırım, daha sonra Ahmet Bey'i de, beraber çalıştık. "Biz böyle bir şey yapmadık." dediler, "Doğru yaptık." dediler.

Ben gelen arkadaşla, genel müdüre şunu söyledim Sayın Bakan: Siz bu özelleştirmeyi yaparken memuru suçlayacağınız... Özelleştirme Yüksek Kurulunda kim var? Şimdi, zatıalınız de orada, Sayın Başbakan da orada, diğerleri de orada; değiştiyse şu anda bilmiyorum. Ama ne yapıyorsunuz? O yandaş olanlara "Bu işi sağlayamıyor, yeterli finansmanı sağlayamıyor." diye ne yapacaksınız? Tarımsal desteklemeden fakir fukaraya, çiftçiye verdiğiniz sübvansiyonu, desteği kaynağında keseceksiniz, o şirkete kaynağından para aktaracaksınız. O bile aykırı, o bile ayıp; AKP'ye yeter de artar bile. Niye çiftçinin parasını kaynağında kesiyorsun? Serbest rekabet piyasasında niye adam... Gitsin versin, gitsin alsın. Ha, "Bu biraz daha farklı bir olay." dersiniz onu da tartışırız, enerji önemli bir mesele.

Şimdi, rüzgâr yatırım... Geldi rüzgârcılar. Başkan orada, herkesin içinde soruyorum. Ya, siz geçen dönemlerde geldiniz, 5 tane temel probleminiz vardı, komisyondaki arkadaşlar şahit. Hiç çözülen oldu mu? Onların bir genel müdürü var, bu işleri çok iyi bilir. "Yok, valla hiçbirini çözmedi." dedi. Verin AKP'ye oy, gelecek sefer de çözülmez dedim. Hiçbir şey çözülmemiş ki. Benim geçmişte de, burada bu kürsüde enerji piyasasıyla ilgili, elektrik piyasasıyla ilgili hakikaten görüşlerim oldu. Ben konuştuğumda komisyon başkanı geldi "İyi yaptın." dedi, bir konuştuğumda da öteki komisyon başkanı -bakandı- alınan geldi "İyi yaptın." dedi. Şimdi, orada da sıkıntılar var. Tabii, burada hukuki mevzuatın ne yapılması lazım? Hızlandırılması lazım. Ama fakir fukarayı ezmeyin, ezdirmeyin.

Bakın, "Cari açığı kapatacağız." diyorsunuz. Reza Zarrab çıktı, televizyonda, arkasına da Türk Bayrağı'nı koydu, "Ben cari açığın yüzde 15'ini kapattım." dedi. Hiçbir tane AKP'li arkasından "Hayır, böyle değil." demedi. O neyle kapatıyordu? Altınla. Siz kömürle kapatıyorsunuz ya. Altınla kapanmayı kömürle nasıl kapatacaksınız Allah'ımızı severseniz?

Yani biz bunları söylerken, tenkit ederken, bir başka ülkenin milletvekili, bir başka ülkenin parlamentosundan gelmiş veya Türkiye’yi tanımayan, bürokrasiyi tanımayan, özel sektörü tanımayan insanlar değiliz. Üzülüyoruz, gerçekten üzüntümüzü söylüyoruz. Şu İç Tüzük meselesinde komisyonun memuruna niye böyle söylettiriyorsunuz? Şimdi, Denizli’de gidiyor insanlar, rekabet edeceğim diye imanı gevriyor, bakanı da var, koşturuyor da, ilgileniyor, çözemiyor. E, siz bakanken çözemezseniz kim çözecek? Niyeti de iyi ama olmuyor. Şimdi, dolayısıyla, bu işlerin ciddi bir şekilde ele alınması lazım, bu önemli bir olay.

Bunun dışında ifade edilecek çok şey var ama söylemek istediğim şu: Gerek muhtevası gerekse teklifin görüşülmesi hakikaten hem Hükûmet hem AKP hem de literatür açısından “case study” olmaya değerdir. Sayın Bakan, hakikaten üzuldüm, sizin açınızdan bunun bir teklif olarak yapılması bile hakikaten üzücü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Ben bürokrasiden gelen bir insanım. Dolayısıyla, onun için de üzuldüm.

Ben görüşlerimi partim, grubum adına burada ifade ettim. Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Teklifin tümü üzerinde ikinci olarak, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve Genel Kurulun sevgili emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, getirilen yasa teklifi biraz önce zaten yeterince tartışma konusu oldu, hukuka aykırılığı tartışıldı. Öncelikle, nükleer santraller için yapı denetimini ve İmar Kanunu’nu devre dışı bırakan, kömür santralleri için alım garantisi ve teşvikler getiren, buna karşılık yenilenebilir enerji kaynaklarının YEK belgesinden yararlanmasına sınırlamalar içeren yasa teklifi, kamuya ait santrallerin de değer tespiti yapılmaksızın haraç mezat satışının önünü açıyor. AKP’nin kılçıksız yatırım ortamı sağlamayı öngören bu düzenlemeleri ne hukukla ne hakkaniyetle ne de kamu yararıyla bağdaşmaktadır.

Teklifle, nükleer santraller için İmar Kanunu ve yapı denetimi tamamen devre dışı bırakılıyor. Ülkenin güvenliğini ilgilendiren bu yapılar için “...her türlü sorumluluk münhasıran santral işletenine ait olmak üzere...” ifadesiyle sorumluluk tamamen şirkete bırakılmaktadır.

Bu yapılara ilişkin olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yetkisi görüş düzeyine indirgenirken yapılara ilişkin verilecek izin ve denetimin Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenmesi öngörülmektedir. Nükleer santral gibi büyük güvenlik riski yaratan bir tesisin bırakın normal yapı denetimi dışına çıkarılmasını, ek güvenlik önlemleri alınması gereken yapılar olduğu tüm dünyada kabul edilmektedir.

Nükleer yapıların güvenliği de nükleer güvenlik dışında yapıların denetim ve güvenliği konusunda yetki ve uzmanlık sahibi olmayan bir kuruma bırakılmaktadır. Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulum ve işletimi için gerekli inceleme, tespit, proje onay ve kabul işlemleri için kamu kuruluşları dışında dağıtım şirketleri ve özel hukuk tüzel kişilerinin görevlendirme ve hizmet satın alma gibi konularda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkili kılınmak istenmektedir.

Öncelikle, söz konusu hizmetler, can ve mal güvenliği açısından tamamen kamunun asli görevi olup özel kuruluşlara devredilemez nitelik taşımaktadır. Yapılmak istenen düzenleme açıkça Anayasa'ya aykırıdır. Kaldı ki dağıtım şirketlerinin bu alanda yetkilendirilmeleri hem uygulayıcı hem de denetleyici olmalarını getirecek olup AKP iktidarının çokça kullandığı piyasa kurallarına da aykırılık içermektedir.

Teklif e göre, Hükümet, özel mülke ait taşınmazları yenilenebilir enerji kaynağı bölgesi olarak ilan edebilecek ve bu taşınmazlar acele kamulaştırılabilecektir. Bu taşınmazlara ilişkin enerji için kullanım amacı dışında imar planı yapılamayacaktır. Üstelik bu bölgelerde kanunda görülen ölçüm verilerine ilişkin düzenleme de uygulanamayacaktır.

Teklif, alışkanlık hâline getirilen acele kamulaştırma kararlarını genişletmekte, yurttaşların mağduriyetlerini artırmaktadır. Buna göre, özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynağı alanı olarak belirlenmesi hâlinde, söz konusu alanlar üzerinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 27'nci maddesi uyarınca acele kamulaştırma yapılabilecektir.

Nükleer santral ve kömür ve santrallerine alım garantileri verilip yasa ve tekliflerle düzenlemeyle de kolaylık adı altında pek çok teşvik ve muafiyet tanınırken yenilenebilir enerji kaynaklarının YEK belgesi kapsamında alım garantili satış yapmasına sınırlama getirilmek istenmektedir.

Piyasadaki yenilenebilir enerji kaynaklarının fiyatları artırdığına ilişkin lobi faaliyetleri doğrultusunda, yenilenebilir enerji kaynakları için ihalede elektrik satış fiyatı oluşturulması ve bu fiyatın belirlenecek süre boyunca geçerli olması öngörülmektedir. Böylece, YEK belgesi kapsamında alım garantisinden yararlanmalarının önüne geçilmektedir.

Yine, teklifte yapılan düzenlemeyle YEK belgesi kapsamında alım garantili satış yapan şirketlerin hangilerinin borsadan satış yapıp yapmayacağını belirlenmesine ilişkin keyfi bir düzenlemenin önü açılmaktadır. Türkiye Elektrik İletişim AŞ tarafından yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin verilecek bağlantı görüşü için ülke planlaması ve iletim sisteminin öncelikleri yerine, ihale yapılarak en düşük fiyatın esas olması öngörülmektedir. Ülke kaynaklarının en iyi şekilde değerlendirilmesi değil, parası olan yatırımcıya olanak tanınmaktadır.

Yapılmak istenen düzenlemeyle kamuya ait yenilenebilir enerji kaynaklarının ya da kömür santrallerinin özelleştirilmesi sırasında değer tespiti yapılmayacaktır. Bu varlıkların satışında alım garantisi içerecek şekilde ihale düzenlenecektir. Hangi fiyattan kimin üzerinde kalırsa o şirket o fiyat üzerinden elektrik alım anlaşması imzalayacaktır. Yerli kömür santrallerine alım garantisi getirilmesine yönelik talepler de düzenlemeyle TETAŞ üzerinden birer yıllık alım ihaleleri yoluyla yapılmak istenmektedir. Elektrikte serbestleşmeden, piyasalaşmadan söz edenler yenilenebilir enerji kaynaklarının ucuz fiyatlarıyla piyasada satış payını artırmasından sonra kâr kaybına uğrayan şirketlere alım garantisi sağlayarak koruma altına almaya çalışmaktadırlar.

Belki de yasanın şiddetle vurgulanması gereken en önemli noktası, Yargıtayın “Kayıp kaçak vatandaşın alınamaz.” kararını Enerji Bakanlığının hazırladığı yasa ortadan kaldıracaktır. Enerji Piyasası Kanunu'ndaki değişiklik, Yargıtayın “Vatandaşın alınamaz.” dediği kayıp kaçak bedellerini bu kez yasa yoluyla vatandaşa yüklemenin yolunu açmaktadır.

2013 yılında Enerji Piyasası Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçtiğinden bu yana tartışma konusudur. Elektrik dağıtım şirketlerinin bedeli vatandaşa yüklemesi üzerine davalar açılmış, Yargıtay “Kayıp kaçak bedeli vatandaşa yüklenemez.” kararıyla son noktayı koymuştur. Ancak Yargıtayın kararına rağmen şirketler 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren faturalardaki kayıp kaçak bedellerini görünmez hâle getirmişlerdir. İktidarın getirdiği yasa değişikliği önergesi Yargıtayın vatandaşı kurtardığı kayıp kaçak bedelinin bu kez yasa yoluyla vatandaşa yeniden yüklenmesinin

önünü açmaktadır. Bu tasarıyla 1 Ocak 2016 tarihinden beri faturalarda gizlenen tarife yasal güvence getirilmektedir. Yargıtayın “Kayıp kaçak bedeli vatandaştan tahsil edilemez.” kararı yasa yoluyla yok hükmüne getirilmektedir. Abonelerin açtıkları kayıp kaçak bedellerine ilişkin davalar engellenmek istenmektedir. Mahkemeye gidip kayıp kaçak bedellerinin geri ödenmesi yönünde karar aldırarak abonelerin bu parayı tahsil etmelerinin önü kapatılmaktadır. Teklifte, AKP, halkın yararına sonuçlanan mahkeme kararlarını uygulamamak için hukuksuz yasalarla âdeti adaletle duvar örmektedir. Yargı kararları kanunla çöktürilmeye çalışılmaktadır. Teklif yasalaştığı takdirde Yargıtayın vermiş olduğu kayıp kaçakların hukuksuzluğunu gösteren yargı kararları hiçe sayılacak, kayıp kaçak bedelleri bu defa yasa zoruyla alınacak ve bugüne kadar ki kayıp kaçak bedelleri -ki yaklaşık 36 milyon aboneye- geri ödenmeyecektir.

21 elektrik dağıtım şirketi bünyesinde sadece bir yıl içinde -2013 rakamlarıyla söylüyorum- 5,85 milyar TL’lik kayıp kaçak bedeli alınmış; bu şirketlerin toplam elektrik dağıtım bedeli ise 3,5 milyar TL’de kalmıştır. Yani ekstrasından vatandaştan alınan 2,35 milyar TL dağıtım şirketlerinin cebine indirilmiştir. Teklif yasalaşırsa devam eden kayıp kaçak davalarına ve tüketici hakem heyetlerindeki başvurularda kayıp kaçığın iptali ya da iadesine ilişkin başvurular sonuçsuz kalacaktır. Teklif, mahkemelerin ve tüketici hakem heyetlerinin yetkisi üzerinde kısıtlayıcı bir düzenleme getirmeyi amaçlamaktadır. Mahkemeler ve tüketici hakem heyetlerinin denetleme yetkisi, itiraz edilen bedellerin düzenleyici işlemlere uygunluğuyla, denetimiyle sınırlı olacaktır ki hukuk devleti ilkesiyle asla bağdaşmamaktadır bu durum. Bu teklif, yargı önünde hak arama özgürlüğüne, kazanılmış haklara da açıkça aykırıdır. Teklif, kayıp kaçak bedellerinin tümüyle hukuksuz olduğu iddiasıyla dava yoluna gitme yolunu tıkamaktadır. Artık tarifenin yüksekliği iddiasıyla dava yoluna gidebileceğini ifade ederek hak arama ve yargı yolunu kısıtlamaktadır.

Düzenleme yasalaştığında bu bedellere ilişkin itirazlar şirketlerin tarife ve gelirlerinin EPDK’nın düzenleyici işlemlerine uygunluğuyla sınırlı olacaktır. Kanun teklifiyle yaklaşık 36 milyon abonenin elektrik faturalarındaki yükleri katlamanın yolu açılmaktadır.

Değerli arkadaşlar, kapitalist piyasa modelinin enerji ihtiyacı söyleminin arka planında enerjinin piyasalaştırılıp aşırı tüketimi dayatan bir sistemi öngörmesi yatmaktadır. Toplumun gerçek ihtiyacının ötesinde tüketimin sürekli daha fazla artırılması yaklaşımı kâr odaklı bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım içinde geliştirilen mevcut enerji, kentleşme, ulaşım, tarım, beslenme ve benzeri politikalarıyla yaşam doğadan daha fazla kopartılıp, her türlü yerli döngü ve üretim, dayanışmacı ve sosyal yapılar yok edilip, neoliberal piyasa mantığı içinde yeniden fethedilmektedir. Geliştirilen enerji politikalarının merkezinde, devlet ve şirketler tarafından yönetilen ve kontrolün olmadığı ulusal ve uluslararası düzeyde enerji nakil hatları ve dağıtım sistemleri, fosil yakıtın ve geleneksel enerji türlerinin sonuna kadar kullanılmasıyla yenilenebilir türlerin kullanılmasının büyük şirketlerce kontrol edilmesi planlanmaktadır.

Teklifle AKP, kendi borazanı olmuş olan TRT’nin katılım payının faturalardan çıkarılmasına karşı çıkmış -2013 yılı verileriyle yine söylüyorum- bir yıl için vatandaşın 800 milyon TL’sine el koymuştur. Elektrik Piyasası Kanunu Teklifi’yle AKP, çevre mevzuatına tümüyle aykırı büyük yapılaşmalara 2019 yılına kadar cezadan muafiyet getirecek, ÇED mevzuatından istisna tutulacak yapılarla doğa talan edilecektir. Teklifte nükleer enerji için çevre talanına imza atılmakta, kıyı ve imar, çevre mevzuatına aykırı hareket edilerek istisnalar getirilmektedir. Bu düzenleme, Anayasa’mızın 56’ncı maddesinde yer alan “Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, korumak ve kirliliği önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.” hükmüne aykırıdır. Devlet, kendi yazdığı

mevzuata uymayarak, çevre hakkını gözetmeyerek kamu yatırımlarını sürdürmeye ve özelleştirme politikası yürütmeye zorlanacaktır. Yasanın sadece elektrikteki kayıp kaçak bedeli konusunda değil, çevre ve mülkiyet hakkı konusunda da vatandaşın aleyhine hükümler içerdiği ayrıca vurgulanmalıdır.

Başta Akkuyu olmak üzere, nükleer tesisi kurmak için kıyı ve sahillere, askerî arazilere, yasak bölgelere ve zeytinlik sahalara farklı kanunlara istisna hükümler getirilerek bu alanlara girilmesinin önü açılmaktadır. Bu amaçla, Kıyı Kanunu ve Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanun'da istisna hükümler getirilmektedir.

Çevreye yayılan zararlı radyasyonun en önemli kaynağı olan nükleer santral kazaları ve radyoaktif atıkları, karşılaştığımız çevre sağlığı riskleri bilimsel tabloda en ağır risk grubu olan hem gözlemlenemez hem de denetlenemez riskler arasındadır. Nükleer santral ve zararlı radyasyon konusunda Türkiye hukuk metinlerinde nükleer suç ve cezaları tanımlanmamıştır. Çevreyi ve sağlığı etkileyen nükleer santral gibi önemli yatırım kararlarında danışma ve karar verme süreçlerine katılıma dair birey hakları ülkemizde eksik ve engellerle doludur. Enerji ve nükleer enerji yalnızca sanayi sektörünün değil, tarım, orman, turizm, sağlık gibi tüm sektörlerin içinde bir yerdedir. Küresel ısınmanın çözümü diye nükleer santral yatırımı, yağmurdan kaçarken bataklığa saplanmaktadır.

Ülkemizde ÇED ticari bir iş olarak özel firmalara yaptırılmaktadır. Bu nedenle, işletme ÇED'e değil, ÇED işletmeye uydurulmakta, madencilik, petrol arama gibi bazı sektörler kapsam dışında tutularak ÇED âdeta anlamsızlaştırılmaktadır.

Ülkemizin uygulanmayan mahkeme kararıyla dolu bozuk çevre sicili bizlerin ve tüm yurttaşların nükleer santral konusunda son derece ihtiyatlı olmasını gerektirmektedir. Nükleer santraller hiçbir ülkede sigorta şirketlerince sigortalanamazlar çünkü bir nükleer kaza sonucunda oluşacak ve kuşaklar boyu sürecek, Çernobil faciasında olduğu gibi, birkaç ülkenin “ekolojik felaket bölgesi” ilan edilmesine neden olabilecek insan ve çevre sağlığı kayıplarının maddi ve manevi boyutu tahmin edilemeyecek ve karşılanamayacak ölçüde büyük olabilir.

Riskin en büyüğü, atıkların yönetimiyle ilgilidir. Ne yazık ki bazılarının yarısının yok olması, bin yıllar, hatta milyon yıllar almaktadır. Radyasyonlu atıkları tehlikesiz olarak yöneten bir teknoloji henüz geliştirilememiştir.

Nükleer santraller, gerek yatırım ve işletme aşamasında gerekse atıkları ve ekonomik ömür sonu sökümlü yüz yıl süren radyasyonla kirlenmiş santral parçaları nedeniyle kirli, yatırımı ve ürettiği enerji maliyeti pahalı olduğu kadar, tümüyle dışa bağımlı ve yakıt kaynakları sınırlı teknolojilerdir.

EPDK, enerji, madencilik, doğal gaz, petrol sektöründe bu yetkiyi hiçbir yasal sınırlama ve denetim olmadan kullanmaktadır. Elektrik tüketiminde artışın büyük bir kısmı AVM'lerden kaynaklanmaktadır. Enerji tüketiminin artırılması “Enerjiye gereksinim var.” iddialarının artışı, daha fazla doğal alanların, enerji politikasıyla sömürülmesi anlamına gelmektedir.

Son on iki yılda iş cinayetlerinde ölen işçi sayısı 14.500'ü aşmıştır. Bu ölümlerin büyük bir kısmı, AVM, yol, köprü, HES inşaatlarında ve madenlerde yaşandı. 2014 yılının ilk on ayında 39'u çocuk işçi olmak üzere en az 1.600 işçi yaşamını yitirdi. Bunun, gelecekte daha da hızla artacağını öngörmek zor değildir.

Değerli arkadaşlar, termik santraller, HES'ler, nükleer enerji santralleri, maden ocakları, konvansiyonel ve yeni metotlarla -örneğin, kaya gazı, petrol ve doğal gazın yer altından çıkarılması gibi- enerji sömürü ve üretim türleriyle, mevcut enerji politikası tüm dünyaya dayatılmaktadır. Bu dayatmalar sonucunda, eko sistemin ve biyoçeşitliliğin yok edilmesi yanında dünyadaki iklim dengesi

de son çeyrek yüzyılda hızla değişmekte ve tehlikeli bir duruma gelmektedir. İklim değişikliği ciddi bir şekilde durdurulamazsa ekolojik ve sosyal yıkım çok daha tehlikeli boyutlar alacak ve bu ise ekonomik, toplumsal çatışmaları derinleştirecektir.

Değerli arkadaşlar, 2023 yılına kadar 2.500 HES yapımı tasarlanmaktadır. AKP döneminde yaratılan ekolojik tahribat ve halk sağlığına yönelik yaşamsal tehditler göz ardı edilerek kısa dönemli kârların gerçekleşmesi amacıyla doğayla ilişkilerde piyasa mantığını hâkim kılan yasal düzenlemeler yapıldı ve yapılmaktadır. Hidroelektrik santrallerinin Türkiye’deki gelişim tarihi açısından bakıldığında, 4628 sayılı Yasa bir dönüm noktasına tekabül etmektedir. 2003 tarihi itibarıyla 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde yürürlüğe giren Su Kullanım Hakkı Anlaşması Yönetmeliği ve takip eden yasal düzenlemeleriyle Türkiye’deki bütün akarsuların kullanım hakları kontrolsüz bir biçimde özel sektöre devredilmiş, sermaye hâkimiyetinin kurulması ve yaygınlaştırılması yasal bir zemine kavuşturulmuştur. Bu santraller tamamlanıp üretime geçildiğinde bile ülkemizin enerji ihtiyacının sadece yüzde 5’i karşılanmış olacaktır, üstelik sadece yirmi beş otuz yıl için. Çünkü, hepimiz biliyoruz ki HES’lerin ömrü yirmi beş otuz beş yıl arasında değişmektedir.

Değerli arkadaşlar, tüm bu nedenlerle Anayasa’ya açıkça aykırı olan bu yasa bizce Komisyona geri çekilmelidir, bizce Genel Kurulda görüşülmemelidir. Bu, Anayasa’ya aykırılık ve benzeri nedenlerle, yine, vatandaşa yüklenen kayıp kaçak bedellerinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) - Burada yargının verdiği kararlarla çatışmak, onları yasal şekilde yasalarla bertaraf etmek anlamsızdır, doğru değildir; vatandaşın yanında politika yapmamak, hatta AKP gibi vatandaşın aleyhine, zenginlerin lehine politika yapmaktır diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

Teklifin tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tacettin Bayır, İzmir Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 312 sıra sayılı Tasarı’nın tümü üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gezi direnişinde ölenleri de bu arada saygıyla anıyor, bunu darbe olarak algılayanları da kınıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Hiç kuşkusuz ki Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu yani EPDK’nın amacı, sorumlu olduğu enerji kaynaklarını kaliteden ödün vermeden, düşük maliyetli, sürekli ve çevreye saygılı bir şekilde tüketicilere sunulmasını sağlamak olmalıdır. Ancak, bugüne kadar cumhuriyet tarihinde Meclise getirilen, alışkın olmadığımız, yasaları yok sayan, Meclisi baypas eden; sadece Meclisi değil, mahkemeleri, hâkimleri, savcılarını da baypas eden yasalar -tıpkı Meclisin baypası gibi- yasama organı olan Meclisi de baypas ederek önümüze getirilmekte ve dayatılmaktadır.

Az önceki tartışmada değerli grup sözcümüz arkadaşımız bunu ifade ettiler. Yarın da bir görüşme yapılacak. Umuyorum ve diliyorum ki bu görüşmede aklın yolu bir olur, sokağa çıktığımızda önümüzü kesen halkımıza ve vatandaşımıza, “Namussuzların ödemediği elektrik parasını biz namuslu insanlara nasıl ödettirirsiniz?” diyenlere verecek bir cevabı yarın yaratırız umarım. İşçisiyle, köylüsüyle, memuruyla, sanayicisiyle istihdam yaratan, katma değer üreten sanayiciyi cezalandırmaktan vazgeçmeliyiz. Bu haksız rekabetin mutlaka önüne geçilmeli.

Benden önceki konuşmacı arkadaşlar da söyledi. Bakın, geçmişten ders almalıyız. 2004 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinin yine iradesi yok sayılarak Bakanlar Kurulunun aldığı bir kararla Kamulaştırma Kanunu'nun 27'nci maddesiyle sahip olduğu acele kamulaştırma yetkisi Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna yani EPDK'ya devredilmişti. EPDK, enerji, madencilik, doğal gaz ve petrol sektörlerinde bu yetkiyi hiçbir yasal sınırlama ve denetim olmamasından dolayı istediği gibi kullanmıştır. Bu doğrultuda birçok kamulaştırma işlemi yapmıştır. Tabii ki ne zamana kadar? 2014 yılına kadar? Açılan davalar sonucunda Danıştay, Bakanlar Kurulunun enerji konusunda 2004'te aldığı çok kritik bu kararı iptal etmiştir. Böylelikle, EPDK'nın 2014'ten bu yana verdiği acele kamulaştırma kararlarının hukuki dayanağını ortadan kaldırmıştır.

Şimdi, ne yazık ki, bu kanun teklifinizle daha önce yaptığınız hatayı bir başka hatayla düzeltmeye çalışıyorsunuz. Danıştayın iptal ettiği karara âdeta nazire yapar gibi nükleer enerji için kamulaştırma yoluyla çevre talanına imza atarak, kıyı, imar ve çevre mevzuatına çeşitli istisnalar getirerek yeni bir hukuksuzluğun yargıya taşınmasının önünü açıyorsunuz.

Sevgili arkadaşlar, bir ülkenin gelişmişliğinin en önemli ölçülerinden birisi hiç kuşkusuz ki kişi başına kullandığı enerji miktarıdır. Ama ne yazık ki, Türkiye'de sağlıkta, eğitimde, tarımda, adalette olduğu gibi enerjide de kişi başına tüketilen enerji ve enerji planlamasında ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. AKP'nin bugüne kadar kendince yaptığı en önemli enerji planlaması bence pervasızca yaptığı enerji özelleştirmeleri olmuştur. Bilindiği gibi, dağıtım, taşı, suyu, havayı ve özellikle de enerji sektörünü salt rant gözüyle gören AKP iktidarı elektrik dağıtımını özelleştirmiştir. Bu vesileyle, çoğunluğunu kendine yakın firmalara gerçek değerlerinin altında satarak vatandaşın mağduriyetinin artmasına ve kamu zararı oluşmasına yol açmıştır. Bu noktada aklımıza ister istemez 17-25 Aralık... Sayın Bakan, aslına bakarsın 17-25 Aralık yolsuzluklarını bize yaşatanların ülkemize verdiği zarar ortadayken doğal gaz anlaşmaları, güya fakirlere dağıtılan kömürler, hizmet alımı yöntemleriyle verilen maden ocakları elektrik dağıtım şirketleri yolsuzluğunun ve rantın en önemli kalemlerini oluşturmaktadır.

Değerli milletvekilleri, elektrik özelleştirilmesi ne için yapılır? Enerjinin halk yararına ve daha verimli kullanılması için yapılır değil mi arkadaşlar? Enerji özelleştirmelerindeki yol haritanızın hiçbir maddesi bugüne kadar vatandaşa fayda olarak dönmemiştir.

Bir: Özelleştirme varlıklarının verimli işletilmesi maliyetlerin düşürülmesi için yapılmalıdır değil mi, böyle yaparsanız özelleştirmenin bir haklı nedeni olur. Peki siz ne yaptınız? Bırakın maliyetleri düşürmeyi, faturalara yeni kalemler eklemeye çalışıyorsunuz.

İki: Özelleştirme, elektrik enerjisi arz güvenliğinin sağlanması ve arz kalitesinin artırılması için yapılmalı. Bu başarılabildi mi? Bence hayır. Yurdumuzun çeşitli illerindeki elektrik kesintisi ve arızalarından dolayı şikâyetler özelleştirme öncesine göre daha da artmış durumdadır.

Özelleştirme yapılırken kayıp kaçakta azalma sağlanması amaçlanmalıydı. Bırakın azalmayı, doğu ve güneydoğuda kaçak oranları tavan yapmış durumda. Elektrik özelleştirmesi, yenileme ve genişleme yatırımlarının özel sektör tarafından yapılmasıydı, böyle söylenmişti. Maalesef, bu tasarıyla, özel sektörün yapması gereken yatırım tutarını da vatandaşa fatura etmeye çalışıyorsunuz.

Yapılan özelleştirmeyle rekabet sonucu sağlanan faydaların tüketicilere yansıtılması gerekirdi. Bakalım tüketiciye fayda olarak yansıtılmasına nasıl izin vermişsiniz. Elektrik fiyatı, siz iktidara gelmeden önce yani 2002 yılında 16 kuruşken şu anda 42 kuruş yani artış oranı yüzde 262. Bu mudur arkadaşlar tüketiciye fayda sağlamak? Faturada kilovatsaatini, ücretini 21,40 TL göstererek vatandaşın gerçekte ödediği 42 TL'yi saklıyorsunuz. El insaf! Vatandaşa gönderilen elektrik faturalarında gider kalemlerinin detayları yok. İnsanlar, hangi vergileri ödediğini bilmek istiyorlar, gider kalemlerinde TRT payını, dağıtım bedelini, sayaç okuma bedelini, kayıp kaçak bedelini, iletişim bedelini görmek

istiyorlar. Bunu yaptırmak bu kadar mı zor Sayın Bakan? Lütfen, bu konuya bir el atın da bu detayları faturada görsün tüketici, böylelikle vatandaş paralarının nerelere kesildiğini bilsin. Ama, yapamazsınız, gerçekten yapamazsınız çünkü o zaman vatandaş nasıl soyulduğunu fark eder, işte bu yüzden yapamazsınız onu.

Yapılan özelleştirmelerin vatandaşla hiçbir faydası olmamıştır. Peki, kime yaradı dersiniz? Onu da açıklayayım isterseniz. Döneminizde yapılan enerji özelleştirme işlemlerinin amacı, özellikle yandaş gruplarınızı palazlandırmaya dönük kamu varlıklarının peşkeş çekilmesinden başka bir şey değildir. (CHP sıralarından alkışlar) Enerji sektöründeki özelleştirme işlemlerindeki en büyük payı da sizin hükümetleriniz döneminde ortaya çıkan, havuz medyası olarak tabir edilen kuruluşların, şirketlerin almış olmasıdır. Yani, elektrikteki kamu tekeli döneminizde yerini hızla az sayıdaki özel tekele bırakmıştır. İktidarınıza yakın iki grubun elektrik dağıtımındaki payı hâlen yüzde 50 oranındadır.

Sayın milletvekilleri, gelelim şu meşhur meseleye. Kelimelerle oynayarak vatandaşını kandıran bir iktidar olur mu? Neyi kastediyorum? Anladınız tabii, kayıp kaçak bedelini; kelimelerle oynayan bir iktidar. Kayıp kaçak, bizim mevzuatımıza göre bir suçtur. Suçu işlemeyen birine ceza verilmesi de hukuk devleti ve adaletiyle bağdaşmamaktadır.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Artı günah da.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Hiç namusluyla namussuz aynı olur mu arkadaşlar? Hiç namuslu vatandaşla namussuz aynı kefeye konur mu? Tüketiciden haksız yere tahsil edilen kayıp kaçak bedeli, Yargıtayın vermiş olduğu 21/5/2014 tarihli 2014/679 sayılı Kararı'yla 17 Aralık 2014 tarihinde iptal edilmiştir. Kesinleşen bu karara göre, elektrik hatlarında elektrik nakli esnasında oluşan kayıptan ve elektriğin fiilen çalınmış olmasından ötürü ortaya çıkan kaçıktan tüketicilerin sorumlu tutulamayacağı mahkeme kararıyla açıkça belirtilmiştir.

Şimdi, Meclisi baypas etmeye alıştınız, mahkemeleri de baypas etmek için bu yasayı önümüze getiriyorsunuz. Yargıtay tarafından haksız bulunması üzerine dağıtım şirketlerinin bu bedel ismini değiştirerek, kelimelerle oynayarak teknik ve teknik olmayan kayıp bedeli... Yahu, siz kimi kandırıyorsunuz? Neymiş? Teknik ve teknik olmayan kayıp bedeli -vatandaş düşünsün dursun bu ne demek- adı altında tüketiciden tahsil etmek için EPDK'dan izin alarak tüketicilere kayıp kaçak bedellerini bu ad altında faturalandırmaya devam ediyorsunuz. Maalesef, AKP bu kanun teklifiyle dağıtım şirketlerinin yatırım harcamalarını, tüm kayıp kaçak bedellerini faturalarımıza yansıtmak için yasal düzenleme yapmaktadır. Ey arkadaşlar, ey vatandaş, aç gözünü, cebindeki cüzdanda görünmeyen bir el var, dikkat et! AKP bu teklifiyle, bugüne kadar kayıp kaçak nedeniyle dava açmanın önüne geçerek, vatandaşın şirketlerden alması gereken 33 milyar TL'yi vatandaşa ödememek için şirketler lehine bir düzenleme yapmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, kaçakları engellemek kimin görevidir, vatandaşın mı yoksa ihaleyi alan firmaların mı? Bakanlığınızın görevi, şirketler yerine vatandaşın hakkını gözetmek ve korumak değil midir? 2006-2014 yılları arasında hükümetlerinizce yapılan elektrik özelleştirmelerinin toplam tutarı yaklaşık 13 milyar dolardır. Buraya dikkat edin arkadaşlar, elektrik özelleştirmelerinin toplam tutarı yaklaşık 13 milyar dolardır yani eski parayla 39 katrilyon liradır. Adı geçen dönemlerde yalnızca dağıtım şirketlerince kayıp kaçak bedeli adı altında yaklaşık 33 milyar TL, yani eski parayla 33 katrilyon TL tahsil edilmiştir vatandaştan. (CHP sıralarından alkışlar)

Düşünebiliyor musunuz, neredeyse şirketler aldıkları ihale bedelleri kadar kayıp kaçak bedelini vatandaşın faturasına yansıtarak tahsil etmişlerdir yani vatandaş kazıklamışlardır arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

NECİP KALKAN (İzmir) – Sizin zamanınızda ne oldu ki?

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Haram bu, haram!

TACETTİN BAYIR (Devamla) - Yargının kayıp kaçak bedelinin iadesi yönündeki kesin kararı olmasına rağmen getirilen bu teklifle daha fazla kayıp kaçak bedelinin şirketlerce tahsilatının kanunen yolunun açılmasının anlamı nedir, merak ediyorum. Bu firmalara ihale anlaşmaları haricinde vatandaşın bilmediği verilmiş sözler var mıdır ki bu düzenlemeyi alelacele Meclis gündemine getirdiniz? Elektrik dağıtım şirketleri özelleştirilirken ihale kazanan firmalara kayıp kaçağı azaltmak için hedefler verilmiş ve hedefi yakalayamayan şirketlerin oluşan zararlarının kendisinin üstlenmesi gerektiği yapılan sözleşmede hüküm altına alınmıştır.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Bütün ihalelerde olduğu gibi!

TACETTİN BAYIR (Devamla) - Şimdi bir örnek vermek istiyorum arkadaşlar, ilginç olan bir şey.

Sayın Bakan, sizden önceki Enerji Bakanının “Kayıp kaçağın faturası, dağıtan şirkete olacak.” diye ifadeleri var. Bakın ne diyor o zamanın Bakanı Sayın Taner Yıldız? Yüksek kayıp kaçak düzeyinin yol açtığı maliyeti dağıtım şirketlerinin üstleneceğini açıklıyor ve diyor ki “Her bölge için hedef kayıp kaçak oranlarını belirleyeceğiz, tüketicilerin daha düşük kayıp kaçak bedellerine maruz kalmaları sağlanırken bu hizmeti yerine getiren dağıtım şirketlerine riskleri yükleyeceğiz.” Bu, o dönemdeki Bakanımızın ifadeleri.

Peki, siz ne yaptınız? Yoksa şimdi “O Bakan başkaydı, bu Bakan başka” mı diyeceksiniz? “O başka partinin Bakanydı, bu başka partinin Bakanı” mı diyeceğiz? Şimdi, siz 21 tane şirkete bu elektrik dağıtım işini verdiniz, ihaleyi aldılar. Kim, hangi bölgeyi, neyi aldığını biliyor aslında. Yani burada kârı, zararı bilmeden mi aldılar? Böyle bir şey olabilir mi? Hayır. Sizin meşhur deyişinizle, onlar da mı kandırıldı yoksa? Ticarete bir ihaleyi alırsın, ihaleyi alırken bu işin kârı da vardır, zararı da vardır. Bunun içinde 21 şirketten 15 tanesi kâr ediyor, başarılı oluyor da niye 3’ü, 5’i başarısız oluyor, bunu sormak lazım. Doğu ve güneydoğu illerimizdeki kayıp kaçak bedellerinin komisyonlarda iddia edildiği gibi terörden kaynaklı olmadığını kanıtladık. Çözüm sürecinde tüketilen kayıp kaçakla bugünkü kayıp kaçak oranı aynı bölgede, aynı miktardadır. Demek ki bunun terörle bir ilgisi bulunmamaktadır. Bunu da hiç o teröre falan bahane etmeyin arkadaşlar.

Size bir başka çarpıcı örnek vermek istiyorum. 6 ilin kaçak elektrik kullanımı arkadaşlar, 4 tane Atatürk Barajı ediyor. İllerin adını vermeyeceğim buradan ama buradaki kaçak elektrik kullanımı miktarı yaklaşık 16 milyar kilovat olarak hesaplanmış durumda. Bazı arkadaşlarımız, işte doğu, güneydoğuda terör var, bu yüzden olduğunu ifade edebilir, bazı detaylara girmeyeceğim. Ama beni esas merak ettiren şey şu: Meclise bunu getireceksiniz, namusluyla namussuzu ayırt etmeyeceksiniz; namuslu, parasını zamanında ödeyen adamın faturasına namussuzluk yapan, elektrik bedelini ödemeyen, kaçak kullananın parasını ekleyeceksiniz ve bunu namuslu insanlardan tahsil edeceksiniz. E, şimdi ben şahsen Maliye Bakanının yerinde olsam derim ki: Ya, nasıl olsa bu millet koyun gibi kardeşim, elektrik parasını yüklüyoruz ödüyorlar, kullanmadığı elektriğin bedelini ödüyorlar. O zaman Maliye Bakanı da gelsin desin ki: Ya, gelir vergisinde tahsil edemediğimiz bazı yerler var, acaba bu gelir vergisini güzel, adam gibi zamanında ödeyen iş adamlarımıza mı yükleysek? Der mi? Der. Belki test ediyorlar, belli mi olur. Yani burada ciddi bir adaletsizlik var. Bunu, üzülerek ifade ediyorum ki, hangi partinin milletvekili olursanız olun sokağa çıktığınız zaman anlatamazsınız. Bugün sanayicimizi, ticaret erbabımızı, üretime katkı koyan, katma değer yaratan üretim sevdalıları insanları yani vergisini ödeyen insanları cezalandırmaktan artık vazgeçmeliyiz. Ne yapmalıyız? Sorumluluk alanlarındaki kayıp kaçağı ihaleyi alan firmalar denetlemeli, Bakanlık olarak da sizler şirket denetimlerini artırmalısınız Sayın Bakan. Yani bir vatandaş herhangi bir milletvekilinin yakasından tutup “Kardeşim, bu elektriği

ben kullanmadım.” dediğinde bunun yanıtını verebilmeliyim. Bu ülkede namuslu olmak namussuzluğu görmezlikten gelerek olamaz. Gün olur namuslular da namussuzlar kadar cesaretli olur ve bu yanlış düzene “Dur” der. Bu hukuksuzluğa ortak olmayacağız, namuslu vatandaşlarımızın yanında olacağız.

Değerli arkadaşlar, bizler tükettiğimiz enerjiye ne kadar ihtiyacımız olduğunun bilincindeyiz. Ancak enerjide dışa bağımlı olmaktan da kurtulmak istiyoruz. Bizler “İstemezük”çü değiliz. Bizler üretim sevdalıları sanayici iş adamlarıyız, halka hizmet için buradayız. Teknoloji olarak bizden çok ileride olan Amerika, Almanya, Fransa, İngiltere, Japonya gibi gelişmiş ülkelerin nükleer enerji konusunda payını son yirmi yılda giderek düşürdüklerine dikkatinizi çekmek istiyorum.

Bir başka örneği kısaca vermek istiyorum. Hesaplarımıza göre, yine eski bakanımızın verdiği, Akkuyu Nükleer Santrali’nin maliyeti için “25 milyar” ifadeniz var, “4.800 megavat” diyorsunuz. Bunun, bir saray darbesi sonucu devrilen eski Başbakanımız Davutoğlu’nun memleketi Konya’da yapılmakta olan 3 bin megavat gücündeki güneş enerjisi santralinin maliyeti ise 6 milyar. Bu hesaplara yola çıktığımızda, 25 milyar dolar nükleerde 4.800 megavat enerji elde ederken, aynı maliyetle 12 bin megavat güneş enerjisi elde edilebilmektedir. Bunu da dikkatinize sunuyorum. Yani, 3 kat daha fazla üretim yapabilirsiniz. Daha az yatırım, daha az risk.

Ayrıca, size bu konudaki önerilerimizi, teklifinizin ne getirip götürdüğü konusunu da kısaca söyleyeyim.

1) Elektrik Piyasası Kanun Teklifinizin 2’nci maddesiyle nükleer tesis kurmak için kıyı sahillere, zeytinlik sahalara girilmesinin önünü açtığınızdan haberiniz var mı? Bu teklifinizle, 15, 21, 26’ncı maddelerin mahkeme kararlarının önünü tıkamak için yasa çıkarma telaşına girdiğiniz ve 33 milyar TL’lik kaçak, kayıp bedelleri vatandaşa geri ödeyeceğinizi biliyor musunuz?

2) Cumhuriyet tarihinde görülmeyen, alışkın olmadığımız yetkilerin Enerji Bakanlığına verilerek Türkiye’de yeni bir tsunami tehlikesi yaratılıyor. Ben açıkça söylüyorum, hiç namuslu insanla namussuz insan bir olur mu? Vatandaş ve kamu adına birçok olumsuzlukları, hak kayıplarını beraberinde getiren ve hukuksuzluğu nedeniyle bazı maddeleri yargıdan dönme ihtimali yüksek tasarınız için Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak olumsuz oy vereceğimizi bilmenizi istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bayır.

Teklifin tümü üzerinde gruplar adına son konuşmacı Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Nureddin Nebatî’dir.

Buyurunuz Sayın Nebatî. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubum adına söz almış bulunmaktayım. Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne ilişkin görüşlerimi belirtmek, aynı zamanda da teklif altına imza atan bir milletvekili olarak, teklif sahibi olarak görüşlerimi belirtmek üzere yüce Meclisin huzuruna gelmiş bulunuyorum.

Öncelikle Komisyon görüşmelerinde değerli muhalefet partisi milletvekillerine özellikle teşekkür etmek istiyorum. Hakikaten Komisyonunda maddeler üzerinde tartışmalar yapılırken gerek önergellerle gerek maddeler üzerindeki görüşmelerle muhalefet partilerinin kendilerine yakışan bir şekilde tamamen teknik ve ülkenin yararına ilişkin bir tavır takındıkları için özellikle teşekkür ediyorum.

Teklifin, tabii, şu anda tartışılan maddeleri var, özellikle kayıp kaçak üzerinde ciddi bir şekilde tartışma günlerdir yapılıyor. Ancak bu teklifin sadece kayıp kaçak üzerine hazırlanmış bir teklif olmadığını söylemek istiyorum. Elbette ki iktidar partisinin bir milletvekili olarak yapılmış olan bu teklifin gerek hazırlanmasında gerekse öncesinde yapılmış olan teknik çalışmalarla ilgili Bakanlığımızdan görüş alarak birlikte bir çalışma serdettik.

Bu teklifte, kayıp kaçığın dışında çok önemli maddeler de var. Bu maddelerde Türkiye'nin önünü açıcı, Türkiye'nin önümüzdeki yüz yıl içerisindeki ekonomik anlamda gelişmişliğini ve en önemli tüketim maddesi olan enerjiyle ilgili önemli adımlar atıyor. Bir tanesi, yerli linyit kaynaklarımızın elektrik üretiminde kullanılmasını sağlamaktır.

Değerli milletvekilleri, dünya kömür üretimi son otuz yılda 2 katına çıkmıştır ve kömür üretimindeki artış büyük ölçüde, başta Çin olmak üzere, Asya kıtasındaki elektrik enerjisi talebinden kaynaklanmaktadır. 2013 yılında Çin'de elektrik enerjisi üretiminin yüzde 81'i kömüre dayalıdır. 2013 yılı küresel kömür üretimi on dört yıl öncesine göre yüzde 74 oranında artış göstermiştir.

Türkiye, dünyanın 6'ncı büyük linyit üreticisi olan ülkesi konumundadır ve gerek rezerv itibarıyla gerekse üretim itibarıyla elde edilmiş olan bu kömürün ekonomiye kazandırılmasına ilişkin olarak teklifte maddelerimiz vardır. Türkiye'nin toplam 15,4 milyar ton kömür rezervi bulunmakta ve bunun 14 milyar tonuna yakınına da linyit rezervi oluşturmaktadır. Şimdi, bu kanun teklifiyle, Hükümetimize ve Türkiye'ye bu kömürün, özellikle linyitin kullanılması konusunda önemli bir alanı açmış bulunmaktayız. Şu an Türkiye'de elektrik enerjisi üretiminde en büyük payın yüzde 41'le doğal gaz olduğunu bilelim. Doğal gazı yüzde 24'le hidroelektrik ve yüzde 15'le ithal kömürle çalışan termik santraller takip etmektedir.

2015 yılı elektrik enerjisi üretiminde üretim kaynaklarının yüzde 58'i dışa bağımlıdır yani doğal gaz, fuel oil ve ithal kömürden elde edilmektedir. Tükettiği enerjinin yaklaşık dörtte 3'ünü dışarıdan ithal eden Türkiye, enerjide dışa bağımlılığının en yüksek olduğu birkaç ülke arasında yer alıyor. Türkiye yeni elektrik enerjisi üretim santrallerini acil olarak devreye sokmalı ve zengin kömür kaynaklarımızı tam randımanla kullanılmalıdır. Dolayısıyla, dışa bağımlı olduğumuz kaynaklardan elde edilen elektrik enerjisinin üretimdeki paylarının azaltılarak kendi öz kaynağımız olan linyitin üretimindeki payının artırılması çok önemlidir.

12 bin megavatlık bir kurulu güç için yaklaşık 24 milyar ABD dolarına yakın yatırım büyüklüğü ve madenler dâhil yaklaşık 25 bin kişilik bir istihdamın sağlanacağı değerlendirilmektedir. Bu büyüklükteki bir elektriğin doğal gazdan üretilmesi durumunda yılda yaklaşık 16 milyar metreküp doğal gaz kullanılması ve yaklaşık bugünkü fiyatlarla 4 milyar ABD doları gaz bedelinin yurt dışına ödenmesi gerekecektir. Yapılacak olan bu üretim artışı ve kömürün, linyitin ekonomiye katkısıyla otuz yılda 120 milyar ABD dolarlık bir kaynağın yurt dışına ödenmesi söz konusu olacaktır ki bunu engellemeye yönelik bir tekliftir.

Ayrıca, teklifin diğer bir önemli maddesi, yenilenebilir kaynakların sisteme girişini hızlandıracak hususları içermesidir. Türkiye, yenilenebilir enerji kaynakları açısından büyük bir potansiyele sahiptir ve bunun hâlâ oldukça kısıtlı bir kısmı kullanılmaktadır. Özellikle YEKA modeliyle hem yenilenebilir elektrik üretim kapasitesi artırılabilecek hem de söz konusu tesislerde kullanılacak ekipmanların yerli üretimi sağlanarak istihdama da katkı sağlanmış olacaktır. 2023'te yenilenebilir enerji kaynaklarından mevcut enerji kullanımımızın yüzde 30'unu karşıladığımız bir Türkiye hedefimiz var. Kendi kaynaklarıyla üreterek büyüyen bir Türkiye olacak.

Üretimin itici gücü enerjidir. Dolayısıyla da enerji politikaları bir milletin büyüme yolculuğunun can damarıdır. Enerji politikamızı siyasetimizle bütüncül bir mecrada kurmalı, son derece kapsamlı, detaylı, hedefleri belli, kendi iç potansiyelimizin sınırını bilen, kavrayan, sırtını ona dayayan politikamızla yapmalıyız ve bu topraklarda bilimsel ölçülerde bir enerji politikası üretmek ve yol haritamızı belirlemek zorundayız.

Biz bir yandan üretimi, Türkiye'nin büyümesini hedeflerken bir yandan da her şeyden önce işçi, emekçi kardeşlerimizin yaşama haklarını, can güvenliğini, çalışma koşullarını da düşünmek zorundayız. İşte kanun teklifiyle getirilen bir yenilik de grizu kaynaklı metan gazının ekonomiye kazandırılmasıdır. Eğer bu kanun teklifi geçerse özellikle grizu patlamalarından meydana gelen can kayıplarına da çok önemli bir şekilde engel koymuş olacağız ki metan drenajı kömür ocaklarında damar ve tabakalardan ocak atmosferi içine nüfuz eden grizunun iş yerlerine ulaşmadan bertaraf edilmesinde uygulanan bu işlemle bizler hem grizu patlamasını engellemiş olacağız hem de elde edilecek metan gazının elektriğe dönüşümüyle de önemli bir katkı sağlamış olacağız.

Değerli milletvekilleri, gene bu teklifle ham madde kaynaklarında dışa açık olan bağımlılığın azaltılması amacına yönelik olarak, ülkemizin madencilik sektörünün geç kalmış yurt dışındaki işletmeciliği ve buna bağlı üretim yapabilmesinin önünü de açacak bir teklifte bulunuyoruz. Özellikle MTA, TURKUAZ Araştırma Gemisi'yle yurt dışında, uluslararası sulara faaliyet gösterebilecektir. Ülkemiz ekonomisine önemli miktarlarda katma değer sağlanacağına inanıyoruz.

Nükleer enerji: Nükleer enerji, özellikle Türkiye gibi enerji üretiminde dışa bağımlı ülkeler için vazgeçilemeyecek zorunlu bir seçenektir. Verimlilik, süreklilik, güvenilirlik sağlayan temiz ve güçlü bir enerji türüdür. Nükleer enerji üretimi kömür, doğal gaz ve petrol üretimine nazaran atmosfere çok daha az sera gazı salmaktadır. Temiz olmadığı iddia edilen nükleer santrallerden şu anda dünyada 438 adet işletilmekte, 70 tane de yeni nükleer santral inşa edilmektedir. Bugün dünyanın gelişmiş bütün ülkelerinde; Amerika'da, Almanya'da, İsviçre'de, İsveç'te, Finlandiya'da, Hindistan'da nükleer santraller var. Hemen yanı başımızda, Rusya'da, Ermenistan'da eski teknolojiyle yapılmış olan santraller var. Unutmayın, eski teknolojiyle inşa edilmiş olan bu santraller, hemen yanı başımızdaki Ermenistan'da otuz yıl önce inşa edilmiş olan bir santralin vereceği zarar, Türkiye'ye gelecek doğrudan bir zarardır. Oysa, bugünkü teknolojik şartlarla inşa edilecek olan bu nükleer santrallerin, dünyada eski teknolojilere göre inşa edilmiş olan santrallerden çok daha efektif kullanılacağı ve daha az sera gazı salacağı bilinmektedir. Küresel ısınmayı da engelleyen önemli bir alandır. Son derece ucuz ve güvenli elektrik elde edilmesini sağlayacaktır. Yüzde 92 kapasite faktörüyle 7/24 elektrik üretir. Akkuyu Nükleer Santrali'nin sadece bir ünitesinin Bursa'nın elektrik ihtiyacını rahatlıkla karşılayacağını hesap edersek, bir nükleer santralin Türkiye'ye sağlayacağı katkının ne olduğunu öğrenmiş oluruz. Ayrıca, elektrik üretiminin yanı sıra, uzay teknolojisi başta olmak üzere, uçak sanayisi, denizaltı sanayisi ve buzkıran gemilerinde bu enerji kullanılabilir. Nükleer enerji, özellikle Türkiye gibi enerji üretiminde dışa bağımlı ülkeler için vazgeçilemeyecek zorunlu bir seçenektir. Verimlilik, süreklilik, güvenilirlik sağlayan temiz ve güçlü bir enerji türüdür. Nükleer enerji üretimi kömür, doğal gaz ve petrol üretimine nazaran atmosfere çok daha az sera gazı salmaktadır. Temiz olmadığı iddia edilen nükleer santrallerden şu anda dünyada 438 adet işletilmekte, 70 tane de yeni nükleer santral inşa edilmektedir. Bugün dünyanın gelişmiş bütün ülkelerinde; Amerika'da, Almanya'da, İsviçre'de, İsveç'te, Finlandiya'da, Hindistan'da nükleer santraller var. Hemen yanı başımızda, Rusya'da, Ermenistan'da eski teknolojiyle yapılmış olan santraller var. Unutmayın, eski teknolojiyle inşa edilmiş olan bu santraller, hemen yanı başımızdaki Ermenistan'da otuz yıl önce inşa edilmiş olan bir santralin vereceği zarar, Türkiye'ye gelecek doğrudan bir zarardır. Oysa, bugünkü teknolojik şartlarla inşa edilecek olan bu nükleer santrallerin, dünyada eski teknolojilere göre inşa edilmiş olan santrallerden çok daha efektif kullanılacağı ve daha az sera gazı salacağı bilinmektedir. Küresel ısınmayı da engelleyen önemli bir alandır. Son derece ucuz ve güvenli elektrik elde edilmesini sağlayacaktır. Yüzde 92 kapasite faktörüyle 7/24 elektrik üretir. Akkuyu Nükleer Santrali'nin sadece bir ünitesinin Bursa'nın elektrik ihtiyacını rahatlıkla karşılayacağını hesap edersek, bir nükleer santralin Türkiye'ye sağlayacağı katkının ne olduğunu öğrenmiş oluruz. Ayrıca, elektrik üretiminin yanı sıra, uzay teknolojisi başta olmak üzere, uçak sanayisi, denizaltı sanayisi ve buzkıran gemilerinde bu enerji kullanılabilir.

Kanun teklifiyle, ülkemizde ilk defa kurulmakta olan nükleer santrallere yönelik uygulamada karşılaşılan birtakım aksaklıkların giderilmesi ve söz konusu tesislerin öngörülen zamanda devreye alınabilmesine yönelik olarak çeşitli kanunlarda düzenleme yapılmasına ilişkin hususlar da huzurunuzda getirilmiştir. Bahse konu olan düzenlemelerin yasallaşmasıyla nükleer santraller hızlı bir şekilde devreye alınabilecek ve arz güvenliğimize olumlu katkılar yapılmış olacaktır.

Ülkemizde elektrik üretiminin yüzde 38'lik kısmı doğal gaz kullanan termik santraller tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu durum, elektrik arz güvenliğinin büyük ölçüde doğal gaz arz güvenliğine bağlı olduğu sonucunu doğurmaktadır. İşte, verilen bu teklifle arz güvenliğinin sağlanabilmesi için özellikle kış mevsiminde günlük "puant" taleplerinin karşılanmasına katkı sağlayacak depolara

ihtiyaç duyulmaktadır. Hâlihazırda yüzde 10 olan depo yükümlülüğü yüzde 20'ye yükseltilerek arz güvenliğine katkı sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca, doğal gaz talep eden küçük yerleşim yerlerine doğal gaz şebekesinin ulaştırılması amacıyla dağıtım bölgelerinin sınırlarının EPDK tarafından yeniden düzenlenmesine imkân sağlanmıştır.

Gene, bu teklifle, elektrik tesisleri yatırım süresince üretilen işlemlerdeki sistem sıkışıklığı sebebiyle yatırımların önündeki engel büyük ölçüde kaldırılacak olup yatırımcıların yaşadığı sorunlar ve hak kayıpları büyük ölçüde giderilecektir.

Değerli arkadaşlar, bu teklifle, aynı şekilde, LPG sektörünü ilgilendiren koku kriterine uyumlulukta aykırılığın ortadan kaldırılması açısından da önemli bir değişim teklif edilmektedir.

Bu teklifin kamuoyunda en fazla tartışılan düzenlemesi kayıp kaçak elektrik ile ilgili kısımdır. Şimdi, az önce çok değerli konuşmacımız özellikle namuslu ve namussuz vatandaşla ilgili kavramları çok sık kullandı. Değerli arkadaşlar, bu Meclis defalarca, sayısını bilmediğimiz kadar af kanunları çıkarmıştır; sigorta bedelini ödemeyen, vergi borcunu ödemeyen, bilerek ya da bilmeyerek ya da zora düştüğü için ödemeyenlerin affı bu Mecliste ortak kararlarla geçirilmiştir, trafik cezaları affedilmiştir.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Kaçak elektrik kullanan namussuzdur.

NUREDDİN NEBATİ (Devamla) – Aynı şeydir; SGK'ya borcunu ödemeyen bir vatandaşla elektrik borcunu ödemeyen bir vatandaş arasında hiçbir fark yoktur. Bu kavramları kullanırken...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Başkasının sırtına yüklemekle ne alakası var bunun?

NUREDDİN NEBATİ (Devamla) – ...ve Türkiye'de bu kavramları kullanırken özellikle vatandaşlarımızı namuslu namussuz vatandaşlar diye ayırmanın hiçbir anlamı yoktur.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Madem kaçak kullanıyor, devlet niye üstlenmiyor, niye namuslu insanların sırtına yükleniyor?

NUREDDİN NEBATİ (Devamla) – Bu kayıp kaçak kanunuyla vatandaşları ayıracak ifadelerin kullanılmasını ben doğru bulmuyorum. Türkiye gelişen bir ülke, gelişme yolunda çaba sarf eden bir ülke ve bunu yaparken de ülke içerisindeki aksaklıkların giderilmesinde bu ülke 780 bin kilometrekareye sahiptir, 79 milyon insan vardır. Elbette birtakım aksaklıklar vardır ve bu aksaklıkların giderilmesi için birtakım eylemlere girişmek zorundadır devlet Hükümet kanalıyla.

Şimdi, düzenlemelerin mahkeme kararlarını boşa çıkarmak amacıyla yapıldığı, yapılan düzenlemelerle bundan sonra bu bedellerin tüketiciden haksız yere alınmaya devam edileceği iddiası vardır. Kayıp kaçak ve dava konusu olan diğer bedellerin dağıtım, iletim, sayaç okuma gibi konusundaki düzenlemelerle amaç, mahkeme kararlarının boşa çıkarılması değil, mahkeme kararlarının gerekçesinde yer alan kanunilik ilkesinin tesis edilmesidir. Zira, konuya ilişkin alınan mahkeme kararlarının gerekçelerinde, başta kayıp kaçak bedeli olmak üzere, tüketicilerden alınan bedellerin kanunda yer almadığı, kanunda yer almayan bir bedelin kurul kararıyla tüketicilerden talep edilmesinin hukuka uygun olmadığı belirtilmektedir. Davalara söz konusu olan bedeller, santralde üretilen enerjinin üretim noktasından tüketim noktasına taşınması için elzem olan iletim ve dağıtım faaliyetleri kapsamında sunulan hizmetlerin maliyetlerinden hareketle belirlenmektedir.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Özel şirket değil mi?

NUREDDİN NEBATİ (Devamla) – Tüketicieye enerjinin ulaştırılması için zorunlu olarak ortaya çıkan bu maliyetlerin yok kabul edilmesi mümkün değildir. Yılda 10 milyar lirayı aşan bu maliyetlerin tüketicieye yansıtılmaması gibi bir yaklaşımın kabul edilmesi mümkün değildir. Her türlü -bir uçak bileti alımından bir domatesi almaya kadar, kasaptan et alıncaya kadar- aldığımız faturalarda ayrıntıları

görmüyoruz. Burada yapılan işlem, buna ilişkin bir düzenlemedir. Yılda 10 milyar lirayı aşan bu maliyetlerin tüketiciye nasıl ki ekonomideki tüm malların taşınması kapsamında oluşan maliyetler ilgili ürünü alan tüketicilere yansıtılıyorsa elektrikte de bunun yapılması en basit ekonominin kuralıdır. Mahkeme kararlarında bu bedellerin kanunda yer almadığı, bunun da hukuki olmadığı ifade edildiğinden mahkeme kararlarında yer alan bir eksikliğin giderilmesi amacıyla hangi hizmetlerin sunulacağı ve bu hizmetler için hangi bedellerin alınacağına dair düzenlemelere yer verilmiştir. Bu bedellerin kamu yararı dikkate alınarak belirlenmesi amacıyla da belirtilen kriterlere uymak şartıyla EPDK'ya yetki verilmektedir.

Gene yeni düzenlemelerle, devam eden davaların düşeceği, haksız bir şekilde alınan bedellerin tüketicilere iadesinin engelleneceği iddiasına gelince: Bu konuda hukuki boşluk sebebiyle oluşan işin doğasına aykırı şekildeki bu bedellerin iade edilmesi uygulamasına son verilerek elektrik iletim ve dağıtım hizmetlerinin sürdürülebilirliği sağlanmaktadır. Serbest piyasa ekonomisini benimseyen ülkemizde tüm mal ve hizmetlerin maliyetlerini bu malı satın alan ya da bu hizmetten yararlanan kişilerin karşılaması esastır.

Yeni düzenlemelerle halkın dava açma hakkının elinden alındığı iddiasına gelince: Yapılan düzenlemeler dava açma hakkını ortadan kaldırmamakta, sadece bu konudaki davalardan hangilerinin idari yargıda hangilerinin adli yargıda açılacağına dair düzenlemeleri içermektedir. Mevcut durumda şirketler tarafından uygulanan bedeller için tek tek tüketiciler tarafından adli yargıda binlerce dava açılmakta, bu durum yargının işleyişini yavaşlatmakta, yargı üzerinde büyük bir yük oluşturmaktadır. Binlerce davadan her biri ise sadece o davayı açanı bağlamakta, genel nitelikteki bu düzenleyici işlem geçerliliğini koruduğu için genel bir uygulama yapılamamaktadır. Oysa yeni düzenlemeyle, yapılan işlemin dayanağı bir düzenleyici işlemse ve yapılan işlem bu düzenleyici işleme uygunsa sadece düzenleyici işleme dava açılması öngörülmektedir. Böylece, adli yargıdaki yük azalacak, tüketicilerden her birinin dava açmasına gerek kalmaksızın idari yargıda açılacak az sayıda davayla konunun hukuki süreci tamamlanmış olacaktır.

Yine, düzenlemeyle kayıp kaçak sorununun çözülmediği, buna yönelik bir model ortaya konmadığı, kayıp kaçığın meşrulaştırıldığı iddiasıdır. Yapılan düzenlemeyle kayıp kaçak bedelinin meşrulaştırılması değil, mahkeme kararı gereği bu konudaki kanuni düzenleme eksikliğinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Konuya ilişkin düzenlemelerle azaltılması mümkün olan ama sıfırlanması söz konusu olmayan kayıp kaçak maliyetinin dağıtım faaliyetinin yerine getirilmesi noktasında kaçınılmaz olduğu dikkate alınmaktadır.

Kanun teklifi hem uygun fiyatlı elektrik sunulması amacını öngörmüş hem de bunun sürekli olmasını amaçlamıştır. En uygun çözüm, hedefe dayalı düşürmeyi teşvik mekanizmasıdır. Bu şekilde kayıp kaçak oranı düştükçe dağıtım şirketi de kamu da kazançlı çıkmaktadır.

Kayıp kaçak oranının düşürülmesine yönelik kurul tarafından yapılan uygulamalarla kayıp kaçakta iyileşmeler sağlanmış olup, 2000'lerin başında yüzde 20 seviyesinde olan ortalama kayıp kaçak oranı yüzde 14 seviyesine düşürülmüştür. Yapılan bu mücadele sonucunda oranın yüksek olduğu 3 bölge hariç olmak üzere ortalama kayıp kaçak oranı OECD ülkeleri seviyesine çekilmiştir.

Teklifle dağıtım şirketlerinin yatırım maliyetlerinin de tüketiciye yüklendiği iddiasına gelince: Ekonominin tüm mallarında olduğu gibi elektrikte de elektriğin taşınması kapsamında oluşan maliyetlerin tüketiciye yansıtılması en temel ekonomi kuralıdır.

Kayıp kaçak maliyetlerinin dağıtımın bir unsuru yapılmaya çalışıldığı iddiasına gelince: Ekonomideki diğer mallarda fire ne anlama geliyorsa, elektrik enerjisi için de kayıp kaçak o anlama gelmektedir. Nasıl ki fireyi yok edemiyorsak ve firenin maliyetini o ürünü satın alana yansıtıyorsak kayıp kaçak maliyetini de enerjiyi kullanan tüketicilere yansıtmak zorundayız. Ama bu oranı düşürmek için gerekli tedbirleri almak ve bunun tüketici üzerindeki yükünü azaltmak da elbette ki devletin görevidir. Yüzde 14 seviyelerine çekmeyi başarmış olan ülkenin, devletin imkânlarını daha da zorlayarak bu oranı OECD ortalaması olan yüzde 7-8 seviyelerine çekmek için mücadeleye devam edilmelidir. Ama bu maliyeti yok saymak işin doğasına da uygun bir yaklaşım değildir.

Nükleer santrallerin kurulmasında ve elektrik kayıp kaçak meselesinde kamuoyu yeteri kadar aydınlatılmamıştır. Ülkenin çıkarı için ve uzun vadede kalkınma ve kayıp kaçak sorununun halli için bu teklifin geçirilmesi gerekmektedir. AK PARTİ olarak ve bu teklifin sahibi olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NUREDDİN NEBATİ (Devamla) - ...bu sıkıntılı sorunu aşmak için birçok sıkıntı, eleştiri ve suçlamayı yüklenerek Türkiye'nin geleceği için bu çalışmayı yapmak zorundayız.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Faturayla Türkiye'nin geleceğini belirliyorsun ya, bravo!

NUREDDİN NEBATİ (Devamla) - İnşallah, yüce kurulun onayıyla bu kanun teklifi geçecek ve önümüzdeki 2023 hedefini, 2053 hedefini, 2071 hedefini ve enerji başta olmak üzere yakalama imkânını elde etmiş olacağız.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Nebati.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın konuşmacı nükleer enerjinin temiz olduğunu ifade etmiştir. Bütün dünyadaki en pis, en tehlikeli enerji olduğunun kayıtlara geçirilmesini istihham ediyorum.

Bir itirafta bulunmuştur, Ermenistan'daki Metsamor Nükleer Santrali'nin çok büyük tehlike yarattığını arz etmiştir, çok haklıdır. Metsamor da yapıldığında dünyanın en yeni teknolojiyle yapılmıştı, şimdi tehlikelidir. Akkuyu da yeni teknolojiyle yapılıyor; denenmemiştir, yine tehlikeli olacaktır. Dışa bağımlılığın azaltıldığı büyük bir yalandır, tamamı Rus teknolojisidir, bizi içeriye almayacaklar.

Son olarak, nükleer santral sadece vatana değil insanlığa da ihanettir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

Tutanaklara geçmiştir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, İç Tüzük 60'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum, buyurunuz.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Demin Genel Kurul salonunda yokken, Cumhuriyet Halk Partisi adına konuşan sayın milletvekilinin kürsüden kayıp kaçak, elektrik kullanımıyla ilgili, yurttaşlarımızı “namuslu” ve “namussuz” olarak ayırmasını, böyle bir değerlendirme yapmasını kabul etmemiz mümkün değildir. Büyük bir talihsizliktir bu açıklama.

Barınma, enerji, su başta olmak üzere, sosyal devletin kendi yurttaşına sağlaması gereken pek çok hizmetin, maalesef, ülkemizin koşulları nedeniyle yurttaşlarımıza sağlamadığı bir durumla, bir realiteyle karşı karşıyayız. Yoksulluğun, açlığın, işsizliğin bu kadar yoğun olduğu bir ülkede, bir coğrafyada çoğu zaman belki de ödeyemediği için, geçim sıkıntısı yaşadığı için ya da mevcut enerji nakil hatlarının eskiliğinden ve altyapılarının yenilenmemesinden kaynaklanan bu kayıp kaçak miktarıyla ilgili böyle bir tanımlama yapmayı, doğrusu, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına da yakıştırmadığımızı ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tamamlayabilir miyim Sayın Başkan? Bir dakikayla mı sınırlıyorsunuz?

BAŞKAN – Bir dakika, uygulama öyle biliyorsunuz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bu ülkede milyon dolarlık vergi borçları silinen müteahhit firmaları ortadayken, altın kaçakçılığıyla ilgili uluslararası kamuoyuna mal olunan ve uluslararası alanda ülkemizi rencide eden kaçakçılıkla ilgili dosyalar havada uçuşurken getirip burada yurttaşlar üzerinden böyle bir tanımlamayı doğru bulmayız. O tarz süreçlerle ilgili bile “adalet” kavramı üzerinden, “yargı” kavramı üzerinden tanımlamanın daha doğru olduğu kanaatindeyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

Sayın Özel, sizin de 60’a göre söz talebiniz var sanıyorum.

Buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum.

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Biraz önce grubumuz adına söz hakkını kullanan değerli hatibimizin elektrik kullanacak parası olmadığı için böylesi yaşamsal önemde olan bir konuda kaçak elektrik kullanımına zorlanan vatandaşla ilgili bir sözü yok. Ödeyebileceği hâlde ödemeyen, elektriği hırsızlık yöntemiyle kullananlara karşı yaptığı bir tanımlamadır. Sayın Baluken'in bahsettiği gibi kullanıcıların olduğu bir vakıya sosyal devlete düşen, Hükûmete düşen, bu konuda gerekli sosyal projeleri hazırlayıp Meclis gündemine getirmektir. Su kullanımına, elektrik kullanımına ekonomik güçten dolayı erişemeyen vatandaşın yolunun bunu kaçak kullanması değil, bu kullanımın devlet tarafından insani koşulları sağlayacak kadarının ücretsiz olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...onlara verilmesi, buna da bütçede karşılık ayrılmasıdır. Ancak namusuyla çalışan ve ödeyenlerin yanında, ödeyebilecek gücü olduğu hâlde, “Nasıl da yandaş şirketin alacağı devlet tarafından karşılanır, bu konuda yapılan her türlü istismara karşı Hükûmetin yapacağı bir kıyakçılık vardır.” mantığıyla yapılan durum eleştirilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanırkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)*

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalar sona ermiştir.

Sayın Elitaş’ın söz talebi olduğunu görüyorum.

Buyurunuz Sayın Elitaş, mikrofonunuzu açıyorum.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, İzmir Milletvekili Tacettin Bayır’ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Biraz önce, AK PARTİ Grubu adına konuşan değerli milletvekili arkadaşımız Sayın Nureddin Nebati, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşan milletvekili arkadaşımızın yaptığı, elektrik borçlarından dolayı veya elektrik kullanımından dolayı borcunu ödeyemeyen, imkânsızlıklardan dolayı borcunu ödeyemeyen her kim varsa o konuyla ilgili yapılan tanımlamanın, “namuslu” veya “namussuz” vatandaş şeklindeki tanımlamanın yanlış olduğunu ifade etti ve verdiği örnekler de oldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bugüne kadarki süreç içerisinde, çeşitli şeylerde, sigorta prim borçları, vergi borçları vesaire, geçmişle ilgili, kamuyla ilgili alacaklar konusunda çeşitli af düzenlemeleri yaptıklarını ifade etti ve bunun bir haksızlık olduğunu ifade etti, altını net bir şekilde çizdi.

Bugün burada konuştuğumuz mesele, herhangi bir sebeple, ne olursa olsun, kamuya olan elektrik borçlarını ödemeyen vatandaşlarımızı “namuslu” veya “namussuz” diye ayırmak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...o milletimize, o arkadaşlarımıza büyük bir haksızlıktır.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Ama alakası yok, yanlış dediğiniz şey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şunun altını çizerek ifade ediyorum...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – O başka bir şey ya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, düzeltmeye çalışıyorlar.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Hırsızlardan bahset.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Nebati bunları söylerken yine aynı şekilde tepki gösterdiler, “Öyle olur mu!” diye söylediler. Açıkçası, bunu milleti “namuslu” veya “namussuz” diye yapan, kamuya olan borçlarını farklı şekilde değerlendirip o insanları “namuslu” veya “namussuz” diye ayırmak milletvekillerine yakışmayan bir tavrıdır.

Arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

Sayın Bayır...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Madde 69’a göre düzeltme hakkımı kullanmak istiyorum çünkü yanlış ifade ediyorlar. Benim ifade ettiğim bu değil. Ben abone olup da borcunu ödeyemeyen kişiden bahsetmiyorum, adam abone bile değil, kaçak elektrik kullanıyor, hırsızlık yapıyor. Ben hırsızlıkla kullananı bahsediyorum. Aynı şey değil ki söylediniz. Adam sanayici, fabrikada kaçak elektrik kullanıyor.

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiştir Sayın Bayır.

Teşekkür ederim.

27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin genel gerekçesinin yanlış olduğuna ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, elimizde sıra sayısı 312 var. 312 üzerine hatipler görüşlerini bildiriyorlar. Biraz önce Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına da kanunun genel gerekçesi üzerinde bir şeyler söylendi. Birazdan Sayın Bakanı da bu kürsüde dinleyeceğimizi umuyoruz.

Ama 312’nin genel gerekçesinin yanlış basıldığını görüyoruz, burada söylenenlerin buradaki maddelerin gerekçesi olması mümkün değil. Ama bu kanunun genel gerekçesi bütün Meclis tarafından malum, bu kanunun genel gerekçesine bir şey basılacaksa 18 Kasım 2013 tarihinde Abdullah Tivnikli ile İbrahim Kalın arasında yapılan telefon görüşmesinin “tape”lerinin basılması gerekirdi. Çünkü orada İbrahim Kalın ile Abdullah Tivnikli bu kanunda yapılan düzenlemelerin ne zaman yapılacağını sorup İbrahim Kalın da “Beyefendi -yani dönemin Başbakanını kastederek- talimat verdi. Bu düzenlemeler yapılacak, senin zararların karşılanacak.” demektedir.

Tüm kamuoyunun ve Meclisin dikkatine gerçek genel gerekçeyi arz ederim.

Teşekkür ederim efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanırkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Tasarının tümü üzerinde şahsı adına Kazım Arslan, Denizli Milletvekili...

Buyurunuz Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geneli hakkında şahsım adına söz aldım. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu kanun teklifi daha önce 15 maddelik bir tasarı hâlinde gelmişti fakat ne olduysa daha sonra 29 maddelik bir düzenlemeyle Komisyonumuza gelmiş ve orada bu kanun teklifi görüşülmüş ve Meclisimize gelmiştir. Şimdi, bu tasarının genel olarak kapsamına baktığımızda gerçek anlamda Elektrik Piyasası Kanunu'nun hem üretim alanına hem tüketim alanına iyi bir şekilde düzenleme getiren bir yasa teklifi olmadığı gibi, özellikle dağıtım şirketlerini koruyan kollayan, onların istemlerini yerine getirmeye çalışan; kayıp kaçakla ilgili, tarifelerle ilgili, yeni, hukuka uygun olmayan ve Anayasa'ya aykırı biçimde düzenlenmiş ve İç Tüzük'e de aykırı bir şekilde önümüze gelmiş olan bir tekliftir.

Şimdi, elektrikte özelleştirme yapıldı. Özelleştirmedeki amaç, Sayın Bakan, üretimin daha fazla artırılmasıyla birlikte tüketimin de tüketiciye daha ucuza bir şekilde bu enerjinin, bu elektriğin verilmesi ve daha sıkı bir takibatın yapılması, tahsilatların iyi bir şekilde gerçekleştirilmesi ve bu yönden hem tüketicinin hem de devletin zarar görmeyeceği bir sistemin çalıştırılmasına yönelik olması gerekiyordu ama öyle bir noktaya geldik ki, özelleştirmeden sonra üretimde pahalılık arttığı gibi, aynı zamanda tüketimde de pahalılık artmaya başladı ve tüketiciye inanılmaz bir şekilde, her ay farklı bir şekilde, tarifenin içinde farklı farklı isimlerle; sayaç okuma gibi, sistemin bedeli gibi, ayrıca buna benzer kayıp kaçak bedeli gibi bu tarifenin, bu makbuzların içine konulmak suretiyle tüketiciden gerçekten haksız yere alınan bir bedel konumuna gelmiş bulunmaktadır.

Şimdi, dünya ortalamasına baktığımız zaman, özellikle kayıp kaçaklarda dünya ortalamasının yüzde 6 civarında olduğu bir ortamda Türkiye’de kayıp kaçağın yüzde 15’lerin üstünde olduğu görülmektedir. Şimdi, eğer kayıp kaçağı önleyemiyorsak, kayıp kaçağı takip edemiyorsak dağıtım şirketlerine bu yönde bir yük getirmiyorsak o zaman biz bu özelleştirmeyi neden yaptık diye sorgulamamız gerekiyor. Amaç neydi özelleştirmede? “Devlet birçok yerde tahsilatı yapamıyor, takibatı yapamıyor, dolayısıyla kayıp kaçak hem teknik anlamda hem de teknik alan dışında kayıplara sebebiyet veriliyor. Dolayısıyla, enerjiyi daha pahalıya tüketiciye vermek zorunda kalıyoruz.” deniliyordu. Ama geldiğimiz noktada, maalesef bu noktada hiçbir avantaj sağlamadı ve dolayısıyla, tüketici daha pahalıya enerjiyi kullanmaya devam etmektedir.

Şimdi, satın alma gücü ortalamasına göre, Avrupa’nın ve diğer ülkelerin ürettikleri elektriğin tüketiciye ulaşması noktasında daha ucuza olduğu hâlde biz pahalılıkta 6’ncı sırada bulunmaktayız. Hatta bu pahalılık sebebiyle, üretimin üzerinde, maliyetlerin üzerinde çok fazla yük olması sebebiyle bizimle beraber rekabet eden, özellikle tekstil sanayisi ve tekstil ürünleri noktasında bizimle rekabet eden birçok ülkelerde elektriğin üreticiye, sanayiciye 4 sentlerde verildiği bir durumda Türkiye’de bu, sanayiciye 12, 13, 14 sentlerde verilmektedir. Buradaki fark tamamen bizim sanayicimizin, bizim üreticimizin ve bizim ihracatçımızın üzerinde kalmakta, yük olmakta, dolayısıyla rekabet etmemizi de zorlaştırmaktadır.

Tükettiğimiz enerjinin yüzde 53’ünü enerjiye, yüzde 47’sini de vergiye ve diğer ödemelere veriyoruz. Tüketiciye yüklenen bu vergi, bu tarifelerle gerçekten tüketicinin katlanamayacağı bir noktaya gelmiş bulunmaktadır. Onun için, Bakanlık olarak, öncelikle ucuz enerjinin üretilmesi, özellikle kendi öz kaynaklarımızdan üreteceğimiz, rüzgâr enerjisinden, güneş enerjisinden, hidroelektrik enerjisinden üreteceğimiz elektrikle daha fazla üretirmek, o alanlarda özel sektöre daha fazla imkân vermek, fırsat vermek suretiyle üretimde maliyeti aşağıya çekmeliyiz ve böylelikle tüketiciye de daha ucuza enerjimizi vermeliyiz.

Elektrikte teknik kayıp ortalamamızın dünyanın 2 katına çıktığı bir ortamda, gerçekten, bizim bu kayıp ve kaçakları gidermemiz ve diğer ödeyemeyen kesimlerin paralarının da ödeyenlerin üzerinden, ödeyen, gerçekten borcuna sadık olan abonelerin üzerinden alınması da kesinlikle hem eşitlik ilkesine hem de hakkaniyet ilkesine aykırı bir durum olmaktadır. Onun için, bu getirilen yasa teklifinin, bütünüyle birlikte baktığımızda, Anayasa’mıza, İç Tüzük’e açıkça aykırı olduğu görülmektedir.

Şimdi, bunun dışında öyle bir yasa teklifi geliyor ki, kayıp kaçakla ilgili dava edilmiş, talep edilmiş, hüküm altına alınmış, Yargıtay karar vermiş, bu haksız alınan paranın iadesine karar verilmiş, bunları ortadan kaldırılırsunuz ve hiç kimsenin dava açmasına, yargı yoluna gitmesine de imkân vermiyorsunuz. Böyle bir hak ihlali kesinlikle olamaz. Dolayısıyla, vatandaşa tarifenin içinde ne yazarsa yazsın “Bunu ödemek zorundasınız.” gibi söylemek, zorlamak, devletin baskısını, korkusunu tüketicinin üzerinde sürekli sürdürmek hakkaniyete ve yasalarımıza da uygun değildir.

Onun için, Yargıtay kararlarına mutlak surette uyulacak. Anayasa’mıza göre eşitlik ilkesine uyulacak. Bunun dışında, gerçek anlamda, tarifenin içinde yer alan haksız alımların ortadan kaldırılmasına imkân verilecek. Vatandaşın, tarifenin ve eline geçen bedelin sadece sonucuna itiraz etmesi şeklinde getirilen bu kısıtlama kesinlikle Anayasa’mıza ve yasalarımıza ve vatandaşın da hak arama istemine aykırı bir davranıştır, bir durumdur.

Şimdi, bu teklifle, aynı zamanda nükleer enerjinin de önü fazlasıyla açılıyor. Yenilenebilir enerji üzerinde hiçbir çalışma maalesef yapılmıyor. Onun için, nükleer enerjinin her alanda, her ne şekilde olursa olsun bütün mevzuatları baypas ederek, onları ekarte ederek Kıyı Kanunu’na, askerî alanlara

girilmesine, zeytin alanlarına girilmesine, özel mülkiyete girilmesine, acele kamulaştırma istemine kadar her türlü kanunsuzluğun, haksızlığın ve vatandaş gerçekten zora sokan bir durumun ortaya çıktığını görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAZIM ARSLAN (Devamla) – Onun için bu yasa teklifine ret vereceğiz.

Hepinizi sevgiyle, saygıyla tekrar selamlıyorum. Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

Şimdi, söz sırası Hükûmette. Sayın Berat Albayrak, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı.

Buyurunuz Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Kıymetli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bugün, Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin görüşülmesi kapsamında sizlerin huzurunda bulunuyorum.

Öncelikli olarak, yasa teklifimizin milletimiz için hayırlara vesile olmasını dilerken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamı, genel, bugüne kadar yapılan, bugüne esas olarak yoğunluklu bir şekilde tartışılan mevzulara geçmeden önce, metnin içeriğinde, bu yasa kapsamında enerji piyasasında nasıl bir düzenleme yapmamız gerektiğini, hamasetten ayrı, teknik ve detay olarak kaba bir şekliyle anlattıktan sonra, doğru bilgiye dayalı tespitlerle bitirmeyi istiyorum. Onun için, dikkatle dinleyen siz hazırın vekillerimize şimdiden teşekkür ediyorum.

Bilindiği üzere, tüm dünyada enerji piyasaları çok dinamik bir şekilde değişim geçirmektedir. Ülkemiz elektrik piyasası, 2001 yılından itibaren 4628 sayılı Kanun'la yeniden şekillendirilmiş ve 2013 yılında, 6446 sayılı Kanun'la bugünün ihtiyacına cevap verecek birçok yeni düzenlemeyi beraberinde getirmiştir. Türkiye'de elektrik piyasasındaki hızlı değişim gereği hazırlanan kanun teklifiyle, yatırım süreçlerinin hızlandırılması ve önemli ölçüde uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi esas amacımız olmuştur.

Enerjide dışa bağımlılığı azaltmak, önümüzdeki on-on beş yıl içerisinde 2 katına çıkacak olan enerji talep artışını sorunsuz karşılamak ve arz güvenliğini sağlamak için, yoğun bir şekilde, Bakanlık olarak çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Enerji arz güvenliği için kritik bir unsur olan sağlıklı bir şekilde tedarik hususu çok önemli. Son on yılda hızlanarak artan enerji sektörümüzün çehresi ciddi bir şekilde değişmekte ve serbestleşme çabalarıyla kurulmaya çalışılan rekabetçi piyasa yapısı enerji politikalarımızın en önemli odak noktası olmuştur. Bu bağlamda, rekabetçi, şeffaf, tüketicinin korunduğu çevresel sürdürülebilirliği de dikkate alan bir enerji sektörü önceliğimiz olmuş ve olmaya da devam edecektir. Strateji ve politikalarımız enerji arz güvenliği, alternatif enerji kaynakları, kaynak çeşitliliği, yerli ve yenilenebilir kaynakların ekonomiye kazandırılması, sürdürülebilirlik, enerji piyasalarında serbestleşme ve enerji verimliliği temellerine dayanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifi dikkatlice incelendiğinde ana fikrinin daha çok yerli ve yenilenebilir kaynaklar ve bunun değerlendirilmesi olduğunu net olarak görebiliriz. Daha çok yerli ve yenilenebilir, bu ülkenin ihtiyacı olan enerjinin tedarik güvenliğini, küresel etkileri en asgari seviyeye indirerek sağlamayı amaçlamaktadır. Bu kanun teklifi enerji kaynaklı dış ticaret açığının azaltılması anlamında çok önemli katkı sağlayacaktır. Bildiğiniz gibi, 2015 yılı itibarıyla net enerji ithalatımız 38

milyar dolar seviyesinde olup gelişen ve büyüyen ekonomimizden dolayı bu rakamın ilerleyen yıllarda daha da artması kaçınılmaz olacaktır. İşte bu aşamada tüm yerli kaynaklarımızın seferber edilmesi gelecek yıllarda daha az kaynağın yurt dışına aktarılmasını sağlayacaktır. Özellikle yerli kömür kaynaklarının azami kullanılması durumu ülkemizin arz güvenliğinin sağlanmasını ve dış politik pozisyonunu daha güçlü kılacaktır. Hem madencilik hem de termik santral işletmeciliğinde yaklaşık 25 bin kişilik bir istihdama katkı sağlayacaktır.

Gelişen dünyada, artık, yenilenebilir enerji üretim portföylerinin de giderek artan bir öneme sahip olduğunu gayet iyi biliyoruz. Söz konusu kaynaklarımızın çok daha hızlı sisteme alınabilmesi için farklı bir yatırım modelinin gerektiği bilinmekte. İşte YEKA (Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı) modeliyle hem yenilenebilir enerji potansiyelimizi sisteme çok daha hızlı ilave etmek mümkün olacak hem de bu tesislerin aksamalarının yurt içinde üretilmesini sağlayarak ikinci bir fayda elde edilecektir. Aslında bu model, kendi kendini finanse edebilme yeteneğine sahip yeni bir sanayi sektörünün doğuşuna da sebebiyet verecektir. Ülkemizde bu uygulamayla oluşturacağımız yenilenebilir ekipman üretim yeteneği, ilerleyen yıllarda komşu ülkelere de ihracat için bölgesel fırsatlar sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, doğal gazın kullanılmaya başlandığı 1987 yılında 500 milyon metreküp olan yıllık doğal gaz tüketimimiz 2015 yılı sonu itibarıyla 49 milyar metreküpe ulaşmıştır. Öte yandan, 2002 yılında 4.510 kilometre olan doğal gaz iletim ve dağıtım hattı uzunluğu, devam eden hatların tamamlanarak işletmeye alınmasıyla 2015 yılında 118 bin kilometreyi geçmiştir. Sadece bu altyapının 13 bin kilometreden fazlası ana gaz iletim hat sistemiyle oluşmuştur. 2002 yılında sanayi ile konutta 5 şehrimize ulaştırılan doğal gaz, bugün itibarıyla 77 şehrimize ve 328 ilçemize ulaştırılmıştır. Doğal gazın ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefi doğrultusunda diğer il ve ilçelerimize doğal gaz ulaştırılmasını sağlamaya yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Bu kanun teklifiyle başarılmaya çalışılan diğer önemli bir husus, doğal gaz arz güvenliğinin sağlanması amacıyla depolama kapasitemizin artırılmasıdır. Bilindiği üzere doğal gaz, hem elektrik hem de konut ısıtma amacıyla enerji tüketimimizde çok önemli bir ağırlığa sahiptir. Özellikle kış mevsiminde günlük puant taleplerinin karşılanmasına katkı sağlayacak depolara ihtiyaç her yıl giderek artmaktadır. Hâlihazırda yüzde 10 olan depolama kapasitesi yeterliliği ve yükümlülüğü yüzde 20'ye yükseltilerek arz güvenliğini daha ileri bir noktaya taşımak için ciddi bir adım atmaktayız. Yeni depolama tesislerinin yapımı, ülkemizin uluslararası boru hatlarının geçiş güzergâhı ve transit ülke olma noktasında da önemli bir yer teşkil etmektedir. Ayrıca, doğal gaz kullanmak isteyen vatandaşlarımıza doğal gaz şebekesinin ulaştırılması amacıyla dağıtım bölgelerinin sınırlarının EPDK tarafından yeniden düzenlenmesine ve genişletilmesine imkân sağlanmıştır.

Yerli kaynaklarımızın değerlendirilmesinde ve kullanımının artırılmasında kara alanlarındaki çalışmaların yanı sıra deniz alanlarındaki doğal kaynak aramalarına da ağırlık verilmesi gerekmektedir. Gelişen ekonomilerde ihtiyaç duyulan hammadde tedarik güvenliğinin ve kaynak çeşitliliğinin sağlanması önem arz etmektedir. Girdi Tedarik Strateji Eylem Planı'nda belirtilen hedeflerimize ulaşılabilmesi ancak MTA'nın yeteneklerinin daha da geliştirilmesiyle mümkün olacaktır. İşte bu kapsamda, kanun teklifinin içerisine, stratejik madenlerin tedarik güvenliğinin sağlanması için MTA'nın sadece yurt içinde değil, aynı zamanda yurt dışında arama ve araştırma faaliyeti yapmasıyla, yurt dışında şirket kurmasıyla ilgili de düzenlemeler konulmuştur.

Bu kanun teklifiyle ayrıca vatandaşımızın ve yatırımcılarımızın önündeki bürokratik süreçlerin kısaltılması ve hızlandırılması esas amaçlardan bir tanesidir. Bu kapsamda, sahada yapılması gereken iş ve işlemlerin daha kısa sürede ve düşük maliyetle yapılmasına yönelik düzenlemeler getirilmektedir. Ayrıca, onay, izin ve ruhsat gibi süreçler daha etkin ve kısa sürede gerçekleştirilebilecektir.

Enerji arz güvenliğimizin sağlanması adına yenilenebilir enerjinin yanı sıra nükleer enerjinin de ülkemizde elektrik üretim amaçlı kullanılması elzem bir husustur. Dünyada nükleer enerjinin kullanımına baktığımızda elektrik enerjisi üretimindeki payı yaklaşık yüzde 11'dir. Bunun yanında, Fransa, Amerika ve Rusya'yla birlikte Çin başta olmak üzere dünyada kurulu faaliyette olan nükleer reaktör sayısı 442'dir. Nurettin Bey'in sayısından 4 fazla, aldığı rapora 4 tanesi de devreye girdiği için 442 olarak ifade edebiliriz bunu. Şu anda inşa aşamasında 66 tane ve 164 tanesi de yapım aşamasında ve plan aşamasında olan nükleer santralden bahsediyoruz. Fransa elektrik üretiminin yüzde 74'ünü, İsveç yüzde 34,3'ünü, Finlandiya 33,7'sini, İsviçre yüzde 33, Ukrayna yüzde 56'sını nükleer enerjiden karşılamaktadır. Tüm Avrupa Birliğinde ortalama elektrik üretiminin yüzde 30'ü nükleer enerjiden karşılanmaktadır.

Sizlerin de iyi bildiği gibi, uzun bir süredir nükleer enerji teknolojisinin ülkemize kazandırılması konusunda önemli adımlar atmış durumdayız Hükûmetimiz olarak. 1956 yılında Demokrat Parti iktidarı döneminde başlayan bu hayal, bu iktidar döneminde atılan somut adımlarla hayata geçme noktasında çok önemli bir noktaya ulaşmıştır.

Nükleer teknoloji hem enerjide kaynak çeşitliliği hem de bu teknolojinin diğer uygulama alanlarının geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu teknoloji konvansiyonel inşaat tekniklerinin ötesinde özel uygulamalar gerektirmektedir. Bu amaçla, söz konusu tesisin yapı denetiminin TAEK tarafından uluslararası kriterlere göre yaptırılması ayrıca düzenlenmiştir. Nükleer tesislerin özelliği gereğince, inşa edileceği alanların zemin yapısı açısından birçok kriteri eş zamanlı karşılaması elzemdir. Yasa teklifimizle, kurulması planlanan nükleer tesislerin en doğru lokasyona yerleştirilmesi amaçlanmıştır.

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100'üncü yılında, elektrik enerjisi ihtiyacımızın bugünkü düzeyin en az yüzde 50 daha üzerinde bir noktaya erişeceğinden hareketle yani yaklaşık 414 milyar kilovatsaate ulaşacağı hesaplarımız dâhilindedir. Bu doğrultuda, yerli ve yenilenebilir enerjiyle enerji verimliliğinden azami düzeyde yararlanma çalışmalarımızın yanı sıra, nükleer enerjinin enerji arz kaynaklarımız arasına dâhil edilmesi, artan elektrik enerjisi talebinin karşılanması ve ithal kaynaklı yakıtlara bağımlılıktan kaynaklı risklerin daha da azaltılması çok büyük önem arz etmektedir. Ayrıca Onuncu Kalkınma Planı kapsamında yer alan ve Bakanlığımızın sorumlu olduğu Yerli Kaynaklara Dayalı Enerji Üretim Programı kapsamında, yerli kaynakların enerji üretimindeki payının artırılması suretiyle enerjinin dışa bağımlılığının azaltılması amaçlanmaktadır. Söz konusu amaçları gerçekleştirmek için çeşitli hedefler belirlenmiştir. Bu bağlamda, Bakanlığımız tarafından yapılan arz planlamalarında, 2023 yılına kadar yerli linyit ve taş kömürü kaynaklarımızın tamamının elektrik üretimi amaçlı değerlendirilmesi hedeflerimizden bir tanesidir. Yerli kömürden elde edilebilecek elektrik enerjisi üretim potansiyelinin yaklaşık 15 bin megavat olduğu öngörülmektedir. Bu kapasitenin devreye alınmasıyla birlikte -burası önemli- 4,3 milyar dolar karşılığı yaklaşık 19,5 milyar metreköplük doğal gazdan elde edilebilecek elektrik enerjisi üretimi karşılanabilecektir.

Kanun teklifiyle, yerli kömüre dayalı elektrik üretim tesisi kurulması ve varlıkların daha hızlı ve etkin kullanımının özel sektörün marifetiyle sağlanması amacıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığının yapacağı birim fiyat yarışması usulüyle ihale yapılması yöntemine dayanan yeni bir yatırım modeli oluşturulmuştur. Bu modelde tesiste üretilecek enerji TETAŞ ve EÜAŞ tarafından ihale sonucu minimum fiyatla satın alınması çerçevesi içerisinde yine devlet olarak para harcamadan bu yatırımların önü açılacaktır.

Özellikle, bazı linyit sahaları büyüklüğünden dolayı ölçek ekonomisi kapsamında değerlendirilememektedir. Bu kanun teklifi içerisinde sahanın büyük olması çok büyük kapasitede yatırımları gerektirmekte ve yüksek sermaye ihtiyacı doğurduğundan dolayı, bu güce sahip çok

fazla yatırımcının mevcut olmaması söz konusu olduğundan dolayı sahaların faaliyete geçmesini geciktirmekte ve engellemektedir. Bu sahaların bölünerek daha fazla yatırımcının ilgisine sunulması hem atıl duran kaynakların daha fazla yatırımcının ilgisine sunulması ve ekonomiye kazandırılmasını hem de yatırımların daha hızlı yapılmasının önünü açacaktır. Bu amaçla maden ruhsatlarının Bakanlık onayıyla ayrı ruhsatlara bağlanabileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Madencilik faaliyetleri sırasında oluşan metan gazının iş ve işçi sağlığı açısından ne kadar büyük bir tehdit olduğu ve giderilmesi gerektiği de aşikardır.

Yapılan düzenlemeyle ayrıca metan gazının drenajı sağlanmış ve metanın doğal gaz piyasasına satılmasının önü açılmıştır. Bu düzenlemeyle iş sağlığı ve güvenliği açısından daha uygun ve etkin işletmecilik yapılmasının yanı sıra Zonguldak Havzası'nda bulunan taşkömürü rezervlerinden elde edilecek metanın da ekonomiye kazandırılmasının önü açılmıştır.

Değerli milletvekilleri, 780 bin kilometrekarelik alanda yaklaşık 40 milyona yakın aboneye hizmet veren büyük bir iletim ve dağıtım şebekesine sahibiz. Bu şebeke dünyanın 5'inci, Avrupa'nın 2'nci büyük şebekesidir. Yaklaşık 15 milyon direk, 1,3 milyon kilometre hat, 400 binden fazla trafodan bahsediyoruz. Tesis edilmesi, yönetilmesi ve işletilmesinin ne denli büyük bir iş yükü ve maliyet gerektirdiği hepimizin malumu. Elektrik üretiminde kaynak çeşitliliğinin sağlanması ve arz güvenliğinin güvence altına alınmasının yanı sıra üretilen elektriğin iletim ve dağıtım aşamalarında gerçekleşen kayıp ve kaçakların minimum seviyeye indirilmesi çok ama çok önemlidir. Bilindiği üzere elektriğin üretim tesislerinden tüketim noktalarına kadar taşınması ve yeterli, kaliteli, sürekli ve kesintisiz sunumu için önemli büyüklükte iletim ve dağıtım altyapısının inşa edilmesi ve işletilmesi gerekmektedir. Üretilen elektriğin önce iletim şebekesinden binlerce kilometre uzaklıkta dağıtım bölgelerine taşınması, burada binlerce trafoyla, sonrasında dağıtım şebekesinde milyonlarca kilometre uzunluğunda hatlarıyla tüketime sunulması sırasında elektrik enerjisi önemli ölçüde teknik olarak kayba uğramaktadır. Ülkemizde geldiğimiz noktada teknik kayıp oranı yaklaşık yüzde 7 civarındadır. Bu ortalama, OECD ve AB ortalamalarına oldukça yakın bir ortalama değildir. Teknik kaybın olmaması fiziksel olarak mümkün olmamakla beraber azaltılması mümkündür. Nitekim, on üç yıllık iktidarımızda bu oran anlamlı bir şekilde aşağıya düşmüştür ve düşmeye devam etmektedir.

Ülkemizde elektriğin üretimi, iletimi, dağıtımı ve satışı tümüyle dikey bütünsel kamusal şirket olan TEK'le başlamıştır. 1970 yılında kurulan TEK'ten önce yerel otoriteler vesilesiyle verilen bu hizmet, 1970 yılında kurulan TEK'te tüm bu hizmetler kamu eliyle gerçekleştirilmektedir.

Şimdi, burası çok ama çok önemli. Bugün burada şunu görüyorum ki maalesef algının gerçekleştirilmeye çalışıldığı, içinde bilgi olmayan fikir üretilen, gerçek dışı şeylerle karşı karşıyayız, halkımızı hakiki anlamda aldatmaya çalışan bir söylemle karşı karşıyayız, büyük bir yanlış, yalana ve iftiraya gidecek kadar bir şeyle karşı karşıyayız.

Ne demek istiyorum arkadaşlar? Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulduğundan, elektrik hizmeti verildiğinden bugüne kadar, bugün bu yasayı konuştuğumuz gün söylenenlerin birçoğunun yalan olduğunu, yanlış olduğunu çok açık, net bir şekilde şöyle ifadelim ki halkımız hakikati bilsin: Kurulduğu günden bugüne kadar kayıp kaçak oranı elektrik tüketicileri tarafından karşılanmaktadır. Bu, bugünün konusu değildir. Bugün burada bizim düzenlemeye çalıştığımız, 2010-2011 yılından itibaren, 1 Ocak 2011 noktasında liberalleşen piyasanın EPDK, bağımsız kurum özelleşmesiyle birlikte, onun eliyle birlikte, piyasalarda kayıp kaçak oranının teknik perakende ve dağıtım sistemi içerisinde rehabilite edilmesi, daha aşağıya çekilmesiyle ilgili yapılan yasal bir düzenlemedir. Bunun, toplam tüketici faturası içerisinde yer alan kayıp kaçak oranının bu teknik düzenleme gereği hesaplanırken dışarıda yer almasından kaynaklı bir düzenlemedir. Ama siz sanki bugün kayıp kaçak oranı vatandaşlar tarafından,

kamu tarafından, bunun eliyle yapılmıyormuş gibi, bugün böyle bir şey yapılmıyormuş hakikatini çarpıtarak bir söylem gerçekleştirmeye çalışırsanız buna söyleyecek tek şey yalan ve iftirdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sizden aldık bilgileri, bilgileri siz verdiniz!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (Devamla) – Şimdi, burada önemli bir nokta var.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Bilgileri sizden aldık!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (Devamla) – Burada önemli bir nokta var, halkımız şunu bilsin: Biz iktidara geldiğimizde yüzde 20’lerde olan kayıp kaçak oranını, bugün Meclisteki muhalefet partilerinden 3’ünden 2’sinin iktidarda veya iktidar ortağı olduğu dönemlerde yüzde 20’lerde olan kayıp kaçak oranını bu iktidar yüzde 14’lere düşürmüştür. Halkımıza yüklenen bu kayıp ve kaçak yükünü her geçen gün, özelleştirme marifetiyle, teknik altyapı marifetiyle, profesyonel altyapıyla ilgili yapılan güçlü altyapılar itibarıyla daha da aşağıya düşürmeye devam edecektir.

Şimdi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, maalesef ek süre uygulamamız yok.

Teşekkür ederim efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (Devamla) – Sayın Başkan, 9,5 saat sonra gündemin maddelerine geçtik. 9,5 saat sonra Mecliste kanun maddelerini tartışmaya çalıştık. Sayın grup başkan vekillerinin “yok, Anayasa’ya aykırı, yok, İç Tüzük’e aykırı” demesinden bir 3 saat de öyle kaybettik. Gece on ikiyi geçtikten sonra bu kadar kapsamlı ve reformcu bir paketle alakalı bir açıklama yapalım dediğimizde süre bitti diyorsunuz. Çok kısa bir süre daha alalım.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bakınız, çok arzu ederim ama siyasi partilerin Meclis başkan vekilleriyle Sayın Meclis Başkanının birlikte yaptığı toplantıda ek süre uygulamasının sona erdirilmesi kararlaştırıldı. Yoksa, arzu ederim, güzel bilgiler veriyorsunuz.

Buyurunuz bir dakika...

Sözlerinizi tamamlayınız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (Devamla) – İşte, “elektrik pahalı.” dendi, “kayıp kaçak” dendi, “nükleer” dendi, neresinden tutacağımı şaşırdım, bir dakikada ne anlatacağımı bilemiyorum ama. Yani bir fikrin altında gerçek, sahil bilgi olursa o fikre karşılık verilir. Onun için, lafa bakıyoruz, söyleyen arkadaşlara bakıyoruz, geçmiş referanslara bakıyoruz, hangi birine cevap vereceğimi şaşırdım. Ama halkımız müsterih olsun. İktidarımız kayıp kaçakta olduğu şekliyle, bugüne kadar ortaya koyduğu performans şekliyle, bugüne kadar halkımıza güven noktasında ne kadar iyileştirme yaptıysak tüm bakanlıklarımız aracılığıyla, Enerji Bakanlığı olarak geçmiş bakanlarımızla bugüne kadar ne kadar büyük bir ilerleme kat ettiysek halkımıza güvenli, huzurlu enerji ve arz güvenliği noktasında, daha ucuz elektrik enerjisini, daha ucuz elektriği sağlama ve kaliteli elektriği sağlama noktasında, bundan sonra da kim ne derse desin biz doğru bildiğimiz hak yolda sonuna kadar bunu sağlamaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. Sağ olun, var olun arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakanın biraz önceki konuşmasında aynen soru şu şekilde: “Kayıp kaçak bedeline ilişkin uygulama ne zaman ortaya çıkmıştır?” “Elektrikte kayıp kaçak bedeli” yazılan kitapta aynı soru yineleniyor. Sayın Bakan dedi ki: “Cumhuriyet tarihinden bugüne kadar tahsil edilmiştir. Konuşmacılar hakikate aykırı beyanlarda bulunuyor.” Aslında hakikate aykırı beyanlarda bulunan Bakanın ta kendisi.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal, tutanaklara geçmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu uygulama hangi yasayla olmuş? Kitaptaki, aynen: “6446 sayılı Yasa’nın uygulanmasıyla birlikte yürürlüğe girmiş.” Bu, cumhuriyet tarihinden bugüne kadar değil Sayın Bakan. Size bu bilgiyi veren sayın bürokratlar yanlış beyanlarda bulunuyorlar.

Bilgilerinize arz ederim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal.

Sayın milletvekilleri...

Dinleyeceğim efendim.

Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan konuşmasının başında geldi ve dedi ki: “Teknik ağırlıklı olarak, bilgilendirmeye yönelik bir konuşma yapacağım. Bunu saygıyla dinleyecek hazıruna şimdiden teşekkür ediyorum.” Bütün Meclis, kendisinin verdiği bilgileri, doğrusuyla yanlışıyla, eksiğiyle fazlasıyla, eleştiriye muhtaç kısımlarıyla dinledi. Ama o aslında, Meclisle kurmuş olduğu, yazısız, sözlü ve aslında karşılıklı mutabakata dayanan akde, son üç dört dakikada, Bakan olmanın verdiği, kürsüde olmanın verdiği avantaja karşı gelerek, onu çiğneyerek, muhalefet partilerinin her bir tanesine ayrı ayrı sadece hakarete bulunmadı, iftira da attı. Dedi ki...(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Ne alakası var?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, dinleyelim efendim Sayın Özel’i.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir kere, Türkiye Cumhuriyeti’nin bir Bakanına, bu Meclis çatısı altında, “Yalan, iftira, bir söze bakarım.” bunlar yakışmaz efendim. Bir kere, bunun için kendisini kınıyoruz ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına cevap hakkımızı kullanmak istiyoruz.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Adam “namussuz” dedi, “namussuz” bir şey demedi.

BAŞKAN – “Cevap hakkı” derken, sataşma nedeniyle de söz istiyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak’ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde Hükümet adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; gecenin bu vaktinde bu kürsüye çıkıp böyle bir sataşmadan dolayı söz alacağımızı tahmin etmezdik.

Sayın Bakan ifadelerini kullanırken on beş-on altı dakika bu Mecliste kimse çıt çıkarmadan kendisini dinledi. Ama buraya bir Türkiye Cumhuriyeti'nin Bakanı olarak çıkıp, bu yüce kubbe altında bütün muhalefet partilerinin yaklaşımlarına “yalan, iftira, gerçek dışılık” demek hakkınız değildir, haddiniz de değildir, haddinizi bilin! (CHP sıralarından alkışlar)

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Sen bil onu, sen! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Özgür Bey, hepsi doğru, az bile dedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - İkincisi, kayıp kaçak meselesi Adalet ve Kalkınma Partisinin icadıdır. Bu konuda, kayıp ve kaçak konusunda biraz önce akıl almaz şeyler söylendi. Mesela, bu meseleyi birilerine izah edebilmek için, diyor ki sayın milletvekili: “Efendim, kasaba gidiyoruz et alıyoruz, bir tane fiyat var.” Bunların mantığına göre kayıp kaçığı tüketici ödeyecek olursa mesela kasap şöyle bir şey yapabilir bir gün: İki tane dana kesecektim, bir tanesi kaçtı, dana etinin fiyatını iki katına çıkarıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın halkımız, bu AKP'nin mantığına göre 40 tane koyunluk sürüm vardı, 30 tanesi kaçtı. Kaçak bedelini sen öde, kuzu etinin fiyatı 3 katına çıktı. Bu akıl mı, mantık mı?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – O sizin aklınıza gelir, sizin aklınıza gelir o.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Bakın, değerli vatandaşlarımız, size karşı AKP'nin dayattığı nedir? Bir restoranda yemek yiyorsunuz, bir esnaf lokantasında. Adamın birisi yiyor, yiyor, yiyor. “Hesabı ödemeyeceğim.” diyor, lokantadan kaçıyor. Kapıları tutuyorlar, hesap ödemek üzere olanlara o adamın yediğini de paylaşıyorlar. Hak mı, insaf mı? (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Baluken.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan ifadelerini kullanırken muhalefet parti sözcülerinin hepsini yalancılıkla suçlamasını kınıyorum çünkü eğer bizim söylediklerimiz yalansa yüzlerce dava açılmıştır.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Sen ne sıfatla konuşuyorsun? Grup başkan vekili konuştu, bu ne konuşuyor şimdi?

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Bu davalar Bakanlığa karşı, dağıtım şirketlerine karşı kazanılmıştır. Bu mahkemeler şimdi açılmış, şimdi bu sonuçlar alınmıştır. Geçmişte böyle bir dava olmamıştır. Bunu da bilmesini istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan, tutanaklara geçmiştir.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Başkan, İç Tüzük'te böyle bir uygulama var mı? Olmayan usulleri icat ediyorsunuz ya!

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Efendim, böyle bir usul var mı ya? Böyle bir usul yok.

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, aynı gerekçelerle sataşmadan söz istiyoruz. Yalan, iftira...

BAŞKAN – Şimdi, “3 siyasi partiden 2’si” dedi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, muhalefet milletvekillerinden yalan ve iftiralarla...

BAŞKAN – Peki, o gerekçeyle size de iki dakika süreyle söz veriyorum.

27.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak’ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde Hükümet adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, Sayın Bakan on altı-on yedi dakika -içeriğe çok katılmasak da, eleştirdiğimiz birçok husus olmuş olsa da- siyasi üsluba ve diplomatik nezakete son derece uygun bir konuşma yaptı. Ancak, son üç dört dakikalık kısmında muhalefetten gelen eleştirileri yalan ve iftira olarak nitelendirmesini yani belki de siyasi deneyimle ilgili bir talihsizlik olmuştur diye düşünüyorum.

Burada, Sayın Bakan, şunu unutmamak lazım: Parlamenter demokrasilerde iktidar partisi halka hizmet götürmek üzere halk tarafından yetkilendirilmiştir. Muhalefet partileri de iktidar partisinin hizmet götürüp götürmediğini, doğru bir şekilde işini yapıp yapmadığını denetlemekle yetkilendirilmiştir. Aynı şekilde, Parlamento çalışmalarında da buradaki yasama faaliyetlerinde, kanun yapma tekniklerinde Anayasa’ya ve İç Tüzük’e uygunluğu denetlemeyle ilgili muhalefet partisine bir denetim yetkisi verilmiştir. Dolayısıyla, dile getirilen eleştirileri o şekilde değerlendirmek yerine, eksik, yetersiz ya da yanlış bilgiye dayanan değerlendirmeler olarak burada ifade etmeniz doğru olan tutumdur.

Diğer bir konu: Grup başkan vekillerinin üç buçuk saat boyunca burada yürüttüğü tartışmayı Meclis açısından bir zaman kaybı olarak tanımlama hakkınızın olmadığı kanaatindeyiz. Neticede, her kanunun Anayasa’ya ve İç Tüzük’e uygun olup olmadığını doğal olarak grup başkan vekilleri burada tartışmak zorundadırlar. Uyaralım sizi; bu kanun bu şekliyle çıksa bile Anayasa Mahkemesinden geri dönecektir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bakanın imzası yok ki zaten.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Keşke bu şekilde reddiyeci bir yaklaşım yerine, gelen eleştirileri dikkate alıp ona göre Anayasa’ya ve İç Tüzük’e uygun bir yasama tekniğiyle gitseniz diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, aynı gerekçelerle, özellikle grup başkan vekillerinin konuşmasına da atıfta bulunarak zamanın boşa harcandığını...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akçay, size de iki dakika süreyle söz veriyorum.

28.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak’ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde Hükümet adına yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında biz gruplar olarak Sayın Bakanı dikkatle dinledik. Sayın Bakanın vereceği bilgiler fevkalade önemli çünkü bu önemli bir kanun, tartışmalı bir kanun geçiriyoruz fakat dikkat ettim, Sayın Bakan grupların konuşmacılarındaki bilgilere cevaptan ziyade o konuşmalardan evvel hazırlanmış olan bir metni burada okudu ve ona da dikkat ettim, hepimizin bilgisayarında kayıtlı ve -hatta bizdeki bilgiler daha kapsamlıdır- Google'dan rahatlıkla ulaşılabilir bilgileri serdetti.

Sayın Bakan, Parlamento konuşulan, tartışılan, değerlendirilen bir yerdir, buradaki geçen zamanı boşa geçmiş bir zaman olarak değerlendirmenizi çok yanlış bulurum, hatalıdır, lütfen... Bakanlığınız yeni, başarılı olmanızı dileriz. Parlamento çalışmaları konusunda fevkalade bilgi zayıflığınız ve anlayış zayıflığınız var; sayın grup başkan vekilleri veya diğer daha tecrübeli, birikimli sayın bakanlar sizleri bilgilendireceklerdir ve bilgilendirmelerini tavsiye ederim. Parlamentoyu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu çalışmalarını önemsemez ve hafife alır bir tavır seziyorum ki yarın en büyük zararı siz çekersiniz.

57'nci Hükûmetle mukayese ediyorsunuz. Siz kendinizi 57'nci Hükûmetle mukayese edemezsiniz. 57'nci Hükûmet bakanını Yüce Divana göndermiş bir Hükûmettir, hesabını da vermiş bir Hükûmettir, siz hesabını verememiş bir Hükûmetsiniz. (MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Bravo, tarihî bir konuşmaydı, bravo!

ERKAN AKÇAY (Devamla) - O bakımdan, sözlerinize dikkat edin, burası Divan-ı Hümayun değil, saltanat kayığı hiç değil.

Hepinize saygılar sunarım. (MHP sıralarından alkışlar)

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ne alakası var?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Ayhan.

Dinleyeceğim efendim, önce Sayın Elitaş, Sayın Nebati ayağa kalkmıştı.

Sayın Nebati, dinliyorum sizi.

NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, CHP grup başkan vekili bana hitaben bir örnek verdi lokantayla ilgili.

BAŞKAN – Hangi örnek?

NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Lokantayla ilgili, hesabı ödemeyen bir örnekle ilgili...

Ben sadece kayıtlara geçsin diye şunu söylemek istiyorum: Beyefendinin ne iş yaptığını bilmiyorum ama Cumhuriyet Halk Partisinde çok değerli iş adamları, sanayiciler ve üreticiler var. Sadece şunu söylemek istiyorum: Bir sanayici arkadaşımıza sorarsa, bir malın maliyetinin nasıl hesaplandığı, firelerin nasıl eklendiği ve bir malın taşınmasında hangi etkenlerin söz konusu olduğuna ilişkin bir danışırsa arkadaşlara, benim ne demek istediğimizi anlayacaktır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Nebati.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Biz onları biliyoruz Beyefendi, merak etmeyin siz.

BAŞKAN - Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, biraz önce grup başkan vekillerine verdiğiniz gerekçeyle söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Elitaş, sayın grup başkan vekillerine satışma nedeniyle söz verdim. Sayın Bakanın kullandığı bazı cümleleri 69’uncu madde çerçevesinde gerekçe olarak ortaya koydular, bu çerçevede verdim. Eğer size bir satışma var ise -Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna-gerekçelendirirseniz vereceğim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, biraz önce arkadaşlar konuyu ifade ederken, Sayın Bakanın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üç saatlik, üç buçuk saatlik süresinin, o zamanının boşa geçtiğiyle ilgili konuyu ifade ettiler, o konuda söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş, size de veriyorum, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

29.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın satışma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz değerli milletvekili arkadaşlarımızla, grup başkan vekili arkadaşlarımızla çok uzun süre çalıştık. Sayın Baluken’le geçen dönemde İç Tüzük Komisyonunda birlikte gayret gösterdik. Milliyetçi Hareket Partisinden değerli arkadaşlarımız vardı, Sayın Halaçoğlu vardı, o zaman grup başkan vekiliydi. Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Engin Altay vardı, grup başkan vekiliydi; bütün amacımız, bütün arzumuz ve gayretimiz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin boşa geçen zamanını nasıl israftan kaçırır ve bunu verimli hâle getiririz üzerinde çalışmalar yaptık. Samimiyetle söylüyorum, sekiz yıl grup başkan vekilliği yaptım, özellikle 26’ncı Dönem dâhil olmak üzere, ben bu kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzük’ünün askıya alındığı bir dönemi görmedim, zamanın tamamen israf olarak geçirildiği... Hâlbuki Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu milletin sorunlarının en iyi şekilde değerlendirildiği, bu milletin meselelerinin burada tartışıldığı bir kürsü, bir mekân olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade ediyorum. Bundan önceki dönemde de Sayın Oğuz Oyan’ın içerisinde bulunduğu, rahmetli Murat Bozlak Bey’in, yine Milliyetçi Hareket Partisinden iki milletvekili, Alim Işık ve Nevzat Bey’in içinde bulunduğu 8 milletvekiliyle birlikte İç Tüzük’ü yapmak üzere büyük emekler harcadık. Bütün meselemiz israfı önlemektir, kayıp kaçağı önlemektir Türkiye Büyük Millet Meclisinde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama, maalesef bunu beceremedik.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, gecenin bu saatinde, hiç alakası olmamasına rağmen grup önerileriyle getirdiğiniz bir konuyu Hükümetin bir yetkilisinin burada ifade etmesine niye alınganlık gösterilir? Açıkçası, yalan yanlış bilgilerle, iftiralarla burada milletvekillerine ve milletin temsilcilerine yapılan hakaretlere de cevap verilmesini hoş karşılayın. Siz tutanakları bir kontrol edin, gözden geçirin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...söylediklerinize bir bakın, “Ya, bunlar hakikaten olmaması gereken şeyler.” diye söylersiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Siz” derken kimi kastediyorsunuz?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın grup başkan vekilleri, niye ayağa kalkıyorsunuz? Ben yaptığınız konuşmaları söylüyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, “siz” dediniz de, eğer bana diyorsanız satışmadan söz isteyeceğim, demiyorsanız oturacağım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Hayır, ben Sayın Şandır’a söylüyorum.

Bir de, bakın, 57’nci Hükûmet bakanını Yüce Divana göndermemiştir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Milliyetçi Hareket Partisi göndermiştir, biz gönderdik.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 57’nci Hükûmet soruşturma komisyonu açılmasıyla ilgili önerge vermiştir. Milliyetçi Hareket Partisinin muhalefetine rağmen soruşturma komisyonu açılmıştır. O soruşturma komisyonunda iki aylık süre içerisinde aklama paklama operasyonu yapılmıştır.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Milliyetçi Hareket Partisi Mecliste bile değildi. Yalan söylüyorsunuz!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.53

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 01.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96’ncı Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Biraz önce Sayın Bakan kürsüde, muhalefet sözcülerinin yalan ve iftira attığını söyledi, “Lafına bakmayın, söyleyene bakın.” gibi ifadeler kullandı. Kime kullandı, hangi nedenle kullandı, hangi sözümüz yalan? Açıklığa kavuşsun.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, teşekkür ederim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Soru-cevap kısmında Sayın Bakan cevap versin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, eğer 69’uncu madde çerçevesinde bir şey söylüyorsanız 69’uncu madde çerçevesinde işlem yapma, söz verme imkânım yok. Sözleriniz tutanaklara geçmiştir. Sayın Bakan elbette...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Soru-cevap kısmında cevap versin efendim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, 60’a göre bir söz talebim var.

BAŞKAN – 60’ıncı maddeye göre buyurunuz Sayın Baluken.

Sayın Baluken, mikrofonunuz açık.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biraz önce AKP Grubu adına konuşan sayın grup başkan vekili, muhalefetin buradaki yürüttüğü tartışmaları boşa geçirilmiş zaman ve Meclis açısından kayıp kaçak olarak değerlendirdi. Bunu hiçbir şekilde kabul edemeyeceğimizi ve bu sözlerin son derece, özellikle böyle deneyimli bir grup başkan vekiline de yakışmadığını ifade etmek isterim.

Bugün dokuz saat boyunca burada öğretmenlerin sorunları, 8 yurttaşımızın yaşamını yitirdiği ve binlerce yurttaşın yaralandığı Gezi direnişiyle ilgili olayların araştırılması ve sonrasında da AKP’nin çalışma önerisiyle ilgili bir gündem üzerine tartışma yürüttük. Doğal olarak muhalefet partileri, halkın gerçek gündemini Mecliste tartışma, Meclis gündemine getirmeyle ilgili görevlerini yerine getirmişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Sayın Elitaş’ın İç Tüzük’le ilgili ifade ettiği hususlarla ilgili de şunu söyleyeyim: Sadece yirmi dört saat boyunca Meclis TV’nin açık olması koşuluyla İç Tüzük’teki bütün anlaşmazlık noktaları giderilebilirdi. O konuda da en büyük direnci Sayın Elitaş gösterdi. Genel Kurulun bilgisine sunarız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Emin Haluk Ayhan 69’uncu maddeye göre sataşmadan söz talebinde bulunurken, hatırlarsınız Sayın Bakan bütün konuşmacıları kastederek bir sataşmada bulundu ve grup başkan vekillerini de, ayrıca grup başkan vekili olarak zikrederek sataşmada bulunmuştu. Biz grup başkan vekilleri olarak bu cevap hakkımızı kullandık ancak diğer gruplar adına konuşma yapan sayın konuşmacılara da aslında bir sataşma söz konusu oldu aynı gerekçelerle. 69’uncu maddeye göre Sayın Ayhan’a da sataşmadan dolayı söz vermeniz gerektiğini düşünüyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Akçay, 69’uncu maddeye göre Sayın Ayhan’a söz vermem mümkün değil çünkü 69’uncu maddeye göre sataşma nedeniyle aynı oturum içinde olmak kaydıyla söz verebilirim. O altıncı oturumdaydı, şimdi yedinci oturumdayız. Bu işin birinci kısmı.

İkinci kısmı, Sayın Bakanın konuşmasından sonra tüm siyasi parti grupları sataşma nedeniyle söz talep ettiler. Bu taleplerin hepsini karşıladım. Hepinizin gözleri önünde bu cereyan etti. Ayrıntıya girmedim, ince elemedim, sık dokumadım, bir esneklikle bütün siyasi parti gruplarına söz verdim. Onun dışında, ayağa kalkıp da tutanaklara açıklamalarını geçirmek isteyen sayın milletvekillerinin bu taleplerine de olumlu yaklaştım. Daha sonra birleşime on dakika süreyle ara verdim. Ara verdikten sonra tekrar geriye dönüp “69’uncu maddeye göre söz verin.” dersiniz bu uygun değil Sayın Akçay. Siz Parlamento hukukunu en az benim kadar bilirsiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Estağfurullah.

BAŞKAN - Sayın Ayhan bir soru sordu demin ayaktayken. Şimdi, Sayın Bakan sanıyorum söz talep etti, talebi geçerli mi hâlâ bilemiyorum, sanıyorum bu sorulara cevap verecektir.

Sayın Akçay, buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum. Yani, tabii, elbette bu ara verme konusunda biliyorum, tabii Sayın Ayhan da sataşma konusundan söz istediği için sataşmanın olduğunu da özellikle vurgulamak istedim. Bu, takdir ama yerinden bir dakika da verebilirsiniz. Ayrıca, Sayın Bakan konuşmasına başlamadan, ben de yerimden, aslında Sayın Elitaş’ın konuşması nedeniyle söz hakkım olmasına rağmen, ben yine tutanaklara girmesi bakımından ve bu görüşmeleri çok da uzatmamak adına bazı görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Şimdi, 57’nci Hükûmetten sonra Yüce Divana giden Milliyetçi Hareket Partili bakan Sayın Aydın burada kendisini savunurken Milliyetçi Hareket Partisi Mecliste değil. Mecliste ayrıca kendisini kürsüde aslanlar gibi savunmuştur. Savunduktan sonra “Beni Yüce Divana gönderin.” demiştir.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Kimmiş bu aslan ya?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Koray Aydın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yüce Divana gitmiştir, yargılanmıştır, 11-0 aklanmıştır; alnı ak, başı dik bir şekilde de tekrar Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmiştir, Meclis başkan vekilliği görevini de yürütmüştür.

Ayrıca, acı olan şudur ki bugün Reza Zarrab’ın rüşvet listelerinde olup hatta Reza Zarrab’a “Önüne yatarım.” diyen bakan ve bakanlar şimdi AKP’nin kongrelerinde hâlâ itibarlı olarak bunlar boy göstermektedirler. AKP Grubunun parmak çoğunluğuyla...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Parmak değil millî irade...

ERKAN AKÇAY (Manisa) - ...bırakın bu kürsüde kendilerini savunmayı, yangından mal kaçırır gibi yargıdan kaçırmışlardır. Bu da elbette toplum vicdanında yerini de almıştır, bunu da unutmamak gerekir.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Bakan, buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum.

29.- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Sayın Başkan, ben kısa bir şekilde şuna bir açıklama ve açıklık getireyim: Burada, Emin Haluk Ayhan Bey başta olmak üzere... Ki kendisi hem Komisyonunda olsun hem çeşitli ortamlarda olsun, enerji konularında fikirlerini kıymetli bir şekilde dinlediğimiz; olumlu, olumsuz, çok önemli değil, yapıcı eleştirilerine değer verdiğimiz bir şahıs. Benim orada kullandığım cümle, kendisi özelinde değil -ki birçok eleştiriler oldu, katıldığımız taraflar da var, katılmadığımız taraflar da var- kendisi hariç bir kısım diğer arkadaşlar, bir kısım bazı vekiller, iktidarımızı ve Hükûmetimizi hırsızlıkla, “namuslu” ve “namussuz” vatandaş ayırımı yapmakla, bugüne kadar sanki yokmuş gibi, gökten zembille inen kayıp kaçığı, halkı namuslu vatandaşlar üzerinden kazıklamakla itham edenlerin... Ki bunların gerçekten hiçbir ilişkisi olmadığını en az buradaki Hükûmetimize mensup birçok vekil kadar iyi bilmelerine rağmen, maalesef, halkımızı manipüle etmeye yönelik, kışkırtmaya yönelik; ucuz, hamasi bir dille itham etmeye yönelik bir üslupta ve tarzda olanlara yöneliktir bu söylemim.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Pes! Pes! Vallahi pes!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Çünkü burada çok açık, net bir konu var; o da şu: Türkiye’de kayıp ve kaçak bugün bu paket içerisinde olan, bazı vekillerin yine ifade ettiği gibi, apar topar, gece yarısı getirilmiş bir madde değildir. Geçtiğimiz yıl 7 Haziran seçimlerinden önce de geçmiş, Komisyondan geçmiş ama maalesef Genel Kurula getirilememiş bir maddedir bu. Bugünün konusu değildir, bir yıldan uzun bir konudur. Yargı konusunda oluşan eksikleri gidermeye yönelik açıklamaları, hukuki muvazaalı hususları netleştirmeye yönelik, hukuk sisteminin tıkanmaması, mevcut liberalleşen sistemin daha sağlıklı yürümesi için oluşturulmuş bir maddedir bu. Ama bunu, maalesef ama maalesef, farklı bir yöne çekmeye yönelik, farklı bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, teklifin tümü üzerinde şahsı adına son söz Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan’a aittir.

Buyurun Sayın Erdoğan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 312 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, bugün burada gördüğümüz kanun tasarısı 2014 yılında da görüşülmüş ve kadük duruma düşmüş. Tabii, bu süreç içerisinde bu kanuna çok büyük ihtiyaçlar var. Sadece bu kanun, kayıp kaçığın minimize edilmesi değil ama bunun dışında çok önemli maddeleri içeriyor. Biraz buraları da görmek lazım diye düşünüyorum.

Tabii, bunların birkaçını sayacak olursak, dünyada gelişen yenilenebilir enerji teknolojilerinin ülkemizde de kullanımı ve yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Yine, ülkemizde, yenilenebilir enerji alanında kullanılan aksamaların önemli bir bölümü, biliyorsunuz, ithal edilmekte. Yerli tüzel kişilere destek vererek bunların yerli üretimini sağlama yönünde adımlar atılacaktır. Yine, üretim tesislerinde kullanılan aksamaların yerli imkânlarla üretilmesi hedeflenmektedir.

Yine, bu kanunla, tüzel kişilerin ön lisans döneminde herhangi bir şekilde pay devri yapamayacağı hususu düzenlenmiştir. Üretim tesisinin kurulacağı saha üzerinde uygun rüzgâr veya güneş ölçümü bulunmasının zorunlu olduğu belirtilmekte bu kanunla. Ön lisans başvurularında, istenen ölçümlerden kaynaklanan zamansal ve maddi kayıpların önlenmesi amaçlanmakta yine bu kanunla.

Yerli kömür yakıtlı elektrik üretim tesislerinin teşvik edilmesi amacıyla elektrik alımının öncelikle bu tesislerden yapılması düzenlenmiştir. Yine, kömür tabakalarının içerisinde bulunan metan gazının doğal gaz olarak ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir.

Yine, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü yurt dışında faaliyet gösterecek yerli firmalara danışmanlık yapacaktır. Maden tedarikinde bağımlılığın, verimliliğin artırılması konusunda MTA yeniden yapılandırılacaktır. Milletlerarası yükümlülüklerimizi zamanında ve tam olarak yerine getirmek amacıyla Kıyı Kanunu hükümlerine istisna getirilmektedir. Nükleer santrallerin lisansına ilişkin izin, ruhsat ve lisanslarının alınması yeniden düzenlenecektir. EDAŞ, TEMSAN ve organize sanayi bölgeleri gibi tüzel kişilere verilen elektrik desteği projelerinin onaylanması sürecinde oluşan karışıklığı gidermek için ilgili kanunda düzenlemeye gidilmiştir.

Yerli kaynakların kullanımının artırılması öngörülmüştür. Mevcut kömür rezervlerinin, madenlerin ruhsatları düzenlenecektir. Büyük sahaların rezerv kaybına neden olmadan elektrik üretimine yönelik bölünmesi üretiminin devamını sağlayacaktır. Bürokratik işlemlerin kısaltılarak hızlandırılması amaçlanmıştır. Yine, doğal gaz arz güvenliğinin sağlanabilmesi için ulusal topraklarda depolanacak doğal gaz miktarının artırılması amaçlanmıştır. LPG dağıtıcı lisans iptallerine sebebiyet veren kokulandırma hususundaki sorunun çözülmesi amaçlanmıştır. Yenilenebilir enerji kaynak çeşidinin artırılması hedeflenmektedir.

Yine, burada biraz önce Cumhuriyet Halk Partisinde sözcü bir arkadaşımız çok ağır bir ithamda bulundu, dedi ki: “Nükleer enerji vatana bir ihanettir.” yanılmıyorsam. Burada kayıtlara geçti, “Ülkeye ihanettir.” dedi.

Şimdi, arkadaşlar, bu kadar ağır ifadeleri kullanmak sizce doğru mu? Ne kadar doğru? Bugün Avrupa Birliği’nin merkezi, NATO’nun merkezi Brüksel’in tam ortasında nükleer santral var.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ama Ruslar yapmıyor.

MEHMET ERDOĞAN (Devamlı) – Ama bakın, dikkat edin, şimdi, eğer bu, vatana ihanetse...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Hepsini eski.

MEHMET ERDOĞAN (Devamlı) – ...bakın, tam tersi, bugüne kadar sizin düşünmemenize de ihanet diye bakmazlar mı?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Git araştır, hepsini kapatacaklar.

MEHMET ERDOĞAN (Devamlı) – Ama işte bak, doğru değil, kapatma yok. Şu anda dünyada 442 adet nükleer reaktör faaliyette ve hepsi de çalışıyor. Siz neden bahsediyorsunuz? Enerjide çeşitlemeye gidilirken, enerji arzında çeşitlemeye gidilirken siz Türkiye’nin bugüne kadar yapmadığını yapacağı noktada... Bugün on yılda biz 2,5 kat fazla enerji tüketmişiz. Bunu kimden alacağız? Üretmedikten sonra ne yapacağız?

Şimdi, yine bakıyoruz rakamlara. Bu 442 reaktörün yarısı Fransa, Amerika, Rusya, Çin’de; dünyanın en büyükleri. Yani bunlar vatana ihanet mi ettiler şimdi?

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Ama hepsi eski, yeni yok.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Kaç yılında yaptılar, kaç?

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Ama bakın, Kazım Bey, eskisi yenisi var mı? Yeni teknolojiyle beraber gidildiğini siz çok iyi biliyorsunuz. Siz şunu da biliyorsunuz: Enerjide, nükleer santralde partnerlerin iyi seçilmesi gerektiğini bilmiyor musunuz? Nükleer santralde, yine, gelişmiş teknolojilere göre adım atılmasını bilmiyor musunuz, Komisyonda bunları onaylamadınız mı? Onun için siz burada laf almayıp... İhanet lafını geri iade ediyorum o arkadaş'a, bu lafı geri alsın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Burası ihanet kürsüsü değil, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Yeni yapılmıyor, eskiler kullanılıyor.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Durup dururken nereden çıkarıyorsunuz bunu? Bir tarafta vatandaşın bir tarafı namuslu-namussuz, bir tarafta vatan haini. Bakan işleyişle ilgili iki laf etti diye de kıyamet kopuyor. O da bu Parlamentonun üyesi değil mi, o da seçilerek gelmedi mi? Değerli arkadaşlar, yapmayın. Bakın, 442 adet nükleer tesis, nükleer reaktör, 4 ülkede 66 tane nükleer reaktör de inşa hâlinde. Siz kapatmaktan bahsediyorsunuz, yeni inşalar var. Yine, bunun yanında toplam 164 tanesinin de inşası planlanıyor.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Nerede onu söyle, onlar nerede?

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Yine, 66 tanesinin bittiğini düşünürsek 500 nükleer reaktör var ve arkadaşlar, bakın, Türkiye’de 1 tane bile yok, sadece 2 tane planlanıyor ve biz Akkuyu’nun örneğini Rusya’da gittik, gördük.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Kaç yıl önce ihalesini yaptınız ya? Yapmayın ya.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Bakın, partnerler üzerine tartışın, teknoloji üzerine tartışın ama ihanetle suçlamayın, lütfen, gözünüzü seveyim sizin.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – 3 milyar dolar nereye gitti ya?

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Gelişmiş ülkelerin hangisinde var?

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Fransa’ya baktığımız zaman Fransa’nın elektrik üretiminin yüzde 74’ü nükleerden elde ediliyor hâlen bugün. Neden bahsediyorsunuz? Amerika’da yüzde 19’u, Almanya’da yüzde 15’i. “2020’de hepsini kapatıyor.” Şimdi, zannediyoruz ki Almanya reaktörleri kapatıyor, hayır. Devrini dolduranlarla ilgili çalışma yapıyor, onları kapatıyor, nereden kapatıyor? Yeni teknolojiyle ilgili çalışma başlattı Almanya.

Arkadaşlar, denetim ve güvenlik konusunda bir eleştiriye konuşabiliriz, tartışmaya açabiliriz. Ancak Türkiye’nin attığı her adımda da “istememiz”ü yapmayın. Bakın, birileri biliyorsunuz üçüncü havalimanını da istemedi, biri üçüncü köprüyü de istemedi, biri Marmaray’ı da istemedi. Bu yıllardır var bu ülkede. Yenilikçi hareketler, girişimci hareketler, geliştirici hareketler, Türkiye’nin ne zaman kalkınma, büyüme trendi başladıysa birileri önüne takoz koyuyor. Bari bunu siz yapmayın, siz bu Parlamentonun üyelerisiniz. Hep beraber bu memleketin insanlarıyız. Ülkemizin kalkınması noktasında lütfen ihanet çemberlerine hep birlikte dur diyelim, birlikte diyelim. Bakın ben sizi itham etmiyorum ama gelin beraber yürüyelim bu yollarda, evet.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Teklifin tümü üzerinde yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz.

İlk soru, Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, elektriğin özelleştirmesi nedeniyle toplam kaç TL'ye özelleştirildi, ne kadarı tahsil edildi?

Soru iki: Bugüne kadarki kayıp kaçak bedelleri toplamı ne kadardır?

Soru üç: Elektrik kayıp kaçak bedeli mesken abonelerine hangi oranda yansıtılmaktadır? Tarımsal sulama abonelerine kayıp kaçak bedeli hangi oranlarda yansımaktadır? Sanayi abonelerine kayıp kaçak bedeli hangi oranlarda yansıtılmaktadır? Ticarethane abonelerine kayıp kaçak bedeli hangi oranlarda yansıtılmaktadır? Çiftçi terimli sanayi abonelerine kayıp kaçak bedeli hangi oranlarda yansıtılmaktadır? 2016 Mayıs ayı itibarıyla 100 kilovat enerji tüketen bir mesken abonesinin 50 TL'lik faturasından bu yeni düzenlemeyle ne kadar kayıp kaçak bedeli alınacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bu kanundan maksadınız dağıtım şirketlerin işini kolaylaştırmak mıdır? Sizi bırakıp gitme konusunda tehdit eden dağıtım şirketi var mıdır? Bu kanundan tüketici vatandaşın kârı ne olacaktır? Siz kimden yanasınız? Siz, bu düzenlemeyle Danıştay ve Anayasa Mahkemesinin yanlış karar verdiğine mi inanıyorsunuz, yoksa bu mahkemeleri tanımadığınızı mı ilan etmektesiniz? Başka yerlerde ödenmeyen kayıp kaçak bedellerini niçin Muğlalı hemşehrilerimizin sırtına yüklemektesiniz? Güneydoğuda petrol boru hatlarına PKK tarafından patlayıcı yerleştirildiği doğru mudur, bu sebeple petrol akışının durduğu zamanlar olmuş mudur? Siz, kayıp kaçakla ilgili olarak Türkiye'nin batısında farklı, doğusunda ayrı kanunlar mı uygulamaktasınız? Kayıp kaçak konusu çözüm sürecinde kurduğunuz masalarda gündeme geldi mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tor...

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, seçim çevrem Kahramanmaraş'ta Bertiz köyleri olarak bilinen Ağabeyli, Kemallı, Kale ve Kabasakal Mahallelerinin arazilerini sulayacak, Çobanlı ve Budaklı Mahallelerine içme suyu temin edecek Ağabeyli Göleti'nin ihalesinin yapıldığı, istimlak bedellerinin de ödendiği, DSİ'nin 2016 yatırım programında da yer aldığı bilinen göletin yapımının iptal edildiği yönünde yöre halkından bugün çok sayıda telefon almış bulunmaktayım. Yöre halkının yıllardan beri özlemle yapımını beklediği Ağabeyli Göleti'nin inşası iptal edilmiş midir, edilmemiş ise yapımına ne zaman başlanacaktır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arzu Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, “Elektrik faturaları el yakıyor.” diye müracaat eden vatandaşlarımız haklı talep ve sorularına yanıt beklemektedirler. Şöyle ki: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun elektrik faturalarında yapmış olduğu son düzenlemelere göre, tüketiciye yansıyan faturalarda tüketilen enerji bedelinin yüzde 50'sinden fazla olan dağıtım bedeli yansıtılmaktadır.

1) “Dağıtım bedeli” adı altında yansıtılan bu tutara hangi kalemler ne oranda dâhildir, neye göre fiyatlandırılmaktadırlar?

2) Düzenleme öncesi ve sonrası dağıtım bedelleri arasında fark var mıdır?

3) Vergiler ve hayat pahalılığıyla beli bükülmüş olan milletimize “dağıtım bedeli” olarak yansıtılan bu fahiş ve adaletsiz tüketilen enerji bedelinin yarısından fazla olan bu bedeli, tüketilen enerji bedeline uygun olarak makul oranda ve şeffaf olarak düzenlemeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Tortum Gölü, Tortum Şelalesi, tarihî mekânlarının yanı sıra, endemik bitki örtüsü ve canlı türleriyle doğa sporlarının yapıldığı ve organik tarım cenneti şirin ilçemiz Uzundere 2013 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla turizm merkezi ilan edilmiş ve 2016 yılı Mart ayında İtalya’da gerçekleşen Uluslararası Cittaslow İcra Kurulu Toplantısı’nda başta çevre politikaları olmak üzere, 7 başlıkta 70 üzerinde kriteri yerine getirerek dünyanın 208’inci, Türkiye’nin de 11’inci sakin kenti seçilmiştir.

Şimdi, doğa harikası ilçemizin bu sessizliğini bozacak bir HES projesi düşünülmektedir. 4 Atatürk Barajı üretimine denk büyük kayıp kaçak oranı ve HES’ten elde edilen küçük enerji oranı da dikkate alınarak sizden isteğimiz bu cennet köşemizin uluslararası üne sahip sessizliğinin ve güzelliğinin bozulmasına müsaade edilmemesidir. Yani, küçük bir üretim karşılığında uluslararası ününü kaybetmesin.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Başkan, Değerli Divan; benim sorum Enerji Bakanına.

Sayın Bakanım, elimde bir elektrik faturası var. Lütfen çok dikkatli dinleyelim. Kullanılan bedel 55 TL. Bunun TRT payı vesaire 31,60 TL’lik dağıtım bedeli var yani faturanın yüzde 75’i. Bu miktar, dağıtım bedeli, 55 TL’yken kullanılan enerji, toplamda faturanın KDV dâhil rakamı 116 TL’yi buluyor. Yani, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı 55 TL’lik kullandığı elektrige toplamda 116 TL ödüyor yani, 31,60 TL... Dışarıyı bilen bir kişi olarsan, Avrupa’yı bilen, bu kadar ülkede tanıdığım insan var, bunları araştırmama rağmen hiçbir şekilde yüzde 75’lik dağıtım bedeli Avrupa ülkelerinde uygulanmamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bu kadar dağıtım yükünü hak etmekte midir? Bu sorunun özellikle cevabını bekliyorum sizden.

BAŞKAN – Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Bakana soruyorum: “Kayıp kaçak bedeli eskiden beri alınıyor.” dedi. Ne zamandan beri alınıyor, onu soruyorum. Mahkemelerin şimdi verdiği kayıp kaçak iadesi kararları hayalî midir, bunun cevabını bekliyorum.

2) 2003 ile 2016 yılları arasında, yıllar itibarıyla, elektrik enerjisinde gerçekleşmiş teknik kayıp miktarı ve oranı ne kadardır?

3) Dağıtım şirketlerinin teknik kaybı azaltma yönünde yatırım harcaması yapmasını zorunlu tutma yönünde Bakanlığınızın çalışmaları var mıdır?

4) Elektrik dağıtım özelleştirmelerinden bu yana gerçekleşmiş teknik kayıp oranları yıllar itibarıyla nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkürler.

Temel insan haklarından birisi de sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşama hakkıdır. Bursa bu konuda, yoğun göç alan önemli bir sanayi şehri olarak maalesef risk altındadır çünkü Bursa, aynı zamanda bir santraller şehrine dönüştürülüyor. Orhaneli’de bir termik santral var, şehrin iklimini değiştiren Ovaakça’da doğal gaz santrali var. Bunun dışında, 3 tane daha düşük kapasiteli, özel şirketlere ait santraller ve HES’ler var. Hâlâ da Bursa’ya santral yapılmak isteniyor. Bunlardan bir tanesi DOSAB, geçen hafta Bursalıların hukuk mücadelesi sonucunda mahkeme kararıyla iptal edildi. Yıllardır, Keles’e bir santral yapılacağı söyleniyor.

Sorum şu: Bu hâldeyken Bursa’ya hâlâ kaç tane santral yapmayı düşünüyorsunuz? Kurulacak santraller var mı? Mahkeme kararına bu konuda saygı duyacak mısınız? DOSAB artık gündeminizden düşmüş müdür?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Hüseyin Yıldız...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sorum Bakana: 2007 torba yasasında jeotermal santrallerin kurulmasında ÇED raporunu ortadan kaldırdınız. 2007’den sonra Aydın’da kurulan ve devam eden jeotermal santrallerinin kurulmasında zehir saçılıyor. Aydın’da iki yıldan beri yüzde 30 kanser vakaları yükseldi; incirimiz, zeytinimiz ve tarımımız yok oldu. Bu kaçak santrale ne zaman işlem yapacaksınız? Bununla ilgili herhangi bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, nükleer santrale “evet” demek, insanlığa ihanettir çünkü bu enerji tehlikelidir ve alternatifleri vardır. Türkiye, nükleer santrale mecbur değildir. Nükleer santral Mersin’de tarımı ve balıkçılığı bitirecektir. Nükleer sızıntı olmasa da çocuklarda kan kanseri 2,2 kat artacaktır. Bu, bir bilimsel veridir. Sızıntı olması durumunda ise nesilden nesle kanser aktarılacaktır. Nükleer atıklar binlerce değil, milyonlarca yıl tehlikeli olacaktır. Bunları söylediğimiz hâlde, bunları bildiğiniz hâlde nükleer santrale “evet” demek ihanet değil de nedir Allah aşkına?

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Türkiye’nin bütün etrafında nükleer santral var, o ihanet değil mi, bu mu ihanet?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, ben kendi ülkemle ilgileniyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Çernobil etkilemedi mi bizi? Hayret bir şey ya!

BAŞKAN – Bir saniye sayın milletvekilleri...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – O da ihanettir, bu da ihanettir.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Tamam işte, bakın, çevremiz etkiliyor bizi, biz ne yapalım?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Güneş var, Allah güneş göndermiş bize, onlara güneş göndermemiş.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – O ne kadar ama? O da yapılacak, o da olmalı.

BAŞKAN - Sayın Didem Engin...

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Enerji Bakanına şunu hatırlatmak isterim: Öncelikli göreviniz enerji firmalarının kârını artırmak değil, kendi vatandaşının hakkını korumaktır.

Sayın Bakana şunları sormak istiyorum:

1) Elektrik faturalarındaki kayıp kaçak bedelini faturasını düzenli ödeyen abonelere yükleme ve dürüst vatandaşlarımızı cezalandırma anlayışından ne zaman vazgeçeceksiniz?

2) Kaçak bedel ödemek istemeyen vatandaşlarımızı Yargıtay haklı bulmuştu. Neden vatandaşlarımızın mahkemede kazandığı hakkı yok sayan bir kanun teklifini hazırlayıp Meclise getirdiniz?

3) Bundan sonra kimse kaçak bedeline iade davası açmasın diye mahkemelerin yetkisini sınırlandıran bir kanun teklifini Meclise getirip sonra vatandaşın yüzüne nasıl bakacaksınız?

Bu kanun teklifini alelacele Meclisten AKP oylarıyla geçirebilirsiniz ama vatandaşlarımız da sizi 36 milyon abonenin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yarayıcı...

HİLMİ YARAYICI (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugüne kadar çıkardığı tüm yasalarda olduğu gibi Enerji Piyasası Kanunu’yla da Hükümet bir kez daha halka karşı büyük şirketlerin yanında saf tutmayı göstermiştir. Bu kanunla yatırım bedellerinden kayıp kaçak bedellerine kadar tüm maliyet tüketicilere yansıtılıyor. Yatırım ve maliyet tüketicieye, kâr ve rant ise dağıtım şirketlerine bırakılıyor. Hükümet bu yasayla yoksuldan çalınanın zengine aktarılmasını güvence altına alıyor. Yasayla halkı ödeyen-ödemeyen olarak ayırıyorsunuz. ABD gibi en derin kapitalist ekonomik koşulların hüküm sürdüğü bir ülkede bile mahkeme borcun ödenememesi hâlinde elektriğin kesilemeyeceğine hükmederken siz kapitalizmin beşiğinden bile daha acımasız oluyorsunuz. Oysa elektrik aynı su gibi bir insan hakkıdır ve bu insani ihtiyaçlar ücretsiz karşılanmalıdır. Allah aşkına, bir kez olsun halktan yana, halkın yararına bir yasa çıkaramaz mısınız?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yarayıcı.

Şimdi, cevap için Hükûmete söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, buradaki sorulardan detaylı olanların bir kısmını yazılı olarak cevaplayacağım ama genel olarak bu paketin ruhuyla ilgili ve bazı, burada cevaplayabileceklerimle ilgili tekrardan şöyle bir açıklama içerisinde bulunmak istiyorum: Şimdi, bu hamasi söylemlere cevap vermeyi düşünmüyorum. Ne gibi? İşte “Halkın menfaatine bir tane yasa çıkaracak mısınız?” “Dünyanın en kötü işlerini yapıyorsunuz.” “Bütün dünyanın en tehlikelisi nükleeri yapıyorsunuz.” “Her taraf güneş dünyada. Bu ülkede güneş yok mu?” Şimdi, bunlara cevap vermeye gerek yok. Vaktimizi de bu yönde kullanmak istemiyorum ama demin MHP sıralarından birkaç tane hakikaten haklı sorular geldi, not aldım, ona bakacağım. Yani, çevreyle ilgili, alternatif anlamda o bölgede, hidroelektrik santral noktasında ve benzeri diğer sorularla yine hakeza ama orada çok net bir şey var, o da şu: “Halkın menfaatine nasıl iş yapıyorsunuz?” sorusuna, bu tarz bir soruya çok basit bir bilgiyle cevap vermek istiyorum. 2002 yılında orta ölçekli bir ailenin kullandığı elektrik fiyatının, elektrik maliyetinin asgari ücretteki payını çok net bir şekilde ortaya koyalım. 2002 yılında orta ölçekli bir ailenin yaklaşık 200 kilovatlık kullandığı elektriğin asgari ücretteki payı yüzde 20,3’tü arkadaşlar. Bugün bu rakam yüzde 6,3’e düştü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Bakan, böyle hesap mı olur ya?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Bu ne demek, biliyor musunuz? Halkımız cebindeki paranın beşte 1’ini elektriğe verirken on altıda 1’ini veriyor artık. Demek ki elektrik ucuzlamış, bu bir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Doğal gaz geldi, doğal gazı da koyun. Böyle bir hesap olmaz ya!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – İkincisi... Dinleyelim ya, ben sizi dinledim.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Asgari ücret arttı mı o kadar?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – 15 tane vekilimiz bir sürü soru sordu, bir sürü açıklama yaptı. “Kayıp kaçığa niye yasal düzenleme getiriyorsunuz? Hukuksuz olduğu için mi, yoksa teknik olarak çıkarılan yasadaki bir eksiklikten dolayı bir düzeltme talebiyle ilgili mi?” Bu ikincisiyle alakalı. Biz bu yasa maddesiyle “teknik olan ve olmayan” açıklamasını kayıp kaçık noktasında Yargıtayın verdiği karardaki inceliklerle düzelterek bunu tekrar getiriyoruz ki -yargı- bu noktadaki bu uyarıya başımızın üstüne deyip hukuk çerçevesi içerisinde hareket edelim diye.

Dolayısıyla, şimdi, bunu birçok kez defaatle anlattık. Yani Türkiye’de elektrikte kayıp kaçık her zaman vardı. Niye her zaman vardı? Yine bunun altını çok net çizmemiz lazım. 1970’ten önce bile, TEK’ten önce bile, TEK’ten sonra bile, bunu çok net ifade etmek lazım, sisteme giren elektrik bellidir. Nedir? Bu nasıl ölçülüyor? Bunu teknik olarak basit bir şekilde anlatayım. Dinlerseniz algılayacaksınız, eğer anlamayan varsa bir daha anlatayım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Bakanı bir uyarın, bu üslup, üslup değil. Sayın Bakanı lütfen uyarın.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Ne biçim bir üslup bu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Tüm elektrik üretimi sisteme ve şebekeye basılır. Basıldıktan sonra sisteme giren elektrik sayaçlar vesilesiyle ölçülür.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Başkan, biz bunları biliyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Dinlerseniz anlayacaksınız.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ama biz zaten biliyoruz Sayın Bakan bunları.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Biz bilmiyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Dolayısıyla tüm üretilen elektriğin sayaçlar noktasında ne kadar tüketildiği oranı düşüldükten sonra bu arasındaki rakam teknik olan veya olmayan kayıp ve kaçaktır. Bu aradaki üretilip sayaçlardan tahsil edilmeyen, ölçülemeyen... Tahsil edilemeyenden değil, kayıp kaçaktan bahsediyoruz. Aradaki rakam yıllardır kayıp kaçaktır. Bu, 2011 yılına kadar tüketim bedelinin, yani halkın tükettiği bedelin içindeyken 2011’den sonra bu dağıtım bedeli dediğiniz husus var ya... Kırılımı nedir? Bir önceki bütçe konuşmasında tek tek ifade ettim ama yine tek tek ifade edeceğim, yine tek tek ifade edeceğim ama bir anlam ifade edecek mi onu bilmiyorum. Yaklaşık 6-7 tane kalemin içinde bulunduğu dağıtım, iletim, kayıp kaçık noktasında bütünleştirilmiştir. Dolayısıyla bugün itibarıyla bu yasa, bu yasal düzenleme bu paketin içerisindeki... Ki siz bunu sadece ve sadece kayıp kaçığa indirgemeye çalışsanız da ki ben bunu çok net ifade ediyorum...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Bakan, şu andaki ödemeler...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Bunun içerisinde neler var, bu paketin içerisinde neler var? Bakın, nükleerle ilgili düzenlemeler var, yenilenebilir enerji kaynaklarının Türkiye’de üretiminin önünün açılması, bu yatırımın önünün açılması, bu yatırımlarla birlikte aksamın, teknolojinin, “know how”un Türkiye’de üretilmesi, AR-GE’nin Türkiye’de kurulmasıyla ilgili düzenlemelerin önünün açılmasıyla ilgili düzenlemeler var. Yerli kaynaklarımız dediğimiz, çok ciddi anlamda sahip olduğumuz yerli kömür sahalarının hızlı bir şekilde sisteme entegre edilerek ithal kaynaklara bağımlılığımızın azaltılmasıyla ilgili düzenlemeler var. MTA’mızın, sadece Türkiye’de değil, yurt dışındaki doğal zenginlik kaynaklarıyla ilgili, Afrika başta olmak üzere dünyanın birçok ülkesinde madencilik faaliyeti araştırması yapmasının önündeki engellerin kaldırılıp fırsat oluşturulmasıyla ilgili maddeler var. Doğal gaz depolama ki bugün yaşayabileceğimiz, bunun bir risk unsurunu teşkil edecek olan doğal gaz tüketimindeki ithalata bağımlılıkla ilgili depolamada yaşanabilecek olan risklerin elimine edilmesine yönelik doğal gaz kapasitesinin artırılması, depolama kapasitesinin artırılması var. Mevzuatta, EPDK, bağımsız kurumların, hızlı bir şekliyle yatırımın, düzenlenmesinin önünün açılmasıyla ilgili birçok yasal düzenleme var. Bunun dışında birçok madde var. Ek olarak da kayıp kaçakla ilgili, bu dediğimiz, yargının bize, Hükümetimize, geçtiğimiz, evvelsi yıl bu davlalar vesilesiyle yaptığı uyarının tekrardan bir daha yargı mevzuu konusu olmamasıyla ilgili hukuki düzenleme var.

Şimdi, burada, bu paketin ruhunda yapmaya çalıştığımız şey şu arkadaşlar, baştan beri çok samimiyetle şunu söylüyorum: Yapıcı eleştiriler noktasında söylediğiniz birçok şeyi ben burada not alıyorum. Nedir? Yatırım ortamının iyileştirilmesi. Kayıp kaçak oranını yüzde 20’lerden 14’e düşürdük, hedefimiz 10’lara, tek haneli rakamlara düşürmek. Bunun daha da iyileştirilmesiyle ilgili olumlu eleştirilerin başımızın üstünde yeri var. Yerli kaynakların daha iyi bir şekilde, daha yoğun bir şekilde ama tüm ekosistemi... Yani, nedir ekosistem? Geçen de bahsettiğim gibi, yani sadece ve sadece buna indirgememek lazım. Türkiye büyüyor, Türkiye geliyor. Gelişme ve büyümenin en önemli argümanlarından ve enstrümanlarından bir tanesi olan enerjinin, enerji kaynaklarının, buna yapılacak olan yatırımların kesinlikle hız kesmeden devam etmesi gerektiği bir Türkiye’de sanayicisi, endüstrisi, hane halkına güvenli, istikrarlı, daha ucuz... Yani, 6,3; yüzde 6; 5,9, bu oranı yüzde 2’lere, 3’lere inşallah düşürelim. Daha uygun maliyette, ithalata bağımlı olmadan, yerli kaynaklarımızla daha da geliştirerek, Türkiye’nin büyümesinin de ihtiyacı olan tüm bu enerji resmini daha iyi bir noktaya taşımakla ilgili yapıcı eleştiriler başımızın üstüne. Ama, lütfen rica ediyorum, hamasete dayanmadan, “istemezük”çü bir söylemden sıyrılarak, hakiki anlamda Türkiye’yi... Muasır medeniyet diyoruz ama nükleere karşısınız. Dünyadaki bütün muasır medeniyetler, vereceğiniz bütün ülkeler nükleer enerji kullanıyor, Allah aşkına biraz elinizi vicdanınıza koyun ya. Kuzey’deki Baltık ülkeleri dâhil, Amerika’sı dâhil. “Güneş” diyorsunuz, bu ülkelerde güneş var.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Gelişmiş ülkelerde var mı? Sayın Bakan, gelişmiş ülkelerde var mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Saydığınız ülkelerde, Amerika’da güneş var, niye hepsini güneşten üretmiyoruz?

Şimdi, arkadaşlar, şunu bilmemiz lazım: Enerji arz güvenliği dediğiniz zaman, portföyü de dengeli yürüteceksiniz, dışa bağımlılığı da makul bir düzeye indireceksiniz. Türkiye’nin kaynaklarından da maksimum faydalanacaksınız.

“Kömür yapmayalım.”, “HES’lerin hiçbirini yapmayalım.”, “Nükleeri yapmayalım.”, “Doğal gazda ithalata bağımlıyız, yapmayalım.” Peki, Allah aşkına, Türkiye’nin bugün itibarıyla yıllık 265 milyar kilovatsaat elektriğini nasıl üreteceksiniz, nasıl sağlayacaksınız, insanların evine bu elektriği nasıl sağlayacaksınız? Ha, yumurta küfesi bizim sırtımızda. Biz bu yumurta küfesinin sırtımızda

olduğundan dolayı kaynaklanan omzumuzdaki yükün farkındayız. Bu sorumluluk noktasında bugüne kadar yapmış olduğunuz tüm olumlu eleştirileriniz başımızın üstüne. Ama, eğer ki bu niyet bizi akamete uğratmak, yapmaya çalıştığımız icraat ve politikaların önüne set vurmak, ket vurmak, dört yıllık iktidar dönemimizde aman ne kadar oy alırız da, icraatları daha az yaparlar da halka vadettikleri icraatları hayata geçirme noktasında... Hakikaten, bunu hayata geçirmemek için engel olmaksızın eğer kusura bakmayın, biz Hükümet olarak, iktidar olarak halkımıza bir söz verdik icraatlar noktasında, reformlar noktasında. On üç yıl olduğu gibi, 1 Kasım seçimlerinde de birçok söz verdik. Bunu yerine getirmek için hukuk içerisinde, adalet içerisinde yüce Meclisin tüm bu söylem, tartışma, ekosistemi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – ...içerisinde elimizden geldiğince bunu hayata geçirmek için mücadelesini vereceğiz.

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Bakan, sözlerinizi tamamlayınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bitti mi Sayın Bakan?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Bir cümle doğal gaz... “Doğal gaz” dedi bir arkadaş da... Doğal gazın payı 2002’de yüzde 32’den yüzde 11,4’e düşmüş. Bu, Türkiye’de asgari ücretlinin birim tüketim noktasındaki ödediği bir rakam. Elektrikte daha iyi bir noktadayız. Yeterli mi? Daha da düşürmemiz lazım, yüzde 6 değil, yüzde 1’lere düşsün. Doğal gaz yüzde 11’lere düşmüş yüzde 32’lerden 2002 yılına kıyasla bugün 2016 yılında. Daha da düşüreceğiz inşallah, düşürmek için çalışacağız ama Allah aşkına “Bu ülkede on üç yıldır bu iktidar hiçbir şey yapmadı.” demenin, velev ki siz bunu görmüyorsanız bile bunu ifade etmenizin Hakk nazarında bir karşılığı yok. Naçizane bir arkadaşınız, bir milletvekili arkadaşınız, dostunuz olarak biraz halka dönüp bakın... Onun içindir ki bu iktidar on üç yıldır, 2002 yılında 10,8 milyon kişinin oyunu almışken 1 Kasım seçimlerinde yaklaşık 24 milyon kişinin oyuyla her geçen gün büyümeye devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Özel, mikrofonunuzu açıyorum.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Cevaplar ne oldu, cevaplar?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Yazılı vereceğim.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Hep öyle diyorsunuz, hiç yazılı cevap gelmedi bana.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak’ın 312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan çok teşekkür ederim.

Sayın Bakanın kürsüdeki yirmi dakikalık konuşmasının on beşinci dakikalarında şunu düşünmüştüm: Sayın Bakan hakkında duyduğumuz birçok şeyin de aslı yokmuş, üslup açısından da baktığımızda bir başka noktadaymış diye. Son dört dakikası ve biraz önce sorulara cevap verirken “Dinleyin yahu, anlayacak mısınız bilmiyorum, açıklayacağım ama işe yarayacak mı bilmiyorum.” şeklindeki yaklaşımları bu Meclis çatısına, bu yüce çatıya yakışmaz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın Bakana şunu hatırlatmak isteriz ki, burası, burası babasının çiftliği ya da kayınpederinin kaçak sarayı değildir. Onu burada böyle konuşturamazlar. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Düzgün konuş, düzgün!

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.47

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 01.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96’ncı Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

312 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanırıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırıkulu’nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 312) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN - Alınan karar gereğince...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz. Bir cümle ifade etmek istiyorum, izin verir misiniz?

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde konuşan milletvekili arkadaşlarımıza sürekli olarak temiz bir dille konuşmayı tavsiye ediyoruz ve sizler de tavsiye ediyorsunuz. Burada konuşan kişinin grup başkan vekili olması aslında bu olaylara daha hassas bir şekilde davranmasını icap ettirir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde olmaması gereken şeylerden birisi şahsiyetle uğraşmaktır. İç Tüzük’ümüzün 157’nci maddesinin şahsiyetle uğraşmanın uyarma cezasını gerektirdiğini bilgilerinize arz etmek istiyorum.

Bakın, biraz önce sayın grup başkan vekili “Sayın Bakan, on altı dakika şöyle konuştunuz. Şunu yaptınız, bunu yaptınız... Ama son cümlelerinizde şu şekilde ifadeleriniz...” Ve arkasından başka noktalara doğru giderek şahsiyetle uğraşma yapmıştır. İç Tüzük’ün 157’nci maddesini uygulamanızı rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Grup başkan vekillerini toplantıya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 01.51

DOKUZUNCU OTURUM**Açılma Saati: 02.13****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Zihni AÇBA (Sakarya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 96’ncı Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

Ara vermemize neden olan konuyla ilgili olarak tutanakları inceleyip gerekli açıklamayı yarın yapacağım.

Alınan karar gereğince, gündemimizde görüşülecek başka konu bulunmadığından, “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler”i sırasıyla görüşmek için 2 Haziran 2016 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

İyi geceler diliyorum.

Kapanma Saati: 02.14

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

**96'NCI BİRLEŞİM
1 HAZİRAN 2016 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00**

DANIşMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seğıimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 1’inci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 - 24.00, Çarşamba ve Perşembe günleri 14.00 – 24.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.3.2016 tarihli 59’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.-307 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.4.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Meclis Araştırması Komisyonu (Çocuk İstismarının Önlenmesi)**

1.6.2016 Çarşamba - Saat: 10.30

*** Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu**

1.6.2016 Çarşamba - Saat: 10.30

2.6.2016 Perşembe - Saat: 10.30

*** Adalet Komisyonu**

1.6.2016 Çarşamba - Saat: 11.00

*** Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu**

1.6.2016 Çarşamba - Saat: 11.00

*** Dilekçe Komisyonu**

1.6.2016 Çarşamba - Saat: 14.30

*** Dışışleri Komisyonu**

2.6.2016 Perşembe - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

96'NCI BİRLEŞİM

1 HAZİRAN 2016 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 - ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 - SEÇİM

4 - OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 - MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 - GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

- 1.- Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun'un, memur maaşları ile aile yardımı ödeneğine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/13)
- 2.- İstanbul Milletvekili Hüseyin Bürge'nin, kayıt dışı istihdamla mücadeleyle ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/14)
- 3.- İstanbul Milletvekili Hüseyin Bürge'nin, asgari ücret ile emekli maaşlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/15)
- 4.- Yozgat Milletvekili Ertuğrul Soysal'ın, istihdam teşviklerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/16)
- 5.- Yozgat Milletvekili Ertuğrul Soysal'ın, genel sağlık sigortası ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/17)
- 6.- Yozgat Milletvekili Ertuğrul Soysal'ın, istihdam artışının sağlanmasına yönelik çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/18)
- 7.- İstanbul Milletvekili Hüseyin Bürge'nin, sosyal güvenlik prim borçları ile ilgili yapılan düzenlemelere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/19)
- 8.- Aydın Milletvekili Abdurrahman Öz'ün, kamu personelinin hakları ile ilgili çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/20)
- 9.- Aydın Milletvekili Abdurrahman Öz'ün, istihdam verilerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/21)
- 10.- Aydın Milletvekili Abdurrahman Öz'ün, istihdam verilerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/22)
- 11.- Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun'un, enerji yatırımları ve kaynak çeşitlendirmesi konularında yürütülen çalışmalara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/23)
- 12.- Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun'un, yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/24)
- 13.- Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun'un, son yıllarda yapılan petrol ve doğal gaz sondajlarının miktarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/25)
- 14.- Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun'un, Akkuyu ve Sinop nükleer santrallerinden elde edilmesi planlanan elektrik üretimine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/26)
- 15.- Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun'un, son on üç yılda elektrik üretimindeki artış düzeyine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/27)
- 16.- Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun'un, TANAP Projesi'ne ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/28)
- 17.- Karaman Milletvekili Recep Konuk'un, hayvansal üretimin artırılması amacıyla geliştirilen projelere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/29)
- 18.- Karaman Milletvekili Recep Konuk'un, organik tarımın geliştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/30)
- 19.- Karaman Milletvekili Recep Konuk'un, son on yılda toplulaştırılan tarım arazisi miktarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/31)
- 20.- Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun'un, 2002-2015 yılları arasında gerçekleşen tarımsal ihracata ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/32)

7 – SÖZLÜ SORULAR

21.- Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun'un, tarımsal desteklere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/33)

22.- Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun'un, 2002-2015 yılları arasındaki tarımsal büyüme düzeyine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/34)

23.- İstanbul Milletvekili Erkan Kandemir'in, telekomünikasyon, internet ve bilişim sektöründe kaydedilen gelişmelere ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/47)

24.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, HES inşaatları kapsamında yapılması gereken peyzaj çalışmalarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/59)

25.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, ülkeye kaçak yollarla çay sokulmasına ve engellenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/60)

26.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon Büyükşehir Belediyesine ait araçların deneyimli personel eksikliği nedeniyle kaza yaparak hurdaya çıktığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/61)

27.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, hidroelektrik santrallerin kapasitelerine ve üretilen enerji miktarına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/62)

28.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, ceza ve tevkifevleri ile ilgili sorunlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/63)

29.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Atasu Barajı Havzası'nın korunmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/64)

30.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Karadeniz Bölgesi'nde yapılması planlanan HES'lere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/65)

31.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, ÇAYKUR yönetimindeki tasarruflara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/67)

32.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/69)

33.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Yeşil Yol Projesi'ne ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/70)

34.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'dan yoğun olarak gerçekleşen göçe ve yapılan çalışmalara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/71)

35.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'daki işsizlik verilerine ve istihdam olanaklarının artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/72)

36.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'a yönelik yatırımlara ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/73)

37.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'un bir mahallesinin içme suyu ile ilgili sorunlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/75)

38.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, çimento fabrikalarında lastik yakılmasına ve oluşan çevre kirliliğine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/76)

39.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Doğu Karadeniz ormanlarının kurumasının sebeplerine ve alınan önlemlere ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/77)

40.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, TİKA'nın faaliyetlerine ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Veysi Kaynak) sözlü soru önergesi (6/78)

41.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, 2002 yılından itibaren Trabzon'a yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/80)

42.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, engelli istihdamına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/82)

43.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, et ithalatına ve et üretimine yönelik teşviklere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/84)

44.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Bakanlık aleyhine açılan davalara ve kamunun zarara uğratılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/85)

45.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, eğitim kurumu müdürleri ile ilgili Danıştay İDDK kararı uyarınca gerçekleştirilen işlemlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/86)

46.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, eğitim kurumları yöneticilerinin görevlendirmeleri ile ilgili yönetmelik nedeniyle Bakanlık aleyhine açılan davalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/88)

47.- Aydın Milletvekili Deniz Depboylu'nun, rehber öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/92)

48.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, kamuda işe alım, terfi ve meslekten çıkarma uygulamaları ile ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/94)

49.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Karadeniz Bölgesi'ndeki HES'lere ve doğaya etkilerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/95)

50.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, kamuda istihdam şekilleri ile ilgili iddialara ve Devlet Memurları Kanunu'nda yapılacak değişikliklere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/98)

51.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir'de kurulan bir tesisin tarım arazilerine olası etkilerine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/101)

52.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, son yıllarda tarım arazilerinde meydana gelen azalmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/102)

53.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir'de kurulan bir tesisin su kaynaklarına olası etkilerine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/103)

54.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir'de kurulan bir tesisin çevreye olası etkilerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/104)

55.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir'de kurulan bir tesiste fosil yakıtlar kullanılarak enerji elde edilmesine ve çevreye olası etkilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/105)

56.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, silah altındaki vatandaşların askerlik görevi süresince sigortalı sayılmalarına yönelik bir çalışma bulunup bulunmadığına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/106)

7 – SÖZLÜ SORULAR

57.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, taşeron işçilerin kadroya alınmalarına yönelik bir çalışma bulunup bulunmadığına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/108)

58.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, özel tiyatrolara yönelik desteklere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/109)

59.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, floresan lambaların insan sağlığına etkilerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/111)

60.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ekmek üretimine yönelik kontrollere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/112)

61.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, buğday üretimine yönelik desteklere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/113)

62.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın, Antalya Döşemealtı L Tipi Kapalı Cezaevinde tutuklu bulunan bir mahkumun tedavisinin engellendiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/114)

63.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, nadir görülen bir hastalığın tedavi olanaklarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/115)

64.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, sokağa çıkma yasaklarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/116)

65.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Antalya L Tipi Kapalı Cezaevinde kalan hasta bir tutuklunun sevkini yapılıp yapılmamasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/117)

66.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, beyaz et sektöründeki sorunlara ilişkin Ekonomi Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/118)

67.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa'nın Akhisar ilçesindeki bir okulun ısıtma sisteminde yaşanan soruna ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/119)

68.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, hakim ve savcı adaylarının seçimi için yapılan mülakatlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/120)

69.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, son dönemde Türkiye'nin dış politikasında yaşanan gelişmelerin turizme etkisine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/121)

70.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Antalya'da kış aylarında yaşanan hava kirliliğine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/122)

71.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilinde yürütülen ağaçlandırma çalışmalarına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/123)

72.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde iline yönelik bazı ulaşım yatırımlarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/124)

73.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilindeki bazı yol yapım çalışmalarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/125)

74.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesinde yapılması planlanan bir gölete ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/126)

75.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Çamardı-Kışlakçı-Pozantı duble yol yapım çalışmalarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/127)

76.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, seyahat acentalarının münhasır hizmetlerinde uygulanan vergi oranına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/128)

77.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yüksek gerilim hatlarının yer altına alınmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/129)

78.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, dizüstü bilgisayarların insan sağlığına etkisine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/130)

79.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'un Ortahisar ilçesinde burun estetiği olan bir vatandaşın hayatını kaybetmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/131)

80.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın, Antalya'nın Kumluca ilçesinin Adrasan beldesinde bulunan ve doğal sit alanı olan bir köye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/132)

81.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın, Antalya'nın Kumluca ilçesinin Adrasan beldesinde bulunan ve doğal sit alanı olan bir köye ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/133)

82.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın, Antalya'nın Kumluca ilçesinin Adrasan beldesinde bulunan ve doğal sit alanı olan bir köye ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/134)

83.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın, 2011-2015 yılları arasında yapılan otoyollar ile ilgili verilere ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/135)

84.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın, bebek ölüm oranlarına ve bebek ölümlerinin engellenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/136)

85.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın, KKTC Su Temin Projesi'ne ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/137)

86.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın, Hükümetin kişi başına düşen milli gelir hedefine ulaşılabilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Mehmet Şimşek) sözlü soru önergesi (6/138)

87.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın, Hükümetin kişi başına düşen milli gelir hedefine ulaşılabilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Ekonomi Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/139)

88.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın, Hükümetin kişi başına düşen milli gelir hedefine ulaşılabilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Maliye Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/140)

89.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın, 2015 yılında meydana gelen iş kazalarına ve alınan önlemlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/141)

90.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'ye bağlı bir köyün içme suyu sorununa ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/142)

91.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'ye bağlı bir köyün sağlık hizmetleri ile ilgili sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/143)

92.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'ye bağlı bir mahalledeki kentsel dönüşüm çalışmalarına ve tarihi yapılar ile ilgili incelemelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/144)

93.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki kaza riski bulunan bir yol ile ilgili alınan önlemlere ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/145)

94.- Isparta Milletvekili Nuri Okutan'ın, terörle mücadeleyle ilgili çeşitli hususlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/146)

95.- Isparta Milletvekili Nuri Okutan'ın, Isparta'ya yönelik proje ve yatırımlara ilişkin Maliye Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/147)

96.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın, müzeler ve ören yerlerine giriş ücretlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/148)

97.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yaban keçilerinin avlanmasına izin verilmesine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/149)

98.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, gıda güvenilirliğine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/150)

99.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, gıda hijyeni ve güvenilirliği konusunda tüketici duyarlılığının artırılmasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/151)

100.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan bir bölgenin sit alanı ilan edilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/152)

101.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin yöresel mutfak kültürünün tanıtılması ve yaşatılması adına açılan aşçılık kurslarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/153)

102.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde kent merkezindeki tarihi yapıların korunmasına yönelik çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/154)

103.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan bazı tarihi yapılarla ilgili hazırlanan bir projeye ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/155)

104.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Bor ilçesinde Sokak Sağlıklaştırma Projesi kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/156)

105.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Müzesi'ni ziyaret eden yabancı turist sayısının düşüklüğüne ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/157)

106.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki kütüphanecilik hizmetlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/158)

107.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, tarımsal desteklemelerle ilgili etki analizi yapıp yapılmadığına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/159)

108.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, 2010 yılında genel tarım sayımı yapılmamış olmasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/160)

109.-Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı yerlerde yasağı ihlal ettiği gerekçesiyle hakkında işlem yapılanlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/161)

110.-Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, Giresun'da yoğun kar yağışı nedeniyle kapanan köy yollarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/162)

111.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, yaş şartı nedeniyle emekli olamayanlara yönelik çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/163)

112.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki fasulye üreticilerinin mağduriyetine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/164)

113.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, asansörler ve yürüyen merdivenler ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/165)

114.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tuz Gölü'nün dip temizliği ile atıklardan arındırılmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/166)

115.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, belediyeler tarafından engellilere yönelik olarak yapılan yol ve kaldırım çalışmalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/167)

116.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de içme suyu şebekelerinde asbestli borular bulunup bulunmadığına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/168)

117.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de sulama ve içme suyu sorunu bulunan bir yerleşim bölgesine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/169)

118.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan taşeron işçilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/170)

119.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 7 Haziran 2015-1 Kasım 2015 tarihleri arasında Niğde'de kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen işçilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/171)

120.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de düzenlenen bir festivale Bakanlığın destek vermemesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/172)

121.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tapu çalışanlarının sorunlarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/173)

122.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 2015 yılı Stratejik Planında yer alan bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/174)

123.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de AVM'lerin şehir dışına alınması ve şehir içinde parklar yapılması ile ilgili çalışmalar olup olmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/175)

124.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, esnaflar için bazı teşviklerin uygulanmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/176)

125.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de uygulanan arazi toplulaştırmalarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/177)

126.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de hakkında icra takibi bulunan kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/178)

127.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Mahalli İdareler Halıcılık, El Sanatlarını Geliştirme ve Yayma Birliğinin son beş yıl içinde açmış olduğu kurslara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/179)

128.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'da müzecilik alanında yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/180)

129.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, akaryakıt fiyatlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/181)

130.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, insansız hava araçları ile ilgili yasal mevzuata ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/182)

131.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Bağ-Kur sigorta primlerindeki artışa ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/183)

132.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Defterdarlığı personeline yönelik çalışmalara ilişkin Maliye Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/184)

133.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, SODES kapsamındaki meslek edindirme kurslarının katılımcılarına ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/185)

134.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de yapılan sulama uygulamalarına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/186)

135.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki okullarda yapılan sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/187)

136.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de okul, veli ve öğrenciler arasındaki işbirliğine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/188)

137.-Isparta Milletvekili Nuri Okutan'ın, zorunlu trafik sigortası fiyatlarındaki artışa ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Mehmet Şimşek) sözlü soru önergesi (6/189)

138.-Aydın Milletvekili Deniz Depboylu'nun, Aydın'ın Kuşadası ilçesinde AVM inşası için yapılan bir kazı neticesinde yaşanan sorunlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/190)

139.-Aydın Milletvekili Deniz Depboylu'nun, Aydın'ın Kuşadası ilçesinde AVM inşası için yapılan bir kazı neticesinde yaşanan sorunlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/191)

140.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Bakanlık aleyhine açılan davalara ve kamunun zarara uğratılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/192)

141.-Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, Doğu ve Güneydoğu'daki okul ve yurtların güvenliğinin sağlanmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/193)

142.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Türkiye'den Avrupa'ya kaçak yollardan geçiş yapan mültecilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/194)

143.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Doğu ve Güneydoğu'daki çatışmalardan etkilenen bölgelerdeki vatandaşların SGK ödemelerinin ertelenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/195)

144.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Doğu ve Güneydoğu'daki çatışmalardan etkilenen bölgelerdeki vatandaşların vergi ödemelerinin ertelenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Maliye Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/196)

145.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Doğu ve Güneydoğu'daki çatışmalardan etkilenen bölgelerdeki vatandaşların çeşitli ödemelerinin ertelenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Mehmet Şimşek) sözlü soru önergesi (6/197)

146.-Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, Suriye sınırına yakın bölgelerde bulunan okullarla ilgili alınan güvenlik tedbirlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/198)

147.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesindeki Bolkar Dağlarında kış turizmi ile ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/199)

148.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesinde içme ve sulama suyu konusunda yapılan çalışmalara ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/200)

149.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığa belediyeler tarafından yapılan başvurulara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/201)

150.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ve Nevşehir illerinin yemek kültürlerinin korunması adına yapılan çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/202)

151.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki tarihi manastırlarla ilgili yapılan çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/203)

152.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Bor ilçesindeki bir kütüphaneden alındığı iddia edilen Osmanlı dönemine ait el yazması kitaplara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/204)

153.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, Ankara Büyükşehir Belediyesinin karla mücadele çalışmalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/205)

154.-Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Silivri Cezaevindeki bazı mahkumların yaşam koşulları ile ilgili çeşitli şikayetlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/206)

155.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Antalya'daki doğal koruma alanları ile orman alanlarında yapılan tahsislere ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/207)

156.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, geleneksel irfan merkezlerine ve cemevlerine hukuki statü verilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/208)

157.-Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçelerinde görev yapan öğretmenler için düzenlenen hizmet içi eğitimlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/209)

158.-Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, rüzgar enerji santrali yapımı nedeniyle zarar gören ormanlık alanlara ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/210)

159.-Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, güneş enerjisi santrali yapımı nedeniyle zarar gören tarım arazilerine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/211)

160.-Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, yenilenebilir enerji ile ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/212)

161.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, TBMM'nin içinde bulunduğu bölgenin "TBMM Külliyesi" olarak adlandırılmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan sözlü soru önergesi (6/213)

162.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, şap hastalığına karşı alınan önlemlere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/214)

163.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Rusya'dan alınan doğal gaz miktarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/215)

164.-İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, Türk Patent Enstitüsü Markalar Dairesi Başkanlığına ve coğrafi işaret çalışmalarına ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/216)

7 – SÖZLÜ SORULAR

165.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Sabiha Gökçen Havalimanı'nın temizlik ve hijyen koşullarının iyileştirilmesine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/217)

166.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Yeşilgölcük'ün ilçe yapılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/218)

167.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Osmaniye'nin Kadirli ilçesine bağlı bir köyde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/219)

168.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Çiftlik ilçesindeki Uyuz Göleti ile ilgili çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/220)

169.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Çiftlik ilçesindeki Uyuz Göleti'nin bazı hastalıkların tedavisinde kullanılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/221)

170.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de kapanan sağlık ocaklarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/222)

171.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Osmaniye'nin Kadirli ilçesine bağlı bir köyün yol sorununa ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/223)

172.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin hızlı tren projesi kapsamı dışında bırakıldığı iddiasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/224)

173.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilinden geçen demir yolu hattına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/225)

174.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin havaalanı ihtiyacına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/226)

175.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde-Adana arasında uygulanan karşılıklı tren seferlerinin yeniden başlatılmasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/227)

176.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk işçiliği ile ilgili denetimlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/228)

177.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocukların bedenlen gelişimini ve sağlığını etkileyecek işlerde çalıştırılmasının önlenmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/229)

178.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kaçak çocuk işçiliğine karşı alınan önlemlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/230)

179.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk işçiliğine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/231)

180.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk işçilerin çalışma sürelerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/232)

181.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de kullanılmayan bir meslek yüksekokulu binasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/233)

182.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de taşınmalı eğitime geçilen yerlerde kapatılan köy okullarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/234)

183.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Çiftlik ilçesine bağlı Kitreli Köyü'nün tarihi yapısına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/235)

184.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Çiftlik ilçesine bağlı Kitreli Köyü'nün tarihi yapısına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/236)

185.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesindeki Keçikalesi'nin turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/237)

186.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesine bağlı Keçikalesi Kasabası'ndaki tarihi yapıları ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/238)

187.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan bazı tarihi ve turistik bölgeler ile ilgili çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/239)

188.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan bazı tarihi ve turistik bölgeler ile ilgili çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/240)

189.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Kavlaktepe Yeraltı Şehri'nin turizme kazandırılması adına yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/241)

190.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Kavlaktepe Yeraltı Şehri'nin turizme kazandırılması adına yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/242)

191.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Kavlaktepe Yeraltı Şehri'nin turizme kazandırılması adına yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/243)

192.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesindeki tarihi bir kervansaraya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/244)

193.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Yeşilburç Beldesindeki tarihi bir hamama ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/245)

194.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesindeki mağaraların turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/246)

195.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesindeki tarihi bir kalenin turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/247)

196.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Fertek yerleşmesindeki tarihi yapılarla ilgili çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/248)

197.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Fertek yerleşmesindeki tarihi bir hamama ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/249)

198.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Yeşilburç Beldesinde bulunan tarihi yapılarla ilgili çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/250)

199.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Yeşilburç Beldesinin turizme kazandırılması adına yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/251)

200.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesindeki Avören Antik Kenti ile ilgili çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/252)

201.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Çiftlik ilçesindeki Sülün Mağarası'nın turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/253)

202.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki Bozköy Peribacalarının ve Kula Mağaralarının turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/254)

203.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesindeki Avören Antik Kentinin turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/255)

204.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesindeki Avören Antik Kentine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/256)

205.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Okul Sütü Projesi'ne ve süt tüketiminin artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/257)

206.-Isparta Milletvekili Nuri Okutan'ın, sigara kullanımını önlemek için yapılan çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/258)

207.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir'de İŞKUR tarafından Toplum Yararına Program kapsamında istihdam edilen kişilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/259)

208.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'un turizm bakımından desteklenen iller kapsamına alınmamasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/260)

209.-Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı Projesi'ne ve Proje kapsamında TÜBİTAK'ın geliştirdiği Ulusal Akıllı Kart Çipi'ne ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/261)

210.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, engelli öğrencilere yönelik çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/262)

211.-Şırnak Milletvekili Ferhat Encü'nün, Doğu ve Güneydoğu illerinin TÜİK'in açıkladığı İllerde Yaşam Endeksi'ndeki yerine ve DAP Eylem Planı'na ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/263)

212.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Vakfikebir Organize Sanayi Bölgesi'ne ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/264)

213.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'un Sürmene ilçesindeki katı atık arıtma tesisine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/265)

214.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'un Sürmene ilçesindeki katı atık arıtma tesisine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/266)

215.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'un Sürmene ilçesindeki katı atık depolama sahasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/267)

216.-Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın, güvenlik kuvvetlerinin kullandığı zırhlı araçlarda bulunan bir sisteme ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/268)

217.-Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'in, Ağrı ilinde kadın istihdamının artırılmasına yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/269)

218.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Bor ilçesindeki Hitit Kaya Anıtı'nın korunmasına yönelik çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/270)

219.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, denetimli serbestlik uygulamasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/271)

220.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki ÇED uygulamalarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/272)

221.-Mardin Milletvekili Gülser Yıldırım'ın, Suriye'ye son üç yılda yapıldığı iddia edilen silah ve mühimmat satışına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/273)

222.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Kozan, İmamoğlu ve Ceyhan ilçelerini kapsayan sulama projesine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/274)

223.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Feke-Mansurlu-Gaffaruşağı yolunun bakım ve onarımının yapılmamasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/275)

224.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana Metrosu ve Adana'ya hızlı tren hattının getirilmesi ile ilgili çalışmalara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/276)

225.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Karaisalı ilçesindeki orman kadastro çalışmalarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/277)

226.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Yüreğir ilçesindeki hastane ihtiyacına ve Kozan Devlet Hastanesinin hizmete girmemesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/278)

227.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Tufanbeyli ilçesindeki devlet hastanesinin sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/279)

228.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın merkez ve ilçelerindeki elektrik dağıtım şebekeleri ile ilgili sorunlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/280)

229.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, elektrik faturalarına yansıtılan ek bedellere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/281)

230.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Karataş ilçesindeki bir mahallenin köy konağı talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/282)

231.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, yem ve gübredeki KDV indiriminin fiyatlara yansımamasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/283)

232.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, iç ve dış borç miktarındaki artışa ilişkin Maliye Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/284)

233.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir'deki Emniyet Köprülü Kavşağı ile Altıeylül Kavşağı yapımı işine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/285)

234.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, aday öğretmenlere danışmanlık yapacak olan öğretmenlerin belirlenmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/286)

235.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, televizyon kanallarında yer alan evlendirme programlarının olumsuz etkilerine ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/287)

236.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinin bir uygulamasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/288)

237.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, ücretli öğretmenlik uygulamasına ve atama bekleyen öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/289)

238.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, süt üreticilerinin sattıkları süt karşılığında yem almaya zorlandıkları iddiasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/290)

239.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, hayvancılık destekleme ödemelerine ve TÜRKVET bilgi sistemine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/291)

240.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde madencilik faaliyetleri için verilen ruhsatlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/292)

241.-Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın, görme engellilere eğitim veren okullara ve engelli öğretmeni açığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/293)

242.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde kurulması planlanan küçük hidroelektrik santrallerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/294)

243.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde kurulması planlanan küçük hidroelektrik santrallerine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/295)

244.-Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun, organize sanayi bölgelerinde açılan kreşlere ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/296)

245.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, ülkemize son beş yılda sokulan kaçak çay miktarına ve kaçak çay ticaretine karşı alınan önlemlere ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/297)

246.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Bakanlığın Şanlıurfa iline yönelik yatırım ve harcamalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/298)

247.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, televizyon kanallarında yer alan evlendirme programlarının olumsuz etkilerine ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Numan Kurtulmuş) sözlü soru önergesi (6/299)

248.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, şeker pancarı üreticilerinin sorunlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/300)

249.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, nişasta bazlı şeker üretim kotasının artırılmasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/301)

250.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, şeker pancarı üreticilerinin desteklenmesine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/302)

251.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, şeker fabrikalarının üretim ve personel durumuna ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/303)

252.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı'nın bir açıklamasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/304)

253.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı'nın Çay Deresi Islahı Projesi ile ilgili bir açıklamasına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/305)

254.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir İkinci Amatör Küme Marmara-Gönen Grubu'ndaki bir futbol müsabakasında yaşanan hakem ölümüne ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/306)

255.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Ankara-Balıkesir arasındaki Karesi Ekspresi ve Mavi Tren seferlerinin yol yenileme çalışmaları nedeniyle kaldırılmasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/307)

256.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler tarafından hizmet binası olarak kullanılmak üzere kiralanana binalara ilişkin Maliye Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/308)

257.-Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/309)

258.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Mera Yönetmeliği'nde yapılan bir değişikliğe ve imara açılan mera alanlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/310)

259.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Bakanlar Kurulunun seyahat acentalarının desteklenmesi ile ilgili kararına Balıkesir Koca Seyit Havalimanı'nın dahil edilmemesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/311)

260.-Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/312)

261.-Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bakanlık tarafından 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla hazırlanan bir videoya ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/313)

262.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Bakanlığın İstanbul iline yönelik yatırım ve harcamalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/314)

263.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşların hizmet binalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/315)

264.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşların hizmet binalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/316)

265.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşların hizmet binalarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/317)

266.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşların hizmet binalarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/318)

267.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Başbakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşların hizmet binalarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/319)

268.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşların hizmet binalarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/320)

269.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşların hizmet binalarına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/321)

270.-Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, KOSGEB'den hibe veya teşvik alan işletmelere ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/322)

271.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Şanlıurfa'daki sulama birliklerinin elektrik borcuna ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/323)

272.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Şanlıurfa'daki organize sanayi bölgelerine ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/324)

273.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'un Uzungöl bölgesi ile ilgili imar çalışmalarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/325)

274.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, hayvancılıkla uğraşan vatandaşların su borçlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/326)

275.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, şeker ithalatına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/327)

276.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, hayvancılıkla uğraşan vatandaşların sorunlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/328)

277.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, hibe desteği vaadi ile dolandırılan çiftçilere ve bu konuda alınan önlemlere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/329)

278.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, tarımda enerji kullanımına ve enerji verimliliğini sağlamaya yönelik çalışmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/330)

279.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, hayvancılık sektöründe yaşanan dolandırıcılık vakalarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/331)

280.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, sahte kimlik kartı kullanımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/332)

281.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, asayiş olaylarına ve suça iten nedenlere yönelik çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/333)

282.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, çalıntı araçlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/334)

283.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, çocuklara yönelik cinsel istismar vakalarına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/335)

284.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, intihar vakalarına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/336)

285.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, işsizlik oranındaki artışa ve alınacak önlemlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/337)

286.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, tarımda enerji kullanımına ve enerji verimliliğini sağlamaya yönelik çalışmalara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/338)

287.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'un Özdil Beldesinin toplu taşıma hizmeti ile ilgili sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/339)

288.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir Devlet Hastanesi Onkoloji bölümünün doktor ve sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/340)

289.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilinde tarımsal tahmin ve erken uyarı istasyonu kurulmasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/341)

290.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Şanlıurfa ilinin metro ve hafif raylı sistem ihtiyacına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/342)

291.-Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, CNG sisteminin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/343)

292.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, bazı tarımsal ürünlerdeki fiyat artışına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/344)

293.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Programı kapsamına alınmamasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/345)

294.-Bartın Milletvekili Muhammet Rıza Yalçınkaya'nın, Türkiye Taş Kömürü Kurumu ile bir madencilik şirketi arasındaki rüdevans sözleşmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/346)

295.-Bartın Milletvekili Muhammet Rıza Yalçınkaya'nın, Türkiye Taşkömürü Kurumunun personel ihtiyacına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/347)

296.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, küresel ısınmanın etkilerine ve alınacak önlemlere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/348)

297.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Şanlıurfa'nın adliye binası ihtiyacına ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/349)

298.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Şanlıurfa'da bölge adliye mahkemesi kurulması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/350)

299.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Ceyhan ilçesindeki atık su arıtma tesisinin yaydığı kokuya ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/351)

300.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adıyaman'ın Kahta ilçesindeki atık su arıtma tesisinin çalışmamasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/352)

301.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de yeni mera alanları oluşturulması çalışmalarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/353)

302.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki bir antik kentin turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/354)

303.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığın Niğde Üniversitesine tıp fakültesi açılması ile ilgili kararına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/355)

304.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Konya-Aksaray-Nevşehir-Kayseri Yüksek Hızlı Tren Hattının güzergâhına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/356)

305.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Konya-Aksaray-Nevşehir-Kayseri Yüksek Hızlı Tren Projesi'ne ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/357)

7 – SÖZLÜ SORULAR

306.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Akkaya Barajı yanındaki tarihi bir alanın turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/358)

307.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki Akkaya Barajı'nda meydana gelen kirliliğe ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/359)

308.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığın fuhuş ve uyuşturucu konusundaki çalışmalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/360)

309.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki amatör spor kulüplerine yapılan yardımlara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/361)

310.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, derneklerle ilgili çeşitli verilere ve denetimlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/362)

311.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Üniversitesi Bor Meslek Yüksekokulu Dericilik Bölümünün kapanmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/363)

312.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de Vakıflar Genel Müdürlüğünce bakım ve onarımı yapılan tarihi eserlere ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Veysi Kaynak) sözlü soru önergesi (6/364)

313.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, organik ürün belgesi alan firmalara yönelik denetimlere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/365)

314.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de elma ve diğer meyve ürünleri için paketlenme ve depolama tesisleri kurulmasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/366)

315.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de patatese eşdeğer ve iklim yapısına uygun alternatif ürünlerin ekiminin özendirilmesi çalışmalarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/367)

316.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de tarımsal sulama ile ilgili çalışmalara ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/368)

317.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de toprak ve yaprak analizi yapılabilen laboratuvarlara yönelik desteklere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/369)

318.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ecemiş suyunun Niğde'de tarımsal sulama amaçlı kullanılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/370)

319.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş.'nin yeniden bankacılık hizmeti vermesi talebine ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Mehmet Şimşek) sözlü soru önergesi (6/371)

320.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de seracılığın geliştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/372)

321.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Kitreli Köyü'ndeki kükürtlü su kaynağına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/373)

322.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesindeki Darboğaz Göleti'ne ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/374)

323.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ilkokul müfredatına yerel konularla ilgili ders konulmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/375)

324.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, alternatif tıp uygulamalarının denetimine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/376)

325.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Bor ilçesindeki Akkaya Barajı'nda meydana gelen kirliliğe ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/377)

326.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ve Aksaray illerinde ilçe yapılması planlanan kasabalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/378)

327.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İstanbul'un Anadolu yakasında yeni ilçeler kurulması çalışmalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/379)

328.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, astsubayların özlük haklarında iyileştirme yapılmasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/380)

329.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, uzman erbaşların özlük haklarında iyileştirme yapılmasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/381)

330.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Bakanlığın Antalya iline yönelik yatırım ve harcamalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/382)

331.-Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun, Şırnak merkez ve Silopi'de TEOG sınavına girecek 8. sınıf öğrencilerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/383)

332.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Bakanlığın İzmir iline yönelik yatırım ve harcamalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/384)

333.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Akkaya Barajı'nda yapılan temizleme çalışmalarına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/385)

334.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Üniversitesine tıp fakültesi açılması çalışmalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/386)

335.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bor Şeker Fabrikasında geçici işçi statüsünde çalışanların kadroya alınmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/387)

336.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 1990-2016 yılları arasında yapılan özelleştirmelere ilişkin Maliye Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/388)

337.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Havaalanı için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/389)

338.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Çiftahan'da jeotermal su potansiyelini artırmak için yapılan çalışmalara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/390)

339.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Narlıgöl'de seracılık ihtisas organize sanayi bölgesi kurulması talebine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/391)

340.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Bor ilçesindeki öğretmenevinin fiziki yetersizliğine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/392)

7 – SÖZLÜ SORULAR

341.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Sürmene Çamburnu Kutlular Düzenli Katı Atık Depolama Sahası'na ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/393)

342.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yatılı bölge okullarında eğitim gören öğrencilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/394)

343.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kütüphane sayısının artırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/395)

344.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/396)

345.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Hızlı Geçiş Sistemi ücretlerinde indirim yapılmasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/397)

346.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Bakanlığın Mardin iline yönelik yatırım ve harcamalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/398)

347.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Bakanlığın Diyarbakır iline yönelik yatırım ve harcamalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/399)

348.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Türkiye'nin elektrik ihtiyacına ve hidroelektrik santralleri ile üretilen elektrik miktarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/400)

- 1.- **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**
- 2.- **(S. Sayısı: 183)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/527) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**
- 3.- **(S. Sayısı: 187)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**
- 4.- **(S. Sayısı: 270)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşmasına Ek Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının (TİKA) Statüsüne Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/598) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**
- 5.- **(S. Sayısı: 306)** Türkiye Cumhuriyeti ile Slovak Cumhuriyeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) **(X)**
- 6.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**
- 7.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**
- 8.- **(S. Sayısı: 69)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**
- 9.- **(S. Sayısı: 55)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**
- 10.- **(S. Sayısı: 48)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

() İktüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.**

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.- **(S. Sayısı: 54)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) **(X)**

12.- **(S. Sayısı: 307)** Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) **(**)**

13.- **(S. Sayısı: 248)** Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.03.2016) **(X)**

14.-**(S. Sayısı: 87)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

15.-**(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 33)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/334) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 36)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 37)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 38)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 39)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 40)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 41)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 42)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/347) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 43)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 44)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 45)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 49)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 56)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 57)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 58)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 59)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 62)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/345) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.01.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 88)** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 71)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 76)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 77)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 78)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 79)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 80)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 81)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 82)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 84)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 89)** Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 90)** Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 91)** Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 92)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 93)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 94)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 99)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 106)** Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 107)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 112)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

77.- **(S. Sayısı: 111)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

78.- **(S. Sayısı: 113)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

79.- **(S. Sayısı: 114)** Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

80.- **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

81.- **(S. Sayısı: 116)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

82.- **(S. Sayısı: 120)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

83.- **(S. Sayısı: 121)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

84.- **(S. Sayısı: 122)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

85.- **(S. Sayısı: 124)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

86.- **(S. Sayısı: 125)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

87.- **(S. Sayısı: 126)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

88.- **(S. Sayısı: 127)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

89.- **(S. Sayısı: 128)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

90.- **(S. Sayısı: 129)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

91.- **(S. Sayısı: 130)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

92.- **(S. Sayısı: 131)** Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

93.- **(S. Sayısı: 132)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

94.- **(S. Sayısı: 133)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

95.- **(S. Sayısı: 135)** Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

96.- **(S. Sayısı: 138)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

97.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

98.- (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

99.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

100.- (S. Sayısı: 134) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

101.- (S. Sayısı: 137) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

102.- (S. Sayısı: 139) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

103.- (S. Sayısı: 141) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/493) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

104.- (S. Sayısı: 153) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

105.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

106.- (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

107.- (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

108.- (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

109.- (S. Sayısı: 172) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

110.- (S. Sayısı: 173) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

111.- (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

112.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

113.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

114.- (S. Sayısı: 181) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

115.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

116.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askerî Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

117.- (S. Sayısı: 145) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/515) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

118.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

119.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

120.- (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

121.- (S. Sayısı: 155) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

122.- (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

123.- (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

124.- (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkanlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

125.- (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

126.- (S. Sayısı: 162) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

127.- (S. Sayısı: 163) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

128.- (S. Sayısı: 164) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

129.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

130.- (S. Sayısı: 169) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

131.- (S. Sayısı: 171) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

132.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

133.- (S. Sayısı: 161) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

134.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

135.- (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

136.- (S. Sayısı: 180) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

137.- (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

138.- (S. Sayısı: 190) Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

139.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) (X)

140.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

141.- (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

142.- (S. Sayısı: 189) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

143.- (S. Sayısı: 191) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

144.- (S. Sayısı: 193) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

145.- (S. Sayısı: 194) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

146.- (S. Sayısı: 195) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

147.- (S. Sayısı: 196) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthal ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/396) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

148.- (S. Sayısı: 197) 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/474) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

149.- (S. Sayısı: 201) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

150.- (S. Sayısı: 203) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/547) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

151.- (S. Sayısı: 204) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

152.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/549) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

153.- (S. Sayısı: 208) Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/475) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

154.- (S. Sayısı: 209) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

155.- (S. Sayısı: 210) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/551) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

156.- (S. Sayısı: 211) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/554) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

157.- (S. Sayısı: 212) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/556) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

158.- (S. Sayısı: 216) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

159.- (S. Sayısı: 217) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/569) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

160.- (S. Sayısı: 218) Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

161.- (S. Sayısı: 219) Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/420) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

162.- (S. Sayısı: 220) Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/530) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

163.- (S. Sayısı: 221) Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/531) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

164.- (S. Sayısı: 222) Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

165.- (S. Sayısı: 223) Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

166.- (S. Sayısı: 225) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/538) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

167.- (S. Sayısı: 226) Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/476) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

168.- (S. Sayısı: 227) 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/478) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

169.- (S. Sayısı: 228) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

170.- (S. Sayısı: 229) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/398) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

171.- (S. Sayısı: 230) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

172.- (S. Sayısı: 231) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/421) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

173.- (S. Sayısı: 232) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/560) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

174.- (S. Sayısı: 233) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/561) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

175.- (S. Sayısı: 234) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/566) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

176.- (S. Sayısı: 235) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/581) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

177.- (S. Sayısı: 236) 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

178.- (S. Sayısı: 238) Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankarada İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/505) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

179.- (S. Sayısı: 239) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/526) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

180.- (S. Sayısı: 242) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/578) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

181.- (S. Sayısı: 244) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/552) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

182.- (S. Sayısı: 246) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/559) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

183.- (S. Sayısı: 249) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/344) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

184.- (S. Sayısı: 250) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/339) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

185.- (S. Sayısı: 251) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/468) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

186.- (S. Sayısı: 252) Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/504) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

187.- (S. Sayısı: 259) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/595) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

188.- (S. Sayısı: 261) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/328) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

189.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

190.- (S. Sayısı: 264) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/523) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

191.- (S. Sayısı: 265) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/605) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

192.- (S. Sayısı: 271) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/607) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

193.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

194.- (S. Sayısı: 198) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/533) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

195.- (S. Sayısı: 199) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/557) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

196.- (S. Sayısı: 200) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/558) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

197.- (S. Sayısı: 202) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

198.- (S. Sayısı: 206) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/550) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

199.- (S. Sayısı: 213) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/623) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

200.- (S. Sayısı: 214) Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/321) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

201.- (S. Sayısı: 215) Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

202.- (S. Sayısı: 237) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/429) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

203.- (S. Sayısı: 240) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

204.- (S. Sayısı: 241) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/572) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

205.- (S. Sayısı: 243) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

206.- (S. Sayısı: 245) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/553) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

207.- (S. Sayısı: 247) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/563) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

208.- (S. Sayısı: 253) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/506) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

209.- (S. Sayısı: 254) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/564) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

210.- (S. Sayısı: 255) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/565) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

211.- (S. Sayısı: 256) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/567) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

212.- (S. Sayısı: 258) Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/594) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

213.- (S. Sayısı: 260) Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/640) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

214.- (S. Sayısı: 263) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/573) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

215.- (S. Sayısı: 266) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/614) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

216.- (S. Sayısı: 267) Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/322) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

217.- (S. Sayısı: 268) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/422) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

218.- (S. Sayısı: 269) Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/592) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

219.- (S. Sayısı: 272) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/618) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

220.- (S. Sayısı: 276) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/508) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

221.- (S. Sayısı: 207) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

222.- (S. Sayısı: 257) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/617) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

223.- (S. Sayısı: 282) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/520) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

224.- (S. Sayısı: 283) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/522) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

225.- (S. Sayısı: 284) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

226.- (S. Sayısı: 285) Türkiye Cumhuriyeti ile Faroe Adaları ile İlgili Olarak Danimarka Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/585) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

227.- (S. Sayısı: 286) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

228.- (S. Sayısı: 287) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/604) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

229.- (S. Sayısı: 288) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/609) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

230.- (S. Sayısı: 290) Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezinin Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

231.- (S. Sayısı: 291) Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

232.- (S. Sayısı: 292) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti Arasında Kanun Uygulama Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/677) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

233.- (S. Sayısı: 299) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/555) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

234.- (S. Sayısı: 300) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/577) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

235.- (S. Sayısı: 302) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/583) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

236.- (S. Sayısı: 304) Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/603) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

237.- (S. Sayısı: 305) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

238.- (S. Sayısı: 152) 1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/470) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

239.- (S. Sayısı: 293) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesine Dair Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/683) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

240.- (S. Sayısı: 301) Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/582) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

241.- (S. Sayısı: 303) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/584) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

242.- (S. Sayısı: 308) İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyana’da Uluslararası Göç Siyasetleri Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/621) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

243.- (S. Sayısı: 309) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/641) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

244.- (S. Sayısı: 310) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/642) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

245.- (S. Sayısı: 311) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

246.- (S. Sayısı: 312) İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.05.2016)

247.- (S. Sayısı: 289) Kamu Denetçiliği Kurumu 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihi: 24.05.2016)

248.- (S. Sayısı: 314) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/574) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

249.- (S. Sayısı: 316) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

250.- (S. Sayısı: 317) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/637) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

251.- (S. Sayısı: 318) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Lucia Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/638) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

252.- (S. Sayısı: 319) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye'de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/405) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

253.- (S. Sayısı: 320) Mucavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/472) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

254.- (S. Sayısı: 322) Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/636) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

255.- (S. Sayısı: 323) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/658) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

256.- (S. Sayısı: 325) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

257.- (S. Sayısı: 329) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/668) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

258.- (S. Sayısı: 330) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/674) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

259.- (S. Sayısı: 331) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/686) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

260.- (S. Sayısı: 333) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komorlar Birliği Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/665) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

261.- (S. Sayısı: 334) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

262.- (S. Sayısı: 336) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/676) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

263.- (S. Sayısı: 340) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/682) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

264.- (S. Sayısı: 341) Sınai Mülkiyet Kanunu Tasarısı (1/699) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

265.- (S. Sayısı: 315) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

266.- (S. Sayısı: 321) Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/628) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

267.- (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

268.- (S. Sayısı: 326) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine-Bissau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/660) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

269.- (S. Sayısı: 327) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/662) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

270.- (S. Sayısı: 328) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

271.- (S. Sayısı: 332) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

272.- (S. Sayısı: 335) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/675) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

273.- (S. Sayısı: 337) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/678) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

274.- (S. Sayısı: 338) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/670) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

275.- (S. Sayısı: 339) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/680) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 312

İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081) ile Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/715), İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Hakkında Kanun Teklifi (2/28), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75), Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/242), İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/288), Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/586), Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/614), Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1076), Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1082) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1081 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 6
- Katılma Yazısı 6
- Genel Gerekçesi 6
- Madde Gerekçeleri 7

• Kanun Tasarısı Yenileme Tezkeresi 12

1/715 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 12
- Genel Gerekçesi 12
- Madde Gerekçeleri 13
- Metni 18

• Kanun Teklifi Yenileme Tezkeresi 24

2/28 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 24
- Gerekçesi 24
- Metni 26

• Kanun Teklifi Yenileme Tezkereleri (26'ncı ve 25'inci Dönemler) 27

2/75 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 27
- Gerekçesi 27
- Madde Gerekçeleri 28
- Metni 29

• **2/242 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	30
- Genel Gerekçesi	30
- Madde Gerekçeleri	31
- Metni	32

• **Kanun Teklifi Yenileme Tezkeresi.....33**

2/288 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	33
- Gerekçesi	33
- Madde Gerekçeleri	35
- Metni	36

• **2/586 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	37
- Genel Gerekçesi	37
- Madde Gerekçeleri	37
- Metni	38

• **2/614 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	39
- Genel Gerekçesi	39
- Madde Gerekçeleri	39
- Metni	40

• **2/1076 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	41
- Gerekçesi	41
- Metni	42

• 2/1082 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	43
- Genel Gerekçesi	43
- Madde Gerekçeleri	43
- Metni	44
• Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu	45
• Muhalefet Şerhleri.....	50
• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu	53
• Muhalefet Şerhleri	62
• Teklif Metni	95
• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	95

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Nureddin Nebati

İstanbul

Şahin Tin

Denizli

Osman Boyraz

İstanbul

Hasan Sert

İstanbul

Harun Karacan

Eskişehir

Hacı Özkan

Mersin

Mustafa Baloğlu

Konya

Mehmet Uğur Dilipak

Kahramanmaraş

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/1081) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum; Gereğinin yapılmasını arz ederim.

26.04.2016

A. Nejat Koçer

Gaziantep

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1081)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Çevre Komisyonu Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemizin yatırım ortamının iyileştirilmesi ve arz güvenliğinin sağlanması kapsamında yerli ve yenilenebilir kaynakların çok daha hızlı sisteme dahil edilmesi kapsamında yatırımcının bürokratik işlemlerinin azaltılması amacıyla farklı kanunlarda tespit edilen uygulama sorunlarının giderilmesi gerekmektedir.

Yenilenebilir kaynaklara dayalı elektrik üretim kapasitesinin artırılması ve bu tesislerde kullanılan teknolojik ekipmanın yurt içerisinde üretilebilmesi amacıyla yenilenebilir enerji kaynak alanlarının belirlenmesi ve uygulamanın sadeleştirilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca kömür madenlerinde oluşan metan gazının doğalgaz piyasasına sunulması için Petrol Kanununda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve yurtdışında da uzmanlık alanlarında faaliyet göstermesi hedeflenmiştir.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen geçici 8 inci maddesi iptal gerekçeleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmiş ve yerli kömürden elektrik üretimi yapan tesislerin çevre mevzuatıyla uyum süreci herhangi bir kesintiye uğramaksızın düzenlenmiştir.

6446 sayılı Kanun kapsamında düzenlenmiş olan tarifelere ve kayıp-kaçağa ilişkin hususlar mahkeme kararları dikkate alınarak tekrar düzenlenmiştir.

Doğalgaz arz güvenliğinin sağlanabilmesi için gerekli günlük kapasite ihtiyacının kesinti olması durumunda da yönetilebilmesi amacıyla ulusal topraklarda depolanacak doğalgaz miktarının artırılması öngörülmüştür. 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin lisanslarında belirtilen dağıtım bölgesi sınırlarının Kurul tarafından genişletilmesi veya tekrardan belirlenmesi düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle yapılan düzenleme ile, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışında arama ve araştırma faaliyetleri yaparak ülkemizin ihtiyacı olan hammadde tedarik güvenliği ve çeşitliliğini sağlaması planlanmaktadır. Bu kapsamda ülkemizin hammadde tedarik stratejisine katkı sağlamak amacıyla başta çevre ülkeler olmak üzere yurt dışında arama, proje geliştirme ve yatırım konularında işbirliği yapılacaktır. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü yerbilimlerinde sahip olduğu bilgi birikimi ve tecrübesini kullanarak yurt dışında faaliyet gösterecek yerli firmalara ücreti karşılığı danışmanlık yaparak yol göstermeye de çalışacaktır. Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) ve Eylem Planı (2013- 2015)'nda dördüncü hedef olarak yer alan “Maden Tedarikinde Bağımlılığın Azaltılması, Etkinlik ve Verimliliğin Artırılması” konusunda; “MTA yeniden yapılandırılacaktır.” ve “GİTES çalışmalarında ön plana çıkan ve önemli arz açığı bulunan temel madenler ile uzun vadede ülke ihtiyacı paralelinde ortaya çıkacak stratejik madenlerin tedarikini güvence altına alacak madencilik yatırımlarının hayata geçirilebilmesi için bir model oluşturulacaktır.” şeklinde planlanan iki eylemde Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü sorumlu kuruluş olarak belirlenmiştir.

Madde 2- Maddeyle, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununda yer alan kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin sınırlayıcı hükümlere istisnalar getirilmiştir. Buna göre; askeri yasak bölgeler, askeri güvenlik bölgeleri veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araziler, hareket ve savunma amaçlı yerlerde (konut ve sosyal tesisler hariç olmak üzere) Kıyı Kanununun kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin sınırlayıcı hükümleri uygulanmayacaktır. Madde ile ayrıca, yurt içinde yapılacak kamu ve özel sektöre ait hayati önemi haiz tesislerden rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile milletlerarası anlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülenler hakkında milletlerarası yükümlülüklerimizi zamanında ve tam olarak yerine getirmek amacıyla Kıyı Kanunu hükümlerine istisna getirilmektedir.

Madde 3- Maddeyle, nükleer santraller güvenlik gereklilikleri sebebiyle diğer tüm elektrik üretim tesislerinden farklı olarak TAEK tarafından yer lisansı, inşaat lisansı ve işletme lisansı süreçlerine tabi tutulmaktadır. Bu durum uygulanacak mevzuatta farklılıklar olmasını gerektirmektedir. Belediyeler ve yapı denetim firmaları yapı ruhsatının alınması sürecini teknik sebeplerle TAEK ile birlikte yürütmek zorunda kalacaklardı. Nükleer santrallerin minimum onsekiz ay sürecek inşaat lisansı sürecine tabi olması sebebiyle nükleer santrallerin inşaatla ilişkin izin, ruhsat ve lisanslarının alınması uzun bir sürece yayılmaktadır. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun önlisans süresi içerisinde tüm izin ve lisansların alınmasını öngörmesi buna mukabil nükleer güvenlik sebebiyle inşaatla ilişkin izin ve lisans süreçlerinin uzun olması nükleer santraller için farklı bir uygulamayı zorunlu kılmaktadır.

Madde 4- Maddeyle, 30/12/2014 tarihli ve 29221 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliğinin ekinde bulunan “Yetkilendirme Tablosu” ile EDAŞ, TEMSAN ve OSB gibi tüzel kişilere verilen elektrik tesisleri projelerini onaylama ve kabul etme yetkilerinin yürütmesi, Danıştay 10. Dairesinin Kararı ile durdurulmuştur. Karar gerekçesinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının teşkilat kanununda yetki devri yapabileceğine ilişkin hüküm bulunmadığı gerekçesine yer verilmiştir. Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği ve 6/11/2015 tarihli ve 29524 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Üretim Tesisleri Kabul Yönetmeliği kapsamında bahsi geçen kamu tüzel kişilerinin yanı sıra özel hukuk tüzel kişilerinin de yetkilendirilebilmeleri amacıyla kanun değişikliğine ihtiyaç duyulmuştur.

Madde 5- Maddeyle, mevcut hükümdeki kömüre bağlı metan gazı ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve böylece kömüre bağlı metan gazının doğalgaz piyasasında piyasa faaliyetine konu edilebilmesi ve yerli kaynakların kullanımının artırılması öngörülmüştür.

Madde 6- Mevcut kömür madenleri ruhsatlarının teknik ve ekonomik sebeplerden dolayı daha verimli elektrik üretimi tesisi kurulabilmesi amacıyla bölünmesi mer'i mevzuatta mümkün olamamaktadır. Bu durum birçok ruhsat alanının etkin olarak kullanımını kısıtlamaktadır. Ülkemiz kömür madenlerinin kalite açısından ancak yerinde elektrik üretimi amacıyla kullanılabileceği dikkate alındığında bir kısım ruhsatların ancak bölünerek yatırımcıya uygun koşullarda devredilmesi mümkündür. Büyük sahaların rezerv kaybına neden olmadan elektrik üretimine yönelik bölünmesi ve farklı sektörlerde kömür üretilmesiyle, herhangi bir ruhsat bölgesinde sorun yaşansa bile diğer ruhsatlarda çalışma ve kömür üretimi devam edecektir.

Madde 7- Maddeyle, bürokratik işlemlerin kısaltılarak hızlandırılması amaçlanmıştır.

Madde 8- Maddeyle, (13) numaralı bentte yapılan değişikliklerle, belediye sınırları ile mücavir alan sınırlarının beraber değerlendirilmesi gerektiği hususuna açıklık getirmek amacıyla şehir tanımı yeniden düzenlenmiştir.

Madde 9- Maddeyle, doğal gaz arz güvenliğinin sağlanabilmesi için gerekli günlük kapasite ihtiyacının kesinti olması durumunda da yönetilebilmesi amacıyla ulusal topraklarda depolanacak doğalgaz miktarının artırılması amaçlanmıştır, (g) bendinin beşinci paragrafında yapılan değişiklik ile, dağıtım şirketlerinin yurt çapında sahip olabilecekleri lisans sayısı ile ilgili kısıtlama kaldırılmıştır.

Madde 10- Maddeyle, TETAŞ'ın mevcut portföyünün dışında da tedarik amaçlı elektrik enerjisi alımlarının Kamu İhale Kanunu mevzuatı kapsamı dışına alınması amaçlanmıştır.

Madde 11- Maddeyle, LPG dağıtıcı lisans iptallerine sebebiyet veren kokulandırma hususundaki sorunun çözülmesi amaçlanmıştır.

Madde 12- Maddeyle, artan YEK kapasitesinin sistem güvenliğine olan etkisinin piyasa şartlarında yönetilebilmesi amaçlanmıştır.

Madde 13- Maddeyle, 6446 sayılı Kanunda yer alan ancak tanımı bulunmayan teknik ve teknik olmayan kayıp ve dağıtım şebekesi ibareleri tanımlanmaktadır.

Madde 14- Maddeyle, 2009'da yayımlanan Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesinde ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2015-2019 Stratejik Planında belirtilen hedeflerin gerçekleşmesi ve yenilenebilir enerji kaynak çeşitliliğinin artırılması hedeflenmektedir. Bunun yanında dünyada gelişen yenilenebilir enerji teknolojilerinin ülkemizde de kullanımı ve yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Ülkemizde yenilenebilir enerji alanında kullanılan aksamların önemli bir bölümü ithal edilmektedir. Bu bağımlılığın azaltılması ve teknoloji transferi sağlanması amacıyla bu tür üretimler gerçekleştirecek tüzel kişiler desteklenecektir. 27/11/2013 tarihli ve 28834 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Enerjisi Üretimine Yönelik Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanlarının Belirlenmesi, Derecelendirilmesi, Korunması ve Kullanılmasına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından özellikle rüzgar ve güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisleri için yenilenebilir enerji kaynak alanı/alanları ilan edilecektir. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında gerekli olan elektrik iletim tesisleri ve diğer altyapı çalışmaları tamamlanarak yatırım için hazır hale getirilecektir. Söz konusu alanların öncelikle yurt içinde üretim yapacak ve/veya yerli malı kullanacak olan firmalara tahsis edilerek hem yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretiminin artırılması hem de bahse konu üretim tesislerinde kullanılan aksam/aksamların yerli imkânlarla üretilmesi hedeflenmektedir.

Madde 15- Maddeyle, önlisans sahibi tüzel kişilerin önlisans döneminde herhangi bir şekilde pay devri yapamayacağı hususu düzenlenmiştir. Ancak bu durum uygulamada birtakım sıkıntıların oluşmasına yol açmaktadır. Bu kapsamda halka açık olma durumu ve pay devirlerinin kontrol edilememesi, uluslararası anlaşmalar kapsamında kurulması öngörülen üretim tesisleri için verilen önlisans sahibi tüzel kişilerin ortaklık yapısında meydana gelen değişiklikler, Türk Ticaret Kanunu kapsamında öngörülen rüçhan hakkının kullanılmasına bağlı olarak ortaya çıkan pay devirleri gibi hususlar bu sıkıntılara örnek olarak gösterilebilir. Düzenleme ile, örneklenen hususlar gibi uygulamada sıkıntı oluşturan durumların Kurul tarafından pay devri istisnası olarak belirlenebilmesine imkân verilmesi amaçlanmaktadır.

19/6/2007 tarihli ve 26557 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik ile 18/4/2014 tarihli ve 28976 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Orman Kanununun 17/3 ve 18 inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği kapsamında Hazineye ait ve Orman ve Su İşleri Bakanlığına tahsisli arazilerin yatırımcılara kullanım hakkı veya irtifak hakkı ile devri esnasında istenen belgeler arasında elektrik üretim lisansının olması ancak 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 6 ncı maddesi ile elektrik üretim lisansı alınması için üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkının elde edilmesi şartının olması uygulamada sorunlara yol açmaktadır, bu sebeple maddenin onuncu fıkrasında düzenleme yapılmıştır. Ayrıca madde ile milletlerarası anlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülen üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkının elde edildiğine ilişkin belgelerin üretim lisansı alınmasından sonra Kurul tarafından belirlenen süre içerisinde Kuruma sunulması ve böylece ortaya çıkması muhtemel zararların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 16- Maddeyle, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinde yapılan düzenlemeyle başvurularda, tesisin kurulacağı saha üzerinde son üç yıl içinde elde edilmiş en az bir yıl süreli standardına uygun rüzgar veya güneş ölçümü bulunmasının zorunlu olduğu belirtilmektedir. Değişiklikle ölçümlerin geçerlilik süresi üç yıldan beş yıla çıkartılmaktadır. Son üç yıl içinde değil son beş yıl içinde yapılmış olan belirli süreli ölçümler kabul edilecektir. Ayrıca, ölçüm noktalarının mutlaka santral sahasında bulunma şartı kaldırılmakta, sahayı temsil etme şartı getirilmektedir. Ölçümlerin sahayı temsiliyeti ve süresi, hangi kaynak için ölçüm isteneceği çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecektir. Ölçümlerin sahayı temsil edip etmediğinin belirlenmesi, verilerin elde edilmesi, güvenilirliğinin sağlanması ve daha sağlıklı değerlendirilmesi lisanslama sürecinin daha etkin, verimli ve kısa sürede tamamlanmasını sağlayacak olup önlisans başvurularında istenen ölçümlerden kaynaklanan zamansal ve maddi kayıpların önlenmesi amaçlanmaktadır.

Mevcut (ç) bendi hükmüne göre aynı bağlantı noktasına ve/veya aynı bağlantı bölgesine bağlanmak için birden fazla başvurunun bulunması hâlinde başvurular arasından ilan edilen kapasite kadar sisteme bağlanacak olanları belirlemek için birim megavat başına en yüksek katkı payı esasına göre yarışma yapılmaktadır. Bu kapsamda gerçekleştirilmiş olan yarışmalarda çok yüksek katkı payları taahhüt edilmiş olup bu durum projelerin fizibilitelelerini olumsuz etkilemekte hatta projeleri yapılamaz hale getirmektedir. Ayrıca katkı payı ödemelerinin elektrik tüketim fiyatlarına bir yansıması olmamaktadır. Aynı bağlantı noktasına ve/veya aynı bağlantı bölgesine bağlanmak için birden fazla rüzgâr veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi kurulması için yapılan önlisans başvurularının YEK Destekleme Mekanizması fiyatları üzerinden teklif edilecek olan en düşük fiyata göre değerlendirilmesi yatırımların önünü açacaktır. Yatırımcılar fizibilite çalışmaları, projelerinin teknik ve finansal analiz çalışmaları kapsamında teklif edecekleri fiyatı hesaplayabileceklerdir. Ayrıca bu yöntem ile YEK Destekleme Mekanizması fiyatlarındaki düşüş tüketiciye yansımış olacaktır.

Madde 17- Maddeyle, milli güvenliği ilgilendiren kurum ve kuruluşların mülkiyetinde olup bu kurum ve kuruluşların tesislerine elektrik enerjisi sağlayan hat ve tesislerin bakım ve onarımının nasıl yapılacağına dair düzenleme yapılmaktadır.

Madde 18- Maddeyle, lisanssız elektrik üretim tesislerine ilişkin uygulamaların daha sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesini teminen düzenleme yapılmaktadır.

Madde 19- Elektrik, üretimden tüketime doğru akışında üretim, iletim, dağıtım, sistem işletim, piyasa işletim, ithalat, ihracat, satış gibi piyasa faaliyetleri sonucu tüketicilere ulaşmaktadır. Her bir faaliyet kapsamında niteliğine göre değişik maliyetler ortaya çıkmaktadır. Tüketiciciye sunulan her türlü mal ve hizmette olduğu gibi elektrik için de oluşan tüm maliyetlerin tüketiciciye yansıtılması gerekmektedir. Aksi durumda, söz konusu faaliyetlerin yürütülmesi imkânsız hale gelecektir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu kayıp- kaçak bedelini, sayaç okuma bedelini, perakende satış hizmet bedelini, iletim sistemi kullanım bedelini ve dağıtım bedelini 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun verdiği yetki çerçevesinde belirlemektedir. Elektrik dağıtım ve görevli tedarik şirketleri Kurum tarafından belirlenen söz konusu bedelleri tüketicilerden tahsil etmektedir. Mevzuat gereği uygulama bu şekilde olmakla birlikte, Kanuna eklenen hükümler ile konunun hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak şekilde düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Kurumun belirleyeceği usul ve esaslar kapsamında fiyatların taraflarca serbestçe belirlenmesi esastır. Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin iletimi, dağıtımı ve düzenlemeye tabi tarifeler yoluyla satışı ile bunlara dair hizmetlere ilişkin fiyat, hüküm ve şartları içeren tarifeler ve maliyetlerin yansıtılması kapsamında Kurul tarafından düzenlemeler yapılır ve/veya onaylanır. Düzenleyici işlemler kapsamında onaylanan bedeller doğrudan kullanıcı ve son tüketicilerden yahut sayılan ilgililere yansıtılmak üzere tedarikçilerinden tahsil edilir. Elektriğin üretimden tüketime doğru akışında üretim, iletim ve dağıtım aşamalarında teknik kayıplar oluşmaktadır. Kayıp-kaçak miktarı, dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı göstermektedir. 4628 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 3/3/2001 tarihinden itibaren her bir abone grubuna uygulanan kayıp-kaçak bedeli hesaplama yöntemi EPDK'nın görev ve yetkisi çerçevesinde belirlenmiştir. Elektrik enerjisi, EPDK tarafından çerçevesi belirlenen bir tarife metodolojisi ile fiyatlandırılmaktadır. Bu fiyatlandırma, elektriğin üretiminden tüketimine kadar oluşan maliyetlerin bir nevi birleştirilmesidir. Elektriğin üretim aşamasından nihai tüketiciciye ulaştırılmasına kadar oluşan bütün maliyet kalemleri tarifeye yansıtılmak zorundadır. Bahse konu bu maliyet kalemleri vergi, resim, harç veya benzer mali yükümlülük olmayıp, elektrik enerjisinin maliyetinin ve söz konusu elektrik enerjisinin tüketicilere ulaştırılabilmesi için katılan yatırım maliyetleri ve işletme giderlerinden oluşmaktadır. Bu nedenle dağıtım faaliyetinin yürütülmesi aşamasında kaçınılmaz olarak oluşan kayıp-kaçak maliyeti ve diğer maliyet unsurlarının da tarifelerde dikkate alınması ve tüketiciciye yansıtılması gerekmektedir. Ancak kayıp-kaçak maliyetlerinin yansıtılmasında şirketler için EPDK tarafından belirlenmiş olan hedef kayıp kaçak oranları dikkate alınır. Bu suretle dağıtım şirketlerinin belirlenen hedef kayıp-kaçak oranlarına ulaşabilmesi amacıyla, planlanan yatırımları yapması ve kaçak kullanım ile etkin bir şekilde mücadele etmesi gerekmektedir. Teknik ve teknik olmayan kayıpların azaltılmasını teşvik etmek amacıyla, hedef kayıp-kaçak oranı ile gerçekleşen kayıp-kaçak oranı arasındaki fark, dağıtım şirketinin kazancı veya zararı olmalıdır.

Madde 20- Maddeyle, EÜAŞ ile bağlı ortaklıklarına ait varlıkların veya bu bağlı ortaklıkların hisselerinin, yenilenebilir enerji kaynakları ile yerli kömüre dayalı elektrik üretim tesisi kurulması ve kurulacak tesislerde üretilen elektrik enerjisinin EÜAŞ veya TETAŞ tarafından satın alınmasında geçerli olacak fiyatın belirlenmesi amacıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilmesi sürecine ilişkin yapılacak iş ve işlemlere, gerçekleştirilecek ihaleye ve ihale sonucunda imzalanacak devir ve Elektrik Satış Anlaşmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 21- Maddeyle, kamulaştırma bedellerinin yanı sıra diğer giderlerin de ödenebilmesi amacıyla söz konusu düzenleme yapılarak tereddütler giderilmektedir.

Madde 22- TETAŞ'ın taraf olduğu Yap-İşlet, Yap-İşlet-Devret ve İşletme Hakkı Devri santrallerine ilişkin sözleşmelerin süreleri peyderpey dolmakta olup, maddeyle, TETAŞ'ın 6446 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirebilmesini teminen elektrik enerjisi alım ihaleleri yapabilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Yerli kömür yakıtlı elektrik üretim tesislerinin teşvik edilmesi amacıyla TETAŞ'ın söz konusu elektrik alımının öncelikle bu tesislerden yapması hususu da düzenlenmiştir.

Madde 23- 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun geçici 8 inci maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Maddeyle, özelleştirme işlemleri için önemli bir risk unsuru olan bu hukuki boşluğun doldurulması amacıyla geçiş sürecine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 24- Geçici 19 uncu maddeyle, yeni düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar, mevcut düzenlemelerin Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmaktadır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu kayıp-kaçak bedelini, sayaç okuma bedelini, perakende satış hizmet bedelini, iletim bedelini ve dağıtım bedelini 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun verdiği yetki çerçevesinde belirlemektedir. Elektrik dağıtım ve görevli tedarik şirketleri Kurum tarafından belirlenen söz konusu bedelleri tüketicilerden tahsil etmektedir. Nitekim 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde yer alan “İlgili tüzel kişiler Kurul tarafından onaylanan tarifeleri uygulamakla yükümlüdür.” hükmü ve dördüncü fıkrasında yer alan “Kurul onaylı tarifelerin hüküm ve şartları, bu tarifelere tabi olan tüm gerçek ve tüzel kişileri bağlar.” hükümleri gereğince Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından onaylanan fonsuz tarife tabloları içerisinde yer alan bedellerin dağıtım ve görevli tedarik şirketlerince tüketicilerden tahsili ve söz konusu bedellerin tüketiciler tarafından ödenmesi yasal birer zorunluluktur. Mevzuat gereği uygulama bu şekilde olmakla birlikte Kurul tarafından belirlenen mezkûr bedelleri aynen uygulayan dağıtım ve görevli tedarik şirketleri aleyhine adli yargıda açılmış davalarda söz konusu bedellerin iadesi kararları verilebilmektedir. Kurul kararı ile onaylanan tarifeler ve maliyet kalemlerini belirleyen düzenleyici işlemler iptal olununcaya ve/veya geri alınuncaya kadar Kurul kararlarının bağlayıcılığı uyarınca kamu ve özel hukuk tüzel kişilerince yükümlülükler kapsamında tarifeler ve tüm maliyet kalemleri yansıtılmak zorundadır. Tesis edilen eylem ve işlemlerin sayısal nitelikleri ve mali boyutları göz önünde bulundurularak dinamik elektrik piyasasının sektöre uğramaması ve yargının gereksiz iş yüküne boğulmaması amacıyla düzenleme yapılması gerekli olmuştur.

Madde 25- 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında verilen yeraltı kömür ocaklarının işletilmesi esnasında, bizzat kömür tabakalarının içerisinde bulunan metan gazının patlayıcı ve yanıcı etkilerini bertaraf etmek, işletmelerdeki can ve mal kaybının önüne geçmek, iş sağlığı ve güvenliğini tesis etmek üzere kömürün üretilmesi esnasında ortaya çıkan metan gazının drenajı zorunluluk arz etmektedir. Maddeyle, metan gazının yeryüzünden ve kömür ocağının içerisinden güvenli bir şekilde dışarıya alınarak üretilmesi, üretilen bu gazın da “doğalgaz” olarak ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir.

Madde 26- Yürürlük maddesidir.

Madde 27- Yürürlük maddesidir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

18/4/2016

Sayı: 31853594-101-30-1548

Konu: Yenileme

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan 1/1014 Esas Numaralı “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”nın yenilenmesi Bakanlar Kurulu’na uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

28/1/2015

Sayı: 31853594-101-1097-323

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’na 26/1/2015 tarihinde kararlaştırılan “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/715)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Çevre Komisyonu Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Milletlerarası andlaşma hükümleri gereğince kurulma aşamasında olan nükleer güç santralleri ile ilgili olarak uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm sağlamak amacıyla ihtiyaç duyulan hususlar ilgili kanunlarda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 312)

Nükleer santral projelerine yeni başlayan ülkemizde söz konusu projelerin etkin yürütülmesinde; nükleer enerji ile ilgili tüm alanlarda ulusal politikanın belirlenmesi ile insan kaynakları, eğitim ve yerli sanayinin nükleer santral projelerine katılımı gibi konularda uzun vadeli planların hazırlanması ve bu doğrultuda gerekli altyapının hazırlanması, kamu kurumları ile bürokratik iş ve işlemlerin ivedi olarak neticelendirilmesi için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ana hizmet birimi olan “Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanlığı”, “Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü” olarak yeniden yapılandırılmakta ve görevleri belirlenmektedir.

Bununla birlikte, elektriğin üretimden tüketime doğru akışında üretim, iletim, dağıtım, sistem işletim, piyasa işletim, ithalat, ihracat, satış gibi piyasa faaliyetleri sonucu tüketicilere ulaşması, her bir faaliyet kapsamında niteliğine göre değişik maliyetler ortaya çıkması, tüketiciye sunulan her türlü mal ve hizmette olduğu gibi elektrik için de oluşan tüm maliyetlerin tüketiciye yansıtılması gerekliliği karşısında; maliyet kalemleri olarak kayıp-kaçak bedeli, sayaç okuma bedeli, perakende satış hizmet bedeli, iletim sistemi kullanım bedeli ve dağıtım bedeli tek tek sayılmakta, mevzuat gereği ve uygulamada tüketiciden alınan bu bedellere ilişkin eklenen hükümler ile konunun hiçbir tereddüte mahal vermeyecek şekilde düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Tasarı ile ayrıca, 23/6/2000 tarihli ve 4586 sayılı Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun kapsamında yapılan ve milletlerarası andlaşma hükümleri çerçevesinde uygulamaya alınan petrolün boru hattı ile taşınmasına ilişkin yapılacak mal teslimi ve hizmet ifaları katma değer vergisinden istisna tutulmakta, 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi tarafından ödenmesi gereken kamulaştırma bedelleri ile birlikte diğer giderlerin de ödenebilmesine imkân sağlanmakta ve dağıtım şirketleri tarafından 2006 ila 2010 uygulama döneminde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından izin alınmadan yapılan yatırımlara ilişkin Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankasından alınan kredilerle yapılan yatırımlarla sınırlı olmak üzere ilgili yatırımların tarife hesaplamalarında dikkate alınması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve 3/8/1990 tarihli ve 20594 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelikte yer alan kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin sınırlayıcı hükümlere istisnalar getirilmiştir. Buna göre; askeri yasak bölgeler, askeri güvenlik bölgeleri veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araziler, hareket ve savunma amaçlı yerlerde (konut ve sosyal tesisler hariç olmak üzere) Kıyı Kanununun kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin sınırlayıcı hükümleri uygulanmayacaktır. Madde ile ayrıca, 27 nci maddede sayılan yurt içinde yapılacak kamu ve özel sektöre ait hayati öneme haiz tesislerden rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile milletlerarası andlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülenler hakkında milletlerarası yükümlülüklerimizi zamanında ve tam olarak yerine getirmek amacıyla Kıyı Kanunu hükümlerine istisna sağlanmaktadır.

Madde 2- Madde ile, 4586 sayılı Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun kapsamında yapılan ve milletlerarası andlaşma hükümleri çerçevesinde uygulamaya alınan petrolün boru hattı ile taşınmasına ilişkin yapılacak mal teslimi ve hizmet ifalarının katma değer vergisinden istisna edilmesi ve bu kapsamda mal tesliminde bulunan veya hizmeti gerçekleştirenler üzerinde katma değer vergisi yükünün bırakılmaması amaçlanmakta olup, yüklenilen katma değer vergisinin indirim ve iadesine imkân tanınmaktadır.

Madde 3- Madde ile, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ana hizmet birimlerinin sayıldığı 3154 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde değişiklik yapılmakta ve Bakanlığın nükleer enerji alanındaki kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi ve ulusal nükleer enerji politikasının daha etkin yürütülmesi amacı ile “Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanlığı”, “Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü” olarak yeniden yapılandırılmaktadır.

Madde 4- Madde ile, Nükleer Enerji Genel Müdürlüğünün görevleri düzenlenmektedir. Değişikle, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının nükleer enerji alanındaki kurumsal kapasitesinin artırılması, nükleer teknolojinin edinilmesi ve nükleer enerji projelerinin daha etkin olarak yönetilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- Madde ile, Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanlığının Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü olarak yeniden yapılandırılması nedeniyle ihtiyaç duyulan kadro iptal ve ihdas işlemleri yapılmaktadır.

Madde 6- Madde ile, 3154 sayılı Kanuna geçici 15 inci madde eklenmiştir. Eklenen bu geçici madde ile, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanı kadrosunda bulunan personelin, ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrosuna atanması öngörülmektedir. Madde ile ayrıca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı adına ihdas edilmiş olup Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanlığına tahsis edilmiş olan kadrolar, Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü adına tahsis edilmiş sayılmakta ve; bu kadrolarda görev yapan personelin anılan Genel Müdürlüğe tahsis edilmiş sayılan kadrolara halen bulundukları kadro dereceleriyle başka bir işleme gerek kalmaksızın atanmaları öngörülmektedir.

Madde 7- Madde ile, 3154 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak aynı Kanunun eki (I) sayılı Cetvelin “Ana Hizmet Birimleri” bölümünde yer alan “6. Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanlığı” ibaresinin “6. Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü” şeklinde değiştirilmesi öngörülmektedir.

Madde 8- Madde ile, 6446 sayılı Kanunda yer alan ancak tanımı bulunmayan teknik ve teknik olmayan kayıp ve dağıtım şebekesi ibareleri tanımlanmaktadır.

Madde 9- 19/6/2007 tarihli ve 26557 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik ile 18/4/2014 tarihli ve 28976 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Orman Kanununun 17/3 ve 18 inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği kapsamında Hazineye ait ve Orman ve Su İşleri Bakanlığına tahsisli arazilerin yatırımcılara kullanım hakkı veya irtifak hakkı ile devri esnasında istenen belgeler arasında elektrik üretim lisansının olması ancak 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 6 ncı maddesi ile elektrik üretim lisansı alınması için üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkının elde edilmesi şartının olması uygulamada sorunlara yol açmaktadır.

Madde ile, milletlerarası anlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülen üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkının elde edildiğine ilişkin belgelerin üretim lisansı alınmasından sonra Kurul tarafından belirlenen süre içerisinde Kuruma sunulması ve böylece ortaya çıkması muhtemel zararların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca 6446 sayılı Kanunun amacının elektrik arz güvenliğinin sağlanması da olduğu dikkate alındığında yatırıma hazırlık olarak nitelendirilebilecek olan yol, su, elektrik, liman ve benzeri tesis dışındaki iş ve işlemlerin inşasına başlanması zaruret arz etmektedir. Bu sebeple diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi koşuluyla tesis ile doğrudan ilgili olmayan yapıların inşasına lisans alınmadan önce başlanabilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 10- Elektrik, üretimden tüketime doğru akışında üretim, iletim, dağıtım, sistem işletim, piyasa işletim, ithalat, ihracat, satış gibi piyasa faaliyetleri sonucu tüketicilere ulaşmaktadır. Her bir faaliyet kapsamında niteliğine göre değişik maliyetler ortaya çıkmaktadır. Tüketiciciye sunulan her türlü mal ve hizmette olduğu gibi elektrik için de oluşan tüm maliyetlerin tüketiciciye yansıtılması gerekmektedir. Aksi durumda, söz konusu faaliyetlerin yürütülmesi imkânsız hale gelecektir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu kayıp-kaçak bedelini, sayaç okuma bedelini, perakende satış hizmet bedelini, iletim sistemi kullanım bedelini ve dağıtım bedelini 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun verdiği yetki çerçevesinde belirlemektedir. Elektrik dağıtım ve görevli tedarik şirketleri Kurum tarafından belirlenen söz konusu bedelleri tüketicilerden tahsil etmektedir. Mevzuat gereği uygulama bu şekilde olmakla birlikte, Kanuna eklenen hükümler ile konunun hiçbir tereddütte mahal bırakmayacak şekilde düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Kurumun belirleyeceği usul ve esaslar kapsamında fiyatların taraflarca serbestçe belirlenmesi esastır. Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin iletimi, dağıtımı ve düzenlemeye tabi tarifeler yoluyla satışı ile bunlara dair hizmetlere ilişkin fiyat, hüküm ve şartları içeren tarifeler ve maliyetlerin yansıtılması kapsamında Kurul tarafından düzenlemeler yapılır ve/veya onaylanır. Düzenleyici işlemler kapsamında onaylanan bedeller doğrudan kullanıcı ve son tüketicilerden yahut sayılan ilgililere yansıtılmak üzere tedarikçilerinden tahsil edilir.

Elektriğin üretimden tüketime doğru akışında üretim, iletim ve dağıtım aşamalarında teknik kayıplar oluşmaktadır. Kayıp-kaçak miktarı, dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı göstermektedir.

4628 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 3/3/2001 tarihinden itibaren her bir abone grubuna uygulanan kayıp-kaçak bedeli hesaplama yöntemi EPDK'nın görev ve yetkisi çerçevesinde belirlenmiştir. Elektrik enerjisi, EPDK tarafından çerçevesi belirlenen bir tarife metodolojisi ile fiyatlandırılmaktadır. Bu fiyatlandırma, elektriğin üretiminden tüketimine kadar oluşan maliyetlerin bir nevi birleştirilmesidir. Elektriğin üretim aşamasından nihai tüketiciciye ulaştırılmasına kadar oluşan bütün maliyet kalemleri tarifye yansıtılmak zorundadır. Bahse konu bu maliyet kalemleri vergi, resim, harç veya benzer mali yükümlülük olmayıp, elektrik enerjisinin maliyetinin ve söz konusu elektrik enerjisinin tüketicilere ulaştırılabilmesi için katlanılan yatırım maliyetleri ve işletme giderlerinden oluşmaktadır. Bu nedenle dağıtım faaliyetinin yürütülmesi aşamasında kaçınılmaz olarak oluşan kayıp-kaçak maliyeti ve diğer maliyet unsurlarının da tarifelerde dikkate alınması ve tüketiciciye yansıtılması gerekmektedir. Ancak kayıp-kaçak maliyetlerinin yansıtılmasında şirketler için EPDK tarafından belirlenmiş olan hedef kayıp kaçak oranları dikkate alınır. Bu suretle dağıtım şirketlerinin belirlenen hedef kayıp-kaçak oranlarına ulaşabilmesi amacıyla, planlanan yatırımları yapması ve kaçak kullanım ile etkin bir şekilde mücadele etmesi gerekmektedir. Teknik ve teknik olmayan kayıpların azaltılmasını teşvik etmek amacıyla, hedef kayıp-kaçak oranı ile gerçekleşen kayıp-kaçak oranı arasındaki fark, dağıtım şirketinin kazancı veya zararı olmalıdır.

Modern hukuk sistemlerinde düzenleyici işlemlerin geniş anlamda kanuniliği ilkesi geçerlidir. Düzenleyici işlemler yürürlükte iken, düzenleyici işlemleri uygulamakla yükümlü bulunan kamu ve özel hukuk tüzel kişileri aleyhine yargı organları ve tüketici hakem heyetleri ile ilgili kurum ve kuruluşlara çok sayıda müracaatlarda bulunulmakta ve elektrik piyasasında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile yargı organları gereksiz iş yükü altında kalmaktadır. Bu amaçla madde ile, ürün veya hizmet bedeline ilişkin olarak yapılan başvurularda ve açılan davalarda; tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisi, ürün veya hizmet bedellerinin, Kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimi ile sınırlı tutulmaktadır.

Madde 11- Madde ile, kamulaştırma bedellerinin yanı sıra diğer giderlerin de ödenebilmesi amacıyla düzenleme yapılarak tereddütler giderilmektedir.

Madde 12- 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun geçici 8 inci maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Madde ile, özelleştirme işlemleri için önemli bir risk unsuru olan bu hukuki boşluğun doldurulması amacıyla geçiş sürecine ilişkin düzenlenme yapılmaktadır.

Madde 13- Madde ile, 6446 sayılı Kanuna üç geçici madde eklenmektedir.

Geçici 18 inci madde ile, yeni düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar, mevcut düzenlemelerin Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmaktadır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu kayıp-kaçak bedelini, sayaç okuma bedelini, perakende satış hizmet bedelini, iletim bedelini ve dağıtım bedelini 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun verdiği yetki çerçevesinde belirlemektedir. Elektrik dağıtım ve görevli tedarik şirketleri Kurum tarafından belirlenen söz konusu bedelleri tüketicilerden tahsil etmektedir. Nitekim 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde yer alan “İlgili tüzel kişiler Kurul tarafından onaylanan tarifeleri uygulamakla yükümlüdür.” hükmü ve dördüncü fıkrasında yer alan “Kurul onaylı tarifelerin hüküm ve şartları, bu tarifelere tabi olan tüm gerçek ve tüzel kişileri bağlar.” hükümleri gereğince Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından onaylanan fonsuz tarife tabloları içerisinde yer alan bedellerin dağıtım ve görevli tedarik şirketlerince tüketicilerden tahsili ve söz konusu bedellerin tüketiciler tarafından ödenmesi yasal birer zorunluluktur. Mevzuat gereği uygulama bu şekilde olmakla birlikte Kurul tarafından belirlenen mezkûr bedelleri aynen uygulayan dağıtım ve görevli tedarik şirketleri aleyhine adli yargıda açılmış davalarda söz konusu bedellerin iadesi kararları verilebilmektedir.

Kurul kararı ile onaylanan tarifeler ve maliyet kalemlerini belirleyen düzenleyici işlemler iptal olununcaya ve/veya geri alınuncaya kadar Kurul kararlarının bağlayıcılığı uyarınca kamu ve özel hukuk tüzel kişilerince yükümlülükler kapsamında tarifeler ve tüm maliyet kalemleri yansıtılmak zorundadır. Tesis edilen eylem ve işlemlerin sayısal nitelikleri ve mali boyutları gözönünde bulundurularak dinamik elektrik piyasasının sekteye uğramaması ve yargının gereksiz iş yüküne boğulmaması amacıyla düzenleme yapılması gerekli olmuştur.

Bu çerçevede geçici 19 uncu madde ile, 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesini değiştiren hükümlerin söz konusu hükümlerin yürürlüğe girmesinden önce tüketici hakem heyetlerine yapılan müracaatlar, başlatılan icra takipleri ve adli yargıda açılmış davalara da uygulanması amaçlanmaktadır. Zira, 17 nci maddeyi değiştiren hükümler ile tüketicilere yeni bir yükümlülük getirilmemekte, hali hazırdaki uygulama değiştirilmemektedir. Sadece, mahkemeler tarafından mevzuata rağmen verilen ve elektrik dağıtım ve perakende satış hizmetini sürdürülemez hale getirebilecek olan kararların verilmeye devam edilmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

2013 yılında 21 dağıtım şirketinin hedef kayıp-kaçak oranları baz alınarak hesaplanan kayıp-kaçak enerjiye konu gelir ihtiyacı yaklaşık olarak 5,85 milyar TL’dir. Yine bu 21 dağıtım şirketinin dağıtım gelir tavanı toplamı ise yaklaşık olarak 3,5 milyar TL’dir. Diğer bir ifadeyle 21 dağıtım şirketinin 2013 yılı boyunca her şey dâhil dağıtım hizmeti karşılığında toplayabilecekleri toplam tutar 3,5 milyar TL’dir. Bu tutardan bütün işletme giderlerinin karşılanması ve ayrıca sistem için gerekli onaylı yatırımların yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. Bu şartlar altında 5,85 milyar TL’lik kayıp-kaçağa konu enerji maliyetinin dağıtım şirketlerine yüklenmesinin bu şirketlerin tamamının sürdürülemez hale gelmesi ve pek çoğunun iflas etmesi anlamına geleceği açıktır. 2006 ila 2014 yılları arasında sayaç okuma bedeli, perakende satış hizmet bedeli, iletim bedeli ve dağıtım bedeli dışında sadece teknik

ve teknik olmayan kayıp bedeline ilişkin tüketicilerden yaklaşık 33 milyar TL tahsil edilmiş olup faiz ve vekâlet ücretleri de eklendiğinde bu meblağın birkaç katına çıkması kaçınılmazdır. Söz konusu meblağa dağıtım, iletim, perakende satış ve sayaç okuma bedelleri de eklendiğinde toplam meblağın iadesi fiili olarak mümkün değildir.

Ayrıca madde ile, söz konusu bedeller ile ilgili mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden dağıtım şirketleri ya da tedarikçiler tarafından yapılan iadelerin ve mahkeme kararında yer alan giderlerin dağıtım tarifeleri yoluyla karşılanması öngörülmüştür. Uygulamada söz konusu bedeller dağıtım tarifeleri ve perakende satış tarifeleri kapsamında belirlenmekte, tüketicilere enerji satışı yapan tedarikçi tarafından tüketiciden tahsil edilerek dağıtım şirketlerine ödenmektedir. Yapılan düzenleme ile görevli tedarik şirketleri hariç diğer tedarikçiler için tarife yapılmadığından, tedarikçiler tarafından tüketicilere ödenen bedellerin ve mahkeme masraflarının tekrar bir dava sürecine; gerek kalmaksızın dağıtım şirketlerine rücu edilerek dağıtım şirketlerinden tahsil edilmesi ve dağıtım şirketlerinin hem kendisinin katlandığı iade ve mahkeme giderlerini hem de tedarikçiler tarafından rücu edilmesi sonucu ödediği iade ve mahkeme masrafları kapsamındaki giderleri dağıtım tarifeleri yoluyla geri alması sağlanmaktadır. Aksi durumda, maliyet esaslı olarak mevzuatla belirlenen bu bedellerin iadesi kapsamında oluşan giderler dağıtım şirketlerinin sürdürülebilirliğini tehlikeye sokacaktır. Bu şekilde tarifeye yansıyacak meblağın asgari düzeyde tutulabilmesi için bu düzenleme ile getirilen düzenlemelerin devam etmekte olan icra takibi, dava ve başvurularda da uygulanması öngörülmektedir.

Geçici 20 nci madde ile, dağıtım şirketlerince 2006 ila 2010 uygulama döneminde Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından onaylanmış yatırım tutarının üzerinde yapılan yatırım harcamalarının herhangi bir güncelleme yapılmaksızın 1/1/2016 tarihinde başlayacak uygulama dönemi tarife hesaplamalarında dikkate alınması öngörülmüştür. Dağıtım şirketleri 2006 ila 2010 uygulama döneminde Kurul tarafından onaylanan tutarın üzerinde yatırım harcaması yapmış olup, fazla yapılan yatırımlarla ilgili önceden izin alınmadığından bu harcamalar tarife hesaplamalarında dikkate alınmamıştır. Bu yatırımlar içerisinde Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankasından kredi alınmak suretiyle yapılan yatırımlar da bulunmakta olup, söz konusu yatırımların finansmanında kullanılan bu krediler beş yıl geri ödemesiz kredilerdir. Bu kredilerle ilgili geri ödemelerin önümüzdeki dönemde yapılacak olması ve bu yatırımların tarifeden ödenmemesi durumunda şirketlerin mali sürdürülebilirlik açısından sorun yaşayabilecek olması sebebiyle, ilgili yatırımların tarife hesaplamalarında dikkate alınmasının sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 14- Yürürlük maddesidir.

Madde 15- Yürütme maddesidir.

ELEKTRİK PİYASASI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununa 27 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 27/A maddesi eklenmiştir.

“MADDE 27/A- Askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinde veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araziler, hareket ve savunma amaçlı yerlerde (konut ve sosyal tesisler hariç) ve özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerlerde 27 nci maddenin birinci fıkrasında sayılan tesislerden rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile milletlerarası andlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülen tesisler hakkında 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair hükümler dahil olmak üzere sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 2- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 34- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce usulüne uygun olarak yürürlüğe giren ve 23/6/2000 tarihli ve 4586 sayılı Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun kapsamında bulunan milletlerarası andlaşma hükümleri çerçevesinde transit petrol boru hattı projelerinin inşa ve modernizasyonunu gerçekleştirenlere 1/1/2014 tarihinden itibaren yapılan tüm teslim ve hizmetler katma değer vergisinden müstesnadır.

Bu kapsamda yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları nedeniyle yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergiden indirilir. İndirim yoluyla telafi edilemeyen vergiler, 32 nci madde hükmü uyarınca istisna kapsamında işlem yapan mükellefin talebi üzerine iade edilir.

Maliye Bakanlığı, istisna kapsamına girecek teslim ve hizmetleri tanımlamaya, istisna ve iadeye ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 3- 19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“f) Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü,”

MADDE 4- 3154 sayılı Kanunun 10/D maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü

MADDE 10/D- Nükleer Enerji Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Nükleer enerji projelerinin yürütülmesinde bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum ve özel sektör kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak,

b) Nükleer enerji ile ilgili konularda ulusal politikayı belirlemeye yönelik çalışmalar yapmak, diğer kuruluşların bu kapsamda kendi görev alanlarıyla ilgili olarak yürütmekte oldukları çalışmalarını izlemek, değerlendirmek ve bu kuruluşlarla işbirliği yapmak,

c) Görev alanına giren faaliyetlerle ilgili gerekli mevzuat taslaklarını hazırlamak,

d) Ulusal nükleer enerji politikasına uygun olarak insan kaynakları planlaması yapmak ve insan kaynaklarını geliştirmeye yönelik her türlü çalışmayı yapmak veya yaptırmak,

e) Nükleer enerji projelerinde azami yerli katkıyı ve teknoloji transferini sağlamak ve teknik kapasiteyi geliştirmek üzere gerekli çalışmaları yapmak veya yaptırmak,

f) Ülkemizin nükleer teknolojiden yararlanmasını mümkün kılmak amacıyla gerektiğinde araştırma ve geliştirme kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin bu kapsamda yapılacak araştırma, geliştirme, inceleme ve çalışmalarını Bakanlar Kurulunca belirlenen esaslar çerçevesinde desteklemek,

g) Nükleer enerji projelerine ilişkin insan kaynakları, eğitim, sanayi ve teknoloji gibi alanlarda gerekli altyapının hazırlanması için kurumlar arası eşgüdümü sağlamak ve bu alanlarda gerekli çalışmaları yapmak veya yaptırmak,

h) Nükleer enerji ile ilgili olarak halkın bilgilendirilmesine yönelik çalışmalar yapmak veya yaptırmak,

i) Görev alanına giren faaliyetlerle ilgili yerli ve yabancı araştırma kurumları ve araştırmacılarla her türlü bilimsel ve teknik işbirliği yapmak, ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından yürütülen çalışmalara katılmak,

j) Görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum, seminer, çalıştay gibi bilimsel toplantılar yapmak veya yaptırmak,

k) Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.”

Bakanlık bütçesinden birinci fıkranın (f) bendine göre, yükseköğretim kurumlarına araştırma ve geliştirme projeleri karşılığı aktarılan tutarlar, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 28 inci maddesinde yer alan hükümlere göre kullanılır.”

MADDE 5- 3154 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Ekli (1) sayılı listede yer alan kadro iptal edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına ait bölümünden çıkarılmış ve ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.”

MADDE 6- 3154 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanı kadrosunda bulunan personelin görevi hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona erer ve ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrosuna hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır. Bu fıkra uyarınca ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrosu, herhangi bir sebeple boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı adına ihdas edilmiş olup Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanlığına tahsis edilmiş olan kadrolar, Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü adına tahsis edilmiş sayılır ve bu kadrolarda görev yapan personel anılan Genel Müdürlüğe tahsis edilmiş sayılan kadrolara halen bulundukları kadro dereceleriyle başka bir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.”

MADDE 7- 3154 sayılı Kanunun eki (I) sayılı Cetvelin “Ana Hizmet Birimleri” bölümünde yer alan “6. Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanlığı” ibaresi “6. Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“§§) Teknik ve teknik olmayan kayıp: Dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı oluşturan ve maliyeti etkileyen; teknik kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan ve teknik bir sebebe dayanmayan kayıp,

tt) Dağıtım şebekesi: Tüketicilerin iç tesisatını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatları hariç dağıtım tesisini,”

MADDE 9- 6446 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(10) Milletlerarası anlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülen üretim tesisleri için alınacak yapı ruhsatı ve diğer mevzuattan kaynaklanan inşaatla ilişkin izin, onay, lisans, ruhsat ve benzeri belgeler ile üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkının elde edildiğine ilişkin belgeler üretim lisansı verilmesinden sonra olmak üzere, Kurul tarafından belirlenen süre içerisinde Kuruma sunulur. Kurul tarafından belirlenen süre içerisinde istenen belgelerin mücbir sebepler veya lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında Kuruma sunulmaması halinde üretim lisansı iptal edilir. Bu üretim tesislerinde, diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi kaydıyla üretim lisansı alınmadan önce üretim tesisi ile doğrudan ilgili olmayan yapıların inşasına başlanabilir.”

MADDE 10- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile altıncı fıkrasının (a), (ç), (d) ve (f) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) Bu Kanun kapsamında düzenlenen ve bir sonraki dönem uygulanması önerilen tarifeler, ilgili tüzel kişi tarafından Kurulca belirlenen usul ve esaslara göre, tarife konusu faaliyete ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini içerecek şekilde hazırlanır ve onaylanmak üzere Kuruma sunulur. Kurul, mevzuat çerçevesinde uygun bulmadığı tarife tekliflerinin revize edilmesini ister veya gerekmesi hâlinde resen revize ederek onaylar. İlgili tüzel kişiler Kurul tarafından onaylanan tarifeleri uygulamakla yükümlüdür.”

“(3) Onaylanan tarifeler içinde, söz konusu tüzel kişinin tarife konusu faaliyetine ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedelleri dışında piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir unsur yer alamaz. İletim ek ücreti bu hükmün istisnasını oluşturur.

(4) İlgili faaliyete ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini içeren Kurul onaylı tarifelerin hüküm ve şartları, bu tarifelere tabi olan tüm gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Bir gerçek veya tüzel kişinin tabi olduğu tarifede öngörülen ödemelerden herhangi birisini yapmaması hâlinde, söz konusu hizmetin durdurulabilmesini de içeren usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Kurul tarafından tüketici özelliklerine göre abone grupları belirlenebilir. Kurulca düzenlemeye tabi tarifeler, doğrudan nihai tüketiciye veya nihai tüketiciye yansıtılmak üzere ilgili tüketiciye enerji tedarik eden lisans sahibi tüzel kişilere yansıtılır.”

“a) Bağlantı tarifeleri: Bağlantı tarifeleri, ilgili bağlantı anlaşmasına dâhil edilecek olan bir dağıtım sistemine bağlantı için eşit taraflar arasında ayırım yapılmaması esasına dayalı fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Bağlantı tarifeleri, şebeke yatırım maliyetlerini kapsamaz; bağlantı yapan kişinin iç tesisatının dağıtım şebekesine bağlanması için inşa edilen bağlantı hattı kapsamında katlanılan masraflar ile sınırlıdır. Bağlantı hattının tüketici tarafından tesis edilmesi halinde, bağlantı hattı işletme ve bakım sorumluluğu karşılığı dağıtım şirketine devredilir, bu tüketicilerden bağlantı bedeli alınmaz.”

“ç) Dağıtım tarifeleri: Dağıtım şirketleri tarafından hazırlanacak olan dağıtım tarifeleri, elektrik enerjisinin dağıtım sistemi üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak hizmetlere ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içerir.

Dağıtım tarifeleri; dağıtım sistemi işletim maliyeti, teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti, kesme-bağlama hizmet maliyeti, sayaç okuma maliyeti, reaktif enerji maliyeti gibi dağıtım faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur. Dağıtım şirketlerinin tarifelerine esas alınacak teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlar bu kayıpları düşürmeyi teşvik edecek şekilde Kurul tarafından belirlenir. Kurulca belirlenen hedef oranlarını geçmemek kaydı ile teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin maliyetler dağıtım tarifelerinde yer alır ve tüketicilere yansıtılır. Teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi ile oluşacak maliyetin tarifelerde yer alması ve tüketicilere yansıtılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

d) Perakende satış tarifeleri: Serbest tüketici niteliğini haiz olmayan tüketiciler için, eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Serbest tüketici niteliğini haiz olmayan tüketicilere uygulanacak perakende satış tarifeleri, görevli tedarik şirketi tarafından önerilir ve Kurul tarafından incelenerek onaylanır. Tedarik lisansı sahibi şirketin lisansında, elektrik enerjisi tüketim miktarlarına göre değişen tipte tarifelerin veya fiyat aralıklarının uygulanmasına ilişkin yükümlülükler yer alabilir ve buna ilişkin hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikte belirlenir. Perakende satış tarifeleri, aktif enerji maliyeti, faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti gibi perakende satış faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur.”

“f) Son kaynak tedarik tarifi: Serbest tüketici niteliğini haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini, son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik lisansı sahibi şirket dışında bir tedarikçiden temin etmeyen tüketicilerin rekabetçi piyasaya geçmesini teşvik edecek ve son kaynak tedarikçisinin makul kâr etmesine imkân verecek düzeyde, yürürlükteki perakende satış tarifeleri ile piyasa fiyatları dikkate alınarak hazırlanır. Ancak, bu sınırlamalarla bağlı olmaksızın; Kurulca sosyal ve ekonomik durumlar gözetilerek belirlenecek bir miktarın altında elektrik enerjisi tüketen tüketiciler için ayrı tarife yapılabilir. Son kaynak tedarik yükümlülüğü kapsamında uygulanması öngörülen tarifeler tedarik lisansı sahiplerince ayrıca teklif edilir. Son kaynak tedarik tarifi, aktif enerji maliyeti, faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti gibi son kaynak tedariki kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur.”

“(10) Altıncı fıkranın (ç), (d) ve (f) bentlerinde yer alan bedeller, Kurum tarafından belirlenen dağıtım tarifeleri, perakende satış tarifeleri ve son kaynak tedarik tarifeleri kapsamında ürün veya hizmet bedeli niteliğinde maliyet unsurlarıdır. Ürün veya hizmet bedeline ilişkin olarak yapılan başvurularda ve açılan davalarda; tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisi, ürün veya hizmet bedellerinin, Kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır.”

MADDE 11- 6446 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin altıncı fıkrasına “kamulaştırma bedelleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile diğer giderler” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12- 6446 sayılı Kanunun geçici 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- (1) EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerine ve kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerine, bunlardan bu maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilmiş olanlarla, yürürlük tarihinden sonra özelleştirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanınır. Bu süre zarfında ve önceki dönemlere ilişkin olarak bu gerekçeyle, EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarında ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerinde ve

kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerinde, bunlardan bu maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilmiş olanlarla, yürürlük tarihinden sonra özelleştirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, elektrik üretim faaliyeti durdurulamaz ve idari para cezası uygulanmaz.”

MADDE 13- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla öngörülen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar, Kurul tarafından yürürlüğe konulan mevcut yönetmelik, tebliğ ve Kurul kararlarının bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 19- (1) 17 nci maddenin altıncı fıkrasının (ç), (d) ve (f) bentlerinde yer alan bedeller ile ilgili mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden, dağıtım şirketleri ya da tedarikçi tarafından yapılan iadeler ve mahkeme kararında yer alan giderler dağıtım tarifeleri yoluyla karşılanır.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan her türlü ilamsız icra takibi, dava ve başvurular hakkında da bu Kanunla değiştirilen 17 nci madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 20- (1) Elektrik dağıtım şirketlerine 2006-2010 uygulama döneminde özel maliyetlere aktarılan yatırım harcamaları ile 2010 yılı sonu itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar hesabında yer alan yatırım harcamaları toplamının, EPDK tarafından onaylanmış yatırım tutarının üzerinde olması durumunda; 2010 yılı sonu itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar kapsamında yer alan ve Avrupa Yatırım Bankası ile Dünya Bankasından kredi alınmak suretiyle yapılan yatırım harcamaları; faiz, enflasyon ve benzeri herhangi bir güncelleme yapılmaksızın 1/1/2016 tarihinde başlayacak uygulama dönemi tarife hesaplamalarında dikkate alınır.”

MADDE 14- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkır

Çevre ve Şehircilik Bakanı

İ. Güllüce

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

N. Canikli

Kültür ve Turizm Bakanı

Ö. Çelik

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

L. Elvan

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

A. İslam

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İPTAL EDİLEN KADRONUN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanı	1	1	1
	TOPLAM		1	1

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Nükleer Enerji Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Genel Müdür Yardımcısı	1	2	2
GİH	Daire Başkanı	1	8	8
GİH	Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzmanı	7	20	20
GİH	Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzman Yardımcısı	9	20	20
GİH	Mütercim	7	3	3
GİH	Bilgisayar İşletmeni	7	10	10
	TOPLAM		64	64

(3) SAYILI LİSTE

KURUMU : ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADRONUN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Bakanlık Müşaviri	1	1	1
	TOPLAM		1	1

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25. Dönem vermiş olduğum 17.09.2015 Tarih ve 22111 TBMM gelen evrak numaralı; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimi 26. Dönem yeniliyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

18.11.2015

Ahmet Kenan Tanrıku

İzmir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte olup, gereğini saygılarımızla arz ederiz.

21.7.2015

Ahmet Kenan Tanrıku

İzmir

Oktaç Vural

İzmir

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/28)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GEREKÇE

4/12/1984 Tarihli ve 3093 Sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu (TRT) Gelirleri Kanunu'na ve 4/12/1984 Tarihli ve 3096 Sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna dayanılarak evlerde ve iş yerlerinde kullanılan elektrik kullanım bedelleri üzerinden değişik kalemler adı altında haksız ücretler ve bedeller alınmaya yıllardır devam edilmektedir.

Sıra dağıtım bedeli, sayaç okumaya ilişkin perakende satış hizmet bedeli, perakende hizmet satış bedeli, kayıp kaçak bedeli ve iletim sistemleri bedeli, Enerji Fonu kesintisi, TRT payı adı altında toplanan bu haksız ve hukuksuz bedeller, vatandaşın elektrik faturalarını şişirirken, tüketicinin cüzdanından faturasına ilave daha çok para çıkmasına yol açmaktadır.

Elektrik dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesi ile tüketicilerin daha kaliteli ve daha ucuz hizmet alacağı öngörüsüne rağmen, uygulamada bunun etkilerinin görülmediği ve tüketiciye herhangi bir iyileşmenin yansımadağı görülmektedir. Diğer taraftan, özelleştirme ile kayıp ve kaçakların daha da azaltılacağı ifade edilmesine karşın, uygulamada bunun tam tersi olmakta, kayıp ve kaçığın faturası tükettiği elektriğin ücretini ödeyen dürüst vatandaşa fatura edilmektedir.

“TRT Payı” adı altında elektrik kullanımı ile ilgisi olmayan haksız bir bedelin de biz tüketicilerden alınmaktadır. TRT’nin devlet televizyonu olmasından dolayı vatandaşı eğitici, kültür düzeyini yükseltici programlar yapma sorumluluğu nedeniyle bu kesintinin yapıldığı iddia edilen bu kesintiler, iktidarı öven, yayınlarında hakkaniyetli bir şekilde muhalefet partilerine yer vermeyen bir yayın politikası olarak milletimize geri dönmektedir.

Bu kanun teklifim ile biz tüketicilerden elektrik kullanım bedelinin aslı, elektrik tüketim vergisi ve Katma Değer Vergisi (KDV) dışında hiçbir suretle kesinti ve bedel adı altında ekstra bir ücret alınmaması öngörülmektedir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ AHMET KENAN TANRIKULU’NUN TEKLİFİ (2/28)

**ÇEŞİTLİ ADLAR ALTINDA VATANDAŞLARIMIZIN ELEKTRİK FATURALARINA
YANSITILAN BEDELLERİN KALDIRILMASI AMACIYLA BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/12/1984 Tarihli ve 3093 Sayılı Türkiye Radyo-Televizyon (TRT) Kurumu Gelirleri Kanunu’nun 1’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elektrik enerjisi hasılatından ayrılacak paylar” ibaresi ile 10’uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. ile bu kuruluşların dışında kanunla elektrik üretimi ile iletimi tesisleri kurmaya ve işletmeye, dağıtım ve ticaretini yapmaya yetkili kılınan diğer kurum, kuruluş ve işletmelerin” ibaresi madde metinlerinden çıkarılmış; 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ve 5’inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 4/12/1984 Tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanunun geçici 4’üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- 14/3/2013 Tarihli ve 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’na aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Dağıtım şirketleri elektrik kullanım bedeli dışında tüketicilerden dağıtım bedeli, sayaç okumaya ilişkin perakende satış hizmet bedeli, perakende hizmet satış bedeli, kayıp kaçak bedeli, iletim sistemleri bedeli ve benzeri adlar altında herhangi bir ücret tahsil edemezler.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25. Döneme ait 8112, 8113, 8114, 8115, 8117, 8118, 8119, 8120, 8121, 8122, 8123, 8124, 8125, 8126, 8127, 8128, 8129, 8130, 8131, 8132, 8133, 8134, 8136, 8137, 8138, 8140, 8141, 8142, 8143, 8145, 8626, 8627, 8628, 8629, 8630, 8631, 8632, 8634, 8635, 8636, 8637, 8638, 8639, 8641, 10836, 10837, 10845, 10846, 10847, 10848, 10849, 10850, 10851, 10852, 10853, 10854, 10856, 10857, 10858, 10859, 10860, 10862, 10863, 10864, 10865, 10866, 10867, 10868, 10869, 10870, 10871, 10872, 10873, 10875, 10876, 10877, 10878, 10879, 10880, 10881, 10882, 10883, 10884, 10885, 10886, 10888, 10889, 10890, 10892, 10893, 10895, 10896, 10898, 10899, 10900, 10901, 10902, 10903, 10904, 10905, 10906, 10907, 10908, 10909, 10910, 10911, 10912, 10913, 10914, 10915, 10916, 10917, 10918, 10920, 10921, 10922, 10923, 10924, 10925, 10926, 10927, 10938, 10939, 10941, 21755, 21756, 21757, 21758, 21759, 21761, 21764, 21765, 21768, 21769, 21770, 21771, 21772, 21773, 21774, 21776, 21777, 21778 evrak numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.

Saygılarımla.

M. Sezgin Tanrikulu
İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24. Dönemde TBMM Başkanlığına verilmiş bulunan 2/2612 Esas Numaralı Kanun Teklifimi yeniliyorum.

Saygılarımızla arz ederiz.

Özgür Özel
Manisa

M. Sezgin Tanrikulu
İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ektedir. Gereğini saygılarımla arz ederim.

M. Sezgin Tanrikulu
İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/75)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GEREKÇE

Elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı ile ilgili etkinlikler kamu yararına dönük, toplumun ortak gereksinmesini karşılayan kamu hizmetlerindendir.

Ancak elektrik dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesi sürecinde yürürlüğe konan yeni tarifelerle şirketlerin mutlak olarak kâr etmesi garantiye alınırken, tüketicilerin hakları yok sayılmış ve kamu tekeli özel tekele dönüştürülmüştür. Elektrik dağıtımının özelleştirilmesiyle vatandaşlarımız tamamen özel şirketlerin insafına bırakılmıştır.

Özellikle haksız şekilde alınan kayıp/kaçak bedeli ve sayaç okuma bedelinin yarattığı mağduriyet tahammül edilemeyecek bir boyuta ulaşmıştır. Resmi rakamlara göre 2011 yılında alınan kayıp/kaçak bedeli toplam 2,7 Milyar TL; 2012 yılında 3,5 Milyar TL, 2013'te 5 Milyar TL, olmuştur. Sayaç okuma bedeli adı altında ise abonelerden 2011 yılında toplam 129 Milyon TL, 2012 yılında 180 Milyon TL toplanmıştır.

Bu ücretler haksızdır. Anayasanın 73. Maddesinde belirtildiği üzere vergi, resim, harç gibi mali yükümlülükler ancak kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır. Oysa Elektrik Piyasası Kanunu'nda bu ücretlerin alınabileceğine dair açık bir hüküm kesinlikle yer almamaktadır. Dolayısıyla bu ücretler elektrik aboneleri olan yurttaşlardan kanuni bir dayanağı olmadan, Anayasaya aykırı şekilde alınmaktadır.

Nitekim 2014 yılı Ekim ayında Yargıtay 3. Hukuk Dairesi faturalara “kayıp-kaçak bedeli ve sayaç okuma bedeli” adı altında yansıtılan ücretlerin hukuka aykırı olduğuna hükmetmiş, Aralık ayında ise Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, elektrik faturalarındaki kayıp-kaçak bedellerinin tüketicilerden alınamayacağına ilişkin karar vermiştir.

Elektrik dağıtım hizmetleri özelleştirildiği halde devlet tekeli mantığı sürdürülmektedir. Kayıpları azaltacak alt yapı yatırımlarını yapmak, kaçakla mücadele etmek özel şirketin sorumluluğunda iken bunların maliyetleri tüketicilere yüklenmektedir. Sayaç okumak ücretlendirmenin doğal bir gereği iken bu da vatandaşlardan alınmaktadır. Sonuç olarak, herhangi bir kanunda yer almadığı halde EPDK'nın bazı muğlak ifadelerle dayanarak, yoksul halkımızın sömürülmesi pahasına şirketlere mutlak kâr sağlamaya yönelik bu uygulamalarının bir an önce ortadan kaldırılması ve halkımızdan bu şekilde alınan ücretlerin iade edilmesi gerekmektedir.

Bu ücretlerin haksız, kanunsuz ve Anayasaya aykırı olduğu Mahkeme Kararlarıyla sabit olduğuna göre, 30 milyon civarındaki elektrik abonesinin tek tek mahkemelere başvurarak Yargının yükünü artırmasına gerek yoktur. Zira özellikle Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun elektrik faturalarındaki kayıp-kaçak bedellerinin tüketicilerden alınamayacağına ilişkin kararının kesinleşmesinden sonra yaklaşık 2 milyon yeni davanın açılacağı tahmin edilmektedir. Bu durumda Yargıtay'ın iş yükü 10 kat artacaktır. Öncelikli görevi Anayasa'nın amir hükümlerini hayata geçirecek kanuni düzenlemeleri yapmak ve halkın sorunlarını çözmek olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin mahkemelerin tüketici lehine vermiş olduğu bu kararları genel bir kural haline getirmesi gerekir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda yer almadığı halde “Kaçak/Kayıp Bedeli” ve “Sayaç Okuma Bedeli” adları altında elektrik faturalarına yansıtılan ve abonelerden tahsil edilen bedellerin tüketicilerden alınmasını engellemek amacıyla 4628 sayılı kanunun “Tarifeler ve tüketicilerin desteklenmesi” kenar başlıklı 13'üncü maddesine bir hüküm eklenmektedir.

Madde 2- Madde ile tüketicilerden kayıp/kaçak bedeli ve sayaç okuma bedeli adı altında 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren tahsil edilen ücretlerin herhangi bir başvuru aranmaksızın iade edilmesi amaçlanmaktadır. Bu ücretlerin iadesinin ise abonelerin sonraki aylarda doğacak elektrik tüketimi borçlarından mahsuplaşma yoluyla gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Aboneliği sona eren tüketicilere ise alacakları olan bu ücretler yasal faiziyle birlikte nakden ödenecektir. Bu ücretlerin tüketicilere mahsuplaşma yoluyla ve nakden iade edilmesine ilişkin usul ve esaslar, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından 45 gün içerisinde hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenecektir.

Madde 3- Yürürlük maddesidir.

Madde 4- Yürütme maddesidir.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU’NUN TEKLİFİ (2/75)

**ELEKTRİK PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci paragrafına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Tüketicilerden kayıp/kaçak bedeli, sayaç okuma bedeli gibi adlar altında bu kanunda açık şekilde düzenlenmemiş hiçbir tarife nedeniyle ödeme talep edilemez.”

MADDE 2- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’na aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18 - Tüketicilerden kayıp/kaçak bedeli ve sayaç okuma bedeli adı altında 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren tahsil edilen ücretler, herhangi bir başvuru aranmaksızın ilgili dağıtım şirketi tarafından her abone için yasal faizleriyle birlikte ayrı ayrı hesaplanarak abonelere bildirilir. Abonelerin sonraki aylarda elektrik tüketiminden doğacak borçları hesaplanan bu ücretlerden mahsup edilir. Aboneliği sona eren tüketicilere ise alacakları olan bu ücretler yasal faizleriyle birlikte nakden ödenir. Bu mahsuplaşma ve nakden geri ödeme işlemlerine ilişkin usul ve esaslar, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından 45 gün içerisinde hazırlanacak bir yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Oktay Vural
İzmir

Erkan Akçay
Manisa

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/242)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde elektrik tüketim faturalarını oluşturan kalemler tüketicilere hiçbir şekilde yükümlülüğü olmayan ekonomik yükler getirmektedir. Elektrik tüketim faturalarından tüketim tutarı, kayıp/kaçak bedeli (tüketim tutarı içerisinde saklı), dağıtım bedeli, iletim sistemi kullanım bedeli, perakende satış hizmet bedeli, sayaç okuma bedeli, enerji fonu, TRT payı, elektrik tüketim vergisi ve KDV kalemleri adı altında tahsilat yapılmaktadır.

Son dönemlerde elektrik tüketim faturalarında kayıp/kaçak bedeli uygulaması tartışılmaktadır. Özellikle Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 21.05.2014 gün ve 2013/7- 2454 E. , 2014/679 K. sayılı kararı elektrik tüketim faturalarındaki kayıp/kaçak bedellerini gündeme taşımıştır. Yargıtay'ın söz konusu kararında elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelen kayıp bedelinin kurallara uyan tüketicilerden tahsil edilmesinin hukuk devleti ve adalet düşünceleri ile bağdaşmadığı belirtilmiştir.

Kayıp/kaçak bedeli abonelerin elektrik tüketimine dair bir uygulama değildir. Kayıp/kaçak bedeli elektrik enerjisinin iletimiyle ilgilidir. Elektrik enerjisi, abonelere iletilmek üzere santrallerden dağıtım sistemine girmektedir. Elektrik enerjisinin bir kısmının iletim hatlarındaki teknik problemler nedeniyle yolda kaybolması, bir kısmının da kaçak kullanılması nedeniyle santrallerden çıkan elektrik enerjisinin tamamı tüketicinin sayacından geçmemektedir. Santrallerden çıkan elektrik enerjisi miktarı ile tüketicinin sayacındaki elektrik enerjisi miktarı arasındaki fark “kayıp/kaçak” olarak ifade edilmektedir. Diğer bir ifadeyle kayıp/kaçak bedeli elektrik sisteminde var olan teknik ve teknik olmayan kaybın maliyetinin kayıp/kaçak bedeli oranları ölçüsünde karşılanabilmesi amacıyla tüketicilere yöneltilen bir bedeldir.

Tüketicilere yansıtılan kayıp/kaçak bedelinin hiçbir kanuni dayanağı da yoktur. Gerek 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (Bu kanun; 6446 sayılı kanunla Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna dönüştürülmüştür.) gerekse de 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda kayıp/kaçak bedeli adı altında tüketicilerden tahsilat yapılabileceğine dair hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Buna rağmen, tahsil edilen kayıp/kaçak bedeli 2011 yılında 2,7 milyar TL, 2012 yılında 3,5 milyar TL, 2013 yılında 5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Öte yandan elektrik iletiminde kayıpları azaltacak altyapı yatırımlarının yapılması ve kaçakça mücadele edilmesi dağıtım şirketlerinin sorumluluğundadır. Nitekim Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız 11.06.2012 tarihinde 7/6990 sayılı yazılı soru önergesine verdiği cevapta kayıp/kaçak bedelinin tüketiciye yansıtılmasına ilişkin olarak şu ifadeleri kullanmıştır: “Dağıtım şirketlerinin kendileri için belirlenmiş olan hedef kayıp-kaçak oranına ulaşamamaları halinde ortaya çıkabilecek zarar yine ilgili şirkete bırakılmakta olup bu zararın tüketicilere yansıtılması söz konusu değildir.” Bu ifadeler kayıp/kaçak bedeli tahsilatının hukuksuz olduğunu göstermekle birlikte dağıtım şirketlerinin talepleri doğrultusunda hedef kayıp/kaçak oranlarının yeniden belirlenmesi suretiyle yeni bir rant kapısına da işaret etmektedir. Kayıp-kaçak oranının yeniden düzenlenmesiyle elektrik dağıtım şirketlerine ek finansman yaratılmasına yönelik geçtiğimiz yıllarda Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kararlarına yansımıştır. Örneğin, 16.12.2010 tarihinde EPDK’nın 2932 sayılı kararına göre 2015 yılı kayıp-kaçak oranları hedefleri şu şekildedir: Dicle Elektrik Dağıtım Şirketinin 2015 yılı hedefi yüzde 29,01; Vangölü Elektrik Dağıtım Şirketinin 2015 yılı hedefi yüzde 21,97; Aras Elektrik Dağıtım Şirketinin 2015 yılı hedefi yüzde 15,08; Toroslar Elektrik Dağıtım Şirketinin 2015 yılı hedefi yüzde 7,74; Boğaziçi Elektrik Dağıtım Şirketinin 2015 yılı hedefi yüzde 7,57’ydi. EPDK’nın 15.11.2012 tarihli kararına göre 2015 yılı kayıp kaçak oran hedefleri Dicle EDAŞ için yüzde 49,03; Vangölü EDAŞ için yüzde 35,94; Aras EDAŞ için yüzde 17,73; Toroslar EDAŞ için yüzde 10,72; Boğaziçi EDAŞ için yüzde 9,78 olarak yeniden belirlenmiştir. Bu oran farklılıkları kayıp-kaçak bedeli tahsilatını arttıracaktır. Böylece kayıp/kaçak bedeli üzerinden dağıtım şirketleri lehine ve elektrik aboneleri aleyhine yeni bir rant alanı oluşturulacaktır.

Kanun teklifinde öngörülen düzenlemelerde esas olarak elektrik faturalarına yansıyan kayıp/kaçak bedeli tahsilatı konu edilmektedir. Bu çerçevede tüketicilerden başta kayıp/kaçak olmak üzere elektrik tüketimiyle ilişkisi bulunmayan hiçbir unsurun yer almaması ve Yargıtay’ın 21.05.2014 tarihli kararı doğrultusunda geçmişe dönük kayıp/kaçak bedellerinin tüketicilere yasal faizleriyle birlikte geri ödenmesinin kanuni zemininin oluşturulması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılmak suretiyle kayıp/kaçak elektrik bedelinin herhangi bir şekilde elektrik faturalarına yansıtılamaması düzenlenmektedir.

Madde 2- 6446 sayılı Kanuna eklenen geçici madde hükmü ile tüketicilerden tahsil edilen kayıp/kaçak bedellerinin herhangi bir başvuru şartı aranmaksızın her abone için yasal faiziyle birlikte hesaplanarak nakden geri ödenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 3- Yürürlük maddesidir.

Madde 4- Yürütme maddesidir.

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ MANİSA MİLLETVEKİLİ
ERKAN AKÇAY VE İZMİR MİLLETVEKİLİ OKTAY VURAL’IN TEKLİFİ (2/242)

**ELEKTRİK PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Onaylanan tarifeler içinde, elektrik tüketimiyle doğrudan ilişkili bulunmayan hiçbir unsur yer alamaz. Kayıp/kaçak elektrik bedeline tarifeler içerisinde yer verilmez. Tarifelerin hesaplanmasına kayıp/kaçak elektrik bedeli dâhil edilemez.”

MADDE 2- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- 1/1/2005 tarihi itibarıyla tüketicilerden tahsil edilen kayıp/kaçak bedelleri, herhangi bir başvuru şartı aranmaksızın yasal faizleriyle birlikte hesaplanmak suretiyle elektrik dağıtım işine ilişkin sözleşme tarihi sonrasında dağıtım şirketi ve bu tarih öncesi için TEDAŞ tarafından bir ay içerisinde nakden ödenir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, kırk beş gün içerisinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından hazırlanacak bir yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25. Döneme ait 4965, 5291, 5293, 5296, 5711, 5713, 5714, 5718, 5779, 5987, 6442, 6673, 6786, 6788, 7312, 8147, 8149, 8152, 9234, 9567, 9570, 10107, 10111, 10114, 10887, 11122, 13142, 13143, 13146, 15248, 15523, 15524, 16535, 16694, 17646, 21780, 23657, 24261, 24489, 26619 ve 27305 evrak numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.

Saygılarımla.

M. Sezgin Tanrıkulu

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ektedir.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

M. Sezgin Tanrıkulu

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/288)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GEREKÇE

Anayasanın 73. Maddesinde belirtildiği üzere vergi, resim, harç gibi mali yükümlülükler ancak kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.

Ancak elektrik abonesi olan yurttaşlardan kanuni dayanağı olmayan, dolayısıyla Anayasaya aykırı şekilde bir takım bedeller alınmaktadır. Kayıp/Kaçak Bedeli ve Sayaç Okuma Bedeli bu bedellerden bazılarıdır. Abonelere Anayasa'ya aykırı şekilde, kanuni bir dayanak olmaksızın mali yükümlülükler getirilmektedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı her iki bedel için de dayanak olarak Elektrik Piyasası Kanunu'nu gösterse de Kanunda, söz konusu bedellerin, bu adlar altında alınmasını düzenleyen hiçbir hüküm bulunmamaktadır.

Anayasanın 172. Maddesi, Devlete tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler almak, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik etmek görevlerini yüklemiştir.

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da, Tüketicikle müzakere edilmeden sözleşmeye dâhil edilen ve tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde dürüstlük kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme şartları haksız şart olarak tanımlanmakta ve bunların kesin olarak hükümsüz olduğu belirtilmektedir. Kanunda kamu tüzel kişilerinin de satıcı, üretici, sağlayıcı, ithalatçı tanımları içinde sayılarak taraf kabul edildiğini hatırlatmak gerekir.

Görüldüğü gibi, elektrik abonelerinden tahsil edilen, kaçak/kayıp bedeli ve sayaç okuma bedeli kanuni bir dayanaktan yoksun olmanın yanında, “TRT payı” adı altında alınan bedelle birlikte Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile de aykırılık oluşturmaktadırlar.

Nitekim bu haksızlık Yargıtay kararları ile de tescil edilmiştir. Yargıtay, elektrik faturalarından alınan kayıp-kaçak parasının haksız olduğuna ve aboneye iadesine karar vermiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nda 17 Aralık 2014 tarihinde verilen nihai kararda: ‘Çalınan elektriğin parası dürüst aboneden alınamaz ve alınan paralar da iade edilmeli’ hükmüne varılmıştır.

Fakat ne yazık ki halkın oylarıyla iktidara gelen Hükümet adeta halkın değil de Dağıtım Şirketlerinin temsilcisi gibi davranarak Yargıtay’ın bu kararını ortadan kaldırmak, kayıp-kaçak bedelini kalıcı hale getirmek ve ödenenleri de tarifelere yansıtmak için yasa çalışması başlatmış ve Meclise bir tasarı göndermiştir.

Bu tasarıda Hükümet vatandaşlara dava sonucunda geri ödenen kayıp kaçak bedellerinin ve mahkeme masraflarının da sonraki dönemlerde hazırlanacak yeni faturalara eklenerek tüm tüketicilerden tahsil edilmesini öngörecektir kadar vicdansızlaşmıştır. Amaç dağıtım şirketlerinin cebinden tek kuruş dahi çıkartmamaktır. Komisyonca kabul edilen tasarı Genel Kurul’da yasallaşmadan TBMM kapanmıştır. Kanun çıkmadığı için Yargıtay’ın verdiği karar halen yürürlüktedir. Elektrik aboneleri, Tüketici Sorunları Hakem Heyeti’ne (TSHH) başvurarak kayıp-kaçak paralarını geri alabilmektedir. Bu Kanun teklifi ile hem halkın haksız yere alınan bu ücretin engellenmesi hem de Tüketici Hakem Heyetleri ve Yargı üzerinde bu nedenle oluşan yükün kaldırılması amaçlanmaktadır.

Öte yandan, elektrik abonelerinden alınan “TRT Payı”, bir kanuni dayanağa sahip olmakla birlikte elektrik kullanımıyla ilgisi olmayan, haksız bir bedel olarak tüketiciye yansıtılmaktadır. Zira evinde TRT’ye ait bir alıcısı olmayan, hatta TRT’yi izlemeyen bir vatandaşın TRT vergisi ödemesi adaletsiz bir uygulamadır.

Anayasanın 133’üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, “Devletçe kamu tüzelkişiliği olarak kurulan tek radyo ve televizyon kurumu ile kamu tüzelkişilerinden yardım gören haber ajanslarının özerkliği ve yayınlarının tarafsızlığı esastır” hükmü yer almaktadır. Fakat TRT bu hükümlere ve temel habercilik ilkelerine aykırı bir yayın politikası içine girmiş hatta bu yayınları nedeniyle yargıya taşınan davalar sonucunda tazminat cezaları almıştır. Sonuç olarak halk, belki de yayınlarını hiç izlemediği TRT’nin bir de sorumsuz ve taraflı yayınları nedeniyle aldığı tazminat cezalarının ödenmesine ortak edilmektedir. Seçim döneminde adeta AKP iktidarının yayın organı haline getirilen TRT, adaletsiz ve haksız bir seçim dönemi yaşanmasının önemli araçlarından biri olmuştur.

Ayrıca elektrik enerjisi gelirlerinden TRTye pay ayrılmasının sanayi sektörü ve hane halkı üzerinde yarattığı ekonomik baskı ve adaletsizlik iktidar temsilcileri tarafından da zaman zaman gündeme getirilmiş fakat gerekli adımlar atılmamıştır. 58. Hükümetin Acil Eylem Planı’nda da yer alan bu uygulamanın kaldırılması konusu daha sonra 2009 ekonomik krizi sırasında gündeme gelmiş, Ekonomi Koordinasyon Kurulu, ekonomik krize yönelik alacakları önlemler içerisinde maliyetleri azaltmak amacıyla elektrik faturasındaki yüzde 2’lik TRT payının kaldırılması konusunda görüş birliğine varmış, fakat bugüne kadar bu yönde herhangi bir adım atılmamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. Bu, idarenin her türlü işleminin yargı denetimine açık olması yanında, tüm iş ve işlemlerin yasal bir dayanağa sahip olmasını gerektirir. Asıl olan bireylerin haklarıdır. Bu çerçevede bireylerin haklarını koruyan Anayasa hükümleri ve kanunlar mevcut olup, bunlara aykırı mevzuatın ve uygulamaların yürürlükten kaldırılması adaletin ve kamu yararının sağlanması açısından büyük bir önem taşımaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunda yer almadığı halde “Kaçak/Kayıp Bedeli” ve “Sayaç Okuma Bedeli” adları altında elektrik faturalarına yansıtılan ve abonelerden tahsil edilen bedellerin tüketicilerden alınmasını engellemek amacıyla 6446 sayılı kanunun 17. maddesine bir hüküm eklenmektedir.

Madde 2- Madde ile tüketicilerden kayıp/kaçak bedeli ve sayaç okuma bedeli adı altında 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren tahsil edilen ücretlerin herhangi bir başvuru aranmaksızın iade edilmesi düzenlenmektedir. Bu ücretlerin tüketicilere iade edilmesine ilişkin usul ve esaslar, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından 30 gün içerisinde hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenecek ve ücret iadeleri bu kanunun yayımından sonra en geç 90 gün içerisinde gerçekleştirilecektir.

Madde 3- Madde ile 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda yer alan Elektrik Enerjisi hasılatından TRT’ye pay ayrılmasını düzenleyen bütün hükümlerin yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır. Söz konusu hükümlerin kaldırılmasıyla, ülkemiz sanayi üretiminin rekabet edebilirliği üzerindeki enerji maliyeti baskısının azaltılması ve toplumun yoksul ve korunmaya muhtaç kesimlerinin aile bütçeleri üzerindeki mali yükün ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 4- Yürürlük maddesidir.

Madde 5- Yürütme maddesidir.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU’NUN TEKLİFİ (2/288)

**ELEKTRİK PİYASASI KANUNU VE TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMU
GELİRLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14/03/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu kanunda açıkça yer verilmeyen hiçbir tarife veya ücret için tüketiciden ödeme talep edilemez. Dağıtım şirketlerinin teknik ve teknik olmayan kayıplarının bedelleri hiçbir şekilde tüketiciye yansıtılamaz.”

MADDE 2- 14/03/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’na aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17- Tüketicilerden kayıp/kaçak bedeli ve sayaç okuma bedeli adı altında 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren tahsil edilen ücretler herhangi bir başvuru aranmaksızın iade edilir. Bu ücretlerin tüketicilere iade edilmesine ilişkin usul ve esaslar, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından 30 gün içerisinde hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. Ücretlerin tüketicilere iadesi en geç bu kanunun yayımından sonraki 90 gün içerisinde gerçekleştirilir.”

MADDE 3- 4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun;

- 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi,
 - 4 üncü maddesinin (c) bendi,
 - 5 inci maddesinin (c) bendi,
- yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

14.03.2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Akın
Balıkesir

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/586)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Elektrik faturalarında yer alan kayıp kaçak bedeli son yıllarda vatandaşlarımızın en çok şikayet ettiği konulardan olmuştur. Bu konuda mahkemelere çok sayıda dava açılmış ve vatandaşlarımız kendilerinden haksız yere tahsil edildiğini düşündükleri kayıp kaçak bedellerinin iade edilmesini talep etmişlerdir.

Kayıp kaçak miktarının dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere yansıyan enerji miktarı arasındaki fark olduğu belirtilmektedir. Bu anlamda kayıp kaçak bedeli teknik ve teknik olmayan kayıp ile kaçak kullanılan enerjinin maliyetinin tüketicilerden alınmasını sağlayan bir fatura kalemidir.

Elektrikte kayıp kaçağın engellenmesinden, kayıp kaçak oranının en aza indirilmesinden dağıtım firmaları sorumludur. Tekniğine uygun olarak yapılacak periyodik bakımlar ile onarımlar ve şebeke içi yapılacak yeni yatırımlar bu kayıp/kaçağın azaltılması için önem taşımaktadır. Ayrıca elektriği kaçak olarak kullananları, yani bir bedel ödemeksizin elektrik tüketenlerin tespit edilerek kullanılan elektriğin bedelini onlardan tahsil etme sorumluluğu da dağıtım firmalarındandır. Kaçak elektriğin bedelinin, elektriğini mevzuata uygun olarak kullanan sorumlu vatandaşlarımızdan tahsil ediliyor olması hakkaniyete uygun değildir.

Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu açılan davalar nedeniyle vermiş olduğu kararlarda bu uygulamanın hukuk devleti ve adalet düşüncesi ile bağdaşmadığına vurgu yaparak, vatandaşlardan tahsil edilen kayıp kaçak bedellerinin iadesi yönünde kararlar vermektedir.

Yine vatandaşlarımız bedel ödenerek satın alınan elektriğin ölçülmesi için de ayrıca bir bedel ödeniyor olmasını, yani sayaç okuma bedelini de kabul etmemektedirler.

Tarifelerde yer almayan bir takım bedellerin de faturalarda yer aldığına ilişkin iddialar ise bu konuda yaşanan bir başka sorundur.

Bütün bu unsurlar vatandaşlarımızın elektrik tüketim harcamalarının artmasına yol açmaktadır.

Kanun teklifi ile elektrikte tüketicilerden alınan kayıp kaçak bedelleri ile sayaç okuma bedellerinin alınmaması ve elektrik faturalarında tarifelerde yer almayan bedellerin bulunmasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile; 14.03.2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda değişiklik yapılarak tüketicilerden kayıp kaçak bedeli ile sayaç okuma bedeli ve tarifelerde yer almayan başka bedellerin alınması engellenmiştir.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ AHMET AKIN'IN TEKLİFİ (2/586)

**ELEKTRİK PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14.03.2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasının (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ç) Dağıtım tarifeleri: Dağıtım şirketleri tarafından hazırlanacak olan dağıtım tarifeleri, elektrik enerjisinin dağıtım sistemi üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak hizmetlere ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Dağıtım tarifelerinde kayıp kaçak bedeli ve sayaç okuma bedeli yer almaz, bu bedeller tüketicilere yansıtılmaz. Tarifelerde yer almayan bedeller faturalara eklenemez.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun 4. Maddesine ek getirilmesine ilişkin Kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

05.01.2016

Çetin Arık

Kayseri

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/614)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	İçişleri Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde elektrik fiyatları 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun ilgili maddesi dayanak yapılarak, 11.08.2002 gün ve 24843 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Perakende Satış Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ”i yayımlamış ve lisans sahibi şirketlerde bu tebliğe uygun olarak tüketiciden kayıp-kaçak bedeli adı altında bedel tahsil etmişlerdir. Söz konusu kayıp-kaçak bedeli haksızlığa neden olmakta toplum içinde huzursuzluğa yol açmaktadır. Zira Kayseri’de kayıp-kaçak oranı yüzde 7’ler civarında iken (ki bu oran önemli ölçüde kayıptan kaynaklanmaktadır) bazı bölgelerimizde bu oran yüzde 40’ lar seviyesine ulaşmaktadır. Bir başka deyişle dağıtım şirketlerinin kaçak ile mücadeledeki başarısızlığı, bazı vatandaşların kötü niyeti nedeniyle dürüst vatandaşlar cezalandırılmaktadır.

Konuyla ilgili olarak Yargıtay Genel Kurulu’nun 21.05.2014 tarih, 2013/7-2454 Esas No, 2014/679 Karar No ile verdiği karar da uygulamanın haksızlığına işaret etmekte, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu’nun fiyat belirleme konusunda sınırsız hak ve yetkisi olmadığına dikkat çekilmiştir.

Söz konusu kanun teklifi ile dürüst vatandaşların cezalandırılmasının önüne geçilmesi ve elektrik fiyatlarındaki adaletsiz kaldırılması ve yerel yönetimlerin kaçak ile mücadelesini artırmak amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun 4. Maddesine getirilecek ek madde ile elektrik fiyatlarındaki kayıp-kaçak bedelinin genele yayılması yerine ilgili yerel yönetimler tarafından ödenmesi ön görülmüştür.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

KAYSERİ MİLLETVEKİLİ ÇETİN ARIK’IN TEKLİFİ (2/614)

**4628 SAYILI ELEKTRİK PİYASASI KANUNU’NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun 4. Maddesi’ne aşağıdaki satır eklenmiştir.

Elektrik fiyatları belirlenirken kayıp-kaçak bedelleri genele yayılamaz. Her bölgedeki kayıp-kaçak bedeli, o bölgedeki yerel yönetimler tarafından ödenir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifim ektedir.

Gereğini arz ederim.

05.04.2016

Devrim Kök

Antalya

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/1076)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

Son dönemlerde yüksek elektrik faturaları nedeniyle neredeyse tüm vatandaşlarımız ve işletme sahipleri zor durumda kalmışlardır. Tüketim tutarına çeşitli adlarla ilave edilen ücretler, % 2 TRT payı, okuma bedeli, dağıtım bedeli, perakende hizmet bedeli, sayaç okuma bedeli, kayıp kaçak oranları gibi ek ödeme kalemleriyle birlikte ne zaman yapıldığı bilinmeyen ve çeşitli adlar altında faturalara yansıtılan gizli zamlar nedeniyle elektrik faturaları iki katına çıkmakta, bu durum vatandaşlarımızı zor durumda bırakmaktadır.

Her elektrik faturasından yüzde 2 pay alan TRT'nin 1 milyar 548 milyon liralık toplam gelirinin yüzde 90,6'sını elektrik ve bandrol gelirleri oluşturuyor. Sadece 2015 yılında kurumun toplam elektrik payı geliri 854 milyon lira civarındadır.

Özellikle AKP iktidarları döneminde hükümet yanlısı yayın yapan TRT, iktidarın arka bahçesi haline gelmiştir. AKP'li yöneticilerin firmalarına dışardan programlar yaptırılarak kurum bütçesi yandaş kesime aktarılmış, 7 Haziran ve 1 Kasım 2015 Genel Seçimlerinde de TRT YSK kararlarına rağmen AKP propagandası yapmıştır.

Binlerce çalışanı, devasa bütçesiyle diğer özel kanalların daha az personel ve daha az bütçeyle elde ettiği gelire ulaşamayan 2013 yılında elektrik faturalarından aldığı pay, yüzde 20,9 artışla 800 milyon 742 bin liraya çıkmış, 2014'te 801 milyon 864 lira, 2015'te 854 milyon liraya çıkan TRT'nin bütçesinin yarısından fazlasının vatandaşın finanse etmesi kabul edilemez bir durumdur. Devasa bütçesine rağmen TRT'nin vatandaşın sırtına kambur olmasının önüne geçilmelidir.

Asgari ücretin daha yeni 1300 TL olduğu ülkemizde vatandaşlarımızın bu yükün altından kalkması imkansızdır.

Bu nedenle, elektrik faturalarına memur maaş artışlarına göre Ocak ve Temmuz ayları olmak üzere yılda en fazla 2 kez artış yapılmalı, vatandaşlarımız sadece tükettiği elektrik bedelini ve yasal vergilerini ödemeli, elektrik faturalarından, % 2 TRT payı, okuma bedeli, dağıtım bedeli, perakende hizmet bedeli, sayaç okuma bedeli, kayıp kaçak oranları gibi her ne adla olursa olsun vatandaşın başka bir ödeme yapılması engellenmelidir.

**TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMU GELİRLERİ KANUNU İLE
ELEKTRİK PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “, elektrik enerjisi hasılatından ayrılacak paylar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 3093 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- 3093 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- 3093 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- 3093 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. ile bu kuruluşların dışında kanunla elektrik üretimi ile iletimi tesisleri kurmaya ve işletmeye, dağıtım ve ticaretini yapmaya yetkili kılınan diğer kurum, kuruluş ve işletmelerin” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 6- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasının (d) bendine aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Perakende satış tarifelerinde yer alan fiyatlar, ancak Ocak ve Temmuz aylarında ve memur maaş katsayılarındaki artış oranını geçmemek üzere artırılabilir.”

“(10) Bu maddede belirlenen tarifeler kapsamında, tüketiciden, sayaç okuma bedeli veya dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı oluşturan teknik kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan ve teknik bir sebebe dayanmayan kayıplar ile ilgili herhangi bir bedel talep edilemez.”

MADDE 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

25/04/2016

Kazım Arslan

Denizli

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/1082)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde enerji maliyetleri, gerek hanelerde, gerekse işletmelerde son derece yüksek bir kalemi bulmaktadır. Hanehalkları ile işletmelerin bütçelerinden enerjiye ayırdıkları yüksek pay, yapılması gereken tasarruf ve yatırımları kısımakta, maliyetleri ve masrafları arttırmakta, zaten pahalı olan enerji bedeli, bir de kayıp/kaçak ve sayaç okuma bedeli, perakende hizmet satış bedeli ve iletim bedeli adı altında çok daha fazla artmaktadır.

Kanun teklifiyle, birbiriyle bağlantılı kanunlarda enerji maliyetlerini arttıran düzenlemelere ilişkin değişiklikler öngörülmekte; gerek üretim alanlarında, gerekse hanelerde elektrik faturalarına yansıtılan ve kamuoyunda yıllardır tepki çeken ek yükler hafifletilmektedir.

Bu doğrultuda; 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda değişikliğe gidilerek, hane ve işletmelerde abonelerin elektrik faturalarının maliyetini arttıran unsurlarda düzenleme yapılmaktadır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunundaki değişikliklerle, abonelerden kayıp/kaçak ve sayaç okuma bedeli, perakende hizmet satış bedeli ve iletim bedeli adı altında tahsil edilen bedellerin artık elektrik faturalarına yansıtılamayacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen değişiklikle, elektrik faturalarına yansıtılan ve birçok defa yargı kararıyla hukuksuz olduğu kayıt altına alınmış olan kayıp/kaçak ve sayaç okuma bedelinin, perakende hizmet satış bedeli ve iletim bedelinin bu yasal düzenleme yoluyla faturalardan tahsil edilemeyeceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 2- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasının (ç) bendine eklenen ibare ile kayıp/kaçak ve sayaç okuma bedeli, perakende hizmet satış bedeli, iletim bedeli adı altında bedel tahsil edilemeyeceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 3- Yürürlük maddesidir.

Madde 4- Yürütme maddesidir.

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ KAZIM ARSLAN’IN TEKLİFİ (2/1082)

**ELEKTRİK PİYASASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“(3) Onaylanan tarifeler içinde, elektrik enerjisi hizmetinin kullanımıyla doğrudan bağlantılı olmayan, Kanun kapsamında açıkça belirtilmeyen hiçbir unsur yer alamaz. Kayıp/kaçak ve sayaç okuma bedeli, perakende hizmet satış bedeli, iletim bedeli dahil olmak üzere, dağıtım tarifelerinde, tüketicilerden kaynaklanmayan kayıp ve kaçakların tahsili istenemez, bu bedeller hiçbir surette elektrik faturalarına eklenemez.”

MADDE 2- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasının (ç) bendine aşağıdaki ibare eklenmiştir.

“Dağıtım tarifelerinde, tüketicilerden kaynaklanmayan kayıp/kaçak bedeli, perakende hizmet satış bedeli, iletim bedeli ile sayaç okuma bedeli talep edilemez, bedeller tüketiciye yansıtılamaz ve hiçbir surette elektrik faturalarına eklenemez.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve
Turizm Komisyonu

27/04/2016

Konu: Tali komisyon raporu (1/715, 2/1081)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca; tali komisyon olarak Komisyonumuz ile birlikte Çevre Komisyonu ve Milli Savunma Komisyonuna; esas olarak da Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu havale edilen 21.04.2016 tarihli 1/715 esas numaralı, “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile 25.04.2016 tarihli 2/1081 esas numaralı İstanbul Milletvekili Nurettin Nebati ve 7 Milletvekilinin “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ne dair hazırlanan tali komisyon raporu ve ekleri ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Erol Kaya
İstanbul
Komisyon Başkanı

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve*

*Turizm Komisyonu
Esas No: 1/715, 2/1081
Karar No: 3*

27.04.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24'üncü Yasama Döneminde Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, ancak İçtüzüğü'nün 77'nci maddesi uyarınca hükümsüz kaldıktan sonra, 26'ıncı Yasama Döneminde yenilenen 1/715 esas numaralı, ***“Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”*** Başkanlık tarafından 21.04.2016 tarihinde, İstanbul Milletvekili Nurettin Nebati ve 7 Milletvekilinin ***“Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ”*** Başkanlık tarafından 25.04.2016 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuz ile birlikte Çevre Komisyonu ve Milli Savunma Komisyonuna; esas olarak da Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Tasarı ve Teklif Komisyonumuzun 27.04.2016 tarihli toplantısında, Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

Toplantının başında, toplantı gündemi yapıldıktan sonra havale edilmesinden dolayı söz konusu Kanun Teklifinin İçtüzüğü'nün 26'ncı maddesi uyarınca gündeme alınması, ayrıca İçtüzüğü'nün 35'inci maddesi uyarınca benzer mahiyette olduğundan Tasarı ile birleştirilerek görüşülmesi ve daha kapsamlı olduğundan Teklifin esas alınması oylanmış ve kabul edilmiştir.

Tasarı ve Teklifte özetle,

- Kıyı kenar çizgisi dışındaki yapıların ruhsatlandırması,
- Nitelikli yapı olan ve ihtisas gerektiren nükleer santral yapı izni ve denetimleri ile ilgili düzenleme yapılması,
- Yerli ve yenilebilir kaynakların elektrik üretimindeki payının artırılması,
- 74 ilimizdeki doğal gazın küçük ilçelere de taşınması,

- Doğal gaz depolamadaki %10 oranının %20'ye çıkarılması,
- Elektrik faturalarına yansıyan diğer maliyetlerle (kayıp-kaçak, sayaç okuma, iletim sistemi hizmet bedeli vb.) ilgili hukuki boşluğun giderilmesi,
- Kamuya ait ve özelleştirme kapsamındaki santrallerin çevre mevzuatına uyumu için geçiş süreci öngörülmesi,
- Kömür madenlerindeki metan gazının doğal gaz piyasasında satışı ile ilgili düzenleme yapılması,

Hususlarında düzenlemeler öngörülmektedir.

Toplantıda, Tasarı ve Teklifin geneli ile esas alınan Teklifin Komisyonumuzu ilgilendiren dört maddesi üzerinde görüşme yapılmasına karar verilmiştir.

Geneli üzerinde yapılan görüşmelerde Komisyon üyelerince;

- Ülkemizin sürdürülebilir bir enerji politikasına ihtiyacı olduğu,
 - Nükleer santrallerin kurulma aşamasında yer tespitlerinin yanlış yapıldığı, sivil toplum örgütlerinin ve yöre halkının görüşünün alınmadığı,
 - Nükleer santrallerin bölgede tarım ve turizmi olumsuz etkileyeceği, deniz suyu sıcaklığının yükselerek deniz canlılarını olumsuz etkileyeceği,
 - Kurulacak nükleer santral ile ülkemize teknoloji transfer edilmeyeceği, sadece üretilen elektriğin satın alınacağı,
 - Yerli ve yenilenebilir kaynaklara öncelik verilmesi, rüzgar ve güneş enerjisi yatırımlarındaki bürokratik süreçlerin kısaltılması gerektiği,
 - Ülkemizin nükleer enerji yatırımında geç kaldığı,
 - Ülkemizde nükleer eğitim için açılan üniversite bölümlerinin zaman içinde kapatıldığı, bu alanda insan gücü yetişmesinin engellendiği,
 - Nükleer santral sahalarında ana reaktörlerin yapı ruhsatı ve denetimine istisna getirilmesinin yerinde olacağı, ancak diğer binaların meri mevzuata tabi olması gerektiği,
 - Kıyı kenar çizgisindeki yapı yasağını ihlal etmenin doğru olmadığı,
 - Elektrik dağıtım şirketlerinin bazı uygulamalar ile vatandaştan haksız kazanç elde ettiği,
- hususlarında görüş, eleştiri ve öneriler beyan edilmiştir.
- Söz verilen Hükümet temsilcileri ise;
- Tasarının diğer kamu kuruluşları ile mutabakat halinde hazırlandığı,

- Dünya’da halen 442 nükleer reaktörün faal, 62 sinin ise inşaat aşamasında olduğu,
 - Bütün OECD ülkelerinde nükleer santrallerin var olduğu ve bu santrallerin elektrik üretimine önemli katkı sağladığı,
 - Nükleer santral bulunan ülkelerin aynı zamanda tarım ve turizmde de önemli yerlerde olduğu,
 - Deniz suyu sıcaklığının sadece 0,5 derece artacağı, uluslararası mevzuatın 2 dereceye kadar izin verdiği,
 - Nükleer santral yer seçiminin birçok etken dikkate alınarak yapıldığı,
 - Teknoloji transferinin ayrı bir antlaşma ile bilahare düzenleneceği, ayrıca mevcut antlaşmanın elverdiği ölçüde teknoloji ve insan kaynağı transferinin yapılacağı,
 - Nükleer santral alanındaki diğer yapıların inşasına üretim lisansı almadan başlanmasının bürokratik kısır döngünün önüne geçmek için getirildiği,
 - Yenilenebilir enerjinin elbette önemli olduğu, ancak hava koşullarından sıklıkla etkilendiği ve depolama imkânının olmadığı, bu nedenle nükleer enerjinin ikamesi değil tamamlayıcısı olabileceği,
 - Diğer elektrik santrallerinin radyasyon yaymadığı, ancak nükleer santrallerin çalışma yönteminin farklı olduğu, mevcut yapı denetim firmalarının teknik kapasitesinin nükleer santral gibi özel bir binayı denetlemeye yetmeyeceği, bu nedenle yapı ruhsatı ve denetimlerinin ayrı bir mevzuatla düzenlenmesi gerektiği,
- yönünde görüşlerini belirtmişlerdir.

Tasarı ve Teklifin geneli ile ilgili yapılan müzakerelerin ardından maddelere geçilmesi kabul edilmiş ve esas alınan Teklifin Komisyonumuzu ilgilendiren 2’nci, 3’üncü, 14’üncü ve 15’inci maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Bu çerçevede Teklifin 2’nci, 14’üncü ve 15’inci maddeleri aynen benimsenmiştir.

Teklifin 3’üncü maddesinin ***nükleer santral sahalarında reaktörler hariç tali yapıların yapı ruhsatı, yapı denetimi ve yapı kullanma izninin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilmesini öngörecektir şekilde düzenlenmesi*** ve maddenin sonunda yer alan “yürürlüğe konulan” ifadesinin ***“bir yıl içinde yürürlüğe konulacak”*** şeklinde değiştirilmesi önerimizle birlikte Raporumuz esas komisyon olan Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Erol Kaya
İstanbul

Başkanvekili
Ahmet Arslan
Kars

Sözcü
Mustafa Ilıcak
Erzurum

Kâtip	Üye	Üye
<i>Cesim Gökçe</i>	<i>Ahmet Uzer</i>	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>
Ağrı	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Sami Dedeoğlu</i>	<i>İlyas Şeker</i>
İstanbul	Kayseri	Kocaeli
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Özyer</i>	<i>Mehmet Emin Şimşek</i>	<i>Metin Gündoğdu</i>
Muğla	Muş	Ordu
Üye	Üye	Üye
<i>Recep Uncuoğlu</i>	<i>Devrim Kök</i>	<i>Hüseyin Yıldız</i>
Sakarya	Antalya	Aydın
	(Muhlifim,	(Muhlifim,
	muhalefet şerhi ektedir)	muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Serdal Kuyucuoğlu</i>	<i>Altan Tan</i>	<i>Baki Şimşek</i>
Mersin	Diyarbakır	Mersin
(Muhlifim,	(Muhlifim)	(Muhlifim,
muhalefet şerhi ektedir)		muhalefet şerhi ektedir)

MUHALEFET ŞERHİ

Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın, Tali Komisyon olarak görüşüldüğü Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda görüşülen maddeler hakkında muhalefet şerhimiz aşağıdadır.

Tasarının 2. maddesi ile getirilmek istenen askeri yasak bölgeler, askeri güvenlik bölgeleri ve ülke güvenliği ile doğrudan ilgili, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araziler, harekât ve savunma amaçlı yerlerde (konut ve sosyal tesisler hariç) Kıyı Kanununun; kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin sınırlayıcı hükümlerinin uygulanmayacağına ilişkin maddeyle zaten yıllarca tahrip edilmiş kıyılarımızın daha fazla tahrip edilebileceği endişemizin olduğunu ifade etmek istiyoruz. Yine maddeyle yurt içinde kamu veya özel sektöre ait hayati öneme haiz tesislerden rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile milletlerarası antlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülenler hakkında milletlerarası yükümlülüklerimizi zamanında ve tam olarak yerine getirmek amacıyla Kıyı Kanunu hükümlerine istisna getirilebileceği hükmü yer almıştır.

Bu istisnanın Akkuyu Nükleer Santrali'nin yapımı sırasında meydana gelebilecek hukuki sorunları ortadan kaldırmaya yönelik olduğunu, getirilecek bu maddeyle bölgedeki tahribatın çok daha fazla olacağını düşünüyoruz. Bu ve benzeri nedenlerle kıyı kanunun delinmesi bölgelerin, dolaylı olarak da ülkemizin ekosisteminin bozulmasına yol açacaktır.

Yine Akkuyu Nükleer Santralin kurulacağı Mersin ilimiz; yaş, sebze meyve, örtü altı üretim ve narenciye üretimi ile birlikte organik tarımda da ülkemizin öncü illerinden birisidir. Bu santralin kurulması bu üretimleri olumsuz etkileyecektir. Ayrıca yatırımcı ve turist açısından, hala bakir bir turizm bölgesi ve çok miktarda ilan edilmiş turizm bölgesi olma özelliğini koruyan Mersin, santralin yapımıyla bu önemli özelliğini de koruyamayacaktır.

Santralin atık sorunu da çözülmemiştir. Bu anlayışla Türkiye'ye hiçbir nükleer teknoloji transferi öngörülmemiştir. En önemlisi gelişmiş ülkeler nükleer tesislerden vazgeçerken, Türkiye'nin bu konuda yatırım yapılmasını teşvik eden tutumu kabul edilemez.

3. Madde: Yapı ruhsatı, yapı denetimi ve yapı kullanma iznine ilişkin İmar Kanunu ve Yapı Denetimi Hakkındaki Kanun hükümlerinin Nükleer Santral sahalarında uygulanmamasını da doğru bulmuyoruz. Özellikle ülkemizde Nükleer Santrallerin kurulmasına halkımızın büyük çoğunluğunun karşı olduğu düşünüldüğünde, getirilecek bu istisnalar ile bu santrallerin kurulması kolaylaştırılmakta ve gerek santral kurulacak bölge halkının, gerekse Türk halkının bu konudaki hassasiyetleri göz ardı edilmektedir.

14. Maddedeki yenilenebilir enerji kaynak alanları olarak belirlenecek kamu ve hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlarda kullanımı ve verimliliği etkileyici imar planlarının düzenlenememesini, yenilenebilir enerji yatırımlarının artması ve kullanımının

yaygınlaşması açısından olumlu buluyoruz. Ülkemizde nükleer santrallerden daha çok yenilenebilir enerji kaynakları yatırımlarının özendirilmesi konusunda adımlar atılması daha yararlı olacaktır. Acele kamulaştırma olmaması halinde ise belli sürede kamulaştırma zorunlu olmalı, aksi halde alan serbest bırakılmalıdır.

15. Maddedeki nükleer enerji üretim tesisleri için alınacak, yapı ruhsatı ve diğer mevzuattan kaynaklanan inşaatla ilişkin izin, onay, lisans, ruhsat ve benzeri belgeler ile üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkının elde edileceğine ilişkin belgeler, üretim lisansı verilmesinden sonra olmak üzere, Kurul tarafından belirlenen süre içerisinde kuruma sunulur ibaresindeki süre net olarak ifade edilmeli ayrıca üretim ve üretim binası dışındaki yapıların yapı denetim ve belediyelerin kontrolünde olması gerekir.

Akkuyu Nükleer Enerji Santrali'nin Liman inşaatının gerekli izinler ve yasal düzenlemeler yapılmadan ihale edilmesi de yasalara aykırıdır.

Ayrıca görüşmelerde gündeme gelen teknik olmayan kayıp kaçak bedellerinin faturasının düzenli olarak ödeyen vatandaşlarımıza yüklenmesinin bir haksızlık olduğunu, elektrik enerjisi nakil hatlarındaki kayıp ile çalınan elektrik enerjisi bedellerinin kurallara uyan dürüst vatandaşlara ödettirilmesi hukuki ve adil değildir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'na karşı olduğumuzu bilgilerinize arz ederiz.

Serdar Kuyucuoğlu

Mersin

Hüseyin Yıldız

Aydın

27.04.2016

Devrim Kök

Antalya

MUHALEFET ŞERHİ

Ülkemizde yatırım ortamının iyileştirilmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının daha hızlı sisteme dahil edilmesi için bürokratik işlemlerin azaltılması gerekçesiyle getirilen ama özellikle yerseçimi olarak yanlış bir bölgeye kurulacak olacak. Kıyı kenar çizgisine bile uyulmadan belediyelerin de denetimden saf dışı bırakılmasıyla Akkuyu için çıkarılan düzenlemenin yanlış olduğu, özellikle Akkuyu Nükleer santral dışındaki sosyal tesis, lojman ve idari binalarının belediyelerden ruhsat alması ve denetlenmesi özellikle RES, GES’le ilgili enerji bölgelerinin seçilmesini, Türkiye’nin bir enerji çöplüğüne dönüşmemesini büyük alanlar üzerine iletim hatları ve trafo merkezleri kurularak 1.2 MW yerine daha yüksek kapasiteli tesisler kurulmasını, yer seçimine karşı olduğumuz Akkuyu Nükleer santralinin Uluslararası tecrübeye sahip uzmanlar tarafından denetlenmesini, ayrıca mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler yerine getirilmeden inşaatla başlanmasının süreçte yeni hukuki sorunlar doğurabileceğini belirtir,tüm bu gerekçelerle söz konusu tasarıya muhalefet şerhi koyuyorum.

Baki Şimşek

Mersin

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

6.5.2016

Esas No: 2/1081, 1/715, 2/28, 2/75, 2/242,

2/288, 2/586, 2/614, 2/1076, 2/1082

Karar No: 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 8 Milletvekilinin 2/1081 esas numaralı; “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” 25/4/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. Teklif, Başkanlıkça 25/4/2016 tarihinde tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Çevre Komisyonuna ve Milli Savunma Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuzda, İçtüzük’ün 35’inci maddesi uyarınca birbirleriyle ilgili görülmeleri nedeniyle, 1/715 esas numaralı “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu’nun 2/28 esas numaralı “Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun 2/75 esas numaralı “Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın 2/242 esas numaralı “Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun 2/288 esas numaralı “Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”, Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın 2/586 esas numaralı “Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın 2/614 esas numaralı “4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Antalya Milletvekili Devrim Kök’ün 2/1076 esas numaralı “Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” ve Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın 2/1082 esas numaralı

“Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi” nin 2/1081 esas numaralı Kanun Teklifi ile birleştirilerek görüşülmesi ve görüşmelerde 2/1081 esas numaralı Teklfin esas alınması kabul edilmiştir.

Komisyonumuzun 28/04/2016 tarihinde yapılan 7’nci Birleşimine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Kamu İhale Kurumu, Hazine Müsteşarlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt Anonim Şirketi, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, Elektrik Üretim Anonim Şirketi, Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü, TOBB, TÜSİAD, MÜSİAD, Türkiye İhracatçılar Meclisi, Tüketici Dernekleri Federasyonu, Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği, Elektrik Üreticileri Derneği, Enerji Federasyonu, Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği Derneği temsilcileri katılmıştır.

2/1081 esas numaralı Teklif ile;

- Yerli ve yenilenebilir kaynakların yatırım ortamının iyileştirilerek kullanılabilmesi için farklı kanunlarda değişiklikler yapılması suretiyle bürokratik işlemlerin azaltılması,

- Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim kapasitesinin artırılması ve bu tesislerde kullanılan teknolojik ekipmanın yurt içinde üretilmesi amacıyla yenilenebilir enerji kaynak alanlarının belirlenmesi ve uygulamanın sadeleştirilmesi,

- Kömür madenlerinde oluşan metan gazının doğalgaz piyasasına sunulabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması,

- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü’nün kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve yurtdışında da uzmanlık alanlarında faaliyet göstermesi,

- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun, yerli kömürden elektrik üretimi yapan tesislerin çevre mevzuatıyla uyum sürecine ilişkin geçici 8’nci maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle Mahkemenin iptal gerekçeleri dikkate alınarak gerekli düzenlemenin yapılması,

- 6446 sayılı Kanun’da yer alan tarifelere, kayıp ve kaçağa ilişkin hususların mahkeme kararları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi,

- Doğalgaz arz güvenliğinin sağlanabilmesi için gerekli günlük kapasite ihtiyacının kesinti olması durumunda da yönetilebilmesi amacıyla depolanacak doğalgaz miktarının artırılması,

- 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin lisanslarında belirtilen dağıtım bölgesi sınırlarının Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından genişletilmesi veya yeniden belirlenmesi,

öngörülmektedir.

1/715 esas numaralı Tasarı ile;

- Kurulma aşamasında olan nükleer güç santralleri ile ilgili olarak uygulamada karşılaşılan sorunlara, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununda yer alan sınırlayıcı hükümlere istisnalar getirilerek çözüm sağlanması,

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın ana hizmet birimi olan Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanlığı'nın, Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü olarak yeniden yapılandırılması,

- 6446 sayılı Kanun'da yer alan tarifelere kayıp-kaçak, sayaç okuma, perakende satış hizmet, iletim sistemi kullanım ve dağıtım bedelleri tek tek sayılarak, mevzuat gereği uygulamada tüketiciden alınan bu bedellere ilişkin eklenen hükümler ile konunun hiçbir tereddüde mahal vermeyecek şekilde düzenlenmesi,

- 23/6/2000 tarihli ve 4586 sayılı Petrolün Boru Hatları İle Transit Geçişine Dair Kanun kapsamında yapılan ve milletlerarası andlaşma hükümleri çerçevesinde uygulamaya alınan petrolün boru hattı ile taşınmasına ilişkin yapılacak mal teslimi ve hizmet ifalarının katma değer vergisinden (KDV) istisna tutulması,

- 6446 sayılı Kanun uyarınca Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi tarafından ödenmesi gereken kamulaştırma bedelleri ile birlikte diğer giderlerin de ödenebilmesine imkân sağlanması,

- Dağıtım şirketleri tarafından 2006 ila 2010 uygulama döneminde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan izin alınmadan yapılan yatırımların, Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankası'ndan alınan kredilerle yapılan yatırımlarla sınırlı olmak üzere, tarife hesaplamalarında dikkate alınması,

öngörülmektedir.

2/28, 2/75, 2/242, 2/288, 2/586, 2/614, 2/1076 ve 2/1082 esas numaralı kanun teklifleri ve gerekçeleri incelendiğinde;

- Kayıp-kaçak bedellerinin ülke geneline yaygınlaştırılmayarak yerel ölçekte değerlendirilmesi ve kayıp-kaçak bedellerinin yerel yönetimler tarafından ödenmesinin,

- Elektrik kullanım ücretlerine memur maaşlarına yapılan zam oranına göre ve memurlara zam yapılan dönemlerde zam yapılmasının,

- Tüketicilerden elektrik kullanım bedeli, elektrik tüketim vergisi ve KDV dışında; sıra dağıtım bedeli, sayaç okuma bedeli, perakende hizmet satış bedeli, kayıp-kaçak bedeli, iletim sistemleri bedeli, enerji fonu kesintisi, teknik kayıp, TRT payı gibi ilave bedellerin alınmasının engellenmesinin,

- Dağıtım bölgeleri arasındaki kayıp-kaçak miktarı farklılığının dağıtım şirketlerinin işletme zafiyetinden kaynaklandığından bahisle mevzuatın bu sorunu çözecek şekilde değiştirilmesinin,

- Kayıp-kaçak ve sayaç okuma adları altında tüketiciden tahsil edilen bedellerin herhangi bir başvuruya gerek kalmaksızın geri ödenmesinin, amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Komisyon üyeleri tarafından;

- 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun kıyıları, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair hükümlerine getirilen istisnanın yeterince açık olmadığı, askeri yasak bölgelerin nükleer enerji santrali, rafineri ve petrokimya tesisleri gibi tesisler için söz konusu istisna kapsamında olup olmadığının maddenin yazımından açıkça anlaşılamadığı,

- Nükleer enerji üretim tesisleri için alınacak yapı ruhsatı ve diğer mevzuattan kaynaklanan inşaatla ilişkin izin, onay, lisans, ruhsat ve benzeri belgeler ile üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkının elde edildiğine ilişkin belgelere gerek kalmadan inşaatın başlaması izninin verilmesinin doğru olmadığı,

- Kaçak elektrik kullanımının, teknik ve teknik olmayan kayıp tanımıyla kayıp adı altında yasallaştırıldığı, Teklifin kayıp-kaçakla ilgili düzenlemelerinde dağıtım şirketlerinin faydasının gözetildiği, Yargıtay'ın hırsızlık yapmak suretiyle kullanılan elektrik bedellerinin kurallara uyan abonelerden tahsili yoluna gitmenin hukuk devleti ve adalet düşünceleriyle bağdaşmadığı gerekçesiyle, kayıp kaçak bedellerinin iadesi taleplerini haklı bulduğu,

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından gelir ve tarife düzenlemeleri kapsamında belirlenen bedellere ilişkin olarak yapılan başvurularda ve açılan davalarda; tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisinin sadece Kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğun denetimi ile sınırlandırılmasının vatandaşların mahkemeye gitmesini engelleyeceği,

- Teklifin 24'üncü maddesi ile 6446 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 20'nci maddesinde yer alan "Mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden, dağıtım şirketleri ya da tedarikçi tarafından yapılan iadeler ve mahkeme kararında yer alan giderler

dağıtım tarifeleri yoluyla karşılanır. Bu hususa ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından düzenlenir.” şeklindeki (a) bendinin ve dağıtım şirketlerinin 2006-2010 döneminde yaptıkları yatırım harcamalarının tarifelere yansıtılmasına ilişkin geçici 21’inci maddesinin Teklif metninden çıkarılmasının tüketicinin lehine bir gelişme olduğu,

şeklindeki görüş, eleştiri ve değerlendirmeleri müteakip Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

- 3621 sayılı Kanuna ilişkin istisna getiren maddenin “herhangi bir rafineri tesisinin veya diğer petrokimya tesisinin askerî yasak bölgelere yapılmasıyla alakalı bir istisna getiriyor” diye anlaşıldığı, oysa askerî yasak bölgeler, özel güvenlik bölgeleri, rafineriler ve petrokimya tesislerinin 3621 sayılı Kanundaki anılan sınırlayıcı hükümlerden muaf olduğu,

- Nükleer tesislerde lisanslama süreçlerinin dünyanın her yerinde uzun bir zaman aldığı, gerekli lisanslar alınmadan nükleer reaktörlerin inşasına kimsenin başlayamadığı, ancak liman, idare binası gibi yapıların inşaatına lisans almadan önce başlanılmasına izin verildiği,

- Dağıtım şirketlerinin hedef kayıp kaçak oranlarına göre hesaplamanın yapıldığı sistem çerçevesine göre özelleştirildiği, bu sisteme göre hedef kayıp kaçak oranının üzerinde olan dağıtım şirketinin bunu karşıladığı, hedefin altında kalmışsa performans ödülü olarak şirkete kaldığı ve takip eden yıl itibarıyla gerçekleşen son hedef ve önceki yıllara ait hedeflerin ortalaması alınarak tüketici lehine yeni bir hedef belirlendiği, yani sistemin kayıp-kaçak konusunda kendi içerisinde iyileştirmeye iten bir mekanizmayla çalıştığı,

- Yargıtay’ın vermiş olduğu kararın gerekçesi incelendiğinde kayıp kaçığın açıkça kanuna yazılmış olmasının gerekli olduğunun anlaşıldığı bu nedenle bu Teklifte Yargıtay’ın gerekçesinde belirtildiği şekilde net olmayan maliyet kalemlerinin netleştirilmesinin amaçlandığı,

- Gelir ve tarife düzenlemelerinin EPDK’nın düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimi ile sınırlandırılmasının tüketiciler lehine bir düzenleme olduğu, çünkü idari işlemin idari yargıda iptali durumunda tüm tüketiciler için sonuç doğuracağı, adli yargı yolunda ise her tüketicinin ayrı ayrı dava açması gerektiği,

ifade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklif in:

➤ Çerçeve 1’inci maddesi; Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü’nün maddede belirtilen görevleri daha sağlıklı bir şekilde yürütebilmesi amacıyla 189 sayılı KHK uyarınca açılması öngörülen yurtdışı temsilcilik yerine çalışma büroları açılması amacıyla 2804 sayılı Kanunun ek 1’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “temsilcilik” ibaresinin “çalışma büroları” şeklinde ve anlam bütünlüğünün sağlanması amacıyla “faaliyetleri ile” ibaresinin “faaliyetleriyle ilgili” şeklinde değiştirilerek,

➤ Çerçeve 2’nci maddesi; askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinde veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsisli ve fiilen kullanımında olan araziler, hareket ve savunma amaçlı yerlerdeki tesisler (konut ve sosyal tesisler hariç) ile özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerlerdeki tesisler, rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair sınırlayıcı hükümleri ile 3 üncü maddesi hükümleri ve nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında 26/1/1939 tarihli ve 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunun sınırlayıcı hükümlerinin uygulanmayacağı şeklinde değiştirilerek,

➤ Çerçeve 3’üncü maddesi; nükleer santral sahalarında yapılacak yapıların yapı denetiminin 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümleri ile 9/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun fenni mesuliyete ilişkin hükümlerinden muaf tutulması ve yapı denetiminin nükleer santral yapılarının tabi olduğu teknik standartların gerektirdiği uygun nitelik ve deneyime sahip kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmesini sağlamak üzere Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından bir mekanizma kurulması ve uygulanması amacıyla değiştirilerek,

➤ Çerçeve 4’üncü maddesi; elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülöklere ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenlenmesi amacıyla “yönetmelik” ibaresi eklenerek,

➤ Çerçeve 5’inci maddesi; “yürürlükten kaldırılmıştır” ibaresi kanun yapım tekniğine uygun olarak “metinden çıkarılmıştır” şeklinde redakte edilerek,

- Çerçeve 6’ncı maddesi; aynen,
- Çerçeve 7’nci maddesi; aynen,
- Çerçeve 8’inci maddesi; aynen,

➤ Çerçeve 9’uncu maddesi; doğalgaz dağıtım lisansı sahibi şirketlerin birleşmelerine imkân sağlanması ve birleşmeye ilişkin kriterlerin belirlenmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

➤ 4646 sayılı Kanunun “Rekabetin korunması ve geliştirilmesi, bilgi verme ve hesap ayrışımı” başlıklı 7’nci maddesinin (a) bendinin (3) numaralı alt bendine, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilere ilişkin olarak kendi faaliyet alanındaki tüzel kişilerden birisine belirli sınırlamalar kapsamında iştirak edebilmesini amaçlayan yeni bir paragraf eklenmesini öngören, Komisyonun kabul ettiği metinde çerçeve 10 uncu madde olarak yer alan yeni bir madde ihdas edilmiştir ve diğer maddeler teselsül ettirilmiştir.

➤ Çerçeve 10’uncu maddesi teselsül sebebiyle 11’inci,

➤ Teselsül sebebiyle Komisyon metninde çerçeve 12’nci madde olarak yer alan Teklif’in çerçeve 11’inci maddesi; LPG dağıtıcı lisans iptallerine sebebiyet veren kokulandırma hususundaki sorunun çözülmesini amaçlayan önerenin kabul edilmesiyle değiştirilerek kabul edilmiştir.

➤ 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun “Tanımlar ve kısaltmalar” başlıklı 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendinde yer alan biyokütle tanımının, kentsel atıkların muhtevastaki organik ve organik olmayan bileşenler kullanılarak elektrik üretimine imkân sağlamak amacıyla değiştirilmesini öngören ve Komisyonun kabul ettiği metinde çerçeve 13’üncü madde olarak yer alan yeni bir madde ihdas edilmiş ve diğer maddeler teselsül ettirilmiştir.

➤ Çerçeve 12’nci maddesi teselsül sebebiyle 14’üncü,

➤ Çerçeve 13’üncü maddesi teselsül sebebiyle 15’inci,

➤ Teselsül sebebiyle Komisyon metninde çerçeve 16’ncı madde olarak yer alan çerçeve 14’üncü maddesi; “Kanununun” ibaresi “Kanunun” şeklinde redakte edilerek,

➤ Çerçeve 15’inci maddesi teselsül sebebiyle 17’nci,

➤ Çerçeve 16’ncı maddesi teselsül sebebiyle 18’inci,

➤ Çerçeve 17’nci maddesi teselsül sebebiyle 19’uncu,

➤ Çerçeve 18’inci maddesi teselsül sebebiyle 20’nci,

➤ Çerçeve 19’uncu maddesi teselsül sebebiyle 21’inci,

➤ Çerçeve 20’nci maddesi teselsül sebebiyle 22’nci,

➤ Çerçeve 21’inci maddesi teselsül sebebiyle 23’üncü,

➤ Teselsül sebebiyle Komisyon metninde çerçeve 24'üncü madde olarak yer alan çerçeve 22'nci maddesi; yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerinden temin edilecek elektrik enerjisi alım ihalelerinin birer yıllık olma zorunluluğunun çıkarılması ve alım sözleşmelerindeki fiyatlar ile diğer usul ve esasların Bakanlar Kurulunca belirlenmesi amacıyla değiştirilerek,

➤ Çerçeve 23'üncü maddesi teselsül sebebiyle 25'inci,

➤ Teselsül sebebiyle Komisyon metninde çerçeve 26'ncı madde olarak yer alan çerçeve 24'üncü maddesi ile 6446 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen geçici 20'nci maddesinin mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden, dağıtım şirketleri ya da tedarikçi tarafından yapılan iadeler ve mahkeme kararında yer alan giderlerin dağıtım tarifeleri yoluyla karşılanması hususuna ilişkin (a) bendinin metinden çıkarılması ve maddenin redaksiyona tabi tutulması ve aynı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 21'inci maddenin metinden çıkarılması suretiyle,

➤ Teselsül sebebiyle Komisyon metninde çerçeve 27'nci madde olarak yer alan çerçeve 25'inci maddesi Bakanlar Kurulu Kararına konu olan devlet hissesi oranının alt ve üst sınırlarının kanunla belirlenmesi amacıyla değiştirilerek,

➤ Çerçeve 26'ncı maddesi teselsül sebebiyle 28'inci,

➤ Çerçeve 27'nci maddesi teselsül sebebiyle 29'uncu,
madde olarak kabul edilmiştir.

Teklifin tamamı, yapılan değişiklikler de dikkate alınarak kanunların yapılmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

İçtüzük'ün 45'inci maddesi uyarınca Teklif'in Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonun temsil edilmesi amacıyla Denizli Milletvekili Şahin TİN ve Bolu Milletvekili Ali ERCOŞKUN özel sözcü olarak seçilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Ziya Altunyaldız
Konya

Başkanvekili
Harun Karacan
Eskişehir

Sözcü
Mehmet Galip Ensarioğlu
Diyarbakır

Kâtip	Üye	Üye
<i>Şahin Tın</i>	<i>Ali Ercoşkun</i>	<i>Emin Haluk Ayhan</i>
Denizli	Bolu	Denizli
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Bulut</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Mehmet Necmettin Ahrazoğlu</i>
Elazığ	Gaziantep	Hatay
		(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>İrfan Bakır</i>	<i>Didem Engin</i>	<i>Hasan Sert</i>
Isparta	İstanbul	İstanbul
(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhim ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Nureddin Nebati</i>	<i>Osman Boyraz</i>	<i>Necip Kalkan</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Tacettin Bayır</i>	<i>Mehmet Uğur Dilipak</i>	<i>Zeki Aygün</i>
İzmir	Kahramanmaraş	Kocaeli
(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhi ektedir)		
	Üye	Üye
	<i>Hacı Özkan</i>	<i>Abdulkadir Akgül</i>
	Mersin	Yozgat

MUHALEFET ŞERHİ

Özet

Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi;

- Kanun tasarısı olarak Meclis'e sunulması gerekirken 8 AKP Milletvekilinin kanun teklifi olarak gündeme getirilmiş, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın kendi bilgilendirme dosyasının kapağında bu düzenleme "teklif" olarak adlandırılmıştır. Bakanlığın kanun tasarısı olarak sunum yapması gereken bir düzenleme, son bir günde yasa teklifine dönüşmüş, böylece tüm anayasal kurallar ve Meclis İçtüzüğü ve usuller hiçe sayılmıştır.

- Başta Akkuyu olmak üzere, nükleer tesisi kurmak için kıyı ve sahillere, askeri arazilere, yasak bölgelere ve zeytinlik sahalara, farklı kanunlara istisna hükümler getirilerek girilmesinin önünü açacaktır. Bu amaçla, Kıyı Kanunu ve Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanunda istisna hükümler getirilmektedir.

- Teklif ile AKP, halkın yararına sonuçlanan mahkeme kararlarını uygulamamak için, hukuksuz yasalarla adalete duvar örmektedir. Yargı kararları kanunla çökertilmeye çalışılmaktadır. Teklif yasalaştığı takdirde, Yargıtay Genel Kurulunun vermiş olduğu kayıp-kaçakların hukuksuzluğunu gösteren yargı kararları hiçe sayılacak, kayıp-kaçak bedelleri bu defa yasa zoruyla alınacak ve bugüne kadarki kayıp-kaçak bedelleri yaklaşık 36 milyon aboneye geri ödenmeyecektir. 21 elektrik dağıtım şirketi bünyesinde, sadece bir yıl içinde, 2013 verileriyle, 5.85 milyar TL'lik kayıp kaçak bedeli oluşmuş, bu şirketlerin toplam elektrik dağıtım bedeli ise 3.5 milyar TL'de kalmıştır.

- Teklif yasalaşırsa, devam eden kayıp-kaçak davalarına ve tüketici hakem heyetlerindeki başvurularda da kayıp-kaçığın iptali ya da iadesine ilişkin başvurular sonuçsuz kalabilecektir. Teklif, mahkemelerin ve tüketici hakem heyetlerinin yetkisi

üzerinde kısıtlayıcı bir düzenleme getirmeyi amaçlamaktadır. Mahkemeler ve tüketici hakem heyetlerinin denetleme yetkisinin, itiraz edilen bedellerin düzenleyici işlemlere uygunluğunun denetimi ile sınırlanması hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Bu teklif, yargı önünde hak arama özgürlüğüne, kazanılmış haklara açıkça aykırıdır. Teklif, kayıp-kaçak bedellerinin tümüyle hukuksuz olduğu iddiasıyla dava yoluna gitme yolunu tıkamakta, artık tarifenin yüksekliği iddiasıyla dava yoluna gidilebileceğini ifade ederek hak arama ve yargı yolunu kısıtlamaktadır. Düzenleme yasalaştığında, bu bedellere ilişkin itirazlar, şirketlerin tarife ve gelirlerinin EPDK'nın düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimiyle sınırlı olacaktır.

- Teklif, teknik kayıpların azaltılması ya da kaçakların takibine ilişkin kapsamlı bir model geliştirmek ya da bu alanda faaliyet gösteren, yazılım çalışmalarında bulunan kamu kurumları ve şirketlerle çalışmak yerine, bu kayıp-kaçakları vatandaşa fatura etmenin yolunu aramaktadır.

- Teklif, yasaya eklediği yeni tanımlar yoluyla; verilen yargı kararlarının, devam eden adli süreçlerin ve tüketici hakem heyetlerinin tüketici lehine sonuçlanan, tahsili beklenen tüm kayıp-kaçak iade kararlarını hiçe sayarcasına, “teknik ve teknik olmayan kayıp”, “sistem işletim maliyeti”, “dağıtım şebekesi”, “kesme-bağlama hizmet maliyeti”, “sayaç okuma maliyeti”, “reaktif enerji maliyeti”, “dağıtım sistemi yatırım harcamaları”, “perakende satış tarifeleri”, “son kaynak tedarik tarifi” gibi tanımlarla, kayıp-kaçak, iletim vb. bedelleri tüketiciden almaya devam edeceğini ve yargı kararlarının bu tahsilatın önüne geçen hükümlerini sınırlayacağını ilan etmektedir.

- Teklif ile AKP, dağıtım şirketlerinin tüm kayıp-kaçak bedelleri gibi, yatırım harcamalarını da faturalarımıza yansıtmayı öngörmüştür. Teklifin ilk halinde, dağıtım şirketlerinin 2006-2010 dönemindeki yatırım harcaması tutarlarının da geriye dönük olarak 2016 yılı Ocak ayından itibaren faturalara yansıtılması öngörülmüş, önergemizle bu madde geri çekilmiştir. Teklifin son haliyle, yasanın yürürlük tarihinden sonraki yatırım harcamaları abonelere “dağıtım tarifi” kapsamında ödetelecektir.

- Elektrik Piyasası Kanun Teklifi ile AKP, çevre mevzuatına tümüyle aykırı büyük yapılaşmalara 2019 yılına kadar cezadan muafiyet getirecek, ÇED mevzuatından istisna tutulacak yapılarla doğa talan edilecektir. Teklifte, nükleer enerji için çevre talanına imza atılmakta; kıyı ve imar, çevre mevzuatına aykırı hareket edilerek istisnalar getirilmektedir. Bu düzenleme, Anayasamızın 56 ncı maddesinde yer alan “Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, korumak ve kirliliği önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir” hükmüne aykırıdır, devlet kendi yazdığı mevzuata uymayarak, çevre hakkını gözetmeyerek kamu yatırımlarını sürdürmeye ve özelleştirme politikası yürütmeye zorlanacaktır.
- Elektrik Piyasası Kanun Teklifi ile AKP, faturalardaki TRT katılım payının kaldırılmasına karşı çıkmış, 2013 yılı verileriyle, her yıl vatandaşın 800 milyon Lirasını almaya devam edecektir.
- Teklif, nükleer tesisi kurma uğruna, yapı denetimi mevzuatına aykırı biçimde istisnalar getirmekte, yerli ve yenilenebilir enerji için olanaklar varken, hukuksuz bir şekilde nükleer enerjiye yönelmektedir.
- Teklif, alışkanlık haline getirdiği "acele kamulaştırma" kararlarını genişletmekte, yurttaşların mağduriyetlerini arttırmaktadır. Buna göre; özel mülkiyete konu taşınmazlar yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi halinde, söz konusu alanlar üzerinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesi uyarınca acele kamulaştırma yapılabilecektir.
- Kanun teklifi, yaklaşık 36 milyon abonenin elektrik faturalarındaki yükleri katlamanın yolunu aramaktadır.
- Elektrik Piyasası Kanun Teklifi ile AKP, kayıp-kaçığın alınmaması, TRT payının kalkması, üretimde kullanılan enerji bedellerinde KDV'nin sıfırlanması içerikli önergelerimizi reddetmiş, elektrik faturalarında yüzde 20'nin üzerinde bir indirimin önüne geçmiş, aksine enerji maliyetlerini ve yükü genişletmiştir.

KANUN TEKLİFİ HAKKINDA CUMHURİYET HALK PARTİSİ GRUBU’NUN GÖRÜŞÜ

Ülkemiz, enerji üretimi ve tüketimi ile enerji yatırımları ve enerji maliyetleri, enerji arz güvenliği ve yerli, yenilenebilir enerji üretim olanakları bakımından başarılı bir politikayla yönetilmemektedir. Sanayi, hizmetler, tarım ve inşaat sektörlerindeki enerji maliyetleri görece yüksek seyretmekte, enerji arz güvenliği derin açıklar yaşamaktadır.

Kalkınma süreçlerinde sürdürülebilir bir enerji arz güvenliğinin büyük önem taşıdığı yadsınamaz bir gerçektir. Enerji arzında dışa bağımlılığın azaltılması enerji arz güvenliğinin sağlamlaştırılması açısından da önemlidir. Enerji arz güvenliğinin uzun dönemde teminat altına alınmasının en etkili yöntemlerinden birisinin, çeşitliliğin sağlanması olduğu düşünülürse, ülkemizin bu açıdan yetersiz bir konumda olduğu kabul edilmelidir. Enerji arzında çeşitliliğin sağlanması, enerji kaynaklarının ve teknolojilerinin çeşitlendirilmeleri kadar, arz mekanizmalarının ve arzı sağlayan ülkelerin çeşitlendirilmesiyle de gerçekleştirilmelidir. Bu bağlamda, jeopolitik özellikler de göz önüne alınarak ülkemizin coğrafi ve siyasi koşullarına en uygun ve en güvenilir ortaklarla bir enerji arzı için gerekli altyapıyı ihmal etmeden enerji stratejisinin oluşturulması gerekmektedir. Ancak Türkiye'nin enerji arzını çeşitlendirmede gerekli atılımları yaptığını söylemek halen mümkün değildir.

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Strateji Planı ve Ulusal Yenilenebilir Enerji Eylem Planı’nda öngörülen yenilenebilir enerji kurulu güçlerine ulaşabilmek için; 2014 yılı sonundaki kurulu güç değerlerine göre, 2019 yılında yüzde 65,4, 2023 yılında ise yüzde 117,4 oranında artış gerekmektedir. Bu plana göre, 2023’te Türkiye, yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam elektrik üretimindeki payının en az yüzde 30’a kadar çıkarılmasını hedeflemektedir. Ancak EPDK’nın lisans verdiği ve yatırım sürecinde olan projelerin durumu ve lisanslama aşamasındaki santrallerin kaynak dağılımı göz önüne alındığında bu öngörüler çok gerçekçi değildir.

Türkiye'nin enerji üretim ve tüketim profilini incelediğimizde ise karşımıza şöyle bir tablo çıkmaktadır:

Dünyanın 18 inci, Avrupa'nın ise 7 nci büyük ekonomisi olan ülkemiz konu enerji olduğunda ne yazık ki istenen seviyelere ulaşamamıştır. Türkiye, gelişmekte olan ülkeler içerisinde, geçtiğimiz 13 yıllık dönemde enerji talep artışının en hızlı gerçekleştiği ülkelerden biri konumundadır. 1990 yılında Türkiye'nin enerji talebi 52.9 milyon ton eş değer petrol (TEP) iken, bu talep 2014 yılında 123,9 milyon TEP olarak gerçekleşmiştir. Bu birincil enerji talebi içerisinde doğal gazın payı yüzde 32,5; kömürün payı yüzde 29,2; petrolün payı yüzde 28,5; hidroelektrik ve hidroelektrik dışı kaynakların toplam payı ise yüzde 9,5-10'a yakındır. Birincil enerji talebimizin sektörlere göre dağılımına baktığımızda, bunun yüzde 30'unun çevrim sektöründe, yüzde 24'ünün konut ve hizmet sektöründe, yüzde 23'ünün sanayi ve yüzde 19'unun ulaştırma, yüzde 4'ünün ise diğer sektörlerde olduğunu görmekteyiz. 2023 yılında ise T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından birincil enerji talebimiz 218 milyon TEP olarak tahmin edilmektedir. Bu talepte kömürün yüzde 37, doğal gazın yüzde 23, petrolün yüzde 26, diğerler enerji kaynaklarının ise yüzde 12 civarı bir pay alması öngörülmektedir.¹

TMMOB Enerji Çalışma Grubu'nun "Türkiye Enerji Görünümü Raporu"na göre; yerli üretimin talebi karşılama oranı 1990 yılında yüzde 48 iken 2013 yılında %26.6'ya düşmüş, dışa bağımlılık artmıştır.² Hızla artan enerji talebinin karşılanabilmesi açısından ülkemizin dışa bağımlılığını azaltıcı, sürdürülebilir bir enerji politikası ne yazık ki oluşturulamamıştır.

Avrupa'nın 6 ncı büyük enerji piyasasına sahip olduğu resmi verilerle açıklanan ülkemiz, yukarıda özetlenen veriler ve beklentiler ışığında, özellikle yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarında henüz gerekli yasal hazırlığı ve kapsamlı yatırımlar ile teşvik modellerini tamamlayabilmiş değildir. Hukuk altyapısının, adalet mekanizmasının güvenden yoksun oluşu ve siyasi müdahaleye açık bir yargı düzenin varlığı da enerjide yerli ve yabancı yatırımlarının sürekliliğini belirleyen olumsuz bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

¹ https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1467

² http://www.mmo.org.tr/resimler/dosya_ekler/56d1e9323b67338_ek.pdf?tipi=3&туру=X&sube=0

Muhalefet şerhimize konu olan “İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu'nda görüşülme usul ve yöntemi de bu politikanın eksikliğinin bir göstergesidir.

Bakanlık sunumunda belirtildiği üzere; yenilenebilir enerji alanında oldukça önemli potansiyel barındıran, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı hedef verilerine göre ilave 10.000 MW güneş ve 15.000 MW rüzgar santralini devreye sokabilecek ülkemizde, kısa ve uzun vadeli yatırımlara yönelme seçeneği yerine, bu kanun teklifiyle birlikte, öncelikle nükleer enerjiyi çıkış yolu seçmek, sorunlu bir yöntemdir. Nükleer enerjinin çevre ve insan yaşamı ile yatırımlar konusunda barındırdığı tehlike ve riskler bir yana, nükleer enerjinin yasal altyapısına da kapsamlı düzenlemeler getiremeyen AKP Hükümeti, bazı kanunlardaki hükümlere istisnalar eklemek suretiyle nükleer enerjiye geçit yolu aramakta, kapsamlı bir enerji haritası üzerinden uzun soluklu projelere ise yeterince yönelmemekte, nükleer enerji tesislerinin yükseleceği bölgedeki çevre halkının haklı direnişini ve yerinde uyarılarını yeterince anlayamamaktadır.

Birçok sektör temsilcisinin yıllık beklenti raporları incelendiğinde ve hane ile işletmelere kesilen elektrik faturalarından şikayetçi olan vatandaşlarla yapılan görüşmelerde, ayrıca T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın verilerinde de ortaya konduğu üzere, enerjide ithalata bağımlılığımız azalmamakta, enerji maliyetleri hukuksuz gerekçelerle ve anlamsız yaklaşık 9 kalemde toplanan vergilerle, katılım paylarıyla, hizmet, kayıp-kaçak, dağıtım vb. bedellerle arttırılmakta, enerji fiyatları dünyaya kıyasla ülkemizde yüksek seyretmekte, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelecek politikaların çevre ve insan yaşamıyla uyumlu ilerlemesi sağlanamamaktadır.

Üretimden tüketim sürecine kadar enerjinin üzerindeki yükler indirilmemekte, hatalı enerji politikalarının bir yansıması olan yanlış elektrik dağıtım özelleştirmesi kararları sonucunda devlet, AKP iktidarı eliyle, belli şirketlerin talep ve çıkarlarının maliyetini hukuksuz yasalar, kanun hükmünde kararnameler ve yönetmeliklerle vatandaşın bütçesinden karşılayan konuma sürüklenmektedir.

Bu koşullarda, enerji maliyetlerinin ve verimliliğinin yasal altyapısındaki boşluklar, enerji arz güvenliğı ve enerjide dışa bağımlılık, bölgesel konumumuzu enerji sahasında iyi değeriendirmeye engel olan bir hatalı dış politika anlayışı, yerli ve yenilenebilir enerji üretimi ve yatırımının kolaylaştırılması için alınması gereken siyasal tavır sorunları, vatandaşların lehine sonuçlanmış yargı kararlarının uygulanmayışı ve dağıtım şirketlerinin kayıp-kaçak bedellerine ilişkin hükümetten talepleri enerji alanındaki önemli gündem konularındandır.

24. Yasama Döneminde, 28/01/2015 tarihinde TBMM'ye sevk edilerek ihtisas komisyonlarında görüşülen “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”, 15 maddelik bir torba yasa niteliğindeydi. 709 sıra Sayısı ile bastırılan ancak yasama dönemi içinde kanunlaşmadan kadük olan bu tasarı, partimizin bir yılı aşkın süre önce hazırladığı muhalefet şerhinde bugün de geçerliliğini koruyan isabetli sorun tespiti ve çözüm önerileriyle doludur.

Bahse konu kadük yasa tasarısı, enerji alanında farklı kanunları düzenlemeyi öngörmüş; Akkuyu başta olmak üzere, askeri yasak bölgelerde ve TSK'ya tahsisli ve fillen TSK'nın kullanımında olan arazilerde, özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerlerdeki tesislerde, rafineri, petrokimya tesislerinde yapımı öngörölen tesis ve faaliyetler hakkında 3621 sayılı Kıyı Kanununun yapılaşmaya dair sınırlayıcı hükümlerini istisna tutmakta, nükleer santral projeleri için kurulacak tesis ve faaliyetleri de Kıyı Kanunu hükümlerinden muaf saymaktaydı.

2015 yılında, nükleer enerjide kapsamlı ve katılımcı bir ortamda gelişecek karar alma süreçleriyle değil, oldubitti mantığıyla hareket etmiş olan bu kadük tasarı, nükleer, kömür başta olmak üzere, belli yasalara gündelik çözümler getiren, uzun vadeli bir enerji politikası oluşturmaktan kaçınan bakışla hareket etmiş, nükleer enerjiyi bakanlık bünyesinde yeni idari yapılanmalara gitmek yoluyla oturtabileceğini varsaymıştır.

Kadük olan ancak geçtiğimiz hafta komisyon üyelerine yeniden görüşölmek üzere dağıtılan bu tasarı, elektrik faturalarına yansıtılan ve hukuki bir dayanağı olmayan 9 kalemlik harcama yükünü vatandaşın ve üreten sektörlerin sırtından almak dururken, hukuksuzluğu mahkeme kararlarıyla tescillenen kayıp/kaçak bedellerini,

ayrıca sayaç okuma bedelini, perakende satış hizmet bedelini, iletim sistemi kullanım bedelini ve dağıtım bedelini tüketiciye “yansıtmak zorunda olduğunu” gerekçesinde belirtmiştir.

“Kayıp-kaçak miktarı”nı dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki fark olarak tanımlayan 24. Dönemdeki yasa tasarısı, EPDK tarafından belirlenen tarifelerin elektriğin üretimden tüketime kadar oluşan maliyetinin birleşmesi olarak saymaktadır. Bu tanım vergi, resim, harç vb. yükümlülükleri kapsamamakta, vergi yükleri ayrıca eklenmektedir.

Yıllardır tartışılmalan ve 24.Dönemde de kararlılıkla savunduğumuz kayıp-kaçak bedellerinin tüketiciye ödetilmemesi önerimiz, komisyonda reddedilmiş, gerek 24.Dönemdeki tasarıya, gerekse aynı içerikle 26. Yasama Döneminde, 18/4/2016 tarihinde yeniden Meclis’e sunulan yasa tasarısında kayıp-kaçak bedellerinin faturaya yansıtılması, bunun yanında sayaç okuma bedeli, yatırım bedeli, perakende satış hizmet bedeli, iletim sistemi kullanım bedeli ve dağıtım bedelinin de tüketiciye ödeteleceğine dair yasa düzenlemesi öngörölmüşdür. Bu yolla, dağıtım tarifelerine teknik ve teknik olmayan kayıplar eklendiğı gibi, “kesme-bağlama hizmeti”, “sayaç okuma hizmeti”, “aktif enerji maliyeti”, “faturalama”, “müşteri hizmeti maliyeti” adı altında ücret alınmasının yolu da aralanmıştır.

Komisyonumuz, 24. Dönemde kadük olan ve 18/4/2016 tarihinde yeniden Meclis gündemine getirilen torba yasa niteliğindeki “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”nı yeniden gündemine aldığı hafta, son derece hatalı bir uygulamayla karşı karşıya bırakılmışdır.

Komisyon Başkanlığı, tüm yasama sürecini ve İtüzük kurallarını hiçe sayarcasına, sözde AKP Milletvekillerine ait olan, ancak aslında T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın hazırladığı yeni 27 maddelik yasa “teklifi”ni bu tasarıyla birlikte görüşmeye zorlanmıştır. Komisyonun “ek gündem” başlığıyla milletvekillerine dağıttığı “İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, 15 maddelik yasa tasarısını açıkça boşa çıkarmış, tasarı hakkında çalışan

milletvekilleri ne bu 15 maddelik tasarının değil, yeni sunulan 27 maddelik kanun teklifinin öncelikle görüőüleceęi açıklanmıştır.

Ülke kalkınması açısından birincil önem arz eden böyle bir konunun, ciddiyet ve milli menfaatler ile vatandaşın haklarını gözeterek şekilde iktidar ve muhalefetin işbirliği içerisinde görüşülmesi gerekirken, iktidar kanadı muhalefeti konu hakkında son günde bilgilendirmiş, muhalefetin ve toplumun, sivil toplum örgütlerinin, meslek odalarının görüşünü aktarabileceği bir ortama olanak tanımamıştır. Örneğin, konu hakkında en yetkin meslek odası olan TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası'nın Komisyon çalışmalarına davet edilmemesi bu açıdan kabul edilebilir bir tutum olmaktan hayli uzaktır.

Komisyon toplantısına bir buçuk gün kala dağıtılan ve tali komisyonlarda ayrıntısıyla tartışılmadan gündeme alınan 27 maddelik yeni yasa “teklifi” için düzenlenen bilgilendirme toplantısı, TBMM usullerini ve millet iradesini açıkça tanımayan bir usulle gerçekleştirilmiştir. Yaşanan garabetin en açık belgesi, 8 AKP Milletvekili tarafından verildiği iddia olunan “kanun teklifi” hakkındaki bilgilendirme dosyasının kapağında ve tüm içeriğinde “T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı” yazması, kısa bir düzenleyici etki analizinin yer alması, sunumunu ise sanki bu belge bir “kanun tasarısı”ymış gibi bakanlık bürokratlarının yapmasıdır.

Ayrıca gelecek kuşaklara duyduğumuz sorumluluk gereği, teklifin ciddi bir çevre boyutunun olduğu da göz önüne alındığında, teklifin Çevre Komisyonu tarafından görüőülmemesinin, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın komisyona görüş bildirmemesinin de telafisi güç zararlar doğurabilecek bir eksiklik olduğu unutulmamalıdır.

Komisyon çalışması sırasında muhalefet tarafından getirilen usul eleştirileri ve alt komisyon kurulması talebi, ilgili Bakanın çalışma takvimini bu teklifin görüşülmesine göre düzenlediği gerekçesi ile reddedilirken, Bakan'ın kendi sunuşunun ardından komisyondan ayrılması ise bu gerekçenin geçersizliğini göstermiştir. İlgili teklif incelendiğinde, nükleer santrallerden elektrik üretim ve dağıtımına, askeri alanlardan zeytinlik sahaların imara açılmasına, kayıp-kaçak bedelinden petrol boru hatlarına, transit geçişten Çevre ve Kıyı Kanununa kadar

birçok konuda düzenleme içerdği görülmektedir. Teklif maddelerinin her biri üzerinde titizlikle çalışılması gereken düzenlemeleri içermektedir.

Ayrıca Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu'nun teklif üzerine görüşünün Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu üyelerine, görüşmeler başladıktan sonra, muhalefet üyelerinin itirazı üzerine dağıtılması da iktidarın konuya ilişkin ciddiyetsiz tutumunun bir diğer göstergesi olmuştur.

24. Dönemde kadük kalan “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”nın yenilenmesi talebi Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun imzasını taşıyan 18/04/2016 tarihli yazıyla TBMM Başkanlığı'na iletilmiştir. Tasarı 21/04/2016 tarihinde Komisyonumuza iletilmiş, 28/04/2016 tarihli toplantı gündemine alındığı bilgisi ile birlikte 25/04/2016 Komisyon üyelerine gönderilmiştir. Ancak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 24/04/2016 tarihinde Tufanbeyli Santrali'nin açılış töreninde yaptığı cari açığın azaltılması için yerli kömür üretiminin kullanılmasından yana olduğu konuşmanın hemen akabinde hazırlanan bir kanun teklifi 25/04/2016 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulmuştur. Yukarıda bahsedilen ve kadük olan kanun tasarısının 6 maddesi dışındaki 9 maddesini aynen kapsayan, ilaveten yerli kömür kullanımına, yenilenebilir enerjiye ve doğalgaz piyasasına yönelik maddeleri de içeren söz konusu 2/1081 Esas Numaralı Kanun teklifi aynı gün hızla Komisyon'a iletilmiştir. Komisyon görüşmelerinde de tasarı yerine teklif esas alınmıştır. Tüm bu süreç ülkemizin enerji politikalarının Saray ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasında belirlendiği, yürütme erkinin başının ve önemli bir bölümünün bu politikanın dışında kaldığı gerçeğini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Vatandaşların ve işletmelerin üzerindeki enerji yükünün, maliyetlerin azaltılması, mahkeme kararları doğrultusunda kayıp-kaçak bedellerinin faturalara yansıtılmaması adına hukuki süreçleri dikkate alarak yasa teklifi verme hakkı bulunan AKP Milletvekilleri, kendilerinin hazırlamadıkları fakat imza attıkları yasa teklifiyle belli kurum, kuruluş ve şirketlere Kıyı Kanunu muafiyeti, nükleer enerji tesisleri için kolaylık sağlarken, ÇED kararlarına uymayan şirketlere (kamu ve özel) 2019 yılına kadar zaman tanırken, kendileri dahil olmak üzere vatandaşlarımızın elektrik

faturalarına ek yük bindirmişler; kayıp-kaçak bedellerinin vatandaşa iadesini zorlaştıracak, yasa yoluyla elektrik dağıtım firmalarının altyapı yatırım masraflarını vatandaşın karşılamasına yol açacak bir metni imzalamışlardır.

Her fırsatta özellikle bürokratik vesayete eleştiri getirerek iktidarını pekiştirmeye çalışmış AKP kadrolarının, imza attıkları kanun teklifinin içeriğinden habersiz oluşu, komisyon sürecinde de önergeleri kendilerinin değil bürokratların hazırlayarak imzaya açması ve yasa teklifinin içeriğinin Bakanlık bürokratları tarafından açıklanması, bizzat AKP kadrolarının bürokratik vesayete teslim olduğunun resmidir.

26/04/2016 tarihinde, 27 madde halinde Komisyon üyelerine dağıtılan ve komisyondaki değişikliklerle birlikte 29 maddeye ulaşan kanun teklifi, 15 maddesini kadük olan tasarıdan almakta, enerji alanında yeni istisna ve muafiyetlerle birlikte toplamda 12 kanunda değişiklik öngörmektedir:

- 14/6/1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanunu
- 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu
- 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu
- 19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu
- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu
- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu

- 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun
- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu
- 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu

Kanun teklifinin enerji alanında düzenlemeler getirmiş olması, bu teklifin bir torba yasa içeriği taşıdığı gerçeğini değiştirmemektedir. Başbakan'ın şahsında ve Komisyon Başkanı'nın bu yasa teklifi gelene kadarki açıklamalarında komisyonun uyumlu çalışması örnek gösterilirken, bu torba yasa tavrı Komisyonun tüm uyumlu çalışma ortamını bozmuş, kasım ayından bu yana Plan ve Bütçe Komisyonu'nda beş defa denenen torba yasa bağımlılığı, bu kez de Sanayi Komisyonu'nda kendisini göstermiştir.

Yasa teklifi, işleyişini değiştireceği her bir enerji alanı için ilgili komisyonlarda kapsamlı biçimde tartışılmadan, düzenleyici etki analizleri Plan ve Bütçe Komisyonu ile Çevre Komisyonu'nun katkılarıyla gözden geçirilmeden ele alınmış, alt komisyon kurulması ve bir haftalık ertelemeyle görüşülme talepleri bir oldubittiyle reddedilmiştir. 26. Dönemde şimdiye kadar TBMM'ye gelen yasal düzenlemeler içinde mali yükü en fazla yasal düzenlemelerden biri olan bu kanun teklifinin tüm itirazlarımıza karşın Komisyondan hızla geçirilmesi manidardır.

CHP Milletvekillerinin teklifle ilişkili olumlu yönde verdiği önergeler reddedilmiştir. Kanun teklifi kapsamına giren önergelerimizde ve teklifle birleştirilen kanun tekliflerimizde yer bulan, elektrik faturalarındaki yüzde 2'lik TRT katılım payının kaldırılması, kayıp-kaçak bedellerinin faturalardan alınmaması, alınmış kayıp-kaçak bedellerinin 2005 yılına dönük olarak ayrı bir emsal mahkeme kararı olmaksızın abonelere iadesi, gerçek ve tüzel kişi ayrımı gözetilmeksizin tüm işletmelerde tüketilen enerjiden tahsil edilen KDV'nin kaldırılması yönündeki önergelerimiz, AKP oylarıyla reddedilmiştir.

Gerek kanun tekliflerimiz, gerekse komisyondaki önergelerimizde elektrik enerjisi üzerindeki maliyetleri çok açık biçimde şu gerekçeleri sayarak paylaştık:

“Ülkemizde enerji maliyetleri, gerek hanelerde, gerekse işletmelerde son derece yüksek bir kalemi bulmaktadır. Hanehalkları ile işletmelerin bütçelerinden enerjiye ayırdıkları yüksek pay, yapılması gereken tasarruf ve yatırımları kısmakta, maliyetleri ve masrafları arttırmakta, zaten pahalı olan enerji bedeli, bir de kayıp/kaçak ve sayaç okuma bedeli, perakende hizmet satış bedeli ve iletim bedeli vb.adı altında çok daha fazla artmaktadır.

Önergelerimiz yoluyla, birbiriyle bağlantılı kanunlarda enerji maliyetlerini arttıran düzenlemelere ilişkin değişiklikler öngörülmüş; gerek üretim alanlarında, gerekse hanelerde elektrik faturalarına yansıtılan ve kamuoyunda yıllardır tepki çeken ek yükler hafifletilmesi amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda; 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile 4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda değişikliğe gidilerek, hane ve işletmelerde abonelerin elektrik faturalarının maliyetini arttıran unsurlarda düzenleme yapılmalı, yılda 800 milyon Lirayı aşan tutardaki elektrik faturalarından yüzde 2 oranında kesilen TRT katılım payları kaldırılmalıdır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda yapılmasını önerdiğimiz değişikliklerle, abonelerden kayıp/kaçak ve sayaç okuma bedeli, perakende hizmet satış bedeli ve iletim bedeli adı altında tahsil edilen bedellerin artık elektrik faturalarına yansıtılamayacağı hüküm altına alınmalıdır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda yapılmasını önerdiğimiz değişikliklerle, ayırım gözetmeksizin, tüm işletmelerde ticari amaçla kullanılan enerji dağıtım hizmetinden alınan KDV oranlarının sıfırlanarak 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesindeki istisna hükümleri arasında sayılması amaçlanmıştır. Bu sayede üretim ve satış ile pazarlama üzerindeki enerji kaynaklı yüklerin vergi istisnası yoluyla doğrudan hafifletilmesi, ayrıca maliyetlerdeki düşüşün bedellerde nihai tüketiciye kadar yansıtılması öngörülmüştür.

3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda öngörülen değişiklikle, elektrik faturalarına yansıtılan yüzde 2 tutarındaki TRT katılım paylarının yasal dayanağını oluşturan maddelerin yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır.”

Enerji pahalılığından ötürü zaten yeterince maliyet ve bütçe sorunu yaşayan hanehalklarının ve sektör temsilcilerinin, bir de elektrik enerjisi hasılatından TRT’ye ayrılacak pay yoluyla tümüyle anlamsız, hukuka aykırı bir ödemeye kanun yoluyla zorlanması, ekonomik açıdan, devlet eliyle daha güç bir durumla karşı karşıya bırakılmalarına yol açmaktadır. Elektrik kullanım bedellerinden TRT adına alınan - vergiler hariç- yüzde 2’lik pay, sanayi üretimi ve yatırımlarını olumsuz etkilediği gibi, ürün maliyetlerini arttırmak suretiyle, nihai tüketiciye kadar uzanan bir pahalılık zincirine zemin hazırlamaktadır.

Bu açıdan, gerçek ve tüzelkişilerin kamuya ödeyeceği bedellerin hukuka aykırı düzenlemelerle yasalaştırılması, özellikle sektörel üretimin en temel girdilerinden olan elektrik enerjisinin tüketimiyle ilişkisiz olan zorunlu TRT paylarının elektrik faturalarına yansıtılarak tahsil edilmesi asla kabul edilemez. Elektrik enerjisi gelirlerinden TRT adına kesilen payların yarattığı olumsuz durumlar yıllardan bu yana tartışılmış ancak çözüm konusunda somut adımlar geciktirilmiştir. Sorunun aşılması adına, bahse konu TRT paylarının yasal dayanağını oluşturan Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun ilgili maddelerinin tümüyle yürürlükten kaldırılması gerekmektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi’nin birçok milletvekilinin benzer nitelikleri taşıyan önerge ve kanun tekliflerine karşın, AKP kadrolarının hazırladığı teklif, maliyetleri ve faturaları düşürmek bir yana dursun, vatandaş üzerindeki maliyetleri bütütlün arttıracak bir içerik taşımaktadır. Buna göre;

Teklifin 2 nci maddesiyle; Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci maddesine ekleme yapılmakta, Akkuyu Nükleer Santrali başta olmak üzere, yapılacak diğer nükleer santraller, askeri yasak bölgeler, özel güvenlik bölgeleri ilan edilen yerlerdeki tesisler, TSK’ya tahsisli ve fiilen ordunun kullanımındaki araziler, kamu ve özel sektörün rafineri, petrokimya tesisleri ve

eklentileri Kıyı Kanununun kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutmayla kazanılan arazilere ilişkin yapılaşmayı sınırlamalarından istisna tutulmuştur.

Yasa teklifinin 2 nci maddesiyle; askerî yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinde veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ait araziler, harekât ve savunma amaçlı yerlerdeki tesisler ile tahsisli ve fiilen kullanımında olan özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerlerdeki tesisler, rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesisler ve faaliyetler hakkında Kıyı Kanunu ile Zeytinciliğin Islahı ve Yabancıların Aşılattırılması Hakkında Kanun'un kısıtlayıcı hükümleri etkisiz hale getirilmektedir.

Çağdaş insanlık, enerji ihtiyacını güneş, rüzgâr, jeotermal gibi yenilenebilir-sürdürülebilir kaynaklarından temin etme yolunda hızla ilerlemektedir. Nükleer enerjinin maliyeti çok yüksektir. Mersin Akkuyu Nükleer Santrali için Ruslara alım garantisi verilen elektrik fiyatı KDV hariç 12 sent/ABD dolarıdır. Güneş enerjisi maliyeti ise 5 sent/ABD dolarıdır. Bu fiyatlara nükleer santral söküm maliyeti dâhil değildir. Söküm maliyetinin en az yapım maliyeti kadar olacağı iddia edilmekte, öldürücü ve milyonlarca yıl doğada kalan zararlı nükleer atıklar yok edilememektedir. Radyasyon, bu öldürücü yok edici etkileri maliyete dâhil değildir.

Nükleer enerji kurulumu, üretimi, sökümü ve atıkların saklanması dışı bağımlıdır. AKP iktidarı, yukarıda saydığımız olumsuz özelliklere rağmen, bu kanun teklifiyle, nükleer enerjiye zeytini de kurban etmek üzeredir.

Enerjide Türkiye'nin ihtiyacı, enerjinin etkin kullanımı ve yerinde üretim-kullanımıdır. 4800 MV gücünde Akkuyu Nükleer Santrali (şimdilik) 25 milyar ABD Dolarına mal olmaktadır. 3000 MV gücünde güneş enerji santrali (Konya'da planlanan) 6 milyar ABD Dolarına mal olmaktadır. Yukarıda anlatılan olumsuz yanların hiçbirisi hesaba katılmasa bile sadece son iki rakamı duyan, bilen herhangi bir insan neyin daha doğru olacağına karar verecektir. Zeytinlik alanları talan edecek şekilde Komisyondan geçen düzenleme, insan haklarına ve Anayasamıza aykırıdır.

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı'nın raporuna göre de, 2015 yılında yenilenebilir enerji kapasitesi 152 gigawatt'lık (GW) artış ile yüzde 8.3 büyümüştür.³ Türkiye'de ise yenilenebilir enerji kaynaklarındaki tüketim bir önceki yıla göre 2014'te yüzde 21.7 oranında azalarak 2.8 milyon TEP olarak gerçekleşmiştir.⁴ Kısacası; dünya, sürdürülebilir kalkınma ve sürdürülebilir enerji politikaları için yenilenebilir enerjilere ağırlık verirken, ülkemiz bu yarışta geri kalmakta ve dünyanın terk etmeye hazırlandığı bir teknolojiye yatırım yapmak istemektedir.

Üyesi olmak için çabaladığımız Avrupa Birliği'nin de temel enerji politikasının "temiz, sürdürülebilir ve güvenilebilir enerji" ilkeleri üzerinde yükseldiğini de düşünürsek, teklifin ilgili maddesiyle getirilen istisnaların ülke menfaatleri ile her alanda çeliştiği açıktır.

Anayasal çevre hakkı ve enerji kaynaklarının hukuka, doğaya uygun kurulumunun, işletiminin sağlanması yasama organının temel hedefi olması gerekirken, Meclis yürütme organından gelen bir kanun "teklifi"ne art arda ekler yapmak suretiyle açıkça kendi çıkardığı yasalara kendisi istisnalar getiren bir çelişkiye sürüklenmektedir.

Kanun teklifinin 2 nci maddesinde Kıyı Kanununa ilişkin yapılaşma istisnası getiren düzenlemelerin özelde Akkuyu Nükleer Santrali için yapıldığı belirtilmesine karşın, Komisyonun ilerleyen aşamalarında bu istisnalar genişletilmiş ve düzenleme önce askeri yasak bölgelerin, ardından petrokimya tesisleri ve rafinerilere, en sonunda da zeytinlik sahalarda yapılaşmanın olanaklı kılınmasına kadar genişletilmiştir.

Ayrıca değişikliğin ilgilendirdiği rafineri, petrokimya tesislerinin sayısına ve nerelerde kurulabileceğine ilişkin bir bilgi ya da öngörünün komisyonla paylaşılmaması da üzerinde düşünülmesi gereken bir eksikliktir. Dünyada son yıllarda yenilenebilir enerjiye ağırlık verilirken Cumhuriyet Halk Partisi'nin görüş ve tutumu dünya piyasaları ile rekabet edebilecek bir sanayi sektörüne güç verebilecek, asgari

³<http://www.irena.org/menu/index.aspx?mnu=Subcat&PriMenuID=36&CatID=141&SubcatID=1719>

⁴<http://www.bp.com/content/dam/bp/pdf/energy-economics/statistical-review-2015/bp-statistical-review-of-world-energy-2015-full-report.pdf>

bir dışa bağımlılıkla uygulanabilecek sürdürülebilir bir enerji politikasının yürütülmesidir.

Özellikle teklife son anda eklenen Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun'un kısıtlayıcı hükümlerinin etkisiz hale getirilmesi, AKP'nin tarıma ve çiftçiye bakışının bir göstergesidir. Gerek 24. Dönemde, gerekse bu yasama döneminde Komisyonumuzda görüşülen tasarılar da yer almayan, ancak bu kanun teklifine son anda eklenen bir ibareyle, zeytinlik sahalarda da nükleer santral tesis ve faaliyetlerinin yapılmasının yolu açılmaktadır. 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunun sınırlayıcı ve çevreyi, zeytincilik faaliyetlerini koruyan katı hükümlerini nükleer santral kurmak adına esneten bu düzenleme son derece sorunludur. “Zeytinlik saha” tanımının kapsamının değiştirilmesine ve bu yolla zeytinliklerin maden arama faaliyetlerine açılmasına dönük yasa tasarılarının yıllardır her komisyon görüşmesinde büyük bir toplumsal tepki topladığı için Çevre Komisyonundan geri çekildiği düşünüldüğünde, nükleer santrallerin faaliyetine ilişkin böylesine kritik bir kararı Çevre Komisyonunda tartışmadan son dakika önergesiyle ekletmenin hukuki, çevresel, ekonomik ve vicdani yükü çok ağırdır.

Getirilen istisnaların diğer ayağı **teklifin 3 üncü maddesinde** açığa çıkmakta, nükleer santral sahalarında kurulacak yapılar için aranacak imar mevzuatı hükümleri de istisna kapsamına sokulmaktadır. Teklifin ilk halinde “Yapı Denetimi ve Yapı Ruhsatı”, nihai halinde “Yapı Denetimi” başlığıyla anılan düzenleme, 2690 Sayılı Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) Kanununa eklediği madde ile, nükleer santral sahalarındaki yapılarda yapı denetimine ve İmar Kanunu kapsamındaki fenni mesuliyete ilişkin hükümleri istisna tutmaktadır. Teklif, nükleer sahasında yapılaşmayı bu denli mevzuattan bağışık tutarken, yapı denetimi için TAEK'in yetkilendirdiği firmalarla nükleer lisans sahibi kuruluşun hizmet sözleşmesi imzalayacağını belirtse de, tanınan istisna böylesi bir denetimi açıkça göstermelik bırakmaktadır. Ayrıca, teklif, hizmet sözleşmesinin usul ve esaslarına dair yönetmeliğin çıkış tarihini bir yıllık takvime yayarak yapı denetimini nükleer uğruna işlevsizleştirmektedir.

Teklifin 4 üncü maddesinde kullanılan "milli menfaatler" ile "modern teknoloji" terimlerinin muğlaklığı da yasama tekniği ile bağdaşmamaktadır. Bu terimlerin içinin doldurulması ile ilgili uygulama süreçlerinde doğabilecek sıkıntılar konusunda hükümetin gerekli öngörüyü sağlayamadığı düşünülmektedir.

Teklifin 9 uncu maddesi ile 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (g) bendinin 5 numaralı alt bendi ile dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgelerinin kapsamının Kurul tarafından ihale olmaksızın yeniden belirlenebilmesi ya da genişletilebilmesi öngörülmüştür, ancak bu düzenleme suiistimale açık bir düzenleme olduğu kadar, şeffaflık ilkesiyle de çelişmektedir.

Teklifin 15, 21 ve 26 ncı maddelerinde getirilen tanımlar ve geçici hükümlerle birlikte düşünüldüğünde amacın elektrik dağıtım şirketlerinin zararının tüketiciler yani vatandaşlarca karşılanmasını sağladığı çok açık bir gerçektir. Teklifin 15 inci maddesi "teknik ve teknik olmayan kayıp" tanımını getirirken, kamuoyunda sıkça tartışma konusu olan kaçak elektriği “teknik olmayan kayıp” adı altında gizlemeye çalışmaktadır.

Yasa teklifinin bir başka hükmüyle, **16 ncı maddede** yenilenebilir enerji kaynakları için yeni koşullar ve istisnalar getirilmektedir. Ülkemizin bulunduğu coğrafyada yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının önemi dikkate alındığında, buna ilişkin yatırım ve saha tespitlerinin hak sahiplerini mağdur etmeden gerçekleşmesi elzemdir. Ülkemizde ilave 10.000 MW güneş ve 15.000 MW rüzgar santrali için yatırım tutarının yaklaşık 40 milyar ABD Doları bulması, üretilecek elektrik enerjisinin yaklaşık 60 milyar kWh olması, 30 yıl içinde yaklaşık 85 milyar ABD Doları tutarında doğal gaz ithalatını engellemesi öngörülmektedir. Toplam enerji dışa bağımlılığımız içinde, 2015 yılı enerji ithalatımızın 38 milyar Dolar; bunun yüzde 43'ünün de doğal gaz, yüzde 32'sinin petrole, yüzde 21'inin kömüre bağlı olduğu düşünüldüğünde, yenilenebilir enerji gereksinimimiz açıkça ortaya çıkmaktadır. Ülkemiz izlenen yanlış dış politikanın da etkisiyle kriz yaşadığı Rusya ile öncelikle doğalgaz darboğazının eşğine gelmiştir. Toplam doğal gaz ithalatımız içinde Rusya Federasyonu'nun payı yüzde 55, İran ve Azerbaycan'ın toplam payı ise yüzde 30 dolayındadır.

Biz, tüm bu veriler ışığında, rüzgâr ve güneş enerjisinden elektrik üretmenin yanı sıra bu alanda teknoloji üreten güneş panellerini, rüzgar türbinlerini tasarlayan ve ihracatçı konumuna gelebilmeliyiz. Gerek yasal mevzuatımız, gerekse uygulanan teşvikler ve yenilenebilir enerji konusundaki teknolojik birikimimiz, konuya kapsamlı bir bakış açısı getirmekten uzak olunduğunu göstermektedir.

Teklifin 16 ncı maddesi, yenilenebilir enerji kaynakları üzerine kurulacak tesislerdeki aksam için yerli malı alım şartının yönetmelikle düzenleneceğini belirtirken, devamında, 6446 sayılı Yasanın 5 inci maddesine eklediği (13) üncü fıkra yoluyla, özel mülkiyete konu taşınmaz alanın yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi halinde, bu alanlarda “acele kamulaştırma” yapılabileceği belirtilmiştir.

AKP döneminde, farklı gerekçelerle toplu acele kamulaştırma kararlarının Resmi Gazetede ki sayısının çok büyük ölçüde arttığı ve hak sahiplerinin büyük bölümünün acele kamulaştırma yolunun suiistimale uğratıldığı düşüncesiyle yargı yoluna başvurduğu düşünüldüğünde, bu defa yenilenebilir enerji kaynak alanı olduğu gerekçesiyle, olağan kamulaştırma yollarının değil, acele kamulaştırmaya başvurulmasının artık bir istisna değil kural haline gelmeye başlayacak olması olması düşündürücüdür.

Teklifin 17 nci maddesindeki düzenlemeyle 6446 sayılı kanunun 6 ncı maddesine eklenen fıkrayla yeni bir aşamaya geçilmekte, yürürlükteki mevzuatta üretim tesisleri için alınacak üretim lisansı, bu üretim sahasının mülkiyet ya da kullanım hakkının elde edilmesine ve idareye bildirilmesine bağlıydı. Komisyon da kabul edilen haliyle, önce üretim lisansı alınabilecek, ardından belli sürede mülkiyet hakkı ya da kullanım hakkının olduğuna dair belge idareye sunulabilecektir. Bu maddeyle nükleer enerji üretim tesislerinin üretim tesisi ile doğrudan ilgisi olmayan yapılarının inşasına lisans alınmadan başlanabileceği hükmü getirilmektedir. Ancak AKP iktidarının 14 yıllık geçmişine bakıldığında bu madde hükmünün suiistimale ve kötü kullanıma ne kadar açık bir hüküm olduğu ve özellikle kıyılarımızın ciddi bir talan riski altına sokacağı kabul edilmelidir.

Elektrik Piyasası Kanununda CHP Milletvekilleri kayıp/kaçak, iletim vb. bedellerinin faturalara yansıtılamayacağına, hatta geriye dönük iadesine yönelik

kanun teklifi verirken, bu tasarı kayıp/kaçak bedellerini zorunlu biçimde tahsil edilecek bir yasa altyapısına büründürmekte, 21 inci maddesinin (4) üncü fıkrasıyla, elektriğe ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini abonelere yansıtacağını belirtmekte, bu bedellerden herhangi birini ödememekte ısrar eden, hukuki yollara başvuran abonelerin elektriğini kesmenin yasa yolunu açmaktadır.

Yasa teklifinin 21 inci maddesi, verilen yargı kararlarının, devam eden adli süreçlerin ve tüketici hakem heyetlerinin tüketici lehine sonuçlanan, tahsili beklenen tüm kayıp-kaçak iade kararlarını hiçe sayarcasına, “teknik ve teknik olmayan kayıp”, “sistem işletim maliyeti”, “dağıtım şebekesi”, “kesme-bağlama hizmet maliyeti”, “sayaç okuma maliyeti”, “reaktif enerji maliyeti”, “dağıtım sistemi yatırım harcamaları”, “perakende satış tarifeleri”, “son kaynak tedarik tarifesini” gibi tanımlarla, kayıp-kaçak, iletim vb. bedelleri tüketiciden almaya devam edeceğini ve yargı kararlarının bu tahsilatın önüne geçen hükümlerini sınırlandıracağını ilan etmektedir.

Kanun teklifi, özellikle 21 inci maddesinin (4) üncü fıkrası ile 6446 sayılı Kanuna yeni tanımlar getirmek suretiyle, dağıtım şirketlerinin üzerindeki yükü vatandaşın faturalarına yansıtmanın formülünü yazmakta, açıkça hukuk devleti ilkesiyle çelişmekte, yargı kararlarının takdir yetkisini sınırlandırarak anayasa aykırılık içermektedir.

Teklifin 21 inci maddesi ile vatandaşa yüklenecek olan yük daha da belirsizleştirilmiş, 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasının (ç) bendinde “dağıtım tarifeleri” tanımlanırken "dağıtım sistemi, yatırım harcamaları, sistem işletim maliyeti, teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti, kesme-bağlama hizmet maliyeti, sayaç okuma maliyeti, reaktif enerji maliyeti gibi..." bedellerin tüketicieye yansıtılmasına olanak tanınmakta, "gibi" bağlacı yoluyla, yansıtılacak bedellerin kapsamı konusunda tüketici aleyhine bir muğlaklık oluşturulmaktadır. Ayrıca aynı bentte, dağıtım tarifeleri içerisinde maliyet ve hizmet bedelleri dışında bir unsur yer almayacağı belirtilerek kaçak elektrik bedeli sanki elektrik dağıtımının bir maliyet unsuruymuş gibi sunulmaya çalışılmaktadır. Oysa kaçak elektrik hiçbir koşulda elektrik dağıtımının bir maliyet unsuru olamaz.

Teklifin 21 inci maddesi, 26 ncı maddede düzenlenen Geçici 20 nci maddeyle birlikte ürün veya hizmet bedeline ilişkin olarak yapılan itiraz başvurularında ve açılan davalarda, tüketici hakem heyetlerini ve mahkemelerin yetkilerini daraltan teklif, ürün veya hizmet bedellerinin, EPDK'nın düzenleyici işlemlerine uygunluk denetimiyle sınırlamaktadır.

Bunun anlamı açıktır: Teklifin 21 inci maddesinin (4) üçüncü fıkrasının (10) uncu bendine göre; tüketiciler, kayıp/kaçığın yasaya aykırı olduğu iddiasıyla kayıp/kaçak kaleminin kendisine değil, bunun uygulamasındaki bazı teknik sorunlara ve tarifelere yönelik olarak mahkemeye ya da tüketici heyetlerine itiraz edebilecektir.

Teklifin 21 inci maddesi ile 6446 sayılı kanunun 17 nci maddesine eklenen "kurum tarafından gelir ve tarife düzenlemeleri kapsamında belirlenen bedellere ilişkin olarak yapılan başvurularda ve açılan davalarda; tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisi, bu bedellerin, Kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır" hükmü, vatandaşın hak arama hürriyetini engelleyen bir diğer düzenlemedir. Tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin gelir ve tarifelere ilişkin karar verme yetkisinin sınırlarını kanun yoluyla çizmeye çalışan bu teklif, açıkça vatandaş aleyhine işleyecek, hak arama özgürlüğünün özüne dokunacaktır. Teklif yasalaşırsa, yapılacak itirazların artık kayıp-kaçak bedellerinin hukukiliğini ya da iptalini kapsayamayacağını hüküm altına almaktadır. Düzenleme yasalaştığında, bu bedellere ilişkin itirazlar, şirketlerin tarife ve gelirlerinin EPDK'nın düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimiyle sınırlı olacaktır.

Yasa teklifi, özetle, yargı yoluyla kazanılan hakları yasa yoluyla geri almaktadır. Mahkeme ve tüketici hakem heyetlerinin vatandaşları koruyan kararlarına kanun yoluyla duvar örmekte, hak arama kanalı daraltılmakta, kanuna eklenen yeni tanımlar yoluyla kayıp-kaçak iadelerine ilişkin tüm hukuki güvenceler, yasa maddeleri bir dolgu malzemesine dönüştürülmek suretiyle tıkanmaktadır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 21/05/2014 tarihli ve 2013/7-2454 Esas No'lu, 2014/679 sayılı Kararı ile 2014/7-1884 Esas No'lu 2014/1045 sayılı Kararı da göstermektedir ki, çeşitli yargı mercilerince alınmış yargı kararları dağıtım

şirketlerinin takip ve tahsil etmekle yükümlü oldukları kayıp ve kaçak elektrik bedelinin, borcunu düzenli ödeyen tüketiciye yüklenmesinin anayasa ve yasalar ile hukukun temel ilkelerine aykırı olduğunun altını çizmektedir. Elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelen teknik kayıp ile başka kişiler tarafından bedel ödmeden, kanundışı yollarla kullanılan elektrik bedellerinin (Yargıtay Kararında “hırsızlamak” olarak geçer), kurallara uyan abonelerden tahsili yoluna gidilmesinin hukuk devleti ve adalet düşünceleri ile bağdaşmadığı mahkeme kararlarıyla da sabitleştirilmiştir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2013/7-2454 Esas No’lu ve 2014/679 sayılı Kararı, teknik kaybın bedelinin tüketiciye yüklenmesindeki yanlışlığa şu gerekçe ile dikkat çekilmiştir:

"Hem bu hal, parasını her halükarda tahsil eden davacı Kurum'un çağın teknik gelişmelerine ayak uydurmasına engel olur, yani davacı kendi teknik alt ve üst yapısını yenileme ihtiyacı duymayacağı gibi; elektriği *hırsızlamak* suretiyle kullanan kişilere karşı önlem alma ve takip etmek girişimlerde de bulunmasını engeller. Oysa ki, elektrik kaybını önleme ve hırsızlıkları veya hırsız takip edip, bedeli ondan tahsil etme görevi de bizzat enerjinin sahibi bulan davacıya aittir."

Aynı kararın altını çizdiği bir husus da abonelerin faturalarına yansıtılan kayıp-kaçak bedelinin hangi miktarda olduğunun apaçık denetlenebilmesi ve hangi hizmetin karşılığında ne bedel ödediğini bilmesi, kısacası şeffaflığın hukuk devletinin vazgeçilmez unsurlarından olduğudur.

Özetle; Teklifin 15, 21 ve 26 ncı maddeleri; Anayasanın hukuk devleti ilkesini koruma altına alan 2 nci, devletin temel amaç ve görevlerini belirleyen 5 inci, ceza sorumluluğunun şahsiliğini belirleyen 38 inci ve tüketicilerin korunmasını bir ödev olarak yükleyen 172 nci maddelerine açık aykırılık taşımaktadır.

Anayasaya aykırılık içeren Teklifin kayıp ve kaçak elektrik ile ilgili düzenlemelerine teknik açıdan yaklaşacak olursak;

“Kayıp” elektrik makul bir boyutta olmak kaydı ile tüm dünya ülkelerinde gerçekleşebilen, elektriğin dağıtımı için gerekli olan hat, trafo ile sayaçlarda meydana gelen kaybı ifade eder. “Kaçak” ise yasal olmayan bir şekilde elektriğin kaçak kullanılması sonucu meydana gelen kayıp miktarı, yani elektriğin usulsüz ve hukuksuz tüketimi anlamına gelmektedir.

Dünya Bankası verilerine göre; elektrik *kayıp* miktarı OECD ülkeleri içerisinde ortalama %6.4 iken bu oran ülkemizde 2001-2005 döneminde %14 iken günümüzde %15'e çıkmıştır.⁵

Kayıp-kaçak miktarının artması ile birlikte tüketiciye yansıtılan yük de artmış, bunun sonucunda çok sayıda tüketici yasal yollara başvurarak bu hukuksuz uygulamanın son bulması ve geçmişte ödediği kayıp kaçak bedellerinin iadesini talep etmiş, yukarıda alıntılanan yargı kararları yoluyla talepleri olumlu sonuç vermiştir. Bu kararlar sonucunda dağıtım şirketlerinin iktidar üzerinde kurduğu muhtemel baskının neticesi de teklifin 15, 21 ve 26 ncı maddelerinde kendisini göstermiştir. İletim hatlarını tam anlamıyla yenilemekten, donanımlarını teknik ilerlemelerle uyumlaştırmaktan kaçınan, tahsilatı gerçekleştirme safhasında gerekli başarıyı sergileyemeyen dağıtım şirketlerinin faturasının tüketicilere yani vatandaşlara yüklenmek istenmesi, sosyal devlet ilkesiyle de çelişmektedir.

Kanun teklifi, yargı kararlarına karşın, kayıp-kaçağı, sayaç okuma bedelini teknik olarak makul göstermekte, kaynak tedarik tarifesini, aktif enerji maliyeti, faturalama, müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmeti maliyeti gibi son kaynak tedariki kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetlerin bedelini de tüketicilere yüklemektedir.

Teklifin 26 ncı maddesinin (Değişikliklerden önce 24 üncü maddesi) ilk halinde yer alan Geçici 20 nci maddenin (a) fıkrası; “dağıtım, sayaç okuma,

⁵<http://data.worldbank.org/indicator/EG.ELC.LOSS.ZS>

perakende satış hizmeti, iletim ve kayıp-kaçak bedellerine ilişkin olarak; mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına göre dağıtım şirketleri ya da tedarikçi tarafından yapılan iadelerin ve mahkeme kararında yer alan giderlerin abonelerin faturalarına yansıtılacağını” içermekteydi. Teklifin ilk hali, bu bedellerin tüketiciden tarife yoluyla tahsil edilmesine açıkça zorunluluk getirmiş, dağıtım şirketleri lehine, vatandaş aleyhine bir çerçeve çizmiştir.

Teklifin komisyona sunulan ilk halinde amaç dağıtım şirketlerince bugüne dek vatandaşa yargı kararları gereğince iade edilen kayıp kaçak bedellerinin de borcunu düzenli ödeyen dürüst vatandaşa bir ceza olarak yüklenmesini öngörüyor iken, komisyon çalışmaları sırasında muhalefetin yoğun baskısı ve uyarısı neticesinde ilgili düzenleme kısmi olarak teklif metninden çıkarılmıştır. Her ne kadar bu bir geri adım olarak kabul edilebilirse de teklifin geri kalan düzenlemelerinin bundan sonraki süreçte vatandaş üzerinde ciddi bir yük oluşturacağı açıktır.

Teklifin elektrik faturalarıyla ilgili düzenlemesinin arka planında vatandaşın değil, belli dağıtım şirketlerinin mağduriyetini önleme düşüncesi yatmaktadır. Hatalı elektrik dağıtım özelleştirmesi sonucunda şirketlerin karşılaştığı kayıp/kaçak bedellerinin şirketlere ödetilmesi ihtimaliyle karşı karşıya kalan AKP kadroları, çıkış yolunu hukuka aykırı bir torba yasa teklifinde bulmuştur. 21 dağıtım şirketi bünyesinde, 2013 yılında 5.85 milyar TL’lik kayıp kaçak bedeli oluşmuş, bu şirketlerin toplam elektrik dağıtım bedeli ise 3.5 milyar TL’de kalmıştır. Elektrik dağıtımı tahsilatı Doğu ve Güneydoğu illerinde yüzde 15’e kadar düşmektedir. Toplayacağı gelirden daha fazlasını kayıp-kaçak iadesine vereceği belirtilen şirketlerin “mağduriyeti”ni önleme iddiasındaki hükümet, vatandaştan yok yere alınan kayıp-kaçak bedelini tahsil etmeye devam edecektir. Üstüne üstlük teklif yasalaştığı takdirde, bu kayıp-kaçak bedeline ilişkin itiraz süreçleri ve sonuç olma yolları da darlmış olacaktır.

Teklif, Komisyona gelen ilk haliyle, 2006-2010 yılları arasında dağıtım şirketlerinin EPDK tarafından onaylanan yatırım tutarlarının, hedeflenenin üstünde çıktığı görüldüğü için, yani şirketler öngörülenden çok daha fazla yatırım harcaması yaptığı için, bu yatırım bedellerin de elektrik tarifelerine, dağıtım tarife hesaplamalarında artış olarak yansıtılmasını öngörmüştü. Böylece, dağıtım

şirketlerinin yatırım harcamalarındaki artış, geriye dönük olarak da tüketici tarafından karşılanacaktı.

CHP, vatandaşın üretim ve tüketimdeki maliyetleri düşün diye önerirken, hükümet dağıtım şirketlerinin tüm harcamalarını, zararlarını ve tazminatlarını vatandaşın sırtına dağıtım tarifesini üzerinden yükleme gayreti içine girdiğinden, önergemiz doğrultusunda 24 üncü maddede geçen Geçici 21 inci madde fıkrası tekliften çıkartılmış, ancak teklifin son halindeki 21 inci maddede yer alan “dağıtım tarifeleri” tanımı altında yatırım harcamalarının kanunun yürürlük tarihinden itibaren faturalara yansıtılmasının yasa altyapısı oluşturulmuştur.

Teklifin 22 ve 24 üncü maddelerinde ise özellikle gelecek kuşakları ilgilendiren ciddi bir çevre sorununun kapısı aralanmaktadır. Madde 24 ile, TETAŞ'ın karşılaması gereken elektrik miktarını karşılayamaması durumunda, yerli kömür yakıtlı elektrik üretim satrallerini işleten şirketlerden gerekli teminin sağlanacağı belirtilirken bu temine ilişkin miktar, süre ve fiyat belirleme yetkisi Bakanlar Kurulu'na verilmektedir. Ancak özellikle fiyat belirleme yetkisinin siyasi bir organa verilmesi kamu kaynaklarının verimli ve tarafsız kullanılmasını engelleyebilecek bir husustur. Ayrıca dünya genelinde çevreye duyarlı yenilenebilir enerjilere ağırlık verilirken ülkemizde kalite bakımından yetersizliği bilinen yerli kömürün üretim ve tüketiminin teşviki doğru bir uygulama değildir.

Kömür, dünya üzerinde kirlilik yaratan en büyük enerji kaynağı ve küresel karbondioksit (CO2) emisyonlarının da en önemli sorumlularındandır. Dünyamızın şimdiye kadar karşı karşıya kaldığı en büyük çevresel, insani ve ekonomik tehdit olan küresel ısınma ve iklim değişikliği ile ciddi bir mücadele yürütebilmek için kömür kaynaklı enerji üretim ve tüketimini asgariye indirmek şarttır.

Elektrik kaybını önlemek için teknik yatırım yapmak, kaçak elektrik kullanımını engellemek ve bunların bedelini tahsil etmek, elektrik dağıtım şirketlerinin ve onları denetleyen Enerji Bakanlığı'nın görevi olmasına rağmen, AKP ilgili madde metinleri ile kaçak kullanımın önlenmesi konusunda yeterli gayreti göstermek yerine, Anayasa ve yasalara aykırı şekilde borcunu ödeme yükümlülüğünü

yerine getiren tüketicii yani vatandaşı cezalandırarak dağıtım şirketlerini koruyup kollamaya çalışmaktadır. AKP sorun çözmemekte, sorunun üzerini örtmektedir.

Ayrıca Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun temel işlevlerinden bir tanesinin elektrik dağıtımında vatandaşın en uygun arz güvenliğiyle ve uygun fiyatlarla elektrik almasını sağlamak olduğu da düşünülürse ilgili düzenlemelerin vatandaşın uygun fiyatla elektrik tüketmesinin önünü kesen düzenlemeler olduğu görülebilecektir.

Bu kanun teklifi, çevresel açıdan da son derece hatalı bir düzenleme öngörmektedir. Komisyonumuzdan geçen yasa teklifinin 25 inci maddesinde aynen yer alan ve 24. Yasama Döneminde getirilen kanun tasarısının 12 nci maddesinde yer alan düzenleme, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş bir hükümde çevre mevzuatına uymayan yatırımların 2019 yılı sonuna kadar gerekli izinlerini tamamlaması koşuluyla üretim faaliyetlerinden men edilemeyeceğine ve idari para cezası uygulanamayacağına ilişkindir.

24. Dönemde yasa tasarısı kapsamında Çevre Komisyonunun görüşünün alındığı bu düzenleme için, yeni dönemde tali komisyon çalıştırılmamıştır. Bugün karşımıza yasa teklifi olarak getirilen düzenleme (*Madde 25*); 14/03/2013 tarihli 6446 sayılı Kanun'un geçici 8 inci maddesini düzenlemekte; EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerine, bunların özelleştirilmeleri halinde de geçerli olmak üzere, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanımaktadır.

Yasa teklifinde “Bu süre zarfında ve önceki dönemlere ilişkin olarak, EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarında ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerinde, bunların özelleştirilmeleri halinde de geçerli olmak üzere, elektrik üretim faaliyeti durdurulamaz, idari para cezası uygulanmaz” denilerek, Anayasa Mahkemesinin bu düzenlemeye dair iptal kararı baypas edilmektedir. 31/12/2019 tarihine kadar

mevzuata uymayan işletmelerin elektrik üretim faaliyetinin durdurulmasının ve idari para cezası uygulanmasının da hukukten öntüne geçilmektedir.

Böylece, ÇED düzenlemesine uymayan, mevzuata aykırı hareket eden, doğayı kirleten, gereken önlemleri almayan işletmelere (kamu ve özel) hukukten -uzun süreli- dokunulmazlık sağlanmaktadır. Bir başka ifadeyle, mevzuata aykırı hareket etmiş işletmelerin dört yıl daha bu eksiklerini sürdürmelerine olanak tanınmakta, ÇED'in mantığında yer alan "kamu yararı" anlamını yitirmekte, bu maddeyle ilişkin usul ve esasların ne olacağı da bir yıl içinde çıkarılacak yönetmeliğe bırakılarak denetimsizlik büsbütün uzatılmakta, özelleştirmelerin hatalı sonuçları istisnalar ve ek sürelerle katlanmaktadır. Anayasamızın 56 ncı maddesinde yer alan "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, korumak ve kirliliği önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir" hükmüne aykırı bu düzenlemeyle, devlet kendi yazdığı mevzuata uymayarak, çevre hakkını gözetmeyerek kamu yatırımlarını sürdürmeye ve özelleştirme politikası yürütmeye zorlanacaktır.

Yukarıda sayılan tüm bu gerekçeler ile ilgili teklifin ülke menfaatlerine uygun bir enerji politikası ihdas etmekten çok uzak olduğu düşüncesi ile karşı oy kullandığımızı belirtiriz.

İrfan Bakır
Isparta

Didem Engin
İstanbul

Tacettin Bayır
İzmir

MUHALEFET ŞERHİ

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLİM VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA,

Komisyonumuzda görüşülerek kabul edilen (2/1081) esas numaralı “ELEKTRİK PİYASASI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ” hakkında hazırlanan Muhalefet Şerhimiz ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz. 05.05.2016

Dünyada söz sahibi bir ülke olabilmenin öncelikli şartlarından birisi hiç şüphesiz ki yeterli enerji kaynaklarına sahip olmak ve bu kaynakları doğru kullanabilmektir. Enerji politikalarını doğru belirleyerek uygulayan ülkeler uluslararası rekabette öne çıkarken, enerjide dışa bağımlı ülkeler gerek ekonomik gerekse siyasi politikalarında da dışa bağımlı olmak zorunda kalmaktadırlar.

Türkiye’nin de bölgesel ve küresel bir güç haline gelebilmesi, bir yandan kendi enerji kaynaklarını üretimde kullanmasına, diğer yandan da bölgesindeki enerji koridoru olma konumunu ve fırsatını iyi kullanmasına bağlıdır. Bu ise işbaşındaki hükümetler tarafından uygulanan enerji politikalarıyla yakından ilgilidir.

Ülkemizde son yıllarda, AKP hükümetleri tarafından uygulanan, doğalgaz ve petrol ithalatına dayalı yanlış enerji politikaları sonucunda ne yazık ki enerjide dışa bağımlılık giderek artmış, üretimin tüketimi karşılama oranı düşmüş, yüksek kaçak ve kayıp oranları bir türlü kabul edilebilir sınırlara çekilememiştir. Nükleer güç santrallerinin yapımına bir türlü başlanamamıştır.

Ülkemizde enerji arz güvenliğinin sağlanabilmesi için, enerji üretiminde rüzgâr, güneş, jeotermal, hidrojen ve biokütle gibi yeni, yenilenebilir ve yerli kömür kaynaklardan azamî ölçüde yararlanılması gerekmektedir. Ancak son yıllarda ülkemizdeki petrol ve doğalgaz lobilerinin etkinliğinin artması nedeniyle, yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları yeterince değerlendirilememiş, bu amaçla ülke kaynaklarının üretime sokulmasına yönelik tedbirler alınamamış, alternatif enerji kaynakları alanında Ar-Ge çalışmaları ve yatırımlar özendirilememiş, termik kaynaklı enerji üretim santralleri yenilenememiş, doğalgaza bağımlılık artmış ve hidroelektrik üretiminde su kaynaklarımız yeterince kullanılamamıştır.

Ayrıca, ülkemizde enerji verimliliği de beklenen düzeyde artırılmamıştır. Elektrik enerjisi dağıtım ve kullanımında kayıp ve kaçakların önlenmesi, kullanılan teknolojinin geliştirilmesi ve enerji tasarrufu konusunda tüketici bilinci oluşturulamamıştır.

Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinin ardından bazı dağıtım bölgelerinde ve illerde kaçak elektrik kullanımları engellenememiş, elektrik fiyatlarında bir ucuzlama sağlanamamış ve bazı illerde kullanılan kaçak elektriğin bedeli tüm vatandaşlarımızın sırtına yüklenerek dürüst vatandaşlarımız adeta cezalandırılmıştır.

Gelecekte enerji ihtiyacı daha da artacak olan ülkemizde enerji üretiminin ve verimliliğinin artırılması, enerji arz güvenliğinin sağlanması ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik yatırımların teşvik edilerek hızlandırılması kaçınılmaz olacaktır. Diğer yandan, Kyoto protokolüne imza koyan ve bu sözleşme hükümlerini kabul eden yasayı çıkaran ülkemiz özellikle termik enerji kaynaklarını kullanmada daha dikkatli davranmak zorunda kalacaktır.

Ülke olarak uzun vadeli enerji stratejisi çerçevesinde milli enerji politikası oluşturularak aşağıdaki temele ulaşılması gerekmektedir.

- Enerji hammaddelerinde dış bağımlılığının azaltılması, bunun için kömür ve yenilenebilir enerji kaynaklarının azami seviyede değerlendirilmesi,
- Enerji ithalatında kaynak ve kaynak ülke çeşitliliğinin sağlanması,
- Etkin bir talep yönetimi ile enerji arzının kesintisiz ve yeterli bir şekilde gerçekleştirilmesi,

- Çevreye dost ve duyarlı bir anlayışa, gelişmiş atık kontrol ve bertarafına, havza ve kaynak planlamasına dayalı bir yaklaşımla enerjinin çevre ve insan sağlığına zarar vermeden üretilmesi,
- Enerji verimliliğinin üretimden tüketime bütün alanlarda güçlü ve çeşitlendirilmiş finansal araçlarla desteklenmesi,
- Nükleer başta olmak üzere yeni enerji teknolojilerini üretecek yetkinliğe ulaşılması sağlanmalıdır.

Komisyonumuzun anılan tarihlerde yapılan toplantılarında görüşülerek AKP'li milletvekillerinin çoğunluk oylarıyla kabul edilen Teklifle aşağıda belirtilen nedenlerle muhalefet ediyoruz.

1. Teklif metni her ne kadar aynı konuda verilen Kanun Teklifleriyle birleştirilerek görüşülse de anılan Kanun Tekliflerinin hiçbir maddesi Teklif metnine dâhil edilmemiş ve Kanun Teklifinin görüşmelerinde milletvekillerinin iradesi ile tekliflerde yer alan birçok olumlu öneri dikkate alınmamıştır.

2. Teklifin, 1.nci maddesinde yapılan düzenleme ile Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışında arama ve araştırma faaliyetleri yaparak ülkemizin ihtiyacı olan hammadde tedarik güvenliği ve çeşitliliğini sağlaması planlanmıştır. Bu kapsamda ülkemizin hammadde tedarik stratejisine katkı sağlamak amacıyla başta çevre ülkeler olmak üzere yurt dışında arama, proje geliştirme ve yatırım konularında işbirliği yapılması düşünülmüştür. Bu madde de **“Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetleri, bu faaliyetlerin kontrol ve denetimi ile yurt dışında çalıştırılacak personelin niteliği, görev süresi, bunlara ödenecek ücretler ile harcamalar ve bunların mali kontrol esaslarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”** şeklindeki değişiklik ile yurtdışında gerçekleştirilecek faaliyetler ve harcamaların daha önceki mevzuatta yer alan kontrol denetiminin yeni düzenlemeye de yer alarak, tanımlanması sürecin etkin ve verimli yürütülmesi açısından büyük öneme haiz olacağı şeklindeki önerimiz dikkate alınmamıştır.

3. Teklifin, 2.nci maddesinde yapılan düzenleme ile Askeri yasak bölgelerde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin taşınmazları üzerinde; özel güvenlik ilan edilen yerlerde; Uluslararası antlaşmalar uyarınca yapılması öngörülen tesisler hakkında, Kıyı Yasasının hiçbir kuralına uyulmaması öngörülmektedir. Bu madde üzerinde **“...üzere coğrafi konumları ve yerleri tespit edilirken Genel Kurmay Başkanlığının askeri gerekler yönünden olumlu görüşünün alınması kaydıyla sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz. Bu konuda olumlu görüş alınmadan ilgili inşaat projelerinin uygulanmasına başlanamaz, başlanmış olanlar durdurulur.”** şeklinde verdiğimiz değişiklik önergesi ile ülkenin stratejik öneme sahip noktalarının tespit edilmesinde daha önceden belirlenmiş metot olan Genel Kurmay Başkanlığından izin alınması uygulamasının devamının toplum güvenliğinin tesis edilmesi açısından gerekli olduğunu düşündüğümüz önerimiz de AKP'li Milletvekilleri tarafından kabul görmemiştir.

4. Teklifin, 4.ncü maddesinde yapılan düzenleme ile 30/12/2014 tarihli ve 29221 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliğinin ekinde bulunan "Yetkilendirme Tablosu" ile EDAŞ, TEMSAN ve OSB gibi tüzel kişilere verilen elektrik tesisleri projelerini onaylama ve kabul etme yetkilerinin yürütmesi, Danıştay 10. Dairesinin Kararı ile durdurulmuştu. Karar gerekçesinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının teşkilat kanununda yetki devri yapabileceğine ilişkin hüküm bulunmadığı gerekçesine yer verilmişti. Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği ve 6/11/2015 tarihli ve 29524 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Üretim Tesisleri Kabul Yönetmeliği kapsamında bahsi geçen kamu tüzel kişilerinin yanı sıra özel hukuk tüzel kişilerinin de yetkilendirilebilmeleri amacıyla kanun değişikliğine ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir. Bu madde üzerinde **“...diğer hususları bir Yönetmelik ile düzenlemek.”** şeklinde verdiğimiz değişiklik önergesi ile elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemlerinin teknolojik olarak önemi göz önüne alındığında usul ve esaslarının bir Yönetmelik'te belirtilmesinin yerinde bir uygulama olacağını önerimiz kabul edilmiştir.

5. Teklifin, 6.ncü maddesinde yapılan düzenleme ile mevcut kömür madenleri ruhsatlarının teknik ve ekonomik sebeplerden dolayı daha verimli elektrik üretimi tesisi kurulabilmesi amacıyla bölünmesi mer'i mevzuatta mümkün olmadığı ve bu durumun birçok ruhsat alanının etkin olarak kullanımını kısıtlandığı ifade edilmektedir. Bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlara bağlanarak enerji üretimi yapmayı amaçlayan madde ile gelecek kuşaklara olan sorumluluklarımızın bir kenara itildiği ve sınırlı enerji kaynaklarının bir an önce tükenmesine sebep olacak maddenin iptal edilmesi yönündeki önerimiz de dikkate alınmamıştır.

6. Teklifin, 9.ncü maddesinde yapılan düzenleme ile doğal gaz arz güvenliğinin sağlanabilmesi için gerekli günlük kapasite ihtiyacının kesinti olması durumunda da yönetilebilmesi amacıyla ulusal topraklarda depolanacak doğalgaz miktarının artırılmasının amaçlandığı ifade edilmektedir. Bu maddenin 3 numaralı bendinin **"doğal gazın beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama yükümlülüklerine ilişkin oranını, ülkedeki mevcut yer altı depolama kapasitesini dikkate alarak yüzde yirmiden fazla olmamak üzere belirlemeye yetkilidir. Kurul depolama kapasitesinin denetim usul ve esaslarını bir Yönetmelik ile düzenler."** şeklinde, 5 numaralı bendinin ise **"Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilerek yeniden belirlenebilir veya genişletilebilir."** şeklinde verdiğimiz değişiklik önergesi ile hali hazırda ithalatçı şirketlerce depolanması gereken %10'luk rezervin denetlenerek sağlanıp sağlanmadığı konusundaki çekincelerin yeni uygulamada bir yönetmelik ile tanımlanmasının şeffaflık ve erişilebilirlik açısından uygun olacağı ve dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilmeksizin yeniden belirlenmesi veya genişletilebilmesinin kamuyu menfaatini gözetin bir yaklaşım olmadığı şeklindeki eleştirilerimizi içeren önerimiz de maalesef AKP'li Milletvekilleri tarafından kabul görmemiştir.

7. Teklifte yer alan bir diğer önemli düzenleme de **kayıp ve kaçak elektrik** tanımına yönelik düzenlemedir. Teklifin 13. Maddesinde yer alan **"teknik ve teknik olmayan kayıp"** tanımı ile **kayıp-kaçak** elektrik kavramı gizlenerek, ülkemizin bazı elektrik dağıtım bölgelerinde gerçekleşen oldukça yüksek oranlardaki kaçak elektrik kullanımının tüm vatandaşlarımızın elektrik faturalarına dağıtılarak ödenmeye devam edilmesine yasal zemin oluşturulmuştur. Bu madde üzerinde **"teknik olmayan kayıp"** ibaresinin çıkarılması üzerine verdiğimiz değişiklik önergesi ile dağıtım sisteminde tanımlanması açık olarak istenmeyen kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan kayıp yine tüketiciye yük olarak yasadı yer almasının haklı bir gerekçesinin olmadığını düşündüğümüz önerimiz de maalesef AKP'li Milletvekilleri tarafından kabul görmemiştir.

8. Teklifin, 19.ncü maddesinde yapılan düzenleme ile Elektrik, üretimden tüketime doğru akışında üretim, iletim, dağıtım, sistem işletim, piyasa işletim, ithalat, ihracat, satış gibi piyasa faaliyetleri sonucu tüketicilere ulaşmaktadır. Her bir faaliyet kapsamında niteliğine göre değişik maliyetler ortaya çıkmaktadır. Tüketicie sunulan her türlü mal ve hizmette olduğu gibi elektrik için de oluşan tüm maliyetlerin tüketiciye yansıtılması gerektiği ifade edilmektedir. Maddenin gerekçesinde hiç adalet, hak ve hukuk bulunmamaktadır. **Gerekli ve yeterli tedbiri almaması neticesinde, kaçak elektrik kullanımı telafisi olmayan inanılmaz rakamlara ulaşmış, terör örgütünün devlete karşı yürüttüğü mücadelenin bir alanı haline dönüşmüştür.** T.C. ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU tarafından açıklanan Elektrik Dağıtım Şirketlerinin 2014 yılında gerçekleşen kayıp kaçak Oranları incelendiğinde acı gerçekler görülmektedir. Dağıtım şirketleri arasındaki bariz farklar şöyledir. **DİCLE %74.15, VANGÖLÜ %61.02, ARAS %26.21, TOROSLAR %13.2, FIRAT %9.51, BOĞAZİÇİ %9.16, ÇORUH %9.05, AKDENİZ %8.5, GEDİZ %8.38, YEŞİLIRMAK %8.27, AYDEM %7.92, OSMANGAZİ %7.81, ÇAMLİBEL %7.73, BAŞKENT %7.68, MERAM %7.33, AYEDAŞ %7.2, KAYSERİ %6.92, ULUDAĞ %6.86, AKEDAŞ %6.79, SAKARYA %6.76 ve TRAKYA %6.33** şeklindedir. **Toplam 21 Elektrik Dağıtım Bölgesinin üçünde meydana gelen aşırı derecede yüksek kayıp-kaçak elektrik tüketiminin ülkemizde yaşayan tüm vatandaşlarımıza yüklenerek faturalandırılması çok büyük bir haksızlıktır, adaletli bir durum değildir.** Kaçak elektriğin büyük miktarı anılan elektrik dağıtım bölgelerinde yaşayanlar tarafından tüketilmesine karşın ülkemiz genelindeki tüm elektrik abonelerine dağıtılarak fatura edilmesi kabul edilebilecek bir uygulama değildir. AKP hükümetlerinin uygulamaya koyduğu ulusal tarife nedeniyle kaçak elektrik kullanmayan dürüst vatandaşlarımız adeta cezalandırılmaktadır. Bu maddenin 4 (ç)

bendinden “*teknik olmayan kaybın*” ibaresinin çıkarılması üzerine verdiğimiz değişiklik önergesi ile kayıp-kaçak bedellerinin tüketiciden alınmasını ve bu bedellerin faturaya yansıtılmasını yasallaştıran bu uygulama ile aynı zamanda teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi hakkında yetki Kurula verilmiş ve tüketicinin hak kaybına yönelik uygulamaların önünün açılmasının engellenmesine yönelik verdiğimiz önerge de yine maalesef AKP’li Milletvekilleri tarafından kabul edilmemiştir.

9. AKP hükümetlerinin uyguladığı yanlış ekonomik, siyasi, enerji ve özelleştirme politikaları nedeniyle ülkemizin bazı bölgelerinde hedeflenen kayıp-kaçak elektrik oranları yakalanamamış, uygulamaya ait gerçek veriler kullanılmadan yapılan elektrik dağıtımı özelleştirmelerinde sorunlar yaşanmış, bazı bölgelerde yaşanan bu sorunların çözümü için siyasi irade aciz kalmış, terör örgütünün vatandaşlara **“bize ait olmayan devlete elektrik parası ödemeyin”** şeklinde baskı yaptığı ne acıdır ki bu ülkenin zamanının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından dile getirilerek, **sözde çözüm süreci zarar görmesin** düşüncesiyle böyle bir kanuni düzenlemeye gitmek zorunda kaldıkları ifade edilmiştir.

10. Teklifin kayıp-kaçak elektrik tüketimine ilişkin tanım değişikliği esas alınarak yapılan düzenlemelerin yer aldığı diğer maddelerinde, kayıp-kaçak elektrik tüketimi nedeniyle yapılan haksız ödemelere karşı **dava açan ve haksız yapılan ödemeleri geri alma hakkı kazanan vatandaşlarımızın hakları ellerinden alınmaktadır.** İktidar kaçak elektrik kullanımını sona erdirmeye yönelik sistematik, teşvik edici ve caydırıcı yönleri olan bir politika ortaya koymak yerine, konuyu hasıraltı etmeye; bölgede kullanılan kaçak elektriği Türkiye’nin diğer bölgelerinde faturasını gününde ve tam ödeyen vatandaşların sırtına yüklemektedir.

11. Teklifin 20.nci maddesinde yapılan düzenleme ile EÜAŞ ile bağlı ortaklıklarına ait varlıkların veya bu bağlı ortaklıkların hisselerinin, yenilenebilir enerji kaynakları ile yerli kömüre dayalı elektrik üretim tesisi kurulması ve kurulacak tesislerde üretilecek elektrik enerjisinin EÜAŞ veya TETAŞ tarafından satın alınmasında geçerli olacak fiyatın belirlenmesi amacıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilmesi sürecine ilişkin yapılacak iş ve işlemlere, gerçekleştirilecek ihaleye ve ihale sonucunda imzalanacak devir ve Elektrik Satış Anlaşmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesine ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır. Bu maddenin 5 numaralı bendinden çıkarılması için **“Bu fıkra kapsamında yapılacak özelleştirme ihalesine yönelik olarak varlıkların veya hisselerin değer tespiti yapılmaz.”** şeklinde verdiğimiz değişiklik önergesi ile yer altı kaynaklarının değer tespiti yapılmadan özelleştirme yapılmasının milli menfaatlere uygun olmadığı yönündeki görüşlerimiz kabul edilmemiştir.

12. Teklifin 24.ncü maddesinde yapılan düzenleme ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu kayıp-kaçak bedelini, sayaç okuma bedelini, perakende satış hizmet bedelini, iletim bedelim ve dağıtım bedelini Kanunun verdiği yetki çerçevesinde belirlediği ve elektrik dağıtım şirketlerinin Kurum tarafından belirlenen söz konusu bedelleri tüketicilerden tahsil ettiği ifade edilmektedir. Ayrıca dağıtım ve görevli tedarik şirketleri aleyhine adli yargıda açılmış davalarda söz konusu bedellerin iadesine karar verdiği belirtilmektedir. Özetle bu madde ile bugüne kadar dava sonucu iade edilen bedellerin yeniden tüm vatandaşların faturalarına yansıtılarak, haksızlık ve hukuksuzluk tarif edilemez bir hale gelmesi amaçlanmıştır. Bu maddenin Geçici Madde 20 (1) bendinden çıkarılması için **“a) Mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden, dağıtım şirketleri ya da tedarikçi tarafından yapılan iadeler ve mahkeme kararında yer alan giderler dağıtım tarifeleri yoluyla karşılanır. Bu hususa ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından düzenlenir.”** şeklinde verdiğimiz değişiklik önergesi ile tüketicinin kazanmış olduğu davalara yönelik yapılmış olan ödemelerin bir sonraki dönemde yine tüketicinin faturalarına yansıtılarak dağıtım şirketine ödenmesini yasal hale getirecek olan düzenleme yoğun kamuoyu tepkisi ve eleştirilerimiz sonucunda AKP’li Milletvekilleri tarafından de kabul edilerek maddeden çıkartılmış ve haksız bir uygulama ortadan kalkmıştır.

Enerji arz güvenliğini sağlamlaştırmaya yönelik somut adımlar atılması gerekmektedir. Enerji plânlamasında ve yapılacak uluslararası anlaşmalarda, kaynak ve ülke çeşitliliğine gidilerek arz güvenliği güçlendirilmelidir. Doğal gaz depolama alanlarının sayısı, depolama ve günlük enjeksiyon kapasiteleri artırılmalı, olağanüstü durumlara ve mevsimsel dalgalanmalara karşı yüksek yedek imkânı oluşturulmalıdır.

Doğal gazın elektrik üretimindeki payının makul bir orana düşürülmesi için uygun ve acil tedbirler alınmalıdır. Yenilenebilir enerjinin yaygınlaştırılması, enerji üretimindeki payının artırılması için kapsamlı bir Yenilenebilir Enerji Stratejisi oluşturulmalı ve Elektrik üretiminde rüzgâr, güneş ve jeotermal kaynakların daha fazla değerlendirilmesi için etkili teşvik ve düzenlemeler hayata geçirilmelidir.

Hidroelektrik santral yapımında, toplumda oluşan duyarlılığı gözeten yeni bir yaklaşım geliştirilmelidir. Havza planlaması çerçevesinde, ekosistemi tahrip etme riski bulunan projelerin projelendirme aşamasında takibi yapılmalıdır.

Kanun teklifi, genel olarak elektrik piyasasının eksikliklerini gidermeyi amaçlamakla birlikte elektrik üretimini teşvik eden ve tüketicilerin haklarını koruyan düzenlemelerden çok uzaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 24.Yasama Döneminde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanarak, arzi Bakanlar Kurulu’nca 26/1/2015 tarihinde kararlaştırılan ve 28/01/2015 tarihinde Başbakanlık tarafından TBMM Başkanlığına gönderilen 1/1014 Esas Numaralı **"Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"** yasama döneminde sonuçlandırılmadığı için İç Tüzük uyarınca hükümsüz sayılmıştı.

Anılan önceki tasarı kadük duruma kaldığı için yenilenmesi ve AKP iktidarı tarafından hiç de kullanılmak istenmeyen bir yöntemle yenide tasarı haline getirilerek, değişik Bakanlıkların ve bazı kurumları görüşünün alınması işlerine gelmediği için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlandığı tahmin edilen tasarının sadece Tasarı ifadeleri Teklifi olarak değiştirilmiş ve isimsiz bir şekilde iktidar partisi milletvekillerinin imzasına sunulularak teklif şeklinde Esas Komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülmüştür.

Komisyon görüşmelerinde Kanun Teklifinin ilk imza sahibi Milletvekilinin sunuş konuşmasında **"bu teklifimizin ve tasarının hayırlara vesile olmasını diliyorum."** şeklinde ifade de bulunması da bunu doğrulamaktadır.

Yine aynı Milletvekilinin **"Ülke içerisinde toplum dinamik, özellikle bizim ülkemizdeki toplum oldukça dinamik ve her geçen gün birtakım ihtiyaçlar hasıl oluyor ve bu ihtiyaçların giderilmesi, ihtiyaçların karşılanması da zaman zaman bir zorluk teşekkül ediyor."** şeklindeki teklifin amacının açıklandığı ifadesi niçin bu yolun tercih edildiğini gözler önüne sermektedir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda (1/715) esas numaralı Kanun Tasarısı ile (2/28), (2/75), (2/242), (2/288), (2/586), (2/614), (2/1076), (2/1081) ve (2/1082) esas numaralı Kanun Tekliflerinin birbirleriyle ilgili görülmeleri nedeniyle İç Tüzük’ün 35’inci maddesi uyarınca birleştirilmesi, görüşmelerde (2/1081) esas numaralı Kanun Teklifi’nin esas alınması kabul edilmiştir.

Özetle, söz konusu Kanun Teklifi elektrik tüketicisi dürüst vatandaşlarımızı cezalandıran, Nükleer Güç Santrallerinin inşasında yaşanan sorunların çözümü bahane edilerek AKP yandaşlarına yeni rant alanlarının açılmasına yol açan ve Anayasamıza aykırı bazı düzenlemeler içermektedir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, Komisyonumuzda görüşülerek kabul edilen Kanun Teklifine ve bu Teklife ilişkin Komisyon Raporuna muhalefet ediyoruz.

Emin Haluk Ayhan
Denizli

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu
Hatay

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ NUREDDİN
NEBATİ VE 7 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ
(2/1081)

**ELEKTRİK PİYASASI KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14/6/1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanununun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 2 nci maddede belirtilen görevleri kapsamına giren iş ve hizmet konularında 11/9/1981 tarihli ve 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanuna tabi olmaksızın, bağlı bulunduğu Bakanlık onayı ile; yurt dışında arama ve araştırma faaliyetleri yapmaya, bu faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla yurt dışında şirket kurmaya, yerli ve/veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle yurt dışında şirket veya ortaklık kurmaya, imtiyazlı ortak olmaya, şirketler veya ortaklıklarla ilgili her türlü pay, hisse senedi ve diğer ortaklık paylarını alıp satmaya ve yurt dışında temsilcilik açmaya yetkilidir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetleri ile yurt dışında çalıştırılacak personelin niteliği, görev süresi, bunlara ödenecek ücretler ile harcamalara ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununa 27 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 27/A maddesi eklenmiştir.

“MADDE 27/A- Askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinde veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araziler, hareket ve savunma amaçlı yerlerdeki tesisler (konut ve sosyal tesisler hariç), özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerler ile rafineri,

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ
KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**ELEKTRİK PİYASASI KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14/6/1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanununun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 2 nci maddede belirtilen görevleri kapsamına giren iş ve hizmet konularında 11/9/1981 tarihli ve 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanuna tabi olmaksızın, bağlı bulunduğu Bakanlık onayı ile; yurt dışında arama ve araştırma faaliyetleri yapmaya, bu faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla yurt dışında şirket kurmaya, yerli ve/veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle yurt dışında şirket veya ortaklık kurmaya, imtiyazlı ortak olmaya, şirketler veya ortaklıklarla ilgili her türlü pay, hisse senedi ve diğer ortaklık paylarını alıp satmaya ve yurt dışında çalışma büroları açmaya yetkilidir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetleriyle ilgili yurt dışında çalıştırılacak personelin niteliği, görev süresi, bunlara ödenecek ücretler ile harcamalara ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununa 27 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 27/A maddesi eklenmiştir.

“MADDE 27/A- Askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinde veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsisli ve fiilen kullanımında olan araziler, hareket ve savunma amaçlı yerlerdeki tesisler (konut ve sosyal tesisler hariç) ile özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerlerdeki tesisler, rafineri, petrokimya

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

petrokimya tesisleri ve eklentileri ile milletlerarası antlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülen tesisler hakkında 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun kıyıları, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair hükümler ve 3 üncü maddesi hükümleri de dahil olmak üzere sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 3- 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yapı ruhsatı ve denetimi

EK MADDE 1- Nükleer santral sahalarında yapılacak tüm yapılar hakkında, her türlü sorumluluk münhasıran santral işletenine ait olmak üzere, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ile 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun yapı ruhsatı, yapı denetimi ve yapı kullanma iznine ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu yapılara ilişkin olarak verilecek izinler ve yapılacak denetimlerle ilgili hususlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tesisleri ve eklentileri ile nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun kıyıları, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair sınırlayıcı hükümleri ile 3 üncü maddesi hükümleri ve nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında 26/1/1939 tarihli ve 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanunun sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 3- 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yapı denetimi

EK MADDE 1- Nükleer santral sahalarında yapılacak yapılar hakkında 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümleri ile 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun fenni mesuliyete ilişkin hükümleri uygulanmaz. Ancak bu yapıların yapı denetimi Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yetkilendirilen tüzel kişiliğe sahip yapı denetimi kuruluşları tarafından, denetim kuruluşu ile nükleer santralin lisans sahibi arasında akdedilen hizmet sözleşmesi hükümlerine göre yapılır. Yapı denetiminin bu kuruluşlar tarafından yapılması nükleer santral lisans sahibinin münhasır ve kusursuz sorumluluğunu kısmen veya tamamen ortadan kaldırmaz. Bu yapılara ilişkin olarak yapılacak yetkilendirme ve denetimlerle ilgili usul ve esaslar ile yapı denetimi kuruluşu ile nükleer santral lisans sahibi arasında akdedilecek hizmet sözleşmesinin kapsamına ilişkin hususlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4- 19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“j) Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin milli menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri yapmak üzere; ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarını, 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri veya özel hukuk tüzel kişilerini görevlendirmek, yetkilendirmek veya bu tüzel kişilerden hizmet satın almak ve bu tüzel kişilerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleri ile bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımları ve diğer hususları düzenlemek.”

MADDE 5- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının (IV) numaralı bendinin (b) alt bendinde yer alan “kömüre bağlı metan gazı,” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6- 3213 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 12- Bu Kanun uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarına ait IV. Grup (b) bendi madenlere ilişkin ruhsatlar, rezerv kaybına sebep olmayacak şekilde, elektrik üretimine yönelik olmak üzere Bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlara bağlanabilir.”

MADDE 7- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “dokuz” ibaresi “yedi” olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

MADDE 4- 19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“j) Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin milli menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri yapmak üzere; ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarını, 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri veya özel hukuk tüzel kişilerini görevlendirmek, yetkilendirmek veya bu tüzel kişilerden hizmet satın almak ve bu tüzel kişilerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleri ile bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımları ve diğer hususları yönetmelikle düzenlemek.”

MADDE 5- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının (IV) numaralı bendinin (b) alt bendinde yer alan “kömüre bağlı metan gazı,” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

MADDE 6- 3213 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 12- Bu Kanun uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarına ait IV. Grup (b) bendi madenlere ilişkin ruhsatlar, rezerv kaybına sebep olmayacak şekilde, elektrik üretimine yönelik olmak üzere Bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlara bağlanabilir.”

MADDE 7- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “dokuz” ibaresi “yedi” olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Kurul, lisans ve sertifikaların; verilmesi, tadili, geçici olarak durdurulması, iptali ve ön araştırma yapılması hususunda ilgili kanunlar tarafından kendisine verilen yetkilerin bir kısmını veya tamamını ilgili hizmet birimine devredebilir.”

MADDE 8- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“13) Şehir: Belediye veya büyükşehir belediyesine ait belediye sınırları ile mücavir alanlar bütünü,”

MADDE 9- 4646 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı bende aşağıdaki paragraf eklenmiş ve (g) bendinin (5) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3) Her sene ithal edilecek doğalgazın Kurul tarafından belirlenen oranı kadar bir miktarı beş yıl içerisinde ulusal topraklarda yer altı depolama imkanına sahip olunması hususunda depolama faaliyeti yapacak tüzel kişilerden Kurumca belirlenen taahhüt ve garantilerin alınması,”

“Ülkedeki yer altı doğalgaz depolama kapasitesinin tüm ithalatçı şirketlerin her sene ithal edecekleri doğal gaz miktarının depolanmasına ilişkin yükümlülüklerinin yerine getirilmesine imkan verecek seviyede olmasına bağlı olarak Kurul, ithalatçı şirketlerin her sene ithal edecekleri doğal gazın beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama yükümlülüklerine ilişkin oranını, ülkedeki mevcut yer altı depolama kapasitesini dikkate alarak yüzde yirmiden fazla olmamak üzere belirlemeye yetkilidir. İthalatçı şirketlerin depolama yükümlülüklerine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.”

“Kurul, lisans ve sertifikaların; verilmesi, tadili, geçici olarak durdurulması, iptali ve ön araştırma yapılması hususunda ilgili kanunlar tarafından kendisine verilen yetkilerin bir kısmını veya tamamını ilgili hizmet birimine devredebilir.”

MADDE 8- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“13) Şehir: Belediye veya büyükşehir belediyesine ait belediye sınırları ile mücavir alanlar bütünü,”

MADDE 9- 4646 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı bende aşağıdaki paragraf eklenmiş ve (g) bendinin (5) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı bende aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“3) Her sene ithal edilecek doğalgazın Kurul tarafından belirlenen oranı kadar bir miktarı beş yıl içerisinde ulusal topraklarda yer altı depolama imkanına sahip olunması hususunda depolama faaliyeti yapacak tüzel kişilerden Kurumca belirlenen taahhüt ve garantilerin alınması,”

“Ülkedeki yer altı doğalgaz depolama kapasitesinin tüm ithalatçı şirketlerin her sene ithal edecekleri doğal gaz miktarının depolanmasına ilişkin yükümlülüklerinin yerine getirilmesine imkan verecek seviyede olmasına bağlı olarak Kurul, ithalatçı şirketlerin her sene ithal edecekleri doğal gazın beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama yükümlülüklerine ilişkin oranını, ülkedeki mevcut yer altı depolama kapasitesini dikkate alarak yüzde yirmiden fazla olmamak üzere belirlemeye yetkilidir. İthalatçı şirketlerin depolama yükümlülüklerine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.”

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“5) Dağıtım şirketleri, yurt çapında sadece iki şehirde lisans sahibi olabilir. Ancak, bu sayı şehirlerin gelişmişlik durumu, tüketim kapasitesi ve kullanıcı sayısı gibi hususlar dikkate alınarak Kurul kararıyla artırılabilir. Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilmeksizin yeniden belirlenebilir veya genişletilebilir. Dağıtım bölgesi kapsamında olmayan bir şehrin bulunduğu il sınırı içerisinde faaliyet gösteren dağıtım şirketlerinin ilgili şehir için dağıtım bölgesi genişletme talebi olmaması halinde, Kurul tarafından uygun görülmesi halinde ilgili şehir için dağıtım lisansı ihalesi yapılabilir. İlgili şehir için aynı il sınırı içerisinde faaliyet gösteren birden fazla dağıtım şirketinin genişleme talebinde bulunması halinde, Kurul tarafından dağıtım bölgesinin tamamındaki toplam abone sayısı daha fazla olan dağıtım şirketine öncelik verilir. Kurul, nüfus yoğunluğuna göre bir şehri sınırları belirlenmiş birden fazla dağıtım bölgesine ayırabilir ve her bölgeyi ayrı ayrı ihale edebilir. Doğal gaz dağıtım şirketleri, lisanslarında belirtilen dağıtım bölgesi kapsamında doğal gaz dağıtım faaliyeti yapmakla yetkili olup, dağıtım bölgesi kapsamında bulunan şehirlerin imarlı alanlar bütününde dağıtım faaliyeti yapmakla yükümlüdür.”

“5) Dağıtım şirketleri, yurt çapında sadece iki şehirde lisans sahibi olabilir. Ancak, bu sayı şehirlerin gelişmişlik durumu, tüketim kapasitesi ve kullanıcı sayısı gibi hususlar dikkate alınarak Kurul kararıyla artırılabilir. Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilmeksizin yeniden belirlenebilir veya genişletilebilir. Dağıtım bölgesi kapsamında olmayan bir şehrin bulunduğu il sınırı içerisinde faaliyet gösteren dağıtım şirketlerinin ilgili şehir için dağıtım bölgesi genişletme talebi olmaması halinde, Kurul tarafından uygun görülmesi halinde ilgili şehir için dağıtım lisansı ihalesi yapılabilir. İlgili şehir için aynı il sınırı içerisinde faaliyet gösteren birden fazla dağıtım şirketinin genişleme talebinde bulunması halinde, Kurul tarafından dağıtım bölgesinin tamamındaki toplam abone sayısı daha fazla olan dağıtım şirketine öncelik verilir. Kurul, nüfus yoğunluğuna göre bir şehri sınırları belirlenmiş birden fazla dağıtım bölgesine ayırabilir ve her bölgeyi ayrı ayrı ihale edebilir. Doğal gaz dağıtım şirketleri, lisanslarında belirtilen dağıtım bölgesi kapsamında doğal gaz dağıtım faaliyeti yapmakla yetkili olup, dağıtım bölgesi kapsamında bulunan şehirlerin imarlı alanlar bütününde dağıtım faaliyeti yapmakla yükümlüdür.

6) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin talep etmesi ve Kurulun teknik ve ekonomik olarak uygun bulması durumunda dağıtım bölgeleri tek bir lisans altında birleştirilebilir veya mevcut dağıtım bölgeleri birden fazla lisans sahasına bölünebilir. Dağıtım şirketlerinin birleşme taleplerine ilişkin başvuruların değerlendirilmesinde, işletme verimliliği açısından şebeke bütünlüğü ve bölgesel yakınlık dikkate alınır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (o) bendine “alımları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile TETAŞ tarafından tedarik amaçlı yapılacak elektrik enerjisi alımları” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 11- 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “veya teknik düzenlemelere uygun olmayan” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 10- 4646 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (a) bendinin (3) numaralı alt bendine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Ancak, belirli şartları sağlayan dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin teknik ve ekonomik gerekçeleri dikkate alınarak Kurul tarafından uygun bulunması halinde kendi faaliyet alanında faaliyet gösteren tüzel kişilerden sadece birine iştirak etmesi mümkündür. İştirake ilişkin şartlar ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 11- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (o) bendine “alımları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile TETAŞ tarafından tedarik amaçlı yapılacak elektrik enerjisi alımları” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12- 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kaçak veya menşei belli olmayan LPG ile piyasa faaliyetinde bulunan lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir. Teknik düzenlemelere uygun olmayan LPG’yi piyasa faaliyetine konu etme fiilini, lisans süresince, aynı lisansla üç defa işleyen lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir. Teknik düzenlemelere uygun olmayan LPG mahkeme kararı ile müsadere edilir. Bu LPG’yi ikmal edenler zararı tazmin etmekle yükümlüdür.”

MADDE 13- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“9. Biyokütle: İthal edilmemek kaydıyla; kentsel atıkların yanı sıra bitkisel yağ atıkları,

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 12- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim tesislerinin iletim ve/veya dağıtım sistem güvenliği açısından uymaları gereken yükümlülükler ile bu üretim tesislerinden dengeleme güç piyasası ve/veya yan hizmetler piyasası kapsamında faaliyette bulunacakların belirlenmesi ve bu piyasalarda faaliyette bulunacak tüzel kişilere ilişkin hak ve yükümlülükler EPDK tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 13- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“§§) Teknik ve teknik olmayan kayıp: Dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı oluşturan ve maliyeti etkileyen; teknik kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan ve teknik bir sebebe dayanmayan kayıp,

tt) Dağıtım şebekesi: Tüketicilerin iç tesisatını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatları hariç dağıtım tesisini,”

MADDE 14- 6446 sayılı Kanununun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(12) 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında belirlenecek yenilenebilir enerji kaynak alanlarını kullanacak tüzel kişilerde aranacak koşulların

tarımsal hasat atıkları dahil olmak üzere tarım ve orman ürünlerinden ve bu ürünler ile atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan yan ürünlerden elde edilen kaynakları ve sanayi atık çamurları ile arıtma çamurlarını,”

MADDE 14- 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim tesislerinin iletim ve/veya dağıtım sistem güvenliği açısından uymaları gereken yükümlülükler ile bu üretim tesislerinden dengeleme güç piyasası ve/veya yan hizmetler piyasası kapsamında faaliyette bulunacakların belirlenmesi ve bu piyasalarda faaliyette bulunacak tüzel kişilere ilişkin hak ve yükümlülükler EPDK tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 15- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“§§) Teknik ve teknik olmayan kayıp: Dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı oluşturan ve maliyeti etkileyen; teknik kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan ve teknik bir sebebe dayanmayan kayıp,

tt) Dağıtım şebekesi: Tüketicilerin iç tesisatını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatları hariç dağıtım tesisini,”

MADDE 16- 6446 sayılı Kanunun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(12) 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında belirlenecek yenilenebilir enerji kaynak alanlarını

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

belirlenmesi, TEİAŞ tarafından bağlantı görüşü verilmesi ve kapasite tahsisi yapılması, yapılacak yarışma, yenilenebilir enerji kaynak alanı tahsisi, teminat alınması, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde teminatın irat kaydedilmesi, yurtiçinde üretim ve/veya yerli malı kullanım şartı ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesislerinde kullanılacak aksam için Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenecek şekilde yurtiçinde üretim ve/veya yerli malı kullanım şartı aranır. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri için 5346 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellere göre hesaplanan fiyatlar toplamını geçmemek üzere her bir yenilenebilir enerji kaynak alanı için Bakanlık tarafından belirlenecek tavan fiyatı üzerinden teklif edilecek en düşük fiyat o yenilenebilir enerji kaynak alanı için yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca uygulanır. Bu madde kapsamında kurulacak üretim tesisleri için önlisans ve lisans verme koşulları, iptali ve tadili ile ilgili hususlar Kurum tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

(13) 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenecek kamu ve hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlarda, bu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak kullanımını ve verimliliğini etkileyici imar planları düzenlenemez. Özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi halinde, söz konusu alanlar üzerinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesi uyarınca acele kamulaştırma yapılabilir. 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında belirlenen bölgelerin aynı zamanda bu Kanuna göre yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak da belirlenmesi halinde, bu alanların tahsis edileceği tüzel kişilerin belirlenmesi dışındaki diğer gerekli

kullanacak tüzel kişilerde aranacak koşulların belirlenmesi, TEİAŞ tarafından bağlantı görüşü verilmesi ve kapasite tahsisi yapılması, yapılacak yarışma, yenilenebilir enerji kaynak alanı tahsisi, teminat alınması, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde teminatın irat kaydedilmesi, yurtiçinde üretim ve/veya yerli malı kullanım şartı ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesislerinde kullanılacak aksam için Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenecek şekilde yurtiçinde üretim ve/veya yerli malı kullanım şartı aranır. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri için 5346 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellere göre hesaplanan fiyatlar toplamını geçmemek üzere her bir yenilenebilir enerji kaynak alanı için Bakanlık tarafından belirlenecek tavan fiyatı üzerinden teklif edilecek en düşük fiyat o yenilenebilir enerji kaynak alanı için yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca uygulanır. Bu madde kapsamında kurulacak üretim tesisleri için önlisans ve lisans verme koşulları, iptali ve tadili ile ilgili hususlar Kurum tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

(13) 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenecek kamu ve hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlarda, bu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak kullanımını ve verimliliğini etkileyici imar planları düzenlenemez. Özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi halinde, söz konusu alanlar üzerinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesi uyarınca acele kamulaştırma yapılabilir. 9/1/2002 tarihli ve 4737

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

işlemler 4737 sayılı Kanuna göre yürütülür. Ancak bu alanları kullanan tüzel kişiler, bu fıkra ile onikinci fıkra hükümleri kapsamında Bakanlık tarafından belirlenir.

(14) Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri için gerekli enerji iletim tesisleri TEİAŞ tarafından santral ünitelerinin işletmeye giriş programına uygun olarak yapılır.”

MADDE 15- 6446 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Lisans alınıncaya kadar, Kurul tarafından yönetmelikle belirlenen istisnalar dışında önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısının doğrudan veya dolaylı olarak değişmesi, hisselerinin devri veya hisselerin devri sonucunu doğuracak iş ve işlemlerin yapılması veya Kurum tarafından belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda önlisans iptal edilir.”

“(10) Nükleer enerji üretim tesisleri için alınacak yapı ruhsatı ve diğer mevzuattan kaynaklanan inşaata ilişkin izin, onay, lisans, ruhsat ve benzeri belgeler ile üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkının elde edildiğine ilişkin belgeler üretim lisansı verilmesinden sonra olmak üzere, Kurul tarafından belirlenen süre içinde Kuruma sunulur. Kurul tarafından belirlenen süre içerisinde istenen belgelerin mücbir sebepler veya lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında Kuruma sunulmaması halinde üretim lisansı iptal edilir. Bu üretim tesislerinde, diğer

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında belirlenen bölgelerin aynı zamanda bu Kanuna göre yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak da belirlenmesi halinde, bu alanların tahsis edileceği tüzel kişilerin belirlenmesi dışındaki diğer gerekli işlemler 4737 sayılı Kanuna göre yürütülür. Ancak bu alanları kullanan tüzel kişiler, bu fıkra ile onikinci fıkra hükümleri kapsamında Bakanlık tarafından belirlenir.

(14) Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri için gerekli enerji iletim tesisleri TEİAŞ tarafından santral ünitelerinin işletmeye giriş programına uygun olarak yapılır.”

MADDE 17- 6446 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Lisans alınıncaya kadar, Kurul tarafından yönetmelikle belirlenen istisnalar dışında önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısının doğrudan veya dolaylı olarak değişmesi, hisselerinin devri veya hisselerin devri sonucunu doğuracak iş ve işlemlerin yapılması veya Kurum tarafından belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda önlisans iptal edilir.”

“(10) Nükleer enerji üretim tesisleri için alınacak yapı ruhsatı ve diğer mevzuattan kaynaklanan inşaata ilişkin izin, onay, lisans, ruhsat ve benzeri belgeler ile üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkının elde edildiğine ilişkin belgeler üretim lisansı verilmesinden sonra olmak üzere, Kurul tarafından belirlenen süre içinde Kuruma sunulur. Kurul tarafından belirlenen süre içerisinde istenen belgelerin mücbir sebepler veya lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında Kuruma sunulmaması halinde üretim lisansı iptal edilir. Bu üretim tesislerinde, diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi kaydıyla üretim lisansı alınmadan önce üretim tesisi ile doğrudan ilgili olmayan yapıların inşasına başlanabilir.”

MADDE 16- 6446 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (b) ve (ç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Başvurularda kaynak bazında tesisin kurulacağı saha üzerinde ve/veya sahayı temsil edecek son beş yıl içinde elde edilmiş standardına uygun belirli süreli ölçüm verisi bulunması istenir. Sahanın belirlenmesi, ölçümler ve değerlendirilmesi, verilerin elde edilmesi ve güvenliği ile bunların belgelendirilmesi Bakanlık tarafından teklif edilen ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında belirlenen yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri açısından ölçüm verisi aranmaz.”

“ç) Değerlendirmede aynı bağlantı noktasına ve/veya aynı bağlantı bölgesine bağlanmak için birden fazla başvurunun bulunması hâlinde başvurular arasından ilan edilen kapasite kadar sisteme bağlanacak olanları belirlemek için TEİAŞ tarafından, 5346 sayılı Kanun kapsamında YEK Destekleme Mekanizmasından yararlanabileceği sürelerde geçerli olmak ve aynı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde belirtilen hakları da saklı olmak üzere 5346 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan fiyatlar üzerinden en düşük fiyatın teklif edilmesi esasına dayanan yarışma yapılır. Eşitlik halinde uygulanacak hususlar ile yarışmaya ilişkin usul ve esaslar TEİAŞ tarafından teklif edilen ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Rüzgâr ve güneş enerjisi lisans başvurularının teknik değerlendirmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

getirilmesi kaydıyla üretim lisansı alınmadan önce üretim tesisi ile doğrudan ilgili olmayan yapıların inşasına başlanabilir.”

MADDE 18- 6446 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (b) ve (ç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Başvurularda kaynak bazında tesisin kurulacağı saha üzerinde ve/veya sahayı temsil edecek son beş yıl içinde elde edilmiş standardına uygun belirli süreli ölçüm verisi bulunması istenir. Sahanın belirlenmesi, ölçümler ve değerlendirilmesi, verilerin elde edilmesi ve güvenliği ile bunların belgelendirilmesi Bakanlık tarafından teklif edilen ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında belirlenen yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri açısından ölçüm verisi aranmaz.”

“ç) Değerlendirmede aynı bağlantı noktasına ve/veya aynı bağlantı bölgesine bağlanmak için birden fazla başvurunun bulunması hâlinde başvurular arasından ilan edilen kapasite kadar sisteme bağlanacak olanları belirlemek için TEİAŞ tarafından, 5346 sayılı Kanun kapsamında YEK Destekleme Mekanizmasından yararlanabileceği sürelerde geçerli olmak ve aynı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde belirtilen hakları da saklı olmak üzere 5346 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan fiyatlar üzerinden en düşük fiyatın teklif edilmesi esasına dayanan yarışma yapılır. Eşitlik halinde uygulanacak hususlar ile yarışmaya ilişkin usul ve esaslar TEİAŞ tarafından teklif edilen ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Rüzgâr ve güneş enerjisi lisans başvurularının teknik değerlendirmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

MADDE 17- 6446 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(14) Milli güvenliği ilgilendiren kurum ve kuruluşların mülkiyetinde olup bu kurum ve kuruluşların tesislerine elektrik enerjisi sağlayan orta gerilim seviyesinden bağlı hat ve tesislerin, dağıtım tesisi sınırından dağıtım transformatörü alçak gerilim pano girişine kadar olan bölümünün işletme, bakım ve onarımı, ilgili kurum ve kuruluşların talep etmesi halinde bölgede görevli dağıtım şirketi tarafından yapılır. Bu tesislerde yatırım gerekmesi durumunda bu yatırım ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılır. Bu kapsamda verilecek hizmetlere ilişkin alınacak bedeller ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 18- 6446 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(6) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamında olan rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı enerji üretim tesisleri için başvuru tarihinden başvuruya konu üretim tesislerinin tamamının geçici kabulü yapılana kadar, Kurul tarafından yönetmelik ile belirlenen istisnalar dışında pay devri yapılamaz. Pay devri yapılması halinde ilgili tüzel kişiye ait bağlantı anlaşması çağrı mektubu iptal edilir.

(7) Dağıtım ve görevli tedarik şirketlerinin; doğrudan ve dolaylı ortakları, kontrolünde olan tüzel kişiler, bu tüzel kişilerin doğrudan ve dolaylı ortaklıklarında istihdam edilen kişiler ve bu kişilerin kontrolünde olan tüzel kişiler ilgili dağıtım şirketinin dağıtım bölgesi ve ilgili dağıtım şirketinin hissedarı olduğu dağıtım bölgesinde, bu madde kapsamında rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı üretim faaliyeti başvurusunda bulunamaz.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 19- 6446 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(14) Milli güvenliği ilgilendiren kurum ve kuruluşların mülkiyetinde olup bu kurum ve kuruluşların tesislerine elektrik enerjisi sağlayan orta gerilim seviyesinden bağlı hat ve tesislerin, dağıtım tesisi sınırından dağıtım transformatörü alçak gerilim pano girişine kadar olan bölümünün işletme, bakım ve onarımı, ilgili kurum ve kuruluşların talep etmesi halinde bölgede görevli dağıtım şirketi tarafından yapılır. Bu tesislerde yatırım gerekmesi durumunda bu yatırım ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılır. Bu kapsamda verilecek hizmetlere ilişkin alınacak bedeller ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 20- 6446 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(6) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamında olan rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı enerji üretim tesisleri için başvuru tarihinden başvuruya konu üretim tesislerinin tamamının geçici kabulü yapılana kadar, Kurul tarafından yönetmelik ile belirlenen istisnalar dışında pay devri yapılamaz. Pay devri yapılması halinde ilgili tüzel kişiye ait bağlantı anlaşması çağrı mektubu iptal edilir.

(7) Dağıtım ve görevli tedarik şirketlerinin; doğrudan ve dolaylı ortakları, kontrolünde olan tüzel kişiler, bu tüzel kişilerin doğrudan ve dolaylı ortaklıklarında istihdam edilen kişiler ve bu kişilerin kontrolünde olan tüzel kişiler ilgili dağıtım şirketinin dağıtım bölgesi ve ilgili dağıtım şirketinin hissedarı olduğu dağıtım bölgesinde, bu madde kapsamında rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı üretim faaliyeti başvurusunda bulunamaz.”

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

MADDE 19- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile altıncı fıkrasının (a), (ç), (d) ve (f) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) Bu Kanun kapsamında düzenlenen ve bir sonraki dönem uygulanması önerilen tarifeler, ilgili tüzel kişi tarafından Kurulca belirlenen usul ve esaslara göre, tarife konusu faaliyete ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini içerecek şekilde hazırlanır ve onaylanmak üzere Kuruma sunulur. Kurul, mevzuat çerçevesinde uygun bulmadığı tarife tekliflerinin revize edilmesini ister veya gerekmesi hâlinde resen revize ederek onaylar. İlgili tüzel kişiler Kurul tarafından onaylanan tarifeleri uygulamakla yükümlüdür.”

“(3) Onaylanan tarifeler içinde, söz konusu tüzel kişinin tarife konusu faaliyetine ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedelleri dışında piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir unsur yer alamaz. İletim ek ücreti bu hükmün istisnasını oluşturur.

(4) İlgili faaliyete ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini içeren Kurul onaylı tarifelerin hüküm ve şartları, bu tarifelere tabi olan tüm gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Bir gerçek veya tüzel kişinin tabi olduğu tarifede öngörülen ödemelerden herhangi birini yapmaması hâlinde, söz konusu hizmetin durdurulabilmesini de içeren usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Kurul tarafından tüketici özelliklerine göre abone grupları belirlenebilir. Kurulca düzenlemeye tabi tarifeler, doğrudan nihai tüketiciye veya nihai tüketiciye yansıtılmak üzere ilgili tüketiciye enerji tedarik eden lisans sahibi tüzel kişilere yansıtılır.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 21- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile altıncı fıkrasının (a), (ç), (d) ve (f) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) Bu Kanun kapsamında düzenlenen ve bir sonraki dönem uygulanması önerilen tarifeler, ilgili tüzel kişi tarafından Kurulca belirlenen usul ve esaslara göre, tarife konusu faaliyete ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini içerecek şekilde hazırlanır ve onaylanmak üzere Kuruma sunulur. Kurul, mevzuat çerçevesinde uygun bulmadığı tarife tekliflerinin revize edilmesini ister veya gerekmesi hâlinde resen revize ederek onaylar. İlgili tüzel kişiler Kurul tarafından onaylanan tarifeleri uygulamakla yükümlüdür.”

“(3) Onaylanan tarifeler içinde, söz konusu tüzel kişinin tarife konusu faaliyetine ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedelleri dışında piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir unsur yer alamaz. İletim ek ücreti bu hükmün istisnasını oluşturur.

(4) İlgili faaliyete ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini içeren Kurul onaylı tarifelerin hüküm ve şartları, bu tarifelere tabi olan tüm gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Bir gerçek veya tüzel kişinin tabi olduğu tarifede öngörülen ödemelerden herhangi birini yapmaması hâlinde, söz konusu hizmetin durdurulabilmesini de içeren usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Kurul tarafından tüketici özelliklerine göre abone grupları belirlenebilir. Kurulca düzenlemeye tabi tarifeler, doğrudan nihai tüketiciye veya nihai tüketiciye yansıtılmak üzere ilgili tüketiciye enerji tedarik eden lisans sahibi tüzel kişilere yansıtılır.”

“(a) Bağlantı tarifeleri: Bağlantı tarifeleri, ilgili bağlantı anlaşmasına dâhil edilecek olan bir dağıtım sistemine bağlantı için eşit

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“a) Bağlantı tarifeleri: Bağlantı tarifeleri, ilgili bağlantı anlaşmasına dâhil edilecek olan bir dağıtım sistemine bağlantı için eşit taraflar arasında ayırım yapılmaması esasına dayalı fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Bağlantı tarifeleri, şebeke yatırım maliyetlerini kapsamaz; bağlantı yapan kişinin iç tesisatının dağıtım şebekesine bağlanması için inşa edilen bağlantı hattı kapsamında katlanılan masraflar ile sınırlıdır. Bağlantı hattının tüketici tarafından tesis edilmesi halinde, bağlantı hattı işletme ve bakım sorumluluğu karşılığı dağıtım şirketine devredilir, bu tüketicilerden bağlantı bedeli alınmaz.”

“ç) Dağıtım tarifeleri: Dağıtım şirketleri tarafından hazırlanacak olan dağıtım tarifeleri, elektrik enerjisinin dağıtım sistemi üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak hizmetlere ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Dağıtım tarifeleri; dağıtım sistemi yatırım harcamaları, sistem işletim maliyeti, teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti, kesme-bağlama hizmet maliyeti, sayaç okuma maliyeti, reaktif enerji maliyeti gibi dağıtım faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur. Dağıtım şirketlerinin tarifelerine esas alınacak teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlar bu kayıpları düşürmeyi teşvik edecek şekilde Kurul tarafından belirlenir. Kurulca belirlenen hedef oranlarını geçmemek kaydı ile teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin maliyetler dağıtım tarifelerinde yer alır ve tüketicilere yansıtılır. Teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi ile oluşacak maliyetin tarifelerde yer alması ve tüketicilere yansıtılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından düzenlenir.

taraflar arasında ayırım yapılmaması esasına dayalı fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Bağlantı tarifeleri, şebeke yatırım maliyetlerini kapsamaz; bağlantı yapan kişinin iç tesisatının dağıtım şebekesine bağlanması için inşa edilen bağlantı hattı kapsamında katlanılan masraflar ile sınırlıdır. Bağlantı hattının tüketici tarafından tesis edilmesi halinde, bağlantı hattı işletme ve bakım sorumluluğu karşılığı dağıtım şirketine devredilir, bu tüketicilerden bağlantı bedeli alınmaz.”

“ç) Dağıtım tarifeleri: Dağıtım şirketleri tarafından hazırlanacak olan dağıtım tarifeleri, elektrik enerjisinin dağıtım sistemi üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak hizmetlere ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Dağıtım tarifeleri; dağıtım sistemi yatırım harcamaları, sistem işletim maliyeti, teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti, kesme-bağlama hizmet maliyeti, sayaç okuma maliyeti, reaktif enerji maliyeti gibi dağıtım faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur. Dağıtım şirketlerinin tarifelerine esas alınacak teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlar bu kayıpları düşürmeyi teşvik edecek şekilde Kurul tarafından belirlenir. Kurulca belirlenen hedef oranlarını geçmemek kaydı ile teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin maliyetler dağıtım tarifelerinde yer alır ve tüketicilere yansıtılır. Teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi ile oluşacak maliyetin tarifelerde yer alması ve tüketicilere yansıtılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından düzenlenir.

d) Perakende satış tarifeleri: Serbest tüketici niteliğini haiz olmayan tüketiciler için, eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

d) Perakende satış tarifeleri: Serbest tüketici niteliğini haiz olmayan tüketiciler için, eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Serbest tüketici niteliğini haiz olmayan tüketicilere uygulanacak perakende satış tarifeleri, görevli tedarik şirketi tarafından önerilir ve Kurul tarafından incelenerek onaylanır. Tedarik lisansı sahibi şirketin lisansında, elektrik enerjisi tüketim miktarlarına göre değişen tipte tarifelerin veya fiyat aralıklarının uygulanmasına ilişkin yükümlülükler yer alabilir ve buna ilişkin hususlar Kurul tarafından düzenlenir. Perakende satış tarifeleri, aktif enerji maliyeti, faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti gibi perakende satış faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur.”

“f) Son kaynak tedarik tarifesı: Serbest tüketici niteliğini haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini, son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik lisansı sahibi şirket dışında bir tedarikçiden temin etmeyen tüketicilerin rekabetçi piyasaya geçmesini teşvik edecek ve son kaynak tedarikçisinin makul kâr etmesine imkân verecek düzeyde, yürürlükteki perakende satış tarifeleri ile piyasa fiyatları dikkate alınarak hazırlanır. Ancak, bu sınırlamalarla bağılı olmaksızın; Kurulca sosyal ve ekonomik durumlar gözetilerek belirlenecek bir miktarın altında elektrik enerjisi tüketen tüketiciler için ayrı tarife yapılabilir. Son kaynak tedarik yükümlülüğü kapsamında uygulanması öngörülen tarifeler tedarik lisansı sahiplerince ayrıca teklif edilir. Son kaynak tedarik tarifesı, aktif enerji maliyeti, faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti gibi son kaynak tedarığı kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur.”

uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Serbest tüketici niteliğini haiz olmayan tüketicilere uygulanacak perakende satış tarifeleri, görevli tedarik şirketi tarafından önerilir ve Kurul tarafından incelenerek onaylanır. Tedarik lisansı sahibi şirketin lisansında, elektrik enerjisi tüketim miktarlarına göre değişen tipte tarifelerin veya fiyat aralıklarının uygulanmasına ilişkin yükümlülükler yer alabilir ve buna ilişkin hususlar Kurul tarafından düzenlenir. Perakende satış tarifeleri, aktif enerji maliyeti, faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti gibi perakende satış faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur.”

“f) Son kaynak tedarik tarifesı: Serbest tüketici niteliğini haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini, son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik lisansı sahibi şirket dışında bir tedarikçiden temin etmeyen tüketicilerin rekabetçi piyasaya geçmesini teşvik edecek ve son kaynak tedarikçisinin makul kâr etmesine imkân verecek düzeyde, yürürlükteki perakende satış tarifeleri ile piyasa fiyatları dikkate alınarak hazırlanır. Ancak, bu sınırlamalarla bağılı olmaksızın; Kurulca sosyal ve ekonomik durumlar gözetilerek belirlenecek bir miktarın altında elektrik enerjisi tüketen tüketiciler için ayrı tarife yapılabilir. Son kaynak tedarik yükümlülüğü kapsamında uygulanması öngörülen tarifeler tedarik lisansı sahiplerince ayrıca teklif edilir. Son kaynak tedarik tarifesı, aktif enerji maliyeti, faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti gibi son kaynak tedarığı kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur.”

“(10) Kurum tarafından gelir ve tarife düzenlemeleri kapsamında belirlenen bedellere ilişkin olarak yapılan başvurularda ve açılan

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(10) Kurum tarafından gelir ve tarife düzenlemeleri kapsamında belirlenen bedellere ilişkin olarak yapılan başvurularda ve açılan davalarda; tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisi, bu bedellerin, Kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır.”

MADDE 20- 6446 sayılı Kanunun 18 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Bakanlık tarafından, EÜAŞ ile bağlı ortaklıklarına ait varlıkların veya bu bağlı ortaklıkların hisselerinin yenilenebilir enerji kaynakları veya yerli kömüre dayalı elektrik üretim tesisi kurulması amacıyla özelleştirilmesinin talep edilmesi halinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca bu Kanun uyarınca gerçekleştirilecek özelleştirme işlemlerinde, 4046 sayılı Kanunun bu maddeye aykırı olmayan hükümleri ile birlikte bu fıkra hükümleri uygulanır. Bu fıkra kapsamında yapılacak özelleştirme ihalesine yönelik olarak varlıkların veya hisselerin değer tespiti yapılmaz. Özelleştirme ihalesi, bu madde kapsamında imzalanacak Elektrik Satış Anlaşması için geçerli olacak elektrik enerjisi satış fiyatının belirlenmesi amacıyla, 4046 sayılı Kanunda belirtilen pazarlık usulü uygulanmak suretiyle gerçekleştirilir. Pazarlık usulü eksiltmeye esas elektrik enerjisi başlangıç satış fiyatından eksiltme yapılmak suretiyle uygulanır ve ihale komisyonu tarafından gerekli görüldüğü takdirde ihale, pazarlık görüşmesine devam edilen teklif sahiplerinin katılımı ile açık eksiltme suretiyle sonuçlandırılabilir. Özelleştirme ihalesi sonucunda, varlıkların veya hisselerin devrine yönelik olarak, bedel alınmaksızın EÜAŞ ve ihale üzerinde kalan teklif sahibi arasında imzalanacak

davalarda; tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisi, bu bedellerin, Kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır.”

MADDE 22- 6446 sayılı Kanunun 18 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Bakanlık tarafından, EÜAŞ ile bağlı ortaklıklarına ait varlıkların veya bu bağlı ortaklıkların hisselerinin yenilenebilir enerji kaynakları veya yerli kömüre dayalı elektrik üretim tesisi kurulması amacıyla özelleştirilmesinin talep edilmesi halinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca bu Kanun uyarınca gerçekleştirilecek özelleştirme işlemlerinde, 4046 sayılı Kanunun bu maddeye aykırı olmayan hükümleri ile birlikte bu fıkra hükümleri uygulanır. Bu fıkra kapsamında yapılacak özelleştirme ihalesine yönelik olarak varlıkların veya hisselerin değer tespiti yapılmaz. Özelleştirme ihalesi, bu madde kapsamında imzalanacak Elektrik Satış Anlaşması için geçerli olacak elektrik enerjisi satış fiyatının belirlenmesi amacıyla, 4046 sayılı Kanunda belirtilen pazarlık usulü uygulanmak suretiyle gerçekleştirilir. Pazarlık usulü eksiltmeye esas elektrik enerjisi başlangıç satış fiyatından eksiltme yapılmak suretiyle uygulanır ve ihale komisyonu tarafından gerekli görüldüğü takdirde ihale, pazarlık görüşmesine devam edilen teklif sahiplerinin katılımı ile açık eksiltme suretiyle sonuçlandırılabilir. Özelleştirme ihalesi sonucunda, varlıkların veya hisselerin devrine yönelik olarak, bedel alınmaksızın EÜAŞ ve ihale üzerinde kalan teklif sahibi arasında imzalanacak devir sözleşmesi ile eş zamanlı şekilde, kurulacak elektrik üretim tesisinde üretilecek elektrik

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

devir sözleşmesi ile eş zamanlı şekilde, kurulacak elektrik üretim tesisinde üretilecek elektrik enerjisinin satışına ilişkin olarak, ihale üzerinde kalan teklif sahibi veya bağlı ortaklık ile TETAŞ veya EÜAŞ arasında ihale sonucu belirlenen elektrik enerjisi satış fiyatı üzerinden, Elektrik Satış Anlaşması imzalanır. İhalede eksiltmeye esas olacak elektrik enerjisi başlangıç satış fiyatı ile Elektrik Satış Anlaşması fiyatının güncellenmesi dâhil diğer usul ve esaslar ihale ilanına çıkılmadan önce Bakanlık tarafından Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirilir. Bu usul ve esaslar ihale şartnamesinde belirtilir.”

MADDE 21- 6446 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “kamulaştırma bedelleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile ilgili diğer giderler” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 22- 6446 sayılı Kanunun 27 nci maddesine altıncı fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut yedinci fıkrası sekizinci fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

“(7) TETAŞ üçüncü, beşinci ve altıncı fıkralarda belirtilen elektrik enerjisi miktarının, mevcut sözleşmeler kapsamında imzalanmış olan enerji alış anlaşmalarından karşılanmaması durumunda öncelikli olarak yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerinden birer yıllık sözleşmelerle temin etmek amacıyla elektrik enerjisi alım ihaleleri düzenleyebilir. Söz konusu elektrik enerjisi alım ihaleleri ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 23- 6446 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesince iptal edilen geçici 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- (1) EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

enerjisinin satışına ilişkin olarak, ihale üzerinde kalan teklif sahibi veya bağlı ortaklık ile TETAŞ veya EÜAŞ arasında ihale sonucu belirlenen elektrik enerjisi satış fiyatı üzerinden, Elektrik Satış Anlaşması imzalanır. İhalede eksiltmeye esas olacak elektrik enerjisi başlangıç satış fiyatı ile Elektrik Satış Anlaşması fiyatının güncellenmesi dâhil diğer usul ve esaslar ihale ilanına çıkılmadan önce Bakanlık tarafından Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirilir. Bu usul ve esaslar ihale şartnamesinde belirtilir.”

MADDE 23- 6446 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “kamulaştırma bedelleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile ilgili diğer giderler” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 24- 6446 sayılı Kanunun 27 nci maddesine altıncı fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut yedinci fıkrası sekizinci fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

“(7) TETAŞ üçüncü, beşinci ve altıncı fıkralarda belirtilen elektrik enerjisi miktarını, mevcut sözleşmeler kapsamında karşılayamaması durumunda yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerini işleten şirketlerden temin eder. Söz konusu teminle ilgili miktar, süre ve fiyat belirleme dahil diğer usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.”

MADDE 25- 6446 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesince iptal edilen geçici 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- (1) EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerine ve kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerine, bunlardan bu maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilmiş olanlarla, yürürlük tarihinden sonra özelleştirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanınır. Bu süre zarfında ve önceki dönemlere ilişkin olarak bu gerekçeyle, EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarında ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerinde ve kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerinde, bunlardan bu maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilmiş olanlarla, yürürlük tarihinden sonra özelleştirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, elektrik üretim faaliyeti durdurulamaz ve idari para cezası uygulanmaz. Çevre mevzuatına uyuma yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanmasına ilişkin usul ve esaslar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 24- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla öngörülen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar, Kurul tarafından yürürlüğe konulan mevcut yönetmelik, tebliğ ve Kurul kararlarının bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 20- (1) Kurul kararlarına uygun şekilde tahakkuk ettirilmiş dağıtım, sayaç okuma, perakende satış hizmeti, iletim ve kayıp-kaçak bedelleri ile ilgili olarak;

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerine ve kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerine, bunlardan bu maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilmiş olanlarla, yürürlük tarihinden sonra özelleştirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanınır. Bu süre zarfında ve önceki dönemlere ilişkin olarak bu gerekçeyle, EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarında ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerinde ve kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerinde, bunlardan bu maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilmiş olanlarla, yürürlük tarihinden sonra özelleştirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, elektrik üretim faaliyeti durdurulamaz ve idari para cezası uygulanmaz. Çevre mevzuatına uyuma yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanmasına ilişkin usul ve esaslar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 26- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla öngörülen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar, Kurul tarafından yürürlüğe konulan mevcut yönetmelik, tebliğ ve Kurul kararlarının bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 20- (1) Kurul kararlarına uygun şekilde tahakkuk ettirilmiş dağıtım, sayaç okuma, perakende satış hizmeti, iletim ve kayıp-

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

a) Mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden, dağıtım şirketleri ya da tedarikçi tarafından yapılan iadeler ve mahkeme kararında yer alan giderler dağıtım tarifeleri yoluyla karşılanır. Bu hususa ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından düzenlenir.

b) Açılmış olan her türlü ilamsız icra takibi, dava ve başvurular hakkında 17 nci madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 21- (1) Elektrik dağıtım şirketlerine 2006-2010 uygulama döneminde özel maliyetlere aktarılan yatırım harcamaları ile 2010 yılı sonu itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar hesabında yer alan yatırım harcamaları toplamının, EPDK tarafından onaylanmış yatırım tutarının üzerinde olması durumunda; 2010 yılı sonu itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar kapsamında yer alan ve Avrupa Yatırım Bankası ile Dünya Bankasından kredi alınmak suretiyle yapılan yatırım harcamaları; faiz, enflasyon ve benzeri herhangi bir güncelleme yapılmaksızın 1/1/2016 tarihinde başlayan uygulama dönemi tarife hesaplamalarında dikkate alınır.”

MADDE 25- 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(8) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesi ait IV. Grup (b) bendinde belirtilen ve yeraltı işletmesi gerektiren madenlerdeki metan gazı yeryüzünden veya ocak içerisinden üretilir. Üretilen metan gazı maden işletme ruhsat sınırları içerisinde kalmak kaydıyla, maden sahibine bu Kanun kapsamında işletme ruhsatı verilir. Ancak, işletme ruhsatının verilmesinde anılan madenlerin bünyesindeki metan gazı miktarı ton başına en az beş metreküp olması şartı aranır. Üretilen metan gazı 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu

kaçak bedelleri ile ilgili olarak açılmış olan her türlü ilamsız icra takibi, dava ve başvurular hakkında 17 nci madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 27- 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(8) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesi ait IV. Grup (b) bendinde belirtilen ve yeraltı işletmesi gerektiren madenlerdeki metan gazı yeryüzünden veya ocak içerisinden üretilir. Üretilen metan gazı maden işletme ruhsat sınırları içerisinde kalmak kaydıyla, maden sahibine bu Kanun kapsamında işletme ruhsatı verilir. Ancak, işletme ruhsatının verilmesinde anılan madenlerin bünyesindeki metan gazı miktarı ton başına en az beş metreküp olması şartı aranır. Üretilen metan gazı 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu kapsamında lisanslandırılmak kaydıyla piyasada

(İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve
7 Milletvekilinin Teklifi) (2/1081)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kapsamında lisanslandırılmak kaydıyla piyasada faaliyete konu edilebilir. 9 uncu madde gereğince üretilecek metan gazından alınacak devlet hissesinin oranını belirlemeye Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

MADDE 26- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 27- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

faaliyete konu edilebilir. Üretilecek metan gazından alınacak devlet hissesi 9 uncu maddede belirtilen oranda alınır. Bu oranı, iki katına kadar arttırmaya veya yarısına kadar indirmeye Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

MADDE 28- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 29- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TBMM Basımevi - 2016